CÚIRT BHREITHIÚNAIS
AN AONTAIS EORPAIGH

GA

ROGHNÚ NA MÓRBHREITHIÚNAS
BLIAIN 2023

Bailiúcháin de Résumés
ÓN STIÚRTHÓIREACHT UM THAIGHDE AGUS UM DHOICIMÉADÚ

Clár

Réamhrá **13**

Caibidil 1 – An Chúirt Bhreithiúnais **14**

I. Comhluachanna an Aontais Eorpaigh agus cearta bunúsacha **14**

1. An smacht reachta agus cosaint bhreithiúnach éifeachtach **14**

Breithiúnas an 5 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiúin* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)* (C-204/21, EU:C:2023:442) 14

Breithiúnas an 13 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *YP agus páirtithe eile (Deireadh le saoirse ó phionós agus breitheamh a chur ar fionraí)* (C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562) 22

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Krajowa Rada Sądownictwa (Cothabháil in oifig breithimh)* (C-718/21, EU:C:2023:1015) 29

2. Prionsabail na dlíthiúlachta agus na comhréireachta maidir le cionta agus pionóis choiriúla **33**

Breithiúnas an 4 Bealtaine 2023, *Agenția Națională de Integritate* (C-40/21, EU:C:2023:367) 33

Breithiúnas an 24 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Lin* (C-107/23 PPU, EU:C:2023:606) 35

3. An prionsabal *ne bis in idem* **40**

Breithiúnas an 14 Meán Fómhair 2023, *Volkswagen Group Italia agus Volkswagen Aktiengesellschaft* (C-27/22, EU:C:2023:663) 40

4. Cosaint sonraí pearsanta **43**

a. Cúléisteacht teileafóin a údarú i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla **43**

Breithiúnas an 16 Feabhra 2023, *HYA agus páirtithe eile (Forais le cúléisteacht teileafóin a údarú)* (C-349/21, EU:C:2023:102) 43

b. Sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha a bhailiú i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla **45**

Breithiúnas an 26 Eanáir 2023, *Ministerstvo na vatreshnite raboti (Taifeadadh sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha ag na húdaráis)* (C-205/21, EU:C:2023:49) 45

c. Athúsáid sonraí pearsanta a chuirtear ar fáil do na húdaráis i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla i gcomhthéacs nós imeachta riaracháin **49**

Breithiúnas an 7 Meán Fómhair 2023, *Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra* (C-162/22, EU:C:2023:631) 49

d. Próiseáil sonraí pearsanta ar líonraí sóisialta ar líne **52**

Breithiúnas an 4 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Meta Platforms agus páirtithe eile (Coinníollacha ginearálta úsáide de líonra sóisialta)* (C-252/21, EU:C:2023:537) 52

e. Rochtain ar shonraí pearsanta 57

Breithiúnas an 26 Deireadh Fómhair 2023, *FT (Cóipeanna den taifead leighis)* (C-307/22, EU:C:2023:811) 57

f. Fíneálacha riaracháin a fhorchur mar gheall ar shárú RGCS 59

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21, EU:C:2023:949) 59

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Deutsche Wohnen* (C-807/21, EU:C:2023:950) 62

II. Saoránacht an Aontais 66

1. Bearta lena gcuirtear srian ar shaorghluaiseacht shaoránaigh an Aontais .66

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Nordic Info* (C-128/22, EU:C:2023:951) 66

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Chief Appeals Officer agus páirtithe eile* (C-488/21, EU:C:2023:1013) 69

2. Cailleadh shaoránacht an Aontais mar gheall ar chailleadh náisiúntachta Ballstáit 72

Breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2023 (an Mór-Dhlísheomra), Udlændinge- *og Integrationsministeriet (Náisiúntacht na Danmhairge á cailleadh)* (C-689/21, EU:C:2023:626) 72

3. Ceart cónaithe díorthaithe náisiúnach tríú tír ar baill de theaghlach saoránaigh den Aontas iad 74

Breithiúnas an 22 Meitheamh 2023, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mionaoiseach de chuid na hÍsiltíre ar Téalannach í an mháthair)* (C-459/20, EU:C:2023:499) 74

III. Saoirsí gluaiseachta san Aontas 77

1. Saoirse bunaíochta 77

Breithiúnas an 8 Meitheamh 2023, *Prestige and Limousine* (C-50/21, EU:C:2023:448) 77

Breithiúnas an 13 Iúil 2023, *Xella Magyarország* (C-106/22, EU:C:2023:568) 79

2. Saoirse chun seirbhísí a sholáthar 81

Breithiúnas an 16 Márta 2023, *Beobank* (C-351/21, EU:C:2023:215) 81

3. Saorghluaiseacht caipitil 83

Breithiúnas an 12 Deireadh Fómhair 2023, *BA (Comharbas – Beartas tithíochta sóisialta san Aontas Eorpach)* (C-670/21, EU:C:2023:763) 83

IV. Rialú teorann, tearmann agus inimirce 86

1. Beartas tearmainn 86

Breithiúnas an 6 Iúil 2023, *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach)* (C-663/21, EU:C:2023:540) 86

Breithiúnas an 6 Iúil 2023, *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach)* (C-8/22, EU:C:2023:542) 86

Breithiúnas an 6 Iúil 2023, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Coir fhíorthromchúiseach)* (C-402/22, EU:C:2023:543) 86

2. Beartas inimirce 91

Breithiúnas an 18 Aibreán 2023, *Afrin* (C-1/23 PPU, EU:C:2023:296) 91

Breithiúnas an 29 Meitheamh 2023, *Stadt Frankfurt am Main agus Stadt Offenbach am Main (Athnuachan ar chead cónaithe arna eisiúint ag an dara Ballstát)* (C-829/21 agus C-129/22, EU:C:2023:525) 93

3. Trasnú teorainneacha 95

Breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Pharlaimint* v *an Coimisiún (Díolúine víosa do náisiúnaigh SAM)* (C-137/21, EU:C:2023:625) 95

V. Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla 100

1. Barántas gabhála Eorpach 100

a. Dlínse an údaráis bhreithiúnaigh eisiúna 100

Breithiúnas an 31 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Puig Gordi agus páirtithe eile* (C-158/21, EU:C:2023:57) 100

b. Forghníomhú barántas gabhála Eorpach agus coinníollacha géillte ..102

Breithiúnas an 18 Aibreán 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *E. D. L. (Forais le diúltú bunaithe ar bhreoiteacht)* (C-699/21, EU:C:2023:295) 102

Breithiúnas an 6 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *O.G. (Barántas gabhála Eorpach do náisiúnach tríú tír)* (C-700/21, EU:C:2023:444) 104

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *GN (Forais le diúltú bunaithe ar leas an linbh)* (C-261/22, EU:C:2023:1017) 108

2. Ceart i gcomhair faisnéise in imeachtaí cóiriúla 110

Breithiúnas an 22 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *K.B. agus F.S. (Sárú in imeachtaí coiriúla a ardú ex officio)* (C-660/21, EU:C:2023:498) 110

3. Aitheantas frithpháirteach do chiontuithe in ábhair choiriúla 113

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, *MV (Pianbhreitheanna carnacha)* (C-583/22 PPU, EU:C:2023:5) 113

4. Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh 116

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *G. K. agus páirtithe eile (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh)* (C-281/22, EU:C:2023:1018) 116

VI. Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta 119

1. Rialachán Uimh. 2201/2003 maidir le dlínse agus maidir le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair maidir le pósadh agus freagracht tuismitheora 119

Breithiúnas an 13 Iúil 2023, *TT (Aistriú linbh éagórach)* (C-87/22, EU:C:2023:571) 119

2. Rialachán Uimh. 805/2004 lena gcruthaítear Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach d'éilimh neamhchonspóidithe 121

Breithiúnas an 16 Feabhra 2023, *Lufthansa Technik AERO Alzey* (C-393/21, EU:C:2023:104) 121

VII. Iompar 125

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023, *an Coimisiúin* v *an Danmhairg (Uasmhéid ama páirceála)* (C-167/22, EU:C:2023:1020) 125

VIII. Iomaíocht 128

1. Comhaontuithe cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE) 128

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *International Skating Union* v *an Coimisiún* (C-124/21 P, EU:C:2023:1012) 128

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Royal Antwerp Football Club* (C-680/21, EU:C:2023:1010) 133

2. Mí-úsáid ceannasachta (Airteagal 102 CFAE) 137

Breithiúnas an 19 Eanáir 2023, *Unilever Italia Mkt. Operations* (C-680/20, EU:C:2023:33) 137

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *European Superleague Company* (C-333/21, EU:C:2023:1011) 140

3. Cumaisc 145

Breithiúnas an 13 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún* v *CK Telecoms UK Investments* (C-376/20 P, EU:C:2023:561) 145

4. Státchabhair 149

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *DOBELES HES* (C-702/20 agus C-17/21, EU:C:2023:1) 149

Breithiúnas an 31 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra) *an Coimisiún* v *Braesch agus páirtithe eile* (C-284/21 P, EU:C:2023:58) 152

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Lucsamburg agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (C-451/21 P agus C-454/21 P, EU:T:2023:948) 156

Breithiúnas an 14 Nollaig 2023, *an Coimisiún* v *Amazon.com agus páirtithe eile* (C-457/21 P, EU:C:2023:985) 160

IX. Forálacha cánach 163

Breithiúnas an 28 Feabhra 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Fenix International* (C-695/20, EU:C:2023:127) 163

X. Comhfhogasú reachtaíochta 167

1. Maoin intleachtúil agus thionsclaíoch 167

Breithiúnas an 16 Feabhra 2023, *Monz Handelsgesellschaft International* (C-472/21, EU:C:2023:105) 167

2. Árachas mótarfheithiclí 169

Breithiúnas an 12 Deireadh Fómhair 2023, *KBC Verzekeringen* (C-286/22, EU:C:2023:767) 169

3. Mótarfheithiclí 171

Breithiúnas an 21 Márta 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Mercedes-Benz Group (Dliteanas monaróirí feithiclí a bhfuil feistí sáraithe orthu)* (C-100/21, EU:C:2023:229) 171

4. Scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe (OGM) 175

Breithiúnas an 7 Feabhra 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Confédération paysanne agus páirtithe eile (Só-ghineas randamach in vitro)* (C-688/21, EU:C:2023:75) 175

5. Taisteal láneagraithe, saoirí agus turais 177

Breithiúnas an 8 Meitheamh 2023, *UFC – Que choisir agus CLCV* (C-407/21,EU:C:2023:449) 177

XI. Idirlíon agus ríomhthrachtáil 181

Breithiúnas an 9 Samhain 2023, *Google Ireland agus páirtithe eile* (C-376/22, EU:C:2023:835) 181

XII. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta 184

Breithiúnas an 4 Bealtaine 2023, *BCE* v *Crédit lyonnais* (C-389/21 P, EU:C:2023:368) 184

XIII. Soláthar poiblí 187

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Infraestruturas de Portugal agus Futrifer Indústrias Ferroviárias* (C-66/22, EU:C:2023:1016) 187

XIV. Beartas sóisialta 191

1. An chóir chomhionnan san fhostaíocht agus sa tslándáil shóisialta 191

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, *TP (Eagarthóir closamhairc le haghaidh teilifís phoiblí)* (C-356/21, EU:C:2023:9) 191

2. An chóir chomhionann san fhostaíocht agus sa tslí bheatha 193

Breithiúnas an 28 Samhain 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Commune d'Ans* (C-148/22, EU:C:2023:924) 191

3. Eagrú ama oibre 197

Breithiúnas an 14 Nollaig 2023, *Sparkasse Südpfalz* (C-206/22, EU:C:2023:984) 197

XV. Cosaint tomhaltóirí 199

1. Téarmaí éagóracha 199

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, *D.V. (Bunús ráta in aghaidh na huaire)* (C-395/21, EU:C:2023:14) 199

Breithiúnas an 9 Samhain 2023, *Všeobecná úverová banka* (C-598/21, EU:C:2023:845) 202

2. An ceart chun tarraingt siar ó chianchonarthaí 204

XVI. Fuinneamh 210

Breithiúnas an 30 Márta 2023, *Green Network* (*Ordú chun costais a aisíoc*) (C-5/22, EU:C:2023:273) 210

XVII. Comhaontuithe idirnáisiúnta 213

1. Inniúlacht sheachtrach an Aontais 213

Breithiúnas an 17 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Spáinn* v *an Coimisiún* (C-632/20 P, EU:C:2023:28) 213

2. Léiriú ar chomhaontú idirnáisiúnta 217

Breithiúnas an 9 Feabhra 2023, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid agus páirtithe eile* (*Tarraingt siar ceart cónaithe oibrí Turcach*) (C-402/21, EU:C:2023:77) 217

Caibidil 2 – An Chúirt Ghinearálta 220

I. Imeachtaí an Aontais Eorpaigh 220

1. *Locus standi* 220

Ordú an 6 Meán Fómhair 2023, *MECS* v *an Pharlaimint agus an Chomhairle* (T-578/22, EU:T:2023:522) 220

Ordú an 20 Meán Fómhair 2023, *Nicoventures Trading agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-706/22, EU:T:2023:579) 223

2. Caingne maidir le dliteanas neamhchonarthach 225

Breithiúnas an 28 Meitheamh 2023, *IMG* v *an Coimisiún* (T-752/20, EU:T:2023:366) 225

3. Dlínse Chúirteanna an Aontais 227

Breithiúnas an 26 Iúil 2023, *Stockdale* v *an Chomhairle agus páirtithe eile* (T-776/20, EU:T:2023:422) 227

II. Dlí institiúideach 232

Breithiúnas an 7 Meitheamh 2023, *TC* v *an Pharlaimint* (T-309/21, EU:T:2023:315) 232

III. Iomaíocht 237

1. Nós imeachta – Iarratas ar fhaisnéis 237

Breithiúnas an 24 Bealtaine 2023, *Meta Platforms Ireland* v *an Coimisiún* (T-451/20, EU:T:2023:276) 237

2. Comhaontaithe – Fíneálacha a ríomh 241

Breithiúnas an 18 Deireadh Fómhair 2023, *Clariant agus Clariant International* v *an Coimisiún* (T-590/20, EU:T:2023:650) 241

3. Státchabhair 243

Breithiúnas an 10 Bealtaine 2023, *Ryanair agus Condor Flugdienst* v *an Coimisiún (Lufthansa; COVID-19)* (T-34/21 agus T-87/21, EU:T:2023:248) 243

Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2023, *ITD agus Danske Fragtmænd* v *an Coimisiún* (T-525/20, EU:T:2023:542) 251

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2023, *an Bheilg* v *an Coimisiún* (T-131/16 RENV, EU:T:2023:561) 253

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2023, *Magnetrol International agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-263/16 RENV, T-265/16, T-311/16, T-319/16, T-321/16, T-343/16, T-350/16, T-444/16, T-800/16 agus T-832/16, EU:T:2023:565) 253

Breithiúnas an 27 Meán Fómhair 2023, *Banco Santander agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-12/15, T-158/15 agus T-258/15, EU:T:2023:583) 257

Breithiúnas an 20 Nollaig 2023, *Ryanair agus Malta Air* v *an Coimisiún* (*Air France-KLM agus Air France; COVID-19*) (T-494/21, EU:T:2023:831) 260

IV. Dearaidh 264

Breithiúnas an 22 Márta 2023, *B&Bartoni* v *EUIPO – Hypertherm (Leictreoid le cur i dtóirse)* (T-617/21, EU:T:2023:152) 264

V. An Comhbheartas Eachtrach agus Slándála – Bearta sriantacha 267

1. Veiniséala 267

Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2023, *an Veiniséala* v *an Chomhairle* (T-65/18 RENV, EU:T:2023:529) 267

2. An Úcráin 270

Breithiúnas an 15 Samhain 2023, *OT* v *an Chomhairle* (T-193/22, EU:T:2023:716) 270

VI. Talmhaíocht agus iascaireacht 275

Breithiúnas an 8 Márta 2023, *an Bhulgáir* v *an Coimisiún* (T-235/21, EU:T:2023:105) 275

Breithiúnas an 12 Iúil 2023, *Cunsorziu di i Salamaghji Corsi – Consortium des Charcutiers Corses agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-34/22, EU:T:2023:386) 277

VII. Sláinte Phoiblí 281

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2023, *Ascenza Agro agus Industrias Afrasa* v *an Coimisiún* (T-77/20, EU:T:2023:602) 281

VIII. Fuinneamh 287

Breithiúnas an 15 Feabhra 2023, *Austrian Power Grid agus páirtithe eile* v *ACER* (T-606/20, EU:T:2023:64) 287

Breithiúnas an 15 Feabhra 2023, *Austrian Power Grid agus páirtithe eile* v *ACER* (T-607/20, EU:T:2023:65) 287

IX. Comhbheartas Tráchtála 291

1. Frithdhumpáil 291

Breithiúnas an 21 Meitheamh 2023, *Guangdong Haomei New Materials agus Guangdong King Metal Light Alloy Technology* v *an Coimisiún* (T-326/21, EU:T:2023:347) 291

2. Cur chun feidhme seach-chríocha reachtaíochta tríú tíortha 294

Breithiúnas an 12 Iúil 2023, *IFIC Holding* v *an Coimisiún* (T-8/21, EU:T:2023:387) 294

X. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta 298

Breithiúnas an 22 Samhain 2023, *Del Valle Ruíz agus páirtithe eile* v *CRU* (T-302/20, T-303/20 agus T-307/20, EU:T:2023:735) 298

Breithiúnas an 22 Samhain 2023, *Molina Fernández* v *CRU* (T-304/20, EU:T:2023:734) 298

Breithiúnas an 22 Samhain 2023, *ACMO agus páirtithe eile* v *CRU* (T-330/20, EU:T:2023:733) 298

XI. Soláthar poiblí agus institiúidí an Aontais 306

Breithiúnas an 26 Aibreán 2023, *OHB System* v *an Coimisiún* (T-54/21, EU:T:2023:210) 306

Breithiúnas an 14 Meitheamh 2023, *Instituto Cervantes* v *an Coimisiún* (T-376/21, EU:T:2023:331) 309

XII. Rochtain ar dhoiciméid an Aontais 313

Breithiúnas an 25 Eanáir 2023, *De Capitani* v *an Chomhairle* (T-163/21, EU:T:2023:15) 313

XIII. An Státseirbhís 317

1. Pinsean dílleachta 317

Breithiúnas an 7 Meitheamh 2023, *OP* v *an Pharlaimint* (T-143/22, EU:T:2023:313) 317

2. Tréimhse theorann liúntais arna n-íoc nach raibh dlite a aisghabháil 318

Breithiúnas an 11 Deireadh Fómhair 2023, *QT* v *BEI* (T-529/22, EU:T:2023:618) 318

3. Comhdhéanamh boird roghnúcháin i gcomórtas inmheánach 320

Breithiúnas an 18 Deireadh Fómhair 2023, *NZ* v *an Coimisiún* (T-535/22, EU:T:2023:653) 320

XIV. Iarratais ar bhearta idirlinne 323

Ordú an 2 Feabhra 2023, *Nicoventures Trading agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-706/22 R, EU:T:2023:39) 323

Ordú an 1 Márta 2023, *Mazepin* v *an Chomhairle* (T-743/22 R, EU:T:2023:102) 325

Ordú an 19 Iúil 2023, *Mazepin* v *an Chomhairle* (T-743/22 R II, EU:T:2023:406) 325

Ordú an 19 Aibreán 2023, *UC* v *an Chomhairle* (T-6/23 R, EU:T:2023:206) 328

Ordú an 21 Iúil 2023, *Arysta Lifescience* v *EFSA* (T-222/23 R, EU:T:2023:417) 330

Ordú an 9 Lúnasa 2023, *Next Media Project* v *AECP* (T-338/23 R, EU:T:2023:467) 333

Ordú an 25 Meán Fómhair 2023, *Terminal Ouest Provence* v *CINEA* (T-504/23 R, EU:T:2023:581) 335

Ordú an 27 Meán Fómhair 2023, *Amazon Services Europe* v *an Coimisiún* (T-367/23 R, EU:T:2023:589) 337

Ordú an 29 Meán Fómhair 2023, *Red Bull agus páirithe eile* v *an Coimisiún* (T-306/23 R, EU:T:2023:590) 341

Réamhrá

Foilseachán bliantúil is ea *Roghnú na Mórbhreithiúnas* a ullmhaíonn an Stiúrthóireacht um Thaighde agus Doiciméadú, ina mbailítear achoimrí ar phríomhchinntí na Cúirte Breithiúnais agus Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh.

Sainaithnítear san fhoilseachán seo na forbairtí is tábhachtaí sa chásdlí mar a shainaithin an dá chúirt iad. Dá bhrí sin, cuireann sé anailís achomair ar fáil do ghairmithe dlí ar na príomh-rannchuidithe a rinneadh de réir cásdlí le bliain anuas.

Déantar breithiúnais mhóra a roghnú i bhfoirm tiomsaithe de na hachoimrí, agus iad grúpáilte de réir téama de réir plean atá bunaithe ar struchtúr Chonarthaí an Aontais. Maidir leis an gCúirt Bhreithiúnais, rinneadh achoimrí ar na cinntí a thug an Mór-Dhlísheomra ina n-iomláine a atáirgeadh, chomh maith le hachoimrí ar bhreithiúnais áirithe ó Dhlísheomraí a bhfuil cúigear Breithiúna iontu, i bhfianaise a dtábhachta, na n-ábhar a ndéileáiltear leo, a spéise don phobal agus a n-úrnuachta. Bhí an loighic chéanna ag baint le roghnú na Cúirte Ginearálta. I gcás gach Résumé, tá hipearnasc chuig téacs an chinnidh rochtain láithreach ar ábhar an chinnidh.

Tá *Roghnú na Mórbhreithiúnas* ar fáil ina iomláine i bhformáid dhigiteach agus tá rochtain dhíreach air, i ngach ceann de theangacha oifigiúla an Aontais, ar shuíomh gréasáin na hInstitiúide.

Celestina Iannone
Stiúrthóir
Taighde agus Doiciméadú

Caibidil 1 – An Chúirt Bhreithiúnais

I. Comhluachanna an Aontais Eorpaigh agus cearta bunúsacha [1]

1. An smacht reachta agus cosaint bhreithiúnach éifeachtach [2]

Breithiúnas an 5 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiúin* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)* (C-204/21, EU:C:2023:442)

(Mainneachtain stáit ina chuid oibleagáidí a chomhlíonadh – Dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE – Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – An smacht reachta – Cosaint dlí éifeachtach sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais Eorpaigh – Neamhspleáchas na mbreithiúna – Airteagal 267 CFAE – An cumas ceist a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú – Tosaíocht dhlí an Aontais Eorpaigh – Inniúlachtaí a thugtar don Dlísheomra Araíonachta den chúirt sin maidir leis an díolúine choiriúil atá ag breithiúna a bhaint uathu agus le hábhair dhlí na fostaíochta, slándála sóisialta agus chur ar scor bhreithiúna an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) – Toirmeasc ar na cúirteanna náisiúnta dlisteanacht na gcúirteanna agus na n-orgán bunreachtúil Stáit a thabhairt faoi cheist nó dleathacht cheapachán na mbreithiúna, nó a gcumhachtaí breithiúnacha, a bhunú nó a mheasúnú – "Cion araíonachta" a dhéanamh d'fhíorúchán breithimh an bhfuil nó nach bhfuil ceanglais áirithe á gcomhlíonadh maidir le binse neamhspleách neamhchlaon a bheith ann, arna bhunú roimh ré le dlí –

---

1 Ní mór na breithiúnais seo a leanas a lua faoin gceannteideal seo freisin: breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Nordic Info*** (C-128/22, EU:C:2023:951), arna chur i láthair faoi cheannteideal II.1 'Bearta lena gcuirtear srian le saorghluaiseacht shaoránaigh an Aontais'; breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Udlændinge-og Integrationsministeriet (Náisiúntacht na Danmhairge a chailleadh)*** (C-689/21, EU:C:2023:626), arna chur i láthair faoi cheannteideal II.2 'Saoránacht Eorpach a chailleadh mar gheall ar náisiúntacht Ballstáit a chailleadh'; breithiúnas an 6 Iúil 2023, ***Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach)*** (C-663/21, EU:C:2023:540), breithiúnas an 6 Iúil 2023, ***Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach***) (C-8/22, EU:C:2023:542), breithiúnas an 6 Iúil 2023, ***Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Coir fhíorthromchúiseach***) (C-402/22, EU:C:2023:543), arna thíolacadh faoi cheannteideal IV.1 'Beartas tearmainn'; breithiúnas an 18 Aibreán 2023, ***Afrin*** (C-1/23 PPU, EU:C:2023:296), arna chur i láthair faoi cheannteideal IV.2 'Beartas inimirce'; breithiúnas an 18 Aibreán 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***E. D. L. (Forais le diúltú bunaithe ar bhreoiteacht)*** (C-699/21, EU:C:2023:295), breithiúnas an 6 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***O. G. (Barántas gabhála Eorpach do náisiúnach tríú tír)*** (C-700/21, EU:C:2023:444), breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***GN (Forais le diúltú bunaithe ar leas an linbh)*** (C-261/22, EU:C:2023:1017), arna chur i láthair faoi cheannteideal V.1 'Barántas gabhála Eorpach'; breithiúnas an 7 Nollaig 2023, ***AP Assistenzprofis*** (C-518/22, EU:C:2023:956), arna chur i láthair faoi cheannteideal XIV.2 'Cóir chomhionann san fhostaíocht agus sa tslí bheatha'; breithiúnas an 9 Samhain 2023, ***Všeobecná úverová banka*** (C-598/21, EU:C:2023:845), arna chur i láthair faoi cheannteideal XV.1 'Téarmaí éagóracha'; breithiúnas an 9 Feabhra 2023, ***Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid agus páirtithe eile (Ceart cónaithe oibrí de chuid na Tuirce a a tharraingt siar)*** (C-402/21, EU:C:2023:77) arna chur i láthair faoi cheannteideal XVII.2 'Comhaontú idirnáisiúnta a léiriú.'

2 Ní mór na breithiúnais seo a leanas a lua faoin gceannteideal seo freisin: Breithiúnas an 31 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Puig Gordi agus páirtithe eile*** (C-158/21, EU:C:2023:57), a gcuirtear i láthair faoin gceannteideal V.1 'Barántas gabhála Eorpach'; breithiúnas an 22 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***K.B. agus F.S. (Sárú in imeachtaí coiriúla a ardú ex officio)*** (C-660/21, EU:C:2023:498), arna chur i láthair faoi cheannteideal V.2 'Ceart chun faisnéise in imeachtaí coiriúla.'

Inniúlacht eisiach arna tabhairt don Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) chun scrúdú a dhéanamh ar cheisteanna maidir neamhspleáchas cúirte nó breithimh neamhspleách – Airteagail 7 agus 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha – Airteagail 7 agus 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha – Cearta maidir le hurramú an tsaoil phríobháidigh agus maidir le cosaint sonraí pearsanta – Rialachán (AE) 2016/679 – An chéad fhomhír (c) agus (e) agus an dara fomhír (3) d'Airteagal 6 – Airteagal 9(1) – Airteagal 9(1) – Sonraí íogaire – Rialacha náisiúnta lena gceanglaítear ar bhreithiúna dearbhú a thabhairt maidir leis an mballraíocht atá acu i gcomhlachais, i bhfondúireachtaí agus i bpáirtithe polaitíochta agus ar na poist atá acu iontu, agus lena bhforáiltear do na sonraí atá sna dearbhuithe sin a chur ar líne)

In 2017, bunaíodh dhá dhlísheomra nua laistigh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn), eadhon an Izba Dyscyplinarna (an Dlísheomra Araíonachta) agus an Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí).

Le dlí an 20 Nollaig 2019 lena leasaítear an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, a tháinig i bhfeidhm in 2020, tugadh cumhachtaí nua don dá dhlísheomra sin, *inter alia*, chun a údarú go bhféadfaí imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne breithiúna nó iad a chur faoi choinneáil shealadach. [3] Óna thaobhsa de, tugadh dlínse eisiach don Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí chun scrúdú a dhéanamh ar ghearáin agus ar cheisteanna dlí a bhaineann le neamhspleáchais cúirte nó breithimh. [4] Ina theannta sin, faoin dlí leasaitheach sin, toirmeasctar ar an gCúirt Uachtarach, lena n-áirítear an dlísheomra sin, dlisteanacht na gcúirteanna, na n-orgán bunreachtúil Stáit nó na n-orgán um athbhreithniú a dhéanamh, agus um chosaint ar an dlí, a thabhairt faoi cheist nó dleathacht ceaptha breithimh a chinneadh nó measúnú a dhéanamh ina thaobh sin. [5] Soiléirítear leis an Dlí Leasaitheach sin freisin coincheap an mhí-iompair araíonachta ó thaobh breithiúna de. [6]

Leis an Dlí Leasaitheach céanna, leasaíodh an Dlí maidir le Gnáthchúirteanna freisin, agus tugadh isteach ann forálacha comhchosúla leis na forálacha sin lenar leasaíodh an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach. [7] Leagtar síos ann freisin na rialacha is infheidhme maidir le himeachtaí coiriúla a d'fhéadfaí a thionscnamh i gcoinne bhreithiúna na ngnáthchúirteanna. [8] Ina theannta sin, forchuirtear ar bhreithiúna na Cúirte Uachtaraí freisin, oibleagáidí chun dearbhú a dhéanamh maidir le ballraíocht

---

3 An Dlí Leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, Airteagal 27(1).

4 Dá bhrí sin, tá dlínse ag an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí, *inter alia*, maidir le staonadh breithiúna ó chás nó gearáin lena líomhnaítear nach bhfuil cúirt nó breitheamh neamhspleách, agus chun éisteacht le caingne le haghaidh dearbhú go bhfuil breithiúnais neamhdhleathach i gcás inarb é atá neamhdhleathach ná tabhairt faoi cheist stádas an duine arna cheapadh do phost mar bhreitheamh a bhreithnigh an cás (an Dlí Leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, Airteagal 26(2) go (6)). Tá dlínse eisiach aici freisin chun ceisteanna dlí a bhaineann le neamhspleáchas cúirte nó breithimh a scrúdú os comhair na Cúirte Uachtaraí (an Dlí Leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, Airteagal 82(2) go (5)).

5 An Dlí Leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, Airteagal 29(2) agus (3).

6 Beidh breitheamh na Cúirte Uachtaraí freagrach ar leibhéal na haraíonachta, as sárú ar oibleagáidí gairmiúla, lena n- áirítear i gcás sáruithe follasacha agus tromchúiseacha ar an dlí, gníomhartha nó neamhghníomhartha de chineál a gcuirtear cosc tríothu le feidhmiú údaráis bhreithiúnaigh nó gníomhartha lena dtugtar faoi cheist cé acu caidreamh fostaíochta breithimh, éifeachtacht ceaptha breithimh nó dlisteanacht orgáin bhunreachtúil de chuid Phoblacht na Polainne (Dlí Leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, Airteagal 72(1)).

7 Dá réir sin, atáirgtear le hAirteagal 42a den Dlí leasaithe maidir le Gnáthchúirteanna téacs Airteagal 29(2) agus (3) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, agus in Airteagal 107(1) atáirgtear téacs Airteagal 72(1) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach (féach thuas). (voir ci-dessus).

8 Féach Airteagal 80 agus Airteagal 129(1) go (3) den Dlí Leasaithe maidir le Gnáthchúirteanna.

comhlachas, fondúireachtaí neamhbhrabúis agus páirtithe polaitiúla, lena n-áirítear ar feadh tréimhsí sula rachaidh siad i mbun a ndualgas, agus déantar foráil ann maidir le faisnéis den sórt sin a fhoilsiú ar líne. [9] Tá feidhm ag líon mór de na forálacha nua sin maidir le cúirteanna riaracháin freisin. [10]

Agus é den tuairim gur mhainnigh Poblacht na Polainne a hoibleagáidí a chomhlíonadh faoi dhlí an Aontais, [11] trí na rialacha nua sin a ghlacadh, thug an Coimisiún Eorpach caingean os comhair na Cúirte mar gheall ar mhainneachtain in oibleagáidí a chomhlionadh faoi Airteagal 258 CFAE.

Ina breithiúnas sa chás seo, sheas an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, leis an gcaingean a thionscain an Coimisiún. Tugann sí dá haire go mbaineann na forálacha náisiúnta nua sin an bonn de neamhspleáchas na mbreithiúna a ráthaítear leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE i gcomhar le hAirteagal 47 den Chairt agus go sáraítear, ina theannta sin, ar an gcéad dul síos, na hoibleagáidí a fhorchuirtear ar chúirteanna náisiúnta faoin sásra réamhrialaithe agus, ar an dara dul síos, prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais. Thairis sin, sáraítear na forálacha lena mbunaítear sásraí dearbhaitheacha do bhreithiúna agus foilsiú ar líne na sonraí a bhailítear ar an gcaoi sin an ceart go ndéanfaí an saol príobháideach a urramú agus sonraí pearsanta a chosaint, a chumhdaítear sa Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') agus sa Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí ('RGCS' [12]).

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir le dlínse na Cúirte rialú a thabhairt ar na gearáin arna ndéanamh ag an gCoimisiún maidir le sáruithe ar Airteagal 19(1) CAE i gcomhar le hAirteagal 47 den Chairt agus prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, meabhraíonn an Chúirt gur ar luachanna atá comhchoiteann

---

9 Sonraítear in Airteagal 88a(1) agus (4) den Dlí Leasaithe maidir le Gnáthchúirteanna mar seo a leanas:

'1. Ceanglófar ar Bhreitheamh dearbhú i scríbhinn a thíolacadh ina luaitear:

1) a bhallraíocht i gcomhlachas, lena n-áirítear ainm agus oifig chláraithe an chomhlachais, na feidhmeanna a chuireann sé i gcrích agus an tréimhse bhallraíochta;

2) na feidhmeanna a chuireann sé i gcrích i bhfondúireacht neamhbhrabúis, lena n-áirítear ainm agus oifig chláraithe na fondúireachta agus an tréimhse ina raibh an post aige;

3) a bhallraíocht nó a ballraíocht i bpáirtí polaitiúil sular ceapadh i bpost breithimh é nó í agus a bhallraíocht nó a ballraíocht i bpáirtí polaitiúil le linn a théarma oifige, nó le linn a téarma oifige, roimh an 29 Nollaig 1989, lena n- áirítear ainm an pháirtí sin, na feidhmeanna arna gcur i gcrích aige nó aici agus an tréimhse ballraíochta [...].

4. Beidh an fhaisnéis sna dearbhuithe dá dtagraítear i mír 1 poiblí agus foilseofar iad sa Biuletyn Informacji Publicznej (an Feasachán Faisnéise Poiblí) [...].'

Maidir le breithiúna na Cúirte Uachtaraí, féach Airteagal 45(3) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach.

10 Féach go háirithe Airteagal 5(1a) agus (1b), Airteagal 8(2), Airteagail 29(1) agus 49(1) den Dlí Leasaithe maidir le Cúirteanna Riaracháin.

11 Mheas an Coimisiún gur mhainnigh an Pholainn na hoibleagáidí a chomhlíonadh atá uirthi de réir an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE – lena leagtar síos an oibleagáid atá ar na Ballstáit leigheasanna a sholáthar atá leordhóthanach chun cosaint dlí éifeachtach a áirithiú sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais, faoi Airteagal 47 den Chairt, maidir leis an gceart chun leigheas éifeachtach a fháil os comhair binse neamhspleách agus neamhchlaon bunaithe roimh ré le dlí, faoin dara mír agus faoin tríú mír d'Airteagal 267 CFAE – lena bhforáiltear don chumas rogha (an dara fomhír), do chúirteanna náisiúnta áirithe, agus don oibleagáid (an tríú fomhír) ar chúirteanna eile tarchur a dhéanamh le haghaidh réamhrialú, faoi phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais agus faoi Airteagal 7 agus Airteagal 8 den Chairt agus faoi Airteagal 6(1), an chéad fhomhír, (c) agus (e), agus (3) agus Airteagal 9(1) de RGCS, a bhaineann leis an gceart go ndéanfar an saol príobháideach a urramú agus ar an gceart go ndéanfar na sonraí pearsanta a chosaint.

12 Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1).

do na Ballstáit a bhfuil an tAontas Eorpach fothaite, [13] agus go bhfuil sé ina réamhchoinníoll go ndéanfaí na luachanna sin a urramú chun aontú leis an Aontas. [14] Dá bhrí sin, cruinnítear san Aontas Stáit a aontaíonn, dá saorthoil féin, leis na luachanna sin, agus is é urraim agus cur chun cinn na luachanna sin an bhuntuiscint leis an muinín fhrithpháirteach idir na Ballstáit. Dá bhrí sin, is coinníoll é do Bhallstát chun leas a bhaint as na cearta go léir a eascraíonn ó chur i bhfeidhm na gConarthaí go gcomhlíonfadh sé na luachanna sin agus ní fhéadfaí a dhéanamh de chomhlíonadh na luachanna sin nach bhfuil i gceist leis ach oibleagáid atá de cheangal ar Stát is iarrthóir ar mhaithe le haontú leis an Aontas, ar oibleagáid í a d'fhéadfadh sé neamhaird a dhéanamh de ar a aontú. Tugann an Chúirt dá haire, i ndáil leis sin, ó thaobh Airteagal 19 CAE de, go ndaingnítear leis luach an smachta reachta a dhearbhaítear in Airteagal 2 CAE [15] agus gur faoi na Ballstáit a bheidh sé foráil a dhéanamh do chóras leigheasanna agus nósanna imeachta lena n-áiritheofar do dhaoine aonair go gcomhlíonfar a gceart cosaint dlí éifeachtach a fháil sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais. Dá bhrí sin, rialaíonn an Chúirt nach féidir difear a dhéanamh d'fhéiniúlacht náisiúnta Ballstáit, de réir bhrí Airteagal 4(2) den Chonradh sin, leis na ceanglais a eascraíonn ó urraim a thabhairt do luachanna agus prionsabail amhail an smacht reachta, an chosaint dlí éifeachtach agus neamhspleáchas na mbreithiúna.

Dá bhrí sin, tugann an Chúirt le fios, agus a samhail bhunreachtúil faoi seach á roghnú acu, go gceanglaítear ar na Ballstáit go gcomhlíonfaidís, go háirithe, ceanglas neamhspleáchas na gcúirteanna faoi Airteagal 2 agus faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE a chomhlíonadh agus mar sin, ceanglaítear orthu a áirithiú nach dtéann a reachtaíocht maidir le heagrú an chórais ceartais in olcas, i bhfianaise luach an smachta reachta, trí staonadh ó ghlacadh rialacha lena ndéanfaí difear do neamhspleáchas na mbreithiúna.

Ina theannta sin, meabhraíonn an Chúirt, i ndáil leis sin, go bhfuil éifeacht dhíreach ag an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léiriú i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, lena gcuirtear ar Bhallstáit oibleagáid shoiléir bheacht toradh a ghnóthú nach bhfuil faoi réir aon choinníollacha, go háirithe maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht na gcúirteanna a iarrtar orthu léiriú a dhéanamh ar dhlí an Aontais agus é a chur i bhfeidhm agus maidir leis an gceanglas nach mór iad a bhunú roimh ré le dlí, ar éifeacht dhíreach í lena gcuirtear de cheangal, i gcomhréir le prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, gach foráil, cásdlí nó cleachtas náisiúnta a fhágáil as feidhm atá bunoscionn leis na forálacha de dhlí an Aontais. Ós rud é go bhfuil dlínse eisiach ag an gCúirt chun léiriú cinntitheach a sholáthar ar dhlí an Aontais, is faoin gcúirt bhunreachtúil náisiúnta lena mbaineann, atá sé, i gcás inarb iomchuí, athrú a chur ar a cásdlí féin atá bunoscionn le dlí an Aontais, mar a rinne an Chúirt léiriú air. Dá bhrí sin, dearbhaíonn an Chúirt go bhfuil dlínse aici na gearáin a d'ardaigh an Coimisiún a scrúdú.

Ina dhiaidh sin, maidir le substaint na ngearán a d'ardaigh an Coimisiún, chinn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur mhainnigh Poblacht na Polainne na hoibleagáidí a chomhlíonadh atá uirthi faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE trí dhlínse a thabhairt don Dlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí, nach ráthaítear go bhfuil sí neamhspleách agus neamhchlaon, chun cásanna lena n-imrítear tionchar díreach ar stádas breithiúna agus breithiúna atá faoi oiliúint agus ar fheidhmiú a ndualgas a éisteacht agus a chinneadh, amhail cásanna maidir leis an díolúine choiriúil atá ag breithiúna a bhaint uathu agus le hábhair dhlí na fostaíochta, slándála sóisialta agus chur ar scor bhreithiúna na Cúirte Uachtaraí.

---

13 Airteagal 2 CAE.

14 Airteagal 49 CAE.

15 Féach, chuige sin, breithiúnas an 27 Feabhra 2018, ***Associação Sindical dos Juízes Portugueses*** (C-64/16, EU:C:2018:117, mír 32).

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt nach mór ráthaíochtaí a bheith i ndlíchóras an Bhallstáit lena mbaineann atá iomchuí chun aon bhaol maidir le rialú polaitiúil ar ábhar cinntí breithiúnacha nó brú nó imeagla a chur ar bhreithiúna a sheachaint, rud a d'fhéadfadh an chuma a chur orthu nach bhfuil siad neamhspleách nó neamhchlaon agus a d'fhéadfadh an bonn a bhaint ón muinín i sochaí dhaonlathach agus i smacht reachta nach mór a spreagadh leis an gceartas i ndaoine aonair. [16] Is tábhachtach, mar sin, mar a chinn an Chúirt Bhreithiúnais cheana féin, maidir leis na rialacha is infheidhme maidir leis an gcóras araíonachta do bhreithiúna, [17] a bhféadfadh móriarmhairtí a bheith ag baint le cur i bhfeidhm a leithéide de rialacha sin ó thaobh gairmeacha beatha na mbreithiúna de agus ar a ndálaí maireachtála gurb é comhlacht a chomhlíonann na ráthaíochtaí atá ina ngné dhílis de chosaint dlí éifeachtach, lena n-áirítear an neamhspleáchas a ghlacfadh agus a dhéanfadh athbhreithniú ar chinntí lena n-údaraítear imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne na mbreithiúna sin, iad a ghabháil nó a chur faoi choinneáil, laghdú a dhéanamh ar a luach saothair nó cinntí maidir le gnéithe bunúsacha den dlí saothair, den tslándáil shóisialta nó cur ar scor is infheidhme maidir lena leithéid de bhreithiúna.

Ar an dara dul síos, cinneann an Chúirt gur mhainnigh Poblacht na Polainne na hoibleagáidí a chomhlíonadh atá uirthi faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus d'Airteagal 47 den Chairt agus faoi Airteagal 267 CFAE, arna léamh i gcomhar lena chéile, trí fhorálacha a ghlacadh agus a choimeád i bhfeidhm, faoina gceadaítear go n-aicmeofaí mar 'chion araíonachta' scrúdú a dhéanamh an gcomhlíontar nó nach gcomhlíontar ceanglais an Aontais maidir le binse neamhspleách agus neamhchlaon agus bunaithe roimh ré le dlí. [18]

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt go dtugtar le tuiscint leis an gceart bunúsach chun triail chóir a fháil, *inter alia*, go ndlitear ar gach cúirt a fhíorú, mar gheall ar a comhdhéanamh, go bhfuil sí ina cúirt dá leithéid i gcás ina dtarraingítear amhras tromchúiseach faoi sin. Cuireann sí in iúl freisin go bhféadfadh fíorú ar chomhlíonadh na gceanglas thuasluaite a bheith ina cheangal ar chúirteanna náisiúnta in imthosca éagsúla eile agus go bhféadfadh baint a bheith ag an bhfíorú sin, *inter alia*, le cé acu an raibh sárú ar an gceart bunúsach sin mar thoradh ar neamhrialtacht a bhaineann leis an nós imeachta chun breitheamh a cheapadh. Sna himthosca sin, ní fhéadfaí cion araíonachta a dhéanamh de chur i gcrích feidhmeanna a thugtar di leis na conarthaí agus de chloí, dá bharr sin, leis na hoibleagáidí atá fúithi dá réir, trí chur i bhfeidhm na bhforálacha amhail an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt, gan na forálacha sin de dhlí an Aontais a shárú *ipso facto*.

Tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, go bhfuil na sainmhínithe ar na cionta araíonachta atá i gceist chomh leathan agus chomh neamhbheacht sin, go gcumhdaítear cásanna ina bhfuil ar bhreithiúna a scrúdú an gcomhlíonann siad féin, an chúirt ina suíonn siad, breithiúna eile nó cúirteanna eile na ceanglais a eascraíonn as forálacha an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt. Ní féidir a áirithiú leis na forálacha náisiúnta sin ach an oiread nach mbaineann dliteanas na mbreithiúna i gceist i leith na gcinntí breithiúnacha a bhfuil orthu a thabhairt ach le cásanna fíor-eisceachtúla, agus nach féidir, dá bhrí sin, an córas araíonachta is infheidhme maidir le breithiúna a úsáid chun críoch athbhreithniú polaitiúil ar chinntí breithiúnacha. Thairis sin, i bhfianaise na n-imthosca agus an chomhthéacs ar leith inar glacadh na forálacha náisiúnta sin,

---

16 Féach, chuige sin, breithiúnas an 18 Bealtaine 2021, ***Asociaţia 'Forumul Judecătorilor din România' agus páirtithe eile*** (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 agus C-397/19, EU:C:2021:393, mír 216).

17 Féach, chuige sin, breithiúnas an 15 Iúil 2021, ***an Coimisiún*** **v** ***an Pholainn (Córas araíonachta do bhreithiúna)*** (C-791/19, EU:C:2021:596, mír 80).

18 Airteagal 107(1) (2) agus (3) den Dlí leasaithe maidir le Gnáthchúirteanna agus Airteagal 72(1)(1) go (3) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach.

tugann an Chúirt le fios gur léiriú soiléir iad na téarmaí a roghnaigh reachtas na Polainne ar shraith ceisteanna a thug ar chúirteanna éagsúla de chuid na Polainne tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú maidir le comhoiriúnacht leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus le hAirteagal 47 den Chairt roinnt athruithe reachtacha le déanaí lena ndearnadh difear d'eagrú an chórais ceartais sa Pholainn. Dá bhrí sin, measann an Chúirt go bhfuil sé léirithe go bhfuil baol ann go ndéanfaí léiriú ar na forálacha náisiúnta sin amhail go gceadófaí go n-úsáidfí an córas araíonachta is infheidhme maidir le breithiúna chun críocha cosc a chur ar na cúirteanna náisiúnta cinntí áirithe a dhéanamh a cheanglaítear le dlí an Aontais agus go bhféadfaí tionchar a imirt ar chinntí breithiúnacha na gcúirteanna sin, rud a bhainfeadh an bonn de neamhspleáchas na mbreithiúna sin, agus go ndéantar, dá bhrí sin, na forálacha sin de dhlí an Aontais a shárú ar an mbonn sin. Sáraítear leis na forálacha náisiúnta céanna Airteagal 267 CFAE freisin sa mhéid go gcruthaítear leo baol go gcuirfear pionós araíonachta ar na breithiúna náisiúnta as tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Go sonrach, maidir leis an gcion araíonachta atá bunaithe ar an 'sárú follasach agus tromchúiseach ar rialacha dlí' arna dhéanamh ag breithiúna na Cúirte Uachtaraí, [19] measann an Chúirt go mbaineann an fhoráil náisiúnta lena bhforáiltear an bonn de neamhspleáchas na mbreithiúna sin freisin ós rud é nach féidir a chur as an áireamh go n-úsáidfí an córas araíonachta is infheidhme maidir leis na breithiúna sin chun brú agus éifeacht bactha a chothú lena bhféadfaí tionchar a imirt ar inneachar a gcinntí. Cuirtear teorainn leis an bhforáil sin freisin leis an oibleagáid atá ar an gCúirt Uachtarach iarrataí ar réamhrialú a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais tríd an bhféidearthacht imeachtaí araíonachta a thionscnamh.

Ar an tríú dul síos, measann an Chúirt gur mhainnigh an Pholainn a hoibleagáidí a chomhlíonadh faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, i gcomhar le hAirteagal 47 den Chairt agus faoi phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, trí fhorálacha a ghlacadh lena gcuirtear toirmeasc ar aon chúirt náisiúnta a fhíorú go gcomhlíontar ceanglais a eascraíonn as dlí an Aontais a bhaineann leis an ráthaíocht maidir le binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí. [20]

I ndáil leis an méid sin, soiléiríonn an Chúirt go gcuirtear cosc leis na forálacha náisiúnta sin ní hamháin 'chinneadh,' ach ar 'mheasúnú' freisin, i bhfianaise a 'dleathachta', an 'cheaptha' féin agus 'an chumhacht feidhmeanna a chur i gcrích in ábhair riar an cheartais de dheasca an cheaptha sin.' Thairis sin, toirmisctear leis na forálacha sin, aon 'amhras a chaitheamh ar' 'dhlisteanacht' na 'gcúirteanna' nó 'na n-orgán bunreachtúil Stáit nó na n-orgán atá freagrach as athbhreithniú a dhéanamh, agus cosaint, ar an dlí.' Féadfaidh sé a bheith mar thoradh ar fhoclaíocht den sórt sin, go háirithe sa chomhthéacs áirithe inar glacadh iad, go mbeadh sraith gníomhartha a gceanglaítear mar sin féin ar na cúirteanna i dtrácht iad a ghlacadh, i gcomhréir lena n-oibleagáidí chun a áirithiú go gcomhlíonfar an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt, go bhféadfaidh siad, mar gheall ar a n-ábhair nó ar a n-éifeachtaí, teacht faoi raon feidhme na dtoirmeasc atá leagtha síos amhlaidh. Thairis sin, ós rud é go bhfuil na forálacha náisiúnta sin in ann cosc a chur ar chúirteanna na Polainne gan forálacha a chur i bhfeidhm atá contrártha leis an dá fhoráil sin de dhlí an Aontais, a bhfuil éifeacht dhíreach acu, d'fhéadfaidís freisin prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais a shárú.

Ar an gceathrú dul síos, rialaíonn an Chúirt gur mhainnigh an Pholainn na hoibleagáidí a chomhlíonadh atá uirthi faoi na forálacha den dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus d'Airteagal 47

---

19 Airteagal 72(1)(1) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach.

20 Airteagal 42a(1) agus (2) agus Airteagal 55(4) den Dlí leasaithe maidir le Gnáthchúirteanna, Airteagal 26(3) agus Airteagal 29(2) agus (3) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach, agus Airteagal 5(1a) agus (1b) den Dlí leasaithe maidir le cúirteanna riaracháin.

den Chairt, arna léamh i gcomhar lena chéile, faoi Airteagal 267 CFAE agus faoi phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, trí dhlínse eisiach a thabhairt do Dhlísheomra um Rialú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí na Cúirte Uachtaraí chun scrúdú a dhéanamh ar ghearáin agus ar cheisteanna dlí a bhaineann le heaspa neamhspleáchas cúirte nó breithimh. [21]

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt go mbaineann atheagrú agus comhchruinniú na dlínse atá i gceist le ceanglais áirithe bhunreachtúla agus nós imeachta a eascraíonn as an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus as Airteagal 47 den Chairt, nach mór comhlíonadh na gceanglas sin a ráthú go cothrománach i ngach réimse substainteach feidhme de dhlí an Aontais agus os comhair na gcúirteanna náisiúnta uile a dtugtar cásanna a thagann faoi na réimsí sin os a gcomhair. I ndáil leis sin, tá dlúthnasc ag na forálacha sin le prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, a gcuirtear de chumas lena chur chun feidhme ag na cúirteanna náisiúnta cosaint éifeachtach na gceart a bhronntar ar dhaoine aonair a áirithiú.

Sa chomhthéacs sin, a mhéid, go háirithe, go bhfuil sé d'oibleagáid ar aon chúirt náisiúnta a dtugtar uirthi dlí an Aontais a chur i bhfeidhm a fhíorú, an ionann í féin, sa chomhdhéanamh ina bhfuil sí, agus binse neamhspleách agus neamhchlaon arna bhunú le dlí, i gcás ina dtagann amhras tromchúiseach chun cinn maidir leis an bpointe sin, agus ós rud é nach mór do chúirteanna den sórt sin a bheith in ann, in imthosca áirithe, a fhíorú freisin, an ndearnadh sárú ar an gceart bunúsach sin mar thoradh ar neamhrialtacht lena gcuirtear ó bhail an nós imeachta chun breitheamh a cheapadh, cuirtear as an áireamh go bhféadfaidh athbhreithniú a dhéanfaidh na cúirteanna náisiúnta ar chomhlíonadh na gceanglas sin, ar bhealach ginearálta agus neamh-idirdhealaitheach, a bheith ag teacht faoi dhlínse aon chomhlachta náisiúnta amháin, *a fortiori* más rud é nach féidir leis an gcomhlacht sin féin, faoin dlí náisiúnta, gnéithe áirithe atá ina ndlúthchuid de na ceanglais sin a scrúdú. Sa chás seo, measann an Chúirt go bhfuil sé beartaithe leis na forálacha náisiúnta atá i gceist a choimeád d'aon chomhlacht amháin, athbhreithniú ginearálta ar na ceanglais a bhaineann le neamhspleáchas gach cúirte agus gach breithimh den bhreithiúnacht agus den chóras riaracháin araon, trína ndlínse a bhaint de na cúirteanna náisiúnta a bhí inniúil roimhe sin chun na cineálacha éagsúla athbhreithnithe a cheanglaítear le dlí an Aontais a fheidhmiú agus cásdlí na Cúirte a chur i bhfeidhm. Tugann sí chun suntais arís eile an comhthéacs ar leith a bhaineann le hatheagrú na dlínse atá i gceist leis an dlí leasaitheach, arb é is príomhthréith dó go gcuirtear cosc ar bhreithiúna na Polainne, ina theannta sin, cinntí agus measúnuithe áirithe a dhéanamh a cheanglaítear orthu faoi dhlí an Aontais.

Cinneann an Chúirt, ós rud é go dtugtar an chumhacht d'údarás náisiúnta aonair amháin a fhíorú go gcomhlíontar an ceart bunúsach chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil, cé go bhféadfadh gá le fíorú den sórt sin teacht chun cinn os comhair aon chúirt náisiúnta, in éineacht le toirmisc éagsúla agus cionta araíonachta a thabhairt isteach, go bhféadfadh sé go lagófaí éifeachtacht an athbhreithnithe ar chomhlíonadh an chirt bhunúsaigh sin. Dá bhrí sin, trí chosc a chur ar chúirteanna eile, gan idirdhealú, an méid is gá a dhéanamh chun a áirithiú go n-urramaítear ceart na ndaoine aonair lena mbaineann chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil trína dhiúltú, i gcás inarb iomchuí, do chur i bhfeidhm rialacha náisiúnta atá contrártha do cheanglais dhlí an Aontais, sáraítear na forálacha náisiúnta prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais freisin. Ina theannta sin, ós rud é go bhfágann an fíoras féin go dtugtar dlínse eisiach do Dhlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí na Cúirte Uachtaraí chun ceisteanna áirithe a chinneadh a bhaineann le cur i bhfeidhm an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt go bhféadfadh sé go gcuirfí cosc leo

---

21 Airteagal 26(2) agus (4) go (6) agus Airteagal 82(2) go (5) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach agus Airteagal 10 den Dlí lena leasaítear an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach.

nó go ndíspreagfar cúirteanna eile ó tharchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú, sáraítear leis na forálacha náisiúnta atá i gceist Airteagal 267 CFAE freisin.

Ar an gcúigiú dul síos agus san áit dheireanach, measann an Chúirt gur sháraigh an Pholainn an ceart go ndéanfar an saol príobháideach a urramú agus an ceart go ndéanfar sonraí pearsanta a chosaint, a ráthaítear leis an gCairt [22] agus le RGCS, [23] trí na forálacha a ghlacadh lena bhforchuirtear oibleagáid ar bhreithiúna faisnéis a sholáthar maidir lena ngníomhaíochtaí mar chuid de chomhlachais agus d'fhondúireachtaí neamhbhrabúis, chomh maith lena gcomhaltas i bpáirtí polaitiúil, sular ceapadh iad, agus lena bhforáiltear don fhaisnéis sin a fhógairt. [24]

I ndáil leis sin, tar éis di a chinneadh go bhfuil RGCS infheidhme sa chás seo agus, go sonrach, maidir le pointe (c) agus pointe (e) den chéad fhomhír d'Airteagal 6(1) agus Airteagal 9(1) den Rialachán sin, cinneann an Chúirt gur cuid de chuspóir leasa ghinearálta arna aithint ag an Aontas Eorpach, de réir bhrí Airteagal 52(1) den Chairt, nó de chuspóir leasa phoiblí dhlisteanaigh, de réir bhrí RGCS, [25] iad na cuspóirí a chuir an Pholainn ar aghaidh mar thacaíocht leis na forálacha atá i gceist ar cuspóirí iad d'fhéadfadh laghdú a dhéanamh ar an riosca go mbeadh tionchar ag breithnithe a bhaineann le leasanna príobháideacha nó polaitiúla ar bhreithiúna, agus a bhfeidhmeanna á gcur i gcrích acu chomh maith leis an gcuspóir muinín na ndlíthithe a neartú i dtaca leis an neamhchlaontacht sin a bheith ann. I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, áfach, cé go n-údaraítear leis an gcuspóir sin teorainneacha ar fheidhmiú na gceart a ráthaítear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt, ní hamhlaidh atá ach ar choinníoll, *inter alia*, go gcomhlíonann na teorainneacha sin an cuspóir den sórt sin iarbhír agus go bhfuil siad comhréireach leis.

Agus scrúdú á dhéanamh aici ar an ngá atá leis na bearta atá i gceist, tugann an Chúirt dá haire nár chuir an Pholainn mínithe soiléire ina gcuirtear in iúl cén fáth ar dóigh go bhféadfaí faisnéis a fhoilsiú a bhaineann le ballraíocht i bpáirtí polaitíochta sular ceapadh i bpost breithimh agus a bhallraíocht i bpáirtí polaitíochta le linn a théarma oifige roimh an 29 Nollaig 1989 in ann rannchuidiú faoi láthair le neartú a dhéanamh ar gceart atá ag daoine aonair go n-éistfear a gcás ag cúirt a chomhlíonann ceanglas na neamhchlaontachta. Ag féachaint don chomhthéacs ar leith inar glacadh an dlí leasaitheach agus na bearta sin, measann an Chúirt, thairis sin, gur glacadh na bearta sin iarbhír chun, *inter alia*, dochar a dhéanamh do chlú gairmiúil na mbreithiúna lena mbaineann agus don dearcadh atá ag dlíthithe orthu. Dá réir sin, ní féidir leis na bearta sin an cuspóir dlisteanach a líomhnaítear sa chás seo a bhaint amach.

Maidir leis an bhfaisnéis eile, a bhaineann le ballraíocht reatha nó le ballraíocht i gcomhlachas roimhe seo nó i bhfondúireacht neamhbhrabúsach, measann an Chúirt nach féidir a chur as an áireamh, *a priori*, go rannchuidítear le foilsiú ar líne faisnéise den sórt sin le nochtadh gurb ann d'aon choinbhleachtaí leasa a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do chomhlíonadh fheidhmeanna na mbreithiúna agus iad ag déileáil le cásanna áirithe, trí oibriú i dtreo fheidhmiú neamhchlaonta na bhfeidhmeanna sin agus, dá bhrí sin, muinín daoine aonair sna cúirteanna a neartú. Tugann sé faoi deara, áfach, ar an gcéad dul síos, sa chás seo, go mbaineann na sonraí pearsanta lena mbaineann, *inter alia*, le tréimhsí roimh an dáta óna gceanglaítear ar bhreitheamh an dearbhú is gá a dhéanamh.

---

22 Airteagal 7 agus Airteagal 8(1) den Chairt.

23 Airteagal 6(1)(c) agus (e), Airteagal 6(3) agus Airteagal 9(1) de RGCS.

24 Airteagal 88 den Dlí leasaithe maidir le Gnáthchúirteanna, Airteagal 45(3) den Dlí leasaithe maidir leis an gCúirt Uachtarach agus Airteagal 8(2) den Dlí leasaithe maidir le cúirteanna riaracháin.

25 De réir bhrí Airteagal 6(3) agus Airteagal 9(2)(g) de RGCS.

Measann an Chúirt, in éagmais teorainn ama maidir leis na tréimhsí níos luaithe lena mbaineann, nach féidir a mheas go bhfuil na bearta atá i gceist teoranta don mhéid atá fíor-riachtanach chun rannchuidiú le neartú cirt daoine aonair go n-éistfidh cúirt a chomhlíonann an ceanglas maidir le neamhchlaontacht a gcáis. Ar an dara dul síos, maidir leis an ualú atá le déanamh idir cuspóir an leasa ghinearálta atá á shaothrú agus na cearta atá i gceist, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go bhfuil foilsiú na sonraí ainmniúla atá i gceist ar an idirlíon, ag brath ar chuspóir na gcomhlachas nó na bhfondúireachtaí neamhbhrabúis lena mbaineann, in ann faisnéis a nochtadh maidir le gnéithe íogaire áirithe de shaol príobháideach na mbreithiúna lena mbaineann, go háirithe a gcreideamh reiligiúnach nó fealsúnachta. Ina theannta sin, tugann sé faoi deara gurb é an toradh a bhíonn ar phróiseáil na sonraí pearsanta atá i gceist go mbeidh rochtain gan chosc ar an idirlíon ag an bpobal i gcoitinne ar na sonraí sin agus, dá bhrí sin, ag líon daoine a d'fhéadfadh a bheith neamhtheoranta. Ar deireadh, cuireann sí in iúl, sa chomhthéacs ar leith inar glacadh na bearta atá i gceist, go bhféadfaí na sonraí pearsanta atá i gceist a chur ar líne, na breithiúna lena mbaineann a nochtadh do rioscaí a bhaineann le stiogmatú míchuí, trí chur isteach gan údar ar an dearcadh atá ag daoine aonair agus ag an bpobal i gcoitinne orthu, agus ar an mbaol go gcuirfí bac míchuí ar fhorbairt a ngairmréime. Sna himthosca sin, is é conclúid na Cúirte gurb ionann próiseáil sonraí pearsanta amhail an phróiseáil atá i gceist agus cur isteach an-tromchúiseach ar chearta bunúsacha na ndaoine lena mbaineann maidir le hurraim dá saol príobháideach agus maidir le cosaint a sonraí pearsanta.

Ansin, agus a thromchúisí atá an cur isteach sin agus tábhacht chuspóir líomhnaithe an leasa ghinearálta á gcothromú, measann an Chúirt, i bhfianaise an chomhthéacs náisiúnta ghinearálta agus shonraigh ina nglactar na bearta atá i gceist agus na n-iarmhairtí fíorthromchúiseacha is dóigh a d'eascródh do na breithiúna lena mbaineann, nach bhfuil an toradh ar an gcothromaíocht sin cothromaithe. I gcomparáid leis an *status quo ante* a eascraíonn as an gcreat dlíthiúil náisiúnta a bhí ann roimhe sin, is ionann uaslódáil na sonraí pearsanta lena mbaineann agus cur isteach suntasach ar na cearta bunúsacha a ráthaítear le hAirteagal 7 agus le hAirteagal 8(1) den Chairt, gan an cur isteach sin a bheith in ann, sa chás seo, bonn cirt a bheith leis de bharr na dtairbhí a d'fhéadfadh a bheith ann mar thoradh ar an gcur isteach sin ó thaobh coinbhleachtaí leasa ar thaobh na mbreithiúna a chosc agus an mhuinín as a neamhchlaontacht a mhéadú.

Breithiúnas an 13 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *YP agus páirtithe eile (Deireadh le saoirse ó phionós agus breitheamh a chur ar fionraí)* (C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562)

(Tarchur chun réamhrialú – An dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE – an smacht reatha – Cosaint bhreithiúnach éifeachtach sna réimsí a chumhdaítear le dlí an Aontais – Neamhspleáchas na mbreithiúna – Tosaíocht dhlí an Aontais – Airteagal 4(3) CAE – Oibleagáid an chomhair dhílis – Tarscaoileadh díolúine coiriúla breithimh agus a chuid fheidhmeanna a chur ar fionraí arna ordú ag an Izba Dyscyplinarna (an Dlísheomra Araíonachta) den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) – Easpa neamhspleáchais agus neamhchlaontachta an Dlísheomra sin – Athrú ar chomhdhéanamh an phainéil breithiúna a iarrtar air cás a sannadh don bhreitheamh sin ar dtús a éisteacht – Cosc ar na cúirteanna náisiúnta cur i gcoinne dlisteanacht cúirte, feidhmiú na cúirte sin a chur i mbaol nó dlíthiúlacht nó éifeachtacht ainmniúchán na mbreithiúna nó dá gcuid cumhachtaí breithiúnacha a mheas ar phian smachtbhannaí aranaíochta – Oibleagáid ar na cúirteanna lena mbaineann agus ar na húdaráis inniúla chun chomhdhéanamh na bhfoirmíochtaí breithiúnacha a chinneadh agus a athrú chun bearta lena dtarscaoiltear díolúine coiriúla breithimh agus lena gcuirtear ar fionraí é a dhífheidhmiú – Oibleagáid ar na cúirteanna agus ar na húdaráis sin forálacha náisiúnta lena bhforáiltear do na coscanna sin a dhífheidhmiú)

- **Cás C-615/20**

Ar bhonn bille díotála ón Ionchúisitheoir Poiblí Réigiúnach, Vársá, ionchúisíodh YP agus 13 chosantóir eile os comhair an Sąd Okręgowy w Warszawie (an Chúirt Réigiúnach, Vársá, an Pholainn) as sraith cionta coiriúla. Sannadh an cás sin do bhreitheamh aonair den chúirt sin, eadhon an Breitheamh I.T.

Cé go raibh an-dul chun cinn déanta sna himeachtaí sa chás sin, rinne an Prokuratura Krajowa Wydział Spraw Wewnętrznych (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Náisiúnta, an Rannán Gnóthaí Inmheánacha, an Pholainn), an 14 Feabhra 2020, iarratas ar an Dlísheomra Araíonachta [26] le cead a fháil chun an Breitheamh I.T. a ionchúiseamh as cead a thabhairt d'ionadaithe na meán cumarsáide taifid a dhéanamh agus grianghraif a ghlacadh, i mí na Nollag 2017, le linn éisteacht agus le linn an ordaithe a rinneadh sa chás sin a bheith á léamh sa chúirt agus na cúiseanna ó bhéal a bheith á dtabhairt ina leith agus, dá bhíthin sin, as fáisnéis ó na himeachtaí réamhthrialacha den Ionchúisitheoir Poiblí Réigiúnach, Vársá, sa chás lena mbaineann a nochtadh.

Le rún an 18 Samhain 2020 (‘an rún atá faoi chonspóid’), d’údaraigh an Dlísheomra Araíonachta imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne an Bhreithimh I.T., an breitheamh sin a chur ar fionraí óna dhualgais agus méid a luacha saothair a laghdú 25% ar feadh ré na fionraí sin.

Maíonn an chúirt a rinne an tarchur, eadhon foirmíocht na Cúirte Réigiúnaí, Vársá, atá freagrach as na himeachtaí coiriúla i gcoinne YP agus ina bhfuil an Breitheamh I.T. ag suí mar bhreitheamh aonair, go bhfuil an rún atá faoi chonspóid den chineál a chuireann isteach ar an bhfoirmíocht sin den chúirt leanúint ar aghaidh leis na himeachtaí sin. Sa chomhthéacs sin, chinn sí bac a chur ar na himeachtaí chun ceist a tharchur chuig an gCúirt, go bunúsach, maidir le dlí an Aontais a bheith ar neamhréir le forálacha náisiúnta lena dtugtar cumhacht do chomhlacht nach ráthaítear a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht imeachtaí coiriúla i gcoinne bhreithiúna na ngnáthchúirteanna a údarú agus, i gcás ina ndeonaítear an t-údarú sin, dualgais na mbreithiúna lena mbaineann a fhionraí agus a luach saothair a laghdú le linn na fionraí sin. Féachann na ceisteanna sin, go bunúsach, lena bhfáil amach, i bhfianaise fhorálacha agus phrionsabal dhlí an Aontais, [27] an bhfuil údar fós leis an mbreitheamh aonair atá mar chúirt ann féin leanúint ar aghaidh ag scrúdú an cháis sna príomhimeachtaí d’ainneoin an réitigh atá i gceist lenar cuireadh an chúirt sin ar fionraí ó oifig.

- **Cás C-671/20**

I sraith eile d’imeachtaí coiriúla, idir an tIonchúisitheoir Réigiúnach, Vársá, agus M.M., a cúisíodh freisin le cionta coiriúla éagsúla, bhí cinneadh ón Ionchúisitheoir i gceist lenar ordaíodh go gcruthófaí morgáiste éigeantach ar réadmhaoin de chuid an M.M. Rinne M.M. achomharc i gcoinne an chinnidh sin os comhair na Cúirte Réigiúnaí, Vársá, agus sannadh an cás a bhaineann leis an achomharc sin ar an mBreitheamh I.T.

I ndiaidh don rún atá faoi chonspóid a bheith glactha lenar cuireadh an Breitheamh I.T. ar fionraí, *inter alia*, d’ordaigh Uachtarán na Cúirte Réigiúnaí, Vársá, go n-athródh Uachtarán an dlísheomra inar shuigh an Breitheamh I.T. foirmiú an bhinse sna cásanna go léir a sannadh don bhreitheamh sin ar dtús, seachas an cás ina ndearna an Breitheamh I.T. iarraidh ar an gCúirt ba bhun leis an iarraidh ar

---

26 Bunaíodh le Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach an 8 Nollaig 2017, mar chuid den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn), dlísheomra araíonachta nua ar a dtugtar an Izba Dyscyplinarna (an ‘Dlísheomra Araíonachta’). Le dlí an 20 Nollaig 2019 arna leasú leis an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, a tháinig i bhfeidhm in 2020, deonaíodh cumhachtaí nua leis don dlísheomra sin, go háirithe, chun imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne breithiúna a údarú nó iad a choinneáil faoi choinneáil shealadach (Airteagal 27(1), mír 1a).

27 Eadhon Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, Airteagal 2 CAE agus an dara fomhír d’Airteagal 19(1) CAE lena gcumhdaítear prionsabal an smachta reachta agus ceanglais maidir le cosaint bhreithiúnach éifeachtach, chomh maith le prionsabail na tosaíochta, an chomhair dhílis agus na deimhneachta dlíthiúla.

réamhrialú i gCás C-615/20. Dá réir sin, d'athshann Uachtarán an dlísheomra sin na cásanna a sannadh ar dtús don Bhreitheamh I.T., lena n-áirítear an cás a bhaineann le M.M.

De réir na cúirte a rinne an tarchur, eadhon painéal breithimh aonair eile de chuid na Cúirte Réigiúnaí, Vársá, a ndearnadh an cás sin a athshannadh uirthi, léiríonn an méid sin gur aithin Uachtarán na cúirte sin go raibh an rún lena mbaineann ceangailteach trína ndearbhú nárbh fhéidir an cás sin a scrúdú nó go raibh bac buan ar scrúdú den sórt sin mar thoradh ar fhionraí dhualgais an Bhreithimh I.T.

Ceistíonn an chúirt sin éifeacht cheangailteach de ghníomh amhail an réiteach atá faoi cheist agus dlisteanacht fhoirmíochtaí eile na Cúirte arna roghnú tar éis don rún sin a bheith curtha chun feidhme. Ina theannta sin, sonraíonn sí go bhfuil cosc uirthi faoi fhorálacha náisiúnta a rinneadh le déanaí, ar pian smachtbhannaí araíonachta, scrúdú a dhéanamh ar chineál ceangailteach an rúin sin. Leis na ceisteanna sin arna gcur ar an gCúirt féachtar, go bunúsach, lena bhfáil amach an bhféadfaidh an chúirt a rinne an tarchur sa chás sin, ag féachaint do na forálacha agus do na prionsabail chéanna de dhlí an Aontais, [28] a chinneadh, gan an baol a bheith ann go dtabhófar dliteanas araíonachta, go bhfuil an rún sin gan forneart ceangailteach, agus é mar thoradh air sin nach bhfuil údar aici breithniú a dhéanamh ar an gcás sna príomhimeachtaí a athshannadh di tar éis an réitigh sin agus ar cheart, dá bhrí sin, an cás sin a ath-leithdháileadh ar an gcúirt a bhí i gceannas ar an rún sin ar dtús.

Le breithiúnas a thug an Chúirt sna cásanna uamtha seo, agus í ina Mór-Dhlísheomra, tagraíonn sí do na treoracha óna cásdlí, [29] go háirithe i mbreithiúnas an 5 Meitheamh 2023, *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*. [30] Rialaíonn sí, go bunúsach, go bhfuil an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE mar chosc ar fhorálacha náisiúnta lena dtugtar cumhacht do chomhlacht nach ráthaítear a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht díolúine breithimh a tharraingt siar, a dhualgais a fhionraí agus a luach saothair a laghdú le linn na fionraí sin. Sonraíonn sí freisin, i bhfianaise phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais agus phrionsabal an chomhair dhílis a chumhdaítear in Airteagal 4(3) CAE, iarmhairtí dá leithéid de chonclúid don chúirt náisiúnta maidir le gníomh amhail an rún atá faoi cheist a bhaineann, de shárú ar an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, le dualgais breithimh a shuíonn mar bhreitheamh aonair a chur ar fionraí, agus do na comhlachtaí breithiúnacha atá freagrach as comhdhéanamh phainéil na cúirte náisiúnta sin a chinneadh agus a mhodhnú.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, rialaíonn an Chúirt go gcuirtear cosc leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE ar fhorálacha náisiúnta lena dtugtar cumhacht do chomhlacht nach ráthaítear a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht imeachtaí coiriúla i gcoinne bhreithiúna na ngnáthchúirteanna a údarú agus, i gcás ina ndeonaítear an t-údarú sin, dualgais na mbreithiúna lena mbaineann a fhionraí agus a luach saothair a laghdú le linn na fionraí sin.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, ó rinneadh na hiarrataí ar réamhrialú sa dá chás sin, thug sí breithiúnas sa chás *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na*

---

28 Is iad sin Airteagal 2 agus an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, chomh maith le prionsabail na príomhachta, an chomhair dhílis agus na deimhneachta dlíthiúla.

29 Maidir le heaspa neamhspleáchais agus neamhchlaontachta an Dlísheomra Araíonachta a bunaíodh leis an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach 2017, arna leasú i gcomhthéacs Athchóiriú Ceartais na Polainne 2019.

30 Breithiúnas an 5 Meitheamh 2023, *an Coimisiúin* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)* (C-204/21, EU:C:2023:442).

mbreithiúna), inar chinn sí, *inter alia*, trí chumhachtaí a thabhairt don Dlísheomra Araíonachta, nach ráthaítear a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht, [31] rialú a dhéanamh ar chásanna a bhfuil tionchar díreach acu ar stádas agus ar chomhlíonadh dhualgais an bhreithimh, amhail iarrataí ar údarú chun imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne breithiúna, nár chomhlíon an Pholainn sin a hoibleagáidí faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE. [32]

Sa bhreithiúnas sin, chuir an Chúirt in iúl go láidir nach dócha go gcuirfí isteach ar neamhspleáchas na mbreithiúna leis an riosca go dtabharfadh comhlacht nach ráthaítear a neamhspleáchas údarú iad a ionchúiseamh agus gurb amhlaidh an cás leis na rioscaí a bhaineann le comhlacht den sórt sin a chinneadh an ndéanfaidh sé iad a fhionraí óna ndualgais agus a luach saothair a laghdú. [33]

Sa chás seo, glacadh an rún atá i gceist i ndáil leis an mBreitheamh I.T., [34] ar bhonn na bhforálacha náisiúnta a chinn an Chúirt Bhreithiúnais, sa bhreithiúnas sin, a bheith contrártha leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, a mhéid a thugann siad dlínse gníomhartha amhail an rún sin a ghlacadh do chomhlacht den sórt sin.

Má tá ceangal ar údaráis an Bhallstáit lena mbaineann leasú a dhéanamh ar na forálacha náisiúnta a bhí ina n-ábhar do bhreithiúnas lena suí gur mainníodh oibleagáidí a chomhlíonadh ar bhealach a thabharfadh i gcomhréir le ceanglais dhlí an Aontais iad, tá cúirteanna an Bhallstáit sin, óna dtaobh féin, faoi oibleagáid a áirithiú go gcomhlíonfar an breithiúnas sin i gcomhlíonadh a gcúraimí, rud a chiallaíonn, *inter alia*, gur faoi na cúirteanna sin atá sé é sin a dhéanamh chun na heilimintí dlíthiúla a leagtar síos ann a chur san áireamh, i gcás inarb iomchuí, chun raon feidhme fhorálacha dhlí an Aontais a chinneadh a bhfuil sé de cheangal orthu a chur i bhfeidhm. Dá bhrí sin, iarrtar ar an gcúirt a rinne an tarchur i gCás C-615/20, sa chás sna príomhimeachtaí, teacht ar na tátail uile a eascraíonn as na conclúidí a baineadh as an mbreithiúnas sa chás in *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt léiriú ar an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, ar phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais agus ar phrionsabal an chomhair dhílis mar seo a leanas:

– ar an gcéad dul síos, amhail go bhfuil sé de cheart ag painéal breithiúna de chúirt náisiúnta a éisteann cás agus atá comhdhéanta de bhreitheamh aonair ar ghlac cúirt nach ráthaítear a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht rún ina coinne lena n-údaraítear imeachtaí coiriúla a thionscnamh agus lena n-ordaítear dualgais an bhreithimh sin a chur ar fionraí agus a luach saothair a laghdú, deireadh a chur le rún den sórt sin atá mar bhac ar fheidhmiú a dlínse sa chás sin; agus

– ar an dara dul síos, maidir leis na comhlachtaí breithiúnacha atá freagrach as comhdhéanamh phainéil na cúirte náisiúnta sin a chinneadh agus a mhodhnú, amhail nach mór dóibh deireadh a chur leis an rún sin freisin, atá mar chosc ar an bpainéal breithiúna sin an dlínse sin a fheidhmiú.

---

31 I mír 102 den bhreithiúnas *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus príobháideachas na mbreithiúna)*, tá an Chúirt ag brath ar an gcásdlí a bhí aici roimhe seo (mír 112 de bhreithiúnas an 15 Iúil 2021, ***an Coimisiún* v *an Pholainn (Córas araíonachta do bhreithiúna)*** (C-791/19, EU:C:2021:596)], d'athdhearbhaigh sé a mheasúnú nár chomhlíon an Dlísheomra Araíonachta an ceanglas is gá maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht.

32 Breithiúnas *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*, mír 1.

33 Breithiúnas *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*, mír 101.

34 Eadhon gnáthchúirt a bhféadfaí a iarraidh uirthi rialú a dhéanamh, faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, maidir le ceisteanna a bhaineann le cur i bhfeidhm nó léiriú dhlí an Aontais.

I ndáil leis sin, meabhraíonn sí, de réir cásdlí socair, [35] go gceanglaítear le prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, go háirithe, ar aon chúirt náisiúnta a n-iarrtar uirthi, laistigh de theorainneacha a dlínse, forálacha dhlí an Aontais a chur i bhfeidhm, an oibleagáid lánéifeacht a thabhairt do cheanglais dhlí an Aontais sa díospóid os a comhair, trína ndiultú dá húdarás féin aon reachtaíocht nó cleachtas náisiúnta a chur i bhfeidhm atá contrártha le foráil de chuid dhlí an Aontais a bhfuil éifeacht dhíreach aici, gan iallach a chur ar an gcúirt an reachtaíocht nó an cleachtas náisiúnta sin a chur ar leataobh roimh ré trí mhodhanna reachtacha nó trí mhodhanna bunreachtúla eile ná fanacht leis an reachtaíocht nó leis an gcleachtas sin a chur ar leataobh roimh ré. Is ionann comhlíonadh na hoibleagáide sin agus léiriú ar phrionsabal an chomhair dhílis.

Tá éifeacht dhíreach ag an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léiriú i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha, [36] rud a chiallaíonn nach mór aon fhoráil náisiúnta, aon chásdlí náisiúnta nó aon chleachtas náisiúnta atá contrártha leis na forálacha sin de dhlí an Aontais, arna léiriú ag an gCúirt, a dhífheidhmiú. [37]

Fiú in éagmais bearta reachtacha náisiúnta lena gcuirtear deireadh le mainneachtain oibleagáidí arna mbunú ag an gCúirt a chomhlíonadh, gur faoi na cúirteanna náisiúnta atá sé gach beart a dhéanamh chun cur chun feidhme iomlán dhlí an Aontais a éascú i gcomhréir leis an treoir atá sa bhreithiúnas lena suitear nár comhlíonadh oibleagáidí. Thairis sin, ní mór dóibh, i gcomhréir le prionsabal an chomhair dhílis, na hiarmhairtí neamhdhleathacha a bhaineann le sárú ar dhlí an Aontais a neamhniú.

D'fhonn na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh, ní mór do chúirt náisiúnta deireadh a chur le gníomh amhail an réiteach atá i gceist lenar ordaíodh, de shárú ar an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, dualgais breithimh a chur ar fionraí i gcás ina bhfuil sé sin fíor-riachtanach i bhfianaise staid an nós imeachta atá i gceist chun tosaíocht dhlí an Aontais a áirithiú. [38]

Ar deireadh, cuireann an Chúirt in iúl, i gcás ina bhfuil gníomh amhail an rún atá i gceist glactha ag comhlacht nach binse neamhspleách neamhchlaonta é de réir bhrí dhlí an Aontais, nach féidir brath air ar bhonn phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla nó atá nasctha le húdarás *res judicata* líomhnaithe an rúin sin chun cosc a chur ar an gcúirt a rinne an tarchur agus ar na comhlachtaí breithiúnacha atá freagrach as comhdhéanamh phainéil na cúirte náisiúnta a chinneadh agus a mhodhnú rún den sórt sin a dhiúltú. [39]

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara gur chuir an chúirt a rinne an tarchur bac ar na príomhimeachtaí i gCás C-615/20 fad a bhí an breithiúnas seo ar feitheamh. Sa chomhthéacs sin, ní cosúil go ndéanfaí an bonn a bhaint den deimhneacht dhlithiúil dá leanfadh an breitheamh arb é an

---

35 Féach, chuige sin, breithiúnas an 22 Feabhra 2022, ***RS (Éifeacht breithiúnas de chuid cúirte bunreachtúla)*** (C-430/21, EU:C:2022:99, mír 53 agus an cásdlí dá dtagraítear, agus mír 55 agus an cásdlí dá dtagraítear).

36 Lena bhforchuirtear oibleagáid shoiléir bheacht ar na Ballstáit maidir leis an toradh atá le baint amach agus nach bhfuil faoi réir aon choinníollacha, go háirithe maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht na gcúirteanna a n-iarrtar orthu dlí an Aontais a léiriú agus a chur i bhfeidhm agus maidir leis an gceanglas nach mór iad a bhunú roimh ré le dlí.

37 Breithiúnas in *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*, mír 78 agus an cásdlí dá dtagraítear.

38 Féach, chuige sin, breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***W.Ż. (Dlísheomra um rialú úrghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*** (C-487/19, EU:C:2021:798, míreanna 159 agus 161).

39 Féach, chuige sin, breithiúnas *W.Ż. (Dlísheomra um rialú úrghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*, mír 160.

fhoirmíocht de bhreitheamh aonair de chuid na cúirte a rinne an tarchur leis na himeachtaí sin, go háirithe ag an gcéim is déanaí den nós imeachta sin, a bheadh thar a bheith casta. Dá mhalairt ar fad, dealraíonn sé go bhféadfaí déileáil leis an gcás sna príomhimeachtaí i gcinneadh a chomhlíonann, ar dtús, na ceanglais a eascraíonn as an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus, ar an dara dul síos, a chomhlíonann ceart na ndaoine aonair lena mbaineann éisteacht chóir a fháil laistigh de thréimhse réasúnach ama.

Sna himthosca sin, tá údar ag an gcúirt a rinne an tarchur i gCás C-615/20 deireadh a chur leis an rún atá i gceist, ionas go bhféadfaidh sí leanúint de scrúdú a dhéanamh ar an gcás sna príomhimeachtaí ina comhdhéanamh reatha gan na comhlachtaí breithiúnacha atá inniúil ar chomhdhéanamh phainéil na cúirte náisiúnta a chinneadh agus a athrú a chur isteach air.

Ar an tríú dul síos, léiríonn an Chúirt an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus prionsabail thosaíocht dhlí an Aontais agus prionsabal an chomhair dhílis maidir le cás painéil breithiúna i gcúirt náisiúnta, amhail an chúirt a rinne an tarchur i gCás C-671/20, inar ndearnadh cás a sannadh roimhe sin do phainéal eile de chuid na cúirte náisiúnta sin a athshannadh dó mar thoradh ar ghníomh de chuid an Dlísheomra Araíonachta amhail an rún atá i gceist, chun a chinneadh, *inter alia*, an gcaithfidh an chúirt a rinne an tarchur, sa chás seo, an rún sin a dhíspreagadh agus staonadh ón gcás sin a scrúdú tuilleadh.

Sonraíonn sí, i ndáil leis sin, maidir leis an oibleagáid atá ar chúirteanna náisiúnta a leithéid de rún a dhífheidhmiú, ar rún a bhaineann le dualgais breithimh a chur ar fionraí, de shárú ar an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, i gcás ina bhfuil sé fíor-riachtanach i bhfianaise na staide nós imeachta atá i gceist chun tosaíocht dhlí an Aontais a ráthú, go bhfuil sé ceangailteach, go háirithe, ar an bpainéal breithiúnach a ndearnadh an cás reatha a athshannadh dó mar thoradh ar rún den sórt sin. Dá bhrí sin, ní mór don phainéal breithiúna sin staonadh ón gcás sin a éisteacht. Tá an oibleagáid sin ina ceangal freisin ar na comhlachtaí atá freagrach as comhdhéanamh phainéil na cúirte náisiúnta a chinneadh agus a athrú, agus dá bhrí sin ní mór dóibh an cás céanna a athshannadh d'fhoirmiú na cúirte ar tugadh na himeachtaí os a comhair ar dtús.

Sa chás seo, ní féidir brath go bailí ar aon bhreithniú atá bunaithe ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla nó atá nasctha le húdarás *res judicata* a líomhnaítear don rún sin.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara, i gCás C-671/20, murab ionann agus cásanna eile a sannadh don Bhreitheamh I.T., ar cásanna iad a athshannadh freisin idir an dá linn d'fhoirmíochtaí eile, ach ar leanadh lena scrúdú nó, de réir mar a bheidh, a dúnadh trí chinneadh a ghlacadh ó na foirmíochtaí nua sin, gur cuireadh na príomhimeachtaí ar fionraí go dtí go dtabharfaí an breithiúnas reatha. Sa chomhthéacs sin, is cosúil gur dócha, dá n-atosódh an Breitheamh I.T. na himeachtaí sin, go dtabharfaí cinneadh mar chuid de na himeachtaí sin, d'ainneoin na moille arb é an rún atá i gceist is cúis léi, ar cinneadh é a chomhlíonann na ceanglais a eascraíonn as an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus na ceanglais a eascraíonn as ceart an duine aonair lena mbaineann chun triail chóir a fháil.

Déanann an Chúirt Airteagal 19(1) CAE agus prionsabail thosaíocht dhlí an Aontais agus an chomhair dhílis a léiriú amhail go gcuirtear cosc leo ar an méid seo a leanas:

– ar an gcéad dul síos, painéal breithiúna de chúirt náisiúnta, a ndearnadh cás a sannadh roimhe sin do phainéal eile den chúirt sin a athshannadh air mar thoradh ar rún arna ghlacadh ag comhlacht nach ráthaítear a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht agus a d'údaraigh imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne an bhreithimh aonair a bhfuil an painéal breithiúna sin comhdhéanta as agus a d'ordaigh dualgais na cúirte sin a chur ar fionraí agus a luach saothair a laghdú, agus a rinne cinneadh an cás sin a chur ar fionraí go dtí go ndéanfaidh an Chúirt cinneadh san iarraidh ar réamhrialú, a bheith faoi cheangal an rún sin a dhíspreagadh agus staonadh ón gcás sin a scrúdú tuilleadh, agus,

– ar an dara dul síos, na comhlachtaí breithiúnacha atá freagrach as comhdhéanamh phainéil na cúirte náisiúnta a chinneadh agus a mhodhnú, i gcás den sórt sin, a bheith faoi cheangal an cás sin a ath-leithdháileadh ar fhoirmiú na cúirte a bhí freagrach as an gcás sin ar dtús.

A mhéid a bhaineann, sa cheathrú háit, leis na forálacha náisiúnta agus leis an gcásdlí ó chúirt bhunreachtúil arna lua ag an gcúirt a rinne an tarchur i gCás C-671/20, [40] lena gcoiscfeadh uirthi rialú a dhéanamh, cé go gceanglaítear uirthi é sin a dhéanamh i bhfianaise na bhfreagraí a thug an Chúirt ar a ceisteanna eile, maidir leis an easpa éifeacht cheangailteach atá ag gníomh amhail an réiteach atá faoi cheist agus, i gcás inarb iomchuí, an gníomh a dhífheidhmiú, tugann an Chúirt dá haire, más rud é go gcomhlíonann cúirt náisiúnta na cúraimí a thugtar di leis na Conarthaí agus go gcomhlíonann sí a hoibleagáidí faoi na Conarthaí, trí éifeacht a thabhairt d'fhorálacha amhail an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, ní féidir, de réir sainmhínithe, toirmeasc a chur uirthi an méid sin a dhéanamh ná an méid sin a bhunú mar chion araíonachta ar thaobh na mbreithiúna atá ina suí i gcúirt den sórt sin. [41]

Ar an gcaoi chéanna, ag féachaint d'éifeacht dhíreach an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, go gceanglaítear ar chúirteanna náisiúnta prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais a dhífheidhmiú aon chásdlí náisiúnta atá contrártha leis an bhforáil sin de dhlí an Aontais arna léiriú ag an gCúirt. Dá bhrí sin, i gcás ina measann cúirt náisiúnta, i ndiaidh breithiúnas ón gCúirt, go bhfuil cásdlí cúirte bunreachtúla contrártha le dlí an Aontais, ní fhéadfadh sé go dtabhofaí a dliteanas araíonachta mar thoradh ar dhífheidhmiú an chásdlí sin ón gcúirt bhunreachtúil i gcomhréir le prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais. [42]

Dá bhrí sin, leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus le prionsabail thosaíochta dhlí an Aontais agus an chomhair dhílis, cuirtear cosc leo ar an méid seo a leanas:

– ar an gcéad dul síos, ar fhorálacha náisiúnta lena gcuirtear toirmeasc ar chúirt náisiúnta, ar pian smachtbhannaí araíonachta arna bhforchur ar bhreithiúna dá cuid, scrúdú a dhéanamh ar chineál ceangailteach gnímh arna ghlacadh ag comhlacht nach ráthaítear a neamhspleáchas ná a neamhchlaontacht agus a d'údaraigh imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne breithimh agus a d'ordaigh dualgais an bhreithimh sin a chur ar fionraí agus a luach saothair a laghdú, agus, i gcás inarb iomchuí, an gníomh sin a dhífheidhmiú, agus,

– ar an dara dul síos, ar chásdlí cúirte bunreachtúla faoinar nach féidir gníomhartha lena gceaptar breithiúna as a gcomhdhéantar comhlacht den sórt sin a bheith faoi réir athbhreithniú breithiúnach, sa mhéid is go gcoisctear an scrúdú sin leis an gcásdlí sin.

---

40 Le hAirteagal 42(1) agus (2) den Dlí maidir leis na Gnáthchúirteanna an 27 Iúil 2001, arna leasú an 20 Nollaig 2019, leagtar síos, *inter alia*, do na cúirteanna sin, toirmisc ar dhlisteanacht na gcúirteanna a thabhairt faoi cheist nó ar mheasúnú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht cheapacháin breithimh nó ar dhlíthiúlacht a chumhachta chun cúraimí a bhaineann le riaradh ceartais a chomhlíonadh. Le hAirteagal 107(1)(3) den Dlí sin, bunaítear mar chion araíonachta, go háirithe, é aon ghníomh de chuid bhreithiúna na ngnáthchúirteanna a fhágann amhras faoi éifeachtúlacht ceapacháin breithimh.

41 Féach, chuige sin, breithiúnas *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*, mír 132.

42 Féach, chuige sin, breithiúnas *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*, mír 132.

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Krajowa Rada Sądownictwa (Cothabháil in oifig breithimh)* (C-718/21, EU:C:2023:1015)

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 267 CFAE – Coincheap 'dlínse' – Critéir – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí) den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) – Tagairt do réamhrialú ó fhoirmiú nach bhfuil stádas binse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimhe sin leis an dlí – Neamh-inghlacthacht)

I litir dar dáta an 30 Nollaig 2020, chuir L.G., breitheamh den Sąd Okręgowy w K. (Cúirt Réigiúnach K, an Pholainn), in iúl do Krajowa Rada Sądownictwa (Comhairle Náisiúnta na mBreithiúna, an Pholainn) ('KRS') go raibh sé ar intinn aige leanúint dá dhualgais a fheidhmiú tar éis na gnáthaoise scoir. Ós rud é gur dhearbhaigh KRS nach raibh aon ghá le breithniú a dhéanamh ar an iarratas sin, mar gheall ar dhul in éag na tréimhse teorann a leagadh síos chun é a thabhairt, thug L.G. caingean os comhair na cúirte a rinne an tarchur. Ós rud é go raibh amhras uirthi faoi chomhoiriúnacht reachtaíochta náisiúnta leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, rud a chuireann, ar an gcéad dul síos, éifeacht an dearbhaithe sin ó chúirt faoi réir údarú ó KRS agus, ar an dara dul síos, leagtar síos, don dearbhú sin, tréimhse teorann iomlán, go ndearna an chúirt sin tarchur chuig an gCúirt chun réamhrialú a fháil.

Sa chás seo, tá triúr breithiúna den Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí, 'an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách'), arna bhunú laistigh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) sa chúirt a rinne an tarchur i gcomhthéacs na n-athchóirithe a rinneadh le déanaí ar chóras breithiúnach na Polainne. [43] Ceapadh an triúr breithiúna sin don Dlísheomra sin ar bhonn Rún Uimh. 331/2018, a ghlac KRS an 28 Lúnasa 2018 ('Rún Uimh. 331/2018').

Ar an gcéad dul síos, cuireadh an rún sin ar neamhní le breithiúnas a thug Naczelny Sąd Administracyjny (an Ard-Chúirt Riaracháin, an Pholainn) an 21 Meán Fómhair 2021. [44] Ar an dara dul síos, i mbreithiúnas an 8 Samhain 2021, *Dolińska-Ficek agus Ozimek* v *an Pholainn* [45] ('an breithiúnas in *Dolińska-Ficek agus Ozimek* v *an Pholainn*'), chinn an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine ('ECtHR') gur sáraíodh an ceanglas a bhaineann le 'cúirt arna bunú le dlí' a leagtar síos in Airteagal 6(1) den Choinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, [46] mar gheall ar an bpróiseas as ar eascair, ar bhonn Rún Uimh. 331/2018, ceapadh comhaltaí de dhá fhoirmiú sa Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách.

Ina breithiúnas, dhearbhaigh an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, go raibh an iarraidh ar réamhrialú neamh-inghlactha ar an bhforas nach 'cúirt ná binse' í an chúirt a rinne an tarchur de réir bhrí Airteagal 267 CFAE.

---

43 Bunaíodh an Dlísheomra sin, chomh maith le dlísheomra nua eile den Chúirt Uachtarach, Izba Dyscyplinarna (an Dlísheomra Araíonachta), de bhun ustawa o Sądzie Najwyższym (an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach) an 8 Nollaig 2017, a tháinig i bhfeidhm an 3 Aibreán 2018.

44 Tugadh an breithiúnas sin tar éis bhreithiúnas an 2 Márta 2021, *A.B. agus páirtithe eile (Breithiúna den Chúirt Uachtarach a cheapadh – Achomharc)*, (C-824/18, EU:C:2021:153).

45 CE:ECHR:2021:1108JUD004986819.

46 Arna shíniú sa Róimh an 4 Samhain 1950.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ag an tús, meabhraíonn an Chúirt, d'fhonn a mheas an 'cúirt nó binse' é an comhlacht a dhéanann tarchur de réir bhrí Airteagal 267 CFAE, cuireann sí san áireamh roinnt tosca, amhail, *inter alia*, an bhfuil sé bunaithe le dlí, an bhfuil sé buan, an bhfuil a dhlínse éigeantach, an bhfuil a nós imeachta idirpháirteach, an gcuireann sé rialacha dlí i bhfeidhm agus an bhfuil sé neamhspleách. I ndáil leis sin, thug an Chúirt dá haire cheana féin go gcomhlíonann an Chúirt Uachtarach na ceanglais sin agus shonraigh sí, a mhéid a dhéanann cúirt náisiúnta iarraidh ar réamhrialú, nach mór a thoimhdiú go gcomhlíonann an chúirt sin na ceanglais sin beag beann ar a comhdhéanamh iarbhír. I gcomhthéacs imeachtaí réamhrialaithe, ní faoin gCúirt atá sé, i bhfianaise roinnt na bhfeidhmeanna idir í agus an chúirt náisiúnta, a fháil amach an ndearnadh an t-ordú tarchuir i gcomhréir leis na rialacha náisiúnta maidir le heagrú agus nós imeachta na gcúirteanna.

Mar sin féin, féadfar an toimhde sin a bhréagnú i gcás ina mbainfí de thátal as cinneadh breithiúnach críochnaitheach arna thabhairt ag cúirt de chuid Bhallstáit nó ag cúirt idirnáisiúnta nach bhfuil stádas binse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimh ré le dlí ag an mbreitheamh arb é an chúirt a rinne an tarchur é, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'). [47]

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil an breithiúnas in Dolińska-Ficek agus Ozimek v an Pholainn ó ECtHR agus breithiúnas na hArd-Chúirte Riaracháin an 21 Meán Fómhair 2021 cinntitheach agus go mbaineann siad go sonrach leis na himthosca inar ceapadh breithiúna an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách ar bhonn Rún Uimh. 331/2018.

Go sonrach, ar thaobh amháin, in *Dolińska-Ficek agus Ozimek* v *an Pholainn*, chinn an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine, go bunúsach, go ndearnadh ceapacháin chomhaltaí an fhoirmithe ábhartha den Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách a shárú go soiléir ar rialacha náisiúnta bunúsacha lena rialaítear an nós imeachta chun breithiúna a cheapadh. Cé gur fíor, maidir leis an seisear breithiúna a dhéanann suas foirmithe an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách atá i gceist sna cásanna as ar eascair an breithiúnas sin, nach bhfuil ach duine amháin acu ina shuí laistigh den chomhlacht a rinne an tarchur, tá sé soiléir, áfach, ó fhorais an bhreithiúnais sin, go bhfuil feidhm ag na measúnuithe a rinne an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine gan idirdhealú maidir le breithiúna uile an Dlísheomra sin a ceapadh chuige in imthosca comhchosúla agus, go háirithe, ar bhonn Rún Uimh. 331/2018.

Ar an taobh eile, i mbreithiúnas an 21 Meán Fómhair 2021, chuir an Ard-Chúirt Riaracháin Rún Uimh. 331/2018 ar neamhní, ag brath go háirithe ar thorthaí agus ar mheasúnuithe atá ag forluí tríd is tríd leo siúd in *Dolińska-Ficek agus Ozimek* v *an Pholainn*.

I bhfianaise na dtorthaí agus na measúnuithe a eascraíonn as an dá bhreithiúnas sin agus as a cásdlí féin, scrúdaíonn an Chúirt an gá an toimhde go gcomhlíontar ceanglais 'cúirt nó binse', de réir bhrí Airteagal 267 CFAE, a fhrisnéis i ndáil leis an gcúirt a rinne an tarchur.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, ar an gcéad dul síos, gur ceapadh na breithiúna sa chomhlacht a rinne an tarchur chuig an Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách ar thogra ó KRS, is é

47 Féach breithiúnas an 29 Márta 2022, ***Getin Noble Bank*** (C-132/20, EU:C:2022:235, mír 72).

sin comhlacht a bhfuil, tar éis athruithe reachtaíochta a rinneadh le déanaí, [48] 23 chomhalta de na 25 chomhalta ceaptha ag na cumhachtaí feidhmiúcháin agus reachtacha aige, nó ar comhaltaí de na cumhachtaí sin iad. Is fíor nach féidir amhras ann féin maidir le stádas binse arna bhunú roimhe sin le dlí agus neamhspleáchas na mbreithiúna a ceapadh ag deireadh an phróisis sin a bheith mar thoradh ar chomhlacht, amhail KRS, a bhfuil baint aige leis an bpróiseas chun breithiúna a cheapadh, den chuid is mó, de chomhaltaí arna roghnú ag an reachtas. Tá sé difriúil, áfach, i gcás ina dtagann amhras den sórt sin chun cinn mar thoradh ar an imthoisc sin, in éineacht le tosca ábhartha eile agus ar na himthosca ina ndearnadh na roghanna sin. Tharla na leasuithe reachtacha a bhaineann le KRS i gcomhthráth le glacadh athchóiriú substaintiúil ar an gCúirt Uachtarach, lena n-áirítear, go háirithe, dhá dhlísheomra nua a chruthú laistigh den chúirt sin agus aois scoir bhreithiúna na cúirte sin a ísliú. Dá bhrí sin, tharla na hathruithe sin tráth nuair a raibh go leor poist mar bhreitheamh sa Chúirt Uachtarach a fógraíodh a bheith folamh nó nuachruthaithe le líonadh go luath.

Ar an dara dul síos, tugadh cumhachtaí don Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách a cruthaíodh *ex nihilo* in ábhair a bhí thar a bheith íogair, amhail díospóidí toghcháin agus imeachtaí a bhaineann le reifrinn a reáchtáil nó caingne urghnácha chun cinntí críochnaitheacha ó ghnáthchúirteanna nó ó dhlísheomraí eile den Chúirt Uachtarach a chur ar neamhní.

Ar an tríú dul síos, i gcomhthráth leis na leasuithe reachtacha thuasluaite, leasaíodh go substaintiúil na rialacha maidir le leigheasanna breithiúnacha atá ar fáil i gcoinne rúin ó KRS lena moltar iarrthóirí le haghaidh ceapacháin chuig poist mar bhreithiúna na Cúirte Uachtaraí, rud a scriosann éifeachtacht na leigheasanna sin. Maidir leis an bpointe sin, chuir an Chúirt in iúl freisin nár bhain na srianta a tugadh isteach leis na leasuithe deireanacha sin ach le caingne a tugadh i gcoinne rúin ó KRS a bhaineann le hiarratais a chur isteach ar phoist mar bhreithimh sa Chúirt Uachtarach, agus gur fhan rúin KRS a bhaineann le hiarratais ar phoist mar bhreithimh i gcúirteanna náisiúnta eile fós, faoi réir an chórais ghinearálta um athbhreithniú breithiúnach a bhí i bhfeidhm roimhe sin. [49]

Ar an gceathrú dul síos, tá an Chúirt tar éis a chur in iúl cheana féin in *W.Ż. (Dlísheomra um rialú úrghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*, [50] nuair a d'ordaigh an Ard-Chúirt Riaracháin, ar bhonn Rún Uimh. 331/2018, an comhalta den Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách lena mbaineann an cás as ar eascair an breithiúnas sin a cheapadh, go gcuirfí oibriú an Rúin sin ar fionraí an 27 Meán Fómhair 2018. Tá an fíoras céanna sin fíor maidir le ceapadh an triúr comhaltaí ina suí sa chomhlacht tarchuir. Dá bhrí sin, ós rud é go ndearna Uachtarán Phoblacht na Polainne, mar ábhar práinne agus gan fanacht leis na forais a bhí leis an ordú an 27 Meán Fómhair 2018, na ceapacháin atá i gceist ar bhonn Rún Uimh. 331/2018, a cuireadh ar fionraí leis an ordú sin, an bonn a bhaint go mór de phrionsabal dheighilt na gcumhachtaí atá ina shaintréith d'fheidhmiú smachta reachta.

---

48 Airteagal 9a den ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (an Dlí maidir le Comhairle Náisiúnta na mBreithiúna) an 12 Bealtaine 2011, arna leasú ag an ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (an Dlí lena leasaítear an Dlí ar Chomhairle Náisiúnta na mBreithiúna agus dlíthe áirithe eile), an 8 Nollaig 2017, a tháinig i bhfeidhm an 17 Eanáir 2018, agus ag ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych ustaw (an Dlí lena leasaítear an Dlí maidir le heagrú na nGnáthchúirteanna agus dlíthe áirithe eile) an 20 Iúil 2018, a tháinig i bhfeidhm an 27 Iúil 2018.

49 Breithiúnas an 2 Márta 2021, ***A. B. agus páirtithe eile (Breithiúna den Chúirt Uachtarach a cheapadh – Achomharc)*** (C-824/18, EU:C:2021:153, míreanna 157, 162 agus 164).

50 Breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***W.Ż. (Dlísheomra um rialú úrghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*** (C-487/19, EU:C:2021:798).

Ar an gcúigiú dul síos, cé gur tugadh caingean le haghaidh neamhniú os comhair na hArd-Chúirte Riaracháin i gcoinne Rún Uimh. 331/2018 agus gur chuir sí bac ar na himeachtaí ar feitheamh bhreithiúnas na Cúirte in *A. B. agus páirtithe eile*, [51] ghlac reachtas na Polainne dlí lena bhforáiltear, *inter alia*, go n-eisiafaí, aon achomharc a dhéanfar amach anseo i gcoinne rúin ó KRS inar moladh go gceapfaí breithiúna chun na Cúirte Uachtaraí agus nach gá breithniú a dhéanamh ar na caingne den chineál sin atá fós ar feitheamh. [52] Maidir leis na leasuithe a tugadh isteach ar an gcaoi sin leis an dlí sin, chinn an Chúirt cheana féin, go háirithe nuair a bhreithnítear iad i gcomhar le sraith gnéithe comhthéacsúla eile, go dtugann leasuithe den sórt sin le fios gur ghníomhaigh reachtas na Polainne leis an gcuspóir sonrach chun cosc a chur ar aon fhéidearthacht maidir le hathbhreithniú breithiúnach a dhéanamh ar na rúin lena mbaineann. [53]

Ar a séú dul síos agus ar deireadh, deir an Chúirt, cé gur fíor nach mbaineann éifeachtaí bhreithiúnas na hArd-Chúirte Riaracháin an 21 Meán Fómhair 2021, dá dtagraítear thuas, le bailíocht ná le héifeachtacht na ngníomhartha uachtaránachta lena gceaptar poist mar bhreitheamh lena mbaineann, go bhfuil an gníomh lena mbeartaíonn KRS iarrthóir lena cheapadh mar bhreitheamh sa Chúirt Uachtarach ina *sine qua non* chun an t-iarrthóir sin a cheapadh chuig post den sórt sin ag Uachtarán Phoblacht na Polainne.

Mar chonclúid, chinn an Chúirt gurb é an toradh atá ar na heilimintí sistéamacha agus imthoisceacha go léir, dá dtagraítear thuas, arb iad is sainairíonna iad ceapadh, laistigh den Dlísheomra um Athbhreithniú Urghnách, an triúr breithiúna a chomhdhéanann an comhlacht a rinne an tarchur, nach bhfuil stádas binse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimhe sin le dlí, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt, ag an gcomhlacht sin, agus mar thoradh air sin ní 'cúirt ná binse' é an painéal sin de réir bhrí Airteagal 267 CFAE. Tá na tosca sin ina gcúis le hamhras dlisteanach, in intinn daoine aonair, maidir le neamh-thréscaoilteacht na ndaoine lena mbaineann agus neamh-thréscaoilteacht an phainéil breithiúna ina bhfuil siad lonnaithe maidir le tosca seachtracha, go háirithe tionchair dhíreacha nó indíreacha ar thaobh na n-údarás reachtach agus feidhmiúcháin náisiúnta, agus a neodracht maidir leis na leasanna atá os a chomhair. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh easpa teacht i láthair neamhspleáchais nó neamhchlaontachta ag na breithiúna sin agus ag an gcomhlacht sin a bheith mar thoradh ar na tosca sin, amhail an bonn a bhaint den mhuinín nach mór don cheartas a spreagadh sna daoine aonair sin i sochaí dhaonlathach agus sa smacht reachta.

---

51 Breithiúnas an 2 Márta 2021, ***A. B. agus páirtithe eile (Breithiúna den Chúirt Uachtarach a cheapadh – Achomharc)*** (C-824/18, EU:C:2021:153).

52 An ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (an Dlí lena leasaítear an Dlí ar Chomhairle Náisiúnta na mBreithiúna agus an Dlí maidir le hEagrúchán Díospóidí Riaracháin) an 26 Aibreán 2019, a tháinig i bhfeidhm an 23 Bealtaine 2019.

53 Breithiúnas an 2 Márta 2021, ***A. B. agus páirtithe eile (Breithiúna den Chúirt Uachtarach a cheapadh – Achomharc)*** (C-824/18, EU:C:2021:153, míreanna 137 agus 138).

2. Prionsabail na dlíthiúlachta agus na comhréireachta maidir le cionta agus pionóis choiriúla

Breithiúnas an 4 Bealtaine 2023, *Agenția Națională de Integritate* (C-40/21, EU:C:2023:367)

(Tarchur chun réamhrialú – Cinneadh 2006/928/CE – Sásra um chomhar agus um fhíorú an dul chun cinn sa Rómáin chun aghaidh a thabhairt ar thagarmharcanna sonracha i réimsí an athchóirithe bhreithiúnaigh agus an chomhraic i gcoinne an éillithe – An Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagal 15(1) – Airteagal 47 – Airteagal 49(3) – Oifig phoiblí thofa – Coinbhleacht leasanna – Reachtaíocht náisiúnta lena dtoirmisctear oifig phoiblí thofa a shealbhú ar feadh tréimhse réamhchinntithe – Pionós sa bhreis ar fhoirceannadh an téarma oifige – Prionsabal na comhréireachta)

In 2016, toghadh an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí ina mhéara ar bhardas MN (an Rómáin). I dtuarascáil arna dréachtú in 2019, chinn an Agenția Națională de Integritate (ANI) (an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Shláine, an Rómáin) nár chomhlíon sé na rialacha lena rialaítear coinbhleachtaí leasa in ábhair riaracháin. I gcás ina mbeadh an tuarascáil sin críochnaitheach, thiocfadh deireadh go huathoibríoch le téarma oifige an iarratasóra sna príomhimeachtaí agus dhéanfaí toirmeasc breise ar oifig phoiblí thoghaí a shealbhú ar feadh tréimhse trí bliana a fhorchur air.

Thug an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí caingean chun an tuarascáil sin a neamhniú, agus mhaígh sé go gcuireann dlí an Aontais cosc ar reachtaíocht náisiúnta faoina bhforchuirtear toirmeasc den sórt sin, go huathoibríoch agus gan an fhéidearthacht a bheith ann athrú a dhéanamh de réir thromchúis an tsáraithe a rinneadh, i gcás duine a mheastar a bheith i gcás coinbhleacht leasa. [54] Ag rialú ar an gcaingean sin, chinn an chúirt a rinne an tarchur ceist a chur ar an gCúirt faoin comhoiriúnacht an toirmisc sin le prionsabal chomhréireacht na bpionós, [55] an ceart chun obair a dhéanamh [56] agus an ceart chun leighis éifeachtaigh agus chun rochtana ar bhinse neamhspleách, [57] arna ráthú ag an gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar dtús, chinn an Chúirt nach bhfuil feidhm ag Airteagal 49(3) den Chairt maidir leis an reachtaíocht náisiúnta foráil a dhéanamh, tar éis nós imeachta riaracháin, do bheart lena dtoirmisctear aon oifig phoiblí thoghaí a shealbhú ar feadh tréimhse réamhshocraithe trí bliana i gcoinne duine a bhfuarthas

---

54 Airteagal 25 de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (Dlí Uimh. 176/2010 maidir le sláine i bhfeidhmiú feidhmeanna poiblí agus oifige poiblí, lena leasaítear agus lena bhforlíontar Dlí Uimh. 144/2007 maidir le bunú, eagrú agus feidhmiú na Gníomhaireachta Náisiúnta Sláine agus lena leasaítear agus lena bhforlíontar gníomhartha normatacha eile) an 1 Meán Fómhair 2010. Leis an dlí sin cuirtear chun feidhme an dara tagarmharc a leagtar amach san iarscríbhinn a ghabhann le Cinneadh 2006/928/CE ón gCoimisiún an 13 Nollaig 2006 lena mbunaítear sásra comhair agus fíorúcháin ar dhul chun cinn sa Rómáin chun aghaidh a thabhairt ar thagarmharcanna sonracha i réimsí an athchóirithe bhreithiúnaigh agus an chomhraic i gcoinne an éillithe (IO 2006 L 354, lch. 56).

55 Airteagal 49(3) den Chairt

56 Airteagal 15(1) den Chairt

57 Airteagal 47 den Chairt.

ina leith go bhfuil coinbhleacht leasa aige san oifig den sórt sin a shealbhú, i gcás nach de chineál coiriúil é an beart sin.

I ndáil leis sin, tá trí chritéar ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar chineál coiriúil pionóis: aicmiú dlíthiúil an chiona faoin dlí náisiúnta, cineál intreach an chiona agus déine an phionóis.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gcéad chritéar, ní mheastar faoi dhlí na Rómáine gur pionós coiriúil é foirceannadh uathoibríoch an téarma oifige i gcás ina n-aimsítear coinbhleacht leasa ná an toirmeasc ar aon oifig phoiblí thoghaí a shealbhú. Ina dhiaidh sin, is é atá i gceist leis an dara critéar a fháil amach an bhfuil cuspóir pionósach ag an mbeart atá i gceist, *inter alia*. Féachann an reachtaíocht lena mbaineann le sláine agus trédhearcacht a áirithiú maidir le feidhmeanna agus oifigí poiblí a fheidhmiú agus a shealbhú agus le héilliú institiúideach a chosc. Dá bhrí sin, is é is cuspóir don toirmeasc sin, amhail foirceannadh uathoibríoch an téarma oifige, feidhmiú cuí agus trédhearcacht an Stáit a chaomhnú, trí dheireadh marthanach a chur le staideanna coinbhleachta leasa. Dá bhrí sin, saothraíonn beart den sórt sin cuspóir atá coisctheach, nach bhfuil pionósach, go bunúsach. I dtéarmaí an tríú critéar, ní hé atá i gceist leis an mbeart toirmisc sin pianbhreith chaillte saoirse ná fíneáil a fhorchur, ach toirmeasc a chur ar fheidhmiú gníomhaíochtaí sonracha amach anseo, eadhon oifig phoiblí thoghaí, atá dírithe ar dhaoine aonair a bhaineann le grúpa teoranta a bhfuil stádas speisialta acu. Tréimhse theoranta atá i gceist agus níl feidhm aige maidir leis an gceart vótála.

Sa mhéid nach de chineál coiriúil é, ní féidir an beart sin a mheasúnú i bhfianaise Airteagal 49(3) den Chairt.

Mar sin féin, a mhéid a chuirtear dlí an Aontais chun feidhme léi, ní mór don reachtaíocht náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí prionsabal na comhréireachta a urramú, mar phrionsabal ginearálta de dhlí an Aontais.

I ndáil leis sin, chinn an Chúirt, ar an dara dul síos, nach gcuireann an prionsabal sin bac ar an reachtaíocht sin ar choinníoll, i bhfianaise na n-imthosca ábhartha go léir, go bhforchuirtear pionós a bheidh i gcomhréir le tromchúis an tsáraithe a phionósaíonn sí mar thoradh ar a chur i bhfeidhm, ag féachaint don chuspóir sláine agus trédhearcacht a áirithiú i bhfeidhmiú agus i sealbhú feidhmeanna agus oifigí poiblí agus éilliú institiúideach a chosc. Ní bheadh sé sin amhlaidh i gcás, ar bhonn eisceachtúil, nach bhfuil gné thromchúiseach ag baint leis an iompar neamhdhleathach a fuarthas amach, ag féachaint don chuspóir sin, ach go bhfuil tionchar an bhirt sin ar staid phearsanta, ghairmiúil agus eacnamaíoch an duine sin thar a bheith tromchúiseach.

Dá ndéanfaí an pionós atá i gceist a fhorchur go huathoibríoch, is féidir deireadh marthanach a chur le staid na coinbhleachta leasa a sainaithníodh agus feidhmiú an Stáit agus na gcomhlachtaí toghaí lena mbaineann á gcaomhnú ag an am céanna. Thairis sin, dá ndéanfaí foráil maidir le foirceannadh uathoibríoch an téarma oifige agus maidir le toirmeasc uathoibríoch ar aon oifig phoiblí thoghaí a shealbhú ar feadh tréimhse sách fada, is cosúil go ndíspreagfaí daoine a bhfuil sainordú toghchánach acu iad féin a chur i bpost den sórt sin agus go spreagfaí iad chun a n-oibleagáidí i ndáil leis sin a chomhlíonadh.

Ina theannta sin, maidir leis an ngá atá leis an bpionós atá i gceist, shocraigh reachtas na Rómáine a thréimhse trí bliana i bhfianaise a thromchúisí atá na fíricí ar coinbhleacht leasa iad, d'fheidhmiú an Stáit agus don tsochaí araon. Dá bhrí sin, forchuirtear an toirmeasc sin mar thoradh ar an sárú a rinne duine ag a bhfuil oifig phoiblí thoghaí agus atá tromchúiseach gan amhras. I ndáil leis sin, ní mór scála na gcoinbhleachtaí leasa agus leibhéal an éillithe a thugtar faoi deara san earnáil phoiblí náisiúnta a chur san áireamh freisin. Ina theannta sin, tá teorainn ama leis an toirmeasc sin, níl feidhm aige ach maidir le catagóirí áirithe daoine a chomhlíonann dualgais áirithe agus níl feidhm aige ach maidir le gníomhaíochtaí sainithe, eadhon feidhmeanna poiblí roghnacha, agus ní chuireann sé cosc ar aon ghníomhaíocht ghairmiúil eile a shaothrú.

A mhéid a bhaineann sé, ar deireadh, le comhréireacht an bhirt atá i gceist, i bhfianaise thromchúis na díobhála do leas an phobail a eascraíonn as gníomhartha éillithe agus coinbhleachtaí leasa, fiú an ceann is lú tábhacht, ag ionadaithe tofa i gcomhthéacs náisiúnta lena mbaineann ardriosca éillithe, ní léir, i bprionsabal, go bhfuil an beart sin díréireach leis an gcion a bhfuil sé ag iarraidh pionós a ghearradh ina leith. Mar sin féin, ós rud é nach bhfuil fad an toirmisc sin in éineacht le haon fhéidearthacht modhnúcháin, ní chuirtear as an áireamh go bhféadfadh an pionós sin a bheith díréireach, i gcásanna eisceachtúla áirithe.

Ar an tríú dul síos, chuir an Chúirt in iúl nach gcumhdaítear le hAirteagal 15(1) den Chairt an ceart chun sainordú toghaí a fheidhmiú a fuarthas tar éis próiseas daonlathach toghcháin, amhail próiseas toghcháin an mhéara.

Cé go bhfuil foclaíocht leathan i gceist leis an bhforáil sin, ní áirítear léi an ceart chun sainordú den sórt sin a fheidhmiú ar feadh tréimhse shocraithe. Tá Airteagal 15 den Chairt le feiceáil i dTeideal II di, dar teideal 'Saoirsí', cé go bhfuil forálacha sonracha maidir leis an gceart chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin i dteideal ar leith, eadhon Teideal V, dar teideal 'Cearta na Saoránach.' [58] Thug cásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine tacaíocht don léiriú sin. [59]

Ar an gceathrú dul síos agus sa deireadh, chinn an Chúirt nach gcuireann Airteagal 47 den Chairt bac ar an reachtaíocht náisiúnta lena mbaineann, ar choinníoll go raibh deis éifeachtach ag an duine lena mbaineann agóid a dhéanamh i gcoinne dhlíthiúlacht na tuarascála a rinne coinbhleacht leasa agus an pionós a forchuireadh ar a bhonn, lena n-áirítear comhréireacht na tuarascála sin.

Áirítear leis an gceart chun leighis éifeachtaigh, i measc gnéithe eile, an fhéidearthacht don duine ag a bhfuil an ceart sin rochtain a fháil ar chúirt nó binse a bhfuil an chumhacht aige a áirithiú go n-urramófar na cearta a ráthaítear don duine sin le dlí an Aontais agus, chuige sin, gach saincheist fíorais agus dlí atá ábhartha chun an cás os a chomhair a réiteach a mheas. Sa chás seo, glactar leis leis an gceart sin go bhfuil an chúirt a rinne an tarchur in ann athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht na tuarascála measúnaithe a chaitheann amhras ar an iarratasóir sna príomhimeachtaí agus, más gá, an tuarascáil sin agus na pionóis a forchuireadh ar a bonn a chur ar neamhní.

Breithiúnas an 24 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Lin* (C-107/23 PPU, EU:C:2023:606)

(Tarchur chun réamhrialú – Cosaint leasanna airgeadais an Aontais – Airteagal 325(1) CFAE – Coinbhinsiún PIF – Airteagal 2(1) – Oibleagáid chun calaois a chomhrac a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais Eorpaigh trí bearta éifeachtacha agus díspreagthacha a ghlacadh – Oibleagáid chun foráil a dhéanamh maidir le pionóis choiriúla – Cáin bhreisluacha (CBL) – Treoir 2006/112/CE – Calaois CBL thromchúiseach – Tréimhse teorann le haghaidh dliteanas coiriúil – Breithiúnas na Cúirte Bunreachtúla lena neamhbhailítear foráil náisiúnta lena rialaítear na forais le briseadh tréimhse – Riosca sistéamach ó phionós – Cosaint na gceart bunúsach – Airteagal 49(1) de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Prionsabal dhlíthiúlacht na gcionta agus na bpionós – Ceanglais intuartha agus bheachtais an dlí choiriúil – Prionsabal na cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos boige (lex mitior) – Prionsabal

---

58 Féach Airteagail 39 agus 40 den Chairt maidir leis an gceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa agus i dtoghcháin bhardasacha faoi seach.

59 Féach ECtHR, 8 Samhain 2016, *Savisaar* v *an Eastóin*, CE:ECHR:2016:1108DEC000836516.

na deimhneachta dlíthiúla – Caighdeán náisiúnta um chosaint cearta bunúsacha – Dualgas ar chúirteanna Ballstáit breithiúnais na cúirte bunreachtúla agus/nó cúirte uachtaracha an Bhallstáit sin a fhágáil gan feidhm i gcás nach bhfuil siad ag luí le dlí an Aontais – Dliteanas araíonachta na mbreithiúna i gcás neamhchomhlíonta leis na breithiúnais sin – Prionsabal tosaíochta dhlí an Aontais)

Le linn na bliana 2010, mhainnigh C.I., C.O., K.A., L.N. agus S.P. ('na páirtithe lena mbaineann') a chur in iúl ina ndoiciméid chuntasaíochta na hidirbhearta tráchtála agus an t-ioncam a bhain le díol díosail do thairbhithe inmheánacha, ar díosal é arna fháil faoi scéim fionraíochta dleachtanna máil, agus trí sin rinne siad díobháil do bhuiséad an Stáit, go háirithe maidir le cáin bhreisluacha (CBL) agus dleachtanna máil ar dhíosal.

Le breithiúnas a foilsíodh an 25 Meitheamh 2018, dhearbhaigh an Curtea Constitutională (an Chúirt Bhunreachtúil, an Rómáin) foráil náisiúnta lena rialaítear briseadh na tréimhse teorann le haghaidh dliteanas coiriúil a bheith míbhunreachtúil, ós rud é gur sáraíodh prionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis léi. [60] Shoiléirigh an chúirt chéanna sin, ina dhiaidh sin, i mbreithiúnas arna fhoilsiú an 9 Meitheamh 2022, ag féachaint don easpa idirghabhála ó reachtas na Rómáine díreach i ndiaidh an bhreithiúnais sin in 2018, nár foráladh, le dlí substainteach na Rómáine, d'aon fhoras leis an tréimhse theorann sin a bhriseadh idir dáta foilsithe an bhreithiúnais sin agus an dáta a tháinig an fhoráil a cuireadh in áit na forála neamhbhailí i bhfeidhm, an 30 Bealtaine 2022. [61]

Le breithiúnas arna thabhairt an 30 Meitheamh 2020, d'ordaigh Curtea de Apel Brașov (Cúirt Achomhairc Brașov, an Rómáin), an chúirt a rinne an tarchur, go gciontófar nó go gcinnteofar ciontú na bpáirtithe lena mbaineann, agus go bhforchuirfí pianbhreitheanna príosúnachta orthu mar gheall ar na cionta de chalaois chánach agus de chomhcheilg a dhéanamh. Thaisc na páirtithe lena mbaineann caingne eisceachtúla le haghaidh neamhniú i gcoinne an bhreithiúnais sin, ar an bhforas gur ciontaíodh iad cé go raibh an tréimhse theorann dá ndliteanas coiriúil imithe in éag cheana. Go sonrach, mhaígh siad gurb ionann an fíoras, le linn na tréimhse a luaitear thuas, nár foráladh leis an dlí substainteach d'aon fhéidearthacht na tréimhsí teorann a bhriseadh, ann féin, agus dlí coiriúil níos trócairí nár mhór a chur i bhfeidhm ina leith i gcomhréir leis an bprionsabal maidir le cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos trócairí (*lex mitior*). D'agair siad, sa chomhthéacs sin, breithiúnas an 25 Deireadh Fómhair 2022 den Înalta Curte de Casație și Justiție (an Ard-Chúirt um Achomharc agus um Cheartas, an Rómáin), lenar chinn an chúirt sin go bhféadfadh ciontú críochnaitheach, i bprionsabal, a bheith ina ábhar do chaingean eisceachtúil le haghaidh neamhniú bunaithe ar éifeachtaí bhreithiúnais na Cúirte Bunreachtúla mar dhlí coiriúil níos trócairí (*lex mitior*). [62]

Aithníonn an chúirt a rinne an tarchur, más gá glacadh le léiriú den sórt sin, go mbeadh an tréimhse theorann, sa chás seo, tar éis dul in éag sula dtiocfadh an cinneadh ciontaithe i leith na bpáirtithe lena

---

60 Foráladh leis an bhforáil sin, eadhon Airteagal 155(1) de chód coiriúil na Rómáine, go mbrisfí an tréimhse theorann le haghaidh dliteanas coiriúil le déanamh 'gach gníomh nós imeachta.' Dar leis an gCúirt Bhunreachtúil, ní raibh intuarthacht ag baint leis an bhforáil sin agus sáraíodh prionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis léi, ag féachaint don fhíoras gur cumhdaíodh leis an bhfrása 'gach gníomh nós imeachta' na gníomhartha nár cuireadh in iúl iad don duine atá faoi dhrochamhras nó don chosantóir freisin, agus trí sin cuireadh bac air a bheith feasach gur cuireadh tús le tréimhse theorann eile maidir lena dhliteanas coiriúil.

61 Rinneadh leasú ar Airteagal 155(1) den chód coiriúil sa chaoi go mbristear an tréimhse theorann le haghaidh dliteanas coiriúil le gach gníomh nós imeachta nach mór a chur in iúl don duine atá faoi dhrochamhras nó don chosantóir.

62 I mbreithiúnas an 25 Deireadh Fómhair 2022, shonraigh an Ard-Chúirt um Achomharc agus um Cheartas, i ndlí na Rómáine, go gcumhdaítear na rialacha a bhaineann le briseadh na tréimhse teorann le haghaidh dliteanas coiriúil faoin dlí coiriúil substainteach agus, dá bhrí sin, cuirtear faoi réir phrionsabal neamh-chúlghabhálachta an dlí choiriúil iad, gan dochar don phrionsabal maidir le cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos trócairí (*lex mitior*).

mbaineann chun bheith críochnaitheach, agus dá bhrí sin chuirfí clabhsúr leis na himeachtaí coiriúla agus bheadh sé dodhéanta iad a chiontú.

Tá amhras ar an gcúirt sin maidir le comhréireacht an léirithe sin le dlí an Aontais, sa chaoi go mbeadh sé mar éifeacht leis na páirtithe lena mbaineann a scaoileadh saor óna ndliteanas coiriúil i leith cionta de chalaois thromchúiseach a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais. Thairis sin, cuireann sí chun suntais go bhféadfaí a chur ina luí uirthi, mura bhféadfaí léiriú i gcomhréir le dlí an Aontais a dhéanamh, breithiúnais den Chúirt Bhunreachtúil agus/nó den Ard-Chúirt um Achomharc agus um Cheartas a fhágáil gan feidhm. Ceadaítear leis an gcóras nua araíonachta, áfach, pionós a ghearradh ar bhreithiúna a líomhnaítear a rinne neamhaird, de mheon mímhacánta nó le faillí thromchúiseach, ar bhreithiúnais na gcúirteanna sin.

I gcomhthéacs an nós imeachta práinne um réamhrialú a cuireadh ar bun *ex officio*, sonraíonn an Chúirt, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, na hoibleagáidí a eascraíonn do na Ballstáit, ar thaobh amháin, as ceanglais an chomhraic i gcoinne calaois a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais agus, ar an taobh eile, as an riachtanas na cearta bunúsacha a urramú, mar a chosnaítear iad faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Aithníonn an Chúirt nach gceanglaítear ar chúirteanna Ballstáit le hAirteagal 325(1) CFAE ná le hAirteagal 2(1) de Choinbhinsiún PIF [63] breithiúnais den Chúirt Bhunreachtúil lena gcinntear an fhoráil reachtach náisiúnta lena rialaítear na forais leis an tréimhse theorann in ábhair choiriúla a bhriseadh a bheith neamhbhailí a fhágáil gan feidhm, fiú má fhágann na breithiúnais sin go gcuirfí clabhsúr le méid suntasach cásanna coiriúla, a bhaineann go háirithe le cionta de chalaois thromchúiseach a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais, mar gheall ar rúradh an dliteanais choiriúil.

Chuige sin, sonraíonn an Chúirt, ar dtús, cé gur cumhdaíodh glacadh na rialacha lena rialaítear rúradh an dliteanais choiriúil i leith cionta a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais, tráth na ngníomhartha sna príomhimeachtaí, faoi inniúlacht na mBallstát, tá ar na Ballstáit sin, agus an inniúlacht sin á feidhmiú, na hoibleagáidí a eascraíonn as dlí an Aontais a urramú. Mar sin, ní mór dóibh an chalaois agus aon ghníomhaíocht mhídhleathach eile a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais a chomhrac le bearta a bheidh mar chosc agus éifeachtúil chomh maith leis na bearta is gá a ghlacadh chun go mbeidh gníomhartha arb ionann iad agus calaois a dhéanann díobháil do leasanna den sórt sin, lena n-áirítear calaois CBL, inphionóis le pionóis choiriúla éifeachtacha, chomhréireacha agus ar cosc iad. Chuige sin, ní mór do na Stáit sin a áirithiú go gceadaítear leis na rialacha rúraidh dá bhforáiltear leis an dlí náisiúnta cosc éifeachtach a dhéanamh ar na cionta a bhaineann le calaoisí den sórt sin.

D'fhágfadh cur i bhfeidhm na mbreithiúnas ón gCúirt Bhunreachtúil lena gcinntear an fhoráil reachtach náisiúnta lena rialaítear na forais leis an tréimhse theorann le haghaidh dliteanas coiriúil a bhriseadh a bheith neamhbhailí go gcuirfí clabhsúr leis na himeachtaí coiriúla agus go mbeadh sé dodhéanta na páirtithe lena mbaineann a chiontú. Thairis sin, d'fhéadfadh scriosadh an dliteanais choiriúil a bheith mar thoradh ar an gcur i bhfeidhm sin, i méid suntasach cásanna eile, agus dá bhrí sin, bheadh riosca córasach go mbeidh saoirse ó phionós ann i leith cionta de chalaois thromchúiseach a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais. Tá riosca den sórt sin ar

---

63 An Coinbhinsiún arna dhréachtú ar bhonn Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach maidir le Leasanna Airgeadais na gComhphobal Eorpach a Chosaint, arna shíniú sa Bhruiséil an 26 Iúil 1995, agus a ghabhann le Gníomh ón gComhairle an 26 Iúil 1995 (IO 1995 C 316, lch. 48, 'Coinbhinsiún PIF').

neamhréir leis na hoibleadáidí a fhorchuirtear ar na Ballstáit le hAirteagal 325(1) CFAE agus le hAirteagal 2(1) de Choinbhinsiún PIF.

Ós rud é go bhfuil éifeacht dhíreach ag na forálacha sin, de bhun phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, tá iallach, i bprionsabal, ar na cúirteanna náisiúnta lánéifeacht a thabhairt do na hoibleagáidí a eascraíonn astu, trí fhorálacha náisiúnta atá mar chonstaic, i gcomhthéacs imeachtaí maidir le calaoisí tromchúiseacha a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais, do chur i bhfeidhm pionóis éifeachtúla agus a bheidh mar chosc chun cionta den sórt sin a chomhrac a fhágáil gan feidhm. Is cosúil mar sin, i bprionsabal, go bhfuil ar na cúirteanna sin na breithiúnais sin a fhágáil gan feidhm.

Bíodh sin mar atá, ós rud é gurb ionann na himeachtaí coiriúla a bhaineann le cionta in ábhair CBL agus cur chun feidhme dhlí an Aontais, de réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), tá gá go fóill a fhíorú an bhfuil coinbhleacht ann idir an oibleagáid chun breithiúnais den sórt sin a fhágáil gan feidhm agus cosaint na gceart bunúsach agus, sa chás seo, na cearta a chumhdaítear, i ndlíchóras an Aontais, faoi Airteagal 49(1) den Chairt. [64] A mhéid nach gcumhdaítear na rialacha lena rialaítear an rúradh in ábhair choiriúla faoi raon feidhme na forála sin, níl an oibleagáid chun na breithiúnais sin a fhágáil gan feidhm de chineál go ndéanfaí dochar léi do na cearta bunúsacha mar a ráthaítear iad san fhoráil sin.

Nuair a bhfuil ar chúirt de chuid Ballstáit rialú a dhéanamh, áfach, ar chomhréireacht forála nó birt náisiúnta lena gcuirtear chun feidhme dlí an Aontais de réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt le cearta bunúsacha, nuair nach gcinntear gníomhú na mBallstát go hiomlán le dlí an Aontais, is féidir leis na húdaráis agus na cúirteanna náisiúnta caighdeáin náisiúnta a chur i bhfeidhm chun cearta bunúsacha a chosaint, chomh fada is nach gcuirtear i gcontúirt an leibhéal cosanta dá bhforáiltear leis an gCairt, ná tosaíocht, aonacht agus éifeachtacht dhlí an Aontais leis an gcur i bhfeidhm sin. A mhéid, i ndlí na Rómáine, a chumhdaítear na rialacha a bhaineann leis an tréimhse theorann le haghaidh dliteanas coiriúil a bhriseadh faoin dlí coiriúil substainteach agus, dá bhrí sin, a chuirtear faoi réir phrionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis agus an prionsabal maidir le cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos trócairí (*lex mitior*) iad, ní mór na prionsabail sin a mheas mar chaighdeáin náisiúnta cosanta do chearta bunúsacha.

Chuige sin, cuireann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, tábhacht phrionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis i dtreis, i ndlíchóras an Aontais agus sna dlíchórais náisiúnta, ina cheanglais maidir le hintuarthacht, beachtas agus neamh-chúlghabhálacht an dlí choiriúil. Is léiriú ar leith iad na ceanglais sin ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla atá ina bhunghnéith den smacht reachta, a leagtar síos in Airteagal 2 CAE mar bhunluach den Aontas agus luach coiteann i measc na mBallstát.

Sa chás seo, chuir an Chúirt Bhunreachtúil caighdeán náisiúnta cosanta i leith phrionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis i bhfeidhm, ina cheanglais maidir le hintuarthacht agus beachtas an dlí choiriúil, lena bhforlíontar an chosaint in aghaidh an treallachais in ábhair choiriúla mar a dheonaítear le dlí an Aontais, de bhun phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla. Ag féachaint do thábhacht na cosanta sin in aghaidh an treallachais, féadfaidh caighdeán den sórt sin

---

64 I ndlíchóras an Aontais, cumhdaítear prionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis agus an prionsabal maidir le cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos trócairí (lex mitior) le hAirteagal 49(1) den Chairt. Ní bhfaighfear aon duine ciontach in aon chion coiriúil i ngeall ar aon ghníomh nó neamhghníomh nár chion coiriúil é faoin dlí náisiúnta nó faoin dlí idirnáisiúnta tráth a dhéanta. Ná ní ghearrfar pionós is troime ná mar dob inghearrtha an tráth a rinneadh an cion coiriúil. Más rud é, tar éis an cion coiriúil a dhéanamh, go bhforáiltear do phionós níos éadroime sa dlí, beidh an pionós sin infheidhme.'

bac a chur leis an oibleagáid atá ar na cúirteanna náisiúnta de bhun Airteagal 325(1) agus (2) CFAE chun forálacha náisiúnta lena rialaítear an rúradh in ábhair choiriúla a fhágáil gan feidhm.

Ar an dara dul síos, rialaíonn an Chúirt, de bhun Airteagal 325(1) CFAE agus Airteagal 2(1) de Choinbhinsiún PIF, go bhfuil ar chúirteanna Ballstáit, mar mhalairt air sin, caighdeán náisiúnta cosanta a bhaineann leis an bprionsabal maidir le cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos trócairí (*lex mitior*) lenar féidir amhras a chaitheamh ar bhriseadh na tréimhse teorann le haghaidh dliteanas coiriúil, lena n-áirítear i gcomhthéacs caingne in aghaidh breithiúnais chríochnaitheacha, i gcásanna a bhaineann le cionta de chalaois thromchúiseach a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais le gníomhartha nós imeachta a rinneadh sular aithníodh neamhbhailíocht na forála reachtaí náisiúnta lena rialaítear na forais leis an tréimhse theorann le haghaidh dliteanas coiriúil a bhriseadh in ábhair choiriúla, a fhágáil gan feidhm.

Murab ionann agus an caighdeán náisiúnta cosanta a bhaineann le prionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis, ina cheanglais maidir le hintuarthacht agus beachtas an dlí choiriúil, atá teoranta don éifeacht bhriste atá ag gníomhartha nós imeachta a rinneadh le linn na tréimhse ón 25 Meitheamh 2018, dáta foilsithe an bhreithiúnais inar aithníodh neamhbhailíocht na forála reachtaí náisiúnta atá i gceist, go dtí an 30 Bealtaine 2022, an dáta a tháinig an fhoráil a cuireadh in áit na forála sin i bhfeidhm, a neodrú, cheadófaí leis an gcaighdeán náisiúnta cosanta a bhaineann leis an bprionsabal maidir le cur i bhfeidhm cúlghabhálach den dlí coiriúil níos trócairí (*lex mitior*) éifeacht bhriste na ngníomhartha nós imeachta a rinneadh fiú roimh an 25 Meitheamh 2018 a neodrú. Géaraítear, mar sin, an riosca córasach go mbeidh saoirse ó phionós ann i leith cionta de chalaois thromchúiseach a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Aontais le cur i bhfeidhm caighdeán náisiúnta cosanta den sórt sin, de shárú ar na ceanglais a leagtar síos in Airteagal 325 CFAE agus in Airteagal 2(1) de Choinbhinsiún PIF.

In imthosca amhail na himthosca sin, agus an gá chun cothromaíocht a aimsiú idir an caighdeán náisiúnta cosanta deireanach sin agus forálacha Airteagal 325 CFAE agus Airteagal 2(1) de Choinbhinsiún PIF á gcur san áireamh, tá cur i bhfeidhm, ag cúirt náisiúnta, den chaighdeán sin, de chineál chun tosaíocht, aonacht agus éifeachtacht dhlí an Aontais a chur i gcontúirt.

Ar deireadh, aithníonn an Chúirt go gcuirtear cosc, le prionsabal na tosaíochta, ar reachtaíocht nó cleachtas náisiúnta ar dá réir go bhfuil gnáthchúirteanna náisiúnta Ballstáit faoi cheangal ag cinntí ón gCúirt Bhunreachtúil agus cinntí ó Chúirt Uachtarach an Bhallstáit sin agus nach féidir leo, ar an gcúis sin, ar an mbaol go gcuirfí dliteanas araíonachta na mbreithiúna lena mbaineann orthu, an cásdlí a eascraíonn as na cinntí sin a fhágáil gan feidhm *ex officio*, fiú má mheasann siad, i bhfianaise breithiúnas ón gCúirt, go bhfuil an cásdlí sin ar neamhréir le forálacha de dhlí an Aontais a bhfuil éifeacht dhíreach acu. Ní fhéadfadh feidhmiú na gcúraimí, ag cúirt náisiúnta, a chuirtear uirthi leis na Conarthaí agus na hoibleagáidí atá uirthi mar gheall orthu sin a urramú, trí éifeacht a thabhairt, i gcomhréir le prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais, d'fhoráil den dlí sin amhail Airteagal 325(1) CFAE nó Airteagal 2(1) de Choinbhinsiún PIF, agus don léiriú arna thabhairt ag an gCúirt orthu, de réir sainmhíniú, a bhunú mar chion araíonachta i leith na mbreithiúna atá ina suí ar chúirt den sórt sin gan go sárófaí an fhoráil sin agus an prionsabal sin atá inti *ipso facto*.

3. An prionsabal *ne bis in idem*

Breithiúnas an 14 Meán Fómhair 2023, *Volkswagen Group Italia agus Volkswagen Aktiengesellschaft* (C-27/22, EU:C:2023:663)

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 50 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Prionsabal ne bis in idem – Pionós arna fhorchur i leith cleachtais tráchtála éagóracha – Nádúr coiriúil an phionóis – Pionós coiriúil arna fhorchur i mBallstát tar éis pionós a ghlacadh i ndáil le cleachtais tráchtála éagóracha i mBallstát eile ach a tháinig chun bheith críochnaitheach roimh an bpionós deireanach sin – Airteagal 52(1) – Teorainneacha ar an bprionsabal ne bis in idem – Coinníollacha – Comhordú nósanna imeachta agus pionóis)

I mí Lúnasa 2016, ghearr údarás iomaíochta na hIodáile fíneáil EUR 5 mhilliún ar *Volkswagen Grúpa Italia SpA agus Volkswagen Aktiengesellschaft* ('VWGI' agus 'VWAG') as cleachtais tráchtála éagóracha a chur chun feidhme chun críocha an Chóid Tomhaltóirí. Is éard a bhí sna sáruithe atá i gceist, ar an gcéad dul síos, i margaíocht san Iodáil, ó 2009 ar aghaidh, feithiclí díosail atá feistithe le córais atá ceaptha chun tomhas astaíochtaí truailleán a shaobhadh agus, ar an dara dul síos, scaipeadh teachtaireachtaí fógraíochta inar leagadh béim ar chomhlíontacht na bhfeithiclí sin leis na critéir dá bhforáiltear faoin reachtaíocht chomhshaoil. Rinne VWGI agus VWAG agóid i gcoinne chinneadh údarás iomaíochta na hIodáile os comhair Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (an Chúirt Réigiúnach Riaracháin, Lazio, an Iodáil).

I mí an Mheithimh 2018, os comhair na cúirte sin, ghearr oifig an ionchúisitheora phoiblí, ar os a comhair a tugadh an cás sa Ghearmáin, fíneáil EUR 1 bhilliún ar VWAG, i gcomhréir leis an Dlí maidir le cionta riaracháin. Bhain an fhíneáil sin, *inter alia*, le margaíocht a dhéanamh ar fheithiclí díosail atá feistithe le córais atá ceaptha tomhas astaíochtaí truailleán a shaobhadh agus teachtaireachtaí fógraíochta a scaipeadh inar leagadh béim ar a mhéid a chomhlíonann na feithiclí sin na critéir dá bhforáiltear faoin reachtaíocht chomhshaoil. Tháinig cinneadh oifig an ionchúisitheora phoiblí sin chun críche an 13 Meitheamh 2018, ó tharscaoil VWAG a cheart chun agóid a dhéanamh ina choinne agus, thairis sin, d'íoc sé an fhíneáil dá bhforáiltear ann.

I mí Aibreáin 2019, dhíbh an Chúirt Réigiúnach Riaracháin, Lazio, an chaingean a thug VWGI agus VWAG ar an bhforas, *inter alia*, nach gcoisctear leis an bprionsabal *ne bis in idem* an fhíneáil a fhorordaítear le cinneadh údarás iomaíochta na hIodáile a choinneáil ar bun.

Chinn Consiglio di Stato (an Chomhairle Stáit, an Iodáil), ar os a chomhair a rinne VWGI agus VWAG achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin, a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais na coinníollacha a shoiléiriú faoina bhféadfar teorainneacha a chur leis an bprionsabal *ne bis in idem*, mar a chumhdaítear in Airteagal 50 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), faoi mar a chumhdaítear in Airteagal 50 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'). [65]

Ina breithiúnas, dearbhaíonn an Chúirt, ar dtús, gur pionós coiriúil é fíneáil riaracháin dá bhforáiltear faoin reachtaíocht náisiúnta, a fhorchuireann an t-údarás inniúil náisiúnta um chosaint tomhaltóirí ar chuideachta as cleachtais tráchtála éagóracha, cé go n-aicmítear í mar phionós riaracháin faoin reachtaíocht náisiúnta, chun críocha Airteagal 50 den Chairt, i gcás ina bhfuil cuspóir pionósach aici agus ina bhfuil leibhéal ard déine aici.

---

65 Faoin bhforáil seo, 'Ní dhlífear aon duine a thriail ná a phionósú athuair in imeachtaí coiriúla i ngeall ar chion ar éigiontaíodh nó ar ciontaíodh é nó í go críochnaitheach san Aontas i ngeall air cheana i gcomhréir leis an dlí.'

Ina dhiaidh sin, chinn an Chúirt go gcuireann an prionsabal *ne bis in idem* a chumhdaítear san fhoráil sin cosc ar reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear fíneáil de chineál coiriúil a ghearradh ar dhuine dlítheanach as cleachtais tráchtála éagóracha den sórt sin a choimeád i gcás ina raibh an duine sin faoi réir ciontú coiriúil i leith na bhfíoras céanna i mBallstát eile, fiú más rud é go ndearnadh an ciontú sin i ndiaidh dháta an chinnidh lenar forchuireadh an fhíneáil sin ach gur tháinig sé chun bheith críochnaitheach sula bhfuair an breithiúnas sna himeachtaí breithiúnacha a tugadh i gcoinne an chinnidh sin feidhm *res judicata*.

Ar deireadh, measann an Chúirt go n-údaraítear le hAirteagal 52(1) den Chairt [66] teorannú chur i bhfeidhm an phrionsabail *ne bis in idem*, a chumhdaítear in Airteagal 50 den Chairt, chun carnadh imeachtaí nó pionós a cheadú i leith na bhfíoras céanna, ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 52(1) den Chairt, mar a shainítear sa chásdlí. Ar an gcéad dul síos, níor cheart dúbailt den sórt sin a bheith ina hualach iomarcach ar an duine lena mbaineann; ar an dara dul síos, ní mór rialacha soiléire beachta a bheith ann lena bhféadfar a thuar cé na gníomhartha nó na neamhghníomhartha a d'fhéadfadh a bheith faoi réir dúblála, agus, ar an tríú dul síos, ní mór na sraitheanna imeachtaí atá i gceist a bheith seolta ar bhealach atá comhordaithe go leor agus laistigh de thréimhse ama garbh.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an measúnú ar chineál coiriúil na n-imeachtaí agus na bpionós, meabhraíonn an Chúirt go dtoirmisctear leis an bprionsabal *ne bis in idem*, mar a chumhdaítear in Airteagal 50 den Chairt, carnadh imeachtaí agus pionós de chineál coiriúil araon, chun críocha an Airteagail sin, i gcás na ngníomhartha céanna agus i gcoinne an duine chéanna. Chun measúnú den sórt sin a dhéanamh, braitheann an Chúirt ar thrí chritéar ábhartha a dhíorthaítear ón gcásdlí. Is é an chéad cheann aicmiú dlíthiúil an chiona faoin dlí náisiúnta, is é cineál intreach an chiona an dara ceann, agus is é an tríú ceann déine an phionóis a d'fhéadfadh an duine lena mbaineann a thabhú. Maidir leis an dara critéar, go háirithe, ós rud é go bhfuil cuspóir díspreagthach á shaothrú ag pionós freisin, ní chiallaíonn sé sin nach féidir é a thréithriú mar phionós coiriúil. Is é nádúr na bpionós coiriúil go bhféachann siad le hiompar neamhdhleathach a phionósú agus a dhíspreagadh. Maidir leis an tríú critéar, tugann an Chúirt dá haire go gcinntear déine na mbeart atá i gceist trí thagairt a dhéanamh don phionós uasta féideartha dá bhforáiltear leis na forálacha ábhartha. Dá bhrí sin, tá leibhéal déine ag baint le pionós riaracháin airgeadais a d'fhéadfadh EUR 5 mhilliún a bhaint amach, rud a d'fhéadfadh tacú leis an tuairim gur de chineál coiriúil é an pionós sin.

Ar an dara dul síos, chun a mheas an bhfuil reachtaíocht na hIodáile atá i gceist i gcomhréir leis an bprionsabal *ne bis in idem* dá bhforáiltear in Airteagal 50 den Chairt, tugann an Chúirt soiléiriú ar dtús maidir leis an gcoinníoll '*bis*'. Dá bhrí sin, chun go measfaí cinneadh breithiúnach a bheith tar éis rialú críochnaitheach a thabhairt ar na fíorais atá faoi réir an dara sraith imeachtaí, ní hamháin gur cinneadh críochnaitheach é an cinneadh sin ach ní mór é a bheith glactha freisin tar éis cinneadh a dhéanamh maidir le tuillteanais an cháis. Cé go bhfuil sé fíor go nglactar leis, le cur i bhfeidhm prionsabail *ne bis in idem*, gurb ann do chinneadh críochnaitheach roimhe sin, ní gá gurb iad na cinntí a dhéanfaí ina dhiaidh sin, a choisctear leis an bprionsabal sin, ná na cinntí sin a glacadh tar éis an réamhchinnidh sin amháin. I gcás ina bhfuil cinneadh críochnaitheach ann, cuireann an prionsabal sin cosc ar imeachtaí coiriúla a thionscnamh nó a choinneáil ar bun maidir leis na fíorais chéanna.

---

66 De réir na forála sin: 'ní mór foráil le dlí d'aon teorannú ar fheidhmiú na gceart agus na saoirsí arna n-aithint sa Chairt seo agus ní mór inneachar sár-riachtanach na gceart agus na saoirsí sin a urramú. Faoi réir phrionsabal na comhréireachta, ní fhéadfar teorainneacha a dhéanamh ach amháin má tá gá leo agus má fhreagraíonn siad iarbhír do chuspóirí leasa ghinearálta arna n-aithint ag an Aontas nó don riachtanas cearta agus saoirsí daoine eile a chosaint.'

Ina dhiaidh sin, maidir leis an gcoinníoll '*idem,*' tugann an Chúirt dá haire, chun a mheas an ann don chion céanna, gurb é an critéar ábhartha céannacht na bhfíoras ábhartha, a thuigtear mar shraith d'imthosca nithiúla a bhfuil dlúthbhaint acu le chéile agus a raibh éigiontú nó ciontú deiridh an duine lena mbaineann mar thoradh orthu. Os a choinne sin, níl aicmiú dlíthiúil na bhfíoras faoin dlí náisiúnta ná an leasa dhlíthiúil atá faoi chosaint ábhartha, a mhéid nach féidir an chosaint a thugtar le hAirteagal 50 den Chairt a bheith éagsúil ó Bhallstát go chéile. Ina theannta sin, ní leor na fíorais a bheith cosúil lena chéile, ós rud é nach bhféadfaidh feidhm a bheith ag an bprionsabal *ne bis in idem* ach amháin i gcás inarb ionann na fíorais lena mbaineann an dá nós imeachta nó an dá phionós atá i gceist, ar faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé measúnú a dhéanamh air.

Ar deireadh, maidir leis na coinníollacha faoina bhféadfar teorainneacha ar an bprionsabal *ne bis in idem*, atá cumhdaithe sa Chairt, a chosaint, tugann an Chúirt dá haire go bhféadfar, faoi Airteagal 52(1) den Chairt, bonn cirt a thabhairt le teorannú den sórt sin a mhéid a fhoráiltear dó leis an dlí agus a urramaíonn sé éirim Airteagal 50 den Chairt chomh maith le prionsabal na comhréireachta. Leis an bhféidearthacht go ndéanfaí imeachtaí agus pionóis a charnadh, urramaítear éirim Airteagal 50 den Chairt, ar choinníoll nach gceadaítear leis na píosaí reachtaíochta náisiúnta lena mbaineann imeachtaí agus pionóis i leith na bhfíoras céanna ar bhonn an chiona chéanna nó chun an cuspóir céanna a shaothrú, ach nach bhforáiltear leis ach go bhféadfaí imeachtaí agus pionóis a charnadh faoi reachtaíocht éagsúil. Maidir le prionsabal na comhréireachta, ceanglaítear leis nach rachaidh carnadh na n-imeachtaí agus na bpionós dá bhforáiltear sa reachtaíocht náisiúnta thar a bhfuil iomchuí agus riachtanach chun na cuspóirí atá á saothrú go dlisteanach leis an reachtaíocht sin a bhaint amach, ar an tuiscint, nuair a bhíonn rogha ann idir roinnt beart iomchuí, nach mór dul ar iontaoibh an mhéid is lú ualach. I ndáil leis sin, is féidir le húdaráis phoiblí freagairtí dlíthiúla comhlántacha a roghnú go dlisteanach ar iompar áirithe atá díobhálach don tsochaí, ar choinníoll nach ionann na freagairtí dlíthiúla carntha agus ualach iomarcach ar an duine lena mbaineann. Dá bhrí sin, is féidir a chur san áireamh go bhfuil cuspóirí leasa ghinearálta ar leith á saothrú ag dhá shraith imeachtaí, ar cuspóirí leasa ghinearálta iad atá dlisteanach cosaint charnach a thabhairt dóibh, in anailís ar chomhréireacht charnadh na n-imeachtaí agus na bpionós, mar thoisc a thabharfadh údar leis an gcarnadh sin, ar choinníoll go bhfuil na himeachtaí sin comhlántach agus gur féidir bonn cirt a thabhairt, dá réir sin, leis an ualach breise a ghabhann leis an dúbailt sin mar gheall ar an dá chuspóir atá á saothrú. Maidir leis an ngéarghá atá le carnadh na n-imeachtaí agus na bpionós, is gá a mheas an bhfuil rialacha soiléire agus beachta ann lenar féidir a thuar cé na gníomhartha nó na neamhghníomhartha a d'fhéadfadh a bheith faoi réir carnadh den sórt sin, agus a thuar freisin go mbeidh comhordú idir na húdaráis éagsúla, an ndearnadh an dá nós imeachta ar bhealach atá comhordaithe go leordhóthanach agus laistigh de thréimhse ama mheasartha agus ar cuireadh san áireamh aon phionós a d'fhéadfadh a bheith forchurtha sna himeachtaí a bhí ann den chéad uair in am, rud a chiallaíonn go bhfuil an t-ualach a eascraíonn as an gcarnadh sin, do na daoine lena mbaineann, teoranta don mhéid is fíor-riachtanach agus go bhfreagraíonn na pionóis fhoriomlána a forchuireadh do thromchúis na gcionta a rinneadh.

4. Cosaint sonraí pearsanta [67]

a. Cúléisteacht teileafóin a údarú i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla

Breithiúnas an 16 Feabhra 2023, *HYA agus páirtithe eile (Forais le cúléisteacht teileafóin a údarú)* (C-349/21, EU:C:2023:102)

(Tarchur chun réamhrialú - An earnáil teileachumarsáide – Sonraí pearsanta a phróiseáil agus príobháideacht a chosaint – Treoir 2002/58 – Airteagal 15(1) – Teorainn a chur le rúndacht na cumarsáide leictreonaí – Cinneadh breithiúnach lena n-údaraítear comhráite teileafóin daoine a bhfuil amhras fúthu go ndearna siad coir thromchúiseach d'aon ghnó a idircheapadh, a thaifead agus a stóráil – Cleachtas trína ndréachtaítear an cinneadh de réir téacs eiseamláireach réamhbhunaithe agus gan forais aonair – An dara mír d'Airteagal 47 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Oibleagáid cúiseanna a lua)

I gcomhthéacs imeachtaí coiriúla, dheonaigh Uachtarán Spetsializiran nakazatelen sad (an Chúirt Choiriúil Speisialaithe, an Bhulgáir), trí roinnt cinntí, iarratais ó Spetsializirana prokuratura (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Speisialaithe, an Bhulgáir) maidir le húdarú chun modhanna imscrúdaithe speisialta a úsáid chun éisteacht le comhráite teileafóin daoine éagsúla a bhfuil amhras fúthu go ndearna siad cionta tromchúiseacha agus chun na comhráite sin a thaifeadadh. Le linn na gcúiseanna lena chinntí á gcur in iúl aige, lean an tUachtarán an cleachtas breithiúnach intíre reatha maidir le teimpléad réamhdhréachtaithe a úsáid nach bhfuil cúiseanna aonair ann, rud a léiríonn go bunúsach gur comhlíonadh na ceanglais a leagtar síos leis an reachtaíocht náisiúnta maidir le teileachumarsáide a idircheapadh, dá dtagraíonn an teimpléad.

Ina dhiaidh sin, chuir Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Speisialaithe i leith na ndaoine a raibh baint acu leis an nguthán sin trí leas a bhaint as rannpháirtíocht i ndrong choiriúil eagraithe. Bhí ábharthacht dhíreach ag baint le hábhar na gcomhráite taifeadta chun a fháil amach an raibh bunús maith le díotálacha na ndaoine sin.

Tar éis éisteacht le substaint an cháis, mhínigh an Chúirt Choiriúil Speisialaithe, arb í an chúirt a rinne an tarchur í, nach mór di athbhreithniú a dhéanamh ar dtús ar bhailíocht an nós imeachta chun an cnagadh teileafóin a údarú. Cé go raibh amhras uirthi an raibh an cleachtas breithiúnach thuasluaite ag teacht le dlí an Aontais, chinn an chúirt sin ceist a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt dá haire go bhfuil an cleachtas breithiúnach atá i gceist mar chuid de na bearta reachtacha a ghlac an Bhulgáir faoin Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, [68] lena bhforáiltear go bhféadfaí cinntí breithiúnacha réasúnaithe a dhéanamh a mbeadh d'éifeacht acu srian a chur le prionsabal rúndacht na cumarsáide leictreonaí agus sonraí tráchta, a chumhdaítear sa Treoir sin. [69] Dá bhrí sin, is é is aidhm don chleachtas sin an dualgas a chur chun feidhme chun na

---

67 Ní mór breithiúnas an 5 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***an Coimisiúin* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*** (C-204/21, EU:C:2023:442 a thabhairt faoi deara faoin gceannteideal seo freisin. Cuirtear i láthair é faoi roinn I.1 'Rialacha dlí agus cosaint bhreithiúnach éifeachtach.'

68 Airteagal 15(1) de Threoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Iúil 2002 maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le príobháideachas a chosaint san earnáil cumarsáide leictreonaí (an Treoir um príobháideachas agus cumarsáid leictreonach) (IO 2002, L 201, lch 37).

69 Airteagal 5(1) den 'Treoir um príobháideachas agus cumarsáid leictreonach.'

cúiseanna atá leagtha síos sna bearta reachtacha sin a shonrú i gcomhréir le ceanglais Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, [70] dá dtagraítear sa Treoir sin.

Tugann an Chúirt dá haire freisin gur léir ó na rialacha dlíthiúla lena rialaítear na himeachtaí náisiúnta sin gurb é an chúirt atá i dteideal breithniú a dhéanamh agus a thugann údarú chun modhanna imscrúdaitheacha speisialta a úsáid an cinneadh sin a dhéanamh ar bhonn iarratais réasúnaithe agus mhionsonraithe, a gcaithfidh inneachar na n-imeachtaí sin, dá bhforáiltear sa dlí, a chur ar chumas na cúirte sin a chinneadh ar comhlíonadh na coinníollacha chun údarú den sórt sin a dheonú.

Sa chomhthéacs sin, measann an Chúirt, i gcás ina mbeidh scrúdú déanta ag an gcúirt atá i dteideal breithniú a dhéanamh ar na forais atá le hiarratas mionsonraithe den sórt sin agus go measann sí, ag deireadh an scrúdaithe sin, go bhfuil údar cuí léi, gur thacaigh an chúirt sin, trí théacs réamhdhréachtaithe a shíniú i gcomhréir le teimpléad lena léirítear gur comhlíonadh na ceanglais dhlíthiúla, forais an iarratais agus comhlíonadh na gceanglas dlíthiúil á áirithiú ag an am céanna. Bheadh sé saorga a cheangal ar údarú den sórt sin ráiteas sonrach mionsonraithe ar chúiseanna a bheith ann, i gcás ina bhfuil ráiteas ar chúiseanna den sórt sin faoin dlí náisiúnta cheana féin san iarratas ar deonaíodh an t-údarú sin ina leith.

Cuireann an Chúirt leis sin, áfach, a luaithe a chuirtear an duine lena mbaineann ar an eolas gur cuireadh modhanna imscrúdaitheacha speisialta i bhfeidhm maidir leis nó léi, go gceanglaítear leis an oibleagáid cúiseanna a lua faoin gCairt go bhfuil ar chumas an duine sin na forais ar ar údaraíodh na modhanna sin a thuiscint, chun bheith in ann, i gcás inarb iomchuí, agóid éifeachtach a dhéanamh i gcoinne an údaraithe sin. Tá feidhm ag an gceanglas sin freisin maidir le haon chúirt nach mór di, i gcomhréir lena cumhachtaí, dlíthiúlacht an údaraithe sin a scrúdú, uaithi féin nó arna iarraidh sin don duine lena mbaineann.

Dá bhrí sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a chinneadh, i gcomhthéacs an chleachtais intíre atá i gceist, an ráthaítear comhlíonadh na Cairte agus na Treorach maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach agus an bhfuil na daoine lena mbaineann an tapáil fóin, agus an chúirt atá freagrach as athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht an údaraithe chun é a úsáid, in ann na cúiseanna atá leis an údarú sin a thuiscint.

I ndáil leis sin, dearbhaíonn an Chúirt, ós rud é go ndeonaítear an t-údarú ar bhonn iarratas réasúnaithe agus mionsonraithe, nach mór a fhíorú, ar dtús, gur féidir leis na daoine sin rochtain a bheith acu ní hamháin ar an gcinneadh údarúcháin ach ar an iarratas freisin.

Ar an dara dul síos, ní mór do na daoine sin a bheith in ann na cúiseanna beachta ar deonaíodh údarú ina leith a thuiscint go héasca agus gan athbhrí, trí bhíthin crosléamh an iarratais agus an chinnidh údaraithe, i bhfianaise imthosca fíorasacha agus dlíthiúla an cháis aonair is bun leis an iarratas, díreach mar atá sé ríthábhachtach gur cheart go nochtfadh crosléamh den sórt sin tréimhse bhailíochta an údaraithe.

Go háirithe, i gcás nach sonraítear sa chinneadh údarúcháin ach tréimhse bhailíochta an údaraithe agus go luaitear ann gur comhlíonadh na forálacha dlíthiúla dá dtagraíonn sé, tá sé fíor-riachtanach go luafar go soiléir san iarratas an fhaisnéis uile is gá chun go mbeidh na daoine lena mbaineann in ann a thuiscint gur tháinig an chúirt a d'eisigh an t-údarú, ar bhonn na faisnéise sin amháin, ar an gconclúid, tríd an ráiteas ar chúiseanna san iarratas a fhormhuiniú, gur comhlíonadh na ceanglais dhlíthiúla uile. Mura féidir na cúiseanna atá leis an údarú sin a thuiscint, go héasca agus gan

---

70 Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

aonchiallach, mar gheall ar chrosléamh ar an iarratas agus ar an údarú ina dhiaidh sin, ní mór a mheas nár comhlíonadh an oibleagáid cúiseanna a lua faoin gCairt.

b. Sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha a bhailiú i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla

Breithiúnas an 26 Eanáir 2023, *Ministerstvo na vatreshnite raboti (Taifeadadh sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha ag na húdaráis)* (C-205/21, EU:C:2023:49)

(Tarchur chun réamhrialú – Daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil – Treoir (AE) 2016/680 – Airteagal 4(1)(a) go (c) – Prionsabail a bhaineann le próiseáil sonraí pearsanta – Teorannú de réir cuspóra – Íoslaghdú sonraí – Airteagal 6(a) – Idirdhealú soiléir idir sonraí pearsanta de chatagóirí éagsúla na ndaoine is ábhar do na sonraí – Airteagal 8 – Dlíthiúlacht na próiseála – Airteagal 10 – Trasuí – Próiseáil sonraí bithmhéadracha agus sonraí géiniteacha – Coincheap "próiseáil arna údarú faoi dhlí Ballstáit" – Coincheap "riachtanas iomlán "– Cumhacht lánroghnach – Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagail 7, 8, 47, 48 agus 52 – An ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach – Toimhde na neamhchiontachta – Teorannú – Cion coiriúil toiliúil faoi réir ionchúiseamh ex officio – Daoine cúisithe – Sonraí fótagrafacha agus dactalascópacha a bhailiú chun críocha a gcláraithe agus chun sampla bitheolaíoch a thógáil chun próifíl DNA a chruthú – Nós imeachta maidir le bailiúchán a fhorghníomhú – Cineál córasach an bhailiúcháin)

In imeachtaí coiriúla i leith calaois chánach a thug údaráis na Bulgáire, cúisíodh V. S. a bheith rannpháirteach i ngrúpa coiriúil eagraithe, a bunaíodh chun saibhriú a dhéanamh, d'fhonn cionta a dhéanamh i gcomhar ar chríoch na Bulgáire. Tar éis an chúisimh sin, d'iarr póilíní na Bulgáire ar V. S. toiliú lena sonraí dachtalascópacha agus grianghrafacha a bhailiú chun iad a iontráil i dtaifead agus sampla a thógáil chun a próifíl DNA a chruthú. Chuir V. S. i gcoinne a mbailiúchán.

Ag brath ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do 'thaifead póilíneachta a chruthú' do dhaoine a gcuirtear ina leith cion coiriúil d'aon ghnó atá faoi réir ionchúiseamh poiblí, d'iarr na húdaráis phóilíneachta ar Spetsializiran nakazatelen sad (an Chúirt Choiriúil Speisialaithe, an Bhulgáir) forfheidhmiú bhailiú sonraí géiniteacha agus bithmhéadracha V. S. a údarú. Ní raibh ag gabháil le hiarratas na n-údarás póilíneachta ach cóipeanna den ordú ina gcuirtear ina leith í agus an dearbhú inar dhiúltaigh sí a toiliú a thabhairt maidir le bailiú a cuid sonraí.

Bhí amhras ar an gcúirt sin an bhfuil reachtaíocht na Bulgáire is infheidhme maidir le 'taifead póilíneachta a chruthú' den sórt sin comhoiriúnach le Treoir 2016/680, [71] arna léamh i bhfianaise na Cairte um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), agus dá bhrí sin rinne sí tarchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais chun réamhrialú a fháil.

Ina breithiúnas, mhínigh an Chúirt Bhreithiúnais, ar an gcéad dul síos, na coinníollacha faoinar féidir próiseáil sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha ag na húdaráis phóilíneachta a mheas mar phróiseáil údaraithe faoin dlí náisiúnta, chun críche Threoir 2016/680. Ina dhiaidh sin, rialacha maidir le cur chun feidhme an cheanglais, a leagtar amach sa Treoir sin, maidir le próiseáil sonraí de

---

[71] Treoir (AE) 2016/680 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 i ndáil le cosaint daoine nádúrtha maidir le próiseáil sonraí pearsanta ag údaráis inniúla chun cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh nó chun pionóis choiriúla a fhorghníomhú, agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Cinneadh Réime 2008/977/CGB ón gComhairle (IO 2016 L 119, lch. 89).

chatagóir daoine a bhfuil forais thromchúiseacha ann lena chreidiúint go bhfuil siad páirteach i gcion coiriúil, agus maidir leis an gceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach agus prionsabal thoimhde na neamhchiontachta a urramú i gcás ina gceadaítear don chúirt náisiúnta a bhfuil dlínse aici leis an reachtaíocht náisiúnta bailiú éigeantach na sonraí sin a údarú, a mheasann reachtas an Aontais a bheith 'íogair'. Meastar, ar deireadh, an cheist an bhfuil reachtaíocht náisiúnta lena ndéantar foráil maidir le bailiú córasach na sonraí sin comhoiriúnach le forálacha Threoir 2016/680 a bhaineann lena bpróiseáil, ag féachaint do na prionsabail is infheidhme maidir léi.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, mheas an Chúirt nach mór Treoir 2016/680, arna léamh i bhfianaise na Cairte, [72] a léiriú sa chaoi go bhfuil próiseáil sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha ag na húdaráis phóilíneachta d'fhonn an choireacht a chomhrac agus an t-ord poiblí a chothabháil údaraithe leis an dlí náisiúnta, ar choinníoll go bhfuil bunús dlí atá soiléir agus beacht go leor sa dlí náisiúnta chun an phróiseáil sin a údarú. Ní féidir leis an bhfíric go dtagraíonn an gníomh reachtach náisiúnta ina bhfuil bunús dlí den sórt sin, thairis sin, don Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí, [73] agus ní do Threoir 2016/680, amhras a tharraingt ar údarú den sórt sin a bheith ann, ar choinníoll gur léir, ar bhealach atá soiléir, beacht agus aonchiallach go leor, ó léiriú na bhforálacha is infheidhme den dlí náisiúnta go dtagann próiseáil na sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha atá i gceist faoi raon feidhme na Treorach sin, seachas faoi raon feidhme RGCS.

Sa chomhthéacs sin, ós rud é gur thagair an reachtaíocht náisiúnta ábhartha d'fhorálacha RGCS lena rialaítear próiseáil sonraí íogaire, agus an t-ábhar atá i dTreoir 2016/680, a bhaineann le próiseáil na sonraí céanna, á atáirgeadh ag an am céanna, [74] thug an Chúirt faoi deara nach bhfuil na forálacha sin coibhéiseach. De bhrí nach féidir próiseáil sonraí íogaire ag na húdaráis inniúla, *inter alia*, chun na gcríoch a chumhdaítear le Treoir 2016/680, chun cionta coiriúla a chosc agus a bhrath, a cheadú ach amháin i gcás ina bhfuil fíorghá leis, agus nach mór í a bheith faoi réir coimircí iomchuí agus foráil a dhéanamh dó i ndlí an Aontais nó sa dlí náisiúnta, leagtar síos le RGCS toirmeasc ginearálta ar phróiseáil na sonraí sin, mar aon le liosta eisceachtaí. Cé go bhféadfaidh an reachtas náisiúnta foráil a dhéanamh, san ionstraim reachtach chéanna, maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil chun críocha a chumhdaítear le Treoir 2016/680 agus chun críocha eile a chumhdaítear le RGCS, tá sé d'oibleagáid air a áirithiú nach mbeidh aon débhríocht ann maidir le hinfheidhmeacht ceann amháin nó ceann eile den dá ghníomh sin de chuid an Aontais maidir le bailiú sonraí íogaire.

Ina theannta sin, maidir le trasuí mícheart a d'fhéadfadh a bheith ann ar Threoir 2016/680, a d'ardaigh an chúirt a rinne an tarchur, tugann an Chúirt dá haire nach gceanglaítear leis an treoir sin tagairt don treoir a bheith sna bearta náisiúnta lena n-údaraítear próiseáil sonraí a thagann faoina raon feidhme. Luaitear ann, i gcás ina bhforálann an reachtas náisiúnta don phróiseáil a dhéanann údaráis inniúla ar shonraí bithmhéadracha agus géiniteacha atá in ann teacht faoi raon feidhme na treorach sin nó faoi raon feidhme RGCS, go bhféadfaidh sé, ar mhaithe le soiléireacht agus beachtas, tagairt shainráite a dhéanamh, ar thaobh amháin, d'fhorálacha an dlí náisiúnta lena dtrasuitear an treoir sin agus, ar an taobh eile, do RGCS, ach nach bhfuil sé d'oibleagáid air an treoir sin a lua. Mar sin féin, i gcás ina bhfuil an chuma ar an scéal go bhfuil coimhlint ann idir na forálacha náisiúnta lena n-údaraítear an

---

72 Maidir le hAirteagal 57(10)(d), de Threoir 2016/680, arna léamh i bhfianaise phrionsabal ginearálta an dea-riaracháin.

73 Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine aonair a chosaint i dtaca le próiseáil sonraí pearsanta agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1, 'RGCS').

74 Faoi seach, Airteagal 9 de RGCS agus Airteagal 10 de Threoir 2016/680.

phróiseáil sonraí atá i gceist agus na forálacha sin ar cosúil go gcuireann siad bac uirthi, ní mór don chúirt náisiúnta léiriú a thabhairt do na forálacha lena ndéantar éifeachtacht Threoir 2016/680 a choimirciú.

Ansin, rialaíonn an Chúirt nach gcuireann Treoir 2016/680 [75] ná an Chairt [76] bac ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear, má dhiúltaíonn an duine a chúisítear i gcion intinniúil atá faoi réir ionchúisimh phoiblí comhoibriú go deonach i mbailiú na sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha a bhaineann leis nó léi chun iad a iontráil i dtaifead, ní mór don chúirt choiriúil a bhfuil dlínse aici beart a údarú chun a mbailiú a fhorfheidhmiú, gan an chumhacht a bheith aici a mheas an bhfuil forais thromchúiseacha ann lena chreidiúint go ndearna an duine lena mbaineann an cion ar cúisíodh é nó í ina leith, ar choinníoll go ráthaítear ina dhiaidh sin leis an dlí náisiúnta go ndéanfar athbhreithniú breithiúnach éifeachtach ar na coinníollacha don chúiseamh sin, as a dtagann an t-údarú chun na sonraí sin a bhailiú.

I ndáil leis sin, thug an Chúirt dá haire, de bhun Threoir 2016/680, [77] nach mór do na Ballstáit a áirithiú go ndéanfar idirdhealú soiléir idir sonraí na gcatagóirí éagsúla d'ábhair sonraí ar bhealach nach mbeidh siad faoi réir gan idirdhealú, beag beann ar an gcatagóir lena mbaineann siad, go dtí an méid céanna cur isteach ar a gceart bunúsach go ndéanfar a sonraí pearsanta a chosaint. Mar sin féin, ní oibleagáid absalóideach í an oibleagáid sin. Ina theannta sin, a mhéid a thagraíonn an treoir sin don chatagóir daoine a bhfuil forais thromchúiseacha ann ina leith lena chreidiúint go ndearna siad cion coiriúil, dearbhaíonn an Chúirt gurb ionann, i bprionsabal, míreanna leordhóthanacha fianaise a bheith ann lena léirítear ciontacht duine agus foras tromchúiseach lena chreidiúint go ndearna sé nó sí an cion atá i gceist. Dá bhrí sin, ní chuirtear cosc le Treoir 2016/680 ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do bhailiú éigeantach sonraí daoine a mbailítear fianaise leordhóthanach ina leith go bhfuil siad ciontach i gcion intinniúil atá faoi réir ionchúisimh phoiblí agus a cúisíodh ar an gcúis sin.

A mhéid a bhaineann le hurramú an chirt chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil, i gcás nach féidir leis an gcúirt náisiúnta a bhfuil dlínse aici, d'fhonn údarú a thabhairt do bheart lena ndéantar bailiú sonraí íogaire an chúisí a fhorfheidhmiú, athbhreithniú a dhéanamh, de réir tuillteanais, ar na coinníollacha dá chúiseamh, cuireann an Chúirt in iúl, go háirithe, go bhféadfadh údar cuí a bheith léi, le linn réamhchéim an nós imeachta coiriúil, chun measúnú na fianaise ar a bhfuil cúiseamh an duine lena mbaineann bunaithe a chosaint go sealadach ar athbhreithniú breithiúnach. D'fhéadfadh athbhreithniú den sórt sin, ag an gcéim seo, bac a chur ar sheoladh an imscrúdaithe choiriúil a bhfuil na sonraí sin á mbailiú lena linn agus teorainn iomarcach a chur le cumas na n-imscrúdaitheoirí cionta eile a imréiteach ar bhonn comparáid idir na sonraí sin agus sonraí a bailíodh le linn imscrúduithe eile. Dá bhrí sin, níl an teorannú sin ar chosaint bhreithiúnach éifeachtach díréireach, ar choinníoll go ráthaítear leis an dlí náisiúnta ina dhiaidh sin athbhreithniú breithiúnach éifeachtach.

Maidir le hurramú an chirt atá le toimhde a bheith neamhchiontach, le cinneadh breithiúnach lena n-údaraítear bailiú na sonraí atá i gceist, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, a mhéid, sa chás seo, go bhfuil bailiú sonraí den sórt sin teoranta don chatagóir daoine nár suíodh a ndliteanas coiriúil go fóill, nach féidir a mheas go bhfuil bailiú na sonraí sin amhlaidh chun léiriú a thabhairt ar mhothú na n-údarás go bhfuil na daoine sin ciontach. Ar an dara dul síos, ní féidir leis an gcúirt a mbeidh uirthi rialú a dhéanamh ar chiontacht an duine lena mbaineann a mheas, ag an gcéim seo

---

75 Maidir le hAirteagal 6(l) de Threoir 2016/680,

76 Airteagal 47 agus Airteagal 48 den Chairt, lena gcumhdaítear faoi seach an ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach agus prionsabal thoimhde na neamhchiontachta.

77 Airteagal 6 de Threoir 2016/680.

den nós imeachta coiriúil, an leor an fhianaise ar a bhfuil cúiseamh an duine sin bunaithe agus ráthaíocht go n-urramófar a cheart nó a ceart chun toimhdithe a bheith neamhchiontach.

Ar deireadh, is é conclúid na Cúirte go gcuirtear cosc le 2016/680 [78] ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do bhailiú córasach sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha aon duine a chúisítear i gcion intinniúil atá faoi réir ionchúiseamh poiblí chun iad a iontráil i dtaifead, gan oibleagáid a leagan síos ar an údarás inniúil a fhíorú an bhfuil fíorghá lena mbailiú, ar an gcéad dul síos, chun na cuspóirí sonracha atá á saothrú a bhaint amach agus, ar an dara dul síos, nach féidir na cuspóirí sin a bhaint amach trí bhearta ar cur isteach nach bhfuil chomh tromchúiseach sin ar chearta agus ar shaoirsí an duine lena mbaineann.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil sé i gceist le Treoir 2016/680 cosaint fheabhsaithe a áirithiú, *inter alia*, maidir le próiseáil sonraí íogaire, lena n-áirítear sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha, ós rud é go bhféadfadh sí rioscaí suntasacha a chruthú do chearta bunúsacha agus do shaoirsí bunúsacha. An ceanglas a leagtar amach ann, nach gceadaítear an phróiseáil sin ach amháin i gcás ina bhfuil géarghá leis, ní mór a léiriú go mbunaítear leis coinníollacha neartaithe maidir le próiseáil dhleathach sonraí íogaire den sórt. [79] Thairis sin, ní mór raon feidhme an cheanglais sin a chinneadh freisin i bhfianaise na bprionsabal a bhaineann le próiseáil sonraí, amhail teorannú de réir cuspóra agus íoslaghdú sonraí.

Sa chomhthéacs sin, tá reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do bhailiú córasach sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha aon duine a gcuirtear cion intinneach atá faoi réir ionchúiseamh poiblí ina leith chun go bhféadfar iad a iontráil i dtaifead contrártha, i bprionsabal, don cheanglas sin. D'fhéadfadh sé a bheith ina chúis, ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus ginearálaithe, chun sonraí an chuid is mó de na daoine cúisithe a bhailiú ós rud é go bhfuil an coincheap 'cion coiriúil d'aon ghnó faoi réir ionchúiseamh poiblí' go háirithe ginearálta agus go bhféadfadh sé feidhm a bheith aige maidir le líon mór cionta coiriúla, beag beann ar a gcineál agus a thromchúisí atá siad, ar a gcúinsí ar leith, ar aon nasc eatarthu agus ar nósanna imeachta eile atá idir lámha, ar thaifead coiriúil an duine lena mbaineann nó ar a phróifíl nó ar a próifíl aonair.

---

78 Airteagal 10 de Threoir 2016/680, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 4(1) (a) go (c) agus Airteagal 8(1) agus (2) de.

79 I bhfianaise na gcoinníollacha a eascraíonn as Airteagal 4(1)(b) agus (c) agus Airteagal 8(1) de Threoir 2016/680.

c. Athúsáid sonraí pearsanta a chuirtear ar fáil do na húdaráis i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla i gcomhthéacs nós imeachta riaracháin

Breithiúnas an 7 Meán Fómhair 2023, *Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra* (C-162/22, EU:C:2023:631)

(Tarchur chun réamhrialú – Teileachumarsáid – Sonraí pearsanta a phróiseáil san earnáil cumarsáide leictreonaí – Treoir 2002/58/CE – Raon feidhme – Airteagal 15(1) – Sonraí arna gcoinneáil ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí agus arna gcur ar fáil d'údaráis atá i gceannas ar imeachtaí coiriúla – Úsáid ina dhiaidh sin na sonraí sin in imscrúdú ar dhrochriaracháin)

D'oscail Lietuvos Respublikos Generalinė prokuratūra (Oifig an Ionchúisitheora Ghinearálta Phoblacht na Liotuáine) ('Oifig an Ionchúisitheora Ghinearálta') imscrúdú inmheánach ar an achomharcóir sna príomhimeachtaí, a bhí ina ionchúisitheoir poiblí in Oifig Ionchúisitheoir Poiblí de chuid na Liotuáine ag an am, ar an bhforas go raibh cúis lena chreidiúint, agus imscrúdú réamhthrialach á stiúradh aige, gur chuir sé faisnéis maidir leis an imscrúdú réamhthrialach sin ar fáil go neamhdhleathach don duine atá faoi dhrochamhras agus dá dhlíodóir.

Ina tuarascáil ar an imscrúdú sin, chinn Oifig an Ionchúisitheora Ghinearálta go raibh an t-achomharcóir sna príomhimeachtaí i mbun mí-iompair in oifig. De réir na tuarascála sin, léiríodh an mí-iompar sin in oifig leis an bhfianaise a fuarthas le linn an imscrúdaithe inmheánaigh. Go háirithe, dheimhnigh faisnéis a fuarthas le linn oibríochtaí faisnéise coiriúla agus sonraí a bailíodh le linn dhá imscrúdú réamhthrialacha cumarsáid teileafóin idir an t-achomharcóir sna príomhimeachtaí agus dlíodóir an amhrastaigh san imscrúdú réamhthrialach faoi stiúir an achomharcóra sna príomhimeachtaí a bhaineann leis an amhrastach. Ar bhonn na tuarascála sin, ghlac Oifig an Ionchúisitheora Ghinearálta dhá ordú lenar fhorchuir sí pionós ar an achomharcóir sna príomhimeachtaí agus dhíbh sí é ón tseirbheáil. Rinne Vilniaus apygardos administracinis teismas (an Chúirt Réigiúnach Riaracháin, Vilnias, an Liotuáin), ar os a chomhair a thionscain an t-achomharcóir sna príomhimeachtaí caingean chun an dá ordú sin a neamhniú, an chaingean sin a dhíbhe ar an bhforas, *inter alia*, go raibh na hoibríochtaí faisnéise coiriúla a rinneadh sa chás seo dleathach agus gur úsáideadh an fhaisnéis a bailíodh i gcomhréir le forálacha an Dlí maidir le faisnéis choiriúil [80] go dleathach chun a mheas an raibh an t-achomharcóir sna príomhimeachtaí ag gabháil do mhí-iompar oifige.

Rinne an t-achomharcóir sna príomhimeachtaí achomharc os comhair Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Cúirt Uachtarach Riaracháin na Liotuáine), os comhair na cúirte a rinne an tarchur sa chás seo, ag éileamh gurbh ionann rochtain ag na comhlachtaí faisnéise, i dtaca le hoibríocht faisnéise coiriúla, agus inneachar iarbhír na cumarsáide leictreonaí, agus cur isteach chomh tromchúiseach sin ar chearta bunúsacha, ag féachaint d'fhorálacha na Treorach maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach [81] agus don Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), nach bhféadfaí an rochtain sin a dheonú ach amháin chun coireacht

---

80 Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos Įstatymas (Dlí Phoblacht na Liotuáine maidir le faisnéis choiriúil) an 2 Deireadh Fómhair 2012 (Žin., 2012, Uimh. 122-6093), sa leagan is infheidhme maidir leis na fíorais sna príomhimeachtaí ('an Dlí maidir le faisnéis choiriúil').

81 Go háirithe Airteagal 15(1) de Threoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Iúil 2002 maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le príobháideachas a chosaint san earnáil cumarsáide leictreonaí (an Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach) (IO 2002 L 201, lch. 37), arna leasú le Treoir 2009/136/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2009 (IO 2009 L 337, lch. 11).

thromchúiseach a chomhrac. Mar sin féin, de réir an achomharcóra sna príomhimeachtaí, foráiltear leis an Dlí maidir le faisnéis choiriúil [82] go bhféadfar na sonraí sin a úsáid ní hamháin chun cionta coiriúla tromchúiseacha a imscrúdú, ach freisin chun mí-iompar araíonachta nó mí-iompar oifige a bhaineann le gníomhartha éillithe a imscrúdú.

Dar leis an gcúirt a rinne an tarchur, baineann dhá ghné leis na saincheisteanna a tharraing an t-achomharcóir anuas sna príomhimeachtaí, ar thaobh amháin, rochtain ar shonraí arna gcoimeád ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí chun críocha eile seachas coireacht thromchúiseach a chomhrac agus bagairtí tromchúiseacha ar an tslándáil phoiblí a chosc agus ar an taobh eile, a luaithe a bheidh an rochtain sin faighte, úsáid na sonraí sin chun imscrúdú a dhéanamh ar mhí-iompar a bhaineann le héilliú in oifig.

Tar éis di na conclúidí ón mbreithiúnas *Privacy International* [83] a bhaineann le raon feidhme na Treorach maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach a mheabhrú, agus na conclúidí a baineadh as an mbreithiúnas in *Prokuratuur (Coinníollacha maidir le rochtain ar shonraí cumarsáide leictreonaí)* [84] a mhéid a bhaineann le raon feidhme an chuspóra maidir le cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh, tugann an chúirt a rinne an tarchur dá haire nár rialaigh an Chúirt Bhreithiúnais go fóill ar an tionchar a bheadh ag úsáid na sonraí lena mbaineann ar chur isteach ar chearta bunúsacha ina dhiaidh sin. Sna himthosca sin, tá amhras ar an gcúirt a rinne an tarchur an gá a mheas gur cur isteach tromchúiseach den sórt sin ar na cearta bunúsacha a chumhdaítear sa Chairt [85] é an úsáid sin ina dhiaidh sin nach féidir údar cuí a thabhairt léi ach amháin chun an choireacht thromchúiseach a chomhrac agus bagairtí tromchúiseacha ar an tslándáil phoiblí a chosc, rud a dhiúltaíonn an fhéidearthacht na sonraí lena mbaineann a úsáid chun imscrúdú a dhéanamh ar mhí-iompar in oifig a bhaineann le héilliú.

Lena breithiúnas, soiléiríonn an Chúirt raon feidhme a cásdlí a eascraíonn as na breithiúnais in *La Quadrature du Net agus páirtithe eile* [86] agus *Coimisinéir an Gharda Síochána agus páirtithe eile* [87] ina ndearbhaítear go gcuireann Airteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte, [88] cosc ar úsáid a bhaint, i dtaca le himscrúduithe ar mhí-iompar a bhaineann le héilliú in oifig, as sonraí pearsanta a bhaineann le cumarsáid leictreonach a coinníodh, de bhun beart reachtach arna ghlacadh faoin bhforáil sin, ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí agus a cuireadh ar fáil ina dhiaidh sin, de bhun an bhirt sin, do na húdaráis inniúla chun coireacht thromchúiseach a chomhrac.

---

82 Airteagal 19(3) den Acht um Fhaisnéis Choiriúil..

83 Breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2020, ***Privacy International*** (C-623/17, EU:C:2020:790, mír 39).

84 Breithiúnas an 2 Márta 2021, ***Prokuratuur (Coinníollacha rochtana ar shonraí maidir le cumarsáid leictreonach)*** (C-746/18, EU:C:2021:152, míreanna 33 agus 35).

85 Airteagail 7 agus 8 den Chairt.

86 Breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2020, ***La Quadrature du Net agus páirtithe eile*** (C-511/18, C-512/18 agus C-520/18, EU:C:2020:791).

87 Breithiúnas 5 Aibreán 2022, ***Coimisinéir an Gharda Síochána agus páirtithe eile*** (C-140/20, EU:C:2022:258).

88 Airteagal 6(1)(c) agus (e), Airteagal 6(3) agus Airteagal 9(1) RGCS.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Maidir leis na coinníollacha faoina bhféadfar sonraí tráchta agus sonraí suímh a bhaineann le cumarsáid den sórt sin a úsáid le linn nós imeachta inmheánach a bhaineann le mí-iompar in oifig a bhaineann le héilliú, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhféadfar rochtain ar na sonraí sin a dheonú, de bhun beart arna ghlacadh faoi Airteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, ach amháin a mhéid a choinnigh na soláthraithe sin na sonraí sin ar bhealach atá comhsheasmhach leis an bhforáil sin. Ansin, ní féidir na sonraí sin a úsáid ina dhiaidh sin ach amháin ar choinníoll, ar an gcéad dul síos, go raibh coinneáil na sonraí sin ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí comhsheasmhach le hAirteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, arna léiriú ag cásdlí na Cúirte, agus, ar an dara dul síos, go raibh an rochtain ar na sonraí sin a tugadh do na húdaráis inniúla i gcomhréir leis an bhforáil sin.

Maidir leis na cuspóirí atá in ann údar cuí a thabhairt don úsáid a bhaineann údaráis phoiblí as sonraí arna gcoinneáil ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí de bhun birt i gcomhréir le hAirteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte, meabhraíonn an Chúirt go gcuireann an fhoráil sin ar chumas na mBallstát eisceachtaí a thabhairt isteach ón oibleagáid prionsabail chun rúndacht sonraí pearsanta a áirithiú, a leagtar síos in Airteagal 5(1) den Treoir sin, agus maidir leis na hoibleagáidí comhfhreagracha, dá dtagraítear, *inter alia*, in Airteagail 6 agus 9 den Treoir sin, i gcás inar beart riachtanach, iomchuí agus comhréireach laistigh de shochaí dhaonlathach é srian den sórt sin chun an tslándáil náisiúnta, an chosaint agus an tslándáil phoiblí a choimirciú, agus chun cionta coiriúla nó úsáid neamhúdaraithe an chórais cumarsáide leictreonaí a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh. Chuige sin, féadfaidh na Ballstáit, *inter alia*, bearta reachtacha a ghlacadh lena bhforáiltear do shonraí a choinneáil ar feadh tréimhse theoranta a mbeidh bonn cirt léi ar cheann de na forais sin.

Meabhraíonn an Chúirt, áfach, nach féidir le hAirteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach an eisceacht a cheadú ón oibleagáid prionsabail chun rúndacht na cumarsáide leictreonaí agus na sonraí a bhaineann léi a áirithiú agus, go háirithe, ón toirmeasc ar stóráil na sonraí sin, a leagtar síos in Airteagal 5 den Treoir sin, a bheith ina riail, mura bhfuil an fhoráil dheireanach sin le déanamh gan bhrí den chuid is mó.

Maidir leis na cuspóirí atá in ann údar cuí a thabhairt le teorannú na gceart agus na n-oibleagáidí a leagtar síos, go háirithe, in Airteagail 5, 6 agus 9 den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil liosta na gcuspóirí a leagtar amach sa chéad abairt d'Airteagal 15(1) den Treoir sin uileghabhálach, agus dá thoradh sin ní mór do bheart reachtach arna ghlacadh faoin bhforáil sin a bheith ag freagairt go fírinneach agus go docht do cheann de na cuspóirí sin.

Maidir le cuspóirí leas an phobail a d'fhéadfadh bonn cirt a thabhairt do bheart arna dhéanamh de bhun Airteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, cuireann an Chúirt in iúl gur léir óna cásdlí, go háirithe ó na breithiúnais *La Quadrature du Net agus páirtithe eile* agus *Coimisinéir an Gharda Síochána agus páirtithe eile* i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, go bhfuil ordlathas i measc na gcuspóirí sin de réir a dtábhachta faoi seach agus nach mór tábhacht an chuspóra a shaothraítear le beart den sórt sin a bheith comhréireach le tromchúis an chur isteach atá i gceist leis. I ndáil leis sin, téann tábhacht an chuspóra maidir leis an tslándáil náisiúnta a choimirciú thar na cuspóirí eile dá dtagraítear in Airteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, *inter alia,* na cuspóirí maidir leis an gcoireacht i gcoitinne, fiú coireacht thromchúiseach, a chomhrac, agus maidir leis an tslándáil phoiblí a chosaint. Faoi réir na ceanglais eile a leagtar síos in Airteagal 52(1) den Chairt a chomhlíonadh, is féidir leis an gcuspóir an tslándáil náisiúnta a choimirciú, dá bhrí sin, bonn cirt a thabhairt le bearta a chuireann isteach ar chearta bunúsacha ar bhealach níos tromchúisí ná na bearta sin a bhféadfadh údar a bheith leo de bharr na gcuspóirí eile sin.

Go sonrach, maidir leis an gcuspóir cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, nach bhfuil ach gníomhaíocht chun an choireacht thromchúiseach a chomhrac agus bearta chun bagairtí tromchúiseacha ar an tslándáil phoiblí a chosc in ann údar a thabhairt le cur isteach tromchúiseach ar na cearta bunúsacha a chumhdaítear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt, amhail an cur isteach a bhaineann le sonraí tráchta agus sonraí suímh a choinneáil. Dá réir sin, ní fhéadfar údar a thabhairt ach le cur isteach neamhthromchúiseach ar na cearta bunúsacha sin mar gheall ar an gcuspóir cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh i gcoitinne.

Is léir ón gcásdlí sin gur lú tábhacht an chomhraic i gcoinne na coireachta tromchúisí agus an choisc ar bhagairtí tromchúiseacha ar an tslándáil phoiblí ó thaobh ordlathas cuspóirí leasa phoiblí de ná mar a bhaineann le cosaint na slándála náisiúnta, ach, os a choinne sin, gur mó tábhacht a bhaineann leo ná an choireacht a chomhrac i gcoitinne agus bagairtí neamh-thromchúiseacha ar an tslándáil phoiblí a chosc. Sa chomhthéacs sin, meabhraíonn an Chúirt mar sin féin nach mór measúnú a dhéanamh ar an gceist an bhféadfaidh na Ballstáit bonn cirt a thabhairt do theorannú ar na cearta agus ar na hoibleagáidí a leagtar síos, *inter alia*, in Airteagail 5, 6 agus 9 den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach trí thromchúis an chur isteach a eascraíonn as teorannú den sórt sin a thomhas agus trína fhíorú go bhfuil tábhacht chuspóir leas an phobail a shaothraítear leis an teorannú sin comhréireach leis an tromchúis sin.

Thairis sin, meabhraíonn an Chúirt nach féidir, i bprionsabal, údar a thabhairt le rochtain ar shonraí tráchta agus suímh arna gcoinneáil ag soláthraithe i gcomhréir le beart a rinneadh faoi Airteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach, nach mór éifeacht a thabhairt dó i gcomhréir iomlán leis na coinníollacha a eascraíonn as an gcásdlí lena léirítear an Treoir sin, ach amháin ar an gcuspóir leasa phoiblí ar ordaíodh do na soláthraithe sin na sonraí sin a choinneáil ina leith. Seachas sin, ní dhéanfar amhlaidh ach amháin más mó tábhacht an chuspóra a shaothraítear le rochtain ná tábhacht an chuspóra a bhfuil bonn cirt leis an gcoinneáil.

De réir na Cúirte, tá feidhm *mutatis mutandis* ag na breithnithe sin maidir le húsáid sonraí tráchta agus sonraí suímh arna gcoinneáil ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí ina dhiaidh sin de bhun birt arna ghlacadh faoi Airteagal 15(1) den Treoir maidir le príobháideachas agus cumarsáid leictreonach chun an choireacht thromchúiseach a chomhrac. A luaithe a choinneofar iad agus a chuirfear ar fáil do na húdaráis inniúla iad chun an choireacht thromchúiseach a chomhrac, ní fhéadfar na sonraí sin a tharchur chuig údaráis eile ná a úsáid chun cuspóirí a bhaint amach, eadhon, sa chás seo, mí-iompar in oifig a bhaineann le héilliú a chomhrac, ar lú an tábhacht a bhaineann leo ó thaobh ordlathas cuspóirí leasa phoiblí de ná an cuspóir maidir leis an gcoireacht thromchúiseach a chomhrac agus bagairtí tromchúiseacha ar an tslándáil phoiblí a chosc. Sa chás sin, bheadh rochtain ar shonraí coinnithe agus úsáid na sonraí sin contrártha d'ordlathas na gcuspóirí maidir le leas an phobail a luaitear thuas.

d. Próiseáil sonraí pearsanta ar líonraí sóisialta ar líne

Breithiúnas an 4 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Meta Platforms agus páirtithe eile (Coinníollacha ginearálta úsáide de líonra sóisialta)* (C-252/21, EU:C:2023:537)

(Tarchur chun réamhrialú – Daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil – Rialachán (AE) Uimh. 2016/679 – Líonraí sóisialta ar líne – Mí-úsáid ceannasachta de pháirt oibreoir líonra den sórt sin – Mí-úsáid leanúnach i bpróiseáil sonraí pearsanta de chuid úsáideoirí an líonra sin dá bhforáiltear ina choinníollacha ginearálta úsáide Inniúlachtaí údaráis iomaíochta de chuid Ballstáit chun a dhearbhú go bhfuil an phróiseáil sin ar neamhréir leis an Rialachán – Ceangal le hinniúlachtaí na n-údarás maoirseachta um chosaint sonraí – Airteagal 4(3) CAE Prionsabal an chomhair dhílis – Pointí (a) go (f) den

chéad fhomhír d'Airteagal 6(1) de Rialachán 2016/679 – Dleathacht na próiseála – Airteagal 9(1) agus (2)– Catagóirí speisialta sonraí pearsanta a phróiseáil – Airteagal 4, pointe 11 Coincheap an 'toilithe')

Líonra de chuid Meta Platforms is é an líonra sóisialta ar líne '*Facebook*', atá saor in aisce d'úsáideoirí príobháideacha. Tá samhail ghnó an líonra shóisialta sin bunaithe ar mhaoiniú trí fhógraíocht ar líne, atá saincheaptha dá úsáideoirí aonair. Cumasaítear fógraíocht den sórt sin go teicniúil trí phróifílí mionsonraithe d'úsáideoirí an líonra agus de sheirbhísí ar líne a thairgtear ar leibhéal ghrúpa Meta a bhunú go huathoibríoch. Dá bhrí sin, d'fhonn a bheith in ann an líonra sóisialta sin a úsáid, ní mór d'úsáideoirí, tráth a gcláraithe, glacadh le coinníollacha ginearálta *Facebook*, a thagraíonn do na beartais úsáide sonraí agus fianán atá leagtha síos ag an gcuideachta sin. Faoi na forálacha sin, sa bhreis ar na sonraí a sholáthraíonn na húsáideoirí sin go díreach tráth a gcláraithe, bailíonn Meta Platforms sonraí a bhaineann le gníomhaíochtaí na n-úsáideoirí sin laistigh agus lasmuigh den líonra sóisialta agus nascann sé iad le cuntais *Facebook* na n-úsáideoirí lena mbaineann. Maidir leis na sonraí sin, ar a dtugtar 'sonraí *off Facebook*', ar thaobh amháin, is sonraí iad a bhaineann le cuairteanna ar shuíomhanna idirlín agus ar fheidhmchláir tríú páirtí agus, ar an taobh eile, sonraí a bhaineann le húsáid seirbhísí eile ar líne a bhaineann leis an ngrúpa Meta (lena n-áirítear *Instagram* agus *WhatsApp*). Is féidir teacht ar chonclúidí mionsonraithe maidir le roghanna agus ábhair spéise na n-úsáideoirí sin ar bhonn na sonraí sin ina n-iomláine.

Le cinneadh an 6 Feabhra 2019, chuir an Bundeskartellamt (an Oifig Chónaidhmeach Cairtéil, an Ghearmáin) toirmeasc ar Meta Platforms, ar an gcéad dul síos, úsáid líonra sóisialta Facebook ag úsáideoirí príobháideacha ina gcónaí sa Ghearmáin a chur faoi réir coinníll go ndéanfaí próiseáil ar a gcuid sonraí off Facebook agus, ar an dara dul síos, go ndéanfaí, gan a dtoiliú, na sonraí sin a phróiseáil ar bhonn na gcoinníollacha ginearálta a bhí i bhfeidhm an tráth sin. [89] Ina theannta sin, chuir an Oifig Chónaidhmeach Cairtéil ceangal air na coinníollacha ginearálta sin a oiriúnú ionas gur léir nach ndéanfaí na sonraí sin a bhailiú, a nascadh le cuntais úsáideoirí Facebook ná a úsáid gan toiliú an úsáideora lena mbaineann. Ar deireadh, chuir an t-údarás sin in iúl nach raibh an toiliú sin bailí nuair coinníoll húsáide chun an líonra sóisialta a úsáid. Bhunaigh sé a chinneadh ar an bhfíric gurbh ionann proiseáil na sonraí a bhí i gceist, nár chomhlíon RGCS, [90] agus mí-úsáid a bhaint as ceannasacht Meta Platforms ar mhargadh na líonraí sóisialta ar líne.

Thug Meta Platforms caingean i gcoinne an chinnidh sin os comhair an Oberlandesgericht Düsseldorf (an Uaschúirt Réigiúnach, Düsseldorf, an Ghearmáin). Agus amhras aici, ar thaobh amháin, maidir leis an bhféidearthacht go ndéanfadh údaráis iomaíochta faireachán ar chomhlíonadh phróiseáil na sonraí pearsanta leis na ceanglais a leagtar síos in RGCS agus, ar an taobh eile, maidir le léiriú agus cur i bhfeidhm forálacha áirithe den Rialachán sin, chuir an Uaschúirt Réigiúnach Düsseldorf ceist faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Sa bhreithiúnas, tugann an Chúirt (an Mór-Dlísheomra) breith i leith inniúlachta údarás iomaíochta náisiúnta chun a dhearbhú go bhfuil próiseáil sonraí ar neamhréir le RGCS, agus i leith an cheangail le hinniúlachtaí na n-údarás maoirseachta um chosaint sonraí. [91] Thairis sin, sonraíonn sí nithe áirithe maidir le próiseáil a d'fhéadfadh oibreoir líonra sóisialta a dhéanamh ar shonraí pearsanta 'íogaire' de

---

89 An 31 Iúil 2019, thug Meta Platforms coinníollacha ginearálta nua isteach ina luaitear go sainráite go dtugann an t- úsáideoir, in ionad íoc as úsáid tháirgí *Facebook*, toiliú le fógraí.

90 Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1, agus Ceartúcháin IO 2018 L 127, lch. 23 agus IO 2021 L 74, lch. 35, 'RGCS').

91 De réir Airteagal 51 go 59 de RGCS.

chuid a n-úsáideoirí, ar an gcoinníoll go mbeidh an phróiseáil arna déanamh ag oibreoir dá leithéid dleathach agus go dtugtar toiliú go bailí, arna thabhairt do ghnóthas a bhfuil ceannasacht aige ar mhargadh náisiúnta na líonraí sóisialta ar líne, chun críocha na próiseála sin, ag a úsáideoirí.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir le hinniúlacht údaráis iomaíochta chun a chinneadh nach gcomhlíonann próiseáil sonraí pearsanta RGCS, measann an Chúirt, ar chuntar go gcomhlíonfaidh sé a oibleagáid maidir le comhar dílis [92] leis na húdaráis mhaoirseachta um chosaint sonraí, go bhféadfaidh údarás dá leithéid a chinneadh, i gcomhthéacs scrúdú ar mhí-úsáid a bhain gnóthas as a chuid ceannasachta nach bhfuil coinníollacha ginearálta úsáide an ghnóthais sin [93] maidir le próiseáil sonraí pearsanta agus a gcur chun feidhme i gcomhréir leis an Rialachán sin, i gcás ina bhfuil gá leis an gcinneadh sin chun a shuí gur ann do mhí-úsáid den sórt sin. Mar sin féin, i gcás ina n-aimsíonn údarás iomaíochta sárú ar RGCS i gcomhthéacs cinneadh maidir le mí-úsáid ceannasachta, ní dhéanann an t-údarás iomaíochta na húdaráis mhaoirseachta a ionadú.

Dá bhrí sin, i bhfianaise phrionsabal an chomhair dhílis, i gcás ina gceanglaítear ar údaráis iomaíochta, i bhfeidhmiú a gcumhachtaí, scrúdú a dhéanamh an gcomhlíonann iompar gnóthais forálacha RGCS, ní mór dóibh dul i gcomhairle leis na húdaráis mhaoirseachta náisiúnta lena mbaineann nó leis an bpríomhúdarás maoirseachta agus comhoibriú leo de mheon macánta. Tá sé d'oibleagáid ar na húdaráis sin go léir a gcumhachtaí agus a n-inniúlachtaí faoi seach a urramú, ionas go n-urramófar na hoibleagáidí faoi RGCS agus faoi chuspóirí an Rialacháin sin agus go gcaomhnófar a n-éifeachtacht. Tagann sé ón méid sin, i gcás ina measann údarás iomaíochta náisiúnta, i gcomhthéacs scrúdú lena bhféachtar chun a fháil amach ar bhain gnóthas mí-úsáid as a cheannasacht, gur gá fíorú an bhfuil iompar an ghnóthais sin i gcomhréir le forálacha RGCS, ní mór don údarás sin a fháil amach an bhfuil cinneadh déanta cheana féin i leith an iompair sin nó i leith iompair dá leithéid ag an údarás maoirseachta inniúil náisiúnta nó ag an bpríomhúdarás maoirseachta nó ag an gCúirt Bhreithiúnais. Más amhlaidh atá, ní fhéadfaidh an t-údarás iomaíochta náisiúnta imeacht uaidh sin, ach, ag an am céanna, tá sé saor chun teacht ar a chonclúidí féin ó thaobh chur i bhfeidhm dhlí na hiomaíochta de.

I gcás ina bhfuil amhras air maidir le raon feidhme an mheasúnaithe a rinne an t-údarás maoirseachta inniúil náisiúnta nó an príomhúdarás maoirseachta, i gcás ina bhfuil an t-iompar atá i gceist nó iompar atá comhchosúil leis, ag an am céanna, faoi réir scrúdú ag na húdaráis sin, nó i gcás ina measann sé, in éagmais imscrúdú arna dhéanamh ag na húdaráis sin, nach bhfuil iompar gnóthais i gcomhréir le forálacha RGCS, ní mór don údarás iomaíochta náisiúnta dul i gcomhairle leis na húdaráis sin agus a gcomhar a iarraidh, chun a chuid amhras a dhíbirt nó chun a chinneadh ar cheart dó fanacht go dtí go nglacfaidh an t-údarás maoirseachta lena mbaineann cinneadh sula gcuirfidh sé tús lena mheasúnú féin. In éagmais agóid uathu nó freagra laistigh de thréimhse réasúnach ama, féadfaidh an t-údarás iomaíochta leanúint ar aghaidh le himscrúdú dá chuid féin.

Ar an dara dul síos, maidir le catagóirí speisialta sonraí pearsanta a phróiseáil, [94] measann an Chúirt, i gcás ina dtugann úsáideoir líonra shóisialta ar líne cuairt ar shuíomhanna idirlín nó ar fheidhmchláir a

---

92 Faoi Airteagal 4(3) CAE.

93 De réir bhrí Airteagal 102 CFAE.

94 Dá bhforáiltear in Airteagal 9(1) de RGCS. Foráiltear don méid seo a leanas leis an bhforáil sin: 'Toirmeascfar próiseáil a dhéanamh ar shonraí pearsanta lena léirítear tionscnamh ciníoch nó eitneach, tuairimí polaitiúla, creideamh reiligiúnach nó fealsúnach, nó ballraíocht i gceardchumann, agus toirmeascfar próiseáil ar shonraí géiniteacha, ar shonraí

bhaineann le ceann nó breis is ceann de na catagóirí sin agus, i gcás inarb iomchuí, ina gcuireann sé sonraí isteach iontu agus clárú nó ordú ar líne á dhéanamh aige, nach mór a mheas gurb é atá i gceist leis an bpróiseáil a dhéanann oibreoir an líonra shóisialta ar líne [95] sin ar na sonraí pearsanta ná 'catagóirí speisialta sonraí pearsanta a phróiseáil,' de réir bhrí Airteagal 9(1) de RGCS, más rud é go bhféadfadh faisnéis a nochtadh mar chuid den phróiseáil sin, ar fáisnéis í a thagann faoi cheann de na catagóirí sin, beag beann ar cé acu an mbaineann an fhaisnéis sin le húsáideoir an líonra sin nó le haon duine nádúrtha eile. I bprionsabal, tá toirmeasc ar phróiseáil sonraí den sórt sin, faoi réir maoluithe áirithe. [96]

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt, i gcás ina dtagann úsáideoir líonra shóisialta ar líne cuairt ar shuíomhanna idirlín nó ar fheidhmchláir a bhaineann le ceann nó breis is ceann de na catagóirí speisialta sonraí sin, ní léir go gcuireann sé na sonraí a bhaineann leis an gcuairt sin, arna mbailiú ag oibreoir an líonra shóisialta ar líne sin trí fhianáin nó trí theicneolaíochtaí comhchosúla stórála, ar fáil go poiblí. [97] Thairis sin, i gcás ina gcuireann sé sonraí isteach ina leithéid de shuíomhanna idirlín nó d'fheidhmchláir nó ina ngníomhachtaíonn sé cnaipí roghnúcháin atá comhtháite sna suíomhanna agus feidhmchláir sin, amhail na cnaipí 'Is maith liom' nó 'Roinn' nó cnaipí lena bhféadfadh an duine é féin a shainaithint ar na suíomhanna nó feidhmchláir sin trí úsáid a bhaint as an bhfaisnéis logála isteach atá nasctha lena chuntas úsáideora don líonra sóisialta ar líne, lena uimhir theileafóin nó lena sheoladh ríomhphoist, ní léir go gcuireann úsáideoir dá leithéid na sonraí arna gcur isteach mar sin nó sonraí a eascraíonn as na cnaipí sin a ghníomhachtú ar fáil go poiblí ach amháin i gcás inar chuir sé

---

bithmhéadracha chun duine nádúrtha a shainaithint go huathúil, ar shonraí a bhaineann leis an tsláinte nó ar shonraí a bhaineann le saol gnéis agus le gnéaschlaonadh duine nádúrtha.'

95 Is éard atá sa phróiseáil sin ná sonraí a thagann ó chuairt a dhéanamh ar na suíomhanna agus na feidhmchláir sin chomh maith le sonraí arna gcur isteach ag an úsáideoir a bhailiú trí chomhéadain chomhtháite, fianáin, nó teicneolaíochtaí comhchosúla stórála, na sonraí sin ar fad a nascadh le cuntas líonra sóisialta an úsáideora agus an úsáid a bhaineann an t- oibreoir sin as na sonraí sin.

96 Dá bhforáiltear in Airteagal 9(2) de RGCS. Foráiltear ann: 'Ní bheidh feidhm ag mír 1 i gcás go mbeidh feidhm ag ceann amháin díobh seo leanas:

a) thug an t-ábhar sonraí toiliú sainráite go ndéanfaí na sonraí pearsanta sin a phróiseáil ar mhaithe le críoch sonraithe amháin nó níos mó, seachas i gcás ina bhfuil foráil déanta i ndlí an Aontais nó i ndlí Ballstáit nach bhféadfaidh an t-ábhar sonraí an toirmeasc dá dtagraítear i mír 1 a chur i leataobh;

[…]

e) baineann an phróiseáil le sonraí pearsanta is follas gur chuir an duine is ábhar dóibh ar fáil go poiblí;

f) is gá an phróiseáil a dhéanamh le héilimh dhlíthiúla a bhunú, a fheidhmiú nó a chosaint nó tráth ar bith a mbíonn na cúirteanna ag gníomhú faoina gcumas breithiúnach; […].'

97 De réir bhrí Airteagal 9(2)(e) de RGCS.

a rogha in iúl go sainráite roimh ré, i gcás inarb iomchuí ar bhonn socruithe aonair arna ndéanamh go feasach, chun na sonraí a bhaineann leis a chur ar fáil go poiblí do líon neamhtheoranta daoine.

Ar an tríú dul síos, sa mhéid a bhaineann, ar leibhéal níos ginearálta, le coinníollacha dleathachta do phróiseáil ar shonraí pearsanta, mheabhraigh an Chúirt, faoi RGCS, go measfar próiseáil sonraí pearsanta a bheith dleathach má tá, agus sa mhéid atá, toiliú tugtha ag an ábhar sonraí ina leith sin chun ceann amháin nó níos mó de chríocha sonracha. [98] In éagmais toiliú den sórt sin, nó i gcás nár tugadh an toiliú sin ar bhealach saor, sonrach, feasach agus gan athbhrí, tá údar le próiseáil den sórt sin mar sin féin i gcás ina gcomhlíonann sé ceann de na ceanglais maidir le riachtanas, [99] nach mór iad a léiriú go docht. Ní féidir próiseáil a dhéanann oibreoir líonra shóisialta ar líne ar shonraí pearsanta a úsáideoirí a mheas mar phróiseáil atá riachtanach chun an conradh ar páirtí ann na húsáideoirí sin a chomhlíonadh ach amháin más rud é go bhfuil an phróiseáil sin fíor-riachtanach go hoibiachtúil chun críoch atá ina cuid dhílis den tseirbhís chonarthach atá beartaithe do na húsáideoirí sin a bhaint amach, agus sa chás sin amháin nach bhféadfaí príomhábhar an chonartha a bhaint amach in eagmais na próiseála sin.

Thairis sin, de réir na Cúirte, ní féidir a mheas go bhfuil gá le próiseáil den sórt sin chun críocha leasanna dlisteanacha atá á saothrú ag an rialaitheoir nó ag tríú páirtí, ach amháin ar choinníoll gur chuir an t-oibreoir sin an leas dlisteanach atá á shaothrú leis an bpróiseáil in iúl do na húsáideoirí ónar mbailíodh na sonraí, nach ndéantar an phróiseáil ach a mhéid a bheidh fíorghá leis sin chun an leas dlisteanach sin a chomhlíonadh agus gur léir ó chothromú leasanna freasúracha, i bhfianaise na n-imthosca ábhartha uile, nach bhfuil sáraíocht ag leasanna nó saoirsí agus cearta bunúsacha na n-úsáideoirí sin ar leas dlisteanach an rialaitheora nó tríú páirtí. Measann an Chúirt, go háirithe, in éagmais a dtoilithe, go bhfuil forlámhas ag leasanna agus cearta bunúsacha na n-úsáideoirí sin ar leas oibreoir líonra shóisialta ar líne ó thaobh an fhógraíocht lena maoinítear a ghníomhaíocht a phearsanú.

Ar deireadh, dearbhaíonn an Chúirt go bhfuil údar maith le sonraí a phróiseáil i gcás ina bhfuil sé riachtanach go hiarbhír chun oibleagáid dhlíthiúil a bhfuil an rialaitheoir faoina réir a chomhlíonadh, de bhun forála de chuid dhlí an Aontais nó dhlí an Bhallstáit lena mbaineann, i gcás ina gcomhlíonann an bunús dlí sin cuspóir leas an phobail agus ina bhfuil sé comhréireach leis an gcuspóir dlisteanach atá á shaothrú agus go ndéantar an phróiseáil laistigh de theorainneacha a bhfuil fíorghá leis.

Ar an gceathrú dul síos agus san áit dheireanach, maidir le bailíocht thoiliú na n-úsáideoirí lena mbaineann i leith phróiseáil a gcuid sonraí faoi RGCS, measann an Chúirt nach bhfuil an fíoras go bhfuil ceannasacht ag oibreoir líonra shóisialta ar mhargadh na líonraí sóisialta ar líne ina chonstaic ann féin ar úsáideoirí an líonra shóisialta sin a bheith in ann toiliú bailí a thabhairt le próiseáil a sonraí pearsanta arna déanamh ag an oibreoir sin. Mar sin féin, ós rud é go bhféadfadh seasamh den sórt sin difear a dhéanamh do shaoirse rogha na n-úsáideoirí sin agus éagothroime fhollasach a chruthú idir na húsáideoirí agus an t-oibreoir sin, is toisc thábhachtach é chun a chinneadh ar tugadh toiliú go bailí agus, go háirithe, faoi shaoirse, ar faoin oibreoir sin atá sé a chruthú. [100]

---

98 De réir bhrí Airteagal 6(1)(a) de RGCS.

99 Dá dtagraítear i míreanna (b) go (f) den chéad fhomhír d'Airteagal 6(1) RGCS. Faoi na forálacha sin, ní bheidh próiseáil dleathach ach amháin más ea, agus a mhéid is gurb ea, *inter alia*, go bhfuil gá leis chun conradh a chomhlíonadh ar páirtí ann an t-ábhar sonraí (mír (b) den chéad fhomhír d'Airteagal 6(1) de RGCS), chun oibleagáid dhlíthiúil a chomhlíonadh a bhfuil an rialaitheoir agus an t-ábhar faoina réir (mír (c) den chéad fhomhír d'Airteagal 6(1) de RGCS) nó chun críocha na leasanna dlisteanacha atá á saothrú ag an rialaitheoir nó ag tríú páirtí (mír (f) den chéad fhomhír d'Airteagal 6(1) de RGCS).

100 Faoi Airteagal 7(1) de RGCS.

Go háirithe, ní mór an tsaoirse a bheith ag úsáideoirí an líonra shóisialta sin diúltú ina n-aonar, i gcomhthéacs an phróisis chonarthaigh, a dtoiliú a thabhairt d'oibríochtaí sonracha próiseála sonraí nach bhfuil gá leo chun an conradh a chomhlíonadh, gan é a bheith de cheangal orthu, áfach, diúltú go hiomlán d'úsáid an líonra shóisialta ar líne, rud a chiallaíonn go dtairgtear do na húsáideoirí sin, más gá ar íocaíocht iomchuí, rogha mhalartach choibhéiseach nach mbeidh oibríochtaí próiseála sonraí den sórt sin ag gabháil leis. Ina theannta sin, ní mór toiliú ar leith a thabhairt chun sonraí off Facebook a phróiseáil.

e. Rochtain ar shonraí pearsanta

Breithiúnas an 26 Deireadh Fómhair 2023, *FT (Cóipeanna den taifead leighis)* (C-307/22, EU:C:2023:811)

(Tarchur chun réamhrialú – Sonraí pearsanta a phróiseáil – Rialachán (AE) 2016/679 – Airteagail 12, 15 agus 23 – Ceart rochtana an ábhair shonraí ar a shonraí atá á bpróiseáil – An ceart chun cóip thosaigh de na sonraí sin a fháil saor in aisce – Sonraí othair á bpróiseáil ag a dhochtúir – Taifead leighis – Na forais le hiarraidh ar rochtain – Úsáid na sonraí ar maithe leis an dochtúir a chur faoi dhliteanas – An coincheap "cóip")

D'iarr DW go gcuirfí FT, a fhiaclóir, céadchóip dá thaifid leighis ar fáil dó saor in aisce. Rinne sé an iarraidh sin d'fhonn dliteanas FT a spreagadh i leith earráidí a líomhnaítear a rinne sí agus cúram fiaclóireachta á sholáthar dó.

Ar bhonn dhlí na Gearmáine faoina bhféadfaidh an t-othar cóip dá thaifid leighis nó dá taifid leighis a fháil ar choinníoll go n-aisíocfaidh sé nó sí leis an duine a chuir cóireáil ar fáil i leith na gcostas a d'eascair as an gcóireáil sin, [101] dhiúltaigh FT cóip den sórt sin a sholáthar do DW, agus ina dhiaidh sin thug DW caingean. Sheas an chúirt chéadchéime agus an chúirt achomhairc araon iarratas DW go gcuirfí an chéad chóip dá thaifid leighis ar fáil saor in aisce.

Ag éisteacht achomhairc ar phointe dlí a rinne FT, tá ceisteanna curtha ag Bundesgerichtshof (Cúirt Bhreithiúnais Chónaidhme na Gearmáine) ar an gCúirt Bhreithiúnais maidir le léiriú fhorálacha RGCS a thagraíonn do na rialacha lena rialaítear feidhmiú cheart rochtana an ábhair sonraí ar a shonraí nó ar a sonraí, chomh maith le srianta ar raon feidhme an chirt sin. [102]

Lena breithiúnas, measann an Chúirt, ar dtús, go bhfuil sé d'oibleagáid ar an rialaitheoir, i gcás ina n-iarrann an t-ábhar sonraí amhlaidh, céadchóip dá shonraí pearsanta nó dá sonraí pearsanta a sholáthar dó nó di, saor in aisce, chun críocha eile seachas a bheith ar an eolas faoi phróiseáil na sonraí sin agus dlíthiúlacht na próiseála sin a fhíorú, rud dá dtagraítear go sainráite sa bhrollach a ghabhann le RGCS. Ina dhiaidh sin, rialaíonn sé maidir le paraiméadair na rogha atá ag na Ballstáit srian a chur, ar mhaithe le leasanna eacnamaíocha an rialaitheora, ar an gceart cóip de na sonraí a fháil trína cheangal ar an ábhar sonraí táillí arna dtabhú ag an rialaitheoir sin i ndáil leis sin a íoc. Ar deireadh, scrúdaíonn sé an gá atá le cóip iomlán de na sonraí ina thaifid leighis nó ina taifid leighis a sholáthar don ábhar sonraí, i gcásanna áirithe.

---

101 Airteagal 630 (2), an dara habairt, de Bürgerliches Gesetzbuch (Cód Sibhialta na Gearmáine).

102 Baineann an tarchur chun réamhrialú le léiriú Airteagal 12(5) CAE agus Airteagal 15(1), Airteagal 3(1) agus (2), Airteagal 23(1), agus Airteagal 56(1) de Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1, agus Ceartúcháin IO 2018 L 127, lch. 23 agus IO 2021 L 74, lch. 35 'RGCS').

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceist an bhfuil an rialaitheoir faoi oibleagáid freisin céadchóip dá shonraí nó dá sonraí a sholáthar don ábhar sonraí saor in aisce d'fhonn cuspóirí eile a shaothrú seachas na críocha dá dtagraítear go sainráite i mbrollach RGCS, meabhraíonn an Chúirt go dtugtar leis an gcéad abairt d'Airteagal 15(3) den Rialachán sin an ceart don ábhar sonraí atáirgeadh dílis a fháil dá shonraí pearsanta nó dá sonraí pearsanta, a thuigtear sa chiall is leithne, atá faoi réir oibríochtaí is féidir a aicmiú mar 'phróiseáil a dhéanann an rialaitheoir.' [103] Ina theannta sin, leanann sé ó léamh comhcheangailte ar fhorálacha ábhartha RGCS, [104] ar thaobh amháin, go bhfuil sé de cheart ag an ábhar sonraí céadchóip a fháil, saor in aisce, dá shonraí pearsanta nó dá sonraí pearsanta atá á bpróiseáil agus, ar an taobh eile, go dtugtar an rogha don rialaitheoir, faoi choinníollacha áirithe, táille réasúnta a ghearradh agus costais riaracháin á gcur san áireamh nó diúltú gníomhú ar iarraidh más follasach go bhfuil sé gan bhunús nó iomarcach.

Mar sin féin, ní fhágann aon cheann de na forálacha sin go bhfuil soláthar céadchóipe de shonraí pearsanta, saor in aisce, coinníollach ar ábhair sonraí cúiseanna a chur chun cinn chun údar a thabhairt lena iarraidh nó lena hiarraidh. Dá réir sin, ní féidir leis na cúiseanna atá le hiarrataí a leagtar amach go sainráite sa bhrollach a ghabhann le RGCS [105] srian a chur le raon feidhme na bhforálacha sin. Dá bhrí sin, ní féidir an ceart chun rochtain a fháil ar shonraí a bhaineann le sláinte [106] a shrianadh, trí dhiúltú rochtain a thabhairt nó trí chomaoin a éileamh, ar cheann de na cúiseanna sin, toradh a bhfuil feidhm aige freisin maidir leis an gceart an chéad chóip a fháil saor in aisce.

Ina theannta sin, an prionsabal gur cheart an chéad chóip de na sonraí a bheith saor in aisce agus nach gá brath ar chúis shonrach chun údar a thabhairt leis an iarraidh ar rochtain, is gá go rannchuideodh sé le héascú a dhéanamh ar fheidhmiú na gceart arna mbronnadh ag RGCS ag an ábhar sonraí. Dá bhrí sin, i bhfianaise a thábhachtaí atá an ceart chun rochtain a fháil ar shonraí pearsanta sa rialachán chun na cuspóirí a shaothraítear leis an rialachán sin a bhaint amach, ní féidir feidhmiú an chirt sin a chur faoi réir coinníollacha nár leag reachtas an Aontais síos go sainráite.

Ar an dara dul síos, rialaíonn an Chúirt nach bhfuil Ballstát i dteideal píosa reachtaíochta náisiúnta a ghlacadh a fhágann, d'fhonn leasanna eacnamaíocha an rialaitheora a chosaint, gurb é an t-ábhar sonraí a iompróidh na costais a bhaineann le céadchóip dá shonraí pearsanta nó dá sonraí pearsanta.

Is fíor, faoin RGCS, nach ceart iomlán é an ceart atá ag an ábhar sonraí céadchóip a fháil, saor in aisce, dá shonraí pearsanta nó dá sonraí pearsanta agus, faoi choinníollacha áirithe, go bhféadfadh cosaint ceart agus saoirsí daoine eile údar a thabhairt le srian a chur leis an gceart sin. [107] Mar sin féin, sa chás seo, sa mhéid gurb é cuspóir an phíosa reachtaíochta náisiúnta leasanna eacnamaíocha daoine a chuireann cóireáil ar fáil a chosaint trí iarrataí gan ghá ar chóipeanna a chosc, ní féidir breithnithe den sórt sin a chur san áireamh sna cearta agus sna saoirsí sin.

---

103 Breithiúnas an 4 Bealtaine 2023, ***Österreichische Datenschutzbehörde agus CRIF*** (C-487/21, EU:C:2023:369, mír 28).

104 Airteagail 12(5) agus 15(1) agus (3) den RGPD.

105 Foráiltear leis an gcéad abairt d'aithris 63 de RGCS 'gur cheart an ceart a bheith ag ábhar sonraí rochtain a fháil ar shonraí pearsanta arna mbailiú i ndáil leis nó léi agus an ceart sin a fheidhmiú go héasca agus ag eatraimh réasúnta, chun a bheith ar an eolas faoin bpróiseáil agus a dlíthiúlacht a fhíorú.'

106 Dá bhforáiltear in Airteagal 15(1) de RGCS.

107 Faoi Airteagal 23(1) de RGCS.

Go deimhin, ní hamháin go ndíspreagann an píosa reachtaíochta sin iarrataí gan ghá, ach iarrann sé freisin, ar chúis dhlisteanach, céadchóip a fháil, saor in aisce, de shonraí pearsanta próiseáilte. Dá bhrí sin, is gá go sárófaí an prionsabal gur cheart an chéad chóip a bheith saor in aisce agus ar an gcaoi sin go mbaineann sí an bonn d'éifeachtacht cheart an ábhair sonraí chun rochtain a fháil ar a chuid nó a cuid sonraí, dá bhforáiltear le RGCS, agus, mar thoradh air sin, ar an gcosaint a ráthaítear ann.

Thairis sin, cuireann an Chúirt i dtábhacht gur cuireadh leasanna eacnamaíocha rialaitheoirí san áireamh faoi RGCS, lena sainítear na himthosca inar féidir leis an rialaitheoir táille a ghearradh a bhaineann le cóip de shonraí pearsanta a sholáthar.

Ar an tríú dul síos agus sa deireadh, mheas an Chúirt, i gcaidrimh le dochtúir-othair, go gciallaíonn an ceart chun cóip de shonraí pearsanta a fháil atáirgeadh dílis agus intuigthe a thabhairt don ábhar sonraí ar na sonraí sin go léir. Is éard atá i gceist leis an gceart sin an ceart chun cóip iomlán a fháil de na doiciméid a áirítear ina thaifid leighis nó ina taifid leighis má tá sé sin fíor-riachtanach chun a chur ar chumas an ábhair sonraí a fhíorú cé chomh cruinn agus chomh uileghabhálach agus atá a chuid sonraí nó a cuid sonraí, agus chun a áirithiú go bhfuil siad intuigthe.

I ndáil leis sin, tugann sé dá aire, maidir le sonraí pearsanta a bhaineann le sláinte, go sonraítear in RGCS go n-áirítear leis an gceart rochtana atá ag ábhair sonraí 'na sonraí ina dtaifid leighis ina bhfuil faisnéis amhail diagnóisí, torthaí scrúduithe, measúnuithe a rinne lianna cóireála agus aon chóireáil nó idirghabhálacha a chuirtear ar fáil'. [108] De bharr íogaireacht na sonraí sin, leag reachtas an Aontais béim ar a thábhachtaí atá sé a áirithiú go dtabharfar rochtain chomh hiomlán agus chomh beacht agus is féidir do dhaoine nádúrtha ar na sonraí atá ina dtaifid leighis, ach freisin i bhfoirm atá intuigthe.

Maidir le torthaí scrúduithe, measúnuithe a dhéanann lianna agus cóireálacha nó idirghabhálacha a chuirtear ar fáil d'othar a chóireáil, lena mbaineann, mar riail ghinearálta, méid mór sonraí teicniúla, nó fiú íomhánna, d'fhéadfadh sé go gcuirfeadh an lia-chleachtóir achoimre shimplí nó tiomsú de na sonraí sin ar fáil, d'fhonn iad a chur i láthair i bhfoirm chomhiomlánaithe, an baol go bhfágfaí cuid de na sonraí ábhartha ar lár nó go ndéanfaí iad a atáirgeadh go mícheart, nó, in aon chás, go ndéanfaí níos deacra é don othar a fhíorú cé chomh cruinn agus chomh cuimsitheach atá na sonraí sin agus chun na sonraí sin a thuiscint.

f. Fíneálacha riaracháin a fhorchur mar gheall ar shárú RGCS

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21, EU:C:2023:949)

(Tarchur chun réamhrialú – Cosaint sonraí pearsanta – Rialachán (AE) 2016/679 – Airteagal 4(2) agus (7) – Coincheapa na "próiseála" agus an "rialaitheora" – Forbairt feidhmchláir mhóibíligh – Airteagal 26 – Comhfhreagracht as an bpróiseáil – Airteagal 83 – Fíneálacha riaracháin a fhorchur – Coinníollacha – Ceanglas go mbeadh an sárú d'aon ghnó nó faillíoch – Freagracht an rialaitheora as próiseáil sonraí pearsanta a dhéanann próiseálaí)

In 2020, chun an paindéim COVID-19 a bhainistiú níos fearr, chinn údaráis na Liotuáine éadáil feidhmchlár mhóibíligh a eagrú. Bhí sé i gceist leis an bhfeidhmchlár rannchuidiú le faireachán

---

108 Aithris 63 de RGCS.

eipidéimeolaíoch, rud a d'fhágfadh go bhféadfaí sonraí daoine a nochtadh do víreas COVID-19 a thaifeadadh agus a rianú.

Chuige sin, chuaigh Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Ionad Náisiúnta Sláinte Poiblí san Aireacht Sláinte, an Liotuáin; 'CNSP'), atá freagrach as an éadáil sin, i dteagmháil le UAB 'IT sprendimai sėkmei' ('ITSS'), ag iarraidh air feidhmchlár móibíleach den sórt sin a bhunú. Ina dhiaidh sin, sheol fostaithe CNSP ríomhphoist a bhain, *inter alia*, leis na saincheisteanna a bhí le háireamh san iarratas sin chuig an gcuideachta sin.

Le linn na tréimhse Aibreán go Bealtaine 2020, cuireadh an feidhmchlár móibíleach a chruthaigh ITSS ar fáil don phobal. Mar thoradh ar sin, bhain 3,802 dhuine úsáid as agus chuir siad sonraí éagsúla ar fáil, a d'iarr an t-iarratas sin, a bhaineann leo. Mar sin féin, mar gheall ar easpa maoinithe, níor bhronn CNSP aon chonradh poiblí ITSS chun a fheidhmchlár móibíleach a fháil go hoifigiúil agus chuir sé deireadh leis an nós imeachta gaolmhar.

Idir an dá linn, chuir an údarás maoirseachta náisiúnta tús le himscrúdú ar phróiseáil sonraí pearsanta a eascraíonn as úsáid an iarratais sin. Le cinneadh ón údarás sin, a glacadh ag deireadh an imscrúdaithe, forchuireadh na fíneálacha riaracháin ar CNSP agus ar ITSS araon, a measadh a bheith freagrach go comhpháirteach as an bpróiseáil.

Chuir CNSP in aghaidh an chinnidh sin os comhair Vilniaus apygardos administracinis teismas (an Chúirt Riaracháin Réigiúnach, Vilnias, an Liotuáin). Chuir an chúirt sin an t-ábhar faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais le haghaidh réamhrialú, agus chuir sí amhras faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais maidir le léiriú ar roinnt forálacha de RGCS. [109]

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt, ag teacht le chéile di mar Mhór-Dhlísheomra, soiléiriú ar na coincheapa maidir le 'rialtóir sonraí', 'comhrialaitheoirí sonraí' agus 'próiseáil', [110] agus rialacha maidir leis an bhféidearthacht fíneáil riaracháin a ghearradh ar rialtóir sonraí [111] nuair a níor rinneadh an sárú ceadaithe ar fhorálacha RGSC d'aon ghnó nó go faillíoch.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt sin faoi deara go bhféadfaí breithniú a dhéanamh ar eintiteas a chuir de chúram ar chuideachta feidhmchlár móibíleach a fhorbairt agus, sa chomhthéacs seo, a ghlac páirt i gcinneadh na gcríoch agus na modhanna próiseála sonraí pearsanta a rinneadh tríd an iarratas sin féadfar a mheas a bheith freagrach as an bpróiseáil. [112] Ní féidir an chomaoin sin a chur san áireamh toisc nach bhfuil oibríochtaí próiseála sonraí den sórt sin déanta ag an eintiteas seo féin, ná gur thug sé comhaontú sainráite maidir le hoibríochtaí nithiúla a dhéanamh a dúirt an t-iarratas soghluaiste sin agus nach bhfuil an feidhmchlár móibíleach céanna faighte aige, mura rud é, sular cuireadh ar fáil don phobal é, go ndearna an t-aonán a dúirt agóid go sainráite ina choinne seo agus próiseáil sonraí pearsanta dá bharr.

---

109 Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine aonair a chosaint i dtaca le próiseáil sonraí pearsanta agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1, 'RGCS').

110 A shainmhínítear in Airteagal 4(7), Airteagal 26(1) agus Airteagal 4(2) de RGCS faoi seach.

111 De bhun Airteagal 83 de RGCS.

112 De réir bhrí Airteagal 4(7) de RGCS.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt faoi deara nach féidir, le haicmiú dhá eintiteas mar rialaitheoirí comhpháirteacha, comhaontú a bheith ann idir na heintitis sin maidir le cuspóirí agus modhanna próiseála sonraí pearsanta a chinneadh ná comhaontú a bheith ann lena leagtar síos na coinníollacha a bhaineann le freagracht chomhpháirteach as próiseáil. Cinnte, faoi RGCS, [113] ní mór do chomhrialaitheoirí, trí chomhaontú eatarthu, a n-oibleagáidí faoi seach a shainiú go trédhearcach chun a áirithiú go gcomhlíonfar ceanglais an Rialacháin sin. Mar sin féin, ní réamhchoinníoll é comhaontú den sórt sin a bheith ann chun dhá eintiteas nó níos mó a aicmiú mar 'rialaitheoirí comhpháirteacha', ach oibleagáid a fhorchuireann RGCS ar rialaitheoirí comhpháirteacha, a luaithe a aicmítear amhlaidh iad, chun a áirithiú go gcomhlíonfar ceanglais an Rialacháin sin a fhorchuirtear orthu. Dá bhrí sin, leanann an t-aicmiú sin as an bhfíric gur ghlac roinnt eintiteas páirt i gcinneadh chuspóirí agus mhodhanna na próiseála.

Maidir le cuspóirí agus modhanna na próiseála a chinneadh go comhpháirteach ag na heintitis i dtrácht, dearbhaíonn an Chúirt go bhféadfaidh a rannpháirtíocht sa chinneadh sin a bheith i bhfoirmeacha éagsúla agus go bhféadfaidh sí teacht as a gcinneadh comhpháirteach agus as a gcinntí coinbhéirseacha araon. Sa chás deireanach sin, ní mór na cinntí sin a fhorlíonadh, ionas go mbeidh éifeacht nithiúil ag gach ceann acu maidir le cuspóirí agus modhanna na próiseála a chinneadh.

Ar an tríú dul síos, cuireann an Chúirt in iúl gur próiseáil é sonraí pearsanta a úsáid chun críocha tástála ríomhaireachta ar fheidhmchlár móibíleach. [114] Mar sin féin, tá an scéal difriúil dá ndéanfaí sonraí den sórt sin a bheith anaithnid ar bhealach nach bhfuil nó nach bhfuil an duine lena mbaineann na sonraí seo inaitheanta a thuilleadh nó má bhaineann sé le sonraí bréige nach mbaineann le duine nádúrtha atá ann cheana.

Go deimhin, ar thaobh amháin, níl aon tionchar ag an gceist an n-úsáidtear sonraí pearsanta le haghaidh tástálacha ríomhaireachta nó chun críche eile ar aicmiú na hoibríochta mar 'phróiseáil.' Ar an taobh eile, ní féidir ach próiseáil a bhaineann le sonraí pearsanta a aicmiú mar 'phróiseáil' de réir bhrí RGCS. Mar sin féin, ní sonraí pearsanta iad sonraí samhailteacha nó anaithnide.

Sa cheathrú háit agus ar deireadh, measann an Chúirt, faoi Airteagal 83 de RGCS, nach féidir fíneáil riaracháin a ghearradh ar rialaitheoir ach amháin má shuitear go ndearna sé, d'aon ghnó nó le faillí, sárú ar na rialacha atá sa Rialachán sin. [115]

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt nár fhág reachtas an Aontais corrlach lánroghnach do na Ballstáit maidir leis na coinníollacha substainteacha a bhí le comhlíonadh ag údarás maoirseachta nuair a chinneann sí fíneáil riaracháin a fhorchur ar rialaitheoir de bhun na forála sin. Ós rud é go dtugann RGCS an deis do na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le heisceachtaí d'údaráis phoiblí agus do chomhlachtaí poiblí atá bunaithe ar a gcríoch [116] chomh maith le ceanglais maidir leis an nós imeachta atá le leanúint ag údaráis mhaoirseachta chun fíneáil riaracháin [117] a fhorchur ní chiallaíonn sé sin go mbeidís i dteideal coinníollacha substainteacha den sórt sin a leagan síos freisin.

---

113 Airteagal 26(1) de RGCS, arna léamh i bhfianaise aithris 79 de.

114 De réir bhrí Airteagal 4(2) de RGCS.

115 Sárú dá dtagraítear in Airteagal 83, míreanna 4 go 6.

116 Faoi Airteagal 83(7) de RGCS a fhorálann '[…] go bhféadfaidh gach Ballstát rialacha a bhunú lena gcinnfear cibé acu an bhféadfar fíneálacha riaracháin a ghearradh ar údaráis phoiblí agus ar chomhlachtaí poiblí atá bunaithe ar a chríoch agus a mhéid a fhéadfar iad a ghearradh.'

117 De bhun Airteagal 83(8) de RGCS, arna léamh i bhfianaise aithris 129 de.

Maidir leis na coinníollacha seo, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil 'an fíoras go ndearnadh an sárú d'aon ghnó nó go faillíoch' i measc na n-eilimintí atá liostaithe sa RGCS ar dá réir a ghearrann an t-údarás maoirseachta fíneáil riaracháin ar an rialaitheoir. [118] Ar an taobh eile, ní luann aon cheann de na tosca sin go bhféadfaí an rialaitheoir a chur faoi dhliteanas in éagmais iompar éagórach ar a thaobh. Dá réir sin, ní fhéadfar fíneáil riaracháin a ghearradh ar an rialaitheoir de bhun Airteagal 83 den Rialachán sin ach amháin i gcás sáruithe ar fhorálacha RGCS arna ndéanamh ag an rialaitheoir d'aon ghnó nó le faillí.

Cuireann an Chúirt leis sin go dtacaíonn geilleagar ginearálta agus cuspóir RGCS don léamh sin. Sa chomhthéacs sin, luaitear ann go gcruthaíonn córas pionós lena bhféadfar fíneáil riaracháin a ghearradh faoi RGCS, i gcás ina bhfuil údar maith leis sin de bharr imthosca sonracha gach cáis ar leith, dreasacht do rialaitheoirí agus próiseálaithe an Rialachán a chomhlíonadh agus, mar gheall ar a n-éifeacht athchomhairleach, cuidíonn fíneálacha riaracháin le cosaint daoine nádúrtha a neartú. Mar sin féin, níor measadh le reachtas an Aontais Eorpaigh gur ghá foráil a dhéanamh d'fhíneálacha riaracháin a ghearradh in éagmais lochta. Ós rud é go bhfuil sé d'aidhm ag RGCS leibhéal cosanta atá comhsheasmhach agus aonchineálach araon a bhaint amach agus nach mór, chuige sin, é a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ar fud an Aontais Eorpaigh, bheadh sé contrártha leis an gcuspóir sin cead a thabhairt do na Ballstáit foráil a dhéanamh do chóras den sórt sin chun fíneáil a ghearradh.

Ina theannta sin, cinneann an Chúirt go bhféadfar fíneáil den sórt sin a ghearradh ar rialaitheoir i ndáil le próiseáil sonraí pearsanta arna déanamh ag próiseálaí thar a cheann, mura rud é, i gcomhthéacs na n-oibríochtaí sin, go ndearna an próiseálaí sin próiseáil chun críocha a bhaineann go sonrach leis nó go ndearna sé na sonraí sin a phróiseáil ar bhealach atá ar neamhréir le creat nó le rialacha mionsonraithe na próiseála de réir mar a chinnfidh an rialaitheoir nó ar bhealach nach féidir a mheas go réasúnta go mbeadh toiliú tugtha ag an rialaitheoir dó. Sa chás sin, ní mór a mheas go bhfuil an próiseálaí freagrach as próiseáil den sórt sin.

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Deutsche Wohnen* (C-807/21, EU:C:2023:950)

(Tarchur chun réamhrialú – Cosaint sonraí pearsanta – Rialachán (AE) 2016/679 – Airteagal 4(7) – An coincheap "rialaitheoir" – Airteagal 58(2) – Cumhachtaí na n-údarás maoirseachta bearta ceartaitheacha a fhorchur – Airteagal 83 – Fíneálacha riaracháin a ghearradh ar dhuine dlítheanach – Coinníollacha – Lamháil solúbthachta na mBallstát – Ceanglas go mbeadh an sárú d'aon ghnó nó le faillí)

Is cuideachta eastáit réadaigh í Deutsche Wohnen SE ('DW') a bhfuil líon mór áitreabh tráchtála agus teaghaise faoi úinéireacht aici go hindíreach trí scairshealbhaíocht i gcuideachtaí éagsúla. Mar chuid dá gníomhaíochtaí tráchtála, próiseálann sí sonraí pearsanta thionóntaí na n-áitreabh sin.

Tar éis dhá iniúchadh a rinneadh in 2017 agus in 2019, fuair Berliner Beauftragte für den Datenschutz (an tÚdarás um Chosaint Sonraí, Beirlín, an Ghearmáin) go raibh sraith sáruithe ar RGCS [119] déanta ag DW. Le cinneadh an 30 Deireadh Fómhair 2019, d'fhorchuir an t-údarás maoirseachta sin fíneálacha riaracháin i leith sáruithe den sórt sin.

---

118 Airteagal 83(2)(b) de RGCS.

119 Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine aonair a chosaint i dtaca le próiseáil sonraí pearsanta agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1, 'RGCS').

Thug DW achomharc i gcoinne an chinnidh sin os comhair Landgericht Berlin (an Chúirt Réigiúnach, Beirlín, an Ghearmáin), a chuir clabhsúr ar na himeachtaí gan gníomhaíocht bhreise a dhéanamh. Thug an chúirt sin faoi deara, faoi dhlí na Gearmáine, [120] nach féidir cion riaracháin a shuí ach amháin i gcoinne duine nádúrtha agus ní féidir é a shuí i gcoinne duine dlítheanach. Ina theannta sin, i gcás a bhaineann le duine dlítheanach a thabhaíonn dliteanas, ní fhéadfar ach gníomhartha chomhaltaí na gcomhlachtaí nó ionadaithe an duine dhlítheanaigh a iontráil go barúlach ar an duine sin. Rinne Staatsanwaltschaft Beirlín (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí, Beirlín) achomharc i gcoinne an chinnidh sin os comhair Kammergericht Beirlín (Ard-Chúirt Réigiúnach, Beirlín, an Ghearmáin). Sa chomhthéacs sin, rinne an chúirt sin tarchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais chun réamhrialú a fháil ar léiriú RGCS. [121]

Ina breithiúnas, rialaíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, maidir leis na coinníollacha chun fíneálacha riaracháin a ghearradh faoi RGCS. Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn sí an cheist an bhféadfaidh na Ballstáit fíneáil riaracháin a ghearradh ar dhuine dlítheanach a chur faoi réir an choinníll nach mór an sárú ar an Rialachán sin a bheith barúlach ar dtús do dhuine nádúrtha sainaitheanta. Ar an dara dul síos, tugann sí aghaidh ar an gceist an gá an sárú ar fhorálacha RGCS ar gearradh pionós ina leith a dhéanamh d'aon ghnó nó le faillí. [122]

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Maidir le fíneáil riaracháin a ghearradh faoi RGCS ar dhuine dlítheanach, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, go ndírítear na prionsabail, na toirmisc agus na hoibleagáidí a leagtar síos in RGCS, go háirithe, ar 'rialaitheoirí', a mbaineann a bhfreagracht le haon phróiseáil sonraí pearsanta a dhéanann siad féin nó a dhéantar ar a son. Is é an dliteanas sin atá mar bhonn le fíneáil riaracháin a ghearradh ar an rialaitheoir de bhun Airteagal 83 den Rialachán sin i gcás sárú ar fhorálacha RGCS. Mar sin féin, ní dhearna reachtas an Aontais idirdhealú, chun dliteanas a chinneadh faoin Rialachán sin, idir daoine nádúrtha agus dlítheanacha, nach bhfuil an dliteanas sin ach faoi réir an choinníll go gcinnfidh na daoine sin, ina n-aonar nó i gcomhpháirt le daoine eile, cuspóirí agus modhanna próiseála sonraí pearsanta. [123] Dá bhrí sin, mar riail, tá aon duine a chomhlíonann an coinníoll sin faoi dhliteanas, go háraithe, i leith aon sárú ar RGCS arna dhéanamh aige nó aici nó thar ceann nó a ceann. Tuigtear leis sin, ar an gcéad dul síos, go bhfuil daoine dlítheanacha faoi dhliteanas ní hamháin i leith sáruithe arna ndéanamh ag a n-ionadaithe, a stiúrthóirí nó a mbainisteoirí, ach freisin ag aon duine eile a ghníomhaíonn i gcomhthéacs ghníomhaíocht tráchtála na ndaoine dlítheanacha sin agus thar a gceann. Ar an dara dul síos, ní mór gur féidir na fíneálacha riaracháin dá bhforáiltear in RGCS i gcás sáruithe den sórt sin a ghearradh go díreach ar dhaoine dlítheanacha i gcás inar féidir iad a aicmiú mar rialaitheoirí i gceist.

Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt faoi deara nach bhfuil aon fhoráil de RGCS ann lena gceadaítear an tátal go bhfuil forchur fíneála riaracháin ar dhuine dlítheanach mar rialaitheoir faoi réir cinneadh roimh ré go ndearna duine nádúrtha sainaitheanta an sárú sin. Ina theannta sin, níor thug reachtas an Aontais corrlach lánroghnach do na Ballstáit ina leith sin. Ós rud é go dtugtar deis le RGCS dóibh ceanglais a leagan síos maidir leis an nós imeachta a bheidh le leanúint ag na húdaráis mhaoirseachta

---

120 Gesetz über Ordnungswidrigkeiten (Dlí maidir le cionta riaracháin) an 24 Bealtaine 1968 (BGBl. I, lch. 481), sa leagan a foilsíodh san fhógra oifigiúil an 19 Feabhra 1987 (BGBl. I, lch. 602), mar a oiriúnaíodh le Dlí an 19 Meitheamh 2020 (BGBl. I, lch. 1350).

121 Airteagal 58(2) agus Airteagal 83 de RGCS.

122 I ndáil leis sin, féach freisin breithiúnas *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21), a tugadh an lá céanna.

123 I gcomhréir le hAirteagal 4(7) de RGCS.

chun fíneáil riaracháin [124] a ghearradh ar bhealach ar bith, ní chiallaíonn sé sin go mbeidh siad i dteideal freisin coinníollacha substainteacha de bhreis ar na coinníollacha a leagtar síos le RGCS a leagan síos.

Sa chomhthéacs sin, soiléiríonn an Chúirt le linn cead a thabhairt do na Ballstáit a cheangal go haontaobhach, mar choinníoll is gá chun fíneáil riaracháin faoi Airteagal 83 de RGCS a ghearradh ar rialaitheoir is duine dlítheanach, go mbeadh an sárú barúlach nó inchurtha i leith duine nádúrtha sainaitheanta roimh ré contrártha leis an gcuspóir sin de RGCS. Ina theannta sin, chuirfeadh ceanglas breise den sórt sin an baol ar deireadh go lagófaí éifeachtacht agus éifeacht dhíspreagthach na bhfíneálacha riaracháin a ghearrtar ar dhaoine dlítheanacha mar rialaitheoirí.

Ar deireadh, chuir an Chúirt in iúl nach bhfuil aon tionchar ag an gcoincheap 'gnóthas', de réir bhrí Airteagail 101 agus 102 CFAE, [125] maidir le cibé acu an bhféadfar nó nach bhféadfar fíneáil riaracháin a ghearradh de bhun RGCS ar rialaitheoir ar duine dlítheanach é nó í agus nach bhfuil sé ábhartha ach amháin chun méid fíneála den sórt sin a chinneadh, agus faoi na coinníollacha faoina bhféadfar sin a dhéanamh.

Cinntíonn an Chúirt, i ndáil leis an méid sin, go gcuirtear cosc le RGCS [126] ar reachtaíocht náisiúnta faoina bhféadfar fíneáil riaracháin a ghearradh ar dhuine dlítheanach ina cháil mar rialaitheoir as sárú ar an Rialachán [127] sin ach amháin más rud é gur cuireadh an sárú sin i leith duine nádúrtha sainaitheanta roimhe sin.

Maidir leis an gceist an bhféadfaidh na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le fíneáil riaracháin a ghearradh fiú i gcás nach ndearnadh an sárú ar forchuireadh pionós ina leith d'aon ghnó nó le faillí, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil na coinníollacha substainteacha atá le comhlíonadh ag údarás maoirseachta nuair a ghearrann sé fíneáil den sort sin ar rialaitheoir faoi raon feidhme dhlí an Aontais amháin agus nach bhfuil aon lamháil solúbthachta ag na Ballstáit ina leith sin.

Maidir leis na coinníollacha sin, tugann an Chúirt faoi deara go n-áirítear 'cineál an tsáraithe a bheith déanta d'aon ghnó nó le faillí' ar na tosca a liostaítear in RGCS a bhfuil an t-údarás maoirseachta le haird a thabhairt orthu agus fíneáil den sórt sin á ghearradh aige. [128] Ar an taobh eile, ní luann aon cheann de na tosca sin go bhféadfaí an rialaitheoir a chur faoi dhliteanas in éagmais iompar éagórach ar a thaobh. Dá réir sin, ní fhéadfar fíneáil riaracháin a ghearradh ar an rialaitheoir de bhun Airteagal 83 den Rialachán sin ach amháin i gcás sáruithe ar fhorálacha RGCS arna ndéanamh ag an rialaitheoir d'aon ghnó nó le faillí.

Cuireann an Chúirt leis sin go dtacaíonn geilleagar ginearálta agus cuspóir RGCS don léamh sin. Sa chomhthéacs sin, luaitear ann go gcruthaíonn córas pionós lena bhféadfar fíneáil riaracháin a ghearradh faoi RGCS, i gcás ina bhfuil údar maith leis sin de bharr imthosca sonracha gach cáis ar leith, dreasacht do rialaitheoirí agus próiseálaithe an Rialachán a chomhlíonadh agus, mar gheall ar a n-éifeacht athchomhairleach, cuidíonn fíneálacha riaracháin le cosaint daoine nádúrtha a neartú. Mar sin féin, níor measadh le reachtas an Aontais Eorpaigh gur ghá foráil a dhéanamh d'fhíneálacha

---

124 Mar is léir ó Airteagal 58(4) agus Airteagal 83(8) de RGCS, arna léamh i bhfianaise aithris 129 de.

125 Dá dtagraítear in aithris 150 de RGCS.

126 Féach Airteagal 58(2)(i) agus Airteagal 83(1) go (6) de RGCS.

127 Dá dtagraítear in Airteagal 83(4) go (6) de RGCS.

128 Airteagal 83(2)(b) de RGCS.

riaracháin a ghearradh in éagmais lochta. Ós rud é go bhfuil sé d'aidhm ag RGCS leibhéal cosanta atá comhsheasmhach agus aonchineálach araon a bhaint amach agus nach mór, chuige sin, é a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ar fud an Aontais Eorpaigh, bheadh sé contrártha leis an gcuspóir sin cead a thabhairt do na Ballstáit foráil a dhéanamh do chóras den sórt sin chun fíneáil a ghearradh.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach féidir fíneáil riaracháin a ghearradh faoi Airteagal 83 de RGCS ach amháin má shuitear go ndearna an rialaitheoir, ar duine dlítheanach agus gnóthas araon é, sárú d'aon ghnó nó le faillí ar na rialacha atá sa Rialachán sin.

II. Saoránacht an Aontais

1. Bearta lena gcuirtear srian ar shaorghluaiseacht shaoránaigh an Aontais

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Nordic Info* (C-128/22, EU:C:2023:951)

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2004/38/CE – Airteagail 27 agus 29 – Bearta lena gcuirtear srian ar shaorghluaiseacht shaoránaigh an Aontais ar fhorais na sláinte poiblí – Bearta a bhfuil raon feidhme ginearálta acu – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do chosc ar imeacht ón gcríoch náisiúnta chun dul ar thurais neamhriachtanacha go Ballstáit a aicmítear mar limistéir ardriosca i gcomhthéacs phaindéim COVID-19 agus don oibleagáid atá ar gach taistealaí a thagann isteach sa chríoch náisiúnta ó cheann de na Ballstáit sin tástálacha a dhéanamh agus dul ar coraintín – Cód Teorainneacha Schengen – Airteagal 23 – Feidhmiú cumhachtaí póilíneachta i ndáil leis an tsláinte phoiblí – Comhionannas le feidhmiú seiceálacha teorann – Airteagal 25 – An fhéidearthacht rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú i gcomhthéacs phaindéim COVID-19 – Rialú arna dhéanamh i mBallstát i gcomhthéacs bearta is cosc ar ghluaiseacht thar theorainneacha ar mhaithe le dul ar thurais neamhriachtanacha ó Bhallstáit limistéir Schengen a aicmítear mar limistéir ardriosca i gcomhthéacs phaindéim COVID-19 nó chuig na Ballstáit sin))

I gcomhthéacs phaindéim COVID-19, cuireadh cosc le foraithne aireachta Bheilgeach in Iúil 2020 ar thurais neamhriachtanacha idir an Bheilg agus tíortha an Aontais Eorpaigh, tíortha limistéar Schengen agus an Ríocht Aontaithe, a mhéid a aicmítear na tíortha sin mar limistéir ardriosca ('limistéir dhearga'), i bhfianaise a staide eipidéimeolaíche agus leibhéal na mbeart sláintíochta sriantach arna nglacadh ag a n-údaráis. Thairis sin, foráladh le reachtaíocht na Beilge don oibleagáid, atá ar gach taistealaí atá ag dul isteach sa chríoch náisiúnta ó cheann de na tíortha sin, tástálacha a dhéanamh agus dul ar coraintín.

Le linn na tréimhse sin, rinne údaráis na Beilge seiceálacha chun a fhíorú go raibh na bearta sin á gcomhlíonadh.

Ón 12 go dtí an 15 Iúil 2020, bhí an tSualainn ar na tíortha a aicmíodh mar limistéir ardriosca. Chuir Nordic Info BV, ar gníomhaireacht taistil é a dhéanann sainchúram de thaisteal go dtí Críoch Lochlann agus uaithi, a gcuid turas go léir ar ceal a bhí eagraithe aige ón mBeilg go dtí an tSualainn le linn an tsamhraidh chun déanamh de réir reachtaíocht na Beilge.

Ansin, thug an ghníomhaireacht sin caingean os comhair Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Cúirt Chéadchéime labhartha na hOllainnise, an Bhruiséil, an Bheilg), arb í an chúirt a rinne an tarchur, ar mhaithe le cúiteamh a iarraidh as an damáiste a dhearbhaigh sé gur bhain dó mar gheall ar earráidí arna ndéanamh ag Stát na Beilge, mar a líomhnaíodh, agus an reachtaíocht i gceist á dréachtú aige.

Lena tarchur chun réamhrialú, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur den Chúirt, ar an gcéad dul síos, an bhfuil nó nach bhfuil a leithéid de reachtaíocht ghinearálta Bhallstáit i gcomhréir le foralacha

Threoir 2004/38, [129] lena rialaítear na bearta lena gcuirtear srian ar an tsaorghluaiseacht ar fhorais na sláinte poiblí. [130] Ar an dara dul síos, fiafraíonn sí den Chúirt an bhfuil nó nach bhfuil an cosc ar ghluaiseacht thar theorainneacha inmheánacha an Bhallstáit sin chun dul ar thurais neamhriachtanacha ó thíortha limistéar Schengen a aicmítear mar limistéir ardriosca nó chucu i gcomhréir leis na hAirteagail de Chód Teorainneacha Schengen [131] lena bhforáiltear nach ndéanfar rialú ag teorainneacha inmheánacha, maidir lena n-athbhunú féideartha ar bhonn sealadach agus maidir le feidhmiú cumhachtaí póilíneachta. [132]

Lena breithiúnas, tugann an Chúirt freagraí dearfacha ar an dá cheist sin, agus shoiléirigh sí na coinníollacha lena mbaineann a leithéid de reachtaíocht náisiúnta.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Maidir le dleathacht na mbeart arna n-achtú ag Ballstát i gcomhthéacs paindéime, ar bearta iad lena gcuirtear srian ar an tsaorghluaiseacht, i bhfianaise Threoir 2004/38, dearbhaíonn an Chúirt nach mór na coinníollacha agus na coimircí uile dá dtagraítear in Airteagail 30 go 32 den Treoir sin, na cearta bunúsacha agus na prionsabail bhunúsacha a chumhdaítear sa Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, go háirithe prionsabal an neamh-idirdhealaithe, agus prionsabal na comhréireachta a chomhlíonadh leis an reachtaíocht náisiúnta.

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt, sa chéad áit, bíodh is go bhfuil siad faoi chaibidil de Threoir 2004/38 dar teideal 'Srian ar an gceart chun dul isteach agus an ceart cónaithe ar fhorais an bheartais phoiblí, na slándála poiblí nó na sláinte poiblí', déantar tagairt shainráite le hAirteagal 27(1) agus Airteagal 29(1) de Threoir 2004/38 do 'shaorghluaiseacht', cé go gcumhdaítear iontu an dá chuid den tsaoirse sin, eadhon an ceart chun dul isteach agus an ceart imeachta, de bharr go dtugtar cead leo do na Ballstáit bearta a ghlacadh lena gcuirtear srian ar an dá cheart sin ar fhorais na sláinte poiblí. Maidir leis na bearta lena gcuirtear srian ar shaorghluaiseacht a fhéadfaidh Ballstát a ghlacadh ar fhorais sláinte poiblí faoi na forálacha sin, d'fhéadfadh sé go n-áireofaí leo ní hamháin cosc ar chríoch Bhallstáit a fhágáil chun taisteal neamhriachtanach a dhéanamh, amhail sa chás seo, ach d'oibleagáid ar thaistealaithe a thagann isteach sa chríoch sin tástálacha a dhéanamh agus dul ar coraintín chomh maith.

Sa dara háit, ní chuirtear cosc le ceachtar den dá fhoráil sin ar achtú a leithéide de bhearta sriantacha i bhfoirm gníomh a bhfuil feidhm ghinearálta aige maidir le gach duine atá i gcás dá dtagraítear leis an ngníomh sin gan idirdhealú. Cuirtear treise lena leithéid de léiriú toisc go bhféadfaidh galair – eadhon galair ghabhálacha, sheadánacha nó thógálacha eile amhail COVID-19 – a d'fhéadfadh a bheith ina n-údar le bearta lena gcuirtear srian ar an tsaorghluaiseacht mar gheall ar a saintréithe féin, dul i gcion ar phobail iomlána, beag beann ar iompar na ndaoine a chumhdaítear iad.

---

129 Treoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir leis an gceart atá ag saoránaigh den Aontas agus a mbaill teaghlaigh gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 1612/68 agus lena n- aisghairtear Treoracha 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE agus 93/96/CEE (IO L 158, lch. 77, agus ceartúchán IO 2004 L 229, lch. 35).

130 Baineann sé le hAirteagail 27 agus 29 den Treoir sin go háirithe.

131 Rialachán (AE) 2016/399 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Márta 2016 maidir leis na rialacha lena rialaítear gluaiseacht daoine thar theorainneacha (Cód Teorainneacha Schengen) (IO 2016 L 77, lch. 1), arna leasú le Rialachán (AE) 2016/2225 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2017 (IO 2016 L 327, lch. 1).

132 Is iad atá i gceist, go háirithe, ná Airteagail 22, 23 agus 25 den Chód sin.

Sa tríú háit, tugann an Chúirt dá haire, in ainneoin a bhfoclaíocht, atá ceaptha prima facie i gcomhair cinntí aonair, nach mór na coinníollacha agus na coimircí go léir atá leagtha síos in Airteagail 30 go 32 de Threoir 2004/38 a chomhlíonadh chomh maith i gcás ina nglactar bearta sriantacha i bhfoirm gníomhartha a bhfuil feidhm ghinearálta acu. Dá bhrí sin, de réir Airteagal 30(1) agus (2) den Treoir sin, tá aon ghníomh a bhfuil feidhm ghinearálta aige lena leagtar síos bearta lena gcuirtear srian ar shaorghluaiseacht ar fhorais na sláinte poiblí le cur in iúl don phobal i gcomhthéacs foilseachán oifigiúil ag an mBallstát a ghlacann é agus trí bhíthin clúdach oifigiúil leordhóthanach sna meáin ionas gur féidir ábhar agus éifeachtaí an bhirt sin a thuiscint, chomh maith le forais bheachta agus chuimsitheacha na sláinte poiblí a bhfuiltear ag brath orthu chun tacú leis an mbeart sin. Ina theannta sin, d'fhonn na coimircí dá bhforáiltear in Airteagal 30(3) agus in Airteagal 31 den Treoir sin a chomhlíonadh, ní mór an gníomh a bhfuil feidhm ghinearálta aige a bheith inchurtha faoi chonspóid mar chuid de chaingean dlí agus, i gcás inarb iomchuí, mar chuid de chaingean riaracháin, ar caingean í nach mór an gnás feidhmithe de a chur in iúl don phobal. Ní mór prionsabal an neamh-idirdhealaithe a leagtar síos sa Chairt a urramú lena leithéid de bhearta sriantacha prionsabal chomh maith.

Sa cheathrú háit agus ag an deireadh ar fad, i gcomhréir le forálacha Airteagal 31(1) agus (3) de Threoir 2004/38, ní mór gach beart arna achtú ar fhorais na sláinte poiblí lena gcuirtear srian ar an tsaorghluaiseacht a bheith comhréireach i bhfianaise an chuspóra um chosaint na sláinte poiblí arna shaothrú, agus go bhfuil beart den sórt sin le measúnú agus comhréireacht a leithéide de bheart agus prionsabal an réamhchúraim á chur san áireamh chomh maith. Ceanglaítear go sonrach le ceanglas na comhréireachta a fhíorú an bhfuil bearta amhail na bearta atá i gceist sna príomhimeachtaí, ar an gcéad dul síos, iomchuí chun cuspóir an leasa ghinearálta atá á shaothrú a bhaint amach, eadhon an tsláinte phoiblí a chosaint, ar an dara dul síos, go bhfuil na bearta sin teoranta don mhéid a bhfuil fíorghá leis, sa mhéid nach bhféadfaí an cuspóir sin a bhaint amach go réasúnach ar dhóigh eile a bheadh chomh héifeachtach céanna nach ndéanfaí an dochar céanna léi do na cearta agus do na saoirsí a ráthaítear do na daoine lena mbaineann, agus, ar an tríú dul síos, nach bhfuil siad díréireach leis an gcuspóir sin, rud óna dtugtar le tuiscint, *inter alia*, nach mór machnamh ar an tábhacht a bhaineann leis agus ar a thromchúisí agus atá an cur isteach ar na cearta agus na saoirsí sin.

Maidir le seiceálacha atá beartaithe chun comhlíonadh na reachtaíochta atá i gceist a áirithiú, measann an Chúirt nach féidir a leithéid de sheiceálacha a dhéanamh laistigh den chríoch náisiúnta ach amháin má thagann siad faoi fheidhmiú chumhachtaí na bpóilíní de réir bhrí Airteagal 23(a) de Chód Teorainneacha Schengen. I gcás ina ndéantar na seiceálacha sin go díreach ag teorainneacha inmheánacha, is gá don Bhallstát na coinníollacha go léir a chomhlíonadh dá dtagraítear in Airteagail 25 go 28 den Chód sin chun rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar bhonn sealadach, agus é sonraithe go bhfuil an baol a bhaineann lena leithéid de phaindéim ag freagairt do bhaol tromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach, de réir bhrí Airteagal 25(1) den Chód sin.

Maidir le hAirteagal 23(a) de Chód Teorainneacha Schengen, sa chéad áit, meabhraíonn an Chúirt go ráthaítear leis an bhforáil sin an ceart do na Ballstáit seiceálacha a dhéanamh, laistigh den chríoch náisiúnta, lena n-áirítear i limistéir teorann, a bhfuil bonn cirt leo trí chumhachtaí na bpóilíní a fheidhmiú, ar choinníoll nach bhfuil an éifeacht chéanna ag an bhfeidhmiú sin le seiceáil teorann, agus gur faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé é sin a fhíorú.

Chuige sin, tugann an dara habairt d'Airteagal 23(a)(i) go (iv) den Chód sin tásca do na Ballstáit maidir le cur chun feidhme na gcumhachtaí póilíneachta sin.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, maidir leis an tásc atá sa dara habairt d'Airteagal 23(a)(i) den Chód sin, ní mór na cuspóirí a shaothraítear leis na seiceálacha a bheith éagsúil leis na cuspóirí a shaothraítear le seiceálacha teorann, eadhon iad siúd chun a áirithiú go bhféadfar údarú iontrála i gcríoch an Bhallstáit nó údarú imeacht uaithi a thabhairt do dhaoine. Measann an Chúirt gur cosúil gurb amhlaidh atá sa chás seo, a mhéid arbh é príomhchuspóir an rialuithe lena bhféachtar le

háirithiú go bhfuil reachtaíocht na Beilge i gceist á comhlíonadh srian a chur le leathadh COVID-19 laistigh de phobal na Beilge mar ábhar práinne.

Ar an dara dul síos, maidir leis an tásc in Airteagal 23(a), an dara habairt, (ii) de Chód Teorainneacha Schengen, is leor go ndearnadh an rialú a chinneadh agus a chur chun feidhme i bhfianaise cúinsí lena mbunaítear riosca mór tromchúiseach díobhála don tsláinte phoiblí agus ar bhonn an eolais ghinearálta a bhí ag na húdaráis faoi na limistéir isteach agus amach as an gcríoch náisiúnta trínar dócha go mbeadh líon mór taistealaithe a raibh an cosc sin dírithe orthu ar idirthuras.

Ar an tríú dul síos, maidir leis na tásca sa dara habairt d'Airteagal 23(a) (iii) agus (iv) de Chód Teorainneacha Schengen, ní mór iad a dhéanamh go randamach agus, uime sin, ar bhonn 'spotseiceálacha' ar an gcéad dul síos, agus go gceaptar agus déantar iad ar bhealach ar léir é a bheith éagsúil leis na seiceálacha córasacha a dhéantar ar dhaoine ag teorainneacha seachtracha an Aontais ar an dara dul síos. Ina leith sin, sonraíonn an Chúirt, i gcomhthéacs paindéim amhail COVID-19, go bhfuil corrlach lánroghnach áirithe ag na Ballstáit maidir le déine, minicíocht agus roghnaíocht an rialuithe.

Sa dara háit, más rud é gur ag teorainneacha inmheánacha a rinneadh na seiceálacha atá i gceist, beidh ar an gcúirt a rinne an tarchur a fhíorú ar chomhlíon Ríocht na Beilge nó nár chomhlíon na coinníollacha go léir a leagtar síos in Airteagal 25 go hAirteagal 28 de Chód Teorainneacha Schengen maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar bhonn sealadach i gcás bagairt thromchúiseach don bheartas poiblí agus/nó don tslándáil inmheánach. Sonraíonn an Chúirt gurb in-aicmithe mar bhaol tromchúiseach don bheartas poiblí agus/nó don slándáil inmheánach, de réir bhrí Airteagal 25(1) den Chód sin, í paindéim atá chomh mór sin le COVID-19, a mhéid a d'fhéadfadh sí difear a dhéanamh do leas bunúsach na sochaí, eadhon beatha na saoránach a áirithiú agus baint a bheith aici le marthanas cuid den phobail chomh maith, go háirithe na daoine is leochailí.

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Chief Appeals Officer agus páirtithe eile* (C-488/21, EU:C:2023:1013)

(Tarchur chun réamhrialú – Saoránacht an Aontais Eorpaigh – Airteagail 21 agus 45 CFAE – Ceart shaoránaigh an Aontais chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát – Oibrí a fuair náisiúntacht an Bhallstáit óstaigh agus a náisiúntacht tionscnaimh á coimeád aige – Treoir 2004/38/CE – Airteagal 3 – Tairbhithe – Pointe 2 d'Airteagal 2(d) – Ball den teaghlach – Gaolta díreacha cleithiúnacha ag brath ar oibrí ar saoránach é den Aontas é – Airteagal 7(1)(a) agus (d) – Ceart cónaithe ar feadh níos mó ná trí mhí – Stádas an chleithiúnaí sa Bhallstát óstach a choinneáil – Airteagal 14(2) – An ceart cónaithe a chothabháil – Rialachán (AE) Uimh. 492/2011 – Airteagal 7(2) – Cóir chomhionann – Buntáistí sóisialta – Sochair cúnaimh shóisialta – Ualach míréasúnta ar chóras cúnaimh shóisialta an Bhallstáit óstaigh)

Is í GV, náisiúnach Rómánach, máthair AC, ar náisiúnach Rómánach í freisin, a bhfuil cónaí uirthi agus atá ag obair in Éirinn. Fuair AC náisiúntacht Éireannach freisin trí eadóirseacht.

Ó 2017 i leith, tá cónaí ar GV in Éirinn lena hiníon a bhfuil sí spleách uirthi ó thaobh airgeadais de. I mí Mheán Fómhair 2017, mar gheall ar an meath ar a riocht sláinte a bhaineann le airtríteas, rinne GV iarratas ar shochar míchumais faoin Acht um Chosaint Shóisialta.

Mar is léir ón ordú tagartha, is sochar cúnaimh shóisialta arna mhaoiniú ón mbuiséad ginearálta é an liúntas sin, arb é is aidhm dó cosaint a thabhairt ar an mbochtaineacht, gan iallach a bheith ar an

duine lena mbaineann ranníocaíochtaí slándála sóisialta a íoc. Ina theannta sin, bíonn teidlíocht ar an liúntas faoi réir coinníollacha áirithe, amhail aois, acmhainní agus míchumas. Ina theannta sin, is ionann an liúntas míchumais seo agus 'sochar airgid speisialta de chineál neamh-ranníocach', de réir bhrí Rialachán Uimh. 883/2004. [133] Mar fhocal scoir, dealraíonn sé go n-eisiann dlí na hÉireann íocaíocht an liúntais sin le duine nach bhfuil gnáthchónaí air in Éirinn, mar dhuine nach bhfuil ceart cónaithe aige inti.

I mí Feabhra 2018, diúltaíodh d'iarratas GV ar shochar easláine ar an bhforas nach raibh ceart cónaithe aici in Éirinn.

Agus é de chúram air athbhreithniú a dhéanamh ar dhiúltú an iarratais sin, chinn an tOifigeach Achomhairc (Éire) i mí Iúil 2019 go raibh ceart cónaithe ag GV, mar ghaol díreach i líne shinsearach shaoránaigh an Aontais atá ag obair in Éirinn, ach nach raibh sí i dteideal cúnamh sóisialta a fháil. Agus iarratas ar athbhreithniú á éisteacht aige, dheimhnigh an Príomhoifigeach Achomhairc (Stiúrthóir na hOifige Achomhairc, Éire) an réasúnaíocht sin ós rud é, i gcomhréir leis an reachtaíocht náisiúnta lena dtrasuitear Treoir 2004/38, [134] go mbeadh GV ina ualach míréasúnta ar an gcóras náisiúnta cúnaimh shóisialta dá ndeonófaí an liúntas di agus, dá bhrí sin, nach mbeadh ceart cónaithe aici a thuilleadh.

Le breithiúnas a tugadh i mí Iúil 2020, chuir an High Court (an Ard-Chúirt, Éire) cinneadh Stiúrthóir na hOifige Achomhairc ar neamhní. Measann an chúirt sin, go háirithe, go bhfuil an reachtaíocht náisiúnta thuasluaite, a mhéid a chuireann sí ceart cónaithe ball teaghlaigh saoránaigh Éireannaigh faoi réir an choinníll nach mbeidh ball teaghlaigh ina ualach míréasúnach ar chóras cúnaimh shóisialta an Stáit, ar neamhréir le Treoir 2004/38, lena rialaítear an ceart atá ag saoránaigh an Aontais agus ag a mbaill teaghlaigh gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse laistigh de chríoch na mBallstát.

Agus achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin á éisteacht aici, chinn an chúirt a rinne an tarchur a iarraidh ar an gCúirt, go bunúsach, an gcuirtear cosc le dlí an Aontais ar reachtaíocht Ballstáit lena gceadaítear d'údaráis an Bhallstáit sin diúltú sochar cúnaimh shóisialta a dheonú do ghaol díreach sa líne shinsearach atá, tráth a dhéantar an t-éileamh a bhaineann leis an sochar sin, ag brath ar oibrí ar saoránach den Aontas é, nó fiú an ceart cónaithe ar feadh níos mó ná trí mhí a tharraingt siar, ar an bhforas go mbeadh sé d'éifeacht ag deonú an tsochair sin nach mbeadh an ball teaghlaigh sin ag brath a thuilleadh ar an oibrí ar saoránach den Aontas é agus, dá bhrí sin, go mbeadh sé ina ualach míréasúnta ar chóras cúnaimh shóisialta an Bhallstáit sin.

Lena breithiúnas, arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, rialaigh an Chúirt go gcoisctear an reachtaíocht náisiúnta sin le prionsabal na saorghluaiseachta d'oibrithe, [135] arna chur chun feidhme le

---

133 Rialachán (CE) Uimh. 883/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le comhordú na gcóras slándála sóisialta (IO 2004 L 166, lch. 1, agus leasuithe IO 2004 L 200, lch. 1, chomh maith le IO 2007 L 204, lch. 30).

134 Treoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir leis an gceart atá ag saoránaigh den Aontas agus a mbaill teaghlaigh gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 1612/68 agus lena n-aisghairtear Treoracha 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE agus 93/96/CEE (IO L 158, lch. 77).

135 Leagtar amach an prionsabal sin in Airteagal 45 CFAE.

Rialachán Uimh. 492/2011 [136] maidir le saorghluaiseacht d'oibrithe laistigh den Aontas Eorpach, arna léamh i gcomhar le Treoir 2004/38.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt nach rialaítear le Treoir 2004/38, ar iarr an chúirt a rinne an tarchur uirthi ach coinníollacha iontrála agus cónaithe saoránaigh de chuid an Aontais i mBallstáit seachas an Ballstát ar náisiúnach díobh é. Dá bhrí sin, níl sé beartaithe ceart cónaithe díorthaithe a thabhairt, i gcríoch an Bhallstáit sin, do bhaill teaghlaigh an tsaoránaigh sin. Sa chás seo, ó tharla eadóirseacht AC, níl sé i gceist leis an treoir sin a thuilleadh go rialófaí a ceart cónaithe in Éirinn ná an ceart cónaithe díorthaithe atá ag a baill teaghlaigh.

Mar sin féin, tá an Chúirt tar éis a chinneadh cheana féin nach féidir déileáil le staid náisiúnaigh Ballstáit a d'fheidhmigh a shaoirse gluaiseachta trí thaisteal chuig críoch Ballstáit eile agus cónaí uirthi go dlíthiúil ar an mbealach céanna le staid inmheánach amháin toisc, le linn na tréimhse cónaithe sin, go bhfuair sé náisiúntacht an Bhallstáit óstaigh i dteannta a náisiúntachta tionscnaimh. Dá bhrí sin, de bharr éifeachtacht na gceart a thugtar do shaoránaigh an Aontais le hAirteagal 21 CFAE agus, go sonrach, d'oibrithe le hAirteagal 45 CFAE, ceanglaítear go bhféadfar ceart cónaithe díorthaithe a dheonú do bhall teaghlaigh oibrí ar saoránach den Aontas é, tar éis dó a shaoirse gluaiseachta a fheidhmiú trí chónaí agus trí bheith ag obair sa Bhallstát óstach. Ina theannta sin, níor cheart go mbeadh na coinníollacha maidir leis an gceart cónaithe díorthaithe atá ag an mball teaghlaigh sin a dheonú níos déine ná na coinníollacha a leagtar síos i dTreoir 2004/38 do bhall teaghlaigh saoránaigh de chuid an Aontais a d'fheidhmigh a cheart chun saorghluaiseachta trína bhunú féin i mBallstát seachas an Ballstát ina bhfuil sé ina náisiúnach, ós rud é nach mór an treoir sin a chur i bhfeidhm de réir analaí ar chás den sórt sin. Ar deireadh, tá ag oibrí ar saoránach den Aontas é - lena n-áirítear más rud é, mar atá sa chás seo, go bhfuil náisiúntacht an Bhallstáit óstaigh faighte aige, de bhreis ar a náisiúntacht tionscnaimh - an ceart chun cóir chomhionann a fháil, de bhun Airteagal 45(2) CFAE, arna chur chun feidhme le hAirteagal 7(2) de Rialachán Uimh. 492/2011. [137]

Sa chomhthéacs sin, sa chéad áit, luann an Chúirt go leanann sé ó léamh comhcheangailte ar roinnt forálacha de Threoir 2004/38 [138] go bhfuil ceart cónaithe díorthaithe ag gaolta díreacha i líne shinsearach oibrí ar saoránach den Aontas é ar feadh níos mó ná trí mhí, i gcás ina bhfuil siad 'spleách' ar an oibrí sin. Ionas go mbeidh an ball teaghlaigh lena mbaineann in ann tairbhiú den cheart sin, ní mór an staid spleáchais sin a bheith ann, i dtír thionscnaimh an duine sin, tráth a ndéanann sé iarratas ar dhul in éineacht leis an saoránach a bhfuil sé spleách uirthi. Beidh an duine lena mbaineann in ann an ceart sin a choinneáil fad a bheidh sé ag brath ar an oibrí sin, [139] go dtí go bhféadfaidh an gaol sin sa líne shinsearach, a raibh cónaí air go dleathach ar feadh tréimhse leanúnach cúig bliana i gcríoch an Bhallstáit óstaigh, ceart buanchónaithe a éileamh. [140]

---

136 Baineann sé seo go háirithe le hAirteagal 7(2) de Rialachán (AE) Uimh. 492/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Aibreán 2011 maidir le saorghluaiseacht oibrithe laistigh den Aontas (IO 2011 L 141, lch. 1).

137 Faoin bhforáil sin, tá 'na buntáistí sóisialta agus cánach céanna ag oibrí ar náisiúnach de Bhallstát é, ar chríoch Ballstát eile' agus atá ag oibrithe náisiúnta.

138 Is iad sin Airteagal 2(2)(d) agus Airteagal 7(1)(a) agus (d) de Threoir 2004/38.

139 I gcomhréir le hAirteagal 14(2), arna léamh i gcomhar le hAirteagal 2(2)(d) agus le hAirteagal 7(1) (a) agus (d) de Threoir 2004/38.

140 Tá an ceart buanchónaithe sin faoi rialú Airteagal 16(1) de Threoir 2004/38.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gceart thuasluaite chun cóir chomhionann a fháil atá ag oibrí ar saoránach den Aontas é faoi Airteagal 7(2) de Rialachán Uimh. 492/2011, meabhraíonn an Chúirt go n-áirítear le coincheap na 'buntáistí sóisialta' dá bhforáiltear san fhoráil sin na buntáistí uile, cibé acu an bhfuil baint acu le conradh fostaíochta nó nach bhfuil, a dheonaítear go ginearálta d'oibrithe náisiúnta, go príomha mar gheall ar a stádas oibiachtúil mar oibrí nó toisc nach bhfuil cónaí orthu sa chríoch náisiúnta amháin, agus gur cosúil gur dócha go n-éascódh leathnú na mbuntáistí sin chuig oibrithe ar náisiúnaigh de Bhallstáit eile iad, a soghluaisteacht laistigh den Aontas Eorpach a éascú. D'fhéadfadh sochair chúnaimh shóisialta a thagann faoi raon feidhme sonrach Rialachán Uimh. 883/2004, amhail liúntas easláine, a bheith san áireamh sa choincheap sin. Ina theannta sin, is ionann sochar cúnaimh shóisialaigh, amhail an liúntas míchumais a dheonaítear don sinsear díreach, don oibrí imirceach ina 'buntáiste sóisialta' de réir bhrí Airteagal 7(2) de Rialachán Uimh. 492/2011, ós rud é gurb é an t-oibrí seo atá freagrach as an sinsear díreach seo, de réir bhrí Airteagal 2(2)(d), de Threoir 2004/38. Ina theannta sin, féadfaidh an sinsear díreach cleithiúnaí sin, mar thairbhí indíreach den chóir chomhionann a thugtar don oibrí sin, brath ar Airteagal 7(2) de Rialachán Uimh. 492/2011 chun an liúntas seo a fháil nuair a dheonaítear é sin faoin dlí náisiúnta. go díreach chuig sinsir den sórt sin. Ag féachaint don chosaint ar idirdhealú a bhféadfadh oibrí imirceach agus daoine dá theaghlach sa Bhallstát óstach a bheith faoina réir ag an bhforáil sin, ní féidir le deonú cúnaimh shóisialta sa Bhallstát óstach difear a dhéanamh do stádas gaoil 'spleách' sa líne shinsearach de réir bhrí Airteagal 2(2)(d) de Threoir 2004/38. Chun a mhalairt a chinneadh, chuirfí cosc, sa chleachtas, ar dhuine den teaghlach cleithiúnach iarratas a dhéanamh ar an sochar sin, rud a bhainfeadh an bonn den chóir chomhionann a thugtar d'oibrí imirceach. Ní mór a chur in iúl i ndáil leis sin, trí bhíthin na ranníocaíochtaí cánach a íocann oibrí imirceach leis an mBallstát aíochta i gcomhthéacs a ghníomhaíochta mar dhuine fostaithe ann, go rannchuidíonn an t-oibrí sin le maoiniú bheartais shóisialta an Bhallstáit sin agus go gcaithfidh sé, dá bhrí sin, tairbhe a bhaint astu faoi na coinníollacha céanna le hoibrithe náisiúnta. Dá réir sin, ní féidir leis an gcuspóir ualach airgeadais míréasúnta a sheachaint don Bhallstát óstach cóir mhíchothrom a chosaint idir oibrithe imirceacha agus oibrithe náisiúnta.

2. Cailleadh shaoránacht an Aontais mar gheall ar chailleadh náisiúntachta Ballstáit

Breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2023 (an Mór-Dhlísheomra), Udlændinge- *og Integrationsministeriet (Náisiúntacht na Danmhairge á cailleadh)* (C-689/21, EU:C:2023:626)

(Tarchur chun réamhrialú – Saoránacht an Aontais Eorpaigh – Airteagal 20 CFAE – Airteagal 7 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Saoránach ag a bhfuil náisiúntacht Ballstáit agus náisiúntacht tríú tír – Caillteanais trí fheidhmiú an dlí náisiúntacht an Bhallstáit ag 22 bliana d'aois mar gheall ar easpa nasc éifeachtach leis an mBallstát sin, in éagmais iarratas ar náisiúntacht a choinneáil roimh an dáta a bhaintear an aois sin amach – Caillteanais maidir le stádas shaoránach an Aontais – Scrúdú ar chomhréireacht iarmhairtí an chaillteanais sin i bhfianaise dhlí an Aontais Eorpaigh – Teorainn ama)

X, a rugadh i Stáit Aontaithe Mheiriceá do mháthair Danmhairgeach agus athair Meiriceánach, agus a raibh náisiúntacht na Danmhairge agus Mheiriceá aici ó rugadh í. Tar éis di 22 bliain d'aois a bhaint amach, rinne sí iarratas ar an Udlændinge- og Integrationsministeriet (an Aireacht um Inimirce agus Imeascadh, an Danmhairg) chun a náisiúntacht Dhanmhargach a choinneáil.

Trí chinneadh an 31 Eanáir 2017, chuir an Aireacht Inimirce agus Imeascadh in iúl do X gur chaill sí náisiúntacht na Danmhairge ag aois 22 agus nach raibh sé in ann a náisiúntacht leanúnach a dheonú, ós rud é go ndearna sí a hiarratas tar éis di an aois sin a bhaint amach. In éagmais iarratais ar

náisiúntacht a choinneáil roimh an aois sin a bhaint amach, foráiltear le reachtaíocht na Danmhairge go gcaillfear náisiúntacht go huathoibríoch do náisiúnaigh Dhanmhargacha a rugadh lasmuigh de chríoch na Danmhairge agus nach raibh cónaí orthu ná cónaí orthu ann riamh faoi choinníollacha a thaispeánann baint éifeachtach leis an Danmhairg. Dá bhrí sin, chaill X a náisiúntacht Dhanmhargach agus, dá bhrí sin, a stádas mar shaoránach den Aontas, gan athbhreithniú a bheith déanta ag údaráis na Danmhairge, i bhfianaise dhlí an Aontais Eorpaigh, ar chomhréireacht iarmhairtí an chaillteanais sin ar a staid.

An 9 Feabhra 2018, thug X caingean os comhair chúirteanna na Danmhairge chun an cinneadh sin a chur ar neamhní. Sa chomhthéacs sin, cheistigh an chúirt a rinne an tarchur, Østre Landsret (Cúirt Achomhairc Réigiúnach an Oirthir, an Danmhairg), an gcomhlíonann reachtaíocht náisiúnta amhail reachtaíocht na Danmhairge maidir le náisiúntacht Airteagal 20 CFAE, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh.

Tá an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, den tuairim go bhfuil reachtaíocht náisiúnta den sórt sin ag luí le dlí an Aontais Eorpaigh a mhéid a bhí an deis ag an duine lena mbaineann, laistigh de thréimhse réasúnach ama, iarraidh a chur isteach chun náisiúntacht a choinneáil nó a aisghabháil, lena bhféadfar scrúdú a dhéanamh ar chomhréireacht chaillteanas na náisiúntachta i bhfianaise dhlí an Aontais Eorpaigh, agus, i gcás inarb iomchuí, coinneáil nó aisghabháil na náisiúntachta sin a fháil, ós rud é nach bhféadfaidh tréimhse den sórt sin dul ar aghaidh ach amháin ón tráth a mbeidh na húdaráis inniúla tar éis an chaillteanais sin nó an caillteanas atá ar tí tarlú a chur in iúl dó nó di go hiomchuí, agus coinneáil nó aisghabháil na náisiúntachta sin a iarraidh laistigh den tréimhse sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, ar an gcéad dul síos, nach gcuireann dlí an Aontais Eorpaigh bac ar Bhallstát foráil a dhéanamh, i gcomhthéacs an tsainmhínithe ar na coinníollacha chun náisiúntacht a fháil agus a chailleadh, go bhfuil an measúnú ar nascfhachtóir éifeachtach a bheith ann nó gan a bheith ann bunaithe ar chritéir a chur san áireamh amhail áit bhreithe agus áit chónaithe an duine lena mbaineann agus na coinníollacha a bhaineann le fanacht an duine sin ar chríoch náisiúnta, nó go bhfuil an measúnú sin teoranta don tréimhse suas go dtí an dáta ar ar shlánaigh an duine sin 22 bhliain d'aois.

Mar sin féin, tugann an Chúirt Bhreithiúnais le fios, i gcás ina gcaillfear náisiúntacht Ballstáit go huathoibríoch ag aois áirithe agus go gcaillfear stádas shaoránach an Aontais agus na cearta a ghabhann leis sin mar thoradh air sin, nach mór do na húdaráis inniúla náisiúnta agus do na cúirteanna a bheith in ann iarmhairtí na náisiúntachta sin a scrúdú i bhfianaise dhlí an Aontais Eorpaigh agus, i gcás inarb iomchuí, a chur ar chumas an duine sin a náisiúntacht a choinneáil nó a náisiúntacht a aisghabháil ex tunc.

Maidir leis an teorainn ama, go sonrach, chun iarraidh ar scrúdú den sórt sin a chur isteach chun críche náisiúntacht a chothabháil nó a aisghabháil, is faoi gach Ballstát atá sé, in éagmais teorainn ama shonrach a leagtar síos le dlí an Aontais Eorpaigh chun na críche sin, rialacha mionsonraithe nós imeachta a leagan síos lena mbeartaítear a áirithiú go ndéanfar cearta a dhíorthaíonn daoine aonair ó dhlí an Aontais Eorpaigh a chosaint, ar choinníoll go gcomhlíonann na rialacha sin, *inter alia*, prionsabal na héifeachtachta sa mhéid nach bhfágann siad feidhmiú na gceart a thugtar le dlí an Aontais Eorpaigh beagnach dodhéanta nó ródheacair. Féadfaidh na Ballstáit, ina leith sin, a cheangal, in ainm phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, go ndéanfar an t-iarratas sin chuig na húdaráis inniúla laistigh de thréimhse réasúnach ama.

Mar sin féin, i bhfianaise na n-iarmhairtí tromchúiseacha a bhaineann le cailliúint náisiúntachta Ballstáit, i gcás ina gcaillfear saoránacht an Aontais Eorpaigh mar thoradh ar an gcaillteanas sin, ar mhaithe lena chearta faoi Airteagal 20 CFAE a fheidhmiú go héifeachtach, ní féidir a mheas go bhfuil rialacha nó cleachtais náisiúnta a bhféadfadh sé a bheith d'éifeacht acu cosc a chur ar an duine lena

mbaineann scrúdú ar chomhréireacht na n-iarmhairtí sin a iarraidh i bhfianaise dhlí an Aontais Eorpaigh, ní féidir iad a mheas mar rialacha nó cleachtais atá comhsheasmhach le prionsabal na héifeachtachta. Dá bhrí sin, i gcás nár cuireadh an duine sin ar an eolas go cuí faoin gceart scrúdú den sórt sin a iarraidh agus faoin teorainn ama ar laistigh di a bhí air iarratas den sórt sin a dhéanamh, ní féidir a iarratas a bheith do-ghlactha ar an bhforas go bhfuil an tréimhse sin imithe in éag.

Sa chás seo, ós rud é, i gcomhthéacs an scrúdaithe ar chomhréireacht na n-iarmhairtí a bhaineann le náisiúntacht na Danmhairge a chailliúint i bhfianaise dhlí Aontais Eorpaigh, gur cheart go mbeadh duine lena mbaineann, amhail X, in ann brath ar na tosca ábhartha go léir a d'fhéadfadh teacht chun cinn suas go dtí a dara breithlá is fiche, measann an Chúirt Bhreithiúnais nach mór an tréimhse a fhadú, ar feadh tréimhse réasúnta, thar an dáta a shroichfidh an duine sin an aois sin. Thairis sin, ní fhéadfar tús a chur leis an tréimhse réasúnta sin ach amháin a mhéid a bheidh na húdaráis inniúla tar éis é a chur ar an eolas go cuí faoi chaillteanas a náisiúntachta nó a náisiúntachta atá ar tí tarlú, agus faoi chaillteanas an chirt atá aige nó aici a iarraidh, laistigh den tréimhse sin, go gcoinneofaí nó go n-aisghabhfaí an náisiúntacht sin. Ina éagmais sin, ní mór do na húdaráis inniúla náisiúnta agus do na cúirteanna a bheith in ann scrúdú a dhéanamh ar chomhréireacht iarmhairtí chailliúint na náisiúntachta, go teagmhasach, nuair a dhéanann an duine lena mbaineann iarratas ar dhoiciméad taistil nó ar aon doiciméad eile lena bhfianaítear a náisiúntacht.

Is gá go bhfreagróidh an dáta ábhartha atá le cur san áireamh chun críocha scrúdaithe den sórt sin don lá a shlánaíonn an duine lena mbaineann 22 bhliain d'aois, ós rud é gur cuid dhílis é an dáta sin de na critéir dhlisteanacha a chinn an Ballstát agus ar a mbraitheann coinneáil nó cailleadh a náisiúntachta nó a náisiúntachta.

Ar deireadh, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire nach féidir an easpa deiseanna a chuirtear ar fáil leis an dlí náisiúnta, faoi choinníollacha atá i gcomhréir le dlí an Aontais Eorpaigh, a fháil ó na húdaráis náisiúnta agus, b'fhéidir, ó na cúirteanna náisiúnta, scrúdú ar chomhréireacht na n-iarmhairtí a bhaineann le cailliúint náisiúntacht an Bhallstáit lena mbaineann i bhfianaise dhlí an Aontais Eorpaigh agus a bhféadfadh aisghabháil ex tunc na náisiúntachta sin a bheith mar thoradh air, i gcás inarb iomchuí, a chúiteamh leis an bhféidearthacht eadóirseachta, beag beann ar na coinníollacha, a d'fhéadfadh a bheith fabhrach, faoina bhféadfar í a fháil.

3. Ceart cónaithe díorthaithe náisiúnach tríú tír ar baill de theaghlach saoránaigh den Aontas iad

Breithiúnas an 22 Meitheamh 2023, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mionaoiseach de chuid na hÍsiltíre ar Téalannach í an mháthair)* (C-459/20, EU:C:2023:499)

(Tarchur chun réamhrialú – Saoránacht an Aontais Eorpaigh – Airteagal 20 CFAE – An ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát – Cinneadh ó Bhallstát lena ndiúltaítear cead fanachta a dheonú do náisiúnach tríú tír ar tuismitheoir linbh mhionaoisigh é nó í, ar náisiúnach den Bhallstát sin é an leanbh – Leanbh atá lasmuigh de chríoch an Aontais Eorpaigh agus nach raibh cónaí air nó uirthi riamh ar chríoch an Aontais Eorpaigh)

Bhí cónaí dlíthiúil ar X, náisiúnach de chuid na Téalainne, san Ísiltír, áit a raibh sí pósta le A, náisiúnach Ísiltíreach. Rugadh a leanbh, de náisiúntacht Ollannach, sa Téalainn áit a raibh cónaí air i gcónaí. Tar éis bhreith an linbh, d'fhill X ar an Ísiltír. In 2017, tar éis scaradh na lánúine, chúlghair údaráis na hÍsiltíre cead cónaithe X. Tar éis an cholscartha, rinne X iarratas, in 2019, chun cónaí san Ísiltír le náisiúnach eile de chuid an Bhallstáit sin. Sa chomhthéacs sin, d'fhéach údaráis na hÍsiltíre lena fháil amach uathu féin an bhféadfadh sí ceart cónaithe díorthaithe a fháil faoi Airteagal 20 CFAE chun bheith in ann cónaí lena leanbh mionaoiseach, saoránach den Aontas, ar chríoch an Aontais Eorpaigh.

Dhiúltaigh Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Státrúnaí Dlí agus Cirt agus Slándála, an Ísiltír) don iarratas sin an 8 Bealtaine 2019. An lá céanna, díbríodh X go dtí an Téalainn.

I gcoinne an chinnidh diúltaithe sin, tá amhras ar an rechtbank Den Haag, zittingsplaats Utrecht (Cúirt Dúiche, an Háig, ina suí in Utrecht na hÍsiltíre), arb í an chúirt a rinne an tarchur, an léiriú atá le tabhairt ar Airteagal 20 CFAE sa chás seo.

Ina breithiúnas, leagann an Chúirt amach na coinníollacha faoina bhféadfaidh náisiúnach tríú tír leas a bhaint as ceart cónaithe díorthaithe bunaithe ar Airteagal 20 CFAE i gcás inar saoránach den Aontas leanbh mionaoiseach an náisiúnaigh sin ach ina bhfuil sé lasmuigh de chríoch an Aontais Eorpaigh agus nach raibh cónaí air riamh ar a chríoch.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar dtús, meabhraíonn an Chúirt go gcuirtear cosc le hAirteagal 20 CFAE ar bhearta náisiúnta, lena n-áirítear cinntí lena ndiúltaítear ceart cónaithe do bhaill teaghlaigh saoránaigh den Aontas, a bhfuil sé d'éifeacht acu tairbhiú dáiríre de shubstaint na gceart a thugtar de bhua a stádais a cheilt ar shaoránaigh an Aontais. Sna cásanna sin, ní mór gaol cleithiúnais a bheith ann idir an náisiúnach tríú tír agus an saoránach den Aontas ar ball dá theaghlach nó dá teaghlach é, sa chaoi is go mbainfeadh cinneadh lena ndiúltaítear an ceart cónaithe don náisiúnach tríú tír de dhuine den teaghlach substaint na gceart a thugtar le stádas mar shaoránach den Aontas a theachtadh go fírinneach. Is amhlaidh atá i gcás ina gcuirtear iallach ar an náisiúnach tríú tír lena mbaineann dul agus críoch an Aontais Eorpaigh ina iomláine a fhágáil, nó gan a bheith in ann dul isteach agus cónaí i gcríoch an Bhallstáit a bhfuil a náisiúntacht aige nó aici.

Sa chás seo, tá an leanbh mionaoiseach, saoránach den Aontas, ina chónaí i dtríú tír ó rugadh é nó í, gan cónaí air riamh san Aontas Eorpach. Sna himthosca sin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach bhféadfadh diúltú do cheart cónaithe do thuismitheoir náisiúnaigh tríú tír an linbh sin difear a dhéanamh d'fheidhmiú a cheart nó a ceart ag an tuismitheoir sin, de bhun Airteagal 20 CFAE, ach amháin má shuitear go rachaidh sé nó sí isteach agus go mbeidh cónaí air nó uirthi ar chríoch an Bhallstáit a bhfuil a náisiúntacht aige nó aici in éineacht leis an tuismitheoir, nó go rachaidh sé nó sí isteach sa tuismitheoir sin sa chríoch sin. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a mheas an amhlaidh an cás agus an bhfuil gaol spleáchais idir an tuismitheoir náisiúnta tríú tír agus an leanbh mionaoiseach.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt nach féidir diúltú d'iarratas ar cheart cónaithe díorthaithe an tuismitheora sin, a bhfuil saoránach linbh den Aontas spleách air, ach amháin ar an bhforas nach bhfuil an t-aistriú chuig an mBallstát a bhfuil an náisiúntacht ag an leanbh ann, a mheasann an leanbh sin a chearta mar shaoránach den Aontas a fheidhmiú, chun leasa iarbhír nó sochreidte an linbh sin. An ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát, a thugtar do gach saoránach den Aontas, eascraíonn sé go díreach ó stádas shaoránaigh an Aontais gan a fheidhmiú a bheith faoi réir cruthúnas ar leas ar bith chun brath ar a shochair nó ar choinníoll go slánóidh an duine i dtrácht an aois arna forordú chun inniúlacht dhlíthiúil a fháil go pearsanta chun na cearta sin a fheidhmiú mar shaoránach den Aontas.

Is fíor gur chinn an Chúirt roimhe seo gur faoi na húdaráis inniúla atá sé, agus rialú á thabhairt acu ar iarratas ar chónaí de bhun Airteagal 20 CFAE, leas an linbh lena mbaineann a chur san áireamh. [141]

---

141 Féach, chuige sin, breithiúnais an 10 Bealtaine 2017, ***Chavez-Vilchez agus páirtithe eile*** (C-133/15, EU:C:2017:354, mír 71), agus an 5 Bealtaine 2022, ***Subdelegación del Gobierno en Toledo (Cónaí de bhall teaghlaigh – Easpa acmhainní leordhóthanacha)*** (C-451/19 agus C-532/19, EU:C:2022:354, mír 53).

Mar sin féin, ní raibh an cinneadh sin ábhartha maidir le hiarratas ar chead cónaithe a dhiúltú ach, os a choinne sin, chun bac a chur ar ghlacadh cinnidh lenar cuireadh iallach ar an leanbh sin críoch an Aontais Eorpaigh a fhágáil.

Ar deireadh, tugann an Chúirt sonraí maidir leis an measúnú atá le déanamh i gcomhthéacs iarratais ar cheart cónaithe díorthaithe, maidir leis an tsaincheist i dtaobh an bhfuil an leanbh mionaoiseach, ar saoránach de chuid an Aontais é, ag brath ar a thuismitheoir nó a tuismitheoir náisiúnach tríú tír. Luaitear ann, go háirithe, nach mór do na húdaráis inniúla an staid mar is dealraitheach a chur san áireamh tráth a iarrtar orthu cinneadh a dhéanamh, ós rud é nach mór do na húdaráis sin measúnú a dhéanamh ar iarmhairtí intuartha a gcinntí maidir le substaint na gceart a dhíorthaíonn sé nó sí ón stádas a thugtar dó nó di le hAirteagal 20 CFAE a theachtadh iarbhír ag an leanbh lena mbaineann.

Thairis sin, ní mór an measúnú sin a bheith bunaithe i gcónaí ar scrúdú ar imthosca ábhartha uile an cháis i dtrácht. Go háirithe, ós rud é nár ghlac an tuismitheoir náisiúnta tríú tír cúram laethúil an linbh sin leis i gcónaí ach go bhfuil cúram aonair an linbh sin aige anois, nó go bhféadfadh an tuismitheoir eile, ar saoránach de chuid an Aontais é, cúram iarbhír an linbh sin a ghlacadh air féin ó lá go lá, ní féidir a mheas gur cúram cinntitheach é i ndáil leis sin.

III. Saoirsí gluaiseachta san Aontas [142]

1. Saoirse bunaíochta

Breithiúnas an 8 Meitheamh 2023, *Prestige and Limousine* (C-50/21, EU:C:2023:448)

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 49 CFAE – Airteagal 107(1) CFAE – Feithicil fruilithe phríobháideach (FFP) – Scéim ceadúnaithe lena mbaineann an dara ceadúnas oibríochta a eisiúint, chomh maith le ceadúnas chun seirbhísí iompair uirbigh agus idiruirbigh a sholáthar ar fud na críche náisiúnta, chun a bheith in ann seirbhísí iompair uirbigh a sholáthar i limistéar cathrach – Líon na gceadúnas le haghaidh seirbhísí FFP a theorannú go dtí an tríochadú cuid de na ceadúnais le haghaidh seirbhísí tacsaí)

Cuireann *Prestige and Limousine*, SL ('P&L') seirbhísí feithiclí fruilithe phríobháidigh ('seirbhísí FFP') i limistéar cathrach Barcelona (an Spáinn). Tá P&L agus 14 chuideachta eile a sholáthraíonn na seirbhísí céanna, lena n-áirítear cuideachtaí atá nasctha le hardáin idirnáisiúnta ar líne, dúshlánach os comhair an Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Ard-Chúirt Bhreithiúnais na Catalóine, an Spáinn) bailíocht rialacháin de chuid Área Metropolitana de Barcelona (Limistéar Cathrach Barcelona, an Spáinn) ('AMB') a bhaineann le heagrú na seirbhísí sin i gcomhchathair Barcelona. I gcomhthéacs na díospóide atá ann faoi láthair, tá amhras ar an gcúirt sin maidir le comhoiriúnacht na reachtaíochta atá i gceist, go háirithe, leis an tsaoirse bhunaíochta.

Sa bhreis ar an gceadúnas náisiúnta a cheanglaítear chun seirbhísí FFP uirbeacha agus idiruirbeacha a sholáthar sa Spáinn, ceanglaítear leis an Rialachán sin, ar thaobh amháin, ceadúnas breise chun seirbhísí FFP a sholáthar i gcomhchathair Barcelona. Ar an taobh eile, cuireann sé teorainn le líon na gceadúnas seirbhíse FFP go dtí an tríochadú cuid de na ceadúnais seirbhíse tacsaí a deonaíodh don chomhchathair sin. Dar leis an gcúirt a rinne an tarchur, ba é bunaidhm na reachtaíochta sin an iomaíocht idir seirbhísí FFP agus seirbhísí tacsaí a laghdú.

Chun údar a thabhairt leis na bearta atá i gceist, cuireann AMB i bhfeidhm go háirithe an cuspóir maidir le cáilíocht, sábháilteacht agus inrochtaineacht seirbhísí tacsaí a áirithiú. Tugann sé le fios go meastar gur 'seirbhís leasa ghinearálta' iad na seirbhísí sin a mhéid a dhéantar an trádáil tacsaí a rialáil go mór, agus seirbhísí tacsaí faoi réir cuótaí ceadúnais, táillí rialáilte, oibleagáid iompar uilíoch agus inrochtaineacht a chur ar fáil do dhaoine a bhfuil a soghluaisteacht laghdaithe. I ndáil leis sin, tugann AMB le fios go ndealraíonn sé go bhfuil inmharthanacht eacnamaíoch na gníomhaíochta sin i mbaol mar gheall ar iomaíocht mhéadaitheach ó sheirbhísí FFP.

Lena breithiúnas, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais go bhféadfadh an ceanglas maidir le ceadúnas sonrach breise chun seirbhísí FFP a oibriú i gcomhchathair Barcelona, faoi choinníollacha áirithe, a bheith comhoiriúnach le hAirteagal 49 CFAE. Os a choinne sin, coisctear leis an airteagal sin teorainn a chur le líon na gceadúnas le haghaidh seirbhísí FFP, ós rud é gur cosúil go dtéann an beart sin thar a

---

142 Ba cheart na breithiúnais seo a leanas a lua faoin gceannteideal seo freisin: breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Chief Appeals Officer agus páirtithe eile*** (C-488/21, EU:C:2023:1013), a chuirtear i láthair faoin gceannteideal II.1 'Bearta lena gcuirtear srian le saorghluaiseacht shaoránaigh an Aontais'; breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Royal Antwerp Football Club*** (C-680/21, EU:C:2023:1010), a chuirtear i láthair faoin gceannteideal VIII.1 'Comhaontuithe, cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE)'; breithiúnas an 9 Feabhra 2023, ***Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid agus páirtithe eile (Ceart cónaithe oibrí de chuid na Tuirce a a tharraingt siar)*** (C-402/21, EU:C:2023:77), a chuirtear i láthair faoin gceannteideal XVII.2 'Comhaontú idirnáisiúnta a léiriú'.

bhfuil riachtanach chun na cuspóirí maidir le bainistiú fónta iompair, tráchta agus spáis phoiblí sa chomhchathair sin agus maidir le cosaint an chomhshaoil a bhaint amach.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na hargóintí a rinne na páirtithe sna príomhimeachtaí chun tacú le neamh-inghlacthacht líomhnaithe na tarchuir chun réamhrialú. Is é tuairim na Cúirte nach bhfuil sé d'éifeacht ag na freagraí atá le tabhairt ar na ceisteanna a tarchuireadh go n-eascraíonn siad óna cásdlí go bhfuil tagairt den sórt sin neamh-inghlactha, ach go dtugann sé de chumhacht di freagra a thabhairt, i gcás inarb iomchuí, trí ordú. [143] Thairis sin, ós rud é go bhfuil breithniú déanta cheana féin ag cúirt uachtarach náisiúnta, i gcomhthéacs díospóide atá cosúil leis an díospóid atá i gceist sna príomhimeachtaí, ar ábharthacht a d'fhéadfadh a bheith ag forálacha dhlí an Aontais dá dtagraítear ag an gcúirt a rinne an tarchur, níl sé sin de chineál a d'fhéadfadh a bheith neamh-inghlactha tarchur chun réamhrialú lena lorgaítear rialú ón gCúirt maidir le léirmiú na bhforálacha sin, i gcomhréir le hAirteagal 267 CFAE.

Ar an dara dul síos, tar éis di teacht ar an gconclúid nach cosúil go dtugann an dá bheart dá bhforáiltear leis an reachtaíocht atá i gceist Státchabhair, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, do ghnóthais a sholáthraíonn seirbhísí tacsaí, scrúdaíonn an Chúirt comhoiriúnacht na mbeart sin le hAirteagal 49 CFAE. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go gcuireann siad teorainn éifeachtach le rochtain ar an margadh d'aon duine nua, rud a chuireann srian le líon na soláthraithe seirbhíse PHV atá bunaithe in AMB, agus nach mór, dá bhrí sin, iad a aicmiú mar shrianta ar an tsaoirse bhunaíochta a ráthaítear leis an bhforáil sin.

Ina dhiaidh sin, maidir le cúiseanna sáraitheacha a bheith ann ar mhaithe le leas an phobail a d'fhéadfadh bonn cirt a thabhairt do shrianta den sórt sin, measann an Chúirt go bhféadfadh an cuspóir maidir le bainistiú fónta iompair, tráchta agus spáis phoiblí i gcomhchathair agus leis an gcuspóir an comhshaol a chosaint i gcomhchathair den sórt sin a bheith ina gcúiseanna den sórt sin. Mar sin féin, ní hamhlaidh atá maidir leis an gcuspóir inmharthanacht eacnamaíoch seirbhísí tacsaí a áirithiú, ós rud é gur ceisteanna eacnamaíocha amháin atá i gceist le cothromaíocht idir an dá mhodh iompair uirbigh atá i gceist a chaomhnú. Níl sé ábhartha ina leith sin go dtugtar 'seirbhís leasa ghinearálta' ar sheirbhísí tacsaí i ndlí na Spáinne. Cé go léiríonn na saintréithe a chuireann AMB chun cinn go bhfuil sé i gceist le rialáil seirbhísí tacsaí, *inter alia*, cáilíocht, sábháilteacht agus inrochtaineacht seirbhísí tacsaí a áirithiú, ar mhaithe le húsáideoirí, is cosúil, os a choinne sin, nach saothraíonn na bearta atá i gceist sna príomhimeachtaí na cuspóirí sin iontu féin. Cinneann an Chúirt freisin nach ndealraíonn sé gur cuireadh cúram sonrach seirbhíse poiblí ar iontaoibh soláthraithe seirbhíse tacsaí a d'fhéadfadh, i gcás inarb iomchuí, teacht faoi seirbhísí lena ngabhann leas eacnamaíoch ginearálta (SGEI) de réir bhrí Airteagal 106(2) CFAE.

Ar deireadh, déanann an Chúirt anailís ar chomhréireacht an cheanglais maidir le ceadúnas breise agus ar cheadúnais FFP a theorannú don tríochadú cuid de cheadúnais tacsaí. Baintear de thátal as go ndealraíonn sé go bhfuil an chéad bheart iomchuí chun na cuspóirí a luaitear a bhaint amach agus gur féidir a mheas gur gá é chun iad a bhaint amach. I bhfianaise chineál na seirbhíse atá i gceist agus nach féidir idirdhealú a dhéanamh idir feithiclí a úsáidtear chun seirbhísí FFP a sholáthar agus iad siúd a úsáidtear go príobháideach thar limistéar uirbeach ollmhór, féadfar a mheas go dtiocfadh rialú a posteriori ródhéanach chun a éifeachtacht iarbhír a ráthú. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh bonn cirt a bheith leis an gceanglas maidir le ceadúnas breise, ar choinníoll, áfach, go bhfuil an ceadúnú sin bunaithe ar chritéir oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha a bhfuiltear ar an eolas fúthu roimh ré agus nach n-

143 Airteagal 99 de Rialacha Nós Imeachta na Cúirte Breithiúnais

eisiann aon treallachas agus nach ndéanann dúbláil ar rialuithe a rinneadh cheana faoin nós imeachta ceadúnúcháin náisiúnta, ach a chomhlíonann riachtanais shonracha na comhchathrach lena mbaineann. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a chinneadh an gcomhlíontar na coinníollacha sin sa chás seo.

Os a choinne sin, is cosúil nach ráthaíonn an dara beart go mbainfear amach na cuspóirí maidir le bainistiú fónta iompair, tráchta agus spáis phoiblí. Ar dtús, níor cuireadh ar ceal os comhair na Cúirte na hargóintí a cuireadh chun cinn i bhfabhar na seirbhísí FFP, a fhéachann lena léiriú gur féidir leis na seirbhísí sin baint amach na gcuspóirí sin a chur chun cinn, go háirithe trí úsáid gluaisteán príobháideach a laghdú, trí rannchuidiú na seirbhísí sin leis an gcuspóir maidir le soghluaisteacht éifeachtúil chuimsitheach, trína leibhéal digitithe agus solúbthachta i soláthar seirbhísí, agus trí úsáid a bhaint as feithiclí fuinnimh malartacha, arna spreagadh ag rialacha an Stáit maidir le seirbhísí FFP.

Ina dhiaidh sin, ní féidir a chur as an áireamh go bhféadfaí aon tionchar a bheadh ag an bhflít FFP ar iompar, ar thrácht agus ar spás poiblí i gcomhchathair Barcelona a theorannú go leordhóthanach le bearta nach bhfuil chomh sriantach céanna le srian ar cheadúnais. Dá bhrí sin, tagraíonn an Chúirt, mar shampla, do bhearta chun seirbhísí FFP a eagrú, do theorainneacha ar na seirbhísí sin le linn tréimhsí ama áirithe nó do shrianta ar thrácht i réimsí áirithe. Dúirt an Chúirt freisin nach bhféadfaí a chur as an áireamh go bhféadfaí an cuspóir maidir leis an gcomhshaol a chosaint i gcomhchathair Barcelona a bhaint amach trí bhearta nach ndéanfadh dochar don tsaoirse bhunaíochta, amhail teorainneacha astaíochtaí is infheidhme maidir le feithiclí atá ag gluaiseacht sa chomhchathair sin.

Breithiúnas an 13 Iúil 2023, *Xella Magyarország* (C-106/22, EU:C:2023:568)

(Tarchur chun réamhrialú – Saorghluaiseacht chaipitil – Saoirse bhunaíochta –Rialachán (AE) 2019/452 – Reachtaíocht Ballstáit lena mbunaítear sásra chun infheistíocht eachtrach i gcuideachtaí cónaitheacha a mheastar a bheith "straitéiseach" a scagadh – Cinneadh arna dhéanamh ar bhonn na reachtaíochta sin, lena gcuirtear cosc ar chuideachta chónaitheach scaireanna uile cuideachta chónaitheach eile a fháil – Cuideachta a fuarthas a mheastar a bheith "straitéiseach" ar an bhforas go mbaineann a príomhghníomhaíocht le mianadóireacht amhábhar bunúsach áirithe amhail gairbhéal, gaineamh agus cré – Cuideachta éadála a mheastar a bheith ina "infheisteoir coigríche" ar an bhforas gur cuid de ghrúpa cuideachtaí í a bhfuil a máthairchuideachta bunaithe i dtríú tír – Sárú nó baol sáraithe ar leas Stáit, ar an tslándáil phoiblí nó ar an ord poiblí sa Bhallstát – Cuspóir cinnteacht an tsoláthair amhábhar bunúsach a ráthú don tionscal tógála, go háirithe ar an leibhéal réigiúnach)

Is cuideachta í Janes és Társa atá corpraithe faoi dhlí na hUngáire arb é a bpríomhghníomhaíocht mianadóireacht gairbhéil, gainimh agus cré ina cairéal atá lonnaithe in Lázi (comitat de Győr-Moson-Sopron, district de Pannonhalma, an Ungáir).

Mar thoradh ar an ngníomhaíocht sin, meastar gur 'cuideachta straitéiseach' é Janes és Társa, de réir bhrí dlí lena mbunaítear sásra um scagadh infheistíochta coigríche. Is é 0.52% chun na hamhábhair lena mbaineann a tháirgeadh.

Is cuideachta Ungárach eile é Xella Magyarország, atá mar chuid de ghrúpa cuideachtaí a bhfuil a máthairchuideachta bunaithe i mBeirmiúda agus atá faoi úinéireacht náisiúnach Éireannach. Ag feidhmiú i margadh na hUngáire d'ábhair thógála, is í a phríomhghníomhaíocht comhpháirteanna tógála coincréite a mhonarú. Ceannaíonn sé thart ar 90% de tháirgeadh bliantúil Janes és Társa d'fhonn na hamhábhair sin a phróiseáil ina brící lim ghainimh ina mhonarcha in aice leis an gcairéal.

I mí Dheireadh Fómhair 2020, thug Xella Magyarország comhaontú díolacháin chun críche 100% de na scaireanna in Janes és Társa a fháil agus d'iarr sé ar an Aire atá freagrach an t-idirbheart lena mbaineann a thabhairt dá aire nó a dheimhniú nach raibh gá leis an bhfoirmiúlacht sin i bhfianaise a struchtúir úinéireachta. Le cinneadh a glacadh i mí Iúil 2021, chuir an tAire sin cosc ar fhorghníomhú

an idirbhirt dhlíthiúil ar tugadh fógra ina leith, ag aicmiú Xella Magyarország mar 'infheisteoir coigríche' toisc go bhfuil sé faoi úinéireacht indíreach LSF10 XL Investments, cuideachta atá cláraithe i mBeirmiúda.

Ina theannta sin, d'áitigh an tAire sin go raibh tábhacht straitéiseach ag baint le slándáil agus intuarthacht eastóscadh agus sholáthar na n-amhábhar, go háirithe i bhfianaise an chur isteach tromchúiseach ar fheidhmiú na slabhraí soláthair domhanda mar thoradh ar phaindéim COVID-19. Thug an tAire chun suntais go raibh táirgeoirí Ungáracha, ar nós gaineamh, gairbhéal agus cloch brúite, i gceannas cheana féin ar tháirgeadh comhiomlán, amhail gaineamh, gairbhéal agus cloch brúite, don earnáil tógála. Dá réir sin, dá mbeadh Janes és Társa le bheith faoi úinéireacht indíreach ag cuideachta atá cláraithe i mBeirmiúda, bheadh riosca níos fadtéarmaí ann do shlándáil sholáthar na n-amhábhar, amhail iad siúd atá i gceist sa chás seo, rud a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh don 'leas náisiúnta,' sa chiall is leithne.

Lena breithiúnas, is é conclúid na Cúirte Breithiúnais go gcuireann forálacha CFAE maidir leis an tsaoirse bhunaíochta cosc ar an sásra um scagadh ar infheistíocht choigríche atá i gceist. Tríd an sásra sin, féadfar toirmeasc a chur ar chuideachta chónaitheach atá ina comhalta de ghrúpa cuideachtaí atá bunaithe i roinnt Ballstát, a bhfuil tionchar cinntitheach ag gnóthas tríú tír uirthi, úinéireacht a fháil ar chuideachta chónaitheach eile a mheastar a bheith straitéiseach. Dá bhrí sin, diúltaíonn an Chúirt d'argóint Rialtas na hUngáire go ndéanann éadáil den sórt sin dochar don leas náisiúnta slándáil an tsoláthair a áirithiú d'earnáil na tógála, go háirithe ar an leibhéal áitiúil, i ndáil le hamhábhair bhunúsacha, nó go bhfuil an baol ann go ndéanfaí dochar don leas sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt gur léir gurb ionann reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear d'údaráis Ballstáit cosc a chur ar chuideachta de chuid an Aontais, ar fhorais slándála agus beartais phoiblí, scairsheilbh a fháil i gcuideachta chónaitheach 'straitéiseach' lena gceadaítear di tionchar cinnte a imirt ar bhainistiú agus ar rialú na cuideachta sin, srian ar shaoirse bhunaíochta na cuideachta sin de chuid an Aontais, srian atá thar a bheith tromchúiseach sa chás seo.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an bhféadfadh údar a bheith leis an srian sin ar chúis sháraitheach a bhaineann le leas an phobail. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhréir lena cásdlí, go nglactar leis, le húdar den sórt sin, gurb iomchuí an srian chun a áirithiú go mbainfear amach an cuspóir a shaothraítear leis agus nach dtéann sé thar a bhfuil riachtanach chun é a bhaint amach.

Sa chás sin, is féidir leis an leas sonrach atá i gceist, eadhon slándáil agus leanúnachas an tsoláthair d'earnáil na tógála a áirithiú maidir le hamhábhair bhunúsacha áirithe, teacht faoi raon feidhme Airteagal 52(1) CFAE. Foráiltear leis an bhforáil sin go bhféadfar údar a thabhairt le srian ar an tsaoirse bhunaíochta ar fhorais an bheartais phoiblí, na slándála poiblí nó na sláinte poiblí.

Mar sin féin, de réir an chásdlí, cé go bhfuil saoirse fós ag na Ballstáit ceanglais an bheartais phoiblí agus na slándála poiblí a chinneadh i bhfianaise a riachtanas náisiúnta, ní fhéadfar brath ar na forais sin ach amháin má tá fíorbhagairt atá tromchúiseach go leor ar leas bunúsach na sochaí.

Maidir le cuspóir atá nasctha go sonrach le slándáil an tsoláthair d'earnáil na tógála, go háirithe ar an leibhéal áitiúil, maidir le hamhábhair bhunúsacha áirithe, measann an Chúirt nach féidir leis a bheith ina chúis slándála poiblí agus, dá bhrí sin, go bhféadfadh sé go mbeadh údar maith le bacainn a chur ar shaoirse bhunúsach atá i gceist sna príomhimeachtaí, bac an-tromchúiseach sa chás seo. Ní féidir a mheas go mbaineann an cuspóir sin le 'leas bunúsach na sochaí', de réir bhrí chásdlí na Cúirte.

Thairis sin, ní dhealraíonn sé go bhféadfadh an éadáil a thoirmisctear leis an gcinneadh atá i gceist sna príomhimeachtaí a bheith ina cúis le 'bagairt fhíorthromchúiseach go leor', de réir bhrí chásdlí na Cúirte. Ar thaobh amháin, roimh an éadáil sin, cheannaigh an chuideachta éadála thart ar 90% de

tháirgeadh na n-amhábhar bunúsach lena mbaineann ó chairéal na cuideachta faighte; an 10% eile den táirgeadh sin atá á cheannach ag gnóthais áitiúla in earnáil na tógála. Ar an taobh eile, is eol go maith go bhfuil luach margaidh réasúnta íseal ag na hamhábhair bhunúsacha sin, de bharr a gcineáil féin, i gcomparáid lena gcostas iompair thar aon rud eile. Dá réir sin, is cosúil nach dócha go n-onnmhaireofaí cuid shuntasach de na hamhábhair eastósctha sin nó nach ann dóibh sa chleachtas fiú.

2. Saoirse chun seirbhísí a sholáthar [144]

Breithiúnas an 16 Márta 2023, *Beobank* (C-351/21, EU:C:2023:215)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhchuibhiú dlíthe – Seirbhísí íocaíochta sa mhargadh inmheánach – Treoir 2007/64/CE – Airteagal 47(1)(a) – Faisnéis don íocóir tar éis an t-ordú íocaíochta a fháil – Airteagail 58, 60 agus 61 – Dliteanas an tsoláthraí seirbhíse íocaíochta as idirbhearta neamhúdaraithe – Oibleagáid an tsoláthraí seirbhíse sin idirbhearta neamhúdaraithe a aisíoc leis an íocóir – Creatchonarthaí – Oibleagáid an tsoláthraí seirbhíse sin faisnéis a ghabhann leis an íocaí lena mbaineann a sholáthar don íocóir sin)

Is sealbhóir cuntais bainc le Beobank, sa Bheilg, é ZG, cónaitheoir Beilgeach, a bhfuil cárta dochair aige ina leith. Ar an oíche idir an 20 agus an 21 Aibreán 2017, rinne sé íocaíocht EUR 100 trí bhíthin an chárta sin, i mbunaíocht atá lonnaithe i Valencia (an Spáinn). Ina dhiaidh sin, rinneadh dhá íocaíocht eile leis an gcárta sin ar an teirminéal íocaíochta soghluaiste céanna ar shuimeanna EUR 991 agus EUR 993 faoi seach.

Os comhair na cúirte a rinne an tarchur, tá ZG ag iarraidh, go háirithe, go ndéanfaí an dá íocaíocht dheireanacha sin a choimeádann sé 'gan údarú' a aisíoc. Míníonn sé nach cuimhníonn sé a thuilleadh ainm agus seoladh na bunaíochta ná an méid a tharla tar éis deoch a bheith aige sa bhunaíocht lena mbaineann agus maíonn sé gur íospartach calaoise é a d'éascaigh riaradh druga. Diúltaíonn Beobank, áfach, na híocaíochtaí sin a aisíoc a thugann cead do ZG iad a údarú nó ar a laghad go raibh ZG 'ollfhaillíoch.'

Ina dhiaidh sin, níor sholáthair Beobank ach tagairt dhigiteach agus geoshuíomh an chríochfoirt íocaíochta a úsáideadh gan céannacht íocaí na n-íocaíochtaí atá faoi chonspóid a lua seachas tríd an iontráil seo a leanas: 'Com SU VALENCIA ESP.' Diúltaíonn banc an íocaí sin, as a thaobh féin, an fhaisnéis lena sainaithnítear an t-íocaí a chur ar aghaidh chuig Beobank.

Sa chomhthéacs sin, ardaíonn an chúirt a rinne an tarchur an cheist maidir le méid na hoibleagáide atá ar an soláthraí seirbhíse íocaíochta, dá bhforáiltear i bhforáil i dTreoir 2007/64, [145] an fhaisnéis a bhaineann le híocaí idirbhirt íocaíochta a sholáthar don íocóir 'i gcás inarb iomchuí'. Cuirfidh freagra

---

143 Ní mór na breithiúnais seo a leanas a lua faoin gceannteideal seo freisin: breithiúnas an 21 Nollaig 2023,***an Coimisiún* v *an Danmhairg*** (C-167/22, EU:C:2023:1020), arna chur i láthair faoi cheannteideal VII 'Iompar'; breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***European Superleague Company*** (C-333/21, EU:C:2023:1011),arna chur i láthair faoi cheannteideal VIII.2 'Mí-úsáid ceannasachta (Airteagal 102 CFAE)'; breithiúnas an 9 Samhain 2023, ***Google Ireland agus páirtithe eile*** (C-376/22, EU:C:2023:835), arna chur i láthair faoi cheannteideal XI 'Idirlíon agus tráchtáil leictreonach.'

145 Leagtar síos an oibleagáid sin in Airteagal 47(1) (a) de Threoir 2007/64/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Samhain 2007 maidir le seirbhísí íocaíochta sa mhargadh inmheánach, lena leasaítear Treoir 97/7/CE, Treoir 2002/65/CE agus Treoir 2006/48/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 97/5/CE (IO 2007 L 319, lch. 1).

na Cúirte Breithiúnais ar an gceist sin ar chumas na cúirte a rinne an tarchur teacht ar na conclúidí iomchuí maidir le hoibleagáid Beobank na híocaíochtaí atá faoi dhíospóid a aisíoc.

Lena breithiúnas, rialaigh an Chúirt go gceanglaítear ar sholáthraí seirbhíse íocaíochta an íocóra, faoin bhforáil sin, faisnéis a sholáthar don íocóir sin lena bhféadfar an duine nádúrtha nó dlítheanach a thairbhigh d'idirbheart íocaíochta a cuireadh do dhochar chuntas an íocóra sin a shainaithint agus ní hamháin an fhaisnéis atá ar fáil ag an soláthraí sin, tar éis dó a dhícheall a dhéanamh, maidir leis an idirbheart íocaíochta sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt go raibh dliteanas an tsoláthraí seirbhíse íocaíochta i leith idirbhearta íocaíochta neamhúdaraithe, dá bhforáiltear in Airteagal 60(1) de Threoir 2007/64, faoi réir comhchuibhiú iomlán. Dá bhrí sin, tá córas dliteanais comhthreomhar i leith an teagmhais oibríochtúil chéanna ar neamhréir leis an treoir sin, mar atá córas dliteanais iomaíoch, lena gceadaítear don úsáideoir seirbhíse íocaíochta an dliteanas sin a ghníomhachtú ar bhonn imeachtaí oibríochtúla eile.

Ní féidir le cúirt náisiúnta neamhaird a thabhairt ar an idirdhealú a dhéantar sa Treoir sin maidir le hidirbhearta íocaíochta, ag brath ar cé acu atá siad údaraithe nó nach bhfuil. Dá bhrí sin, ní féidir le cúirt den sórt sin rialú a dhéanamh ar éileamh ar aisíocaíocht íocaíochtaí amhail na híocaíochtaí atá i gceist sna príomhimeachtaí gan na híocaíochtaí sin a aicmiú ar dtús mar íocaíochtaí údaraithe nó neamhúdaraithe. Le hAirteagal 60(1), a luaitear thuas, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 86(1) de Threoir 2007/64, [146] cuirtear cosc ar úsáideoir seirbhíse íocaíochta a bheith in ann soláthraí na seirbhísí sin a chur faoi dhliteanas toisc nár chomhlíon an soláthraí seirbhíse sin a oibleagáid faisnéis a sholáthar a leagtar síos in Airteagal 47(1)(a) den Treoir sin, a mhéid a bhaineann an dliteanas sin le haisíoc idirbheart íocaíochta.

Mar sin féin, a mhéid a mheasann an chúirt a rinne an tarchur gur gá, ina measúnú ar cé acu a údaraítear nó nach n-údaraítear na híocaíochtaí atá i gceist sna príomhimeachtaí, eolas a fháil ar chineál agus ar mhéid na faisnéise nach mór do sholáthraí seirbhíse íocaíochta an íocóra lena mbaineann a sholáthar don íocóir, de bhun Airteagal 47(1)(a) de Threoir 2007/64, ní féidir ábharthacht na gceisteanna a tarchuireadh chun an díospóid sna príomhimeachtaí a réiteach a cheistiú.

Maidir go sonrach le cineál agus méid na n-oibleagáidí faisnéise dá bhforáiltear san fhoráil sin, measann an Chúirt, i bhfianaise go ndéantar comhchuibhiú iomlán le Treoir 2007/64, gur oibleagáidí riachtanacha iad na hoibleagáidí sin nach mór do na Ballstáit a chur chun feidhme gan a bheith in ann maolú orthu agus fiú gan a bheith in ann iad a mhaolú trína gcatagóiriú mar oibleagáidí chun na hiarrachtaí is fearr a dhéanamh seachas mar oibleagáidí maidir leis an toradh atá le baint amach. Níl aon ní i scéim Airteagal 47 as a dtagann an chonclúid, trí fhoráil a dhéanamh d'oibleagáidí lena léirítear go beacht an ghníomhaíocht a bhí le déanamh, nach raibh reachtas an Aontais ag iarraidh ach a áirithiú go ndéanfaí iarrachtaí ina leith sin.

Thairis sin, ní mór a thuiscint go gciallaíonn an frása 'i gcás inarb iomchuí' in Airteagal 47(1) go n-áirítear san fhaisnéis a bhaineann le híocaí idirbhirt íocaíochta nach mór don soláthraí seirbhíse íocaíochta a sholáthar don íocóir lena mbaineann, tar éis méid an idirbhirt íocaíochta a bheith curtha do dhochar chuntas an íocóra sin nó ag an am a comhaontaíodh i gcomhréir le hAirteagal 47(2) den Treoir sin, faisnéis atá ag an soláthraí seirbhíse íocaíochta sin nó ar cheart a bheith ar fáil dó i gcomhréir le dlí an Aontais. Tacaítear leis an léiriú sin leis an gcuspóir a shaothraítear le Treoir

[146] Rialaíonn an fhoráil seo, do na Ballstáit, iarmhairtí an chomhchuibhithe iomláin a leagtar amach sa Treoir chéanna.

2007/64, arb é atá ann, *inter alia*, a áirithiú gur féidir le húsáideoirí na seirbhísí sin idirbhearta íocaíochta a shainaithint go héasca tríd an 'ardleibhéal céanna faisnéise soiléire' a bheith acu. Chun próiseáil lánchomhtháite agus dhíreach na n-oibríochtaí lena mbaineann a ráthú agus chun éifeachtúlacht agus luas na n-íocaíochtaí a fheabhsú, ní mór an fhaisnéis sin a bheith riachtanach agus leordhóthanach maidir leis an gconradh seirbhíse íocaíochta agus na hidirbhearta íocaíochta iad féin, agus i gcomhréir le riachtanais na n-úsáideoirí sin.

Sa chás seo, chun na ceanglais sin a chomhlíonadh, níor mhór don fhaisnéis a bhí ar an soláthraí seirbhíse íocaíochta a sholáthar don íocóir lena mbaineann, de bhun Airteagal 47(1)(a) de Threoir 2007/64, a bheith sách cruinn agus fóinteach. In éagmais tuairisc den sórt sin, ní bheadh an t-íocóir in ann, le cabhair ón bhfaisnéis sin, an t-idirbheart íocaíochta lena mbaineann a shainaithint go cinnte. Leis an 'tagairt lena gcumasaítear don íocóir gach idirbheart íocaíochta a shainaithint', dá dtagraítear sa chéad chuid den abairt in Airteagal 47(1)(a) de Threoir 2007/64, ní chuirtear an t-íocóir lena mbaineann in ann an tagairt sin a nascadh le hidirbheart íocaíochta sonrach. Is gá, dá bhrí sin, i gcomhthéacs na heiliminte breise dá dtagraítear sa dara géaga d'Airteagal 47(1)(a), eadhon an 'faisnéis a bhaineann leis an íocaí,' go raibh ar sholáthraí seirbhíse íocaíochta an íocóra lena mbaineann an fhaisnéis ba ghá a sholáthar don íocóir chun na ceanglais a eascraíonn as an bhforáil sin a chomhlíonadh go hiomlán.

3. Saorghluaiseacht caipitil

Breithiúnas an 12 Deireadh Fómhair 2023, *BA (Comharbas – Beartas tithíochta sóisialta san Aontas Eorpach)* (C-670/21, EU:C:2023:763)

(Tarchur chun réamhrialú – Cánachas – Saorghluaiseacht caipitil – Airteagail 63 go 65 CFAE – Cáin oidhreachta – Gluaiseacht caipitil idir Ballstáit agus tríú tíortha – Maoin dhochorraithe atá lonnaithe i dtríú tír – Láimhseáil cánach níos fabhraí do mhaoin dhochorraithe atá lonnaithe i mBallstát nó i Stát atá ina pháirtí sa Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch – Srian – Réasúnú – Beartas tithíochta – Éifeachtacht na maoirseachta fioscaí)

Thug A, cónaitheoir Gearmánach, a fuair bás sa bhliain 2016, tiomnacht in 2013 dá mhac, BA, cónaitheoir Gearmánach chomh maith, sciar in eastát cónaithe, atá lonnaithe i gCeanada agus a ligeadh ar cíos chun críocha cónaithe.

I mí Iúil 2017, chinn an oifig inniúil cánach méid na cánach oidhreachta iníoctha ag BA sa Ghearmáin. Chun na cearta a ríomh, rinneadh an mhaoin sin a luacháil ag a luach margaidh iomlán. I mí an Mhárta 2018, d'iarr BA go ndéanfaí méid na dleachta céanna a choigeartú ionas go ngearrfaí cáin ar an maoin ag 90 % dá margadhluach, mar a fhoráiltear i ndlí na Gearmáine maidir le cáin oidhreachta agus bronntanais. Ag tabhairt dá haire go gceanglaítear leis an dlí sin, chun go mbeidh an mhaoin dhochorraithe in ann tairbhe a bhaint as an mbuntáiste cánach sin, go mbeadh an mhaoin sin suite sa Ghearmáin, i mBallstát eile nó i Stát ar páirtí é sa Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch [147], d'áitigh BA go sáraíonn an dlí sin saorghluaiseacht caipitil idir na Ballstáit agus tríú tíortha, a chumhdaítear in Airteagal 63 CFAE. Áfach, agus é den tuairim go bhfuil difríocht den sórt sin sa chaoi a gcaitear le maoin dhochorraithe atá suite i gceann amháin de na trí chineál tíre sin agus maoin den chineál céanna atá suite i dtríú Stát seachas Stát is páirtí i gComhaontú LEE

147 Comhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch an 2 Bealtaine 1992 (IO 1994 L 1, lch. 3; 'Comhaontú LEE').

comhsheasmhach leis an bhforáil chéanna, dhiúltaigh an Oifig Cánach d'iarratas BA ar leasú ar dtús agus dhiúltaigh sí d'éileamh BA ina dhiaidh sin.

Tar éis achomharc a fháil ó BA, iarrann an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt an bhfuil reachtaíocht náisiúnta, lena n-eisiatar tairbhe buntáiste cánach arna léasú chun críoch cónaithe i gCeanada, comhoiriúnach le hAirteagal 63 CFAE. Más ionann reachtaíocht den sórt sin agus srian ar shaorghluaiseacht chaipitil, fiafraíonn an chúirt sin an bhféadfadh údar cuí a bheith leis an srian sin faoi Airteagal 65 CFAE [148] nó ar chúis sháraitheach ar mhaithe leis an leas ginearálta.

Ina breithiúnas, rialaigh an Chúirt go gcuirtear bac le hAirteagal 63 go hAirteagal 65 CFAE ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear, d'fhonn cáin oidhreachta a ríomh, go ndéanfar maoin dhochorraithe atá ina cuid de shócmhainní príobháideacha atá suite i dtríú Stát seachas Stát is páirtí i gComhaontú LEE agus a ligtear ar cíos chun críoch cónaithe a luacháil ag a margadhluach iomlán, cé go ndéantar maoin den chineál céanna atá suite sa chríoch náisiúnta, i mBallstát eile nó i Stát is páirtí i gComhaontú LEE a mheasúnú, chun críocha an ríomha sin, ag 90 % dá margadhluach.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gurb é an toradh atá ar an reachtaíocht atá i gceist, a fhágann go mbraitheann tairbhe an bhuntáiste cánach ar shuíomh na sócmhainní a áirítear san eastát, go bhfuil maoin dhochorraithe atá suite i dtríú Stát seachas Stát ar páirtí é i gComhaontú LEE faoi réir ualach cánach níos troime ná an t-ualach atá suite sa chríoch náisiúnta, rud a laghdaíonn luach na hoidhreachta sin agus a dhlíonn duine nádúrtha a bhfuil cónaí air sa Ghearmáin a dhíspreagadh ó infheistíocht a dhéanamh i maoin dhochorraithe atá ar cíos chun críocha cónaithe i dtríú Stát den sórt sin nó ó mhaoin den sórt sin arb é an t-úinéir í a choinneáil. Dá bhrí sin, is éard atá i reachtaíocht den sórt sin ná srian ar ghluaiseacht chaipitil de réir bhrí Airteagal 63(1) CFAE.

Ar an dara dul síos, agus scrúdú á dhéanamh aici an bhféadfadh údar a bheith leis an srian sin faoi Airteagal 65 CFAE, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go bhfuil ríomh na cánach oidhreachta nasctha go díreach, faoin reachtaíocht chéanna, le margadhluach na sócmhainní a áirítear san eastát. Dá bhrí sin, níl aon difríocht oibiachtúil ann sa chás a d'fhéadfadh údar maith a thabhairt le cóireáil mhíchothrom cánach a mhéid a bhaineann leis an leibhéal cánach oidhreachta is iníoctha i leith maoin dhochorraithe atá suite sa Ghearmáin, i mBallstát eile nó i Stát is páirtí i gComhaontú LEE, faoi seach, agus maoin dhochorraithe atá suite i dtríú Stát seachas na Stáit is páirtí i gComhaontú LEE. Sna himthosca sin, glacadh leis nach mbeadh cásanna inchomparáide toisc go bhfuil an mhaoin dhochorraithe atá i gceist suite i dtríú Stát seachas i Stát atá mat pháirtí de Chomhaontú LEE, cé go dtoirmeasctar go sonrach le hAirteagal 63(1) CFAE srianta ar ghluaiseachtaí trasteorann caipitil, rud a d'fhágfadh go mbeadh an fhoráil sin gan bhrí.

---

148 De réir na forála sin:

'1. Beidh forálacha Airteagal 63 gan dochar do cheart Ballstát:

a) forálacha ábhartha a ndlí cánach a chur chun feidhme a idirdhealaíonn idir cáiníocóirí nach bhfuil sa chor céanna maidir lena n-áit chónaithe nó maidir leis an áit ina bhfuil a gcuid caipitil infheistithe;

b) gach beart fíor-riachtanach a ghlacadh chun sáruithe ar an dlí náisiúnta agus ar rialacháin náisiúnta a chosc, go háirithe i réimse an chánachais agus maoirseacht stuamachta ar institiúidí airgeadais, nó nósanna imeachta a leagan síos maidir le dearbhuithe um ghluaiseachtaí caipitil chun críoch faisnéise riarthaí nó staidrimh, nó bearta a ghlacadh a dhlitear ar fhorais an bheartais phoiblí nó na slándála poiblí.

2. Beidh forálacha na caibidle seo gan dochar d'infheidhmeacht na srianta ar an gceart bunaíochta atá ag luí leis na Conarthaí. [...] '

Agus í den tuairim, dá bhrí sin, go mbaineann an difríocht sa chóir atá i gceist le cásanna atá inchomparáide go hoibiachtúil, scrúdaíonn an Chúirt ansin an féidir cóir éagsúil a thabhairt do na cásanna sin ar chúis sháraitheach ar mhaithe le leas an phobail.

I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, ar an gcéad dul síos, go bhféadfadh ceanglais a bhaineann le beartas tithíochta sóisialta Ballstáit agus le maoiniú an bheartais sin a bheith, i bprionsabal, ina gcúiseanna sáraitheacha ar mhaithe le leas an phobail. Ar an gcaoi chéanna, ós rud é go bhfuil aidhm eacnamaíoch agus shóisialta ag an Aontas Eorpach, ní mór na cearta a eascraíonn as forálacha Chonradh CFAE a bhaineann le saoirsí gluaiseachta a mheas i bhfianaise na gcuspóirí a shaothraítear leis an mbeartas sóisialta, lena n-áirítear, go háirithe, cosaint shóisialta leordhóthanach. A mhéid a bhaineann le Comhaontú LEE, is i bhfianaise an chaidrimh phribhléidigh idir an tAontas agus Stáit Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa (CSTE) nach mór ceann dá phríomhchuspóirí a thuiscint, eadhon an margadh inmheánach a bhaintear amach i gcríoch an Aontais Eorpaigh a leathnú chuig Stáit CSTE. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh cuspóir beartais shóisialta, amhail tithíocht a chur chun cinn agus a sholáthar ar chíosanna inacmhainne sna Ballstáit agus sna Ballstáit ar páirtithe iad i gComhaontú LEE, a bheith, i bprionsabal, ina chúis sháraitheach ar mhaithe le leas an phobail a d'fhéadfadh údar a thabhairt le srianta ar shaorghluaiseacht chaipitil. Ní cosúil, áfach, go bhfuil reachtaíocht amhail an reachtaíocht atá i gceist iomchuí chun a áirithiú, ar bhealach comhsheasmhach agus córasach, go mbainfear amach an cuspóir sin. Go háirithe, ní dhíríonn na rialacha sin, atá infheidhme go ginearálta, ar áiteanna ina bhfuil ganntanas cíosanna inacmhainne thar a bheith géar, amhail i gcathracha móra na Gearmáine. Ina theannta sin, féadfar catagóir ar bith de mhaoin dhochorraithe a fhaightear ar cíos chun críocha cónaithe, ón gceann is simplí go dtí an ceann is sóúla, a luacháil ag 90 % dá margadhluach chun críocha cáin oidhreachta a ríomh. Thairis sin, ní dhealraíonn sé go gceanglaítear leis an reachtaíocht ar oidhrí a n-áit chónaithe a choinneáil ar feadh tréimhse áirithe agus í a úsáid chun críocha cíosa, rud a fhágann go bhféadfaidh siad, tar éis dóibh tairbhe a bhaint as an mbuntáiste cánach atá i gceist, an teaghais sin a dhíol nó í a úsáid mar áit chónaithe thánaisteach. Dá bhrí sin, ní féidir a mheas go bhfuil údar leis an mbuntáiste cánach sin mar gheall ar an gcuspóir tithíocht a chur chun cinn agus a chur ar fáil ar chíosanna inacmhainne sna Ballstáit agus sna Ballstáit ar páirtithe iad i gComhaontú LEE.

Ar an dara dul síos, chinn an Chúirt nach féidir leis an gcúis sháraitheach leasa ghinearálta a bhaineann leis an ngá le héifeachtacht rialuithe cánach a ráthú an srian ar shaorghluaiseacht caipitil de bharr na rialachán náisiúnta i dtrácht a chosaint. Tar éis di forálacha ábhartha an chomhaontaithe cánach idir an Ghearmáin agus Ceanada a mheabhrú [149], cinneann an Chúirt go bhfuil údaráis na Gearmáine in ann an fhaisnéis is gá a iarraidh ar údaráis inniúla Cheanada chun a fhíorú go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos leis an reachtaíocht náisiúnta atá i gceist chun an buntáiste cánach dá dtagraítear thuas a dheonú i gcás ina bhfuil an mhaoin dhochorraithe suite i gCeanada.

149 Comhaontú idir Poblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Ceanada chun cánachas dúbailte a sheachaint maidir le cánacha ioncaim agus cánacha áirithe eile, chun seachaint cánach a chosc agus chun cúnamh a thabhairt i leith cánacha, arna dhéanamh i mBeirlín an 19 Aibreán 2001 (BGBl. 2002 II, lch. 670).

IV. Rialú teorann, tearmann agus inimirce

1. Beartas tearmainn

Breithiúnas an 6 Iúil 2023, *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach)* (C-663/21, EU:C:2023:540)

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2011/95/AE – Caighdeáin maidir le stádas dídeanaí nó stádas cosanta coimhdí a dheonú – Airteagal 14(4)(b) – Stádas dídeanaí a chúlghairm – Náisiúnach tríú tír arna chiontú i mbreithiúnas críochnaitheach i gcoir thromchúiseach ar leith – An baol don phobal – Tástáil comhréireachta – Treoir 2008/115/AE – Náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a chur ar ais – Aistriú a chur ar atráth)

Breithiúnas an 6 Iúil 2023*, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach)* (C-8/22, EU:C:2023:542)

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2011/95/AE – Caighdeáin maidir le stádas dídeanaí nó stádas cosanta coimhdí a dheonú – Airteagal 14(4)(b) – Stádas dídeanaí a chúlghairm – Náisiúnach tríú tír arna chiontú i mbreithiúnas críochnaitheach i gcoir fhíortrhomchúiseach – An baol don phobal – Tástáil comhréireachta)

Breithiúnas an 6 Iúil 2023, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Coir fhíorthromchúiseach)* (C-402/22, EU:C:2023:543)

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2011/95/AE – Caighdeáin maidir le stádas dídeanaí nó stádas cosanta coimhdí a dheonú – Airteagal 14(4)(b) – Stádas dídeanaí a chúlghairm – Náisiúnach tríú tír arna chiontú i mbreithiúnas críochnaitheach i gcoir an-tromchúiseach – Baol don phobal – Tástáil chomhréireachta)

I gcás *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* (Dídeanaí atá tar éis coir thromchúiseach a dhéanamh) (C-663/21), i mí na Nollag 2015 bronnadh stádas dídeanaí ar AA san Ostair. Idir mí an Mhárta 2018 agus mí Dheireadh Fómhair 2020, gearradh pianbhreith príosúnachta air arís agus arís eile agus gearradh fíneáil air as cionta éagsúla lena n-áirítear bagairtí contúirteacha, scrios nó damáiste do mhaoin daoine eile, ionramháil drugaí toirmiscthe, gáinneáil ar dhrugaí, ionsaithe agus gortuithe agus iompar ionsaitheach i dtreo oifigeach rialaithe poiblí.

Le cinneadh a glacadh i mí Mheán Fómhair 2019, chúlghair údarás inniúil na hOstaire stádas dídeanaithe AA, d'eisigh sé cinneadh maidir le filleadh a raibh toirmeasc cónaithe air agus shocraigh sé spriocdháta le haghaidh imeachta deonach, agus é á dhearbhú nach raibh údarú chun é a chur as oifig.

Tar éis caingean a thug AA, rinne an *Bundesverwaltungsgericht* (an Chúirt Chónaidhme Riaracháin, an Ostair), le breithiúnas a glacadh i mí na Bealtaine 2021, an cinneadh thuasluaite i mí Mheán Fómhair 2019 a chur ar neamhní. Chinn an chúirt sin gur ciontaíodh AA ag an gcéim dheireanach as coir an-tromchúiseach a dhéanamh agus go raibh sé ina chontúirt don phobal. Mar sin féin, bhí sí den tuairim gur cheart leasanna an Bhallstáit óstaigh a mheas in aghaidh leasanna an duine lena mbaineann agus cosaint idirnáisiúnta á fáil aige, agus na bearta a mbeadh sé neamhchosanta orthu á gcur san áireamh i gcás chúlghairm na cosanta sin. Ós rud é go mbeadh AA nochta, dá bhfilleadh ar a thír thionscnaimh, do bhaol céastóireachta nó báis, mheas an chúirt sin gur mhó a leas ná leas na hOstaire. Rinne údarás inniúil na hOstaire achomharc ar phointe dlí i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair *Verwaltungsgerichtshof* (Ard-Chúirt Riaracháin, an Ostair).

I gcás an *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Dídeanaí a rinne coir thromchúiseach) (C-8/22*), i mí Feabhra 2007, deonaíodh stádas dídeanaí do XXX sa Bheilg. I mbreithiúnas a tugadh i mí na Nollag 2010, gearradh pianbhreith 25 bliana príosúnachta air, *inter alia*, as gadaíocht fhoréigneach roinnt míreanna troscáin agus dúnbhásaithe d'aon ghnó d'fhonn an ghadaíocht sin a éascú nó saoirse ó phionós a áirithiú.

Le cinneadh a glacadh i mí na Bealtaine 2016, tharraing údarás inniúil na Beilge a stádas dídeanaí siar. Thionscain XXX caingean i gcoinne an chinnidh sin os comhair *Conseil du contentieux des étrangers* (an Chomhairle um imeachtaí tearmainn agus inimirce, an Bheilg), a dhiúltaigh í trí bhreithiúnas a tugadh i mí Lúnasa 2019. Bhí an chúirt sin den tuairim go n-eascraíonn an baol a léiríonn XXX don tsochaí óna chiontú i gcion an-tromchúiseach, agus mar thoradh air sin nárbh é an t-údarás sin a léiriú gur fíorchontúirt láithreach agus tromchúiseach a dhóthain é don tsochaí. Os a choinne sin, is faoin dara ceann a bhí sé a shuíomh, in ainneoin an chiontaithe sin, nach bhfuil sé ina chontúirt den sórt sin a thuilleadh. Rinne XXX achomharc ar phointe dlí i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair an *Conseil d'État* (Comhairle Stáit, an Bheilg).

I gcás *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Coir fhíorthromchúiseach) (C-402/22),* chuir M.A. iarratas isteach ar chosaint idirnáisiúnta san Ísiltír i mí Iúil 2018. Dhiúltaigh údarás inniúil na hÍsiltíre don iarratas sin i mí an Mheithimh 2020, ar an bhforas gur gearradh, in 2018, téarma príosúnachta 24 mhí ar an iarratasóir as trí ionsaí gnéasach, iarracht ar ionsaí gnéasach agus gadaíocht fón póca le linn an tráthnóna céanna.

Tar éis caingean a thionscain M.A., chuir cúirt chéadchéime cinneadh mhí an Mheithimh 2020 ar neamhní ar an bhforas nach raibh an ráiteas ar chúiseanna leordhóthanach. Rinne údarás inniúil na hÍsiltíre achomharc i gcoinne an bhreithiúnais seo chuig *Raad van State* (Comhairle Stáit, an Ísiltír). Áitíonn sé, ar an gcéad dul síos, nach mór na gníomhartha a líomhnaítear i gcoinne M.A. a mheas mar shárú aonair ar choir an-tromchúiseach agus, ar an dara dul síos, go léiríonn an ciontú i gcoir an-tromchúiseach, i bprionsabal, gur bagairt don tsochaí é M.A..

Sna trí chás seo, cuireann na cúirteanna a dhéanann an tarchur ceist ar an gCúirt, go bunúsach, faoi na coinníollacha a bhfuil cúlghairm stádas dídeanaí faoina réir de bhun Airteagal 14(4)(b) de Threoir 2011/95 [150], agus faoin gcothromaíocht, sa chomhthéacs sin, idir leasanna an Bhallstáit óstaigh agus leasanna an duine lena mbaineann maidir le cosaint idirnáisiúnta a fháil.

Leis na trí bhreithiúnas sin a tugadh an lá céanna, freagraíonn an Chúirt na ceisteanna sin trí na coincheapa 'coireacht thromchúiseach' go háirithe agus 'bagairt don phobal' a shonrú agus, ar an dara dul síos, raon feidhme an athbhreithnithe ar chomhréireacht a bheidh le déanamh sa chomhthéacs sin. Mínítear ann freisin an gaol idir cúlghairm stádais dídeanaí agus glacadh an chinnidh um fhilleadh.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil cur i bhfeidhm Airteagal 14(4)(b) de Threoir 2011/95 faoi réir dhá choinníoll ar leith a chomhlíonadh, eadhon, ar an gcéad dul síos, nach mór an

---

150 Treoir 2011/95/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le caighdeáin do cháilíocht náisiúnach tríú tír nó daoine gan stát mar thairbhithe de chosaint idirnáisiúnta, do stádas aonfhoirmeach do dhídeanaithe nó do dhaoine atá incháilithe do chosaint choimhdeach agus d'inneachar na cosanta a dheonaítear (IO 2011 L 337, lch. 9). Luaitear in Airteagal 14(4)(b) den Treoir sin 'go bhféadfaidh na Ballstáit an stádas a bhronn údarás rialtais, riaracháin, breithiúnach nó garbhreithiúnach ar dhídeanaí a chúlghairm nó deireadh a chur leis an stádas sin nó diúltú é a athnuachan… i gcás ina bhfuil sé nó sí, tar éis é nó í a chiontú i mbreithiúnas críochnaitheach i gcoir thromchúiseach, ina chontúirt do chomhphobal an Bhallstáit sin'.

náisiúnach tríú tír lena mbaineann a chiontú le breithiúnas críochnaitheach i gcoir thromchúiseach agus, ar an dara dul síos, gur suíodh go bhfuil an náisiúnach tríú tír sin ina chontúirt do chomhphobal an Bhallstáit ina bhfuil sé nó sí i láthair. Dá réir sin, ní féidir a mheas gur leor an fíoras go gcomhlíontar an chéad cheann den dá choinníoll sin chun a shuí go gcomhlíontar an dara ceann freisin. Tá léiriú den sórt sin ar an bhforáil sin soiléir óna foclaíocht agus óna comparáid le foclaíocht Airteagal 12(2) (b) [151], agus Airteagal 17(1) de Threoir 2011/95 [152].

Maidir leis an gcéad cheann de na coinníollacha sin, in éagmais tagairt shainráite do dhlí na mBallstát d'fhonn a bhrí agus a raon feidhme a chinneadh, ní mór de ghnáth léiriú uathrialach aonfhoirmeach a thabhairt don choincheap 'coireacht atá tromchúiseach' go háirithe ar fud an Aontais Eorpaigh. De pháirt, i gcomhréir lena ghnáthbhrí, is é atá sa téarma 'coir', sa chomhthéacs sin, gníomh nó neamhghníomh arb ionann é agus sárú tromchúiseach ar dhlíchóras na cuideachta lena mbaineann agus atá inphionóis mar sin laistigh den chuideachta sin. Den pháirt eile, tagraíonn an nath 'an-tromchúiseach', a mhéid a chuireann sé dhá aicmiú leis an gcoincheap sin de 'choireacht', do choir atá thar a bheith tromchúiseach.

Maidir leis an gcomhthéacs ina n-úsáidtear na focail 'coireacht an-tromchúiseach', ní mór aird a thabhairt, ar an gcéad dul síos, ar chásdlí na Cúirte a bhaineann le hAirteagal 12(2) (b) de Threoir 2011/95, ina dtagraítear do 'choireacht thromchúiseach neamhpholaitiúil', agus d'Airteagal 17(1) (b) den Treoir sin, ina dtagraítear do 'choir thromchúiseach', ós rud é go bhféachtar leis na hairteagail sin freisin le cosaint idirnáisiúnta a bhaint de náisiúnach tríú tír a bhfuil coir tromchúise áirithe déanta aige. Ar an dara dul síos, is léir ó chomparáid idir Airteagail 12, 14, 17 agus 21 de Threoir 2011/95 gur fhorchuir reachtas an Aontais ceanglais éagsúla maidir le leibhéal tromchúise na gcoireanna ar féidir brath orthu chun údar a thabhairt le foras a chur i bhfeidhm chun cosaint idirnáisiúnta nó *refoulement* dídeanaí a eisiamh nó a chúlghairm. Dá bhrí sin, tagraítear in Airteagal 17(3) de Threoir 2011/95 do 'choir amháin nó níos mó' a choimisiúnú agus tagraíonn Airteagal 12(2) (b) agus Airteagal 17(1) (b) den Treoir sin do 'choir thromchúiseach' a dhéanamh. Dá bhrí sin, leis an úsáid a bhaintear as an nath 'coireacht an-tromchúiseach' in Airteagal 14(4)(b) de Threoir 2011/95, leagtar béim ar an rogha atá ag reachtas an Aontais cur i bhfeidhm na forála sin a chur faoi réir, *inter alia*, chun coinníoll fíordhocht a chomhlíonadh a bhaineann le ciontú deiridh i gcoir atá thar a bheith tromchúiseach, atá níos mó ná cion na gcoireanna a d'fhéadfadh a bheith ina n-údar le cur i bhfeidhm fhorálacha thuasluaite na Treorach sin.

Is fíor nach mór measúnú a dhéanamh ar leibhéal tromchúise coire i bhfianaise Airteagal 14(4) (b) de Threoir 2011/95 ar bhonn comhchaighdeáin agus critéar comhchoiteann. Mar sin féin, a mhéid nach bhfuil dlí coiriúil na mBallstát faoi réir bearta ginearálta comhchuibhithe, ní mór é a chur i gcrích agus aird á tabhairt ar na roghanna a rinneadh, faoi chuimsiú chóras coiriúil an Bhallstáit lena mbaineann, maidir le coireanna a shainaithint atá thar a bheith tromchúiseach, ag féachaint dá saintréithe sonracha, a mhéid a dhéanann siad an dochar is mó do dhlíchóras na sochaí.

---

151 Foráiltear go sainráite in Airteagal 12(2) (b) de Threoir 2011/95 nach mór náisiúnach tríú tír a eisiamh ó stádas dídeanaí i gcás ina bhfuil coir thromchúiseach neamhpholaitiúil déanta aige nó aici lasmuigh den tír dídine sular ligeadh isteach é mar dhídeanaí, gan a cheangal ar bhealach ar bith gur contúirt é do phobal an Bhallstáit ina bhfuil sé nó sí i láthair.

152 In Airteagal 17(1) de Threoir 2011/95 maidir le cosaint choimhdeach a dheonú, a d'fhéadfadh cosaint níos teoranta a thabhairt ná stádas dídeanaí, tagraítear, i bhfomhír (b), do choir thromchúiseach a dhéanamh agus, i bhfomhír (d), do chontúirt a bheith ann don phobal, tugtar tuairisc shainráite ar na heilimintí sin mar choinníollacha malartacha, lena mbaineann eisiamh ó chosaint choimhdeach, a dhéantar ina n-aonar.

Ar aon nós, ós rud é go dtagraíonn an fhoráil sin do chiontú deiridh i ‘gcoir an-tromchúiseach’ san uatha, ní féidir tromchúis coire a bhaint amach trí theaglaim de chionta ar leithligh, nach coir an-tromchúiseach aon cheann acu.

Ar deireadh, chun measúnú a dhéanamh ar a thromchúisí atá coir den sórt sin, ní mór measúnú a dhéanamh ar imthosca sonracha uile an cháis atá i gceist. I ndáil leis sin, tugtar ábharthacht shuntasach go háirithe d’fhorais an chiontaithe, cineál agus candam na pianbhreithe a tabhaíodh agus na pianbhreithe a forchuireadh, cineál na coire a rinneadh, na himthosca go léir a bhaineann le déanamh na coire sin, cineál intinniúil nó eile na coire sin, agus cineál agus méid an damáiste a rinne sí.

Maidir leis an dara coinníoll, eadhon gur suíodh go bhfuil náisiúnach tríú tír ina chontúirt do chomhphobal an Bhallstáit óstaigh, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach féidir beart dá dtagraítear in Airteagal 14(4)(b) de Threoir 2011/95 a ghlacadh ach amháin i gcás inarb ionann an náisiúnach tríú tír lena mbaineann agus fíorbhagairt láithreach atá tromchúiseach go leor lena ndéantar difear do cheann amháin de leasanna bunúsacha shochaí an Bhallstáit sin. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, *inter alia*, gur léir ó fhoclaíocht na forála sin nach bhfuil sí infheidhme ach amháin i gcás ina bhfuil an ‘bhagairt’ náisiúnta sin ina bhagairt ar an bpobal, rud a léiríonn de ghnáth nach mór don bhagairt sin a bheith fíor agus láithreach. Dá réir sin, dá mhéad a dhéantar cinneadh faoin bhforáil sin laistigh de thréimhse ama ar shiúl ón gciontú deiridh i gcoir atá an-tromchúiseach, is amhlaidh is mó atá sé faoin údarás inniúil aird a thabhairt, *inter alia*, ar fhorbairtí tar éis coir den sórt sin a dhéanamh, chun a chinneadh an ann d’fhíorbhagairt atá tromchúiseach go leor ar an lá ar a gceanglaítear rialú a dhéanamh maidir le cúlghairm fhéideartha stádais dídeanaí. Braitheann an Chúirt freisin, i ndáil leis sin, ar an bhfíoras go leanann sé ó fhorálacha éagsúla Threoir 2011/95 a chur i gcomparáid le hAirteagal 14(4)(b) de go bhfuil cur i bhfeidhm na forála sin faoi réir coinníollacha dochta.

Ar an dara dul síos, maidir leis na róil faoi seach atá ag an údarás inniúil agus ag an náisiúnach tríú tír lena mbaineann sa mheasúnú ar an mbagairt a bheith ann, is faoin údarás inniúil atá sé, agus Airteagal 14(4) (b) de Threoir 2011/95 á chur i bhfeidhm aige, measúnú a dhéanamh, i gcás gach cáis aonair, ar imthosca sonracha uile an cháis sin. Sa chomhthéacs sin, ní mór an fhaisnéis ábhartha go léir a bheith ag an údarás sin agus a mheasúnú féin a dhéanamh ar na himthosca sin, d’fhonn brí a chinnidh a chinneadh agus cúiseanna iomlána a thabhairt leis an gcinneadh sin.

Ar deireadh, ní mór an chumhacht atá ag an mBallstát an beart dá bhforáiltear in Airteagal 14(4)(b) de Threoir 2011/95 a ghlacadh a fheidhmiú i gcomhréir, *inter alia*, le prionsabal na comhréireachta, lena ndéantar bagairt an náisiúnaigh tríú tír lena mbaineann ar shochaí an Bhallstáit ina bhfuil sé nó sí i láthair a mheas, ar thaobh amháin, agus, ar an taobh eile, na cearta nach mór a ráthú do dhaoine a chomhlíonann coinníollacha substainteacha Airteagal 2(d) den Treoir sin. Agus an measúnú sin á dhéanamh aige, ní mór don údarás inniúil na cearta bunúsacha a ráthaítear le dlí an Aontais a chur san áireamh freisin agus, go háirithe, a fhíorú go bhféadfaí bearta eile a ghlacadh nach ndéanann chomh díobhálach céanna do na cearta a ráthaítear do dhídeanaithe agus do chearta bunúsacha a bheadh chomh héifeachtach céanna chun cosaint shochaí an Bhallstáit óstaigh a áirithiú.

Mar sin féin, agus beart den sórt sin á ghlacadh aige, ní cheanglaítear ar an údarás sin, thairis sin, a fhíorú gur mó leas an phobail agus an náisiúnach tríú tír ag filleadh ar a thír thionscnaimh ná leas an náisiúnaigh sin maidir le cosaint idirnáisiúnta a choinneáil, i bhfianaise raon feidhme agus chineál na mbeart a mbeadh sé neamhchosanta orthu i gcás ina bhfillfeadh sé ar a thír thionscnaimh. Na hiarmhairtí don náisiúnach tríú tír lena mbaineann nó do shochaí an Bhallstáit ina bhfuil an náisiúnach tríú tír sin i láthair, má fhilleann an náisiúnach tríú tír sin ar a thír thionscnaimh, tá sé beartaithe nach gcuirfear san áireamh iad nuair a ghlactar an cinneadh stádas dídeanaí a chúlghairm, ach, i gcás inarb iomchuí, i gcás ina mbeartaíonn an t-údarás inniúil cinneadh um fhilleadh a ghlacadh i ndáil leis an náisiúnach tríú tír sin.

Ar an ábhar sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhfreagraíonn Airteagal 14(4)(b) de Threoir 2011/95 go páirteach do na forais eisiaimh atá in Airteagal 33 de Choinbhinsiún na Ginéive [153]. É sin ráite, a mhéid a fhorálann an chéad cheann de na forálacha seo, sna cásanna dá dtagraítear ann, an fhéidearthacht do na Ballstáit stádas dídeanaí a chúlghairm, agus ceadaíonn an dara ceann an refoulement de dhídeanaí a fuarthas sa cheann de na hipitéisí i dtreo tíre ina. dá gcuirfí a shaol nó a shaoirse i mbaol, foráiltear le dlí an Aontais do chosaint idirnáisiúnta na ndídeanaithe lena mbaineann ar bhealach níos forleithne ná mar a áirithítear le Coinbhinsiún na Ginéive.

Dá bhrí sin, i gcomhréir le dlí an Aontais, d'fhéadfadh sé go mbeadh an t-údarás inniúil i dteideal, de bhun Airteagal 14(4) (b) de Threoir 2011/95, an stádas dídeanaí a tugadh do náisiúnach tríú tír a chúlghairm, gan a bheith údaraithe an náisiúnach sin a dhíbirt chuig a thír thionscnaimh. Thairis sin, ó thaobh an nós imeachta de, ceanglaítear leis an mbaint sin go nglacfar cinneadh um fhilleadh, i gcomhréir leis na coimircí substainteacha agus nós imeachta a leagtar síos le Treoir 2008/115 [154], lena bhforáiltear, *inter alia*, in Airteagal 5 de, go gceanglaítear ar na Ballstáit, agus an treoir sin á cur chun feidhme acu, prionsabal an *non-refoulement* a chomhlíonadh. Dá réir sin, ní féidir a mheas go dtugtar le tuiscint le cúlghairm stádais dídeanaí, de bhun Airteagal 14(4) de Threoir 2011/95, sainmhíniú ar phost i ndáil leis an gceist ar leith i dtaobh an bhféadfar an duine sin a aistriú go dtí a thír thionscnaimh. Sa chomhthéacs sin, sonraíonn an Chúirt freisin go gcoisctear le hAirteagal 5 de Threoir 2008/115 cinneadh um fhilleadh a ghlacadh i ndáil le náisiúnach tríú tír i gcás ina suitear go bhfuil a aistriú go dtí an tír chinn scríbe eisiata ar feadh tréimhse éiginnte, i gcomhréir le prionsabal an *non-refoulement*.

---

153 Airteagal 33 den Choinbhinsiún a bhaineann le Stádas Dídeanaithe, a síníodh sa Ghinéiv an 28 Iúil, 1951 [Sraith Chonarthaí na Náisiún Aontaithe, vol. 189, lch. 150, Uimh. 2545 (1954)], a tháinig i bhfeidhm an 22 Aibreán, 1954, arna fhorlíonadh leis an bPrótacal a bhaineann le stádas dídeanaithe, a tugadh i gcrích i Nua-Eabhrac an 31 Eanáir, 1967 ('Coinbhinsiún na Ginéive' anseo feasta): '1. Ní dhéanfaidh aon cheann de na Stáit Chonarthacha dídeanaí a dhíbirt nó a thabhairt ar ais, in aon slí, go dtí críocha na gcríoch ina mbeadh a shaol nó a shaoirse i mbaol mar gheall ar a chine, a reiligiún, a náisiúntacht, a bhaineann le grúpa sóisialta áirithe nó a chuid tuairimí polaitiúla. 2. Ní féidir leas na forála seo, áfach, a agairt ar dhídeanaí a bhfuil cúiseanna tromchúiseacha ann le meas mar chontúirt do shlándáil na tíre ina bhfuil sé nó a bhí ina ábhar do chiontú deiridh i gcoir thar a bheith tromchúiseach nó más bagairt é an cion do phobal na tíre sin.'

154 Treoir 2008/115/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Nollaig 2008 maidir le caighdeáin choiteanna agus nósanna imeachta coiteanna sna Ballstáit i ndáil le náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh (IO 2008 L 348, lch. 98).

2. Beartas inimirce

Breithiúnas an 18 Aibreán 2023, *Afrin* (C-1/23 PPU, EU:C:2023:296)

(Tarchur chun réamhrialú – Nós imeachta práinne um réamhrialú – Rialuithe teorann, tearmann agus inimirce – Beartas inimirce – Treoir 2003/86/CE – Ceart chun athaontú teaghlaigh – Airteagal 5(1) – Iarratas ar iontráil agus cónaí a dhéanamh chun an ceart chun athaontú teaghlaigh a fheidhmiú – Reachtaíocht de chuid Ballstáit lena bhforchuirtear oibleagáid ar bhaill teaghlaigh an urraitheora an t-iarratas a dhéanamh i bpearsa ar an bpost taidhleoireachta inniúil den Bhallstát sin – Dodhéantacht nó deacracht mhíchuí a bhaineann le cuairt a thabhairt ar an bpost sin – Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagal 7 agus Airteagal 24)

Phós X agus Y, náisiúnaigh Shiriacha, sa tSiria in 2016. Bhí beirt leanaí acu, a rugadh in 2016 agus 2018 faoi seach. In 2019, d'fhág Y an tSiria chun dul chun na Beilge, agus d'fhan X agus a mbeirt leanaí i gcathair Afrin, iarthuaisceart na Siria, áit a bhfuil siad fós. I mí Lúnasa 2022, aithníodh Y mar dhídeanaí sa Bheilg.

Trí ríomhphost an 28 Meán Fómhair 2022, chuir dlíodóir na n-iarratasóirí iarratas ar athaontú teaghlaigh isteach thar ceann X agus thar ceann an bheirt leanaí, ionas go bhféadfaidís dul chun a bheith le Y sa Bheilg. Bhí an soiléiriú sa ríomhphost sin go ndearna dlíodóir na n-iarratasóirí an iarraidh chuig an Oifig, go raibh X agus a leanaí i gcúinsí eisceachtúla a chuir cosc orthu dul chuig post taidhleoireachta Beilgeach chun a n-iarratas ar athaontú teaghlaigh a chur isteach ansin, de réir mar a cheanglaítear le dlí na Beilge.

An 29 Meán Fómhair 2022, d'fhreagair an Oifig nárbh fhéidir, faoin reachtaíocht sin, iarraidh den sórt sin a chur isteach trí ríomhphost agus d'iarr sí ar na hiarratasóirí teagmháil a dhéanamh le hambasáid inniúil na Beilge. Le toghairm an 9 Samhain 2022 maidir le bearta eatramhacha, thionscain na hiarratasóirí caingean i gcoinne Stát na Beilge os comhair na cúirte a rinne an tarchur, ag iarraidh a n-iarratas ar athaontú teaghlaigh a chlárú. Measann siad nach bhfuil reachtaíocht na Beilge, lena gceadaítear do bhaill teaghlaigh dídeanaí iarratas a dhéanamh ar dhul isteach agus ar chónaí go pearsanta agus ag post taidhleoireachta, fiú mura bhfuil na daoine sin in ann dul ann, i gcomhréir le dlí an Aontais.

Deimhníonn an chúirt a rinne an tarchur nach bhforáiltear, faoi dhlí na Beilge, d'aon mhaolú ar an gceanglas a bheith i láthair go fisiciúil ag tús na n-imeachtaí i gcás mar seo. Tugann an chúirt sin faoi deara, áfach, nach bhfuil aon fhíorfhéidearthacht ag X agus a leanaí Afrin a fhágáil chun taisteal chuig post taidhleoireachta inniúil de chuid na Beilge, ós rud é nach bhfuil na tíortha teorann a bhfuil na poist sin á n-óstáil acu sábháilte do dhaoine atá ag teitheadh ón tSiria nó nach bhfuil rochtain orthu, mar gheall ar an mbealach is gá ó thúslíne. Cé go bhfágann Airteagal 5(1) de Threoir 2003/86 [155] faoi na Ballstáit é a chinneadh cé a fhéadfaidh, ag an urraitheoir nó ag daoine dá theaghlach, iarratas ar athaontú teaghlaigh a chur isteach, sa chás seo, is ionann an rogha a rinne reachtas na Beilge agus diúltú do X agus dá leanaí aon deis a thabhairt isteach a gcuid féin a thabhairt isteach. Dá bhrí sin, lena chinneadh, féachann an chúirt a rinne an tarchur an gcuireann an diúltú sin éifeachtacht na treorach sin i mbaol nó an sáraíonn sí na cearta bunúsacha [156] a bhfuil sí ag iarraidh a chosaint.

---

155 Treoir 2003/86/CE ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2003 maidir leis an gceart chun teaghlaigh a athaontú (IO 2003 L 251, lch. 12).

156 Áirítear leis sin an ceart go n-urramófaí an saol príobháideach agus saol an teaghlaigh, a ráthaítear in Airteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), an ceart leas an linbh a chur san áireamh, agus an ceart

I gcomhthéacs an nós imeachta práinne réamhrialaithe, sonraíonn an Chúirt go gcoisctear le Treoir 2003/86 [157], arna léamh i gcomhar leis an gCairt [158], reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear, chun críocha iarratas ar dhul isteach agus ar chónaí a chur isteach ar bhonn athaontú teaghlaigh, go rachaidh baill teaghlaigh an urraitheora, go háirithe dídeanaí aitheanta, go pearsanta chuig post taidhleoireachta nó consalach Ballstáit atá inniúil maidir lena n-áit chónaithe nó fanachta thar lear, fiú má tá sé dodhéanta nó ródheacair dóibh dul chuig an bpost sin. Mar sin féin, coinníonn an Ballstát sin an fhéidearthacht ceangal a chur ar na baill sin teacht i láthair go pearsanta ag céim níos déanaí den nós imeachta chun iarratas a dhéanamh ar athaontú teaghlaigh.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Chun teacht ar an gconclúid sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, d'fhonn cuspóir Threoir 2003/86 a bhaint amach maidir le hathaontú teaghlaigh a chur chun cinn, nach mór do na Ballstáit, i gcásanna amhail an ceann atá i gceist sna príomhimeachtaí, an tsolúbthacht is gá a léiriú chun a chur ar chumas na ndaoine lena mbaineann a n-iarratas ar athaontú teaghlaigh a chur isteach go héifeachtach in am trátha, trí thíolacadh an iarratais sin a éascú agus, go háirithe, trí úsáid modhanna cianchumarsáide a cheadú. In éagmais solúbthachta den sórt sin, ní fhágann an ceanglas maidir le láithreacht phearsanta ag post taidhleoireachta nó consalach inniúil an tráth a thaisctear an t-iarratas gur féidir aon chonstaicí a chur san áireamh a d'fhéadfadh cosc a chur ar iarratas den sórt sin a thíolacadh go héifeachtach, go háirithe i gcás ina bhfuil baill teaghlaigh an urraitheora i dtír ina bhfuil coinbhleacht armtha. Ina theannta sin, maidir le cás ar leith na ndídeanaithe, d'fhéadfadh sé nach mbeadh na daoine lena mbaineann in ann cloí leis an teorainn ama a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 12(1) de Threoir 2003/86 [159] toisc nach mbeidh na daoine lena mbaineann in ann an

---

chun caidreamh pearsanta a choimeád ar bun ar bhonn rialta leis an mbeirt tuismitheoirí, a chumhdaítear in Airteagal 24 den Chairt.

157 Faoi Airteagal 5(1) de Threoir 2003/86.

158 Tagraíonn an Chúirt d'Airteagail 7 agus 24, míreanna 2 agus 3, den Chairt.

159 Faoin bhforáil seo, 'féadfaidh na Ballstáit a cheangal ar an dídeanaí na coinníollacha dá dtagraítear in Airteagal 7(1) a chomhlíonadh mura gcuirtear isteach an t-iarratas ar athaontú teaghlaigh laistigh de thrí mhí tar éis stádas dídeanaí a dheonú. ' Foráiltear le hAirteagal 7(1) den Treoir chéanna 2003/86: 'Nuair a thíolactar an t-iarratas ar athaontú teaghlaigh, féadfaidh an Ballstát lena mbaineann a cheangal ar an duine a chuir isteach an t-iarratas fianaise a sholáthar go bhfuil an méid seo a leanas déanta ag an urraitheoir:

a) cóiríocht a mheastar gur gnách í do theaghlach inchomparáide sa réigiún céanna agus a chomhlíonann na caighdeáin ghinearálta sláinte agus sábháilteachta atá i bhfeidhm sa Bhallstát lena mbaineann;

b) árachas breoiteachta i ndáil leis na rioscaí go léir a chumhdaítear de ghnáth dá náisiúnaigh féin sa Bhallstát lena mbaineann dó féin agus do bhaill a theaghlaigh;

c) acmhainní cobhsaí rialta leordhóthanacha chun é féin agus baill a theaghlaigh a chothabháil, gan dul i muinín chóras cúnaimh shóisialta an Bhallstáit lena mbaineann. Déanfaidh na Ballstáit meastóireacht ar na hacmhainní sin trí thagairt

teorainn ama a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 12(1) de Threoir 2003/86 a chomhlíonadh, rud a thugann le tuiscint go bhféadfadh athaontú a dteaghlaigh a bheith faoi réir coinníollacha breise, contrártha leis an gcuspóir aird ar leith a thabhairt ar staid na ndídeanaithe. Dá bhrí sin, mar thoradh ar an gceanglas a bheith i láthair go pearsanta tráth a chuirtear iarratas ar athaontú isteach, gan maoluithe a cheadú lena gceadaítear staid shonrach bhaill teaghlaigh an urraitheora a chur san áireamh, fágann sé nach féidir an ceart chun athaontú teaghlaigh a fheidhmiú sa chleachtas, rud a fhágann go mbaintear an bonn den chuspóir a shaothraítear le Treoir 2003/86 leis an reachtaíocht sin, a chuirtear i bhfeidhm gan an tsolúbthacht is gá, agus go mbaintear a héifeachtacht de.

Den pháirt eile, deir an Chúirt go sáraíonn foráil náisiúnta a éilíonn, gan eisceachtaí, láithreas pearsanta bhaill de theaghlach an urraitheora chun iarratas ar athaontú teaghlaigh a thabhairt isteach, fiú nuair a bhíonn an chuma sin dodhéanta nó ródheacair, ar an gceart. chun aontacht teaghlaigh a urramú atá leagtha amach in Airteagal 7 den Chairt, léigh, i gcás inarb iomchuí, i gcomhar le hAirteagal 24, mír 2 agus mír 3 de.Is ionann oibleagáid den sórt sin go deimhin agus cur isteach díréireach ar an gceart chun urraim ar aontacht teaghlaigh i ndáil leis an aidhm, atá dlisteanach cinnte, calaois a bhaineann le hathaontú teaghlaigh a chomhrac. Ós rud é go dtarlaíonn an nós imeachta chun iarratas a dhéanamh ar athaontú teaghlaigh i gcéimeanna, féadfaidh na Ballstáit a iarraidh go mbeidh baill teaghlaigh an urraitheora i láthair go pearsanta ag céim níos déanaí den nós imeachta sin, gan é a bheith riachtanach a cheangal, chun críocha an t-iarratas ar athaontú teaghlaigh a phróiseáil, teacht i láthair den sórt sin a luaithe a dhéantar an t-iarratas. Mar sin féin, ionas nach mbainfear an bonn den chuspóir a shaothraítear le Treoir 2003/86 maidir le hathaontú teaghlaigh agus na cearta bunúsacha a bhfuiltear ag iarraidh a chosaint leis an Treoir sin a chur chun cinn, i gcás ina gceanglaíonn an Ballstát ar bhaill teaghlaigh an urraitheora teacht i láthair go pearsanta tráth níos déanaí, ní mór don Bhallstát sin an láithriú sin a éascú, go háirithe trí dhoiciméid chonsalacha nó laissez-passer a eisiúint, agus líon na láithrithe a laghdú go dtí an méid a bhfuil fíorghá leis.

Breithiúnas an 29 Meitheamh 2023, *Stadt Frankfurt am Main agus Stadt Offenbach am Main (Athnuachan ar chead cónaithe arna eisiúint ag an dara Ballstát)* (C-829/21 agus C-129/22, EU:C:2023:525)

(Tarchur chun réamhrialú – Beartas inimirce – Stádas náisiúnach tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad – Treoir 2003/109/CE – Airteagal 9(4), an dara fomhír, Airteagal 14(1), Airteagal 15(4), an dara fomhír, Airteagal 19(2), agus Airteagal 22 – Ceart náisiúnach tríú tír chun stádas cónaitheach fadtéarmach i mBallstát – Deonú "cead cónaithe fadtéarma – AE" ar feadh tréimhse neamhtheoranta ag an gcéad

---

a dhéanamh dá gcineál agus dá rialtacht agus féadfaidh siad leibhéal an phá agus na bpinsean náisiúnta íosta chomh maith le líon na mball teaghlaigh a chur san áireamh.' [Aistriúchán neamhoifigiúil]

Bhallstát – Náisiúnach tríú tír as láthair ó chríoch an chéad Bhallstáit ar feadh tréimhse níos faide ná sé bliana – Caillteanas comhleanúnach ar an gceart chun stádas cónaitheach fadtéarmach – Iarratas ar athnuachan ar chead cónaithe arna eisiúint ag an dara Ballstát faoi fhorálacha Chaibidil III de Threoir 2003/109/CE – Diúltú don iarraidh mar gheall ar chaillteanas an chirt sin ag an dara Ballstát – Coinníollacha)

Fuair TE, náisiúnach Gána, agus EF, náisiúnach den Phacastáin, cead cónaithe fadtéarmach cónaitheora fhadtéarmaigh – an Aontais san Iodáil a bhfuil an focal *'illimitata'* ([fad] neamhtheoranta, *inter alia*, aici. In 2013 agus 2014 faoi seach, tháinig siad isteach sa Ghearmáin ón Iodáil. Ar bhonn a stádais mar chónaitheoir fadtéarmach a eisíodh san Iodáil, dheonaigh údaráis na Gearmáine cead cónaithe a bhí bailí ar feadh bliana dóibh i gcomhréir le reachtaíocht na Gearmáine maidir le cónaí eachtrannach [160].

Ina dhiaidh sin, dhiúltaigh údaráis na Gearmáine na hiarratais ar athnuachan chead cónaithe TE agus EF. Rinne an dara ceann agóid i gcoinne an neamh-athnuaite sa chúirt. Go háirithe, maidir le EF, bhí diúltú na hathnuachana bunaithe ar an bhforas, a leagtar síos sa dara fomhír d'Airteagal 9(4) de Threoir 2003/109 [161], gur chaill sé an ceart chun stádas cónaitheora fhadtéarmaigh san Iodáil ós rud é nach raibh cónaí air sa Bhallstát sin ar feadh níos mó ná sé bliana. Ardaíodh an foras céanna i gcoinne TE sna himeachtaí a bhain leis an agóid i gcoinne dhiúltú a iarratais ar athnuachan.

Chinn cúirteanna na Gearmáine ar tugadh imeachtaí os a gcomhair, faoi seach, maidir leis na caingne a thionscain TE agus EF, eadhon *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Ard-Chúirt Riaracháin, Hesse, an Ghearmáin) agus Verwaltungsgericht Darmstadt (Cúirt Riaracháin, Darmstadt, an Ghearmáin), roinnt ceisteanna maidir le léirmhíniú Threoir 2003/109 a tharchur chuig an gCúirt.

Ina breithiúnas, sonraíonn an Chúirt, *inter alia*, na coinníollacha a ndiúltaíonn cinneadh, amhail iad siúd atá i gceist sna príomhimeachtaí, cead cónaithe náisiúnaigh tríú tír a athnuachan ar an bhforas go raibh sé as láthair ó chríoch an Bhallstáit a dheonaigh stádas cónaitheora fhadtéarmaigh ar feadh tréimhse is faide ná sé bliana agus, dá bhrí sin, gur chaill sé nó sí an ceart chun an stádais sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire gur coinníoll éigeantach é teidlíocht ar stádas cónaitheora fhadtéarmaigh sa 'chéad Bhallstát'[162] agus nach mór do náisiúnach tríú tír ar mian leis cead cónaithe a fháil nó a athnuachan sa 'dara Ballstát' [163] faoi fhorálacha Chaibidil III de Threoir 2003/109 é a chomhlíonadh ar dtús. Dá bhrí sin, má chinneann an dara Ballstát gur chaill an náisiúnach tríú tír lena mbaineann a cheart chun stádas cónaitheora fhadtéarmaigh sa chéad Bhallstát ar an bhforas, *inter alia*, mar a fhoráiltear sa dara fomhír d'Airteagal 9(4) de Threoir

---

160 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit undie Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Dlí maidir le cónaí, obair agus lánpháirtiú náisiúnach eachtrach ar chríoch Chónaidhme) an 30 Iúil 2004 (BGBl. 2004 I, lch. 1950), sa leagan is infheidhme maidir leis na díospóidí sna príomhimeachtaí.

161 Treoir 2003/109/CE ón gComhairle an 25 Samhain 2003 maidir le stádas náisiúnach tríú tír a bhfuil cónaí orthu go fadtéarmach (IO 2004, L 16, lch. 44), arna leasú le Treoir 2011/51/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle. An Chomhairle, an 11 Bealtaine 2011 (IO 2011, L 132, lch. 1).

162 I gcomhréir le hAirteagal 2(c) de Threoir 2003/109, is é seo an Ballstát a dheonaigh stádas cónaitheach fadtéarmach do náisiúnach tríú tír den chéad uair.

163 De réir Airteagal 2(d) de Threoir 2003/109, tagraíonn an téarma sin do 'aon Bhallstát seachas an Ballstát a dheonaigh stádas cónaithe fadtéarmach do náisiúnach tríú tír den chéad uair agus ina bhfeidhmíonn an cónaitheoir fadtéarmach sin a cheart cónaitheachta'.

2003/109, go raibh sé nó sí as láthair ó chríoch an chéad Bhallstáit ar feadh tréimhse is faide ná sé bliana, rud a fhágann nach féidir cead cónaithe den sórt sin a athnuachan dá thoradh sin.

Ina dhiaidh sin, maidir leis an dáta ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar an gcoinníoll a bhaineann leis an gceart stádas cónaithe fadtéarmach a fháil, luann an Chúirt gurb é sin an dáta ar chuir an náisiúnach tríú tír lena mbaineann isteach a iarratas nó a hiarratas ar athnuachan an cheada cónaithe faoi fhorálacha Chaibidil III de Threoir 2003/109. Mar sin féin, níl aon rud le cosc a chur ar an dara Ballstát cinneadh nua a ghlacadh lena ndiúltaítear an cead cónaithe a athnuachan nó lena dtarraingítear siar é de bhun Airteagal 22 den Treoir sin má mheasann sé gur cailleadh an ceart chun stádas cónaitheora fhadtéarmaigh sa chéad Bhallstát le linn an nós imeachta riaracháin nó bhreithiúnaigh a bhaineann leis an iarratas ar athnuachan.

Ar deireadh, tugann an Chúirt dá haire gur ar an náisiúnach tríú tír lena mbaineann, mar phrionsabal, atá an dualgas cruthúnais a bhaineann le teidlíocht ar stádas cónaitheora fhadtéarmaigh sa chéad Bhallstát. Mar sin féin, leanann sé ó Threoir 2003/109 [164] go bhfuil cead cónaithe fadtéarmach ag cónaitheoir fadtéarmach – Tá an Aontais bailí ónar féidir a thoimhdiú go bhfuil an ceart chun an stádais sin ag an náisiúnach sin fós. Go deimhin, ní féidir an toimhde sin a bhréagnú, ós rud é go bhféadfar a iarraidh ar an dara Ballstát scrúdú a dhéanamh ar cheann de na forais le stádas cónaitheora fhadtéarmaigh a chailleadh dá dtagraítear in Airteagal 9 de Threoir 2003/109. Mar sin féin, tá dúshlán den sórt sin faoi réir cinneadh go bhfuil comharthaí sách sonrach agus comhsheasmhach ann go bhfuil ceann de na forais sin in ann a chur i bhfeidhm.

Sa chomhthéacs sin, sonraíonn an Chúirt na seiceálacha nach mór don dara Ballstát a dhéanamh, i láthair táscairí den sórt sin, maidir leis an bhforas dá bhforáiltear sa dara fomhír d'Airteagal 9(4) de Threoir 2003/109, trína iarraidh sin a dhéanamh. i gcás inarb iomchuí, cúnamh ón gcéad Bhallstát, i gcomhréir le prionsabal an chomhair dhílis [165]. De pháirt, ní mór cuireadh a thabhairt ar dtús don náisiúnach tríú tír cruthúnas a sholáthar ar láithreacht fhéideartha ar chríoch an chéad Bhallstáit le linn na tréimhse sé bliana dá dtagraítear san fhoráil seo, is leor láithreacht sa chríoch seo ar feadh tréimhse iomlán cúpla lá chun caillteanas an chirt chun stádas cónaitheora fadtéarmach a chosc. Den pháirt eile, i gcás neamhláithreacht ón gcríoch sin ar feadh tréimhse níos faide ná sé bliana, ní mór don dara Ballstát a fhíorú, i gcomhréir leis an tríú fomhír d'Airteagal 9(4) de Threoir 2003/109, ar bhain an chéad Bhallstát úsáid as an rogha chun foráil a dhéanamh, 'ar chúiseanna sonracha', go gcoinneoidh an cónaitheoir fadtéarmach a stádas sa Bhallstát sin i gcás neamhláithreacht den sórt sin agus, sa chás sin, an bhfuil cúis shonrach den sórt sin suite.

3. Trasnú teorainneacha

Breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Pharlaimint* v *an Coimisiún (Díolúine víosa do náisiúnaigh SAM)* (C-137/21, EU:C:2023:625)

(Mainneachtain gníomhú – Rialachán (AE) 2018/1806 – Pointe (f) den chéad mhír d'Airteagal 7 – Liosta de thríú tíortha a bhfuil a náisiúnaigh faoi réir ceanglais víosa a bheith ina seilbh acu chun teorainneacha seachtracha na mBallstát a thrasnú – Liosta de thríú tíortha a bhfuil a náisiúnaigh díolmhaithe ón gceanglas sin – Prionsabal na cómhalartachta – Cuireadh chun gníomh tarmligthe a ghlacadh lena

[164] Go sonrach, léitear an chéad fhomhír d'Airteagal 15(4) de Threoir 2003/109, i bhfianaise aithris 11 de.

[165] Leagtar amach an prionsabal sin in Airteagal 4(3) CFAE.

gcuirfear an díolúine ón gceanglas víosa ar fionraí sealadach ar feadh tréimhse 12 mhí le haghaidh náisiúnaigh de chuid Stáit Aontaithe Mheiriceá)

De réir Rialachán 2018/1806 [166], lena liostaítear na tríú tíortha a mbeidh ar a náisiúnaigh víosaí a bheith ina seilbh acu ar thrasnú teorainneacha seachtracha dóibh agus lena liostaítear na tríú tíortha a mbeidh a náisiúnaigh díolmhaithe ón gceanglas sin, tá prionsabal na cómhalartachta víosaí iomlán bunaithe ag an Aontas Eorpach mar chuspóir, chun inchreidteacht agus leanúnachas a bheartais sheachtraigh i leith tríú tíortha a fheabhsú [167]. Sa cháil sin, foráiltear sa Rialachán seo go caithfidh sásra lena gcumasófar cur chun feidhme phrionsabal na cómhalartachta cur ar chumas an Aontais freagairt de mheon dlúthpháirtíochta a bheith ann má chinneann ceann de na tríú tíortha a áirítear sa liosta in Iarscríbhinn II náisiúnaigh de chuid ceann amháin nó níos mó de na Ballstáit a chur faoi réir cheanglas víosa [168]. Tarmligtear leis an Rialachán an chumhacht don Choimisiún gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 CFAE, a bhaineann go háirithe leis an díolúine ón gceanglas víosa a fhionraí go sealadach do náisiúnaigh tríú tíortha den sórt sin [169].

I mí Aibreáin 2016, chuir an Coimisiún teachtaireacht [170] faoi bhráid na Parlaiminte agus na Comhairle inar sonraíodh go raibh staid neamh-chómhalartachta fós ann maidir le trí thríú tír, lena n-áirítear Stáit Aontaithe Mheiriceá, a chuir náisiúnaigh de chúig Bhallstát faoi réir ceanglas víosa ina dhiaidh sin. Tar éis don Choimisiún a chinneadh [171] nach mbaineann neamh-chómhalartacht i gcúrsaí víosaí ach le dhá thríú tír, lena n-áirítear Stáit Aontaithe Mheiriceá, i mí an Mhárta 2017, ghlac an Pharlaimint rún [172] inar mheas sí go raibh 'oibleagáid dhlíthiúil ar an gCoimisiún gníomh tarmligthe a ghlacadh lena gcuirfear ar fionraí go sealadach an díolúine ón gceanglas víosa do náisiúnaigh tríú tír nach bhfuil an ceanglas víosa curtha i leataobh acu do shaoránaigh de chuid Ballstáit áirithe' agus d'iarr sí ar an gCoimisiún gníomh den sórt sin a ghlacadh. Thug an Coimisiún freagra diúltach ar an iarratas seo i mí na Bealtaine 2017 [173]. Tar éis don Choimisiún a séú teachtaireacht leantach a chur i láthair i mí an

---

166 Rialachán (AE) 2018/1806 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Samhain 2018 lena liostaítear na tríú tíortha a mbeidh ar a náisiúnaigh víosaí a bheith ina seilbh acu ar thrasnú teorainneacha seachtracha dóibh agus lena liostaítear na tríú tíortha a mbeidh a náisiúnaigh díolmhaithe ón gceanglas sin (téacs códaithe) (IO 2018 L 303, lch. 39).

167 Féach aithris 14 de Rialachán 2018/1806.

168 Féach aithris 15 de Rialachán 2018/1806.

169 Féach aithris 17 agus Airteagal 7 (e), (f) agus (h) de Rialachán 2018/1806. Go háirithe, de bhun Airteagal 7:

'I gcás inar chuir tríú tír a liostaítear in Iarscríbhinn II ceanglas víosa i bhfeidhm le haghaidh náisiúnach Ballstáit amháin ar a laghad, beidh feidhm ag na forálacha seo a leanas:

[…]

f) i gcás nach bhfuil an ceanglas víosa tarraingthe siar ag an tríú tír lena mbaineann laistigh de 24 mhí tar éis dháta an fhoilsithe dá dtagraítear sa tríú fomhír de phointe (a), glacfaidh an Coimisiún gníomh tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 10 lena gcuirfear an díolúine ón gceanglas víosa ar fionraí sealadach ar feadh tréimhse 12 mhí le haghaidh náisiúnaigh an tríú tír lena mbaineann. Gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagal 6, éileofar go mbeidh víosa ina sheilbh ag gach catagóir náisiúnaigh ón tríú tír a mbaineann an gníomh tarmligthe léi, le linn thréimhsí na fionraíochta sin, agus iad ag trasnú theorainneacha seachtracha na mBallstát;

[…] '.

170 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle dar teideal 'Staid na himeartha agus bealaí chun cinn i leith staid na neamh-chómhalartachta le tríú tíortha áirithe i réimse an bheartais víosaí' [COM (2016) 221 final].

171 De réir a dhara Teachtaireacht leantach, an 21 Nollaig 2016.

172 Rún ó Pharlaimint na hEorpa, an 2 Márta 2017, maidir le hoibleagáidí an Choimisiúin i ndáil le cómhalartacht víosaí de bhun Airteagal 1(4) de Rialachán (CE) Uimh. 539/2001 [2016/2986 (RSP)] (IO 2018 C263, lch 2, 'Rún Márta 2017').

173 Leis an Teachtaireacht leantach, an 2 Bealtaine 2017 (COM (2017) 227 final).

Mhárta 2020, d'athdhearbhaigh an Pharlaimint a hiarraidh chun gníomhú [174], agus lean Stáit Aontaithe Mheiriceá de cheanglas víosa a fhorchur ar náisiúnaigh de cheithre Bhallstát. Arís eile, níor thug an Coimisiún freagra dearfach ar an gcuireadh sin [175].

Agus í den tuairim go gceanglaítear le pointe (f) den chéad mhír d'Airteagal 7 de Rialachán 2018/1806 ar an gCoimisiún gníomh tarmligthe a ghlacadh i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha maidir le gníomh den sórt sin a leagtar síos leis an bhforáil sin a ghlacadh, thionscain an Pharlaimint caingean i gcoinne an Choimisiúin mar gheall ar mhainneachtain gníomhú, de bhun Airteagal 265 CFAE.

Ina breithiúnas, rialaigh an Chúirt ar inghlacthacht na caingne maidir le mainneachtain gníomhú, eadhon, ar dtús, an teorainn ama chun imeachtaí a thionscnamh arna leagan síos leis an bhforáil sin agus, ar an dara dul síos, ar an gcoincheap seasamh a shonrú de réir bhrí na forála sin i gcomhthéacs idirinstitiúideach. Maidir leis an tsubstaint, déanann an Chúirt an chaingean a dhiúltú ar an bhforas nár sháraigh an Coimisiún, trí chritéir an rialacháin sin a chomhlíonadh, a chorrlach breithmheasa nuair a mheas sí nach raibh sé de cheangal uirthi an gníomh tarmligthe a iarradh a ghlacadh.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, rialaíonn an Chúirt maidir le hinghlacthacht na caingne [176].

Leis an gcéad phléadáil neamh-inghlacthachta líomhnaítear go raibh an chaingean sin as am, ós rud é gur thionscain an Pharlaimint a caingean maidir le mainneachtain gníomhú tar éis di an dara hiarraidh chun gníomhú a sheoladh chuig an gCoimisiún le rún ó mhí Dheireadh Fómhair 2020, cé nár thug sí caingean den sórt sin tar éis rún mhí an Mhárta 2017. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire go mbraitheann an cheist i dtaobh an ndearna an Pharlaimint neamhaird ar an teorainn ama chun imeachtaí a thionscnamh a leagtar síos sa dara mír d'Airteagal 265 CFAE ar cé acu atá nó nach bhfuil an dara hiarraidh chun gníomhú, i bhfianaise tosca oibiachtúla a bhaineann lena hábhar nó lena comhthéacs, éagsúil leis an gcéad iarraidh. I ndáil leis sin, sa Teachtaireacht tar éis rún mhí an Mhárta 2017, mheas an Coimisiún, *inter alia*, go mbeadh glacadh gnímh tharmligthe lena gcuirfí an díolúine ón gceanglas víosa ar fionraí go sealadach fritorthúil agus nach rannchuideodh sé le cuspóir an taistil gan víosa a bhaint amach do shaoránaigh uile an Aontais. Ina rún i mí Dheireadh Fómhair 2020, d'iarr an Pharlaimint ar an gCoimisiún athmhachnamh a dhéanamh ar an gcur chuige a roghnaíodh trí bliana roimhe sin, i bhfianaise forbairtí idir an dá linn. Tugann an Chúirt dá haire, i ndáil leis sin, go bhféadfadh cúiseanna dlíthiúla agus polaitiúla éagsúla a bheith ina gcúis leis an bParlaimint, ar dtús, an chaingean a chur ar ceal tar éis don Choimisiún an teachtaireacht sin a ghlacadh. Ina theannta sin, dealraíonn sé go raibh sé tar éis measúnú a dhéanamh ar fhorbairtí ó glacadh an chéad iarraidh chun gníomhú gur ghlac an Pharlaimint rún mhí Dheireadh Fómhair 2020. Ós rud é go bhfuil na hiarratais chun gníomhú atá sa dá rún éagsúil ó thaobh a n-ábhair agus an chomhthéacs inar glacadh iad araon, is í conclúid na Cúirte nach bhféadfadh sé gurb é cuspóir an rúin i mí Dheireadh Fómhair 2020 dul

---

174 Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 22 Deireadh Fómhair 2020 maidir le hoibleagáidí an Choimisiúin i ndáil le cómhalartacht víosaí de bhun Airteagal 7 de Rialachán (AE) 2018/1806 (2020/2605 (RSP)) (IO 2021 C 404, lch. 157; 'Rún Dheireadh Fómhair 2020').

175 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle ina leagtar amach seasamh an Choimisiúin tar éis an Rúin ó Pharlaimint na hEorpa an 22 Deireadh Fómhair 2020 maidir le hoibleagáidí an Choimisiúin i ndáil le cómhalartacht víosaí agus staid na himeartha ina leith (COM (2020) 851 final) ('Teachtaireacht mhí na Nollag 2020').

176 De réir bhrí an dara mír d'Airteagal 265 CFAE, ní bheidh an chaingean inghlactha ach amháin sa chás go ndearnadh iarraidh chun gníomhú ar an institiúid, ar an gcomhlacht, nó ar an ngníomhaireacht lena mbaineann cheana féin. Más rud é, laistigh de dhá mhí tar éis a iarrtha sin uirthi, go mbeidh an institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht i dtrácht gan a sheasamh nó a seasamh sa chás a shonrú, féadfar an chaingean a thabhairt ar aghaidh laistigh de thréimhse bhreise dhá mhí.

timpeall ar an teorainn ama chun imeachtaí a thionscnamh a leagtar síos sa dara mír d'Airteagal 265 CFAE, ar cuireadh tús léi leis an iarraidh chun gníomhú a bhí sa rún ó mhí an Mhárta 2017.

Maidir leis an dara pléadáil neamh-inghlacthachta, lena n-éilítear gurb ann do sheasamh an Choimisiúin a shonrú trína theachtaireacht i mí na Nollag 2020, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfar, faoin gcéad mhír d'Airteagal 265 CFAE, an t-ábhar a thabhairt os a comhair chun dearbhú a fháil nach ngníomhaíonn an institiúid lena mbaineann de shárú ar na Conarthaí. I dtaca leis sin, meabhraíonn an Chúirt nach ionann freagra ó institiúid ar chuireadh chun gnímh a shásamh leis an duine a sheol chuici, nach ionann an freagra sin agus seasamh, lena n-áirítear uchtáil, cuireann sé deireadh leis an easnamh. Ní féidir an réiteach seo a chur i bhfeidhm i gcomhthéacs idirinstitiúideach, áfach, i gcásanna ina bhféadfadh an institiúid lena mbaineann staid neamhghníomhaíochta a bhuanú mar gheall ar neamh-inghlacthacht na gníomhaíochta mar gheall ar mhainneachtain a chomhlíonadh. B'amhlaidh a bheadh dá n-aicmeofaí teachtaireacht an Choimisiúin atá i gceist mar 'seasamh a shonrú' de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 265 CFAE. Dá bhrí sin, féadfar diúltú gníomhú tar éis iarraidh chun gníomhú a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais ar bhonn an dara mír d'Airteagal 265 CFAE, ar an gcoinníoll nach gcuirfidh an diúltú sin, má tá sé sainráite, deireadh leis an mainneachtain gníomhú. Sna himthosca sin, i gcomhthéacs idirinstitiúideach, maidir le freagra ó institiúid arb éard atá ann ná ráiteas ar chúiseanna gan an beart atá á lorg a ghlacadh, dar leis an institiúid sin, mar atá sa chás seo, nach mór an freagra a mheas mar dhiúltú gníomhú ón institiúid sin, agus dá bhrí sin, go bhféadfaí í a tharchur chuig an gCúirt i gcomhthéacs caingean arna tabhairt faoi Airteagal 265 CFAE.

Sa dara háit, maidir leis an tsaincheist aonair a d'ardaigh an Pharlaimint go substaintiúil, ar dá réir a sháraigh an Coimisiún na Conarthaí trí mhainneachtain, de bhun phointe (f) den chéad mhír d'Airteagal 7 de Rialachán 2018/1806, gníomh tarmligthe a ghlacadh lena gcuirtear an díolúine ón gceanglas víosa ar fionraí go sealadach do náisiúnaigh Stáit Aontaithe Mheiriceá, tugann an Chúirt faoi deara gur cosúil, gur léir ó fhoclaíocht na forála sin go gceanglaítear ar an gCoimisiún gníomh den sórt sin a ghlacadh i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha is gá chun é a ghlacadh. Mar sin féin, ní mór an léiriú sin a eisiamh i bhfianaise scéim ghinearálta na chéad mhíre d'Airteagal 7 de Rialachán 2018/1806, a bhfuil struchtúr ilchéimneach an tsásra cómhalartachta a bhunaítear leis mar shaintréith di go háirithe. Dá bhrí sin, is léir, go háirithe, ó léamh comhcheangailte na bhforálacha san airteagal sin, arna léamh i bhfianaise aithris 17 den rialachán sin, go bhfuil corrlach breithmheasa ag an gCoimisiún maidir le gníomh tarmligthe a ghlacadh nó gan é a ghlacadh bunaithe ar an Airteagal sin. Dá bhrí sin, níl sé d'oibleagáid ar an gCoimisiún an gníomh tarmligthe i dtrácht a ghlacadh tar éis don tréimhse 24 mhí ó dháta foilsithe an fhógra dá dtagraítear i bpointe (a) den chéad mhír d'Airteagal 7 den Rialachán sin dul in éag.

Ar an taobh eile, ní mór don Choimisiún na trí chritéar a leagtar amach i bpointe (d) den chéad mhír d'Airteagal 7 de Rialachán 2018/1806, a chur san áireamh, d'fhonn a chinneadh ar cheart, i bhfianaise chuspóir na cómhalartachta iomláine, an díolúine ón gceanglas víosa do náisiúnaigh an tríú tír lena mbaineann a chur ar fionraí nó, de mhalairt air sin, staonadh ó bheart den sórt sin a ghlacadh, i bhfianaise na leasanna a bhaineann, go háirithe, le caidreamh seachtrach na mBallstát, na dtíortha atá bainte le limistéar Schengen, agus an Aontais Eorpaigh [177]. Tar éis di na trí chritéar sin a scrúdú,

---

177 De réir Airteagal 7, an chéad mhír, faoi d) de Rialachán 2018/1806:

'I gcás inar chuir tríú tír a liostaítear in Iarscríbhinn II ceanglas víosa i bhfeidhm le haghaidh náisiúnach Ballstáit amháin ar a laghad, beidh feidhm ag na forálacha seo a leanas:

[…]

d) déanfaidh an Coimisiún, agus céimeanna breise á meá aige i gcomhréir le pointe (e), (f) nó (h), toradh na mbeart arna nglacadh ag an mBallstát lena mbaineann chun taisteal gan víosa leis an tríú tír i gceist a áirithiú, mar aon leis na céimeanna a ghlacfar i gcomhréir le pointe (b) chun a athbhunú nó a thabhairt isteach, agus na hiarmhairtí a thagann ó

tagann an Chúirt ar an tátal nach ndeachaigh an Coimisiún lasmuigh de theoranta a chorrlach breithmheasa agus an tuairim á ghlacadh, tar éis iarraidh chun gníomhú na Parlaiminte i mí Dheireadh Fómhair 2020, nach raibh sé de cheangal air an gníomh tarmligthe i dtrácht a ghlacadh. Dá bhrí sin, déanann sí an chaingean a dhiúltú toisc é a bheith gan bhunús.

---

fhionraí na díolúine ón gceanglas víosa i ndáil leis an gcaidreamh seachtrach a bhíonn ag an Aontas agus a Bhallstáit leis an tríú tír ábhartha sin;

[…] '.

V. Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla

1. Barántas gabhála Eorpach

a. Dlínse an údaráis bhreithiúnaigh eisiúna

Breithiúnas an 31 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Puig Gordi agus páirtithe eile* (C-158/21, EU:C:2023:57)

(Tarchur chun réamhrialú – Limistéar Saoirse, Slándála agus Ceartais – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Barántas Gabhála Eorpach – Cinneadh Réime 2002/584/CGB – Nósanna imeachta um thabhairt suas idir na Ballstáit – Coinníollacha maidir le forghníomhú – Inniúlacht an údaráis bhreithiúnaigh eisiúna – An dara mír d'Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Ceart chun triail a fháil os comhair binse arna bhunú roimhe sin le dlí – An fhéidearthacht Barántas Gabhála Eorpach nua a eisiúint i gcoinne an duine chéanna)

Tar éis ghlacadh na ndlíthe maidir le neamhspleáchas Chomhphobal Uathrialach na Catalóine (an Spáinn) agus reifreann a sheoladh chun na críche sin, tionscnaíodh imeachtaí coiriúla i gcoinne roinnt daoine os comhair an *Tribunal Supremo* (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn), an chúirt a rinne an tarchur. I bhfómhar 2019, d'eisigh an chúirt sin roinnt barántas gabhála Eorpach (BGEanna). Cuireadh na nósanna imeachta chun BGEanna a fhorghníomhú a eisíodh i gcoinne Puigdemont Casamajó agus Comín Oliveres ar fionraí tar éis iad a bheith tofa chuig Parlaimint na hEorpa. Maidir le BGE a eisíodh i gcoinne Puig Gordi, dhiúltaigh an *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel* (Cúirt Chéadchéime Ollainnise na Bruiséile, an Bheilg), le hordú i mí Lúnasa 2020, é a fhorghníomhú ar an bhforas, dar leis, nach raibh dlínse ag an gcúirt a rinne an tarchur an BGE sin a eisiúint. Le breithiúnas a tugadh i mí Eanáir 2021, dhiúltaigh an cour d'appel de Bruxelles (an Chúirt Achomhairc, an Bhruiséil, an Bheilg) an t-achomharc a rinneadh i gcoinne an ordaithe sin.

Sa chomhthéacs sin, cuireann an chúirt a rinne an tarchur sraith ceisteanna faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais lena n-iarrtar, go bunúsach, a chinneadh an bhféadfaidh údarás breithiúnach forghníomhaitheach diúltú BGE a fhorghníomhú agus é ag líomhain easpa inniúlachta an údaráis bhreithiúnaigh eisiúna chun an barántas sin a eisiúint nó chun an duine atá cúisithe a thriail, agus an gcuirtear cosc leis an gCinneadh Réime maidir le BGEanna [178] ar BGE nua a eisiúint tar éis forghníomhú an chéad BGE a bheith diúltaithe.

Lena breithiúnas, sonraíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, *inter alia*, na coinníollacha lena gcuirtear ar chumas an údaráis bhreithiúnaigh fhorghníomhaithigh diúltú d'éifeacht a thabhairt do BGE mar gheall ar an mbaol go sárófar, i gcás ina ndéantar an duine iarrtha a thabhairt suas, ceart bunúsach an duine sin chun triail chóir a fháil [179], i ndáil le heaspa dlínse den sórt sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

[178] Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir na Ballstáit (IO 2002 L 190, lch. 1), arna leasú le Cinneadh Réime 2009/299/CGB ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 (IO 2009 L 81, lch. 24) ('Cinneadh Réime 2002/584').

[179] Cumhdaítear an ceart sin in Airteagal 47, an dara fomhír, den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Ar an gcéad dul síos, maíonn an Chúirt nach bhféadfaidh údarás breithiúnach forghníomhaitheach diúltú BGE a fhorghníomhú ar bhonn forais do neamhfhorghníomhú nach n-eascraíonn as Cinneadh Réime 2002/584, arna leasú, ach ó dhlí an Bhallstáit fhorghníomhaithigh amháin. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire go n-eascraíonn na forais a glacadh ina cásdlí mar fhorais lena gceanglaítear nó lena n-údaraítear gan éifeacht a thabhairt do BGE as Cinneadh Réime 2002/584. Thairis sin, dá nglacfaí leis go bhféadfadh Ballstát cur leis na forais sin le forais eile, bunaithe ar an dlí náisiúnta, lena bhféadfaí diúltú éifeacht a thabhairt do BGE, bheadh sin ina chonstaic ar fheidhmiú cuí an chórais shimplithe, a bunaíodh leis an gCinneadh Réime sin, chun daoine a thabhairt suas. Cuireann an Chúirt leis sin, áfach, go bhfuil Ballstát i dteideal, ar bhonn eisceachtúil, brath ar fhoras do neamhfhorghníomhú bunaithe ar an oibleagáid a áirithiú go n-urramófar na cearta bunúsacha a thugtar don duine lena mbaineann faoi dhlí an Aontais [180], faoi réir na gcoinníollacha dochta a leagtar síos i gcásdlí na Cúirte i ndáil leis sin.

Ar an dara dul síos, rialaíonn an Chúirt nach féidir leis an údarás breithiúnach forghníomhaitheach a fhíorú an raibh BGE eisithe ag údarás breithiúnach a bhí inniúil chun na críche sin agus diúltú an BGE sin a fhorghníomhú i gcás ina measann sé nach amhlaidh atá [181]. I ndáil leis sin, foráiltear le hAirteagal 6(1) de Chinneadh Réime 2002/584 gurb é an t-údarás breithiúnach eisiúna údarás breithiúnach an Bhallstáit eisiúna a bhfuil inniúlacht aige chun BGE a eisiúint faoi dhlí an Stáit sin. Cé nach mór don údarás breithiúnach forghníomhaitheach é féin a shásamh, sula bhforghníomhóidh sé BGE, go raibh sé eisithe ag údarás breithiúnach, ní féidir leis a fhíorú, áfach, go bhfuil an t-údarás i dtrácht inniúil chun barántas den sórt sin a eisiúint i bhfianaise rialacha dhlí an Bhallstáit eisiúna. I gcomhthéacs an neamhspleáchais nós imeachta a thugtar dó, is faoi gach Ballstát atá sé na húdaráis bhreithiúnacha atá inniúil chun BGE a eisiúint a ainmniú, agus beidh ar na húdaráis bhreithiúnacha sin ansin measúnú a dhéanamh iad féin ar a n-inniúlacht chun na críche sin i bhfianaise dhlí an Bhallstáit eisiúna.

Ar an tríú dul síos, luann an Chúirt nach bhféadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach atá air cinneadh a dhéanamh maidir le duine is ábhar do BGE a thabhairt suas diúltú an barántas sin a fhorghníomhú ar an bhforas go bhfuil an duine sin i mbaol, tar éis é a thabhairt suas don Bhallstát eisiúna, go dtabharfadh cúirt breithiúnas ina leith gan inniúlacht aici chun na críche sin, ach amháin,

- ar dtús, má tá fianaise oibiachtúil, iontaofa, bheacht agus nuashonraithe go cuí lena dtaispeántar go bhfuil ann d'easnaimh shistéamacha nó ghinearálaithe i bhfeidhmiú chóras breithiúnach an Bhallstáit eisiúna nó d'easnaimh a dhéanann difear do chosaint bhreithiúnach grúpa daoine atá in-sainaitheanta go hoibiachtúil agus lena mbaineann an duine sin, i bhfianaise an cheanglais maidir le cúirt arna bunú le dlí, rud a thugann le tuiscint go mbaintear, go ginearálta, leigheas éifeachtach dlí, lena gcumasaítear athbhreithniú a dhéanamh ar inniúlacht na cúirte coiriúla a bhfuil uirthi breithiúnas a thabhairt ina leith, de na daoine aonair lena mbaineann sa Bhallstát sin, agus

- anuas air sin, má thugann an t-údarás breithiúnach sin dá aire, in imthosca áirithe an cháis atá i gceist, go bhfuil forais shubstaintiúla agus chruthaithe ann lena chreidiúint, ag féachaint don fhaisnéis arna soláthar ag an duine is ábhar don BGE sin nach bhfuil inniúlacht chun na críche sin ag an gcúirt a n-iarrfar uirthi na himeachtaí a mbeidh an duine sin faoina réir a éisteacht.

Go háirithe, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil inniúlacht cúirte chun cás a éisteacht ina cuid den cheanglas maidir le 'binse arna bhunú le dlí', a eascraíonn as Airteagal 47 den Chairt. Dá bhrí sin, i

---

[180] Airteagal 1(3) de Chinneadh Réime 2002/584.

[181] Tugann an Chúirt rialú ar bhonn Airteagal 1(1) agus (2) agus Airteagal 6(1) de Chinneadh Réime 2002/584.

gcás ina maíonn duine is ábhar do BGE go mbeidh sé gan chosaint, tar éis dó a thabhairt suas, ar shárú ar a cheart chun leigheas éifeachtach os comhair binse neamhchlaonta ar bhonn easpa inniúlachta na cúirte a n-iarrtar uirthi breithiúnas a thabhairt ina leith, is faoin údarás breithiúnach forghníomhaitheach atá sé a mheas an bhfuil bunús maith leis an líomhain sin, i gcomhthéacs an scrúdaithe dhá chéim sin. I gcás ina measann an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach nach léirítear leis an bhfaisnéis atá ar fáil dó gurb ann do na heasnaimh thuasluaite, ní féidir leis an údarás sin diúltú an BGE sin a fhorghníomhú ar an bhforas sin. Más rud é, sa Bhallstát eisiúna, gur féidir, de réir leigheasanna dlí, athbhreithniú a dhéanamh ar inniúlacht na cúirte a n-iarrtar uirthi breithiúnas a thabhairt i leith duine den sórt sin (i bhfoirm scrúdaithe ar a hinniúlacht féin ag an gcúirt sin nó i bhfoirm caingne atá ar fáil os comhair cúirte eile), féadfar an baol atá ann don duine céanna sin go dtabharfadh cúirt sa Bhallstát sin breithiúnas ina leith gan an inniúlacht aici chun na críche sin a bhaint, i bprionsabal, trí na leigheasanna dlí sin a fheidhmiú ag an duine sin. In éagmais fianaise lena dtugtar le fios gurb ann do na heasnaimh sin, ní féidir leis an údarás breithiúnach forghníomhaitheach a thoimhdiú go bhfuil leigheasanna dlí den sórt sin in easnamh, agus é de cheangal ar an údarás sin, i gcomhréir le prionsabal na muiníne frithpháirtí, a anailís a bhunú ar na leigheasanna dlí sin a bheith ann agus ar éifeachtacht na leigheasanna sin.

Ar an gceathrú dul síos, measann an Chúirt go bhféadfar roinnt BGEanna comhleanúnacha a eisiúint i gcoinne duine iarrtha d'fhonn go ndéanfadh Ballstát é a thabhairt suas tar éis don Bhallstát sin forghníomhú an chéad BGE ina leith an duine sin a dhiúltú ar choinníoll nach ndéanfaí, dá ndéanfaí BGE nua a eisiúint, sárú ar na cearta bunúsacha agus bunphrionsabail dlí a chumhdaítear le hAirteagal 6 CAE [182], agus go bhfuil eisiúint an BGE nua sin comhréireach. D'fhéadfadh sé go mbeadh gá le BGE nua a eisiúint, go háirithe, tar éis deireadh a chur leis na gnéithe a chuir cosc ar fhorghníomhú an BGE roimhe sin. I gcomhthéacs an scrúdaithe i dtaobh comhréireacht BGE nua a eisiúint, ní mór don údarás breithiúnach eisiúna, pé scéal é, cineál agus tromchúis an chiona a bhfuil an duine iarrtha á ionchúiseamh ina leith, na hiarmhairtí ar an duine sin mar gheall ar BGE nó BGEanna a eisíodh roimhe sin ina choinne nó ionchais maidir le forghníomhú BGE nua a d'fhéadfadh a bheith ann a chur san áireamh.

b. Forghníomhú barántas gabhála Eorpach agus coinníollacha géillte

Breithiúnas an 18 Aibreán 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *E. D. L. (Forais le diúltú bunaithe ar bhreoiteacht)* (C-699/21, EU:C:2023:295)

(Tarchur le haghaidh réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Barántas gabhála Eorpach – Cinneadh Réime 2002/584/CGB – Airteagal 1(3) – Airteagal 23(4) – Nósanna imeachta um thabhairt suas idir Ballstáit – Forais le haghaidh neamhfhorghníomhaithe – Airteagal 4(3) CAE – Oibleagáid maidir le comhar dílis – Forghníomhú an bharántais ghabhála Eorpaigh a chur ar fionraí – Airteagal 4 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Toirmeasc ar phionós atá mídhaonna nó táireach – Tinneas tromchúiseach, ainsealach agus a d'fhéadfadh a bheith gan leigheas – Baol damáiste tromchúiseach do shláinte a dhéanann difear don duine lena mbaineann an barántas gabhála Eorpach)

In 2019, d'eisigh cúirt de chuid na Cróite barántas gabhála Eorpach ar E.D.L., a bhfuil cónaí air san Iodáil, chun críocha ionchúisimh choiriúil. Mar chuid d'fhorghníomhú an bharántais ghabhála seo, chuir Corte d'appello di Milano (Cúirt Achomhairc Milano, an Iodáil) E.D.L. faoi mheasúnú síciatrach, a thug le fios go raibh sé ag fulaingt ó neamhord síceach a d'éiligh cóireáil leanúnach, rud a d'fhág nach

[182] Tá an oibleagáid sin leagtha síos in Airteagal 1(3) de Chinneadh Réime 2002/584.

raibh sé oiriúnach do shaol an phríosúin. Chinn an Chúirt Achomhairc, Milano, dá bhrí sin, go gcuirfeadh forghníomhú an bharántais ghabhála isteach ar chóireáil E.D.L. agus go dtiocfadh meath ar a shláinte nó fiú baol cruthaithe féinmharaithe. Mar sin féin, ní fhoráiltear le forálacha dhlí na hIodáile [183] lena dtrasuítear Cinneadh Réime 2002/584 [184] maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach go bhféadfaí diúltú do thabhairt suas duine iarrtha ar chúiseanna sláinte dá leithéidí.

Agus amhras uirthi faoi bhunreachtúlacht na bhforálacha náisiúnta sin, tharchur Cúirt Achomhairc Milano an cás chuig an Corte costituzionale (an Chúirt Bhunreachtúil, an Iodáil). De réir na cúirte deiridh sin, ní áirítear ar na forais le haghaidh neamhfhorghníomhú barántas gabhála Eorpach dá bhforáiltear le Cinneadh Réime 2002/584 go bhféadfadh baol tromchúiseach a bheith ann do shláinte an duine lena mbaineann mar gheall ar ghalair ainsealacha a d'fhéadfadh a bheith ar feadh tréimhse éiginnte, amhail na cinn lena bhfuil E.D.L. ag fulaingt. Chinn sí mar sin ceist a chur ar an gCúirt Bhreithiúnais faoin léiriú atá le tabhairt ar an gcinneadh réime sin i gcás den sórt sin.

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, rialú maidir leis na coinníollacha faoina bhfuil an chumhacht nó an oibleagáid ag an údarás breithiúnach forghníomhaitheach, faoi Chinneadh Réime 2002/584, tabhairt suas duine iarrtha a chur ar fionraí agus diúltú d'fhorghníomhú barántas gabhála Eorpach i gcás baol go ndéanfaí damáiste tromchúiseach do shláinte an duine sin, chomh maith le ceist na oibleagáide idirphlé a bheith ann, i gcás den sórt sin, leis an údarás breithiúnach eisiúna.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, cinneann an Chúirt nach bhforáiltear le Cinneadh Réime 2002/584 go bhféadfaidh na húdaráis bhreithiúnacha forghníomhaitheacha diúltú barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú ar an bhforas amháin go bhfuil an duine is ábhar don bharántas gabhála den sórt sin ag fulaingt le galair thromchúiseacha, ainsealacha a d'fhéadfadh a bheith gan leigheas. Ag féachaint do phrionsabal na muiníne frithpháirtí atá mar bhunús leis an limistéar saoirse, slándála agus ceartais [185], tá toimhde ann go deimhin gur leor an cúram agus an chóireáil a thairgtear sna Ballstáit chun na galair sin a bhainistiú, go háirithe, i suíomh príosúin.

Mar sin féin, i bhfianaise Airteagal 23(4) de Chinneadh Réime 2002/584 [186], féadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach tabhairt suas an duine iarrtha a chur ar fionraí go sealadach, ar choinníoll go bhfuil cúiseanna tromchúiseacha ann chun a chreidiúint, ar bhonn gnéithe oibiachtúla, amhail fianuithe leighis nó tuarascálacha saineolais, gur léir go gcuirfeadh forghníomhú an bharántais

---

183 Léig n. 69 - Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (Dlí Uimh. 69 lena leagtar síos forálacha chun an dlí náisiúnta a chur ar chomhréir le Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir Ballstáit), an 22 Aibreán 2005 (GURI Uimh. 98 an 29 Aibreán 2005, lch. 6), sa leagan is infheidhme maidir le fíorais na díospóide sna príomhimeachtaí

184 Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir Ballstáit (IO 2002 L 190, lch. 1), arna leasú le Cinneadh Réime 2009/299/CGB ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 (IO 2009, L 81, lch. 24).

185 Rialaítear an réimse seo de dhlí an Aontais faoi Airteagail 67 et seq. CFAE agus áirítear leis, *inter alia*, comhar breithiúnach in ábhair choiriúla.

186 De réir na forála sin '[f]éadfar tabhairt suas a chur ar fionraí go sealadach ar chúiseanna tromchúiseacha daonnúla, mar shampla nuair a bhíonn cúiseanna bailí ann chun a chreidiúint go gcuirfeadh sé beatha nó sláinte an duine iarrtha i mbaol go follasach.'

ghabhála Eorpaigh sláinte an duine sin i mbaol, mar shampla, mar gheall ar bhreoiteacht nó ar bhreoiteacht shealadach roimh dháta sceidealta an tabhairt suas.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt nach féidir a chur as an áireamh go bhféadfadh fíorbhaol a bheith ag baint le tabhairt suas duine a bhfuil tinneas tromchúiseach air go gcaithfí go mídhaonna nó go táireach leis, de réir bhrí Airteagal 4 den Chairt, mar gheall ar, nó, in imthosca áirithe, go neamhspleách ar, leibhéal chaighdeán an chúraim atá ar fáil sa Bhallstát eisiúna, i gcás go sroichfidh an pionós íosmhéid déine a sháraíonn an leibhéal fulaingthe dosheachanta is gné dhílis de choinneáil.

Dá réir sin, i gcás ina bhfuil forais shubstaintiúla ag an údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i bhfianaise na fianaise oibiachtúla atá ar fáil dó, lena chreidiúint go ndéanfadh tabhairt suas an duine iarrtha, a bhfuil tinneas tromchúiseach air, é a nochtadh do bhaol iarbhír go dtiocfadh laghdú suntasach ar a ionchas saoil nó go dtiocfadh meath tapa, suntasach agus gan leigheas ar staid a shláinte, caithfidh an t-údarás sin an tabhairt suas a chur ar fionraí go sealadach. Ina theannta sin, ní mór dó a iarraidh ar an údarás breithiúnach eisiúna an fhaisnéis go léir is gá a sholáthar chun a áirithiú go ndéanfar na socruithe do na himeachtaí coiriúla is bun don bharántas gabhála Eorpach nó do choinníollacha choinneáil fhéideartha an duine sin chun go bhféadfaí deireadh a chur leis an mbaol atá i gceist. Má sholáthraíonn an t-údarás breithiúnach eisiúna na ráthaíochtaí sin, ní mór an barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú agus ní mór dáta nua a chomhaontú don tabhairt suas.

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt faoi deara go mbeadh sé i gcontrárthacht, áfach, le scéim ghinearálta Airteagal 23(4) de Chinneadh Réime 2002/584, ina dtagraítear do chineál 'sealadach' fionraí an tabhairt suas, a fhéadfaidh údarás breithiúnach forghníomhaitheach a chur siar ar feadh tréimhse mhaith ama, nó fiú ar feadh tréimhse éiginnte d'fhonn baol damáiste tromchúiseach do shláinte a sheachaint.

Dá bhrí sin, i gcúinsí eisceachtúla, maidir leis an bhfaisnéis arna soláthar ag an údarás breithiúnach eisiúna, chomh maith le haon fhaisnéis eile atá ar fáil don údarás breithiúnach forghníomhaitheach, féadfaidh an t-údarás deireanach sin teacht ar an tuairim, ar an gcéad dul síos, go bhfuil forais thromchúiseacha ann lena chreidiúint, i gcás tabhairt suas don Bhallstát eisiúna, go mbeidh an duine iarrtha i mbaol mór damáiste dá shláinte agus, ar an dara dul síos, nach féidir deireadh a chur leis an mbaol sin laistigh de thréimhse réasúnta. I gcás den sórt sin, ní mór don údarás breithiúnach forghníomhaitheach, de bhun Airteagal 1(3) [187], de Chinneadh Réime 2002/584, arna léamh i bhfianaise Airteagal 4 den Chairt, diúltú an barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú.

Breithiúnas an 6 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *O.G. (Barántas gabhála Eorpach do náisiúnach tríú tír)* (C-700/21, EU:C:2023:444)

(Tarchur le haghaidh réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Barántas gabhála Eorpach – Cinneadh Réime 2002/584/CGB – Forais le haghaidh neamhfhorghníomhú roghnach an bharántais gabhála Eorpaigh – Airteagal 4, pointe 6 – Cuspóir maidir le hath-imeascadh sóisialta – Náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht nó a bhfuil cónaí orthu ar chríoch an Bhallstáit fhorghníomhaithigh – Cóir chomhionann – Airteagal 20 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh)

---

187 De réir na forála sin, ní féidir, le Cinneadh Réime 2002/584, athrú a dhéanamh ar an oibleagáid cearta bunúsacha a urramú, mar a chumhdaítear in Airteagal 6 CAE í.

Gearradh pianbhreith cúig bliana príosúnachta sa Rómáin ar O. G., ar náisiúnach Moldóvach é, mar gheall ar chionta imghabhála cánach agus míleithreasú suimeanna a bhí dlite i ndáil le cáin ioncaim agus CBL a íoc, a rinneadh idir Meán Fómhair 2003 agus Aibreán 2004. An 13 Feabhra 2012, d'eisigh Judecătoria Brașov (an Chúirt Chéadchéime, Brașov, an Rómáin) barántas gabhála Eorpach i gcoinne O. G., atá ag cur faoi san Iodáil ó shin, chun pianbhreith choimeádta a fhorghníomhú.

Leis an gcéad bhreithiúnas an 7 Iúil 2020, d'ordaigh an chúirt achomhairc inniúil [188] go ndéanfar O. G. a thabhairt suas don údarás breithiúnach eisiúna. Thug O. G. achomharc i leith an bhreithiúnais sin os comhair an Corte suprema di cassazione (an Chúirt Achomhairc Uachtarach, an Iodáil), a chuir an breithiúnas sin ar leataobh agus a tharchuir an cás ar ais chuig an gcúirt achomhairc.

I bhfianaise dhlí an Aontais [189], ní fhéadfaidh na Ballstáit diúltú barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú ach amháin ar fhorais a eascraíonn as Cinneadh Réime 2002/584 [190], lena n-áirítear forais le haghaidh neamhfhorghníomhú roghnach, eadhon forais a bhfuil an chumhacht ag na Ballstáit - ach gan dualgas orthu - foráil a dhéanamh ina leith, agus an Cinneadh Réime sin á thrasuí. Baineann ceann de na forais seo leis an bhféidearthacht atá ann don údarás breithiúnach forghníomhaitheach diúltú barántas dá leithéid a fhorghníomhu más rud é gur eisíodh é chun pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a fhorghníomhú i gcás ina bhfuil an duine iarrtha ag fanacht sa Bhallstát forghníomhaitheach nó gur náisiúnach de é nó cónaitheoir ann é agus ina ngabhann an Stát sin air féin an phianbhreith nó an t-ordú coinneála a fhorghníomhú i gcomhréir lena dhlí náisiúnta [191].

Chinn an chúirt achomhairc go dteorainnaítear, leis an reachtaíocht lena dtrasuitear an foras do neamhfhorghníomhú roghnach sin i ndlí na hIodáile, an ceart tabhairt suas a dhiúltú do náisiúnaigh Iodálacha amháin agus do náisiúnaigh Bhallstáit eile an Aontais Eorpaigh, d'eisiamh náisiúnach tríú tír, fiú i gcás ina gcruthaíonn na náisiúnaigh tríú tír sin go bhfuil naisc láidre eacnamaíocha, ghairmiúla nó mhothúchánacha bunaithe acu san Iodáil.

Ar ghlacadh di gur bunaíodh buansheasmhacht theaghlach agus fhostaíocht O. G. san Iodáil go leordhóthanach, tharchur an chúirt úd ceisteanna maidir le bunreachtúlacht na reachtaíochta sin go dtí an Corte costituzionale (an Chúirt Bhunreachtúil, an Iodáil), arb é an chúirt a rinne an tarchur sa chás seo. Iarrann an chúirt a rinne an tarchur, trína cheangal go ndéanfar náisiúnaigh tríú tír a bhfuil cónaí orthu go buan san Iodáil a thabhairt suas chun críocha pianbhreith choimeádta a fhorfheidhmiú ar an gcoigríoch, an gcuireann an reachtaíocht sin srian míchuí ar raon feidhme an fhorais le haghaidh neamhfhorghníomhú roghnach a leagtar síos in Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime, arb é is cuspóir dó ath-imeascadh sóisialta an duine ar cuireadh pianbhreith air a áirithiú ag deireadh a phianbhreithe, lena meastar cothabháil a naisc theaghlaigh agus shóisialta.

Measann an chúirt a rinne an tarchur, sula gcinntear an bhfuil an reachtaíocht náisiúnta atá faoi chaibidil sna príomhimeachtaí ag luí le Bunreacht na hIodáile, gur gá scrúdú a dhéanamh ar chomhoiriúnacht na reachtaíochta sin le dlí an Aontais.

---

188 La Corte d'appello di Bologna (An Chúirt Achomhairc, Bologna, an Iodáil, 'an chúirt achomhairc').

189 Airteagal 1(2) agus Airteagail 4 agus 4a de Chinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir Ballstáit (IO 2002 L 190, lch. 1).

190 'Cinneadh Réime' anseo feasta.

191 Foras do neamhfhorghníomhú roghnach dá bhforáiltear in Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime.

Ar fhiafraí na cúirte a rinne an tarchur di maidir leis an léiriú ar Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime, chinn an Chúirt, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, go gcuirtear cosc ar reachtaíocht Bhallstáit, lena ndéantar an fhoráil sin a thrasuí, lena n-eisiatar, go hiomlán agus go huathoibríoch, tairbhe an fhorais do neamhfhorghníomhú roghnach an bharántais gabhála Eorpaigh a leagtar síos san fhoráil ar aon náisiúnach tríú tír a bhfuil cónaí air i gcríoch an Bhallstáit sin, gan an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach a bheith in ann measúnú a dhéanamh ar na naisc idir an náisiúnach sin agus an Ballstát sin. Tugann an Chúirt sonraí ann freisin maidir leis an measúnú atá le déanamh ag an údarás sin d'fhonn a chinneadh an bhfuil sé iomchuí diúltú barántas gabhála Eorpach arna eisiúint i gcoinne náisiúnach tríú tír a bhfuil cónaí air sa Bhallstát forghníomhaitheach a fhorghníomhú, agus maidir leis na tosca lena bhféadfaí a léiriú arb ann do naisc idir an náisiúnach tríú tír sin agus an Ballstát forghníomhaitheach lena léirítear go bhfuil sé imeasctha go leordhóthanach sa Stát sin agus go rannchuideoidh forghníomhú na pianbhreithe coimeádta a fhorchuirtear air sa Bhallstát eisiúna sa Bhallstát sin leis an seans go ndéanfar é a ath-imeascadh go sóisialta tar éis don phianbhreith a bheith forghníomhaithe.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt chun cuimhne gurb é, i gcomhréir le prionsabal an aitheantais fhrithpháirtigh, forghníomhú an bharántais gabhála Eorpaigh an prionsabal. Is eisceacht é diúltú don fhorghníomhú, nach bhfuil indéanta ach amháin ar fhorais neamhfhorghníomhaithe éigeantacha nó roghnacha faoin gCinneadh Réime, atá le léiriú go docht.

Maidir leis na forais do neamhfhorghníomhú roghnach an bharántais gabhála Eorpaigh atá liostaithe in Airteagal 4 den Chinneadh Réime, is léir ó chásdlí na Cúirte go bhfuil discréid ag na Ballstáit agus an Cinneadh Réime sin á thrasuí ina ndlí náisiúnta. Dá bhrí sin, is fúthu atá sé na forais sin a thrasuí ina ndlí náisiúnta, nó gan amhlaidh a dhéanamh. Féadfaidh siad a roghnú freisin teorainn a chur leis na cásanna ina bhféadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach diúltú barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú, agus ar an gcaoi sin tabhairt suas na ndaoine iarrtha a éascú, i gcomhréir le prionsabal an aitheantais fhrithpháirtigh.

Mar sin féin, tá teorainneacha leis an discréid atá ag Ballstát nuair a roghnaíonn sé foras do neamhfhorghníomhú roghnach an bharántais gabhála Eorpaigh, ar nós an ceann dá bhforáiltear in Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime, a thrasuí.

Sa chéad áit, ní mór don Bhallstát a roghnaíonn go ndéanfaidh sé an foras sin a thrasuí na cearta bunúsacha agus bunphrionsabail de dhlí an Aontais a urramú, lena n-áirítear prionsabal an chomhionannais os comhair an dlí, a ráthaítear le hAirteagal 20 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh [192], lena gceanglaítear nach gcaithfear ar bhealach éagsúil le cásanna inchomparáide agus nach gcaithfear le cásanna éagsúla ar an mbealach céanna mura bhfuil údar oibiachtúil leis an gcóir sin.

Ní mór measúnú a dhéanamh ar an gceanglas nach mór do chásanna a bheith inchomparáide, chun a chinneadh arb ann do shárú ar phrionsabal an chomhionannais os comhair an dlí, go háirithe, i bhfianaise chuspóir agus aidhm an ghnímh lena ndéantar an t-idirdhealú i gceist, agus prionsabail agus cuspóirí an réimse lena mbaineann an gníomh á gcur san áireamh freisin.

Sonraíonn an Chúirt, maidir leis sin, gur tugadh isteach an difríocht sa chóir arna heascairt ón reachtaíocht náisiúnta atá faoi chaibidil sna príomhimeachtaí idir náisiúnaigh na hIodáile agus

192 'An Chairt'.

náisiúnaigh de chuid Ballstát eile, ar thaobh amháin, agus náisiúnaigh tríú tír, ar an taobh eile, chun Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime a thrasuí, agus nach ndéantar aon idirdhealú ansin maidir leis an duine is ábhar don bharántas gabhála Eorpach, nuair nach náisiúnach den Bhallstát forghníomhaitheach é, ar an ábhar gur náisiúnach de Bhallstát eile é nó nach ea.

Is léir ó fhoclaíocht na forála sin agus ón gcuspóir a shaothraítear léi nach féidir a thoimhdiú go bhfuil náisiúnach tríú tír is ábhar do bharántas gabhála Eorpach den sórt sin agus a fhanann nó a chónaíonn sa Bhallstát forghníomhaitheach i staid atá difriúil ó staid náisiúnaigh de chuid an Bhallstáit sin nó náisiúnaigh Ballstáit eile atá ag fanacht nó a bhfuil cónaí air sa Bhallstát forghníomhaitheach, atá ina ábhar do bharántas den sórt sin. Os a choinne sin, gheofaí na daoine sin i staideanna inchomparáide, chun críocha chur i bhfeidhm an fhorais do neamhfhorghníomhú roghnach a leagtar síos san fhoráil sin, i gcás ina bhfuil leibhéal áirithe imeasctha déanta acu sa Bhallstát forghníomhaitheach.

Dá bhrí sin, níl reachtaíocht náisiúnta atá beartaithe chun Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime sin a thrasuí i gcomhréir le hAirteagal 20 den Chairt má chaitear go difriúil lena náisiúnaigh féin agus le saoránaigh eile de chuid an Aontais, ar thaobh amháin, agus, ar an taobh eile, le náisiúnaigh tríú tír trí thairbhe an fhorais do neamhfhorghníomhú roghnach dá bhforáiltear sa Chinneadh Réime a bhaint, go hiomlán agus go huathoibríoch, uathu, fiú i gcás ina bhfuil na náisiúnaigh tríú tír sin ag fanacht nó ina bhfuil cónaí orthu i gcríoch an Bhallstáit sin agus gan méid a lánpháirtithe i sochaí an Bhallstáit sin a chur san áireamh. Go bunúsach, ní féidir a mheas go bhfuil údar oibiachtúil le difríocht dá leithéid sa chóir sin.

Ar an taobh eile, ní chuirtear cosc ar an mBallstát atá ag trasuí na forála sin ina dhlí náisiúnta tairbhe an fhorais do neamhfhorghníomhú roghnach a leagtar síos san fhoráil sin, i ndáil le náisiúnaigh tríú tír atá ina n-ábhar de bharántas gabhála Eorpach, a chur faoi réir an cheanglais go raibh an náisiúnach sin ag fanacht ann nó go raibh cónaí air ann ar feadh íostréimhse gan bhriseadh, a mhéid is nach dtéann coinníoll den sórt sin thar a bhfuil riachtanach chun a áirithiú go bhfuil méid áirithe imeasctha déanta ag an duine iarrtha sa Bhallstát forghníomhaitheach.

Sa dara háit, ní féidir a bheith d'éifeacht ag trasuí Airteagal 4, pointe 6 den Chinneadh Réime go gceilfí an discréid is gá ar an údarás breithiúnach forghníomhaitheach ionas go mbeadh ar a chumas a chinneadh, i bhfianaise an chuspóra maidir le hath-imeascadh sóisialta, arb iomchuí diúltú d'fhorghníomhú an bharántais gabhála Eorpaigh.

Déanann reachtaíocht amhail an reachtaíocht sin atá i gceist an bonn a bhaint de chuspóir an ath-imeascadh shóisialta trí chumhacht a bhaint den údarás breithiúnach forghníomhaitheach chun a mheas an leor na naisc idir an náisiúnach tríú tír is ábhar do bharántas gabhála Eorpach agus an Ballstát forghníomhaitheach chun a chinneadh an rannchuideoidh forghníomhú na pianbhreithe sa Stát sin lena dheiseanna ath-imeasctha a mhéadú ar dhul in éag na pianbhreithe sin.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt, d'fhonn a chinneadh an ndiúltófar barántas gabhála Eorpach arna eisiúint ar náisiúnach tríú tír atá ag fanacht nó a bhfuil cónaí air i gcríoch an Bhallstáit fhorghníomhaithe a fhorghníomhú, ní mór don údarás breithiúnach forghníomhaitheach measúnú foriomlán a dhéanamh ar na tosca sonracha go léir a léiríonn staid an nduine iarrtha, a d'fhéadfadh a léiriú arb ann do naisc idir an náisiúnach tríú tír sin agus an Ballstát forghníomhaitheach lena léirítear go bhfuil sé imeasctha go leordhóthanach sa Stát sin. Áirítear ar na tosca sin na naisc theaghlaigh, theanga, chultúrtha, shóisialta nó eacnamaíocha atá ag an náisiúnach tríú tír leis an mBallstát forghníomhaitheach agus cineál, fad agus coinníollacha a fhanachta sa Bhallstát sin.

Go háirithe, i gcás inar bhunaigh an duine iarrtha croílár a shaoil teaghlaigh agus a leasanna sa Bhallstát forghníomhaitheach, ní mór a chur san áireamh go n-éascaítear ath-imeascadh sóisialta an duine sin tar éis dó a phianbhreith a chur isteach toisc gur féidir leis teagmháil a bheith aige go minic agus go rialta lena theaghlach agus lena ghaolta.

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *GN (Forais le diúltú bunaithe ar leas an linbh)* (C-261/22, EU:C:2023:1017)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Barántas gabhála Eorpach – Cinneadh Réime 2002/584/CGB – Airteagal 1(3) – Airteagal 15(2) – Nósanna imeachta um thabhairt suas idir na Ballstáit – Forais le haghaidh neamhfhorghníomhú – Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagal 7 – Meas ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh – Airteagal 24(2) agus (3) – Leas an linbh a chur san áireamh – Ceart ag gach leanbh caidreamh pearsanta agus teagmháil dhíreach a choinneáil leis an mbeirt tuismitheoirí ar bhonn rialta – Máthair le leanaí óga ina [g]cónaí léi)

I mí an Mheithimh 2020, d'eisigh údaráis na Beilge Barántas Gabhála Eorpach (BGE) i gcoinne GN chun críche pianbhreith phríosúin a fhorghníomhú as cionta gáinneála ar dhaoine agus éascú na hinimirce neamhdhleathaí, a rinneadh in 2016 agus 2017.

An 2 Meán Fómhair 2021, gabhadh GN in Bologna (an Iodáil). Ag an am a gabhadh í, bhí sí ag iompar clainne agus bhí a mac faoi bhun trí bliana d'aois a bhí ina gcónaí léi in éineacht léi. I bhfianaise a cháis, d'iarr *Corte d'appello di Bologna* (an Chúirt Achomhairc Bologna, an Iodáil), gan rath, ar údaráis na Beilge faisnéis a chur ar fáil dó maidir le, go háirithe, na modhanna forfheidhmithe sa Bheilg a bhaineann leis na pionóis a fhorchuirtear ar mháithreacha atá ina gcónaí lena leanaí mionaoiseacha, agus na bearta atá beartaithe maidir leis na leanaí sin.

Le breithiúnas an 15 Deireadh Fómhair 2021, dhiúltaigh an chúirt sin GN a thabhairt suas ar an bhforas nach raibh aon chinnteacht ann, in éagmais freagra shásúil ar an iarraidh sin ar fhaisnéis, go mbeadh córas coinneála ag dlí na Beilge lena gcosnaítear cearta máithreacha agus a leanaí óga a mhéid is inchomparáide leis an méid atá i bhfeidhm san Iodáil.

Ag éisteacht le hachomharc i gcoinne an chinnidh diúltaithe sin, chinn *Corte suprema di cassazione* (an Chúirt Achomhairc Uachtarach, an Iodáil), an chúirt a rinne an tarchur, nach bhforáiltear le forálacha dhlí na hIodáile atá i bhfeidhm [193] ná le Cinneadh Réime 2002/584 [194], mar fhoras chun forghníomhú BGE a dhiúltú, gurb é an duine iarrtha máthair leanaí óga atá ina gcónaí léi. Iarrann sé, áfach, an bhféadfaidh sé diúltú Barántas Gabhála Eorpach a fhorghníomhú ar an bhforas go bhféadfadh tabhairt suas máthair leanaí óga don Bhallstát eisiúna an bonn a bhaint dá ceart go n-urramófaí an saol príobháideach agus saol an teaghlaigh agus leas a leanaí, mar a chosnaítear, faoi seach, le hAirteagail 7 agus 24 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') [195].

Ina breithiúnas, chinn an Chúirt Bhreithiúnais, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, go gcuireann Cinneadh Réime 2002/584 [196], arna léamh i bhfianaise na Cairte [197], cosc ar an údarás breithiúnach

---

193 Léig n. 69 Disposizioni per conformare il diritto interno alle decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di Consegna tra Stati membri (Dlí Uimh. 69 lena leagtar síos forálacha maidir leis an dlí náisiúnta a thabhairt i gcomhréir le Cinneadh Réime 2002/584/JAI ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir na Ballstáit), an 22 Aibreán 2005 (GURI Uimh. 98 an 29 Aibreán 2005, lch. 6), sa leagan decreto legislativo n. 10 (Foraithne Reachtach Uimh. 10) an 2 Feabhra 2021 (GURI Uimh. 30 an 5 Feabhra 2021), is infheidhme maidir leis na fíorais sna príomhimeachtaí.

194 Cinneadh Réime 2002/584/JAI ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir Ballstáit (IO 2002 L 190, lch. 1), arna leasú le Cinneadh Réime 2009/299/JAI ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 (2009 L 81, lch. 24) ('Cinneadh Réime 2002/584').

195 Baineann Airteagal 7 den Chairt leis an gceart maidir le hurraim ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh, agus foráiltear le hAirteagal 24(2) 'i ngach gníomh a bhaineann le leanaí [...] ní mór tús áite a thabhairt do leas an linbh'. Foráiltear le mír 3 den Airteagal sin 'go mbeidh an ceart ag gach leanbh caidreamh pearsanta agus teagmháil dhíreach a choinneáil ar bhonn rialta leis an mbeirt tuismitheoirí, mura rud é go bhfuil sé sin contrártha lena leasanna'.

196 Airteagal 1(2) agus (3) den Chinneadh Réime sin.

forghníomhaitheach diúltú an duine is ábhar do BGE a thabhairt suas ar an bhforas gurb é an duine sin máthair leanaí óga atá ina gcónaí léi, mura rud é, ar an gcéad dul síos, go bhfuil fianaise ag an údarás sin a léiríonn go bhfuil fíorbhaol ann go sárófar ceart bunúsach an duine sin go n-urramófaí saol príobháideach agus teaghlaigh an duine sin agus leas a leanaí mar gheall ar easnaimh shistéamacha nó ghinearálaithe i ndáil leis na coinníollacha a bhaineann le máithreacha leanaí óga a choinneáil agus cúram a thabhairt do na leanaí sin sa Bhallstát eisiúna, agus ar an dara dul síos, tá forais shubstaintiúla ann chun a chreidiúint, ag féachaint dá gcúinsí pearsanta, go mbeidh an baol sin ann do na daoine lena mbaineann de thoradh na gcoinníollacha sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar dtús, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl nach bhforáiltear i gCinneadh Réime 2002/584 don fhéidearthacht diúltú Barántas Gabhála Eorpach a fhorghníomhú ar an aon fhoras amháin gurb é an duine iarrtha máthair leanaí óga atá ina gcónaí léi. Ag féachaint do phrionsabal na muiníne frithpháirtí idir na Ballstáit, tá toimhde ann go bhfuil na coinníollacha maidir le máthair na leanaí sin a choinneáil agus aire a thabhairt do na leanaí sin sa Bhallstát a eisíonn BGE, go bhfuil siad oiriúnaithe do chás den sórt sin.

Mar sin féin, ní fhéadfaidh sé a bheith d'éifeacht ag Cinneadh Réime 2002/584[198] go n-athrófaí an oibleagáid na cearta bunúsacha a ráthaítear leis an gCairt a urramú agus, go háirithe, na cearta sin a chumhdaítear in Airteagail 7 agus 24(2) agus (3) de. Dá bhrí sin, ar thaobh amháin, tá feidhm ag an oibleagáid leas an linbh a chur san áireamh i gcomhthéacs BGE arna eisiúint i leith máthair leanaí óga a bhfuil iarmhairtí suntasacha acu dóibh, fiú mura bhfuil na leanaí sin aici mar fhaighteoirí. Ar an taobh eile, tá sé de cheart ag gach leanbh caidreamh pearsanta agus teagmháil dhíreach a choinneáil ar bhonn rialta leis an mbeirt tuismitheoir, mura bhfuil sé sin contrártha lena leasanna, agus measúnú á dhéanamh ar na tuismitheoirí sin agus imthosca uile an cháis á gcur san áireamh. Thairis sin, is gné bhunúsach de shaol an teaghlaigh é go bhféadfadh tuismitheoir agus a leanbh a bheith le chéile.

Dá bhrí sin, féadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, ar bhonn eisceachtúil, staonadh ó ghníomhú ar BGE má tá fíorbhaol ann go sárófaí na cearta bunúsacha thuasluaite mar thoradh ar fhorghníomhú an BGE. Mar sin féin, mar gheall ar easpa cinnteachta ón údarás sin maidir le coinníollacha a bheith sa Bhallstát eisiúna atá inchomparáide leis na coinníollacha atá ann sa Bhallstát forghníomhaitheach maidir le máithreacha leanaí óga a choinneáil agus maidir leis na leanaí sin a thabhairt faoi chúram, ní féidir an riosca sin a mheas mar riosca bunaithe. Tá sé de cheangal ar an údarás sin a fhíorú, i gcomhthéacs measúnú dhá chéim, ar an gcéad dul síos, an bhfuil easnaimh

---

197 Airteagal 7 agus Airteagal 24, míreanna 2 agus 3, den Chairt.

198 Airteagal 1(3) den chreatchinneadh seo.

shistéamacha nó ghinearálaithe ann maidir leis na coinníollacha sin sa Bhallstát eisiúna, nó easnaimh a bhaineann leis na coinníollacha sin agus a dhéanann difear níos sonraí do ghrúpa daoine atá inaitheanta go hoibiachtúil agus, ar an dara dul síos, an bhfuil forais shubstaintiúla ann chun a chreidiúint, mar gheall ar na coinníollacha sin agus ag féachaint dá n-imthosca pearsanta, go mbeidh fíorbhaol ann go sárófar a gcearta bunúsacha.

Má mheasann an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach nach bhfuil an fhaisnéis uile is gá aige chun cinneadh a dhéanamh maidir le tabhairt suas, ní mór dó a iarraidh ar an údarás breithiúnach eisiúna faisnéis bhreise a sholáthar agus ní mór don údarás breithiúnach eisiúna í a sholáthar. Ionas nach ndéanfar dochar d'fheidhmiú BGE, ní mór do na húdaráis sin comhoibriú go dílis [199].

Dá réir sin, is i gcás ina measann an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i bhfianaise na faisnéise atá ar fáil dó, lena n-áirítear an easpa ráthaíochtaí a d'fhéadfadh an t-údarás breithiúnach eisiúna a bheith ann, agus sa chás sin amháin, go bhféadfadh forghníomhú BGE fíorbhaol a chruthú go sárófar na cearta bunúsacha atá i gceist ag na daoine lena mbaineann, nach mór don údarás sin staonadh ó éifeacht a thabhairt don BGE sin.

2. Ceart i gcomhair faisnéise in imeachtaí cóiriúla

Breithiúnas an 22 Meitheamh 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *K.B. agus F.S. (Sárú in imeachtaí coiriúla a ardú ex officio)* (C-660/21, EU:C:2023:498)

(Tarchur chun réamhrialú – Limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Treoir 2012/13/AE – Airteagail 3 agus 4 – Oibleagáid ar na húdaráis inniúla daoine atá faoi dhrochamhras agus daoine cúisithe a chur ar an eolas go pras maidir lena gceart bheith ina dtost – Airteagal 8(2) – An ceart chun sárú na hoibleagáide sin a agairt – Reachtaíocht náisiúnta lena dtoirmisctear ar bhreitheamh na trialach coiriúla sárú den sórt sin a ardú ex officio – Airteagail 47 agus 48 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh)

An 22 Márta, 2021, ceistíodh K. B. agus F. S. agus gabhadh iad maidir le breosla a ghoid ag oifigigh póilíní breithiúnacha.

Chinn cúirt de chuid na Fraince a d'éist na himeachtaí coiriúla arna dtionscnamh i gcoinne K. B. agus F. S. go ndearnadh gníomhartha imscrúdaitheacha agus go raibh ráitis fhéin-ionchoiritheacha a bailíodh sular cuireadh K. B. agus F. S. ar an eolas faoina gcearta, de shárú ar an dlí náisiúnta [200] lena dtrasuítear Airteagail 3 agus 4 de Threoir 2012/13 [201]. Mar gheall ar an mhoill lenar cuireadh faoi choimeád iad agus lenar cuireadh a gcearta in iúl dóibh, go háirithe an ceart bheith i do thost, mheas an chúirt sin gur sáraíodh an ceart gan féin-ionchoiriú a dhéanamh. Sna himthosca sin, ba cheart, i bprionsabal, cuardach na feithicle, coimeád póilíneachta daoine a bhí faoi dhrochamhras agus gach

---

199 Leagtar síos prionsabal an chomhair dhílis sa chéad fhomhír d'Airteagal 4(3) CAE.

200 Foráiltear le hAirteagal 63-1 den Chód um Nós Imeachta Coiriúil go háirithe go ndéanfaidh oifigeach sinsearach de chuid na bpóilíní, nó póilín faoina mhaoirseacht, an duine a chuirfear faoi choimeád póilíneachta a chur ar an eolas go pras go bhfuil an ceart aige, ar scrúdú a dhéanamh air, tar éis é féin a aithint, ráitis a dhéanamh, na ceisteanna a chuirtear air a fhreagairt nó bheith ina thost.

201 Treoir 2012/13/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Bealtaine 2012 maidir leis an gceart chun faisnéise in imeachtaí coiriúla (IO 2012 L 142, lch. 1).

gníomh a eascraíonn as sin a neamhniú. Faoi dhlí coiriúil na Fraince [202], áfach, ní mór don duine lena mbaineann nó dá dhlíodóir agóidí a dhéanamh maidir le neamhniú imeachtaí, amhail sárú ar an oibleagáid duine a chur ar an eolas faoin gceart bheith i do thosr tráth a chuirtear faoi choimeád póilíneachta é, sula ndéanfar aon chosaint ar na tuillteanais. Mar sin féin, níor tharraing na daoine a bhí faoi dhrochamhras ná a ndlíodóir anuas pléadáil neamhbhailíochta inar líomhnaíodh gur sáraíodh an oibleagáid sin roimh an gcosaint ar shubstaint an cháis.

Thairis sin, tugann an chúirt a rinne an tarchur dá haire, de réir Cour de cassation (an Chúirt Achomhairc, an Fhrainc), go bhfuil toirmeasc ar chúirteanna na trialach neamhniú na n-imeachtaí a ardú *ex officio*, cé is moite díobh siúd a eascraíonn as a n-easpa dlínse, ós rud é, mar atá sa chás seo, go bhféadfaidh an cúisí, a bhfuil sé de cheart aige cúnamh a fháil ó dhlíodóir nuair a thagann sé i láthair nó nuair a dhéantar ionadaíocht thar a cheann os comhair cúirte trialach, an neamhniú sin a phléadáil os comhair na cosanta ar shubstaint an cháis, agus go bhfuil an ceart céanna achomhairc ag an gcúisí más rud é nár láithrigh sé nó nach ndearnadh ionadaíocht air ag an gcéad chéim.

Sa chomhthéacs sin, d'iarr an chúirt sin ar an gCúirt an bhfuil an toirmeasc maidir le sárú oibleagáide a ardú *ex officio*, amhail an oibleagáid a leagtar síos in Airteagail 3 agus 4 de Threoir 2012/13, maidir le daoine atá faoi dhrochamhras agus daoine cúisithe a chur ar an eolas go pras faoina gceart bheith ina dtost, comhsheasmhach le dlí an Aontais.

Ina breithiúnas, freagraíonn an Chúirt, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, nach gcuirtear bac le hAirteagail 3 agus 4 agus le hAirteagal 8(2) de Threoir 2012/13, arna léamh i bhfianaise Airteagail 47 agus 48 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), ar reachtaíocht náisiúnta lena dtoirmisctear rialú na cúirte trialach in ábhair choiriúla, *ex officio*, chun na himeachtaí a chur ar neamhní, sárú ar an oibleagáid atá ar na húdaráis inniúla maidir le daoine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe a chur ar an eolas go pras faoin gceart atá acu bheith ina dtost, i gcás nár baineadh an fhéidearthacht nithiúil éifeachtach díobh rochtain a bheith acu ar dhlíodóir [203], trí dhul ar iontaoibh cúnaimh dhlíthiúil más gá [204], agus i gcás ina bhfuil an ceart acu, de réir mar a bheidh, rochtain a bheith acu ar a gcomhad agus an sárú sin a agairt laistigh de thréimhse réasúnta.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt dá haird go bhfuil Treoir 2012/13 [205] bunaithe ar na cearta a leagtar amach, *inter alia*, in Airteagail 47 agus 48 den Chairt agus go bhféachtar léi leis na cearta sin a chur chun cinn maidir le daoine atá faoi dhrochamhras nó daoine atá cúisithe in imeachtaí coiriúla. Ráthaítear an ceart bheith i do thost ní hamháin le hAirteagal 48 den Chairt, a bhaineann le toimhde na neamhchiontachta agus cearta na cosanta, ach freisin leis an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt, a bhaineann leis an gceart chun éisteacht chóir a fháil.

---

202 Sa chás seo, Airteagal 385 den Chód um Nós Imeachta Coiriúil.

203 I gcomhréir le Treoir 2013/48/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Deireadh Fómhair 2013 maidir leis an gceart rochtana ar dhlíodóir in imeachtaí coiriúla agus in imeachtaí a bhaineann le barántas gabhála Eorpach, agus maidir leis an gceart tríú páirtí a chur ar an eolas ar chailleadh saoirse agus cumarsáid a dhéanamh le tríú páirtithe agus le húdaráis chonsalacha nuair a chailltear an tsaoirse (IO 2013 L 294, lch. 1).

204 Sna coinníollacha a bhforáiltear i dTreoir 2012/13 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Deireadh Fómhair 2016 maidir le cúnamh dlíthiúil do dhaoine atá faoi dhrochamhras agus do dhaoine cúisithe in imeachtaí coiriúla agus do dhaoine iarrtha in imeachtaí a bhaineann le barántas gabhála Eorpach (IO 2016 L 297, lch. 1).

205 Cf. aithris 14 de Threoir 2012/13.

Le hAirteagal 3(1)(e) agus (2) agus le hAirteagal 4(1) agus (2) de Threoir 2012/13 leagtar síos oibleagáid ar údaráis inniúla na mBallstát daoine atá faoi dhrochamhras nó daoine cúisithe a chur ar an eolas go pras faoina gcearta, lena n-áirítear an ceart bheith ina dtost. In aon chás, soláthróidh na póilíní nó údarás inniúil eile an fhaisnéis sin ar a dhéanaí sula ndéanfaidh na póilíní nó údarás inniúil eile an chéad duine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe a cheistiú den chéad uair.

Faoi Airteagal 8(2) de Threoir 2012/13, ní mór do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh an ceart ag daoine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe, nó ag a ndlíodóir, agóid a dhéanamh, i gcomhréir le nósanna imeachta náisiúnta, i gcoinne aon mhainneachtain nó diúltú féideartha na n-údarás inniúil an fhaisnéis a sholáthar i gcomhréir leis an Treoir sin. Ós rud é go bhfuil sé beartaithe go mbeidh feidhm ag an bhforáil sin, *inter alia*, i gcás inar cuireadh faisnéis a bhaineann leis an gceart bheith i do thost ar fáil go déanach, ní mór do dhaoine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe, nó dá ndlíodóir, a bheith in ann agóid a dhéanamh i gcoinne na heaspa cumarsáide sin.

Ní shonraítear san fhoráil sin, áfach, na rialacha mionsonraithe agus na teorainneacha ama ar laistigh díobh a fhéadfaidh daoine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe agus, i gcás inarb iomchuí, a ndlíodóir, brath ar shárú ar an oibleagáid na daoine sin atá faoi dhrochamhras agus atá cuisithe a chur ar an eolas go pras maidir lena gceart bheith ina dtost nó maidir leis na hiarmhairtí nós imeachta a d'fhéadfadh a bheith ann mar thoradh ar mhainneachtain brath uirthi, amhail an chumhacht, don chúirt atá ag breithniú ar shubstaint an cháis in ábhair choiriúla, sárú den sórt sin a dhéanamh *ex officio* chun na himeachtaí a chur ar leataobh. Dá bhrí sin, tá corrlach lánroghnach ag na Ballstáit maidir leis na socruithe sin agus na hiarmhairtí sin a bhunú.

Agus Airteagal 3(1)(e), Airteagal 4(1) agus Airteagal 8(2) de Threoir 2012/13 á gcur chun feidhme, áfach, ceanglaítear ar na Ballstáit, i gcomhréir le hAirteagal 51(1) den Chairt, a áirithiú go gcomhlíonfar na ceanglais a eascraíonn as an gceart chun leigheas éifeachtach a fháil agus a chás a éisteacht go cothrom, a chumhdaítear sa chéad mhír agus sa dara mír d'Airteagal 47 den Chairt, agus cearta na cosanta a chumhdaítear in Airteagal 48(2) den Chairt, i bhfianaise léiriú nithiúil na bhforálacha sin de Threoir 2012/13.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, de réir na mínithe a thug Rialtas na Fraince, go gceadaítear le dlí coiriúil na Fraince [206] do dhaoine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe agus, i gcás inarb iomchuí, dá ndlíodóir brath orthu ar bhealach ar bith, idir iad a chur i gcoimeád póilíneachta agus an chosaint a chur i láthair ar na tuillteanais, maidir le haon sárú ar an oibleagáid daoine atá faoi dhrochamhras nó atá cúisithe a chur ar an eolas go pras faoina gceart bheith ina dtost, agus é sonraithe go bhfuil ceart ag na daoine sin atá faoi dhrochamhras agus ag na daoine cúisithe agus ag a ndlíodóir araon rochtain a fháil ar an gcomhad agus, go háirithe, ar na miontuairiscí ina dtaifeadtar fógra faoi choinneáil i gcoimeád póilíneachta agus faoi na cearta a ghabhann leis sin.

Is féidir leis na Ballstáit, de bhua na rogha a bhí acu faoi Threoir 2012/13, agairt an tsáraithe sin a theorannú, in am, go dtí an chéim roimh thíolacadh na cosanta ar na tuillteanais. Go háirithe, leis an toirmeasc ar shubstaint na cúirte coiriúla lena n-ardaítear an sárú sin *ex officio* chun na himeachtaí a chur ar neamhní, comhlíontar, i bprionsabal, na cearta a chumhdaítear sa Chairt, ar choinníoll go raibh deis nithiúil éifeachtach ag daoine atá faoi dhrochamhras, ag daoine cúisithe nó ag a ndlíodóirí brath ar an sárú lena mbaineann agus go raibh tréimhse réasúnta agus rochtain acu ar an gcomhad chun na críche sin.

---

206 Go háirithe, airteagail 63-1, mír 3, 63-4-1 agus 385 den Chód um Nós Imeachta Coiriúil.

Ós amhlaidh atá, níl feidhm ag conclúid den sórt sin ach amháin a mhéid a bhí an ceart chun rochtain a fháil ar dhlíodóir ag na daoine sin, mar a chumhdaítear in Airteagal 3 de Threoir 2013/48 agus arna éascú ag an sásra um chúnamh dlíthiúil dá bhforáiltear i dTreoir 2016/1919, ar bhealach nithiúil éifeachtach le linn na tréimhse atá ar fáil dóibh chun sárú ar Airteagal 3(1)(e) agus Airteagal 4(1) de Threoir 2012/13 a phléadáil.

Ós rud é go gcaithfidh an dlí náisiúnta an fhéidearthacht nithiúil agus éifeachtach dul i muinín dlíodóir a thairiscint do dhaoine atá faoi dhrochamhras agus do dhaoine cúisithe, ní mór dóibh, má tharscaoileann siad an fhéidearthacht sin, dul i ngleic iad féin, i bprionsabal, leis na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag an tarscaoileadh sin, ar choinníoll go ndéanfar é i gcomhréir le Treoir 2013/48. Chuige sin, ní mór go mbeadh faisnéis shoiléir leordhóthanach, ó bhéal nó i scríbhinn, ag an duine atá faoi dhrochamhras nó ag daoine cúisithe, i dteanga shimplí shothuigthe, maidir le hábhar an chirt rochtana ar dhlíodóir agus na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ann dá ndéanfaí é a tharscaoileadh agus nach foláir an tarscaoileadh a thabhairt go toiliúil agus go haonchiallach.

Ar deireadh, tugann an Chúirt dá haire, de réir chásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine, i gcás ina n-aimsítear sárú nós imeachta, gur faoi na cúirteanna inmhéanacha atá sé a mheas ar leigheasadh an locht sin le linn na n-imeachtaí a lean, toisc nach mbeadh measúnú den sórt sin ann féin ar neamhréir prima facie le ceanglais trialach córa de réir bhrí Airteagal 6 den Chúirt Eorpach um Cheart an Duine [207]. Dá bhrí sin, i gcás nár cuireadh duine atá faoi dhrochamhras ar an eolas, in am trátha, faoina chearta gan é féin a ionchoiriú agus bheith ina thost, ní mór a mheas an féidir, d'ainneoin an bhotúin sin, na himeachtaí coiriúla ina n-iomláine a mheas mar imeachtaí cothroma, agus sraith tosca á gcur san áireamh, lena n-áirítear an chuid dhílis nó cuid thábhachtach den fhianaise inchoiritheach iad na ráitis a bailíodh in éagmais na faisnéise sin, agus neart na n-eilimintí eile sa chomhad [208].

3. Aitheantas frithpháirteach do chiontuithe in ábhair choiriúla

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, *MV (Pianbhreitheanna carnacha)* (C-583/22 PPU, EU:C:2023:5)

(Tarchur chun réamhrialú –Limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Comhoibriú póilíneachta agus breithiúnach in ábhair choiriúla – Cinneadh Réime 2008/675/CGB – Airteagal 3(1) – Prionsabal go gcaithfear déileáil le ciontuithe roimhe sin a fógraíodh i mBallstát eile ar an mbealach céanna – Oibleagáid a áirithiú go mbeadh éifeachtaí na bpianbhreitheanna sin ar comhionann leo siúd a bhí ag ciontuithe náisiúnta roimhe sin – Rialacha náisiúnta maidir le pianbhreitheanna carnacha a posteriori – Cionta iomadúla – Pianbhreith chuimsitheach – Síleáil cúig bliana déag le haghaidh pianbhreitheanna coimeádta ar théarma seasta –Airteagal 3(5) – Eisceacht – Cion a rinneadh sular fógraíodh na pianbhreitheanna nó sular cuireadh i bhfeidhm iad sa Bhallstát eile)

An 10 Deireadh Fómhair 2003, d'fhuadaigh MV, náisiúnach Francach, mac léinn ó champas ollscoile sa Ghearmáin agus d'éignigh sé í. Cé nár ciontaíodh é riamh roimhe sin i gcion coiriúil sa Ghearmáin, gearradh pianbhreith ar MV roinnt uaireanta sa Fhrainc, áfach, go háirithe pianbhreith choimeádta 15

---

[207] ECtHR, 28 Eanáir 2020, *Mehmet Zeki Çelebi* v *Türkiye*, CE:ECHR:2020:0128JUD002758207, mír 51.

[208] ECtHR, 13 Meán Fómhair, 2016, *Ibrahim agus páirtithe eile* v *an Ríocht Aontaithe*, CE:ECHR:2016:0913JUD005054108, míreanna 273 agus 274.

bliana. Rinne cúirteanna na Fraince na ciontuithe sin go léir a thabhairt tar éis an dáta sin agus bhain siad le gníomhartha a rinneadh roimh Dheireadh Fómhair 2003.

Tar éis é a chur i bpríosún sa Fhrainc ar feadh 17 mbliana agus 9 mí, tugadh suas MV d'údaráis na Gearmáine i mí Iúil 2021. I mí Feabhra 2022, thriail an Landgericht Freiburg im Breisgau (Cúirt Réigiúnach Freiburg im Breisgau, an Ghearmáin) MV as na gníomhartha a rinneadh sa Ghearmáin i mí Dheireadh Fómhair 2003, fuarthas ciontach é as éigniú tromaithe agus chuir sé pianbhreith choimeádta sé bliana air. Mheas an chúirt sin gur cailleadh saoirse seacht mbliana a bhí sa phionós 'fíor-chomhréireach', ag féachaint do na gníomhartha a rinne MV sa Ghearmáin. Mar sin féin, ós rud é go raibh sé dodhéanta *a posteriori* na pianbhreitheanna a charnadh a forchuireadh sa Fhrainc, laghdaigh an chúirt sin an phianbhreith sin bliain amháin 'ar bhonn cúiteach'.

Iarrann an chúirt a rinne an tarchur, agus achomharc á éisteacht aici ar phointe dlí i gcoinne an bhreithiúnais sin, go bunúsach, an bhfuil sé ag luí le forálacha Chinneadh Réime 2008/675 [209] lena leagtar síos, ar an gcéad dul síos, an prionsabal gur cheart caitheamh le ciontuithe coiriúla a thugtar i mBallstáit eile mar chiontuithe coibhéiseacha [210] agus, ar an dara dul síos, leis an eisceacht ón bprionsabal sin [211].

Sa chomhthéacs sin, luann an chúirt sin go bhféadfaí, i bprionsabal, ciontuithe a tugadh sa Fhrainc a charnadh i gcoinne MV dá gcaithfí leo ar an mbealach céanna le ciontuithe a tugadh sa Ghearmáin. Mar sin féin, i gcomhthéacs na teaglama de phionóis *a posteriori*, ní mór an uasteorainn 15 bliana a leagtar síos le haghaidh pianbhreitheanna coimeádta ar théarma seasta, i gcomhréir le rialacha dhlí na Gearmáine, a chur san áireamh. Dá gcaithfí leis na ciontuithe a tugadh sa Fhrainc i gcoinne MV mar chiontuithe coibhéiseacha, bheadh an uasteorainn sin bainte amach cheana féin nuair a gearradh pianbhreith choimeádta 15 bliana ar an duine lena mbaineann sa Bhallstát sin. Dá bhrí sin, ní féidir an phianbhreith a forchuireadh air sa Ghearmáin a chur i bhfeidhm sa chleachtas.

Dá bhrí sin, iarrann an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt maidir le hinfheidhmeacht an phrionsabail thuasluaite sa chás seo. Mura raibh an prionsabal sin infheidhme, tá sé mar aidhm ag an gcúirt sin freisin a fháil amach, agus cinneadh á dhéanamh aici maidir leis an bpionós a forchuireadh i leith an chiona a rinneadh ar chríoch náisiúnta, an gá gur gá an míbhuntáiste a d'fhéadfadh a posteriori a chur le chéile a shuíomh agus cúiseanna sonracha a thabhairt dó.

I gcomhthéacs an nós imeachta práinne um réamhrialú, soiléiríonn an Chúirt raon feidhme na heisceachta ar an bprionsabal comhshamhlú ciontuithe coiriúla a thugtar i mBallstáit eile agus oibleagáidí na mBallstát agus an prionsabal sin á chur chun feidhme acu.

---

209 Cinneadh Réime 2008/675/CGB ón gComhairle an 24 Iúil 2008 maidir le ciontuithe i mBallstáit an Aontais Eorpaigh a chur san áireamh le linn imeachtaí coiriúla nua (IO 2008, L 220, lch. 32).

210 Leagtar síos an prionsabal sin in Airteagal 3(1) de Chinneadh Réime 2008/675, ar dá réir 'go n-áiritheoidh aon Bhallstát, in imeachtaí coiriúla i gcoinne duine, go gcuirfear san áireamh, in imeachtaí coiriúla i gcoinne duine, ciontuithe arna dtabhairt roimhe sin i mBallstát eile i gcoinne an duine chéanna sin as fíorais éagsúla, a bhfuarthas faisnéis ina leith faoi na hionstraimí is infheidhme maidir le cúnamh dlíthiúil frithpháirteach nó maidir le malartú faisnéise a bhaintear as taifid choiriúla, a mhéid a chuirtear ciontuithe náisiúnta a rinneadh roimhe sin san áireamh agus go bhfuil na héifeachtaí dlíthiúla a ghabhann leis na ciontuithe sin coibhéiseach leis na héifeachtaí dlíthiúla a ghabhann le ciontuithe náisiúnta a rinneadh roimhe sin i gcomhréir leis an dlí náisiúnta'.

211 Déantar foráil maidir leis an eisceacht sin sa chéad fhomhír d'Airteagal 3(5) de Chinneadh Réime 2008/675, faoina bhforáiltear 'go ndearnadh an cion as ar eascair na himeachtaí nua sular tugadh an ciontú roimhe sin nó sula ndearnadh é a fhorfheidhmiú go hiomlán, ní bheidh sé d'éifeacht ag mír 1 ná ag mír 2 oibleagáid a chur ar na Ballstáit a rialacha náisiúnta maidir le pianbhreitheanna a fhorchur a chur i bhfeidhm, i gcás ina mbeadh sé d'éifeacht ag cur i bhfeidhm na rialacha sin maidir le ciontuithe eachtracha teorainn a chur le cumhacht na cúirte pianbhreith a fhorchur sna himeachtaí nua'.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, sonraíonn an Chúirt, faoi Chinneadh Réime 2008/675 [212], nach gceanglaítear ar Bhallstát, le linn imeachtaí coiriúla arna dtionscnamh i gcoinne duine, a chur ag gabháil le ciontuithe arna dtabhairt roimhe sin i mBallstát eile, i gcoinne an duine sin agus i gcás fíorais éagsúla, éifeachtaí atá coibhéiseach leis na héifeachtaí a ghabhann le ciontuithe náisiúnta a rinneadh roimhe sin i gcomhréir le rialacha an dlí náisiúnta a bhaineann le carnadh pianbhreitheanna i gcás, ar an gcéad dul síos, ina ndearnadh an cion is cúis leis na himeachtaí sin sular tugadh na ciontuithe roimhe sin agus, ar an dara dul síos, dá gcuirfí na ciontuithe sin a rinneadh roimhe sin san áireamh i gcomhréir leis na rialacha sin, chuirfí cosc ar an gcúirt náisiúnta ar tugadh na himeachtaí sin os a comhair pianbhreith a fhorchur a d'fhéadfaí a fhorghníomhú i gcoinne an duine lena mbaineann.

Agus an chonclúid sin á baint aici, tugann an Chúirt dá haire [213], ar an gcéad dul síos, go gceanglaítear ar na Ballstáit, i bprionsabal, ciontuithe arna dtabhairt roimhe sin i mBallstát eile i gcoinne an duine sin a chur san áireamh in imeachtaí coiriúla a thugtar i gcoinne duine. De bhua eisceacht an phrionsabail sin, áfach, más rud é go ndearnadh an cion as ar eascair na himeachtaí nua sular tugadh an ciontú roimhe sin nó sular forfheidhmíodh go hiomlán é, níl sé d'oibleagáid ar na Ballstáit a rialacha náisiúnta maidir le pianbhreith a chur i bhfeidhm i gcás ina mbeadh sé d'éifeacht ag cur i bhfeidhm na rialacha sin maidir le ciontuithe eachtracha teorainn a chur le cumhacht an bhreithimh pianbhreith a fhorchur sna himeachtaí nua.

Luann an Chúirt ansin, ós rud é go gcomhlíontar an coinníoll ama a leagtar síos leis an eisceacht sin in imthosca na díospóide sna príomhimeachtaí, go bhféadfaidh na himthosca sin teacht faoin eisceacht sin. I ndáil leis sin, luann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur 'rialacha náisiúnta maidir le pianbhreitheanna a fhorchur' atá i rialacha dhlí na Gearmáine a bhaineann le teaglaim de phianbhreitheanna agus, ar an dara dul síos, go gcuirfeadh cur i bhfeidhm na rialacha sin maidir le ciontuithe a tugadh roimhe sin sa Fhrainc cosc ar an gcúirt náisiúnta pianbhreith a fhorchur a d'fhéadfaí a fhorfheidhmiú. Dá réir sin, sa chás seo, is é an éifeacht a bheadh ag gabháil le ciontuithe a tugadh sa Fhrainc roimhe sin atá coibhéiseach leis na ciontuithe a ghabhann le ciontuithe náisiúnta roimhe sin ná 'teorainn a chur le cumhacht an bhreithimh pianbhreith a fhorchur sna himeachtaí nua'. Dá bhrí sin, tá an eisceacht sin infheidhme in imthosca an cháis seo agus tá sé d'éifeacht aici an chúirt náisiúnta a scaoileadh ón oibleagáid éifeachtaí a chur ag gabháil le ciontuithe arna dtabhairt roimhe sin sa Fhrainc atá coibhéiseach leis na héifeachtaí a ghabhann le ciontuithe náisiúnta i gcomhréir leis na rialacha maidir le carnadh pianbhreitheanna.

Ar an dara dul síos, rialaigh an Chúirt nach gceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta, agus ciontuithe arna dtabhairt roimhe sin i mBallstát eile á gcur san áireamh, de réir bhrí Chinneadh Réime 2008/675 [214], an míbhuntáiste a bhunú agus cúiseanna sonracha a thabhairt leis an míbhuntáiste sin toisc nach féidir a ordú go ndéanfaí teaglaim de phionóis *a posteriori* dá bhforáiltear do chiontuithe náisiúnta níos luaithe a ordú.

Tugann an Chúirt dá haire i ndáil leis sin, in aon imeachtaí coiriúla a thagann faoin eisceacht thuasluaite, nach mór do na Ballstáit a áirithiú 'go bhféadfaidh a gcúirteanna ciontuithe arna dtabhairt roimhe sin i mBallstáit eile a chur san áireamh murach sin'. Mar sin féin, ní féidir aon oibleagáid a

---

212 Baineann sé seo go háirithe le hAirteagal 3(1) agus (5) de Chinneadh Réime 2008/675.

213 Féach Airteagal 3(1) de Chinneadh Réime 2008/675.

214 Tagraíonn an Chúirt don dara fomhír d'Airteagal 3(5) de Chinneadh Réime 2008/675, lena bhforáiltear go 'áiritheoidh na Ballstáit, i gcásanna den sórt sin, go bhféadfaidh a gcúirteanna ciontuithe arna dtabhairt i mBallstáit eile arna dtabhairt roimhe sin a chur san áireamh murach sin'.

thuiscint ón bhforáil lena bhforáiltear don eisceacht sin maidir leis na rialacha sonracha, an dlí substainteach nó an dlí nós imeachta, nach mór do na cúirteanna náisiúnta a chomhlíonadh ina leith sin. Dá bhrí sin, ní féidir a thuiscint ón bhforáil sin nach mór don chúirt a bhfuil breithniú á dhéanamh aici ar shubstaint an cháis, in imthosca an cháis seo, ríomh cainníochtaithe a dhéanamh ar an míbhuntáiste a eascraíonn as an dodhéantacht na rialacha náisiúnta a chur i bhfeidhm a bhaineann le carnadh na bpionós a leagtar síos do chiontuithe náisiúnta agus ina dhiaidh sin laghdú a dheonú ar an bpianbhreith bunaithe ar an ríomh sin.

4. Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *G. K. agus páirtithe eile (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh)* (C-281/22, EU:C:2023:1018)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh – Rialachán (AE) 2017/1939 – Airteagal 31 – Imscrúduithe trasteorann – Údarú breithiúnach – Raon an iniúchta – Airteagal 32 – Bearta tarmligthe a fhorfheidhmiú)

Tá Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh i mbun, tríd an Ionchúisitheoir Tarmligthe Eorpach sa Ghearmáin, réamh-imscrúduithe i gcoinne G.K., S.L. agus B. O. D. GmbH, a bhfuil amhras ann go ndearna siad dearbhuithe custaim bréagacha agus, ar an gcaoi sin, go ndearna siad damáiste de thuairim is EUR 1 295 000 do leasanna airgeadais an Aontais.

Mar chuid den imscrúdú atá ar siúl sa Ghearmáin, mheas Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh gur ghá fianaise a bhailiú ó Bhallstáit eile, lena n-áirítear an Ostair. Chuige sin, tharmlig an tIonchúisitheoir Eorpach Tarmligthe sa Ghearmáin a bhí i bhfeighil [215] an cháis cuardach agus urghabháil maoine atá lonnaithe san Ostair ar leis na daoine cúisithe iad d'Ionchúisitheoir Eorpach Cúnta Tarmligthe ón Ostair. An 9 Samhain 2021, d'ordaigh an dara ceann cuardaigh agus urghabhálacha, ag áitreabh gnó B. O. D. agus a mháthairchuideachta agus ag tithe G.K. agus S.L., atá lonnaithe san Ostair. D'iarr sé freisin ar chúirteanna inniúla na hOstaire na bearta sin a údarú [216]. Tar éis na húdaruithe sin a fháil, rinneadh na bearta ordaithe.

An 1 Nollaig 2021, thionscain G.K., B. O. D. agus S.L. caingne i gcoinne chinntí chúirteanna na hOstaire lenar údaraíodh na bearta atá i gceist os comhair Oberlandesgericht Wien (Ard-Chúirt Réigiúnach, Vín, an Ostair), an chúirt a rinne an tarchur. Go háirithe, chuir siad i gcoinne an bhonn cirt leis na bearta imscrúdaitheacha a ordaíodh ina gcoinne.

Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, má éilíonn beart imscrúdaitheach tarmligthe údarú breithiúnach i mBallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta, an gá do chúirt de chuid an Bhallstáit sin an beart sin a scrúdú i bhfianaise na rialacha nós imeachta agus substainteacha uile arna leagan síos ag an mBallstát sin.

---

[215] De bhun Airteagal 31 de Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 2017 lena gcuirtear chun feidhme comhar feabhsaithe maidir le bunú Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (IO 2017 L 283, lch. 1, 'Rialachán 2017/1939').

[216] Foráiltear leis an gcéad fhomhír d'Airteagal 31(3) de Rialachán 2017/1939, má éilíonn an beart údarú breithiúnach faoi dhlí Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta, go mbeidh an dara ceann acu freagrach as an údarú sin a fháil i gcomhréir le dlí an Bhallstáit sin.

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, soiléiriú ar mhéid an athbhreithnithe a fhéadfaidh cúirteanna ar tugadh iarraidh os a gcomhair a fheidhmiú ag an Ionchúisitheoir Tarmligthe Eorpach Cúnta chun beart imscrúdaitheach tarmligthe a údarú.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt faoi deara, cé go bhforáiltear leis an gcéad fhomhír d'Airteagal 31(3) de Rialachán 2017/1939 maidir le húdarú breithiúnach a fháil i gcomhréir le dlí Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta i gcás ina gceanglaítear le beart imscrúdaitheach tarmligthe údarú den sórt sin a fháil faoi dhlí an Bhallstáit sin, nach sonraítear in Airteagal 31 agus in Airteagal 32 den Rialachán sin raon feidhme an athbhreithnithe arna dhéanamh ag an gcúirt inniúil. Mar sin féin, is léir ó fhoclaíocht an dá Airteagal sin [217] go ndéantar glacadh birt imscrúdaithigh tharmligthe, chomh maith lena réasúnú, a rialú le dlí Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh a láimhseálann an cás, cé go rialaítear forghníomhú birt den sórt sin le dlí Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta. Léiríonn an t-idirdhealú a dhéantar leis na hAirteagail sin idir an bonn cirt agus glacadh birt imscrúdaithigh tharmligthe, ar thaobh amháin, forghníomhú an bhirt sin, ar an taobh eile, an loighic is bun le córas an chomhair bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla idir na Ballstáit, atá bunaithe ar phrionsabail na muiníne frithpháirtí agus an aitheantais fhrithpháirtigh. I gcomhthéacs an chomhair bhreithiúnaigh atá bunaithe ar na prionsabail sin, ní cheanglaítear ar an údarás forghníomhaitheach faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh na gcoinníollacha a chaithfidh an t-údarás eisiúna a fhorghníomhú chun an cinneadh breithiúnach a eisiúint.

Meabhraíonn an Chúirt ansin, trí Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh a bhunú, go bhfuil sé mar aidhm ag Rialachán 2017/1939 troid níos éifeachtaí i gcoinne cionta a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais [218]. Leanann sé as sin, trí na nósanna imeachta dá bhforáiltear leis an Rialachán sin a shainiú, go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais sásra a bhunú lena ráthaítear leibhéal éifeachtúlachta imscrúduithe trasteorann arna ndéanamh ag Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh ar a laghad chomh hard leis an méid a eascraíonn as cur i bhfeidhm na nósanna imeachta atá leagtha síos faoi chóras an chomhair bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla idir na Ballstáit atá bunaithe ar phrionsabail na muiníne frithpháirtí agus an aitheantais fhrithpháirtigh. Más rud é go bhféadfadh deonú an údaraithe bhreithiúnaigh dá dtagraítear sa chéad fhomhír d'Airteagal 31(3) den Rialachán sin a bheith faoi réir scrúdaithe, ag údarás inniúil Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta, ar an bhfianaise a bhaineann le bonn cirt agus glacadh an bhirt imscrúdaithe tharmligthe lena mbaineann, is é sin, sa chleachtas, córas nach mbeadh chomh héifeachtach céanna leis an gcóras a bhunaítear leis na hionstraimí dlí sin agus a bhainfeadh an bonn, dá bhrí sin, den chuspóir atá á shaothrú leis an Rialachán sin. Ar taobh amháin, ba cheart d'údarás inniúil Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta, *inter alia*, mionscrúdú a dhéanamh ar an gcáschomhad iomlán, ar cheart é a chur ar aghaidh chuige agus, i gcás inarb iomchuí, ba cheart é a aistriú. Ar an taobh eile, d'fhonn a scrúdú a dhéanamh, ba cheart dó dlí Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh a láimhseáil a chur i bhfeidhm, cé nach féidir a mheas gurb é an Ballstát sin an Ballstát is fearr chun é sin a dhéanamh.

Is é conclúid na Cúirte go mbunaítear le Rialachán 2017/1939, chun críocha comhair idir na hIonchúisitheoirí Tarmligthe Eorpacha i gcomhthéacs imscrúduithe trasteorann Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh, idirdhealú idir na freagrachtaí a bhaineann le bonn cirt agus glacadh an bhirt tharmligthe, a thagann faoi shainchúram an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh a láimhseálann an cás, agus iad siúd a bhaineann le forghníomhú an bhirt sin, a thagann faoi

---

217 Níos nithiúla, foclaíocht Airteagal 31(1) agus (2) agus Airteagal 32 de Rialachán (AE) 2017/1939.

218 Féach aithrisí 12, 14, 20 agus 60 de Rialachán 2017/1939.

fhreagracht an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta. I gcomhréir leis an roinnt freagrachtaí sin, ní fhéadfaidh an mhaoirseacht a bhaineann leis an údarú breithiúnach a bheadh ag teastáil faoi dhlí Bhallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh Cúnta ach gnéithe a bhaineann le forghníomhú an bhirt sin a chumhdach, seachas gnéithe a bhaineann le bonn cirt agus glacadh an bhirt sin.

Maidir leis na gnéithe a bhaineann le bonn cirt agus glacadh an bhirt tharmligthe, cuireann an Chúirt i dtreis mar sin féin gur cheart iad a bheith faoi réir athbhreithniú breithiúnach roimh ré i mBallstát an Ionchúisitheora Tharmligthe Eorpaigh chun an cás a láimhseáil i gcás cur isteach tromchúiseach ar chearta an duine lena mbaineann a ráthaítear leis an gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. I gcomhréir le hAirteagal 31(2) de Rialachán 2017/1939, is faoin mBallstát ina bhfuil an tIonchúisitheoir Tarmligthe Eorpach ag láimhseáil an cháis atá sé foráil a dhéanamh maidir le hathbhreithniú breithiúnach roimh ré ar na coinníollacha a bhaineann le bonn cirt agus glacadh birt imscrúdaithe tharmligthe, agus na ceanglais a eascraíonn as an gCairt um Chearta Bunúsacha á gcur san áireamh. I gcás bearta imscrúdaitheacha amhail cuardaigh ar thithe príobháideacha, bearta cosanta a bhaineann le maoin phearsanta nó reo sócmhainní, is faoin mBallstát sin a bheidh sé, faoin dlí náisiúnta, coimircí leordhóthanacha leordhóthanacha a sholáthar, amhail athbhreithniú breithiúnach roimh ré, chun dlíthiúlacht agus riachtanas na mbeart sin a áirithiú.

VI. Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta

1. Rialachán Uimh. 2201/2003 maidir le dlínse agus maidir le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair maidir le pósadh agus freagracht tuismitheora

Breithiúnas an 13 Iúil 2023, *TT (Aistriú linbh éagórach)* (C-87/22, EU:C:2023:571)

(Tarchur chun réamhrialú – Dlínse in ábhair a bhaineann le freagracht tuismitheora – Rialachán (CE) Uimh. 2201/2003 – Airteagal 10 agus Airteagal 15 – Tarchur chuig cúirt i mBallstát eile ar fearr a cumas chun an cás a éisteacht – Coinníollacha – Cúirt an Bhallstáit ar aistríodh an leanbh chuige go héagórach – Coinbhinsiún na Háige 1980 – Leasanna an linbh)

Is iad TT agus AK, náisiúnaigh Shlóvacacha, tuismitheoirí V agus M, a rugadh sa tSlóvaic in 2012. In 2014, bhog an teaghlach go dtí an Ostair. Scar TT agus AK sa bhliain 2020 agus thug AK na leanaí chun cónaí léi sa tSlóvaic, gan toiliú TT. Chomhdaigh sé iarratas ansin go dtabharfaí na leanaí ar ais os comhair cúirte sa tSlóvaic faoi Choinbhinsiún na Háige 1980 [219]. Ag an am céanna, chomhdaigh sé iarratas os comhair cúirte san Ostair ar choimeád aonair an bheirt leanaí. Thug AK caingean os comhair na cúirte sin ag lorg iarratas chuig cúirt Shlóvacach ar dhlínse in ábhair a bhaineann le coimeád ar na leanaí i gcomhréir le Rialachán Uimh. 2201/2003 [220, 221], ag áitiú gurbh fhearr a bheadh cúirteanna na Slóvaice in ann rialú ar cheist na freagrachta tuismitheora i ndáil leis an mbeirt leanaí.

Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an féidir dlínse ar choimeád an linbh a aistriú, faoi Rialachán Uimh. 2201/2003 [222], chuig cúirt de chuid an Bhallstáit inar bhunaigh an leanbh a ghnáthchónaí nó a gnáthchónaí tar éis aistriú éagórach agus an bhfuil na coinníollacha a leagtar síos le haghaidh aistriú den sórt sin uileghabhálach.

Os a comhair, tugann an Chúirt soiléiriú ar na coinníollacha faoina bhféadfaidh cúirt Ballstáit a bhfuil dlínse aici rialú ar shubstaint cáis in ábhair a bhaineann le freagracht tuismitheora faoi Airteagal 10 den Rialachán sin an tarchur, dá bhforáiltear in Airteagal 15(1) (b) den Rialachán sin, a iarraidh go heisceachtúil chuig cúirt de chuid an Bhallstáit ar aistríodh an leanbh sin chuici go héagórach ag duine dá thuismitheoirí nó dá tuismitheoirí.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

---

219 An Coinbhinsiún ar na Gnéithe Sibhialta a bhaineann le Fuadach Idirnáisiúnta Leanaí, a tugadh i gcrích sa Háig an 25 Deireadh Fómhair 1980.

220 Rialachán (CE) Uimh. 2201/2003 ón gComhairle an 27 Samhain 2003 i dtaca le dlínse agus aithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair maidir le pósadh agus freagracht tuismitheora, lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1347/2000 (IO 2003, L 338, lch. 1). Déantar foráil in Airteagal 15 de Rialachán Uimh. 2201/2003 maidir leis an bhféidearthacht, mar eisceacht, do chúirt Ballstáit a bhfuil dlínse aici maidir le substaint cáis in ábhair a bhaineann le freagracht tuismitheora a iarraidh go n-aistreofaí an cás sin, nó cuid shonrach de, chuig cúirt de chuid Ballstáit eile a bhfuil baint ar leith ag an leanbh léi, más fearr atá an chúirt sin in ann é a éisteacht, agus i gcás gur chun leasa an linbh é sin.

221 Go háirithe, Airteagal 15(1) (b), (2) (a) agus (5) den Rialachán sin.

222 Faoi Airteagal 15(1)(b) den Rialachán sin:

Ceapadh na rialacha dlínse in ábhair maidir le freagracht tuismitheora atá i Rialachán Uimh. 2201/2003 d'fhonn leas an linbh a chomhlíonadh agus, chuige sin, tá siad i bhfabhar chritéar na gaireachta. Dá bhrí sin, bunaítear riail ghinearálta dlínse [223] i bhfabhar chúirteanna an Bhallstáit ina bhfuil gnáthchónaí ar an leanbh tráth a thugtar imeachtaí os comhair na cúirte. Mar sin féin, tá feidhm ag an riail sin faoi réir[224], *inter alia*, Airteagal 10 den Rialachán sin, lena dtugtar dlínse do chúirteanna an Bhallstáit ina raibh gnáthchónaí ar an leanbh díreach roimh an aistriú éagórach nó roimh an gcoinneáil éagórach. Is é is aidhm don fhoráil sin, lena gcuirtear chun feidhme an cuspóir aistriú éagórach nó coinneáil éagórach leanaí idir na Ballstáit a dhíspreagadh, an éifeacht a bheadh ag cur i bhfeidhm na rialach ginearálta dlínse i gcás aistriú éagórach an linbh lena mbaineann, is é sin dlínse a aistriú chuig an mBallstát ina mbeadh gnáthchónaí nua ar an leanbh sin tar éis an aistrithe nó na coinneála éagóraí.

Thairis sin, foráiltear le hAirteagal 15 de Rialachán Uimh. 2201/2003 do shásra comhair lena gcuirfear ar chumas cúirte Ballstáit a bhfuil dlínse aici an cás a éisteacht dul ar aghaidh, mar eisceacht, an cás a tharchur chuig cúirt de chuid Ballstát eile, ar choinníoll go ndearbhaíonn an chúirt sin go bhfuil dlínse aici laistigh de shé seachtaine. Is féidir tarchur a iarraidh freisin i bhfabhar cúirt a bhfuil a dlínse bunaithe ar Airteagal 10 de Rialachán Uimh. 2201/2003, agus d'fhéadfadh sé go bhféadfaí an t-aistriú a dhéanamh chuig cúirt de chuid an Bhallstáit ar aistríodh an leanbh lena mbaineann chuici go héagórach ag duine dá thuismitheoirí nó dá tuismitheoirí. Tugtar tús áite do leas an linbh, atá ar cheann de na cuspóirí a shaothraítear le Rialachán Uimh. 2201/2003, agus ní mór an tagairt atá i gceist a chur san áireamh. Dá bhrí sin, níl sé contrártha do na cuspóirí a shaothraítear le Rialachán Uimh. 2201/2003 do chúirt a bhfuil dlínse aici in ábhair a bhaineann le freagracht tuismitheora ar bhonn Airteagal 10 den Rialachán sin, a iarraidh go ndéanfar an cás os a comhair a tharchur chuig cúirt de chuid Ballstáit eile ar aistríodh an leanbh lena mbaineann chuici go héagórach ag duine dá thuismitheoirí nó dá tuismitheoirí.

Ní féidir an tagairt atá i gceist a iarraidh, áfach, ach amháin má chomhlíontar trí choinníoll charnacha agus uileghabhálacha [225], é sin ráite, má tá 'nasc speisialta' idir an leanbh agus Ballstát eile, má mheasann an chúirt a bhfuil dlínse aici maidir le substaint an cháis go bhfuil cúirt de chuid an Bhallstáit eile sin 'níos fearr' chun an cás a éisteacht agus má tá an t-aistriú chun leasa an linbh lena mbaineann, sa mhéid nach dócha go mbeidh éifeacht dhíobhálach aige ar staid an linbh. Más ann d'iarratas ar fhilleadh bunaithe ar Choinbhinsiún na Háige 1980, nach raibh ina ábhar do bhreithiúnas críochnaitheach sa Bhallstát ar aistríodh an leanbh lena mbaineann chuige go héagórach ag duine dá thuismitheoirí nó dá tuismitheoirí, ní féidir leis sin cosc a chur ar an aistriú i dtrácht, ach ní mór é sin a chur san áireamh san anailís ar chomhlíonadh na gcoinníollacha is gá chun an filleadh sin a dhéanamh.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, tá sé ar cheann de na critéir lena mheas go bhfuil 'nasc speisialta' aige nó aici leis an mBallstát sin gur náisiúnach de Bhallstát é nó í an leanbh.

Sa dara háit, maidir leis an gcoinníoll nach mór don chúirt a bhfuil sé beartaithe tarchur a dhéanamh chuici a bheith 'níos fearr' chun an cás a éisteacht, ní mór don chúirt a bhfuil dlínse aici roinnt tosca a chur san áireamh. Ar an gcéad dul síos, ní mór don tarchur a bheith de chineál a thabharfadh fíor-bhreisluach nithiúil chun cinneadh a ghlacadh a bhaineann leis an leanbh, i gcomparáid leis an gcás ina gcoinnítear an cás os comhair na cúirte a bhfuil dlínse aici. Is amhlaidh an cás, mar shampla, i gcás

---

223 I gcomhréir le hAirteagal 8(1) den Rialachán seo

224 I gcomhréir le hAirteagal 8(2) den Rialachán seo

225 Liostaithe go hiomlán in Airteagal 15(1) de Rialachán Uimh. 2201/2003.

inar ghlac an chúirt a bhfuil an t-aistriú beartaithe chuici, arna iarraidh sin do na páirtithe sna príomhimeachtaí agus i gcomhréir leis na rialacha nós imeachta is infheidhme, sraith de bhearta sealadacha práinneacha bunaithe, *inter alia*, ar Airteagal 20 de Rialachán Uimh. 2201/2003. Ina dhiaidh sin, ní féidir an riosca follasach a bheith i gceist leis an tagairt sin go mbainfear an deis den tuismitheoir atá ag iarraidh filleadh an linbh a argóintí nó a hargóintí a chur ar aghaidh go héifeachtach os comhair na cúirte dá bhfuil sé beartaithe an tagairt sin a dhéanamh. Ar deireadh, i gcás inar taisceadh iarratas ar fhilleadh atá bunaithe ar Choinbhinsiún na Háige 1980 le húdaráis inniúla an Bhallstáit inar aistríodh an leanbh lena mbaineann go héagórach, ní féidir a mheas gurb í aon chúirt de chuid an Bhallstáit sin an 'is fearr' chun an cás a éisteacht go dtí go mbeidh an tréimhse sé seachtaine chun cinneadh a dhéanamh maidir le hiarratas an linbh ar fhilleadh [226] imithe in éag. Ina theannta sin, d'fhéadfadh an mhoill shubstaintiúil ar thaobh chúirteanna an Bhallstáit sin maidir le rialú ar an iarratas sin a bheith ina thoisc a rachadh chun dochair don chinneadh gur fearr atá na cúirteanna sin in ann rialú ar shubstaint na gceart coimeádta. Tar éis dóibh a bheith curtha ar an eolas faoi aistriú éagórach linbh, ní féidir le cúirteanna an Stáit Chonarthaigh ar aistríodh an leanbh chuig a chríoch rialú ar shubstaint na gceart coimeádta go dtí go suífear nach gcomhlíontar, *inter alia*, na coinníollacha maidir le filleadh an linbh [227].

Sa tríú háit agus sa deireadh, maidir leis an gcoinníoll a bhaineann le leas an linbh, ní fhéadfaidh a mheasúnú neamhaird a dhéanamh ar dhodhéantacht shealadach chúirteanna an Bhallstáit ar aistríodh an leanbh chuige go héagórach ag duine dá thuismitheoirí nó dá tuismitheoirí cinneadh a ghlacadh maidir le substaint na gceart coimeádta, i gcomhréir leis an leas sin, os comhair chúirt an Bhallstáit sin, ar tugadh an t-iarratas os a comhair chun an leanbh sin a chur ar ais, tar éis rialú a dhéanamh, ar a laghad, ar an iarratas sin.

2. Rialachán Uimh. 805/2004 lena gcruthaítear Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach d'éilimh neamhchonspóidithe

Breithiúnas an 16 Feabhra 2023, *Lufthansa Technik AERO Alzey* (C-393/21, EU:C:2023:104)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach i gcúrsaí sibhialta agus tráchtála – Rialachán (CE) Uimh 805/2004 – Ordú Forfheidhmithe Eorpach d'éilimh neamhchonspóidithe – Airteagal 23(c) – Forghníomhú breithiúnais arna dheimhniú mar Ordú Forfheidhmithe Eorpach – Imthosca eisceachtúla – Coincheap)

An 14 Meitheamh 2019, thug *Amtsgericht Hünfeld* (an Chúirt Áitiúil, Hünfeld, an Ghearmáin) fógra do Arik Air Limited maidir le hordú íocaíochta chun éileamh EUR 2 292 993.32 a ghnóthú i bhfabhar *Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH* ('Lufthansa'), ansin d'eisigh sé, an 24 Deireadh Fómhair 2019, Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach agus, an 2 Nollaig 2019, deimhniú um Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach.

D'urghabh Lufthansa báille atá ag cleachtadh sa Liotuáin ('an báille') chun an teideal infhorghníomhaithe sin in aghaidh Arik Air a fhorfheidhmiú.

---

226 Dá bhforáiltear in Airteagal 11 de Choinbhinsiún na Háige 1980 agus in Airteagal 11 de Rialachán Uimh. 2201/2003.

227 Airteagal 16 de Choinbhinsiún na Háige 1980.

Rinne an chuideachta dheireanach sin iarratas chuig *Landgericht Frankfurt am Main* (Cúirt Réigiúnach Frankfurt am Main, an Ghearmáin) ar an deimhniú [228] um Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach a tharraingt siar agus ar scor d'aisghabháil fhorfheidhmithe an éilimh. Tá sé den tuairim gur chuir Cúirt Dúiche Hünfeld í ar an eolas go neamhdhleathach faoi na doiciméid nós imeachta, rud a d'fhág nár comhlíonadh an teorainn ama chun cur i gcoinne an ordaithe íocaíochta atá i gceist.

Sa Liotuáin, d'iarr Arik Air ar an mbáille freisin na himeachtaí forfheidhmithe a chur ar fionraí go dtí an cinneadh críochnaitheach ón gCúirt Réigiúnach Frankfurt am Main, cinneadh a dhiúltaigh an báille, ós rud é nár ceadaíodh leis an reachtaíocht náisiúnta fionraí sna himthosca sin.

Le hordú ó mhí Aibreáin 2020, rinne Cúirt Réigiúnach Frankfurt am Main, agus í den tuairim, *inter alia*, nár léirigh Arik Air gur eisíodh an doiciméad sin go neamhdhleathach, forfheidhmiú an Ordaithe Forfheidhmiúcháin Eorpaigh lena mbaineann a chur ar fionraí faoi réir urrús EUR 2 000 000 a thaisceadh.

Le hordú a glacadh i mí an Mheithimh 2020, dhíbh *Kauno apylinkės teismas* (Cúirt Dúiche, Kaunas, an Liotuáin) an t-achomharc a rinne Arik Air i gcoinne chinneadh na báille lenar diúltaíodh na himeachtaí forfheidhmithe sin a chur ar fionraí.

Ar achomharc, chuir *Kauno apygardos teismas* (an Chúirt Réigiúnach, Kaunas, an Liotuáin) an t-ordú sin ar leataobh agus chuir siad bac ar na himeachtaí forfheidhmithe atá i gceist, ar feitheamh chinneadh críochnaitheach chúirt na Gearmáine maidir le hiarratais Arik Air. Mheas an chúirt sin, i bhfianaise an riosca go ndéanfaí damáiste díréireach a d'fhéadfadh eascairt as imeachtaí forfheidhmithe arna dtionscnamh i gcoinne Arik Air, gur leor caingean in aghaidh an deimhnithe um Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach a thabhairt os comhair chúirt an Bhallstáit tionscnaimh chun údar a thabhairt le bac a chur ar na himeachtaí sin. Bhí sí den tuairim freisin nach raibh aon chúis lena mheas gur faoi Chúirt Réigiúnach Frankfurt am Main a bhí sé rialú a dhéanamh ar fhiúntas an iarratais ar na bearta cur chun feidhme a chur ar fionraí.

Ansin rinne Lufthansa achomharc ar phointe dlí chuig *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Cúirt Uachtarach na Liotuáine) i gcoinne an chinnidh sin.

Os a comhair nó os a comhair, tugann an Chúirt soiléiriú maidir le brí agus raon feidhme an choincheapa 'imthosca eisceachtúla' lena gcumasaítear don chúirt nó don údarás a bhfuil dlínse aige nó aici i mBallstát an fhorghníomhaithe, faoi Airteagal 23 de Rialachán Uimh. 805/2004 [229],

---

228 Rinneadh an iarraidh ar bhonn Airteagal 10 de Rialachán (CE) Uimh. 805/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Aibreán 2004 lena gcruthaítear Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach d'éilimh neamhchonspóidithe (IO 2004 L 143, lch. 15).

229 Faoin bhforáil sin, dar teideal 'Forfheidhmiú a fhionraí nó a theorannú':

'I gcás ina bhfuil an méid seo a leanas déanta ag an bhféichiúnaí:

- go ndearna sé agóid i gcoinne breithiúnais a deimhníodh mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach, lena n-áirítear iarratas ar athbhreithniú de réir bhrí Airteagal 19, nó
- go ndearnadh iarratas ar dheimhniú Ordaithe Forfheidhmiúcháin Eorpaigh a cheartú nó a tharraingt siar i gcomhréir le hAirteagal 10,

féadfaidh an chúirt inniúil nó an t-údarás inniúil i mBallstát an fhorghníomhaithe, ar iarratas ón bhféichiúnaí:

a) na himeachtaí forghníomhaithe a theorannú do bhearta cosantacha; nó

b) a chur de choinníoll ar an bhforghníomhú go dtabharfar cibé urrús a chinnfidh sí; nó

c) in imthosca eisceachtúla, bac a chur ar na himeachtaí um fhorghníomhú. '

forfheidhmiú breithiúnais arna dheimhniú mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach sa Bhallstát tionscnaimh a chur ar fionraí.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, luann an Chúirt go gcumhdaítear leis an gcoincheap 'imthosca eisceachtúla', atá in Airteagal 23 (c) de Rialachán Uimh. 805/2004, cás ina nochtfaí an féichiúnaí sin do fhíorbhaol go ndéanfaí damáiste an-tromchúiseach dá leanfaí de na himeachtaí maidir le forghníomhú breithiúnais a deimhníodh mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach, i gcás inar thaisc an féichiúnaí achomharc i gcoinne an chinnidh sin sa Bhallstát tionscnaimh nó iarratas ar dheimhniú Ordaithe Forfheidhmiúcháin Eorpaigh a cheartú nó a tharraingt siar. I gcás ina ndéanfaí an cinneadh sin a neamhniú nó i gcás ina ndéanfaí an deimhniú forfheidhmiúcháin a cheartú nó a tharraingt siar, bheadh sé dodhéanta nó thar a bheith deacair cúiteamh a thabhairt i leith damáiste den sórt sin. Ní thagraíonn an coincheap seo d'imthosca a bhaineann le himeachtaí cúirte sa Bhallstát tionscnaimh i gcoinne an bhreithiúnais a dheimhnítear mar Ordú Forfheidhmithe Eorpach nó i gcoinne dheimhniú an Ordaithe Forghníomhaithe Eorpaigh.

Agus í ag teacht ar an gconclúid sin, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gur coincheap uathrialach de chuid dhlí an Aontais é coincheap na 'imthosca eisceachtúla'. I ndáil leis sin, léiríonn an úsáid a bhain reachtas an Aontais as an gcoincheap sin nach raibh sé i gceist aige raon feidhme na forála sin a theorannú do chásanna force majeure amháin, ar léir iad, mar riail ghinearálta, ó theagmhais neamh-intuartha agus dhochoiscthe ag eascairt as cúis nach bhfuil neart ag an bhféichiúnaí orthu. Dá bhrí sin, ní mór a mheas go bhfuil an chumhacht chun bac a chur ar imeachtaí forghníomhaithe le haghaidh breithiúnais a deimhníodh mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach forchoimeádta do chásanna ina bhfágfadh tuilleadh forghníomhaithe go mbeadh an féichiúnaí neamhchosanta ar fhíorbhaol go ndéanfaí damáiste an-tromchúiseach, rud a mbeadh sé dodhéanta nó fíordheacair é a chúiteamh dá n-éireodh leis an achomharc nó leis an iarratas a rinne sé sa Bhallstát tionscnaimh. Thairis sin, is réamhchoinníoll é imeachtaí breithiúnacha den sórt sin a bheith á dtionscnamh ag an bhféichiúnaí chun go ndéanfaidh cúirt nó údarás inniúil Bhallstát an fhorghníomhaithe scrúdú ar imthosca eisceachtúla a bheith ann.

Thairis sin, ciallaíonn deighilt dlínse le Rialachán Uimh. 805/2004 idir cúirteanna agus údaráis an Bhallstáit tionscnaimh agus cúirteanna Bhallstát an fhorghníomhaithe nach bhfuil dlínse ag an mBallstát forfheidhmithe scrúdú a dhéanamh, i gcomhthéacs iarratais ar bhac ar imeachtaí forghníomhaithe, ar bhreithiúnas ar éileamh neamhchonspóidithe a tugadh sa Bhallstát tionscnaimh nó ar dheimhniú an Bhallstáit sin mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach. Dá bhrí sin, tá corrlach lánroghnach teoranta ag cúirteanna nó ag údaráis Bhallstát an fhorfheidhmithe maidir le measúnú a dhéanamh ar na himthosca inar féidir iarratas a dheonú chun forfheidhmiú a chur ar fionraí. Agus iarratas den sórt sin á scrúdú acu, ní mór do na cúirteanna nó na húdaráis sin, d'fhonn a shuíomh gurb ann d'imthosca eisceachtúla de réir bhrí Airteagal 23 den Rialachán sin, leas an chreidiúnaí a mheas, arb é atá ann forfheidhmiú láithreach an bhreithiúnais a bhaineann lena éileamh, agus leas an fhéichiúnaí, arb é atá i gceist leis damáiste nó damáiste atá thar a bheith tromchúiseach agus doleasaithe a sheachaint, ar dochar é atá deacair a leigheas.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt go gceadaítear le hAirteagal 23 de Rialachán Uimh. 805/2004 na bearta teorannaithe agus slándála dá bhforáiltear i bhfomhíreanna (a) agus (b) de a chur i

bhfeidhm go comhuaineach [230], ach nach gceadaítear leis ceann den dá bheart sin a chur i bhfeidhm go comhuaineach le ceann amháin de na bearta forfheidhmithe dá dtagraítear i bpointe (c) de.

Sa tríú háit agus ar deireadh, rialaíonn an Chúirt, i gcás inar cuireadh infhorghníomhaitheacht breithiúnais a deimhníodh mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach ar fionraí sa Bhallstát tionscnaimh agus inar cuireadh an deimhniú dá bhforáiltear in Airteagal 6(2) de Rialachán Uimh. 805/2004 faoi bhráid chúirt Bhallstát an fhorghníomhaithe, go gceanglaítear ar an gcúirt sin bac a chur, ar bhonn an bhreithiúnais sin, ar na himeachtaí forghníomhaithe a tionscnaíodh sa Stát deireanach sin [231].

---

230 Is é is aidhm do na bearta sin faoi seach an nós imeachta forghníomhaithe a theorannú go bearta réamhchúraim (a) agus forghníomhú a dhéanamh faoi réir cruthú urrús a chinneann an chúirt nó an t-údarás inniúil sa Bhallstát forghníomhaitheach (b).

231 Ar an bpointe sin, tugann an Chúirt rialú ar bhonn Airteagal 6(2) de Rialachán Uimh. 805/2004, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 11 de.

Foráiltear i mír 2 d'Airteagal 6 de Rialachán Uimh. 805/2004, dar teideal 'Coinníollacha maidir le deimhniú mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach': 'I gcás inar scoir breithiúnas a deimhníodh mar Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach de bheith infhorfheidhmithe nó ina mbeidh infhorghníomhaitheacht an bhreithiúnais sin curtha ar fionraí nó teoranta, eiseofar deimhniú fionraí nó teorannú infhorghníomhaitheachta, ar iarratas chuig an gcúirt tionscnaimh tráth ar bith, agus úsáid á baint as an bhfoirm chaighdeánach a leagtar amach in Iarscríbhinn IV.' [Aistriúchán neamhoifigiúil]

Foráiltear le hAirteagal 11 den Rialachán sin, dar teideal 'Éifeachtaí an deimhnithe Eorpaigh um Ordú Forfheidhmiúcháin': 'Ní ghabhfaidh éifeacht leis an Ordú Forfheidhmiúcháin Eorpach ach amháin laistigh de theorainneacha infhorghníomhaitheacht an bhreithiúnais.' [Aistriúchán neamhoifigiúil]

VII. Iompar

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023, *an Coimisiúin* v *an Danmhairg (Uasmhéid ama páirceála)* (C-167/22, EU:C:2023:1020)

(Mainneachtain bhallstáit ina chuid oibleagáidí a chomhlíonadh – Iompar idirnáisiúnta earraí de bhóthar – Rialachán (CE) Uimh. 1072/2009 – Airteagail 8 agus 9 – Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 – Tréimhsí scíthe – Rialachán náisiúnta lena dtugtar isteach uastréimhse pháirceála 25 uair an chloig ag limistéir scíthe poiblí feadh ghréasán mótarbhealaí Ballstáit – Bac ar an tsaoirse chun seirbhísí iompair de bhóthar a sholáthar – Dualgas cruthúnais)

Le Rialachán Uimh. 1072/2009 maidir le rialacha comhchoiteanna le haghaidh rochtana ar an margadh idirnáisiúnta tarlaithe de bhóthar [232], féachtar le comhbheartas iompair a bhunú lena gcuirfear deireadh le gach srian ar sholáthraí seirbhísí iompair de bharr náisiúntachta nó toisc é a bheith bunaithe i mBallstát seachas an Ballstát ina bhfuil na seirbhísí le soláthar.

An 1 Iúil 2018, bhunaigh Ríocht na Danmhairge riail lena dteorannaítear an t-uas-am páirceála ar limistéir scíthe phoiblí ar feadh a líonra mótarbhealaigh go 25 uair an chloig ('an riail 25 uair an chloig') [233].

Tar éis dó iarraidh ar fhaisnéis a sheoladh chuig Ríocht na Danmhairge, thionscain an Coimisiún Eorpach imeachtaí um shárú, ar bhonn Airteagal 258 CFAE, toisc nár chomhlíon sé an oibleagáid atá air an tsaoirse chun seirbhísí iompair a sholáthar a áirithiú mar a ráthaítear le Rialachán Uimh. 1072/2009. D'áitigh sí, go bunúsach, cé nach ndéantar idirdhealú díreach leis an riail 25 uair an chloig, gurb ionann í, mar sin féin, agus srian ar an tsaoirse seirbhísí iompair a sholáthar, ós rud é nach ndéanann sé difear ar an mbealach céanna do tharlóirí bóthair atá bunaithe sa Danmhairg agus do tharlóirí neamhchónaitheacha. Chuir Ríocht na Danmhairge i gcoinne aon sáraithe i ndáil leis sin agus sholáthair sí an fhaisnéis bhreise a d'iarr an Coimisiún. Agus é den tuairim nach raibh an freagra sin cinntitheach, chuir an Coimisiún tuairim réasúnaithe chuig an mBallstát sin, ar thug an Ballstát sin freagra uirthi trína sheasamh a choinneáil maidir le comhlíonadh dhlí an Aontais leis an riail 25 uair an chloig. Gan a bheith cinnte de bharr na n-argóintí a chuir Rialtas na Danmhairge chun cinn, thug an Coimisiún caingean os comhair na Cúirte ós rud é gur theip uirthi oibleagáidí a chomhlíonadh os comhair na Cúirte ag lorg dearbhú gur theip ar Ríocht na Danmhairge a hoibleagáidí a chomhlíonadh maidir leis an tsaoirse chun seirbhísí iompair a sholáthar a leagtar síos in Airteagail 1, 8 agus 9 de Rialachán Uimh. 1072/2009. De réir an Choimisiúin, déanann an riail sin difear breise d'iompróirí neamhchónaitheacha agus níl údar leis an mbac a thagann as sin ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar mar gheall ar aon cheann de na cúiseanna sáraitheacha ar mhaithe le leas an phobail a bhfuil an Ballstát sin ag brath air.

Lena breithiúnas, dhiúltaigh an Chúirt do chaingean an Choimisiúin. Cuireann sé in iúl, i bhfianaise a chásdlí shocair, gur ar an gCoimisiún, i gcaingean mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh, atá an dualgas cruthúnais a bhaineann lena shuíomh gurb ann do mhainneachtain

---

232 Rialachán (CE) Uimh. 1072/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le rialacha comhchoiteanna le haghaidh rochtain ar an margadh idirnáisiúnta tarlaithe de bhóthar (IO 2009, L 300, lch. 72).

233 Chuir Údarás Bóithre na Danmhairge an riail sin chun feidhme de bhun Airteagal 92(1) den færdselsloven (Cód Mhórbhealaigh na Danmhairge).

den sórt sin, gan é a bheith in ann brath ar thoimhde ar bith. Go measfaidh an Chúirt, sa chás seo, nár thug an Coimisiún cruthúnas ar a líomhaintí ar aird don chaighdeán dlíthiúil is gá.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tar éis di diúltú don phléadáil neamh-inghlacthachta a d'ardaigh Ríocht na Danmhairge, scrúdaíonn an Chúirt tuillteanas an cháis agus meabhraíonn sí, ar an gcéad dul síos, go dtagann seirbhísí a chomhlíonann cáilíocht 'seirbhíse i réimse an iompair' faoin bhforáil shonrach. d'Airteagal 58(1) CFAE, lena n-eisiann siad ó raon feidhme Airteagal 56 CFAE, a bhaineann leis an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar i gcoitinne [234]. Ní chuireann sé sin cosc ar ghníomh de chuid an Aontais arna ghlacadh ar bhonn fhorálacha na gConarthaí a bhaineann le hiompar [235] a bheith in ann, a mhéid a chinnfidh sé, prionsabal na saoirse chun seirbhísí a sholáthar mar a chumhdaítear in Airteagal 56 CFAE a dhéanamh infheidhme maidir le hearnáil iompair.

Sa chás seo, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil feidhm ag Rialachán Uimh. 1072/2009 maidir le hiompar idirnáisiúnta earraí de bhóthar ar fruiliú nó ar luaíocht le haghaidh turais a dhéantar laistigh de chríoch an Aontais agus maidir le hiompar cabatáiste, eadhon iompar náisiúnta earraí de bhóthar thar ceann daoine eile arna soláthar ar bhonn sealadach ag iompróir neamhchónaitheac [236]. I dtaca leis sin, sonraítear in Airteagal 9(2) de Rialachán Uimh. 1072/2009, go háirithe, go gcuirtear na forálacha náisiúnta dá dtagraítear i mír 1 den airteagal céanna sin i bhfeidhm ar an mbealach céanna maidir le hiompróirí neamhchónaitheacha agus leo siúd atá bunaithe sa Bhallstát aíochta, chun aon idirdhealú atá bunaithe ar náisiúntacht nó ar áit bhunaíochta a chosc.

Ina dhiaidh sin, maidir le hargóint Ríocht na Danmhairge gur ag na Ballstáit atá an inniúlacht rialacha a leagan síos maidir le fad páirceála i limistéir scíthe phoiblí, meabhraíonn an Chúirt nach mór do na Ballstáit, de réir cásdlí socair, a gcumhachtaí a fheidhmiú i gcomhréir le dlí an Aontais, agus dá bhrí sin, sa chás seo, i gcomhréir le forálacha ábhartha Rialachán Uimh. 1072/2009. Sa chomhthéacs sin, ní mór dóibh, ina theannta sin, na rialacha a bhaineann le hamanna tiomána, sosanna agus amanna scíthe a chur san áireamh nach mór do thiománaithe atá i mbun iompair earraí le feithiclí a bhfuil uasmhais údaraithe acu a urramú, faoi Rialachán Uimh. 561/2006 [237] níos mó ná 3.5 tona [238] (dá ngairtear 'na feithiclí lena mbaineann' anseo feasta). Féadfaidh comhlíonadh na dtréimhsí scíthe sin a bheith ag brath, *inter alia*, ar áiteanna scíthe a bheith ar fáil ar mhótarbhealaí. I dtaca leis sin, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil de thoradh ar riail mar riail 25 uair an chloig nach bhfuil na limistéir scíthe sin ar fáil chun críocha na hamanna sosa éagsúla dá bhforáiltear le Rialachán Uimh. 561/2006 a urramú [239]. Dá réir sin, is dócha gur dóigh go mbeidh éifeacht nithiúil ag riail den sórt sin ar fheidhmiú

---

234 Breithiúnais an 20 Nollaig 2017, ***Asociación Profesional Elite Taxi*** (C-434/15, EU:C:2017:981, mír 44), agus an 8 Nollaig 2020, ***an Pholainn* v *an Pharlaimint agus an Chomhairle*** (C-626/18, EU:C:2020:1000, mír 145).

235 Teideal VI de Chuid a Trí de Chonradh FEU, ina bhfuil Airteagal 90 go hAirteagal 100 CFAE.

236 I gcomhréir le hAirteagal 1(1) agus (4) de Rialachán Uimh. 1072/2009, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 2(6) den Rialachán sin.

237 Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Márta 2006 maidir le comhchuibhiú reachtaíochta sóisialta áirithe a bhaineann le hiompar de bhóthar agus lena leasaítear Rialacháin (CEE) Uimh. 3821/85 agus (CE) Uimh. 2135/98 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 3820/85 ón gComhairle (IO L 2006, L 102 lch. 1).

238 Tagraítear go sainráite do na rialacha sin in aithris 13 agus in Airteagal 9(1) (d) de Rialachán Uimh. 1072/2009.

239 Tréimhsí scíthe seachtainiúla rialta (45 uair an chloig ar a laghad) agus tréimhsí scíthe seachtainiúla laghdaithe (níos lú ná 45 uair an chloig, is féidir a laghdú, i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 8(6) de Rialachán Uimh. 561/2006, go dtí 24 uair an chloig as a chéile ar a laghad), cé is moite de thréimhsí scíthe seachtainiúla laghdaithe ó 24 uair an chloig go 25 uair an chloig ar a laghad.

ceart iompair, go háirithe cabatáiste, ag iompróirí neamhchónaitheacha, agus go ndéanfaidh sé difear dóibh níos mó ná iompróirí atá bunaithe sa Danmhairg.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, áfach, i gcomhréir le cásdlí socair, in imeachtaí mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh, gur faoin gCoimisiún atá sé a chruthú gurb ann don mhainneachtain líomhnaithe oibleagáidí a chomhlíonadh agus an fhaisnéis is gá a sholáthar don Chúirt chun a chur ar a cumas a chinneadh ar comhlíonadh an oibleagáid sin, gan an Coimisiún a bheith in ann brath ar thoimhde ar bith. Sa chás seo, tháirg Ríocht na Danmhairge, sa nós imeachta réamhdhlíthíochta agus ina cosaint, sonraí maidir le líon na spásanna páirceála a bhí ar fáil do na feithiclí lena mbaineann, go háirithe na spásanna sin a sholáthair an earnáil phríobháideach, agus thug sí mionsonraí faoi na sonraí sin ag an éisteacht. Ina iarratas, ní raibh an Coimisiún ag brath ach ar easpa acmhainneachta páirceála malartaí leordhóthanaí arna ndáileadh ar ghréasán mótarbhealaí na Danmhairge agus, thairis sin, ina fhreagra, chuir sé teorainn leis an tuairim nár athraigh na sonraí a tháirg Ríocht na Danmhairge a conclúidí maidir leis an bpointe sin.

Ar an taobh eile, níl aon sonraí oibiachtúla táirgthe ag an gCoimisiún lena suitear nach leor na hacmhainní páirceála malartacha chun críocha tréimhsí scíthe is faide ná 25 uair an chloig a chomhlíonadh. Gan an fhaisnéis sin, ní féidir a shuí, mura bhfuil sí bunaithe ar thoimhdí, go gcuireann an riail 25 uair an chloig bac ar oibríochtaí cabatáiste a dhéanann soláthraithe neamhchónaitheacha chun aimhleas na soláthraithe sin i gcomparáid leo siúd atá bunaithe sa Danmhairg. Dá bhrí sin, toisc go bhfuil fadhbanna acmhainneachta i limistéir scíthe phoiblí líonra mótarbhealaí na Danmhairge agus gur shainaithin an Ballstát lena mbaineann na dúshláin a bhí le sárú ó thaobh toilleadh páirceála de, rud a bhí ar cheann de na príomhchúiseanna leis an riail 25 uair an chloig a thabhairt isteach, ní thacaíonn sé leis an gconclúid go sáraíonn an riail sin Rialachán Uimh. 1072/2009. Is amhlaidh atá ós rud é go bhfuil an toilleadh páirceála a sholáthraíonn an earnáil phríobháideach níos ísle ná an acmhainn pháirceála a sholáthraíonn an earnáil phríobháideach, ós rud é, laistigh den teorainn ama 25 uair an chloig sin, go gceadaítear na feithiclí sin a pháirceáil sna limistéir sin i gcónaí.

Ar deireadh, níor shuigh an Coimisiún go hoibiachtúil, sa chás seo, go mbeadh suíomh na n-áiteanna malartacha a chuireann an earnáil phríobháideach ar fáil agus a ndáileadh laistigh den chríoch nó, thairis sin, go n-íocfaí as cuid de na háiteanna sin de chineál a chuirfeadh bac ar ghníomhaíochtaí iompair chun aimhleas soláthraithe neamhchónaitheacha, ach nár bhraith siad ach i ndáil leis sin ar thoimhdí.

Dá réir sin, measann an Chúirt nár thug an Coimisiún cruthúnas ar a dhearbhuithe ar aird, de réir an chaighdeáin dhlíthiúil is gá, gur constaic í an riail 25 uair an chloig ar an tsaoirse chun seirbhísí iompair a sholáthar a chumhdaítear le Rialachán Uimh. 1072/2009. Dá bhrí sin, díbheann sí caingean an Choimisiúin mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh.

VIII. Iomaíocht

1. Comhaontuithe cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE) [240]

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *International Skating Union* v *an Coimisiún* (C-124/21 P, EU:C:2023:1012)

(Achomharc – Iomaíocht – Rialacháin arna mbunú ag cumann idirnáisiúnta spóirt – Scátáil oighir – Eintiteas arna rialú ag an dlí príobháideach a bhfuil cumhachtaí rialaithe, maoirseachta, cinnidh agus smachtbhanna aige – Rialacha a bhaineann le réamhúdarú comórtais agus rannpháirtíocht lúthchleasaithe sna comórtais sin chomh maith le coinbhleachtaí a shocrú le headráin – Feidhmiú comhthreomhar gníomhaíochtaí eacnamaíocha – Eagrú agus margú comórtas – Airteagal 101(1) CFAE – Cinneadh ó chomhlachas de ghnóthais a dhéanann difear don iomaíocht – Na coincheapa 'cuspóir' agus 'éifeacht' fhrithiomaíoch – Bonn cirt – Coinníollacha)

Is é an tAontas Idirnáisiúnta Scátála ('ISU'), comhlachas arna rialú ag an dlí príobháideach a bunaíodh san Eilvéis, an t-aon chónaidhm idirnáisiúnta spóirt atá aitheanta ag an gCoiste Idirnáisiúnta Oilimpeach (CIO) i réimse na scátála figiúirí agus na scátála luais ar oighear. In éineacht leis na comhlachais náisiúnta atá i gceannas ar an dá dhisciplín sin, ar baill de ISU iad, is é cuspóir reachtúil ISU na disciplíní sin a rialáil, a riar, a bhainistiú agus a chur chun cinn ar fud an domhain. Ag an am céanna, déanann sí gníomhaíocht eacnamaíoch lena n-áirítear, *inter alia*, imeachtaí scátála agus scátála oighir éagsúla a eagrú i gcomhthéacs comórtas idirnáisiúnta, amhail Craobhchomórtais na hEorpa agus an Domhain agus Cluichí Oilimpeacha an Gheimhridh.

I gcomhréir lena chuspóir faoi na Rialacháin Foirne, ghlac agus d'fhoilsigh ISU sraith gníomhartha lena mbunaítear rialacha, lena n-áirítear, *inter alia*, rialacha maidir le réamhúdarú agus rialacha incháilitheachta. Leagtar síos leis na rialacha sin, faoi seach, na coinníollacha faoina n-eagrófar comórtais idirnáisiúnta scátála oighir agus na coinníollacha faoina nglacfaidh lúthchleasaithe páirt i gcomórtais den sórt sin. Chun comhlíonadh na rialacha sin a áirithiú, tá córas pionós sa reachtaíocht a leagtar síos ag ISU freisin. Ar deireadh, ghlac ISU rialacha freisin lena mbunaítear sásra eadrána díospóide ('na rialacha eadrána'), lena dtugtar dlínse eisiach do Tribunal Arbitral du Sport, atá lonnaithe in Lausanne (an Eilvéis), iad a éisteacht agus a chinneadh.

Agus gearán á éisteacht aige ó bheirt scátálaithe gairmiúla, mheas an Coimisiún Eorpach, trí chinneadh an 8 Nollaig 2017 [241] ('an cinneadh atá i gceist'), go raibh rialacha údaraithe agus incháilitheachta ISU ar neamhréir le hAirteagal 101 CFAE a mhéid a bhí sé de chuspóir acu iomaíocht a shrianadh. Trí chosc a chur ar scátálaithe luais gairmiúla páirt a ghlacadh gan bhac in imeachtaí idirnáisiúnta arna n-eagrú ag tríú páirtithe, cheil siad na seirbhísí lúthchleasaithe sin ar na tríú páirtithe sin a bhí riachtanach chun na comórtais sin a eagrú. Dá bhrí sin, d'ordaigh an Coimisiún d'ISU, ar phian íocaíochta pionósaí tréimhsiúla, deireadh a chur leis an sárú a suíodh ar an gcaoi sin, gan fíneáil a ghearradh air. Thairis sin, bhí an institiúid sin den tuairim gur treisíodh an sárú sin leis na

---

[240] Ba cheart an breithiúnas seo a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo freisin: breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***European Superleague Company*** (C-333/21, EU:C:2023:1011), arna chur i láthair faoi cheannteideal VIII.2 'Úsáid ceannasachta (Airteagal 102 CFAE)'.

[241] Cinneadh an Choimisiúin C(2017) 8230 final an 8 Nollaig 2017, maidir le himeacht faoi Airteagal 101 CFAE agus Airteagal 53 den Chomhaontú LEE (cás AT/40208 – Rialacha incháilitheachta an Aontais Idirnáisiúnta Scátála).

rialacha eadrána sa mhéid is nár chuir siad ar chumas na ndaoine lena mbaineann athbhreithniú breithiúnach éifeachtach a fháil, i bhfianaise rialacha iomaíochta an Aontais, ar na cinntí a ghlac ISU.

Rialú, le breithiúnas an 16 Nollaig 2020 [242] ('an breithiúnas faoi achomharc'), ar an gcaingean le haghaidh neamhniú a thionscain ISU i gcoinne an chinnidh atá i gceist, chinn an Chúirt Ghinearálta, go bunúsach, nach raibh an cinneadh atá i gceist curtha ó bhail mar gheall ar neamhdhleathacht a mhéid a bhain sé le rialacha réamhúdaraithe agus incháilitheachta ISU, ach go raibh sé neamhdhleathach i ndáil leis na rialacha eadrána.

Sa chomhthéacs sin, rinne ISU achomharc i gcoinne an bhreithiúnais atá faoi achomharc, ag iarraidh é a chur ar leataobh a mhéid a chinn sé gur aicmíodh an Coimisiún i gceart na rialacha réamhúdaraithe agus incháilitheachta atá i gceist mar iompar arb é a 'aidhm' an srian ar iomaíocht, de réir bhrí Airteagal 101(1) CFAE. Rinne an bheirt scátálaithe gairmiúla a rinne an gearán thuasluaite agus Comhlachas Eorpach na Lúthchleasaithe (Cumann Scoth-Lúthchleasaithe na hEorpa), as a dtaobh féin, cros-achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin, ag iarraidh an breithiúnas sin a neamhniú go páirteach, a mhéid a dhearbhaigh sé go bhfuil an cinneadh atá á chonspóid neamhbhailí ina chodanna maidir leis na rialacha eadrána.

Lena breithiúnas, a tugadh ar an lá céanna le dhá bhreithiúnas eile [243] a bhaineann le dlí eacnamaíoch an Aontais a chur i bhfeidhm ar rialacha arna mbunú ag cónaidhmeanna spóirt idirnáisiúnta nó náisiúnta, díbheann an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, an príomhachomharc ach seasann sí leis an trasachomharc agus, dá bhrí sin, cuireann sí an breithiúnas atá faoi achomharc i leataobh maidir leis na rialacha eadrána. Ar deireadh, agus rialú cinntitheach á tabhairt aici ar an gcuid chomhfhreagrach de chaingean ISU os comhair na Cúirte Ginearálta, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais nach bhfuil an anailís ar na rialacha sin arna nglacadh ag an gCoimisiún oscailte d'aon cheann de na gearáin a leagann ISU amach, rud a fhágann nach mór a ghníomhaíocht ina leith sin a dhíbhe freisin.

Leis an gcás seo, ceadaítear don Chúirt soiléirithe nach bhfacthas a leithéid riamh roimhe a sholáthar maidir leis na hoibleagáidí atá ar chónaidhmeanna spóirt faoi Airteagal 101(1) CFAE, i gcás inar bhunaigh siad, i bhfeidhmiú a gcumhachtaí faoina reachtanna, a rialacha údaraithe agus rialaithe, mar aon le pionóis, a bhaineann le comórtais spóirt a eagrú, agus gníomhaíocht eacnamaíoch sa réimse sin á saothrú acu ag an am céanna. Ar an ócáid sin, sonraíonn an Chúirt, *inter alia*, go dtugtar le tuiscint leis an mbuncheanglas nach mór na rialacha sin a bheith in ann athbhreithniú breithiúnach éifeachtach a dhéanamh, i gcás ina bhfuil forálacha ann lena dtugtar dlínse éigeantach eisiach do chomhlacht eadrána chun críche díospóidí a bhaineann le cur i bhfeidhm na rialacha atá i gceist a réiteach, chun a áirithiú go mbeidh an chúirt a n-iarrtar uirthi athbhreithniú a dhéanamh ar dhámhachtainí arna n-eisiúint ag an gcomhlacht sin in ann, ar an gcéad dul síos, a áirithiú go gcomhlíonfar forálacha beartais phoiblí dhlí an Aontais, lena n-áirítear na rialacha iomaíochta, agus, ar an dara dul síos, tarchur a dhéanamh, i gcás inarb iomchuí, chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú de bhun Airteagal 267 CFAE.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

- **An príomhachomharc**

---

242 Breithiúnas an 16 Nollaig 2020, *an tAontas Idirnáisiúnta Scátála* v *an Coimisiún* (T- 93/18, EU:T:2020:610).

243 Breithiúnais an 21 Nollaig 2023, ***European Superleague Company*** (C-333/21, EU:C:2023:1011), agus an 21 Nollaig 2023, ***Royal Antwerp Football Club*** (C-680/21, EU:C:2023:1010).

Roimh scrúdú a dhéanamh ar ghearáin ISU, agóid i gcoinne léiriú agus chur i bhfeidhm choincheap an tsriain ar iomaíocht trí 'cuspóir' dá dtagraítear in Airteagal 101(1) CFAE i láthair na rialacha maidir le réamhúdarú agus incháilitheacht faoi cheist, sainmhíníonn an Chúirt ábhar an achomhairc a cuireadh isteach lena scrúdú. I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara nach bhfuil díospóid ann nach mór ISU a aicmiú, i bhfianaise Airteagal 101 CFAE, mar 'chomhlachas gnóthas', a ghabhann, thairis sin, do ghníomhaíocht eacnamaíoch arb é atá inti comórtais idirnáisiúnta scátála luais ar oighear a eagrú agus a mhargú. Ní chonspóidtear ach oiread gurb ionann na rialacha sin maidir le réamhúdarú agus incháilitheacht agus 'cinneadh ó chomhlachais gnóthas' a bhfuil ar a gcumas 'tionchar a dhéanamh ar thrádáil idir Bhallstáit' de réir bhrí an airteagail sin. Ar deireadh, maidir leis na torthaí nach gcomhlíonann an cinneadh sin ó chomhlachas gnóthas, ag glacadh leis go dtagann sé faoin toirmeasc a leagtar síos in Airteagal 101(1) CFAE, na coinníollacha éagsúla a cheanglaítear chun cáiliú le haghaidh díolúine faoi Airteagal 101(3) CFAE, ní chonspóidtear iad ar achomharc ach oiread.

Tar éis a shoiléiriú, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, a mhéid is gur gníomhaíocht eacnamaíoch é spórt a fheidhmiú, go dtagann sé faoi raon feidhme fhorálacha dhlí an Aontais is infheidhme i gcás gníomhaíochta den sórt sin, cé is moite de rialacha sonracha áirithe arna nglacadh go heisiach ar chúiseanna neamheacnamaíocha agus a bhaineann le hábhair a bhaineann leis an spórt amháin. Cé is moite de na rialacha sonracha sin, na rialacha a thagann ó chomhlachais spóirt agus, ar bhonn níos leithne, iompar na gcomhlachas a ghlac iad, tagann siad faoi raon feidhme fhorálacha CFAE a bhaineann le dlí na hiomaíochta i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha maidir le cur i bhfeidhm na bhforálacha sin. Baineann sé sin go háirithe leis na rialacha lena mbunaítear córas réamhúdaraithe le haghaidh comórtais spóirt, ar thaobh amháin, agus leis na rialacha lena rialaítear rannpháirtíocht lúthchleasaithe i gcomórtais den sórt sin, ar an taobh eile, ós rud é gur gníomhaíochtaí eacnamaíocha iad eagrú agus margaíocht comórtas spóirt agus cleachtadh spóirt i gcáil ghairmiúil nó leathghairmiúil.

Ós rud é go bhfuil gnéithe sonracha doshéanta ag baint le gníomhaíocht spóirt, fiú má dhéantar í mar ghníomhaíocht eacnamaíoch, tugann an Chúirt faoi deara, agus Airteagal 101 CFAE á chur i bhfeidhm aici, go bhféadfadh sé, agus Airteagal 101 CFAE á chur i bhfeidhm aici, go bhféadfadh sé go mbeadh ar áireamh, i measc tosca eile agus a mhéid a bheidh siad ábhartha, na gnéithe sonracha sin a bhaineann, mar shampla, le cineál, eagrú nó feidhmiú an spóirt lena mbaineann, ag brath ar leibhéal a phroifisiúnta.

Ansin, meabhraíonn an Chúirt na gnéithe a bhaineann go sonrach le hiompar a bheith ann a bhfuil an 'aidhm' aige iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh, ag cur béime, ón tús, ar an léiriú docht atá le tabhairt ar an gcoincheap seo, ag cur san áireamh an dlí agus an nós imeachta. réimeas fianaise a bhaineann go sonrach leis. Dá bhrí sin, ní mór a thuiscint go dtagraíonn an nóisean sin go heisiach do chineálacha áirithe comhordaithe idir gnóthais nó cinntí comhlachais gnóthas a dhéanann, de bharr a gcineál féin, leibhéal leordhóthanach dochair don iomaíocht, ar nós nach gá scrúdú a dhéanamh ar a n-éifeachtaí. D'fhonn a chinneadh, i gcás ar leith, an nochtann an t-iompar atá i gceist an méid sin díobhála, is gá scrúdú a dhéanamh, ar dtús, ar inneachar an chomhaontaithe, an chinnidh nó an chleachtais atá i gceist, ar an dara dul síos, ar an gcomhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ar cuid de é agus, ar an tríú dul síos, ar na haidhmeanna atá beartaithe dóibh a bhaint amach, i gcomhthéacs measúnaithe bunaithe ar na tosca thuasluaite go léir a bhreithniú. Ar an taobh eile, ní gá aon anailís a dhéanamh ar a n-éifeachtaí, fiú ar na héifeachtaí dearfacha a d'fhéadfadh a bheith acu ar an iomaíocht.

Thairis sin, meabhraíonn an Chúirt go leanann sé as cásdlí socair nach dtagann iompar áirithe ar leith, amhail rialacha eiticiúla nó eiticiúla arna nglacadh ag comhlachas, faoi raon feidhme an toirmisc a leagtar síos in Airteagal 101(1) CFAE fiú más rud é go bhfuil na héifeachtaí bunúsacha aige a bhaineann le hiomaíocht a shrianadh, ar choinníoll go bhfuil bonn cirt leis trí chuspóirí dlisteanacha a shaothrú ar mhaithe le leas an phobail nach de chineál frithiomaíoch iad iontu féin agus gur bunaíodh go cuí riachtanas agus comhréireacht na modhanna a úsáidtear chuige sin. Luaitear ann, áfach, nach féidir feidhm a bheith ag an gcásdlí sin i gcás iompair lena mbaineann méid áirithe díobhála a thugann údar leis an tátal gurb é an 'cuspóir' é an iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh.

Is i bhfianaise na mbreithnithe sin go léir a scrúdaíonn an Chúirt argóintí ISU a chuireann in aghaidh an aicmithe a glacadh sa chás seo.

Ar an gcéad dul síos, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais nach féidir an Chúirt Ghinearálta a cháineadh lena chinneadh, amhail an Coimisiún, i bhfianaise an chineáil iompair atá i gceist sa chás seo, nár mhór ábhar an iompair sin a scrúdú i bhfianaise an chásdlí a d'eascair as na breithiúnais in MOTOE [244] agus Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas [245] i ndáil le cleachtadh comhthreomhar gníomhaíochta eacnamaíche ag an eintiteas céanna agus i bhfianaise na cumhachta a d'fhéadfaí a úsáid chun iomaitheoirí iarbhír nó ionchasacha a chosc ó dhul isteach sa mhargadh lena mbaineann.

I ndáil leis sin, luaitear ann, i bhfianaise na coinbhleachta leasa a bhaineann le cás den sórt sin, nach féidir cumhacht den sórt sin, gan beann ar a tionscnamh, a thabhairt do ghnóthas ar leith ach amháin má tá sí faoi réir teorainneacha, oibleagáidí agus rialaithe, agus dá uireasa sin, go sáródh an chumhacht sin, nuair a thugtar é do ghnóthas a bhfuil ceannasacht aige ar bhonn ar bith, Airteagal 102 CFAE, arna léamh, i gcás inarb iomchuí, i gcomhar le hAirteagal 106 CFAE. Ar an gcaoi chéanna, féadfar a mheas go bhfuil 'cuspóir' aici iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh, de réir bhrí Airteagal 101(1) CFAE.

Sa chás seo, tar éis di a chinneadh gurbh é a bhí sa chineál iompair atá i gceist sa chás seo ná cinneadh ó chomhlachas gnóthas a thugann cumhacht do ISU chun rialáil, faireachán agus pionóis a fhorchur lena gcuirtear ar a chumas rochtain gnóthas a d'fhéadfadh a bheith in iomaíocht lena chéile ar an margadh a údarú nó a chosc le haghaidh comórtais idirnáisiúnta scátála luais ar oighear a eagrú agus a mhargú, ar comórtais iad a ndéanann ISU féin gníomhaíocht eacnamaíoch ina leith, tháinig an Chúirt Ghinearálta ar an gconclúid, mar is ceart, gur ghá an scrúdú ar an iompar sin a dhéanamh i bhfianaise na bprionsabal a d'eascair as na breithiúnais in MOTOE agus Ordem dos Técnicos Oficiaos de Contas.

Ar an dara dul síos, maidir le haicmiú an iompair atá i gceist sa chás seo, is léir ón gcásdlí dá dtagraítear thuas gur gá a fháil amach an bhfuil an chumhacht atá i gceist imscríofa le critéir shubstainteacha thrédhearcacha, shoiléire agus bheachta a fhágann gur féidir aon úsáid threallach a sheachaint, ar critéir iad nach mór a bheith leagtha síos freisin, i bhfoirm inrochtana, roimh aon chur chun feidhme. D'fhéadfadh siad, mar shampla, a bheith ina gcritéir i réimse an spóirt lena gcuirtear chun cinn, ar bhealach iomchuí agus éifeachtach, comórtais atá bunaithe ar chomhdheiseanna agus ar chomhfhiúntas. É sin ráite, fiú amháin i láthair na gcritéar iomchuí, ní mór go mbeadh siad seo in ann feidhmiú neamh-idirdhealaitheach na cumhachta sin a áirithiú agus, maidir leis na smachtbhannaí is dócha a fhorchuirfear, an carachtar atá oibiachtúil agus comhréireach leo seo. Ar deireadh, ní mór go mbeadh na critéir sin in ann a bheith faoi réir rialú éifeachtach. Ina theannta sin, ní mór an chumhacht atá i gceist a theorannú le rialacha nós imeachta trédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha, amhail na rialacha sin a bhaineann leis na teorainneacha ama is infheidhme maidir le hiarratas ar réamhúdarú a chur isteach agus cinneadh a ghlacadh ina leith, ar rialacha iad nár cheart a bheith in ann difear a dhéanamh do ghnóthais a d'fhéadfadh a bheith in iomaíocht le chéile trí chosc a chur orthu rochtain éifeachtach a fháil ar an margadh.

Níor éirigh leis an gCúirt Ghinearálta, dá bhrí sin, agus scrúdú á dhéanamh aici ar ábhar na rialacha maidir le réamhúdarú agus le hincháilitheacht, trí thagairt a dhéanamh don cheist ar ceapadh na rialacha sin ar bhealach a chuirfeadh cosc ar chumhachtaí an údaraithe, an athbhreithnithe agus an

---

244 Breithiúnas an 1 Iúil, 2008, ***MOTOE*** (C-49/07, EU:C:2008:376).

245 Breithiúnas an 28 Feabhra 2013, ***Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*** (C-1/12, EU:C:2013:127).

smachtbhanna roimh ré a thugann siad do ISU a úsáid ar bhealach treallach, idirdhealaitheach nó díréireach.

Sa tríú háit, maidir leis an measúnú a rinne an Chúirt Ghinearálta tar éis di scrúdú a dhéanamh ar na rialacha atá i gceist i bhfianaise na gcritéar thuasluaite, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais nach ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus í ag cinneadh nach raibh na rialacha sin infhíoraithe ag aon chuspóir sonrach agus gur thug siad lánrogha do ISU d'fhonn cinneadh a dhéanamh maidir leis na tionscadail iomaíochta atá faoi réir a údaraithe, in éagmais critéir thrédhearcacha, oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha agus, dá bhrí sin, inrialaithe maidir le húdarú. Chinn an Chúirt Ghinearálta mar is ceart freisin nach ndearnadh na pionóis a d'fhéadfadh ISU a ghearradh ar lúthchleasaithe atá rannpháirteach i gcomórtais nach bhfuair údarú roimh ré a theorannú le critéir a d'fhéadfadh a áirithiú go raibh siad oibiachtúil agus comhréireach.

Sna himthosca sin, dealraíonn sé go gcumasaíonn na rialacha sin, mura n-eisiafar ón margadh aon ghnóthas iomaíoch, fiú amháin chomh héifeachtúil céanna, teorainn a chur, ar a laghad, le dearadh agus margú comórtas malartach nó comórtas nua de réir a bhformáide nó a n-ábhair. Agus an méid sin á dhéanamh acu, tá siad de chineál freisin chun aon deis a bhaint de lúthchleasaithe páirt a ghlacadh sna comórtais sin, cé go bhféadfadh siad a bheith ina n-ábhar spéise dóibh, mar shampla mar gheall ar fhormáid nuálach, agus prionsabail, luachanna agus rialacha uile an chluiche is bonn leis an disciplín spóirt lena mbaineann á n-urramú ag an am céanna. Ar deireadh, tá siad, i mbeagán focal, mar shampla a bhaint de lucht féachana agus lucht féachana aon deis a thairiscint a bheith i láthair nó féachaint ar na comórtais sin. Dá bhrí sin, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta earráid sa dlí ná ina saintréithriú dlíthiúil ar na fíorais agus cinneadh á dhéanamh aici gur aicmíodh an Coimisiún i gceart na rialacha maidir le réamhúdarú agus incháilitheacht mar iompar a raibh srian ar iomaíocht mar 'chuspóir' aige, de réir bhrí Airteagal 101(1) CFAE.

- **An cros-achomharc**

I gcomhthéacs an chros-achomharc, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais na gearáin a bhaineann leis na breithnithe ar ar bhraith an Chúirt Ghinearálta d'fhonn anailís an Choimisiúin ar na rialacha eadrána a chur ó bhail, eadhon an bonn cirt atá leo a ligean isteach ar an bhforas go bhfuil leasanna dlisteanacha ann a bhaineann le cineál sonrach an spóirt.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt i bhfios go láidir ag an tús go bhfuil feidhm ag na rialacha eadrána atá i gceist maidir le díospóidí a d'fhéadfadh teacht chun cinn i ndáil le spórt a fheidhmiú mar ghníomhaíocht eacnamaíoch i gcríoch an Aontais Eorpaigh. Dá bhrí sin, tagann na rialacha sin faoi raon feidhme dhlí iomaíochta an Aontais, ionas nach mór dóibh dlí iomaíochta an Aontais a chomhlíonadh, a mhéid a chuirtear chun feidhme iad ar an gcríoch a bhfuil feidhm ag Conarthaí an Aontais agus ag Conarthaí FEU maidir léi, gan beann ar an áit ina bhfuil na heintitis a ghlac iad bunaithe.

Thairis sin, ós rud é gur forálacha iad Airteagal 101 agus Airteagal 102 CFAE a bhfuil éifeacht dhíreach acu as a n-eascraíonn cearta do dhaoine aonair, ar faoi na cúirteanna náisiúnta atá sé iad a choimirciú, agus atá mar chuid de bheartas poiblí an Aontais Eorpaigh, meabhraíonn an Chúirt, ag an am céanna, a cheadaíonn do dhaoine aonair a ndíospóidí a tharchur chuig comhlacht eadrána a bhféadfadh athbhreithniú breithiúnach teoranta eascairt as a ndámhachtainí, nach mór don chomhlacht sin, ar aon chuma, a bheith in ann aghaidh a thabhairt ar an gceist an gcomhlíonann na dámhachtainí sin na hairteagail sin. Tá feidhm ag ceanglas den sórt sin, *a fortiori*, i gcás ina bhforchuireann pearsa aonair amháin sásra eadrána ar dhuine aonair eile chun inniúlacht éigeantach agus eisiach a thabhairt do chomhlacht eadrána.

Ós rud é nach féidir leis na rialacha arna nglacadh ag comhlachais spóirt srian a chur le feidhmiú na gceart agus na saoirsí a thugtar do dhaoine aonair le dlí an Aontais, ní mór athbhreithniú breithiúnach éifeachtach a bheith ag gabháil le rialacha réamhúdaraithe agus incháilitheachta. Tugann an ceanglas sin féin le tuiscint go bhféadfaidh an chúirt a bhfuil dlínse aici athbhreithniú a dhéanamh ar

dhámhachtainí arna n-eisiúint ag comhlacht eadrána a fhíorú go gcomhlíonann na dámhachtainí sin Airteagal 101 CFAE agus Airteagal 102 CFAE. Ina theannta sin, ní mór don chúirt nó don bhinse sin na ceanglais uile a leagtar síos in Airteagal 267 CFAE a chomhlíonadh, ionas gur féidir leis nó, de réir mar a bheidh, an oibleagáid a chomhlíonadh maidir leis an ábhar a tharchur chuig an gCúirt i gcás ina measann sí nó sé go bhfuil gá le breith ón gCúirt maidir le ceist de chuid dhlí an Aontais a thugtar ar aird i gcás atá ar feitheamh os a comhair.

Sa chás seo, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire nár mheas an Chúirt Ghinearálta ach, go neamh-idirdhealaitheach agus go teibí, 'go bhféadfadh údar maith a bheith leis na rialacha eadrána ar mhaithe le leasanna dlisteanacha a bhaineann le sainchineál an spóirt' sa mhéid is go gcuireann siad de chúram orthu athbhreithniú a dhéanamh ar dhíospóidí a bhaineann le cur chun feidhme na rialacha maidir le réamhúdarú agus incháilitheacht do 'chúirt speisialaithe'. Dá bhrí sin, níor fhéach an Chúirt Ghinearálta lena áirithiú gur chomhlíon na rialacha eadrána na ceanglais uile dá dtagraítear thuas agus, ar an gcaoi sin, gurbh fhéidir athbhreithniú éifeachtach a dhéanamh ar chomhlíonadh Airteagal 101 CFAE, cé gur bhraith an Coimisiún i gceart ar na ceanglais sin chun a chonclúid a bhunú gur threisigh na rialacha sin cineál frithiomaíoch na rialacha maidir le réamhúdarú agus incháilitheacht ISU. Agus é sin á dhéanamh, rinne an Chúirt Ghinearálta earráidí dlíthiúla.

Ina theannta sin, chinn an Chúirt Ghinearálta sa dlí gur chinn sí, in ainneoin nach raibh athbhreithniú breithiúnach éifeachtach ann, gur áirithíodh éifeachtacht iomlán dhlí iomaíochta an Aontais, ag féachaint, ar an gcéad dul síos, do leigheasanna dlíthiúla a chuireann ar chumas daoine a bhfuil cinneadh déanta acu diúltú iomaíocht a údarú nó cinneadh a bheith neamh-incháilithe cúiteamh a lorg as an díobháil a rinne an iomaíocht sin dóibh os comhair na gcúirteanna náisiúnta inniúla agus, ar an dara dul síos, an fhéidearthacht gearán a thaisceadh leis an gCoimisiún nó le húdarás iomaíochta náisiúnta. Leis na sásraí sin, féadfar an t-athbhreithniú sin a fhorlíonadh, ach ní féidir leo an t-athbhreithniú sin a chúiteamh in éagmais an athbhreithnithe sin.

Dá bhrí sin, chuir an Chúirt an breithiúnas faoi achomharc ar ceal a mhéid a sheas sé go páirteach le héileamh ISU ar neamhní.

- **An chaingean i gCás T-93/18**

I bhfianaise staid na caingne le haghaidh neamhniú atá fós le scrúdú tar éis an breithiúnas faoi achomharc a chur ar ceal go páirteach, chinn an Chúirt Bhreithiúnais breithiúnas críochnaitheach a thabhairt ar an taobh sin féin. I ndáil leis sin, cuireann sé i bhfios, *inter alia*, i gcás ina gcinnfidh an Coimisiún go bhfuil sárú déanta ar Airteagal 101 CFAE nó ar Airteagal 102 CFAE, go bhfuil an chumhacht aige a cheangal, trí chinneadh, ar na gnóthais nó ar na comhlachais gnóthas lena mbaineann deireadh a chur leis an sárú sin agus, chuige sin, aon leigheas a fhorchur orthu atá comhréireach leis an sárú sin agus is gá chun deireadh a chur leis go héifeachtach. Sa chás seo, i bhfianaise raon feidhme an cheanglais maidir le hathbhreithniú breithiúnach éifeachtach a leagtar amach thuas, cinneann an Chúirt go raibh sé de cheart ag an gCoimisiún teacht ar an gconclúid gur threisigh na rialacha eadrána an sárú atá i gceist, trína dhéanamh níos deacra athbhreithniú a dhéanamh, ó thaobh dhlí iomaíochta an Aontais, ar dhámhachtainí an Bhinse Eadrána Spóirt tar éis cinntí a ghlac ISU de bhun na gcumhachtaí lánroghnacha a thugtar dó leis na rialacha maidir le réamhúdarú agus incháilitheacht. Ina theannta sin, bhí sé de cheart ag an gCoimisiún treoir a thabhairt do ISU deireadh a chur leis an staid sin.

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Royal Antwerp Football Club* (C-680/21, EU:C:2023:1010)

(Tarchur chun réamhrialú – Iomaíocht – An margadh inmheánach – Rialacha arna mbunú ag cumainn spóirt idirnáisiúnta agus náisiúnta – Sacar gairmiúil – Eintitis phríobháideacha a bhfuil cumhachtaí rialála,

maoirseachta agus smachtbhannaí acu – Rialacha lena gceanglaítear ar chlubanna sacair ghairmiúil úsáid a bhaint as líon íosta d'imreoirí 'traenáilte sa bhaile' – Airteagal 101(1) CFAE – Cinneadh ó chomhlachas gnóthas lena ndéantar dochar don iomaíocht – Na coincheapa 'cuspóir' agus 'éifeacht' frithiomaíoch – Díolúine faoi Airteagal 101(3) CFAE – Coinníollacha – Airteagal 45 CFAE – Idirdhealú indíreach de bhíthin náisiúntachta – Bac ar shaorghluaiseacht oibrithe – Bonn cirt – Coinníollacha – Dualgas cruthúnais)

Is comhlachas é Aontas Chumainn Sacair na hEorpa (UEFA) atá á rialú ag dlí na hEilvéise arb é a phríomhchúraimí faireachán agus rialú a dhéanamh ar fhorbairt sacair de gach cineál ar an leibhéal Eorpach. Déanann sé maoirseacht ar chumainn náisiúnta éagsúla sacair na hEorpa atá freagrach as sacar a eagrú ina stát – lena n-áirítear Aontas Ríoga Cumann Peile na Beilge ASBL (URBSFA) don Bheilg. Tá sé d'oibleagáid ar na cumainn sin, mar chomhaltaí de UEFA, reachtanna, rialacháin agus cinntí UEFA a chomhlíonadh agus iad a urramú, sa Stát lena mbaineann siad, ag na sraitheanna gairmiúla atá faoina gcúram agus ag clubanna agus imreoirí.

In 2005, ghlac UEFA rialacha lena bhforáiltear nach mór do chlubanna sacair gairmiúla atá rannpháirteach ina gcomórtais sacair idirnáisiúnta idirchlubanna 25 imreoir ar a mhéad a chlárú ar dhuilleog an chluich, agus ní mór 8 n-imreoir ar a laghad a bheith ina 'imreoirí atá oilte go háitiúil', a shainmhínítear mar imreoirí ar cuireadh oiliúint orthu, beag beann ar a náisiúntacht, ag a gclub nó ag club eile atá cleamhnaithe leis an gcumann sacair náisiúnta céanna ar feadh trí bliana ar a laghad ('na rialacha maidir le himreoirí atá oilte go háitiúil'). Caithfidh ar a laghad ceathrar imreoirí a bheith oilte ag an gclub atá i gceist as na hochtar imreoirí a chláraítear. In 2011, thug URBSFA rialacha isteach ina rialacháin maidir le 'imreoirí atá oilte go háitiúil', a shainmhínítear mar imreoirí, beag beann ar a náisiúntacht, ar chuir club Beilgeach oiliúint orthu ar feadh trí bliana ar a laghad.

Is imreoir sacair é UL, a bhfuil náisiúntacht tríú tír aige chomh maith le náisiúntacht na Beilge. Tá sé ag gabháil do ghníomhaíocht ghairmiúil sa Bheilg áit ar sheinn sé do Royal Antwerp, club sacair ghairmiúil atá lonnaithe sa Bheilg, agus ansin do chlub sacair gairmiúil eile sa Bheilg.

Ag glacadh leis go bhfuil na rialacha maidir le 'imreoirí atá oilte go háitiúil' contrártha d'fhorálacha Chonradh FEU, thug Ollscoil Luimnigh agus an Antuairp Ríoga caingean os comhair Chúirt Eadrána Spóirt na Beilge (CBAS) chun cúiteamh a fháil as an damáiste a rinne na rialacha sin. Ar dhiúltaigh an dara ceann do na hiarratais seo, mar sin rinne UL agus Royal Antwerp achomharc chuig cúirt chéadchéime na Bruiséile (an Bheilg), an chúirt a labhraíodh i bhFraincis, ar neamhní na dámhachtana eadrána.

Sa chomhthéacs sin, chinn an chúirt sin ceisteanna éagsúla a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú ag iarraidh a fháil amach, go bunúsach, an féidir na rialacha a bhaineann le 'imreoirí atá oilte go háitiúil', arna nglacadh ag UEFA agus ag URBSFA, a aicmiú mar 'chomhaontú idir gnóthais', 'cinneadh ó chomhlachas gnóthas' nó 'cleachtas gaolmhar' de chineál frithiomaíoch de réir bhrí Airteagal 101 CFAE. Tá amhras ann freisin an gcomhlíonann na rialacha arna nglacadh ag URBSFA an tsaoirse ghluaiseachta d'oibrithe a ráthaítear le hAirteagal 45 CFAE.

Lena breithiúnas, a tugadh ar an lá céanna le dhá bhreithiúnas eile [246] a bhaineann le dlí eacnamaíoch an Aontais a chur i bhfeidhm ar rialacha arna mbunú ag cónaidhmeanna idirnáisiúnta spóirt, tugann an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, soiléiriú ar chur i bhfeidhm Airteagal 45 agus Airteagal 101 CFAE maidir le rialacha arna nglacadh ag cónaidhmeanna spóirt maidir le comhdhéanamh foirne, rannpháirtíocht na ngníomhaithe sna foirne sin agus oiliúint na bhfoirne sin.

---

[246] Breithiúnais an 21 Nollaig 2023, ***International Skating Union* v *an Coimisiún*** (C-124/21 P, EU:C:2023:1012), agus an 21 Nollaig 2023, ***European Superleague Company*** (C-333/21, EU:C:2023:1011).

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, go dtagann na rialacha a bhaineann le 'imreoirí atá oilte go háitiúil' faoi raon feidhme Airteagal 45 agus Airteagal 101 CFAE. I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, a mhéid is gur gníomhaíocht eacnamaíoch é spórt a chleachtadh, go dtagann sé faoi raon feidhme fhorálacha dhlí an Aontais a bhfuil feidhm acu i gcás gníomhaíochta den sórt sin, cé is moite de rialacha sonracha áirithe a glacadh go heisiach ar chúiseanna neamheacnamaíocha agus, ar an dara dul síos, a bhaineann le hábhair a bhaineann leis an spórt ann féin amháin. Ní thagann na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí, cibé acu ó UEFA nó ó URBSFA iad, faoi eisceacht den sórt sin. Baineann siad le gníomhaíochtaí eacnamaíocha. Ina theannta sin, cé nach rialaíonn na rialacha sin coinníollacha oibre na n-imreoirí go foirmiúil, ní mór a mheas go bhfuil tionchar díreach acu ar an obair sin sa mhéid is go bhfuil siad faoi réir coinníollacha áirithe, a bhfuil a neamhchomhlíonadh faoi réir pionóis, comhdhéanamh na bhfoirne a fhéadfaidh páirt a ghlacadh i gcomórtais sacair idir-clubanna agus, dá bhrí sin, rannpháirtíocht na n-imreoirí féin sna comórtais sin.

Ar an dara dul síos, agus aghaidh á tabhairt aici ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag gabháil le hAirteagal 165 CFAE – lena leagtar amach na cuspóirí a shanntar do ghníomhaíocht AE i réimse an spóirt agus na modhanna a fhéadfar a úsáid chun rannchuidiú leis na cuspóirí sin a bhaint amach – tugann an Chúirt faoi deara nach riail speisialta í an fhoráil sin lena ndíolmhaítear an spórt ó fhorálacha uile nó ó chuid de na forálacha eile de dhlí príomha an Aontais a fhéadfar a chur i bhfeidhm maidir leis an spórt nó lena gceanglaítear go gcaithfear léi go sonrach i gcomhthéacs an chur i bhfeidhm sin. Ina theannta sin, cuireann sí in iúl go bhféadfar na sainghnéithe doshéanta atá ina saintréithe den ghníomhaíocht spóirt a chur san áireamh, *inter alia* agus a mhéid a bheidh siad ábhartha, agus Airteagal 45 agus Airteagal 101 CFAE á gcur i bhfeidhm, á urramú, áfach, nach bhfuil le cur san áireamh ach amháin i gcomhthéacs na gcoinníollacha agus na gcritéar maidir le cur i bhfeidhm a leagtar síos i ngach ceann de na forálacha sin agus i gcomhlíonadh na gcoinníollacha agus na gcritéar sin.

I bhfianaise na mbarúlacha sin, scrúdaíonn an Chúirt ar dtús an bhfuil rialacha UEFA agus URBSFA a bhaineann le 'imreoirí atá oilte go háitiúil' comhoiriúnach le hAirteagal 101 CFAE.

I ndáil leis sin, luaitear ann, ar an gcéad dul síos, nach mór na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí a aicmiú mar 'cinneadh ó chomhlachas gnóthas' sa mhéid, ar an gcéad dul síos, go dtagann siad ó UEFA agus URBSFA, ar comhlachais gnóthas iad, agus, ar an dara dul síos, go mbíonn tionchar díreach acu ar na coinníollacha faoinar féidir gníomhaíocht eacnamaíoch na ngnóthas ar comhaltaí iad go díreach nó go hindíreach díobh a fheidhmiú.

Ina dhiaidh sin, maidir le cé acu atá nó nach bhfuil cuspóir frithiomaíoch ag na rialacha sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go ndealraíonn sé, de bharr a n-ábhair, go n-éilítear ar chlubanna sacair gairmiúla atá rannpháirteach i gcomórtais sacair idirclubanna a bhaineann leis na cumainn sin líon íosta 'imreoirí atá oilte go háitiúil' a áireamh ar an mbileog chluichí, agus mura ngearrfar na pionóis sin. Agus é sin á dhéanamh, is cosúil go gcuireann na rialacha sin teorainn, de réir a nádúir féin, leis an bhféidearthacht atá ag na clubanna sin imreoirí a chur ar an mbileog sin nach gcomhlíonann na ceanglais sin. Ar an dara dul síos, maidir leis an gcomhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil a bhfuil na rialacha sin mar chuid de, is léir ó ghnéithe sonracha na sacair ghairmiúil, go háirithe a thábhacht shóisialta, chultúrtha agus meán agus an fíoras go bhfuil an spórt bunaithe ar oscailteacht agus fiúntas spóirt, go bhfuil sé dlisteanach do chomhlachais amhail UEFA agus URBSFA rialacha a ghlacadh a bhaineann, *inter alia*, le comórtais a eagrú sa disciplín sin, lena n-iompar cuí agus le rannpháirtíocht lucht spóirt sna comórtais sin agus, go sonrach, rialáil a dhéanamh ar na coinníollacha faoina bhféadfaidh clubanna sacair ghairmiúla a bheith ina bhfoirne atá rannpháirteach i gcomórtais idir clubanna laistigh dá ndlínse chríochach. Sa tríú háit, maidir leis an aidhm atá leis na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí a bhaint amach, is cosúil go gcuireann siad teorainn nó rialú ar cheann de bhunpharaiméadair an chomórtais, eadhon imreoirí tallainne a earcú, beag beann ar an gclub agus ar an áit ar cuireadh oiliúint orthu, atá in ann cur ar a gcumas a bhfoireann a bhuachan sa choimhlint leis an bhfoireann freasúrach. D'fhéadfadh tionchar a bheith ag an teorannú sin ar an

gcomórtas a fhéadfaidh clubanna a dhéanamh, ní hamháin ar an 'margadh réamhtheachtach nó soláthair', arna chomhdhéanamh, ó thaobh na heacnamaíochta de, trí imreoirí a earcú, ach freisin ar an 'margadh iartheachtach' atá i gcomórtais sacair idir chlubanna, ón taobh céanna de.

Mar sin féin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé a chinneadh, i bhfianaise na soiléirithe sin agus aird á tabhairt ar na hargóintí agus ar an bhfianaise go léir a chuir na páirtithe isteach, an ndéanann na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí, i ngeall ar chineál na rialacha sin, méid leordhóthanach dochair don iomaíocht ionas gur féidir a mheas go bhfuil 'cuspóir' acu iomaíocht a shrianadh. Mura féidir, beidh ar an gcúirt sin a chinneadh an féidir a mheas go bhfuil an éifeacht, an iarbhír nó an acmhainneacht ag na rialacha sin iomaíocht a shrianadh ar an margadh ábhartha.

Ar deireadh, maidir le cé acu a d'fhéadfadh nó nach bhféadfadh údar a bheith leis na rialacha sin nó an bhféadfadh siad tairbhe a bhaint as díolúine, meabhraíonn an Chúirt gur dócha nach dtiocfaidh iompar áirithe ar leith, amhail rialacha eiticiúla nó eiticiúla arna nglacadh ag comhlachas, faoi raon feidhme an toirmisc a leagtar síos in Airteagal 101(1) CFAE fiú má tá na héifeachtaí bunúsacha aige a bhaineann le hiomaíocht a shrianadh, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis chun cuspóirí dlisteanacha leasa ghinearálta a shaothrú nach de chineál frithiomaíoch iad iontu féin agus go bhfuil riachtanas agus comhréireacht na modhanna a úsáidtear chuige sin bunaithe go cuí.

Luaitear ann, áfach, nach féidir feidhm a bheith ag an gcásdlí sin i gcás iompair lena mbaineann méid áirithe díobhála, rud a thabharfadh údar leis an tátal go bhfuil sé mar 'agóid' aige an iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh, gan dochar don tairbhe a d'fhéadfadh a bheith le díolúine faoi Airteagal 101(3) CFAE, ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos chun na críche sin, ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos chun na críche sin, is é sin an páirtí atá ag brath ar dhíolúine den sórt sin a léiriú.

Maidir leis an díolúine sin, meabhraíonn an Chúirt, d'fhonn a bheith in ann é a éileamh, nach mór go gceadódh an t-iompar atá i gceist, ar leibhéal dóchúlachta leordhóthanach, éifeachtúlachtaí a bhaint amach agus cion cothrom de na brabúis a eascraíonn as na gnóthachain sin a cheadú ag an am céanna, gan srianta a fhorchur nach bhfuil fíor-riachtanach chun na gnóthachain sin a bhaint amach agus gan deireadh a chur leis an iomaíocht éifeachtach go léir i ndáil le cuid shubstaintiúil de na táirgí nó de na seirbhísí lena mbaineann. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé, má mheasann sí go bhfuil sé de chuspóir nó d'éifeacht ag na rialacha maidir le gníomhaithe atá oilte go háitiúil iomaíocht a shrianadh, a mheas an gcomhlíontar na coinníollacha sin sa chás seo.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gceist an bhfuil rialacha URBSFA a bhaineann le 'imreoirí atá oilte go háitiúil' comhoiriúnach le hAirteagal 45 CFAE, cinneann an Chúirt go sáraíonn na rialacha sin, prima facie, an tsaoirse ghluaiseachta d'oibrithe. Tá siad bunaithe ar nascfhachtóir 'náisiúnta' sa chéad áit, sainmhíníonn siad 'imreoirí atá oilte go háitiúil' mar dhaoine ar cuireadh oiliúint orthu laistigh de chlub 'Beilgeach'. Ar an taobh eile, éilíonn siad clubanna peile gairmiúla ar mian leo páirt a ghlacadh i gcomórtais peile idirclub faoin URBSFA a chur san áireamh i liosta a n-imreoirí agus a chur san áireamh ar an mbileog chluiche líon íosta na n-imreoirí a chomhlíonann na coinníollacha is gá a bheith cáilithe ar an mbealach sin. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh rialacha den sórt sin imreoirí sacair ghairmiúla a chur faoi mhíbhuntáiste ar mian leo gabháil do ghníomhaíocht eacnamaíoch ar chríoch Ballstáit, eadhon an Bheilg, seachas a mBallstát tionscnaimh, agus nach gcomhlíonann na coinníollacha a cheanglaítear leis na rialacha sin. Sa mhéid sin, d'fhéadfadh na rialacha sin a bheith ina gcúis le hidirdhealú indíreach in aghaidh gníomhaithe ó Bhallstát eile, sa mhéid is go bhfuil baol ann go n-imreoidh siad chun dochair do na gníomhaithe sin go príomha.

Maidir le bonn cirt ar bith a bheith ann, meabhraíonn an Chúirt gur féidir bearta nach bearta de thionscnamh Stáit iad a cheadú, cé go gcuireann siad bac ar an tsaoirse ghluaiseachta a chumhdaítear i gConradh FEU, má chomhlíontar dhá choinníoll charnacha, a bhfuil sé de dhualgas ar údar na mbeart sin a léiriú. Dá bhrí sin, ar an gcéad dul síos, ní mór do ghlacadh na mbeart sin cuspóir dlisteanach a shaothrú ar mhaithe le leas an phobail, cuspóir atá comhoiriúnach leis an gConradh agus, dá bhrí sin, de chineál neamheacnamaíoch amháin, agus, ar an dara dul síos, ní mór do na

bearta sin prionsabal na comhréireachta a chomhlíonadh, rud a chiallaíonn go bhfuil siad iomchuí chun an cuspóir sin a bhaint amach agus nach dtéann siad thar a bhfuil riachtanach chun é a bhaint amach.

Sa chás seo, is cuspóir dlisteanach den sórt sin ar mhaithe le leas an phobail é earcú agus oiliúint imreoirí sacair gairmiúla óga a spreagadh. Maidir le hoiriúnacht na rialacha sin chun a áirithiú go mbainfear amach an cuspóir sin, nach mór measúnú a dhéanamh air, go háirithe, i bhfianaise go bhféadfadh sé nach mbeadh na rialacha sin ina ndreasachtaí réadacha suntasacha do roinnt de na clubanna sin, go háirithe iad siúd a bhfuil acmhainní suntasacha airgeadais acu, chun imreoirí óga a earcú d'fhonn iad a oiliúint iad féin, a mhéid a bhaineann le hoiriúnacht na rialacha sin chun a áirithiú go mbainfear amach an cuspóir sin. A mhalairt ar fad, cuirtear beartas earcaíochta agus oiliúna den sórt sin ar an mbonn céanna le hearcú imreoirí óga atá oilte cheana féin ag aon chlub eile atá cleamhnaithe leis an gcomhlachas sin freisin, beag beann ar shuíomh an chlub eile sin laistigh de dhlínse chríochach an chumainn sin. Mar sin féin, is infheistíocht áitiúil go beacht í in oiliúint imreoirí óga, go háirithe nuair a dhéanann clubanna beaga iad, b'fhéidir i gcomhpháirtíocht le clubanna eile sa réigiún céanna, a bhfuil gné thrasteorann ag baint leo b'fhéidir, rud a chuireann le feidhm shóisialta agus oideachasúil an spóirt.

Mar sin féin, meabhraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt a rinne an tarchur amháin atá sé a mheas an gcomhlíonann rialacha URBSFA na coinníollacha a leagtar amach thuas, i bhfianaise na n-argóintí agus na fianaise a chuir na páirtithe isteach.

2. Mí-úsáid ceannasachta (Airteagal 102 CFAE) [247]

Breithiúnas an 19 Eanáir 2023, *Unilever Italia Mkt. Operations* (C-680/20, EU:C:2023:33)

(Tarchur chun réamhrialú – Iomaíocht – Airteagal 102 CFAE – Ceannasacht – Gníomhartha an dáileora a chur i leith an táirgeora – Naisc chonarthacha idir an táirgeoir agus dáileoirí – An coincheap "aonad eacnamaíoch" – Raon feidhme – Mí-úsáid – Clásal eisiachais – Riachtanas na hiarmhairtí ar an margadh a léiriú)

Le cinneadh an 31 Deireadh Fómhair 2017, chinn údarás iomaíochta agus margaidh na hIodáile ('AGCM') [248] go raibh Unilever Italia Mkt. Bhí oibríochtaí Srl ('Unilever') tar éis mí-úsáid a bhaint as a cheannasacht ar mhargadh na hIodáile chun uachtair reoite aonair a bhí beartaithe lena dtomhailt 'lasmuigh' a mhargú, is é sin le rá, ar shiúl ó theach an tomhaltóra, ag asraonta díolacháin éagsúla.

An mhí-úsáid a líomhnaíodh i gcoinne Unilever, ba thoradh í ar iompar nach ndearna Unilever ach dáileoirí atá neamhspleách ar a tháirgí a d'fhorchuir clásail eisiachais ar oibreoirí na n-asraonta díolacháin sin. I ndáil leis sin, mheas AGCM, *inter alia*, gur eisiadh na cleachtais atá faoi imscrúdú, nó go raibh siad teoranta ar a laghad, an fhéidearthacht d'oibreoirí iomaíocha dul san iomaíocht ar fhiúntas a dtáirgí.

---

247 Ba cheart an breithiúnas seo a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo freisin: breithiúnas an 4 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Meta Platforms agus páirtithe eile*** **(Coinníollacha Ginearálta Úsáide Líonra Sóisialta)** (C-252/21, EU:C:2023:537), arna chur i láthair faoi roinn I.4 'Cosaint sonraí pearsanta'.

248 Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Údarás Iomaíochta agus Margaidh, an Iodáil).

Sa chomhthéacs sin, níor mheas sé gur ghá anailís a dhéanamh ar na staidéir eacnamaíocha a tháirg Unilever chun a léiriú nach raibh aon éifeacht eisiatach ag na cleachtais atá i gceist i gcoinne a chuid iomaitheoirí ar a laghad chomh héifeachtúil céanna, ar an bhforas nach raibh na staidéir sin ábhartha i gcás clásail eisiachais, ós rud é gur leor úsáid a bhaint as clásail den sórt sin ag gnóthas a bhfuil ceannasacht aige chun mí-úsáid an tsuímh sin a thréithriú.

Dá bhrí sin, ghearr AGCM fíneáil EUR 60668580 ar Unilever as mí-úsáid a bhaint as a cheannasacht, de shárú ar Airteagal 102 CFAE.

Rinne cúirt chéadchéime achomharc Unilever i gcoinne an chinnidh sin a dhíbhe ina iomláine.

Ar achomharc, tharchuir Consiglio di Stato (Comhairle Stáit, an Iodáil) ceisteanna chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú maidir le léirmhíniú agus cur i bhfeidhm dhlí iomaíochta an Aontais i bhfianaise chinneadh AGCM.

Lena breithiúnas, leagann an Chúirt amach na rialacha mionsonraithe maidir leis an toirmeasc ar mhí-úsáid ceannasachta a leagtar síos in Airteagal 102 CFAE a chur chun feidhme i gcás gnóthas ceannasach a bhfuil a ghréasán dáileacháin eagraithe go heisiach ar bhonn conarthach agus sonraíonn sí, sa chomhthéacs sin, an dualgas cruthúnais ar an údarás iomaíochta náisiúnta.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt go bhféadfar iompar mí-úsáideach arna dhéanamh ag dáileoirí atá mar chuid de ghréasán dáileacháin táirgeora a bhfuil ceannasacht aige, amhail Unilever, a chur i leith an táirgeora sin faoi Airteagal 102 CFAE má shuitear nár ghlac a dháileoirí na gníomhartha sin go neamhspleách, ach gur cuid iad de bheartas arna chinneadh go haontaobhach ag an táirgeoir sin agus arna chur chun feidhme trí na dáileoirí sin.

I gcás den sórt sin, ní mór a mheas nach bhfuil sna dáileoirí agus, dá bhrí sin, an gréasán dáileacháin a fhoirmíonn siad in éineacht leis an ngnóthas ceannasach ach ionstraim chun laghdú críochach a dhéanamh ar bheartas tráchtála an ghnóthais sin agus, ar an mbonn sin, mar an ionstraim lenar cuireadh chun feidhme, de réir mar a bheidh, an cleachtas eisiatach atá i gceist.

Tá feidhm aige sin go háirithe más rud é, mar atá sa chás seo, go gceanglaítear ar dháileoirí táirgeora cheannasaigh conarthaí caighdeánacha arna soláthar ag an táirgeoir sin a shíniú leis na hoibreoirí pointí díolacháin agus ina bhfuil clásail eisiachais chun tairbhe a chuid táirgí.

Ina dhiaidh sin, freagraíonn an Chúirt an cheist an gá don údarás iomaíochta inniúil, chun críocha Airteagal 102 CFAE a chur i bhfeidhm i gcás mar atá i gceist sna príomhimeachtaí, a shuíomh go bhfuil sé d'éifeacht ag clásail eisiachais i gcomhaontuithe dáileacháin iomaitheoirí a eisiamh ón margadh chomh héifeachtúil céanna leis an ngnóthas a bhfuil ceannasacht aige agus an gceanglaítear ar an údarás sin mionscrúdú a dhéanamh ar na hanailísí eacnamaíocha arna ndéanamh ag an ngnóthas sin, go háirithe i gcás ina bhfuil siad bunaithe ar thástáil 'iomaitheoir chomh héifeachtúil'.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt go bhféadfar mí-úsáid ceannasachta a bhunú, *inter alia*, i gcás ina bhfuil an t-iompar a ndéantar gearán ina leith maidir le héifeachtaí eisiatacha táirgthe vis-à-vis iomaitheoirí chomh héifeachtúil le húdar an iompair sin i dtéarmaí struchtúr costais, acmhainneacht nuálaíochta nó cáilíochta, nó i gcás ina bhfuil an t-iompar sin bunaithe ar mhodhanna eile seachas iad siúd atá ina gcuid den ghnáthiomaíocht, is é sin le rá, ar na tuillteanais. Go ginearálta, is faoi na húdaráis iomaíochta atá sé a léiriú go bhfuil iompar mí-úsáideach i bhfianaise na n-imthosca fíorasacha ábhartha uile a bhaineann leis an iompar atá i gceist, lena n-áirítear na himthosca sin a léiríodh leis an bhfianaise a chuireann an gnóthas chun cinn sa chosaint a bhfuil ceannasacht aige.

Chun cineál mí-úsáideach an iompair a shuí, is fíor nach gá d'údarás iomaíochta a léiriú gur tháinig éifeachtaí frithiomaíocha as an iompar sin. Dá bhrí sin, féadfaidh údarás iomaíochta a chinneadh go

ndearnadh sárú ar Airteagal 102 CFAE trína shuíomh, le linn na tréimhse inar cuireadh an t-iompar i gceist chun feidhme, go raibh sé d'acmhainn ag an iompar sin, in imthosca an cháis seo, srian a chur leis an iomaíocht ar na tuillteanais d'ainneoin a easpa éifeachta. Mar sin féin, ní mór an léiriú sin a bheith bunaithe, i bprionsabal, ar fhianaise inláimhsithe lena léirítear, ag dul thar hipitéis amháin, cumas iarbhír an chleachtais atá i gceist éifeachtaí den sórt sin a bheith acu, agus ní mór go rachadh sé chun tairbhe don ghnóthas a bhaineann úsáid as cleachtas den sórt sin gurb ann d'amhras ina leith sin.

Cé go bhféadfaidh údarás iomaíochta brath ar na ceachtanna a foghlaimíodh ó na heolaíochtaí eacnamaíocha, arna ndeimhniú ag staidéir eimpíreacha nó iompraíochta, chun measúnú a dhéanamh ar chumas iompair gnóthais srian a chur ar iomaíocht, ní mór tosca eile a bhaineann go sonrach le cúinsí an cháis, amhail méid an iompair sin ar an margadh, na srianta acmhainneachta ar sholáthróirí amhábhar nó an fíoras gur comhpháirtí dosheachanta é an gnóthas ceannasach, ar chuid den éileamh ar a laghad, a chur san áireamh freisin chun a chinneadh an raibh sé de chumas ag an iompar atá i gceist, i bhfianaise na treorach sin, éifeachtaí eisiaimh a bheith aige ar an margadh lena mbaineann.

Sa chomhthéacs sin, go háirithe, maidir le clásail eisiachais a úsáid, is léir ó chásdlí na Cúirte gurb ionann clásail chonarthacha lena ngeallann páirtithe conarthacha cuid mhór dá gceanglais uile, nó cuid mhór de na ceanglais sin, a fháil ó ghnóthas a bhfuil ceannasacht aige, fiú mura bhfuil lacáistí ag gabháil leo, mar gheall ar a gcineál ceannasach agus go bhfuil feidhm ag an méid sin maidir le lacáistí dílseachta arna ndeonú ag gnóthas den sórt sin.

In Intel [249], áfach, shoiléirigh an Chúirt an cásdlí sin trína shonrú, ar an gcéad dul síos, i gcás ina gcoinníonn gnóthas a bhfuil ceannasacht aige, le linn an nós imeachta riaracháin, nach raibh sé de chumas ag a iompar na héifeachtaí eisiatacha líomhnaithe a tháirgeadh agus go gcuireann sé fianaise ar aghaidh mar thaca lena éilimh, go gceanglaítear ar an údarás iomaíochta, *inter alia*, a mheas an bhfuil straitéis ann atá dírithe ar iomaitheoirí a fhorghéilleadh ar a laghad chomh héifeachtúil leis an ngnóthas ceannasach.

Ar an dara dul síos, dúirt an Chúirt freisin go bhfuil an anailís ar an gcumas foriamh a dhéanamh ábhartha freisin don mheasúnú an féidir bonn cirt oibiachtúil a thabhairt do scéim lacáiste a thagann i bprionsabal faoin toirmeasc in Airteagal 102 CFAE. Ina theannta sin, d'fhéadfaí an éifeacht eisiatach a eascraíonn as scéim lacáiste, atá míbhuntáisteach don iomaíocht, a fhrithchothromú, nó fiú a bheith níos mó ná buntáistí, i dtéarmaí éifeachtúlachta a théann chun tairbhe don tomhaltóir freisin. Ní féidir éifeachtaí fabhracha agus neamhfhabhracha an chleachtais atá faoi chonspóid a mheá den sórt sin ach amháin tar éis anailís a dhéanamh ar an gcumas iomaitheoirí a fhoriamh atá chomh héifeachtúil céanna ar a laghad leis an ngnóthas ceannasach atá sa chleachtas atá i gceist.

Mar sin féin, ní mór a thuiscint go bhfuil feidhm ag an soiléiriú sin in Intel maidir le scéimeanna lacáiste freisin maidir le clásail eisiachais.

Fágann sé sin, ar an gcéad dul síos, i gcás ina bhfuil amhras ar údarás iomaíochta gur sháraigh gnóthas Airteagal 102 CFAE trí dhul ar iontaoibh na gclásal sin agus go ndéanann an t-údarás sin, le linn na n-imeachtaí, cumas sonrach na gclásal sin a eisiamh ó na hiomaitheoirí margaidh chomh héifeachtúil agus atá an gnóthas sin, ní mór don údarás sin a dheimhniú dó féin, ag céim tréithrithe an tsáraithe, go raibh cumas éifeachtach ag na clásail sin, in imthosca an cháis seo, iomaitheoirí a eisiamh chomh héifeachtúil leis an ngnóthas sin ón margadh.

---

249 Breithiúnas an 6 Meán Fómhair 2017, ***Intel* v *an Coimisiún***, C-413/14 P, EU:C:2017:632, mír 138 ('Intel').

Ar an dara dul síos, ní mór don údarás iomaíochta a thionscain na himeachtaí sin measúnú a dhéanamh, go sonrach, ar chumas na gclásal sin iomaíocht a shrianadh i gcás ina measann an gnóthas amhrasta, le linn an nós imeachta riaracháin, go bhfuil údar lena iompar.

Ar chaoi ar bith, má chuirtear fianaise isteach le linn na n-imeachtaí a d'fhéadfadh a léiriú nach bhfuil sé d'acmhainn aige éifeachtaí sriantacha a bheith ann, tá oibleagáid ar an údarás iomaíochta sin an fhianaise sin a scrúdú.

Dá bhrí sin, i gcás inar tháirg an gnóthas a bhfuil ceannasacht aige staidéar eacnamaíoch chun a léiriú nach féidir leis an gcleachtas a líomhnaítear ina choinne iomaitheoirí a fhorghéilleadh, ní féidir leis an údarás iomaíochta inniúil ábharthacht an staidéir sin a chur as an áireamh gan na cúiseanna a leagan amach a mheasann sé nach féidir leis rannchuidiú le léiriú nach féidir leis na cleachtais atá i gceist an bonn a bhaint d'iomaíocht éifeachtach ar an margadh lena mbaineann agus, dá bhrí sin, gan é a chur ar chumas an ghnóthais sin cinneadh a dhéanamh maidir leis an tairiscint fianaise a d'fhéadfaí a chur ina hionad.

Ós rud é gur thagair an chúirt a rinne an tarchur go sainráite, ina tarchur chun réamhrialú, don tástáil 'iomaitheoir chomh héifeachtúil', tugann an Chúirt dá haire, ar deireadh, nach bhfuil sa tástáil sin ach ceann amháin de roinnt modhanna chun a mheas an bhfuil sé de chumas ag cleachtas éifeachtaí eisiaimh a chruthú. Dá bhrí sin, ní féidir oibleagáid dhlíthiúil a bheith ar na húdaráis iomaíochta an triail sin a úsáid chun a chinneadh go bhfuil cleachtas mí-úsáideach. Mar sin féin, má chuireann an gnóthas lena mbaineann torthaí tástála den sórt sin i láthair le linn an nós imeachta riaracháin, ceanglaítear ar an údarás iomaíochta a luach cruthúnais a scrúdú.

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *European Superleague Company* (C-333/21, EU:C:2023:1011)

(Tarchur chun réamhrialú – Iomaíocht – Margadh inmheánach – Rialacha arna dtabhairt isteach ag comhlachais idirnáisiúnta spóirt – Sacar gairmiúil – Eintitis arna rialú ag an dlí príobháideach a bhfuil cumhachtaí rialála, athbhreithnithe, cinnteoireachta, agus an chumhacht chun smachtbhannaí a fhorchur – Rialacha maidir le réamhudarú comórtas, rannpháirtíocht clubanna sacair agus imreoirí sacair sna comórtais sin agus saothrú ceart tráchtála agus meán a bhaineann leis na comórtais sin – Feidhmiú comhthreomhar gníomhaíochtaí eacnamaíocha – Eagrú agus margú comórtas – Saothrú ceart gaolmhar tráchtála agus meán – Airteagal 101(1) CFAE – Cinneadh ó chomhlachas gnóthas a dhéanann dochar don iomaíocht – Coincheapa 'cuspóir' agus 'éifeacht' frithiomaíoch – Díolúine faoi Airteagal 101(3) CFAE – Coinníollacha – Airteagal 102 CFAE - Mí-úsáid ceannasachta – Fírinniú – Coinníollacha – Airteagal 56 CFAE – Srianta ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar – Fírinniú – Coinníollacha – Dualgas cruthúnais)

Is comhlachas é Cónaidhm Idirnáisiúnta na gCumann Peile (FIFA) atá á rialú ag dlí na hEilvéise arb é is cuspóir dó, *inter alia*, rialacha agus forálacha a bhunú lena rialaítear cúrsaí peile agus cúrsaí gaolmhara, agus rialú a dhéanamh ar gach cineál peile ar fud an domhain, ach freisin a comórtais idirnáisiúnta féin a eagrú. Tá FIFA comhdhéanta de chumainn náisiúnta sacair atá ina mbaill de cheann de na sé chónaidhm ilchríochacha a aithníonn sé – lena n-áirítear Aontas Chumainn Sacair na hEorpa (UEFA), comhlachas arna rialú ag dlí na hEilvéise arb é a phríomhchúraimí faireachán agus rialú a dhéanamh ar fhorbairt sacair, de gach cineál, ar scála Eorpach. Mar chomhaltaí FIFA agus UEFA, tá sé d'oibleagáid ar na comhlachais náisiúnta sin, *inter alia*, a gcomhaltaí nó a gcleamhnaithe féin a spreagadh chun reachtanna, rialacháin, treoracha agus cinntí FIFA agus UEFA a chomhlíonadh, agus iad a urramú ag na himreoirí sacair uile, go háirithe sraitheanna gairmiúla, clubanna agus imreoirí gairmiúla.

I gcomhréir lena reachtanna faoi seach, tá sé de chumhacht ag FIFA agus UEFA reáchtáil comórtas sacair idirnáisiúnta agus go háirithe comórtais idir clubanna sacair atá cleamhnaithe le cumann

náisiúnta (nó 'comórtais sacair idir clubanna)' a údarú. Féadfaidh siad comórtais den sórt sin a eagrú freisin agus leas a bhaint as na cearta éagsúla a ghabhann leo.

Is cuideachta é *European Superleague Company*, SL ('ESLC') atá corpraithe faoi dhlí na Spáinne arna bunú ag roinnt clubanna sacair gairmiúla agus é mar aidhm acu comórtas nua bliantúil sacair Eorpach ar a dtugtar 'Superleague' a eagrú.

Leis an gComhaontú Scairshealbhóirí agus Infheistíochta, a cheanglaíonn tionscnóirí an tionscadail, cuirtear de choinníoll ar bhunú Superleague go n-aithníonn FIFA nó UEFA é mar chomórtas nua atá comhoiriúnach lena reachtanna.

Tar éis an fhógra gur cruthaíodh Superleague, d'eisigh FIFA agus UEFA ráiteas comhpháirteach an 21 Eanáir 2021 inar diúltaíodh aitheantas a thabhairt don chomórtas nua sin agus rabhadh a thabhairt go ndéanfaí aon imreoir nó club a bheadh rannpháirteach ann a eisiamh ó na himreoirí nó na clubanna a d'eagraigh FIFA agus UEFA. I gCommuniqué eile, mheabhraigh UEFA agus roinnt comhlachas náisiúnta go bhféadfaí bearta araíonachta a ghlacadh i gcoinne na rannpháirtithe in Superleague, lena n-áirítear iad a eisiamh ó mhórchomórtais áirithe Eorpacha agus dhomhanda.

Sna himthosca sin, thionscain ESLC caingean os comhair *Juzgado de lo Mercantil Uimh. 17 de Madrid* (Cúirt Tráchtála Uimh. 17, Maidrid, an Spáinn) ag lorg, go bunúsach, dearbhú go raibh na fógraí sin agus an t-iompar lena raibh FIFA, UEFA agus na comhlachais náisiúnta ar comhaltaí iad de na fógraí sin neamhdhleathach agus díobhálach.

De réir na cúirte seo, tá seasamh monaplachta ag FIFA agus UEFA nó, ar a laghad, ceannasacht ar an margadh maidir le heagrú agus margaíocht a dhéanamh ar chomórtais idirnáisiúnta peile clubanna, chomh maith le saothrú na gceart éagsúil a bhaineann leo. Sa chomhthéacs sin, ceistíonn sé comhréireacht forálacha reachtúla áirithe de chuid FIFA agus UEFA le dlí an Aontais, go háirithe Airteagail 101 agus 102 CFAE, chomh maith leis na forálacha a bhaineann leis na saoirsí bunúsacha éagsúla a ráthaítear le Conradh FAE.

De réir a breithiúnais, arna thabhairt an lá céanna le dhá bhreithiúnas eile [250] a bhaineann le cur i bhfeidhm dhlí eacnamaíoch an Aontais ar rialacha arna mbunú ag cónaidhmí spóirt idirnáisiúnta nó náisiúnta, sonraíonn an Chúirt, le chéile di mar Mhór-Dhlísheomra, na coinníollacha faoina mbeidh na rialacha arna mbunú ag an gComhairle. Baineann FIFA agus UEFA, ar thaobh amháin, le húdarú roimh ré do chomórtais peile clubanna idirnáisiúnta, rannpháirtíocht na gclubanna peile agus na n-imreoirí iontu, chomh maith leis na smachtbhannaí a thionscnaítear go teagmhasach leis na rialacha seo, agus, ar an taobh eile, le saothrú na rialacha sin. na cearta éagsúla a bhaineann leis na comórtais sin, a mheas mar mhí-úsáid ceannasachta de réir bhrí Airteagal 102 CFAE, mar aon le comhaontú frithiomaíoch de réir bhrí Airteagal 101 CFAE. Tá rialacha ann freisin maidir le comhoiriúnacht na rialacha sin maidir le réamhúdarú, rannpháirtíocht agus pionóis leis an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar a ráthaítear le hAirteagal 56 CFAE.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, déanann an Chúirt trí shraith barúlacha.

Ar an gcéad dul síos, luaitear ann go mbaineann na ceisteanna a tharchuireann an chúirt a rinne an tarchur go heisiach leis na rialacha a ghlac FIFA agus UEFA maidir le, ar an gcéad dul síos, údarú a

---

250 Breithiúnais an 21 Nollaig 2023, ***International Skating Union* v *an Coimisiún*** (C-124/21 P, EU:C:2023:1012), agus an 21 Nollaig 2023, ***Royal Antwerp Football Club*** (C-680/21, EU:C:2023:1010).

thabhairt roimh ré do chomórtais sacair idirnáisiúnta agus do rannpháirtíocht clubanna sacair gairmiúla agus a n-imreoirí sna comórtais sin agus, ar an dara dul síos, leas a bhaint as na cearta éagsúla a bhaineann leis na comórtais sin. Dá bhrí sin, ní iarrtar ar an gCúirt seasamh a ghlacadh maidir le FIFA agus UEFA a bheith ann, maidir le tuillteanas rialacha eile arna nglacadh ag an dá chónaidhm sin, nó, ar deireadh, maidir le tionscadal Superleague féin a bheith ann nó maidir le saintréithe thionscadal Superleague féin, i bhfianaise na rialacha iomaíochta nó na saoirsí eacnamaíocha a chumhdaítear i gConradh FEU.

Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt faoi deara go dtagann na rialacha uile dá dtagraítear di faoi raon feidhme fhorálacha Chonradh FEU a bhaineann le dlí na hiomaíochta, chomh maith leis na forálacha sin a bhaineann le saoirsí gluaiseachta. I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, a mhéid is gur gníomhaíocht eacnamaíoch é spórt a chleachtadh, go dtagann sé faoi raon feidhme fhorálacha dhlí an Aontais a bhfuil feidhm acu i gcás gníomhaíochta den sórt sin, cé is moite de rialacha sonracha áirithe arna nglacadh go heisiach ar chúiseanna neamheacnamaíocha agus a bhaineann le hábhair a bhaineann leis an spórt sa cháil sin amháin. Ní thagann na rialacha atá i gceist, cibé acu ó FIFA nó UEFA iad, faoi eisceacht den sórt sin, ós rud é go mbaineann siad le cleachtadh sacair mar ghníomhaíocht eacnamaíoch.

Ar deireadh, maidir leis na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag gabháil le hAirteagal 165 CFAE – lena leagtar amach na cuspóirí a shanntar do ghníomhaíocht an Aontais i réimse an spóirt agus na modhanna is féidir a úsáid chun rannchuidiú leis na cuspóirí sin a bhaint amach – tugann an Chúirt faoi deara nach riail speisialta í an fhoráil sin lena ndíolmhaítear spórt ó fhorálacha uile nó ó chuid de na forálacha eile de dhlí príomha an Aontais a fhéadfar a chur i bhfeidhm maidir leis an spórt nó lena gceanglaítear go ndéileálfar leis go sonrach i gcomhthéacs an chur i bhfeidhm sin. Ina theannta sin, cuireann sí in iúl go bhféadfar na sainghnéithe doshéanta a bhaineann leis an ngníomhaíocht spóirt a chur san áireamh, *inter alia* agus a mhéid a bheidh siad ábhartha, agus forálacha Chonradh FAE a bhaineann le dlí na hiomaíochta agus le saoirsí gluaiseachta á gcur i bhfeidhm, agus é á urramú, áfach, nach féidir an aird sin a chur san áireamh ach amháin i gcomhthéacs na gcoinníollacha agus na gcritéar maidir le cur i bhfeidhm atá leagtha síos i ngach ceann de na forálacha sin agus i gcomhlíonadh na gcoinníollacha agus na gcritéar sin.

I bhfianaise na dtuairimí sin agus tar éis a thabhairt faoi deara go gcaithfidh FIFA agus UEFA a bheith cáilithe mar 'ghnóthais', de réir bhrí dhlí iomaíochta na hEorpa, a mhéid a dhéanann siad gníomhaíochtaí eacnamaíocha amhail comórtais peile a eagrú agus saothrú na gceart. a bhaineann leo, scrúdaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, an bhféadfaí a bhreithniú, ar thaobh amháin, rialacha a bhunú ag FIFA agus UEFA maidir le húdarú roimh ré do chomórtais peile idirclubanna chomh maith le rannpháirtíocht iontu, faoi phionós smachtbhannaí, mar. arb é atá ann mí-úsáid ceannasachta de réir bhrí Airteagal 102 CFAE agus, ar an taobh eile, mar chomhaontú frithiomaíoch de réir bhrí Airteagal 101 CFAE.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go dtacaíonn saintréithe sonracha na sacair ghairmiúil, go háirithe an tábhacht shóisialta, chultúrtha agus meán a bhaineann léi, agus go bhfuil an spórt bunaithe ar oscailteacht agus ar fhiúntas spóirt, leis an tuairim go bhfuil sé dlisteanach eagrú agus seoladh comórtas idirnáisiúnta sacair ghairmiúil a chur faoi réir rialacha comhchoiteanna atá ceaptha aonchineálacht agus comhordú na gcomórtas sin a áirithiú laistigh d'fhéilire foriomlán agus reáchtáil comórtas spóirt a chur chun cinn bunaithe ar chomhionannas deiseanna agus tuillteanais áirithe. Ina theannta sin, tá sé dlisteanach a áirithiú go gcomhlíontar na comhrialacha seo trí bhíthin rialacha amhail na rialacha arna gcur i bhfeidhm ag FIFA agus UEFA maidir le húdarú na gcomórtas sin roimh ré chomh maith le rannpháirtíocht clubanna agus imreoirí iontu. Is é a leanann as sin, i gcomhthéacs sonrach na peile gairmiúla agus na ngníomhaíochtaí eacnamaíocha as a dtagann cleachtadh an spóirt seo, nach féidir glacadh na rialacha seo ná a gcur chun feidhme a cháiliú, i bprionsabal agus ar mhodh ginearálta, 'díshaothrú maslach a dhéanamh ar a. ceannasacht', de réir bhrí Airteagal 102 CFAE. Is amhlaidh atá maidir le pionóis a fhorchuirtear go teagmhasach leis na rialacha sin, a mhéid atá pionóis den sórt sin dlisteanach, i bprionsabal, chun éifeachtacht na rialacha sin a áirithiú.

Ar an taobh eile, níl aon cheann de na gnéithe sonracha sin in ann a mheas go bhfuil sé dlisteanach rialacha a ghlacadh agus a chur chun feidhme, nó na pionóis a fhorchuirtear go teagmhasach leis na rialacha sin, nach bhfuil teorannaithe le critéir shubstainteacha ná le rialacha nós imeachta lena bhféadfaí a áirithiú go bhfuil siad trédhearcach, oibiachtúil, neamh-idirdhealaitheach agus comhréireach. Go sonrach, is gá na critéir agus na coinníollacha sin a leagan síos, i bhfoirm inrochtana, sula gcuirfear na rialacha atá i gceist chun feidhme. Ina theannta sin, i gcás na gcritéar sin agus na coinníollacha sin a mheastar a bheith neamh-idirdhealaitheach, ní mór dóibh gan eagrú agus margú comórtais tríú páirtí, chomh maith le rannpháirtíocht clubanna agus imreoirí iontu, a chur faoi réir ceanglais a bheadh difriúil óna chéile. iad sin is infheidhme maidir le comórtais a eagraíonn agus a mhargaíonn an t-eintiteas cinnteoireachta, nó atá comhionann nó comhchosúil, ach atá dodhéanta nó ródheacair a chomhlíonadh go praiticiúil ag cuideachta nach bhfuil an cháilíocht chomhlachais chéanna nó nach bhfuil na cumhachtaí céanna aici leis an eintiteas seo agus atá, mar sin, i gcás difriúil ón gceann seo. Ar deireadh, ionas nach mbeidh na smachtbhannaí a fhorchuirtear go teagmhasach leis na rialacha seo lánroghnach, ní mór iad a rialú le critéir a chaithfidh a bheith ní hamháin trédhearcach, oibiachtúil, beacht agus neamh-idirdhealaitheach, ach a ráthóidh freisin go gcinntear na smachtbhannaí sin, i ngach cás nithiúil, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, ag cur san áireamh, go háirithe, cineál, fad agus tromchúis an tsáraithe a tugadh faoi deara.

Dá bhrí sin, i gcás nach ndéantar rialacha maidir le réamhúdarú, rannpháirtíocht agus pionóis a theorannú le critéir shubstainteacha agus le rialacha nós imeachta lena bhféadfaí a áirithiú go bhfuil siad trédhearcach, oibiachtúil, beacht, neamh-idirdhealaitheach agus comhréireach, gurb ionann glacadh agus cur chun feidhme na rialacha sin agus mí-úsáid ceannasachta de réir bhrí Airteagal 102 CFAE.

Maidir le hAirteagal 101 CFAE a chur i bhfeidhm maidir leis na rialacha sin, tugann an Chúirt faoi deara, cé go bhféadfadh glacadh rialacha maidir le comórtais sacair idir clubanna a údarú roimh ré a bheith ina spreagadh le cuspóirí dlisteanacha áirithe a shaothrú, amhail an cuspóir a áirithiú go gcomhlíontar prionsabail, luachanna agus rialacha an chluiche is bun leis an sacar gairmiúil, go dtugann siad an chumhacht do FIFA agus UEFA rochtain aon ghnóthais a d'fhéadfadh a bheith in iomaíocht leis an margadh lena mbaineann a údarú, a rialú nó a choinníoll, agus ar an gcaoi sin an leibhéal iomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann ar an margadh sin agus na coinníollacha faoina bhféadfar an iomaíocht sin a fheidhmiú a chinneadh.

Thairis sin, leis na rialacha a bhaineann le rannpháirtíocht clubanna agus gníomhaithe i gcomórtais den sórt sin, treisítear an cuspóir frithiomaíoch atá ina chuid dhílis d'aon sásra réamhúdaraithe nach bhfuil teorainneacha, oibleagáidí agus rialú ag gabháil leis atá in ann a áirithiú go bhfuil siad trédhearcach, oibiachtúil, beacht agus neamh-idirdhealaitheach, trí chosc a chur ar aon ghnóthas a eagraíonn iomaíocht a d'fhéadfadh a bheith in iomaíocht le chéile úsáid éifeachtach a bhaint as na hacmhainní atá ar fáil ar an margadh, eadhon clubanna agus gníomhaithe, nochtar clubanna agus gníomhaithe, i gcás rannpháirtíochta i gcomórtas nach bhfuil údarú faighte aige roimh ré ó FIFA agus UEFA, do phionóis nach bhfuil imscríofa ag aon chritéar substainteach nó ag aon rialacha nós imeachta atá in ann a áirithiú go bhfuil siad trédhearcach, oibiachtúil, beacht agus neamh-idirdhealaitheach.

Dá bhrí sin, i gcás nach bhfuil siad á rialú ag critéir den sórt sin agus ag socruithe nós imeachta den sórt sin, go dtugann na rialacha i dtrácht, de bharr a nádúir, leibhéal leordhóthanach dochair don iomaíocht agus nach mór a mheas dá bhrí sin go bhfuil sé mar aidhm acu é sin a chosc. Tagann siad, dá bhrí sin, faoin toirmeasc a leagtar amach in Airteagal 101(1) CFAE, gan gá a n-iarmhairtí iarbhír nó ionchasacha a scrúdú.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an bhféadfadh na rialacha maidir le réamhúdarú, rannpháirtíocht agus pionóis i dtrácht tairbhiú de dhíolúine nó an bhféadfaí a mheas go bhfuil bonn cirt leo. I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhféadfadh sé nach dtiocfadh iompar áirithe ar leith, amhail rialacha eiticiúla nó eiticiúla arna nglacadh ag comhlachas, faoi raon feidhme an toirmisc a leagtar síos in Airteagal 101(1) CFAE fiú má tá na héifeachtaí bunúsacha aige a

bhaineann le hiomaíocht a shrianadh, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis trí chuspóirí dlisteanacha a shaothrú ar mhaithe le leas an phobail nach de chineál frithiomaíoch iad iontu féin agus gur bunaíodh go cuí riachtanas agus comhréireacht na modhanna a úsáidtear chuige sin. Luaitear ann, áfach, nach bhfuil feidhm ag an gcásdlí sin i gcás iompair a sháraíonn Airteagal 102 CFAE, mar gheall ar a chineál féin, nó lena léirítear méid áirithe díobhála a thugann bonn cirt don chonclúid go bhfuil sé mar 'agóid' aige iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh, de réir bhrí Airteagal 101 CFAE.

Ar an dara dul síos, maidir leis an díolúine dá bhforáiltear in Airteagal 101(3) CFAE, is faoin bpáirtí atá ag éileamh a thairbhe atá sé a shuíomh go gcomhlíontar ceithre choinníoll charnacha. Dá bhrí sin, ní mór go bhfágfadh an t-iompar atá á bhreithniú gur féidir, ar leibhéal leordhóthanach dóchúlachta, gnóthachain éifeachtúlachta a bhaint amach agus cion cothrom de na tairbhí a eascraíonn as na gnóthachain sin a thabhairt d'úsáideoirí ag an am céanna, gan srianta a fhorchur nach bhfuil fíor-riachtanach chun na gnóthachain sin a bhaint amach agus gan deireadh a chur leis an iomaíocht éifeachtach uile i ndáil le cuid shubstaintiúil de na táirgí nó na seirbhísí lena mbaineann.

Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a mheas, ar bhonn na fianaise a thugann na páirtithe sna príomhimeachtaí ar aird, an gcomhlíontar na coinníollacha sin sa chás seo. Mar sin féin, maidir leis an gcoinníoll deiridh a bhaineann le hiomaíocht éifeachtach, tugann an Chúirt faoi deara go mbeidh ar an gcúirt a rinne an tarchur a chur san áireamh nach bhfuil na rialacha maidir le réamhúdarú, rannpháirtíocht agus pionóis faoi rialú ag critéir shubstainteacha agus ag rialacha nós imeachta lena bhféadfaí a áirithiú go bhfuil siad trédhearcach, oibiachtúil, beacht agus neamh-idirdhealaitheach, ós rud é go bhfuil a leithéid de chás de chineál a chuirfeadh ar chumas na n-eintiteas a ghlac na rialacha sin cosc a chur ar an iomaíocht ar fad ar an margadh maidir le comórtais sacair idir-club a eagrú agus a mhargú ar chríoch an Aontais Eorpaigh.

Go comhleanúnach, leanann sé ó chásdlí na Cúirte maidir le hAirteagal 102 CFAE go bhféadfadh iompar mí-úsáideach ag gnóthas a bhfuil ceannasacht aige an toirmeasc a leagtar síos san fhoráil sin a sheachaint má shuíonn an gnóthas lena mbaineann go raibh údar oibiachtúil lena iompar de bharr imthosca lasmuigh den ghnóthas agus go bhfuil sé comhréireach leis an mbonn cirt sin, nó gur mhó é ná buntáistí ó thaobh éifeachtúlachta de, a théann chun tairbhe do thomhaltóirí freisin.

Sa chás seo, ar an gcéad dul síos, maidir le haon bhonn cirt oibiachtúil, tá sé beartaithe leis na rialacha arna gcur i bhfeidhm ag FIFA agus UEFA eagrú aon iomaíochta den chineál sin a fhorchoimeád do na heintitis sin, rud a d'fhéadfadh deireadh a chur leis an iomaíocht uile ó thríú gnóthas, agus mar thoradh air sin gurb ionann iompar den sórt sin agus mí-úsáid ceannasachta a thoirmisctear le hAirteagal 102 CFAE agus nach bhfuil údar leis de réir ceanglais theicniúla agus tráchtála. Ar an dara dul síos, maidir leis na buntáistí ó thaobh éifeachtúlachta de, is faoin dá chomhlachas spóirt sin a bheidh sé a léiriú, os comhair na cúirte a rinne an tarchur, gur dócha go mbainfear éifeachtúlachtaí amach trína n-iompar, go gcuireann na héifeachtúlachtaí sin ar neamhní na héifeachtaí díobhálacha is dócha a bheadh ag an iompar sin ar an iomaíocht ar na margaí dá ndéantar difear agus ar leasanna na dtomhaltóirí, go bhfuil an t-iompar sin fíor-riachtanach chun na héifeachtúlachtaí sin a bhaint amach agus nach gcuireann siad deireadh le hiomaíocht éifeachtach trí na foinsí iomaíochta iarbhír nó féideartha atá ann cheana a bhaint as an gcuid is mó de na foinsí iomaíochta atá ann cheana.

Sa tríú háit, maidir le rialacha FIFA agus UEFA a bhaineann leis na cearta a d'fhéadfadh eascairt as comórtais sacair ghairmiúil traschlubanna arna n-eagrú ag na heintitis sin, tugann an Chúirt faoi deara gurb iad na rialacha sin, ag féachaint dá n-inneachar, na haidhmeanna atá siad beartaithe go hoibiachtúil a bhaint amach maidir le hiomaíocht agus an comhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ar cuid de iad, ní hamháin go bhfuil siad in ann an iomaíocht go léir idir clubanna sacair gairmiúla atá cleamhnaithe leis na cumainn náisiúnta sacair atá ina gcomhaltaí de FIFA agus de UEFA a chosc, i gcomhthéacs mhargú na gceart éagsúil a bhaineann leis na meaitseanna ina bhfuil siad rannpháirteach, ach freisin chun difear a dhéanamh d'fheidhmiú na hiomaíochta chun aimhleasa gnóthas tríú páirtí atá ag oibriú i réimse margaí meán nó seirbhísí iartheachtacha ón margaíocht sin, chun aimhleasa tomhaltóirí agus lucht féachana.

Dá bhrí sin, is é is cuspóir do na rialacha sin iomaíocht ar na margaí éagsúla lena mbaineann a chosc nó a shrianadh, de réir bhrí Airteagal 101(1) CFAE, agus gur 'mí-úsáid' ceannasachta iad de réir bhrí Airteagal 102 CFAE, ach amháin má tá údar lena gcineál, go háirithe i bhfianaise bhaint amach na n-éifeachtúlachtaí agus an tairbhe a fhorchoimeádtar d'úsáideoirí. Dá bhrí sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé a chinneadh, ar an gcéad dul síos, an gcuireann an chaibidlíocht maidir le ceannach na gceart sin ó dhá dhíoltóir eisiacha ar chumas ceannaitheoirí iarbhír nó ionchasacha na costais idirbhirt agus an éiginnteacht a bheadh rompu a laghdú dá ndéanfaidís dul i mbun caibidlíochta leis na clubanna rannpháirteacha ar bhonn cás ar chás agus, ar an dara dul síos, an féidir a áirithiú, ar bhealach a léirítear, de bharr an bhrabúis a dhéantar trí dhíolachán láraithe na gceart sin, go ndéanfar roinnt athdháilte chomhpháirtigh sa pheil a áirithiú ar mhaithe le gach úsáideoir.

Sa cheathrú háit agus sa deireadh, cinneann an Chúirt go bhfuil na rialacha maidir le réamhúdarú, rannpháirtíocht agus pionóis ina gconstaic ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar a chumhdaítear in Airteagal 56 CFAE. Go deimhin, trí ligean do FIFA agus UEFA rialú a dhéanamh, ar bhealach lánroghnach, ar an bhféidearthacht d'aon chuideachta tríú páirtí comórtais idirchlubanna a eagrú agus a mhargú ar chríoch an Aontais, an fhéidearthacht atá ag gairmí club peile ar bith páirt a ghlacadh sna comórtais sin chomh maith le. , mar shíneadh, ar an bhféidearthacht atá ag cuideachta ar bith eile seirbhísí a sholáthar a bhaineann le heagrú nó le margú na gcomórtas sin, is de chineál iad na rialacha sin ní hamháin chun bac a chur ar na gníomhaíochtaí eacnamaíocha éagsúla lena mbaineann nó iad a dhéanamh níos lú tarraingtí, ach iad a chosc trí teorainn a chur le rochtain aon teachta nua chucu. Ina theannta sin, de bharr easpa critéar oibiachtúil, neamh-idirdhealaitheach agus aitheanta roimh ré lena rialaítear na rialacha seo, ní cheadaíonn sé sin go measfar go meastar go bhfuil bonn cirt ag cuspóir dlisteanach leasa ghinearálta le glacadh na rialacha sin.

3. Cumaisc

Breithiúnas an 13 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún* v *CK Telecoms UK Investments* (C-376/20 P, EU:C:2023:561)

(Achomharc – Iomaíocht – Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 – Comhchruinnithe a rialú idir gnóthais – Seirbhísí teileachumarsáide soghluaiste – Cinneadh lena ndearbhaítear nach luíonn comhchruinniú leis an margadh inmheánach – Margadh olagaplach – Bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach – Éifeachtaí neamh-chomhordaithe – Caighdeán cruthúnais – Corrlach discréide atá ag an gCoimisiún Eorpach in ábhair eacnamaíocha – Réimse an athbhreithnithe bhreithiúnaigh – Treoirlínte maidir le Cumaisc Chothrománacha – Cúiseanna ábhartha le léiriú go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach – Na coincheapa "údar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht" agus "dlúth-iomaitheoirí" – Dlúithe iomaíochta idir na páirtithe sa chomhchruinniú – Anailís chainníochtúil ar éifeachtaí an chomhchruinnithe bheartaithe ar phraghsanna – Gnóthachain éifeachtúlachta – Míbhrí a bhaint – Gearán arna tharraingt ag Cúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh ar a tionscnamh féin – Neamhniú)

Tugadh fógra don Choimisiún Eorpach an 11 Meán Fómhair 2015 maidir le comhchruinniú beartaithe idir dhá cheann de na ceithre hoibreoir teileafónaíochta soghluaiste atá gníomhaíoch sa mhargadh miondíola seirbhísí teileachumarsáide soghluaiste sa Ríocht Aontaithe. Cheadófaí leis an gcomhchruinniú beartaithe sin do CK Hutchison Holdings Ltd, trína fhochuideachta indíreach Hutchison 3G Investments Ltd, CK Telecoms UK Investments Ltd anois ('CK Telecoms'), urlamhás aonair a ghlacadh ar Telefónica Europe plc ('O2'). Mar thoradh ar an gcomhchruinniú beartaithe, gheobhadh Hutchison 3G Ltd ('Three'), ar fochuideachta indíreach de CK Hutchison Holdings é, agus O2 an ceann is fearr sa mhargadh sin ar an dá oibreoir eile atá ann, eadhon EE Ltd, atá ina fhochuideachta de BT Group plc ('BT v EE') agus ina iar-oibreoir stairiúil, mar aon le Vodafone.

Le cinneadh an 11 Bealtaine 2016 [251], dhearbhaigh an Coimisiún, i gcur i bhfeidhm an Rialacháin um Chumasc [252] agus a threoirlínte maidir le measúnú ar thiúchan cothrománacha [253], nach raibh an tiúchan ag luí leis an margadh inmheánach. D'fhorbair an institiúid sin trí 'theoiric dhíobhála'. Go deimhin, mheas sé go gcruthófaí leis an gcomhchruinniú baic shuntasacha ar iomaíocht éifeachtach mar gheall ar éifeachtaí neamh-chomhordaithe de thoradh, ar an gcéad dul síos, ar dheireadh a chur le dian-srianta iomaíochta sa mhargadh miondíola (an chéad 'teoiric dhíobhála'), rud is dócha a bheadh ina chúis le praghsanna na seirbhísí teileachumarsáide soghluaiste a ardú agus le srian a chur leis an rogha atá ag tomhaltóirí. Ar an dara dul síos, ós rud é, de réir thréithe an mhargaidh i gceist, gur thug *BT* v *EE agus Three*, ar thaobh amháin, agus Vodafone agus O2, ar thaobh eile, conarthaí comhroinnte líonra i gcrích, d'imreofaí droch-thionchar leis an gcomhchruinniú ar chaighdeán na seirbhísí do thomhaltóirí trí bhac a chur ar fhorbairt bhonneagar na líonraí cumarsáide soghluaiste sa Ríocht Aontaithe (an dara 'teoiric dhíobhála'). Ar an tríú dul síos, bhí baol ann go mbeadh éifeachtaí neamh-chomhordaithe sa mhargadh mórdhíola (an tríú 'teoiric dhíobhála').

Agus caingean ag CK Telecoms os a comhair maidir leis an gcinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní, iarradh ar an gCúirt Ghinearálta rialú a thabhairt mar sin, den chéad uair, ar na coinníollacha maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin um Chumaisc maidir le comhchruinniú i margadh olagaplach nach gcruthaítear nó nach dtreisítear staid cheannasach ar leith nó choiteann leis, ach a bhféadfadh a bheith ina chúis le héifeachtaí neamh-chomhordaithe.

Le breithiúnas an 28 Bealtaine 2020 [254], chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní, agus í á rialú, go bunúsach, nár éirigh leis an gCoimisiún a léiriú go bhféadfadh an comhchruinniú fógartha a bheith ina chúis le héifeachtaí neamh-chomhordaithe a bhféadfadh a bheith ina mbaic shuntasacha ar iomaíocht éifeachtach, bíodh sin sa mhargadh miondíola, faoin gcéad teoiric dhíobhála nó faoin dara teoiric dhíobhála, nó sa mhargadh mórdhíola, faoin tríú teoiric.

Thug an Coimisiún achomharc i gcoinne an bhreithiúnais atá faoi achomharc.

Lena breithiúnas, rialaíonn an Chúirt, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, go raibh bunús leis an gcuid is mó de na gearáin arna ndéanamh ag an gCoimisiún i gcomhthéacs na sé forais achomhairc arna n-agairt mar thaca leis an achomharc agus cuireann sí an breithiúnas atá faoi achomharc ina iomláine ar neamhní mar sin. Ar an ócáid sin, tugann an Chúirt soiléiriú, *inter alia*, maidir leis na nithe seo a leanas: (i) ar an gcaighdeán cruthúnais a dhlitear ar an gCoimisiún le suíomh go bhféadfadh sé go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach ann, (ii) ar an léiriú ar Airteagal 2(3) den Rialachán um Chumaisc, (iii) ar réimse an athbhreithnithe bhreithiúnaigh, (iv) ar an léiriú ar na coincheapa 'údar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht' agus 'dlúth-iomaitheoirí', (v) ar na gnóthachain éifeachtúlachta a d'fhéadfadh an Coimisiún a chur san áireamh, agus (iv) ar an measúnú foriomlán ar na tosca lena

---

251 Cinneadh ón gCoimisiún an 11 Bealtaine 2016 lena ndearbhaítear nach bhfuil comhchruinniú ag luí leis an margadh inmheánach (Cás M.7612 – *Hutchison 3G UK* v *Telefónica UK*), ar tugadh fógra ina leith faoi dhoiciméad uimhir C (2016) 2796, atá ar fáil i mBéarla, i leagan neamhrúnda, ag: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7612_6555_3.pdf, agus arna fhoilsiú i bhfoirm achomair in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* (IO 2016 C 357, lch. 15; 'an cinneadh atá i gceist').

252 Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle an 20 Eanáir 2004 maidir le comhchruinnithe a rialú idir gnóthais (IO 2004, L 24, lch. 1).

253 Treoirlínte maidir leis an measúnú ar chumaisc chothrománacha faoin Rialachán ón gComhairle maidir le comhchruinnithe a rialú idir gnóthais (IO 2004 C 31, lch. 5, 'na Treoirlínte').

254 Breithiúnas an 28 Bealtaine 2020, ***CK Telecoms UK Investments* v *an Coimisiún*** (T- 399/16, EU:T:2020:217, 'an breithiúnas atá faoi achomharc').

bhféadfaí tionchar a imirt ar an dóchúlacht go mbeadh an comhchruinniú beartaithe ina chúis le héifeachtaí neamh-chomhordaithe sa mhargadh olagaplach.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an foras achomhairc lena bhféachtar le cur faoi chonspóid, i bprionsabal, socrú an chaighdeáin cruthúnais arna éileamh ar an gCoimisiún ag an gCúirt Ghinearálta, i gcomhthéacs na hanailíse réamhbhreathnaithí ar éifeachtaí an chomhchruinnithe i gceist, le léiriú go bhféadfadh baic shuntasacha a bheith ar iomaíocht éifeachtach lena bhféadfaí údar a thabhairt le cinneadh maidir le neamhluí.

Maidir le socrú an chaighdeáin cruthúnais atá de dhíth, tugann an Chúirt faoi deara, mar réamhphointe, go bhfuil na forálacha den Rialachán um Chumaisc lena gcuirtear teorainn le sainchearta an Choimisiúin maidir le comhchruinnithe [255] a rialú cothrom maidir leis na ceanglais chruthúnais a fhorchuirtear ar an gCoimisiún d'fhonn a léiriú an gcuirfí nó nach gcuirfí bac suntasach le comhchruinniú fógartha ar iomaíocht éifeachtach agus nach mór a dhearbhú nach luíonn sé leis an margadh inmheánach, nó go luíonn sé leis an margadh inmheánach. Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt chun cuimhne nach bhféadfaí an anailís atá de dhíth mar sin a bheith ag brath ar aon toimhde ghinearálta maidir le cé acu an bhfuiltear nó nach bhfuiltear ag luí leis an margadh inmheánach. Thairis sin, ní bhraitheann an caighdeán cruthúnais atá dlite ar chineál an chomhchruinnithe arna scrúdú ag an gCoimisiún nó ar shainchastacht teoirice ar bhac ar iomaíocht a líomhnaítear i ndáil le comhchruinniú fógartha. Sna himthosca sin, i bhfianaise réamhbhreathnaitheacht na hanailíse eacnamaíochta atá de dhíth, measann an Chúirt Bhreithiúnais, d'fhonn a bheith in ann rialú a thabhairt ar chomhchruinniú, gur leor don Choimisiún a léiriú, trí fhianaise shuntasach chomhthacaíoch a dóthain, gur mó is dócha ná a mhalairt go gcuirfí nó nach gcuirfí bac suntasach leis an gcomhchruinniú sin ar iomaíocht éifeachtach sa mhargadh inmheánach nó i gcuid mhór de. Mar sin, le cinneadh, sa bhreithiúnas atá faoi achomharc, go bhfuil ar an gCoimisiún a léiriú 'gurb an-dócha go bhfuil baic shuntasacha' ar iomaíocht éifeachtach i ndiaidh an chomhchruinnithe agus 'go bhfuil an ceanglas cruthúnais is infheidhme sa chás seo níos déine, dá bhrí sin, ná an ceanglas cruthúnais ar dá réir 'gur dócha ná a mhalairt' go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach', chuir an Chúirt Ghinearálta ceanglas cruthúnais i bhfeidhm nach n-eascraíonn ón Rialachán um Chumaisc, mar a rinne an Chúirt léiriú air, agus tá earráid dlí déanta aici dá dheasca sin.

Ar an dara dul síos, rialaíonn an Chúirt go bhfuil an léiriú a rinne an Chúirt Ghinearálta ar Airteagal 2(3) den Rialachán um Chumaisc, arna léamh i bhfianaise aithris 25 den Rialachán sin, earráideach i ndáil leis na coinníollacha is gá chun a shuíomh go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach de thoradh ar chomhchruinniú a bhfuil éifeachtaí neamh-chomhordaithe aige i margadh olagaplach. Mheas an Chúirt Ghinearálta go bhforáiltear leis an aithris sin do dhá choinníoll carnacha lena bhféadfadh, in imthosca áirithe, bac suntasach ar iomaíocht éifeacht a bheith de thoradh ar a leithéid d'éifeachtaí, eadhon, ar an gcéad dul síos, deireadh a chur leis na dian-srianta ar iomaíocht ar chuir na páirtithe sa chomhchruinniú ar a chéile agus, ar an dara dul síos, na brúnna iomaíochta a laghdú atá ar na hiomaitheoirí eile. Mar sin, chuir an chúirt sin de cheangal ar an gCoimisiún go léireoidh sé gur comhlíonadh an dá choinníoll sin sa chás seo. Sa mhéid a thugtar le tuiscint lena leithéid de léiriú, lena nglactar leis gur coinníollacha carnacha na coinníollacha sin, nach mbeadh deireadh a chur le dian-srianta ar iomaíocht ar chuir na páirtithe sa chomhchruinniú ar a chéile agus an t-ardú aontaobhach praghsanna a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh orthu leordhóthanach riamh, astu féin, chun a léiriú go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach, tá an léiriú sin ar neamhréir le cuspóir an Rialacháin um Chumaisc, lena bhféachtar le rialú éifeachtach a bhunú ar gach

255 Féach, sa chás seo, Airteagal 2(2) agus (3) agus Airteagal 8(1) agus (3) den Rialachán um Chumaisc.

comhchruinniú a d'fhéadfadh a bheith ina chúis lena leithéid de bhac, lena n-áirítear iadsan atá ina gcúis le héifeachtaí neamh-chomhordaithe.

Agus iarmhairtí na mbreithnithe prionsabail roimhe sin á dtarraingt aici, déanann an Chúirt, ar an tríú dul síos, scrúdú ar an bhforas achomhairc lenar cháin an Coimisiún, go bunúsach, an Chúirt Ghinearálta, ar dtús, as sárú ar réimse an athbhreithnithe bhreithiúnaigh a dhlitear uirthi a dhéanamh agus léiriú á dhéanamh aici ar na coincheapa 'údar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht' agus 'dlúth-iomaitheoirí', ansin, as míbhrí a bhaint as an gcinneadh atá faoi chonspóid mar aon leis an gcosaint a bhí aige agus, ag an deireadh ar fad, as léiriú earráideach ar na coincheapa 'údar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht' agus 'dlúth-iomaitheoirí' atá sna Treoirlínte.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais i dtreis, mar réamhphointe, nach bhféadfaí an Chúirt Ghinearálta a cháineadh as sárú ar réimse an athbhreithnithe bhreithiúnaigh a dhlitear uirthi a dhéanamh agus léiriú á dhéanamh aici ar na coincheapa sin. Go deimhin, cé gur fíor go bhfuil anailís eacnamaíoch le déanamh ar an coincheapa sin agus iad á gcur chun feidhme, tá an dlínse chéanna ag cúirt an Aontais léiriú a dhéanamh orthu agus an t-athbhreithniú á dhéanamh aici, dá bhfuil sé inniúil i ndáil leis na cinntí arna ndéanamh ag an gCoimisiúin maidir le comhchruinnithe a rialú.

Dá ainneoin sin, léiríonn an scrúdú ag an gCúirt ar na forais arna gcáineadh go mbaintear, de bharr theipeanna na Cúirte Ginearálta, i ndáil le cur chun feidhme na gcoincheapa sin, míbhrí as an gcinneadh atá faoi chonspóid agus go ndéantar léiriú earráideach ar na coincheapa 'údar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht' agus 'dlúth-iomaitheoirí'.

Ar dtús, ní léir ón gcinneadh sin gur mheas an Coimisiún gur leor deireadh a chur le 'húdar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht' nó dlúithe na hiomaíochta sa chás seo, astu féin, le cruthú go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach. Agus a mhalairt rialaithe á tabhairt aici, bhain an Chúirt Ghinearálta míbhrí as an gcinneadh atá faoi chonspóid. Ar an dara dul síos, chinn an Chúirt Bhreithiúnais go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí le rialú, le '[h]údar tábhachtach spreagtha ar iomaíocht' a thabhairt ar ghnóthas, gur faoin gCoimisiún atá sé a léiriú, go háirithe, go ndeachaigh an gnóthas sin i mbun iomaíocht fhíor-dhian i dtaobh praghsanna agus gur thug sé ar na gníomhaithe eile sa mhargadh iad a chur ag teacht leo, cé gur leor a shuíomh go raibh ról níos tábhachtaí ag an ngnóthas faoi cheist san iomaíocht ná mar a thabharfaí le fios lena sciartha den mhargadh nó le haon táscaire comhchosúil eile, mar a dheimhnítear i mír 37 de na Treoirlínte. Mar sin, ba in éigeart gur chinn an Chúirt Ghinearálta, sa chás seo, nár léirigh an Coimisiún de réir an chaighdeáin dhlíthiúil is gá go dtagann Three faoin gcoincheap sin. A dhála sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais, chun críche chur chun feidhme an choincheapa 'dlúth-iomaitheoirí' nár dlíodh don Chúirt Ghinearálta a éileamh ar an gCoimisiún go mbunódh sé cé chomh fíor-dhlúth agus atá páirtithe sa chomhchruinniú le 'dlúth-iomaitheoirí' a thabhairt orthu. Dá bhrí sin, bhí an Chúirt Ghinearálta mícheart a fháil amach, sa chás seo, nach raibh sé léirithe ag an gCoimisiún maidir leis an gcaighdeán dlíthiúil riachtanach go dtagann triúr faoin gcoincheap sin.

Ar an gceathrú dul síos, maidir leis an anailís chainníochtúil ar éifeachtaí an chomhchruinnithe bheartaithe ar phraghsanna, rud ar rialaigh an Chúirt Ghinearálta nach bhfuil bonn taca maith leis ach an oiread, is léir ón scrúdú ar na príomh-chodanna den bhreithiúnas atá faoi achomharc nach bhfuil an cinneadh arna cháineadh intacaithe le haon rud a raibh an Chúirt Ghinearálta ag brath air.

Go deimhin, ar an gcéad dul síos, agus í ag tabhairt faoi deara, i ndiaidh an meastachán, a léiríodh mar rud nach raibh faoi chonspóid, ar an ardú ionchais ar na praghsanna sa chás seo a chur i gcomparáid le luachanna níos airde arna mbunú i gcásanna eile, nár mheas an Coimisiún go raibh na luachanna sin 'suntasach' mar sin féin, bhain an Chúirt Ghinearálta míbhrí as aighneachtaí an Choimisiúin ag an gcéad chéim, lena léirítear nach raibh na páirtithe ag teacht le chéile maidir leis an meastachán le húsáid, agus chuir sí, go hearráideach, an cás seo i gcomparáid leis na cásanna eile arna scrúdú ag an gCoimisiún a bhain le comhchruinnithe.

Den pháirt eile, bhí an Chúirt Ghinearálta mícheart freisin a mheas go raibh sé de dhualgas ar an gCoimisiún gnóthachain éifeachtúlachta 'caighdeánacha' mar a thugtar orthu a chur san áireamh ina anailís chainníochtúil, a bhaineann go sonrach le gach comhchruinniú de réir na cúirte seo. Measann an Chúirt gur faoi na páirtithe san idirbheart amháin atá sé na héifeachtaí sin ar son na hiomaíochta a bhunú, nach féidir a thoimhdiú, thairis sin.

Ar an gcúigiú dul síos, déanann an Chúirt Ghinearálta scrúdú ar an bpléadáil trína gcáineann an Coimisiún an Chúirt Ghinearálta as gan anailís a dhéanamh ar cibé acu an raibh na fachtóirí ábhartha go léir in ann a mheas gur éirigh léi, sa chás seo, a shuíomh go dtiocfadh bac suntasach ar an gcomhchruinniú. iomaíocht éifeachtach agus dá bhrí sin theorannaíodh a scrúdú go hearráideach do fhachtóirí áirithe a thacaíonn leis an gcéad teoiric díobhála agus go dtí go mbeadh a fhios cé acu, ar leithligh, ar leor na fachtóirí seo chun constaic den sórt sin a shuíomh.Seasann an Chúirt Bhreithiúnais leis an bhforas achomhairc sin agus cinneann sí go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí toisc nár thug sí faoi, tar éis scrúdú a dhéanamh ar fhiúntas na dtosca agus na ndearbhuithe ar chuir CK Telecoms faoi chonspóid ag an gcead chéim agus i bhfianaise an toraidh atá air sin, measúnú foriomlán ar na tosca agus ar na dearbhuithe ábhartha le fíorú ar léirigh nó nár léirigh an Coimisiún go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach.

Ar an séú dul síos, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais na forais dá dtagraítear leis an achomharc a bhraith an Coimisiún orthu chun anailís an Choimisiúin faoin dara teoiric dhíobhála a dhíbhe. I ndáil leis sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais, ar dtús, gur eascair cinneadh na Cúirte Ginearálta nach ndearna an Coimisiún measúnú ar mheath a d'fhéadfadh a bheith ann ar chaighdeán líonra an eintitis a eascraíonn ón gcomhchruinniú beartaithe as míbhrí a bhaint as an gcinneadh atá faoi chonspóid. Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt faoi deara nár cháin CK Telecoms an Coimisiún, os comhair na Cúirte Ginearálta, as mainneachtain i soiléiriú nó in anailís a dhéanamh ar an tráthchlár iomchuí ina raibh sé de rún ag an institiúid sin a shuíomh go bhfuil éifeachtaí neamh-chomhordaithe ann agus go bhfuil bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach. Dá ainneoin sin, rinne an Chúirt Ghinearálta anailís ar an gceist sin ar a tionscnamh féin. Mar sin, tharraing an chúirt sin, go hearráideach, gearán nach bhféadfaí glacadh leis mar shaincheist dlí a bhaineann leis an mbeartas poiblí.

Ag féachaint do mhéid, do chineál agus do raon feidhme na n--earráidí arna ndéanamh ag an gCúirt Ghinearálta ar earráidí iad lena ndéantar difear dá réasúnú ina iomláine sa bhreithiúnas faoi achomharc, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais nach mór é a chur ar neamhní. Ós rud é gur thug an Chúirt Ghinearálta a breithiúnas gan scrúdú a dhéanamh ar na saincheisteanna dlí go léir arna dtarraingt agus is amhlaidh, mar gheall ar chineál agus raon feidhme na n-earráidí arna n-aithint ag an gCúirt Ghinearálta, gurb é atá de dhíth, go bunúsach, ná go ndéanfadh an Chúirt Ghinearálta anailís eile, measann an Chúirt Bhreithiúnais nach bhfuil an cás in alt a rialaithe agus, dá dheasca sin, ordaíonn sí é a tharchur ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta.

4. Státchabhair

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *DOBELES HES* (C-702/20 agus C-17/21, EU:C:2023:1)

(Tarchur chun réamhrialú Státchabhair Airteagal 107(1) CFAE Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear d'oibleagáid ar an oibreoir poiblí leictreachas a cheannach ó tháirgeoirí fuinnimh in athnuaite ar phraghas níos airde ná praghas an mhargaidh Éagmais íocaíocht de chuid den chabhair atá i gceist Éileamh ar chúiteamh a dhéanann na táirgeoirí ar údarás poiblí ar leith ón údarás poiblí a gceanglaítear air, i bprionsabal, de réir na reachtaíochta náisiúnta, an chabhair sin a íoc agus a bhfuil buiséad aige atá ceaptha chun feidhmiú an údaráis féin a áirithiú, seachas aon rud eile Cabhair nua Ceanglas maidir le fógra a thabhairt Cabhair de minimis – Rialachán (AE) Uimh. 1407/2013 Airteagal 5(2) Carnadh Cabhair a

fuarthas cheana laistigh den tréimhse thagartha bunaithe ar an reachtaíocht náisiúnta a chur san áireamh)

Oibríonn na cuideachtaí 'DOBELES HES' SIA agus 'GM' SIA ('na táirgeoirí lena mbaineann') gléasraí cumhachta hidrileictreacha sa Laitvia agus táirgeann siad leictreachas ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite.

Go dtí an 7 Meitheamh 2005, le foráil i nDlí Fuinnimh na Laitvia, thugtaí an ceart do tháirgeoirí leictreachais, faoi réir coinníollacha áirithe, farasbarr a gcuid leictreachais a dhíol leis an ngnóthas dáileacháin leictreachais údaraithe ar phraghas fabhrach a chomhfhreagraíonn do dhá oiread na meántharaife díolacháin leictreachais, arna cinneadh ag an údarás rialála náisiúnta. Ón 8 Meitheamh 2005 amach, dáta theacht i bhfeidhm d'fhorálacha nua lena rialaítear díolachán fharasbarr táirgeachta na dtáirgeoirí leictreachais ar taraif fhabhrach, ceadaíodh, le foráil, do tháirgeoirí leictreachais arna tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite a raibh tús curtha lena ngníomhaíocht cheana féin ar an dáta sin tairbhe na scéime roimhe sin a choinneáil.

Rinne an t-údarás rialála an fhoráil sin a léiriú amhail go ndearnadh an taraif fhabhrach a reo mar a bhí ar an 7 Meitheamh 2005 sa chaoi nach ndearnadh an taraif sin a nuashonrú. Dá bhrí sin, ón dáta sin, dhíol an dá tháirgeoir leictreachais an barrachas dá leictreachas ar phraghas eadhon dhá oiread na meántaraife ar leictreachas a bhí i bhfeidhm ag an am. Le cinneadh an 20 Eanáir 2010, áfach, chinn an Latvijas Republikas Satversmes tiesa (An Chúirt Bhunreachtúil, an Laitvia) go raibh léiriú an údaráis rialála ar an bhforáil atá i gceist mícheart, a mhéid a mheas sé gur ghá an téarma 'praghas' a thuiscint mar phraghas socraithe seachas mar shásra praghsála, agus, mar thoradh air sin, go raibh sé mícheart nuair a mheas sé nach raibh sé inniúil a thuilleadh, amhail ón 8 Meitheamh 2005, an meánphraghas ar leictreachas a shocrú.

Sna himthosca sin, chuir na táirgeoirí lena mbaineann, a mhéid a bhain le gach ceann acu, éilimh ar chúiteamh as na caillteanais a bhain dóibh faoi bhráid an údaráis rialála mar thoradh ar mhainneachtain an mheántharaif sin a nuashonrú ón 8 Meitheamh 2005 amach. Tar éis don údarás rialála diúltú a n-iarrataí faoi seach a dheonú, thug na táirgeoirí lena mbaineann imeachtaí os comhair na gcúirteanna riaracháin in 2011. Sheas na cúirteanna sin go páirteach lena n-éilimh faoi seach le breithiúnais an 31 Bealtaine 2019 agus an 10 Iúil 2019, agus chuir siad íocaíocht na suimeanna a forchuireadh ar an údarás rialála, mar íocaíocht Státchabhrach, faoi réir cinneadh a bheith glactha ag an gCoimisiún Eorpach lena ndéanfaí an chabhair sin a údarú.

Rinne an t-údarás rialála achomharc ar phointe dlí i gcoinne na mbreithiúnas sin os comhair an Augstākā tiesa (an Chúirt Uachtarach, an Laitvia). Agus í in amhras faoin aicmiú cuí don chúiteamh a bhí i gceist, go háirithe, i bhfianaise an choincheapa 'státchabhair', agus i bhfianaise na gceanglas atá le comhlíonadh, más gá, chun go bhféadfar iad a íoc, i bhfianaise shainchumais an Choimisiúin i réimse na Státchabhrach, chinn an Chúirt Uachtarach bac a chur ar na himeachtaí agussraith ceisteanna faoin ábhar sin a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú, ceisteanna a raibh an fhoclaíocht chéanna iontu sa dá chás.

I mbreithiúnas ón Mór-Dhlísheomra, sonraíonn an Chúirt na coinníollacha faoinar féidir aicmiú mar 'Státchabhair' a dhéanamh i leith beart náisiúnta lena gceadaítear do tháirgeoirí leictreachais ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh leas a bhaint as taraif mhéadaithe, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE. Ina theannta sin, i gcás ina gcuirtear an t-aicmiú sin ar an mbeart atá i gceist, cé nár tugadh fógra cuí don Choimisiún ina leith, glacann an Chúirt leis fós féin go bhféadfaidh an chúirt náisiúnta iarraidh ar íocaíocht suime a dheonú i ndáil le beart tacaíochta den sórt sin, agus an íocaíocht á cur faoi réir an cheanglais fógra a thabhairt roimh ré don Choimisiún ina leith agus faoi réir an choinníll go mbeidh comhaontú an Choimisiúin faighte ina leith sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt an treoir ar fad a theastaíonn ionas go mbeidh an chúirt a rinne an tarchur in ann a chinneadh an féidir an beart náisiúnta as a n-eascraíonn an na cásanna os a comhair a aicmiú mar 'Státchabhair' de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

I ndáil leis sin, scrúdaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, an ionann reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear ar an ngnóthas dáilte leictreachais údaraithe leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh a cheannach ar phraghas níos airde ná praghas an mhargaidh agus lena bhforáiltear go ndéanfar na costais bhreise a eascraíonn as sin a mhaoiniú le formhuirear éigeantach a n-íocfaidh tomhaltóirí deiridh as, agus idirghabháil 'trí bhíthin acmhainní Stáit' de réir bhrí na forála sin. Sa chás seo, meabhraíonn an Chúirt nach féidir a mheas go bhfuil 'acmhainní Stáit' i gceist leis na cistí a eascraíonn as formhuirear a n-íocann catagóir shainithe daoine as, seachas i gcás ina bhfuil an formhuirear atá i gceist éigeantach faoin dlí náisiúnta. Dá réir sin, is ionann cistí arna maoiniú le cáin nó le formhuirir éigeantacha eile faoin dlí náisiúnta agus arna mbainistiú agus arna ndáileadh i gcomhréir leis an reachtaíocht sin, agus 'acmhainní Stáit' de réir bhrí na forála sin. Mar sin féin, is leor an fíoras go bhfanann suimeanna faoi rialú poiblí ar bhonn leanúnach, agus dá bhrí sin go bhfuil siad ar fáil do na húdaráis náisiúnta inniúla, chun iad a aicmiú mar 'acmhainní Stáit'. Dá bhrí sin, faoi réir fíoruithe a dhéanfaidh an chúirt a rinne an tarchur, is 'acmhainní Stáit' de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE iad na cistí trína ndeonaítear buntáiste taraife, faoi reachtaíocht na Laitvia lena mbaineann, do tháirgeoirí leictreachais ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh, i bhfianaise dhá chritéar mhalartacha an choincheapa sin.

Thairis sin, dearbhaíonn an Chúirt nach mbaineann dáta léirscaoilte iomláin an mhargaidh leictreachais sa Laitvia leis an gceist an gá an chabhair, arna soláthar ag an oibreoir poiblí sa Bhallstát sin trí leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh a cheannach ar phraghas níos airde ná praghas an mhargaidh, a aicmiú mar Státchabhair.

Ina theannta sin, i gcás ina bhfuil 'Státchabhair' tugtha isteach ag an reachtaíocht náisiúnta de réir bhrí na forála sin, is ionann íocaíocht suime arna héileamh sa chúirt faoin reachtaíocht sin agus cabhair den sórt sin. Dar leis an gCúirt, ní dhéantar difear, agus cinneadh á dhéanamh an bhfuil 'Státchabhair' i gceist le suimeanna, an ndéantar na caingne lena ndéantar na caingne chun an íocaíocht a fháil a aicmiú mar 'éilimh ar chúiteamh' nó mar 'éilimh ar dhamáistí' faoin dlí náisiúnta.

Ar deireadh, tugann an Chúirt faoi deara, cé gur féidir leis an gcúirt náisiúnta, nuair is iomchuí, breithiúnas a thabhairt faoina gcaithfidh ceann de na páirtithe, faoin dlí náisiúnta, suim a fhreagraíonn do státchabhair a fháil, ní chiallaíonn an méid sin ar dhóigh ar bith go ndeonaíonn sí féin an chabhair sin sa chás sin. Ní féidir beart a bhunú mar Státchabhair ina cáil féin le cinneadh ó chúirt, ós rud é go dtagann sé faoi raon feidhme measúnú nach dtagann faoi dhlínse cúirte. Baineann an Chúirt de thátal as sin, i gcás inar Státchabhair í reachtaíocht náisiúnta lena mbunaítear ceart faoin dlí chun íocaíochta méadaithe as leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, nach mór breathnú ar chaingne le haghaidh theachtadh iomlán an chirt sin mar éilimh ar an íocaíocht den chuid den Státchabhair sin nach bhfuarthas, seachas mar éilimh ar dheonú Státchabhrach ar leithligh ón gcúirt a éisteann an cás.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt soiléiriú maidir le cur i bhfeidhm na gcritéar a leagtar síos, i ndáil le cabhair de minimis, le Rialachán Uimh. 1407/2013 [256], nach bhfuil faoi réir na hoibleagáide fógra a thabhairt a leagtar síos in Airteagal 108(3) CFAE. I ndáil leis sin, measann an Chúirt nach mór comhlíonadh na tairsí de minimis a leagtar síos in Airteagal 3(2) den Rialachán sin a mheas i

256 Rialachán (AE) Uimh.1407/2013 ón gCoimisiún an 18 Nollaig 2013 maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 107 agus Airteagal 108 [CFAE] maidir le cabhair de minimis (IO 2013 L 352, lch. 1).

bhfianaise mhéid na cabhrach a éilítear faoin reachtaíocht náisiúnta ábhartha i dteannta mhéid na n-íocaíochtaí a fuarthas cheana le linn na tréimhse tagartha faoin reachtaíocht sin.

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt rialú ar shainchumais na cúirte náisiúnta agus an Choimisiúin faoi seach, sa chás inar Státchabhair iad na suimeanna arna n-éileamh ag na táirgeoirí ábhartha sna cásanna sna príomhimeachtaí.

Sa chás seo, a mhéid nach bhfreagraíonn an chabhair atá i gceist d'aon cheann de na catagóirí cabhrach atá ann cheana dá bhforáiltear i ndlí an Aontais [257], faoi réir na bhfíoruithe atá le déanamh an gcúirt a rinne an tarchur, is é conclúid na Cúirte ná nach mór an sochar atá i gceist, lena n-áirítear an chuid de a ndéantar éileamh ina leith, a aicmiú mar 'chabhair nua' [258].

Dá bhrí sin, i bhfianaise a bhfuil thuas, cuireann an Chúirt i bhfios go láidir, i gcás ina dtugtar iarratas ar chabhair neamhdhleathach a íoc os comhair na cúirte náisiúnta, ar cabhair í nár tugadh fógra don Choimisiún ina leith, nach mór, don chúirt sin diúltú don iarratas, i bprionsabal, mar thoradh ar an gcúram a leagtar faoi dhlí an Aontais ar chúirteanna náisiúnta maidir le maoirseacht a dhéanamh ar Státchabhair. Ina theannta sin, maidir le cinneadh ón gcúirt náisiúnta lena n-ordaítear don chosantóir an chabhair atá i gceist a íoc, ach ar choinníoll go dtabharfaidh na húdaráis náisiúnta lena mbaineann fógra ina leith roimh ré don Choimisiún agus go n-aontaíonn an Coimisiún leis, nó go meastar go n-aontaíonn, glacann an Chúirt leis gur dócha go ndéanfaí, leis an gcinneadh sin, íocaíocht cabhrach nua de shárú ar Airteagal 108(3) CFAE, Airteagal 2(1) agus Airteagal 3 de Rialachán 2015/1589 a chosc.

Breithiúnas an 31 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra) *an Coimisiún* v *Braesch agus páirtithe eile* (C-284/21 P, EU:C:2023:58)

(Achomharc – Státchabhair – Airteagail 107 agus 108 CFAE – Cabhair um athstruchtúrú – Earnáil na baincéireachta – Céim an réamhscrúdaithe – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an chabhair comhoiriúnach leis an margadh inmheánach – Plean um athstruchtúrú – Gealltanais arna ndéanamh ag an mBallstát lena mbaineann – Bearta comhroinnte ualaigh – Fofhiachas a chomhshó ina chothromas – Sealbhóirí bannaí – Caingean le haghaidh neamhniú – Inghlacthacht – An ceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE – Locus standi – Duine nádúrtha nó dlítheanach a bhaineann go díreach agus go leithleach leo – Sárú ar chearta nós imeachta na bpáirtithe leasmhara – Mainneachtain an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh – Airteagal 108(2) CFAE – An coincheap "páirtithe lena mbaineann" – Rialachán (AE) 2015/1589 – Airteagal 1(h) – An coincheap "páirtí leasmhar" – Bearta náisiúnta arna gcur san áireamh ag an gCoimisiún Eorpach – Neamh-inghlacthacht na caingne)

In 2008, rinne an banc Iodálach *Banca Monte dei Paschi di Siena* ('BMPS') méadú caipitil de EUR 950 milliún a bhí in áirithe do J.P. Morgan Securities Ltd ('JPM'), faoi chonarthaí a rinneadh eatarthu ('scaireanna FRESH'). Fuair JPM na cistí ba ghá chun an oibríocht sin a mhaoiniú ó Mitsubishi UFJ Investor Services & Banking (Lucsamburg) SA ('MUFJ') a d'eisigh, chun na críche sin, bannaí ar a dtugtar FRESH ar shuim EUR 1 billiún. Fuair sealbhóirí na mbannaí sin, as a bpáirt féin, ríchíosanna i bhfoirm dearbháin a tharchuir MUFJ chucu.

---

257 Airteagal 1(b) de Rialachán (AE) 2015/1589 ón gComhairle an 13 Iúil 2015 maidir le hAirteagal 108 [CFAE] a chur i bhfeidhm (IO 2015 L 248, lch. 9).

258 De réir bhrí Airteagal 1(c) de Rialachán 2015/1589.

Ag deireadh 2016, rinne BMPS iarratas ar thacaíocht airgeadais phoiblí urghnách i bhfoirm athchaipitlithe réamhchúraim faoi dhlí na hIodáile. Leis an iarratas sin, thug údaráis na hIodáile fógra don Choimisiún maidir le cabhair chun BMPS a athchaipitliú ar mhéid EUR 5.4 billiún. Bhí an chabhair sin le cur le cabhair leachtachta aonair de EUR 15 bhilliún i bhfabhar BMPS, a bhí formheasta go sealadach ag an gCoimisiún le cinneadh an 29 Nollaig 2016.

Le cinneadh an 4 Iúil 2017 [259], d'fhormheas an Coimisiún, ag deireadh na céime réamhscrúdaithe, cúnamh leachtachta de EUR 15 bhilliún i bhfabhar BMPS agus an chabhair le haghaidh athchaipitliú coisctheach de EUR 5.4 billiún (an 'cinneadh atá faoi chonspóid'). Measadh gur státchabhair a bhí ag luí leis an margadh inmheánach ar fhorais chobhsaíochta airgeadais na bearta cabhrach sin, a raibh plean athstruchtúraithe do BMPS agus na gealltanais a thairg údaráis na hIodáile leo [260].

Rinne plean athstruchtúraithe BMPS foráil, go háirithe, don fhéidearthacht na conarthaí FRESH a tugadh i gcrích idir BMPS agus JPM a chur ar ceal. Tar éis na conarthaí sin a chur ar ceal, thug roinnt sealbhóirí bannaí FRESH caingean os comhair na Cúirte Breithiúnais ag iarraidh neamhniú an chinnidh a chonspóidtear. Chun tacú lena gcaingean, mhaígh na hiarratasóirí sin, go háirithe, gur fhulaing siad caillteanas eacnamaíoch suntasach mar thoradh ar chealú na gconarthaí FRESH agus gur eascair an cealú sin ón bplean athstruchtúraithe a ghabhann leis na bearta cabhrach ar thug Poblacht na hIodáile fógra ina leith.

Os comhair na Cúirte Ginearálta, rinne an Coimisiún agóid maidir le neamh-inghlacthacht ar an bhforas nach bhfuil cúis chaingne ná locus standi ag na hiarratasóirí chun caingean a thionscnamh, de réir bhrí Airteagal 263 CFAE. Tar éis don Chúirt Ghinearálta [261]an agóid sin in aghaidh do-ghlacthachta a dhiúltú , thug an Coimisiún achomharc os comhair na Cúirte Breithiúnais teoranta don cheist maidir le locus standi amháin. Le linn an t-achomharc seo a cheadú, shoiléirigh Mór-Dhlísheomra na Cúirte Breithiúnais comhrianta choincheap an 'pháirtí leasmhair' de réir bhrí Airteagal 108(2) CFAE, lena ghabhann locus standi chun gníomhú mar dhuine a bhaineann go díreach agus go leithleach leo, de réir bhrí Airteagal 263 CFAE.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Trína phléadáil aonair, cáineann an Coimisiún an Chúirt Ghinearálta as earráid sa dlí agus cinneadh á dhéanamh aici go bhfuil seasamh ag na hiarratasóirí chun imeachtaí neamhnithe a thionscnamh, mar 'pháirtithe leasmhara' de réir bhrí Airteagal 108(2) CFAE agus 'páirtithe leasmhara' de réir bhrí Airteagal 1(h) de Rialachán 2015/1589 [262], de bhun an cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE [263], i gcoinne

---

259 Cinneadh C (2017) 4690 final ón gCoimisiún an 4 Iúil 2017 maidir le Státchabhair SA.47677 (2017/N) – An Iodáil, cabhair nua agus plean athstruchtúraithe modhnaithe le haghaidh Banca Monte dei Paschi di Siena.

260 Faoi Airteagal 107(3)(b) CFAE maidir le cabhair atá ceaptha chun suaitheadh tromchúiseach i ngeilleagar Ballstáit a leigheas.

261 Breithiúnas an 24 Feabhra 2021, ***Braesch agus páirtithe eile* v *an Coimisiún*** (T- 161/18, EU:T:2021:102).

262 Rialachán (AE) 2015/1589 ón gComhairle an 13 Iúil 2015 lena leagtar síos rialacha maidir le hAirteagal 108 CFAE a chur i bhfeidhm (IO 2015 L 248, lch. 9).

263 Foráiltear le hAirteagal 263(4) CFAE do dhá chás ina ndeonaítear seasamh chun imeachtaí a thionscnamh do dhuine nádúrtha nó dlítheanach chun caingean le haghaidh neamhniú a thabhairt i gcoinne gnímh de chuid an Aontais nach bhfuil dírithe chuig an duine sin. Ar thaobh amháin, féadfar caingean den sórt sin a thionscnamh ar choinníoll go mbaineann an gníomh sin leis go díreach agus go leithleach. Ar an taobh eile, féadfaidh duine den sórt sin caingean a thabhairt i gcoinne gnímh rialúcháin is dá chúram go díreach agus nach bhfuil bearta cur chun feidhme ag gabháil leis.

an chinnidh a chonspóidtear d'fhonn a áirithiú go gcosnófar na cearta nós imeachta a bhainfeadh siad as Airteagal 108(2) CFAE.

I dtaca leis sin, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais go leanann sé óna cásdlí go bhfuil 'páirtí leasmhar', de réir bhrí Airteagal 108(2) CFAE, i dteideal caingean a thionscnamh ag iarraidh go ndéanfaí an cinneadh ón gCoimisiún gan agóidí a dhéanamh i gcoinne Státchabhrach dá dtugtar fógra a neamhniú, arna ghlacadh ag deireadh na céime réamhscrúdaithe, ar choinníoll go bhféachann sé leis na cearta nós imeachta a thagann ón bhforáil deiridh sin a chosaint. Mar sin féin, ós rud é gur glacadh an cinneadh a chonspóidtear ag deireadh na céime réamhscrúdaithe, gan an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear i mír 2 d'Airteagal 108 CFAE a thionscnamh, agus féachann na hiarratasóirí le cosaint a thabhairt do na cearta nós imeachta a bhainfeadh siad as an bhforáil sin, bhí an ceart ag an gCúirt Ghinearálta a stádas mar 'pháirtithe leasmhara' a scrúdú chun a chinneadh an bhfuil a gcaingean inghlactha faoi Airteagal 263(4) CFAE.

Ar an taobh eile, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid sa dlí agus í ag teacht ar an tátal go bhfuil stádas 'páirtithe leasmhara' ag na hiarratasóirí i gcomhthéacs an nós imeachta chun athbhreithniú a dhéanamh ar chabhair dá dtugtar fógra, mar a rinne an Coimisiún faoi Airteagal 108 CFAE.

Sainmhínítear le Rialachán 2015/1589 coincheap an 'pháirtí leasmhair', atá ar aon dul leis an gcoincheap 'leasa' de réir bhrí Airteagal 108(2) CFAE, arb é aon duine, gnóthas nó comhlachas gnóthas a bhféadfadh deonú cabhrach difear a dhéanamh dá leasanna. Toisc go dtugtar léirmhíniú leathan ar an gcoincheap sin sa chásdlí, is dócha go gcuimseofar ann aon duine atá in ann a léiriú gur dócha go mbeidh tionchar nithiúil ag deonú Státchabhair ar a chás.

I dtaca leis sin, mheas an Chúirt Bhreithiúnais go raibh na gealltanais ó údaráis na hIodáile a bhaineann le plean athstruchtúraithe BMPS, a bhí ag gabháil leis na bearta cabhrach ar tugadh fógra ina leith agus a d'fhágfadh, dar leis na hiarratasóirí, caillteanas eacnamaíoch suntasach do shealbhóirí na mbannaí FRESH, mar chuid dhílis de na bearta cabhrach dá dtugtar fógra, tar éis don Choimisiún, tríd an gcinneadh a chonspóidtear, na bearta sin a bheith ceangailteach, ionas go mbaineann an cinneadh sin leis na bearta cabhrach dá dtugtar fógra agus le gealltanais údaráis na hIodáile araon. Bhain an Chúirt Ghinearálta as seo go raibh tionchar nithiúil ag deonú na cabhrach dá dtugtar fógra agus, dá bhrí sin, ag glacadh an chinnidh atá faoi chonspóid ar chás na n-iarratasóirí, sa chaoi is go gcaithfear a mheas gur 'páirtithe leasmhara' iad de réir bhrí Airteagal 1(h) de Rialachán 2015/1589.

Leis an gcinneadh sin, áfach, thug an Chúirt Ghinearálta neamhaird ar rialacha dhlí an Aontais a rialaíonn raon feidhme an chinnidh a chonspóidtear.

Ar an bpointe seo, sonraíonn an Chúirt Bhreithiúnais, nuair a áiríonn beart cabhrach dá dtugtar fógra, ar thogra ón mBallstát lena mbaineann, gealltanais a dheonaíonn an Ballstát sin, ní chiallaíonn sé sin nach mór a mheas go bhfuil gealltanais den sórt sin á bhforchur ag an gCoimisiún agus go bhfuil a n-éifeachtaí díobhálacha féideartha ar thríú páirtithe inchurtha i leith an chinnidh a ghlac an institiúid sin.

Le cinneadh arna ghlacadh ag deireadh chéim an réamhscrúdaithe, ní féidir leis an gCoimisiún aon ní a fhorchur ar an mBallstát lena mbaineann ná a thoirmeasc air. Níl sé i dteideal an chabhair atá beartaithe mar a thug an Ballstát sin fógra ina leith a fhormheas ach amháin trí chinneadh gan agóidí a dhéanamh, lena ndearbhaítear go bhfuil an chabhair sin comhoiriúnach leis an margadh inmheánach.

Leanann sé ón méid sin gur chuir an Coimisiún srian air féin, tríd an gcinneadh a chonspóidtear, d'údarú do Phoblacht na hIodáile an Státchabhair a thug sé fógra ina leith a chur chun feidhme, ag tabhairt dá haire an creat fíorasach a shainigh an Ballstát sin roimhe seo sa phlean athstruchtúrúcháin BMPS agus na gealltanais a thug sé fógra ina leith, chun deireadh a chur le haon amhras faoi chomhoiriúnacht na cabhrach sin leis an margadh inmheánach, de réir bhrí Airteagal 107(3)(b) CFAE. Ní féidir a mheas, dá bhrí sin, gur leis an gcinneadh a chonspóidtear féin a d'fhorchuir

na gealltanais a mhol Poblacht na hIodáile i gcomhthéacs an nós imeachta réamh-imscrúdaithe, ós rud é go n-eascraíonn na gealltanais sin as gníomhartha arna nglacadh ag an mBallstát sin amháin.

Dá bhrí sin, ní féidir cealú na gconarthaí FRESH, le linn chur chun feidhme an phlean athstruchtúrúcháin a ghabhann leis an gcabhair dá dtugtar fógra, a mheas mar iarmhairt cheangailteach an chinnidh a chonspóidtear, ós rud é nach bhfuil sé mar thoradh ar chur chun feidhme na cabhrach atá i gceist. Eascraíonn sé, ar an taobh eile, ó na bearta a ghlac an Ballstát a thug fógra don Choimisiún maidir leis an gcabhair sin, a bhfuil baint dhíreach acu leo ach atá sainiúil ó thaobh dlí de. Ní bhaineann sé le hábhar gur ghlac an Ballstát sin na bearta sin, go háirithe, d'fhonn cinneadh a fháil ón gCoimisiún lena n-údaraítear an chabhair sin agus go bhfuil siad ina n-ábhar do ghealltanais a chuir an institiúid sin san áireamh i gcinneadh den sórt sin.

Mar sin, contrártha leis an méid a chinn an Chúirt Ghinearálta, nach ndearna an Coimisiún na gealltanais dá dtagraítear sa chinneadh a chonspóidtear a fhorchur nó a bheith ceangailteach ag an gCoimisiún sa chinneadh sin, ach gur bearta náisiúnta amháin iad a dtugann Poblacht na hIodáile fógra dóibh, de bhun Airteagal 108(3) CFAE, faoina fhreagracht féin, a chuir an Coimisiún san áireamh mar fhianaise fhíorasach chun a mheasúnú an bhféadfaí, d'éagmais aon amhras ina leith sin, a dhearbhú go bhfuil an státchabhair i gceist ag luí leis an margadh inmheánach ag deireadh na céime réamhscrúdaithe.

Maidir le hargóint n-iarratasóirí atá bunaithe ar an oibleagáid atá ar an gCoimisiún comhréireacht na mbeart go léir a dtugann Poblacht na hIodáile fógra ina leith le dlí an Aontais a fhíorú ina iomláine, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais nach féidir an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 108 CFAE toradh a bheadh contrártha d'fhorálacha sonracha an Chonartha a thabhairt. Mar sin, ní féidir a dhearbhú go bhfuil cabhair a sháraíonn forálacha ginearálta nó prionsabail dhlí an Aontais ag luí leis an margadh inmheánach. Mar sin, i gcomhréir leis an gcásdlí sin, d'fhíoraigh an Coimisiún, sa chinneadh atá faoi chonspóid, gur chomhlíon an chabhair dá dtugtar fógra Treoir 2014/59 [264]. Ina theannta sin, d'fhíoraigh an Coimisiún, go raibh na bearta comhroinnte ualaigh dá bhforáiltear sa phlean um athstruchtúrú Poblacht na hIodáile, rud ba chúis le cealú na gconarthaí FRESH, leordhóthanach chun méid na cabhrach a dheonaítear a theorannú go dtí an t-íosmhéid is gá chun an cuspóir maidir le BMPS a athchaipitliú a bhaint amach.

Ar an taobh eile, níor ghá don Choimisiún a scrúdú ar sháraigh na bearta comhroinnte ualaigh sin féin cearta a mhaíonn na n-iarratasóirí a thagann ó dhlí an Aontais nó ón dlí náisiúnta. Ní thiocfadh sárú den sórt sin, ag glacadh leis go bhfuil sé ann, ón gcabhair sin, óna chuspóir nó óna téarmaí doscartha, ach ó na bearta a ghlac Poblacht na hIodáile chun cinneadh a fháil ón gCoimisiún lena n-údaraítear an chabhair sin ag deireadh na céime réamhscrúdaithe.

Sna himthosca sin, toisc go bhfuil na bearta um chomhroinnt ualaigh mar chuid de phlean athstruchtúraithe lena gceanglaítear go n-íocfar Státchabhair, ar chuir Poblacht na hIodáile fógra ina leith chuig an gCoimisiún chun formheas a lorg ag deireadh na céime réamhscrúdaithe, ní chiallíonn sé sin go bhfuil stádas 'páirtí leasmhar', de réir bhrí Airteagal 1(h) de Rialachán 2015/1589, ag na hiarratasóirí a mheasann go bhfuil tionchar ag na bearta seo orthu, i gcomhthéacs an nós imeachta a sheolann an institiúid sin faoi Airteagal 108 CFAE. Má mheasann na hiarratasóirí, mar gheall ar ghlacadh na mbeart um chomhroinnt ualaigh dá bhforáiltear sa phlean athstruchtúrúcháin BMPS, go

---

264 Treoir 2014/59/UE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 lena mbunaítear creat le haghaidh théarnamh agus réiteach institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta agus lena leasaítear Treoir 82/891/CEE ón gComhairle agus Treoracha 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/AE, 2012/30/AE agus 2013/36/AE, agus Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010 agus Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 173, 12.6.2014, lch. 190).

bhfuil dlí an Aontais sáraithe ag Poblacht na hIodáile, is os comhair na cúirte náisiúnta, ag a bhfuil dlínse amháin ina leith sin, a chaithfidh sé agóid a dhéanamh i gcoinne dlíthiúlacht na mbeart sin, agus beidh an rogha ag an gcúirt sin, nó fiú tá sé faoi oibleagáid má rialaíonn sé mar rogha dheireanach, iarraidh ar réamhrialú faoi Airteagal 267 CFAE a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnas, más gá, maidir leis an léiriú nó bailíocht fhorálacha ábhartha dhlí an Aontais. Is é sin go beacht an cás sa chás seo, ós rud é nach maíonn na hiarratasóirí go ndéanfaidh an chabhair atá i gceist difear dóibh, ach go líomhnaíonn siad go bhfuil siad ag fulaingt faoi thionchar na mbeart um chomhroinnt ualaigh dá bhforáiltear sa phlean um athstruchtúrú dá dtagraítear sa chinneadh a chonspóidtear.

I bhfianaise na soiléirithe sin, seasann an Chúirt leis an bpléadáil aonair a d'ardaigh an Coimisiún ina achomharc. Ós rud é go bhfuil an díospóid réidh le haghaidh breithiúnais, seasann an Chúirt freisin leis an agóid i leith do-ghlacthachta a d'ardaigh an Coimisiún ar an gcéad dul síos agus déanann sí, dá bhrí sin, achomharc na n-iarratasóirí a dhíbhe toisc é a bheith do-ghlactha.

Breithiúnas an 5 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Lucsamburg agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (C-451/21 P agus C-454/21 P, EU:T:2023:948).

(Achomharc - Státchabhair - Airteagal 107(1) CFAE - Réamhrialuithe cánach arna nglacadh ag Ballstát - Cabhair a dhearbhaítear a bheith neamh-chomhoiriúnach leis an margadh inmheánach - Oibleagáid chun an chabhair sin a aisghabháil - Coincheap an 'bhuntáiste' - An creat tagartha a chinneadh - 'Gnáthchánachas' faoin dlí náisiúnta - Athbhreithniú ag an gCúirt Bhreithiúnais ar léiriú agus ar chur i bhfeidhm an dlí náisiúnta ag Cúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh - Cánachas díreach - Léiriú docht - Cumhachtaí an Choimisiúin Eorpaigh - Oibleagáid chun cúiseanna a lua - Aicmiú dlíthiúil na bhfíoras - Coincheap 'mí-úsáide ceart' - Measúnú ex ante ag údaráis chánach an Bhallstáit lena mbaineann - Prionsabail na deimhneachta dlíthiúla)

Idir 2008 agus 2014, d'eisigh riarachán cánach Lucsamburg dhá shraith rialuithe cánach ('rialuithe cánach') maidir le dhá oibríocht athstruchtúrúcháin a rinne roinnt cuideachtaí i Lucsamburg de chuid an ghrúpa Engie.

Is éard atá i gceist leis na hoibríochtaí athstruchtúrúcháin atá i gceist, a bhfuil struchtúr eacnamaíoch agus dlíthiúil comhchosúil acu, aistriú sócmhainní laistigh de ghrúpa Engie ó chuideachta chuig fochuideachta. Chun an ceannach sin a mhaoiniú, eisíonn an fhochuideachta iasacht saor ó ús ó chuideachta idirmheánach atá in-chomhshóite go héigeantach ina scaireanna tráth a haibíochta, ar a dtugtar zéro-intérêts obligation remboursable en actions (banna úis nialasaigh is infhuascailte i scaireanna (ZORA)). Ag deireadh na hiasachta, ní mór don fhochuideachta méid ainmniúil na hiasachta móide 'préimh' ina bhfuil na brabúis uile a rinne sí le linn théarma na hiasachta, ar a dtugtar 'Faibhrithe ZORA', a aisíoc trí eisiúint scaireanna.

Chun a síntiús leis an iasacht a mhaoiniú, úsáideann an chuideachta idirghabhálach conradh réamh-íoctha réamhdhíola a thugtar i gcrích le cuideachta shealbhaíochta de chuid an ghrúpa Engie, arb é an t-aon scairshealbhóir é den fhochuideachta agus den chuideachta idirghabhálach araon. Agus an conradh sin á thabhairt i gcrích, íocfaidh an chuideachta shealbhaíochta leis an gcuideachta idirmheánach méid a fhreagraíonn do mhéid ainmniúil ZORA, ar ina leith a aistríonn an chuideachta idirmheánach chuig an gcuideachta shealbhaíochta na cearta a bhaineann leis na scaireanna atá le heisiúint ag deireadh ZORA, lena n-áirítear iad sin a chomhfhreagraíonn, i gcás inarb infheidhme, do luach comhiomlán na bhFaibhrithe ZORA.

Tar éis dó faisnéis a iarraidh ar údaráis Lucsamburg maidir leis na rialuithe cánach a glacadh i ndáil le Grúpa Engie, chuir an Coimisiún tús leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil. Ag deireadh an nós imeachta sin, chinn an Coimisiún, le cinneadh an 20 Meitheamh 2018 [265], gur dheonaigh Ard-Diúcacht Lucsamburg, trína riarachán cánach, buntáiste roghnaitheach do ghrúpa Engie, de shárú ar Airteagal 107(1) agus Airteagal 108(3) CFAE. D'ordaigh sé an buntáiste sin a aisghabháil ó na tairbhithe. Ina chinneadh, chinn an Coimisiún, go bunúsach, mar thoradh ar na rialuithe cánach atá i gceist, nár gearradh cáin ar bheagnach gach brabús a rinne fochuideachtaí Engie i Lucsamburg.

Thug Ard-Diúcacht Lucsamburg agus cuideachtaí sa ghrúpa Engie caingne chun an cinneadh sin a chur ar neamhní, agus dhíbh an Chúirt Ghinearálta na caingne sin [266].

Má éisteann sí le hachomhairc a rinne Ard-Diúcacht Lucsamburg agus na cuideachtaí i ngrúpa Engie, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, breithiúnas na Cúirte Ginearálta ar leataobh agus ansin, tugann sí breithiúnas críochnaitheach sa díospóid, cuireann sí an cinneadh atá i gceist ar neamhní freisin. Sa chomhthéacs sin, leagtar amach ann a chásdlí maidir le sainmhíniú agus anailís an chreata tagartha i bhfianaise an chreata tagartha nach mór roghnaíocht na mbeart cánach a mheasúnú i bhfianaise an mhéid sin chun a chinneadh an Státchabhair iad de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, dearbhaíonn an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil na forais achomhairc inghlactha ag agóid i gcoinne mheasúnuithe na Cúirte Ginearálta maidir leis an gcreat tagartha faoi dhlí Lucsamburg a chinn an Coimisiún d'fhonn a scrúdú ar thug na rialuithe cánach atá i gceist buntáiste roghnaitheach do ghrúpa Engie.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire gur ceist dlí í an cheist ar theormharcáil an Chúirt Ghinearálta an córas tagartha faoi dhlí Lucsamburg agus, dá bhrí sin, an léiriú ceart atá ann ar na forálacha náisiúnta sa chóras sin a bhféadfadh an Chúirt Bhreithiúnais athbhreithniú a dhéanamh uirthi ar achomharc. Dá bhrí sin, tá argóintí na n-achomharcóirí ag iarraidh rogha an chreata tagartha nó a bhrí a cheistiú sa chéad chéim den anailís ar bhuntáiste roghnaitheach a bheith ann inghlactha, ós rud é go bhfuil an anailís sin bunaithe ar aicmiú dlíthiúil an dlí náisiúnta ar bhonn forála de dhlí an Aontais Eorpaigh.

Tar éis di na pléadálacha sin a dhearbhú, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais, maidir leis an tsubstaint, nach mór don Choimisiún, d'fhonn beart cánach náisiúnta a aicmiú mar bheart 'roghnach' chun Airteagal 107(1) CFAE a chur i bhfeidhm, an córas tagartha a shainaithint ar dtús, eadhon an córas 'gnáth'chánach is infheidhme sa Bhallstát lena mbaineann, agus a léiriú, ar an dara dul síos, go maolaíonn an beart cánach atá i gceist ón gcóras tagartha sin, a mhéid a dhéanann sé idirdhealú idir oibreoirí atá, i bhfianaise an chuspóra atá á shaothrú ag an mBallstát sin, i staid fíorasach agus dlíthiúil inchomparáide.

Maidir leis sin, tugann an Chúirt Bhreithiúnais faoi deara freisin, cé is moite de na réimsí ina gcomhchuibhítear dlí cánach an Aontais Eorpaigh, gurb é an Ballstát lena mbaineann a chinneann, trína chumhachtaí féin a fheidhmiú i réimse an chánachais dhírigh, comhthréithe na cánach, lena sainítear, i bprionsabal, an córas tagartha nó an 'gnáthchóras' cánach. Baineann sé seo go háirithe le

---

265 Cinneadh (AE) 2019/421 ón gCoimisiún an 20 Meitheamh 2018 maidir le Státchabhair SA.44888 (2016/C) (ex 2016/NN) arna chur chun feidhme ag Lucsamburg i bhfabhar Engie (IO 2019 L 78, lch. 1; 'an cinneadh atá faoi chonspóid').

266 Breithiúnas an 12 Bealtaine 2021, ***Lucsamburg agus páirtithe eile*** **v** ***an Coimisiún*** (T- 516/18 agus T- 525/18, EU:T:2021:251).

cinneadh bhonn measúnachta na cánach, an teagmhais inmhuirearaithe agus aon díolúintí a ghabhann leis. Dá bhrí sin, ní mór an dlí náisiúnta is infheidhme sa Bhallstát lena mbaineann, agus an dlí sin amháin, a chur san áireamh chun an córas tagartha sin a shainaithint. Tá an chonclúid sin, áfach, gan dochar don fhéidearthacht a chinneadh go bhfuil an creat tagartha féin, mar a leanann sé ón dlí náisiúnta, ar neamhréir le dlí an Aontais Eorpaigh maidir le Státchabhair, ós rud é go bhfuil an córas cánach atá i gceist cumraithe de réir paraiméadair atá go follasach idirdhealaitheach arb é is aidhm dóibh dul timpeall ar an dlí sin.

I bhfianaise na bprionsabal sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais, chun roghnaíocht na rialuithe cánach atá i gceist a bhunú, go raibh an Coimisiún ag brath ar cheithre líne réasúnaíochta, ar thacaigh an Chúirt Ghinearálta an dara ceann díobh sa bhreithiúnas faoi achomharc. Faoin dara líne réasúnaíochta sin, d'áitigh an Coimisiún gur mhaolaigh an díolúine ioncaim a chomhfhreagraíonn do fhabhruithe ZORA, a deonaíodh faoi EPRanna ar leibhéal na gcuideachtaí sealbhaíochta, ó chur i bhfeidhm 'gnáth' Airteagail 164 agus 166 de Dhlí Cánach Ioncaim Lucsamburg ('LIR') [267], a bhaineann faoi seach le cánachas ar dháileacháin brabúis agus leis an díolúine ó rannpháirtíocht.

Ós rud é go bhfuil agóid déanta ag Ard-Diúcacht Lucsamburg i gcoinne léiriú an Choimisiúin ar Airteagail 164 agus 166 de LIR, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, i gcás ina bhfuil léiriú an ghnáthchórais cánach arna thabhairt ag an mBallstát lena mbaineann ag luí le foclaíocht na bhforálacha atá i gceist, nach bhféadfaidh an Coimisiún imeacht ón léiriú sin ach amháin má tá sé in ann a shuíomh go bhfuil forlámhas ag léiriú eile i gcásdlí nó i gcleachtas riaracháin an Bhallstáit sin, ar bhonn fianaise iontaofa agus chomhsheasmhach, atá faoi réir éisteacht sáraíochta.

Leis an bhfianaise ar ar bhraith an Chúirt Ghinearálta, níorbh fhéidir léi a chinneadh go bailí go raibh an Coimisiún in ann a shuí go raibh an caighdeán dlíthiúil riachtanach, maidir le léiriú Airteagail 164 agus 166 de LIR, i réim i ndlí Lucsamburg seachas an léiriú a chuir Ard-Diúcacht Lucsamburg ar aghaidh, agus an léiriú sin ag luí le foclaíocht na bhforálacha sin. Dá bhrí sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais go raibh sé tar éis anailís a chur ó bhail mar gheall ar earráid dlí agus saobhadh fíricí gur dheimhnigh an Chúirt Ghinearálta fiúntas an dara líne réasúnaíochta a chuir an Coimisiún ar aghaidh chun roghnaíocht na rialuithe cánach a bhunú.

Scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais freisin argóintí na n-achomharcóirí maidir leis an gceathrú líne réasúnaíochta a chuir an Coimisiún ar aghaidh, mar mhalairt air sin, chun roghnaíocht na rialuithe cánach atá i gceist a shuí, ar dá réir a d'eascair an buntáiste roghnaitheach as mainneachtain na n-údarás cánach i Lucsamburg Airteagal 6 den Dlí um Choigeartú Cánach [268] a bhaineann le mí-úsáid ceart a chur i bhfeidhm. Maidir leis an bpointe sin, cuireann na hiarratasóirí i gcoinne anailís na Cúirte Ginearálta go bhféadfadh an Coimisiún cineál roghnaitheach na rialuithe cánach a shuí faoin airteagal sin, gan an cleachtas riaracháin náisiúnta a bhaineann leis an bhforáil sin a chur san áireamh, ar an bhforas nach raibh aon deacracht maidir le léiriú mar thoradh ar an bhforáil sin.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais go nglactar leis, má dhéantar beart cánach a aicmiú mar bheart 'roghnaitheach', ní hamháin go bhfuil eolas ann ar inneachar na rialacha ábhartha dlí, ach go gceanglaítear leis freisin scrúdú a dhéanamh ar raon feidhme na rialacha sin bunaithe, *inter alia*, ar chleachtas riaracháin agus breithiúnach an Bhallstáit lena mbaineann. Cuireann sí in iúl freisin go mbaineann leibhéal an-ard ginearálta le hAirteagal 6 den Dlí maidir le coigeartú cánach a bhaineann le mí-úsáid ceart. Is ceist d'inniúlachtaí na mBallstát féin i réimse an chánachais dhírigh i réimsí nach ndearnadh comhchuibhiú orthu i ndlí an Aontais agus, dá bhrí sin, laistigh dá

---

267 Dlí an 4 Nollaig, 1967, maidir le cáin ioncaim (Mémorial A 1967, lch. 1228), arna leasú.

268 Steueranpassungsgesetz (Dlí um Choigeartú Cánach) an 16 Deireadh Fómhair 1934 (Mémorial A 1934, lch. 9001).

neamhspleáchas fioscach, an rogha foráil a dhéanamh maidir le foráil den sórt sin agus maidir leis an gcaoi a gcuirfear chun feidhme í.

Sna himthosca sin, ní féidir leis an gCoimisiún teacht ar an gconclúid gur theip ar údaráis chánach Lucsamburg Airteagal 6 den Dlí um Choigeartú Cánach a chur i bhfeidhm chun cóireáil chánach a d'iarr cáiníocóir in iarratas ar EPR a dhiúltú, agus nár deonaíodh buntáiste roghnaitheach ach amháin sa mhéid go n-imíonn an t-easnamh sin ón gcásdlí náisiúnta nó ón gcleachtas riaracháin a bhaineann leis an bhforáil sin. Murach sin, bheadh an Coimisiún in ann a shainiú cad is foráil den sórt sin á cur i bhfeidhm i gceart, a rachadh thar theorainneacha na gcumhachtaí a thugtar dó leis na Conarthaí i réimse an rialaithe ar státchabhair.

Dá réir sin, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí freisin chun a chinneadh nár ghá don Choimisiún cleachtas riaracháin údaráis chánach Lucsamburg a bhaineann le hAirteagal 6 den Dlí um Choigeartú Cánach a chur san áireamh, ar an bhforas nach raibh aon deacracht léirithe mar thoradh ar an bhforáil sin.

I bhfianaise an mhéid sin thuas, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais an breithiúnas faoi achomharc ar ceal. Ag glacadh leis an tuairim, thairis sin, go gceadaítear sin le staid na n-imeachtaí, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais féin ansin na caingne chun an cinneadh atá faoi chonspóid a rinne Ard-Diúcacht Lucsamburg agus na cuideachtaí i ngrúpa Engie a neamhniú.

Chun tacú lena gcaingne le haghaidh neamhniú, déanann na páirtithe sin, go bunúsach, na ceithre líne réasúnaíochta ar ar bhraith an Coimisiún a dhíospóid chun roghnaíocht na rialuithe cánach atá i gceist a shuí.

A mhéid a bhaineann leis an dara líne réasúnaíochta a chuir an Coimisiún ar aghaidh, ar dá réir a mhaolaigh an díolúine ioncaim a chomhfhreagraíonn d'fhabhruithe ZORA, arna ndeonú faoi EPRanna ar leibhéal na gcuideachtaí sealbhaíochta, ó chur i bhfeidhm 'gnáth' Airteagal 164 agus Airteagal 166 de LIR, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl, ar an gcéad dul síos, go leanann sé ón anailís a rinne sí ar na forais achomhairc go bhfuil measúnú na Cúirte Ginearálta curtha ó bhail mar gheall ar shaobhadh na bhfíoras. Ar an dara dul síos, deimhníonn an Chúirt Bhreithiúnais, , gur imigh an Coimisiún ó léiriú Airteagail 164 agus 166 de LIR a thug Ard-Diúcacht Lucsamburg sa chinneadh atá faoi chonspóid gan a shuíomh nach raibh an léiriú sin ag luí le foclaíocht na bhforálacha sin ná go raibh léiriú eile i réim i gcásdlí nó i gcleachtas riaracháin Lucsamburg, ar earráid dlí é.

Tar éis di a chinneadh go leanann sé óna hanailís ar na forais achomhairc go raibh an ceathrú líne réasúnaíochta curtha ó bhail sa dlí freisin, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais na forais leis an gcéad agus an tríú líne réasúnaíochta a neamhniú, ina raibh an Coimisiún ag brath ar chreat tagartha a leathnaíodh chuig córas cánach ioncaim corparáidí Lucsamburg chun roghnaíocht na rialuithe cánach a bhunú.

Maidir leis sin, tugann an Chúirt Bhreithiúnais faoi deara, *inter alia*, nach mór a áireamh sa chóras tagartha nó sa 'gnáthchóras cánach' na forálacha lena bhforáiltear do na díolúintí a mheasann an t-údarás náisiúnta cánach a bheith infheidhme sa chás seo, i gcás, mar atá sa chás seo, nach dtugtar buntáiste roghnaitheach leis na forálacha sin iontu féin de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE. Sa chás sin, ag féachaint do chumhachtaí na mBallstát féin i réimse an chánachais dhírigh agus don urraim mar gheall ar a neamhspleáchas fioscach, ní féidir leis an gCoimisiún maolú ó chreat tagartha a bhunú trína chinneadh go n-imíonn beart ó chuspóir ginearálta maidir le cáin a ghearradh ar gach cuideachta a chónaíonn sa Bhallstát i dtrácht, gan aird a thabhairt ar fhorálacha an dlí náisiúnta lena sonraítear an modh ina gcuirtear an cuspóir sin chun feidhme. Sa chás seo, níor chuir an Coimisiún Airteagal 166 de LIR san áireamh sa chreat tagartha a leathnaíodh chuig córas cánach ioncaim corparáide Lucsamburg, cé gurb í an fhoráil sin an bunús dlí do na rialuithe cánach atá i gceist. Dá bhrí sin, is é conclúid na Cúirte Bhreithiúnais go raibh an anailís roghnaíochta iomlán a rinne an Coimisiún faoin gcreat tagartha ó cuireadh síneadh le córas cánach ioncaim corparáide Lucsamburg curtha ó bhail leis an earráid sin.

I bhfianaise an mhéid thuas, seasann an Chúirt Bhreithiúnais leis na pléadálacha go ndéanfaí an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní, lena líomhnaítear earráidí measúnaithe agus dlí maidir le buntáiste roghnaitheach a shainaithint agus, dá bhrí sin, cuireann sí an cinneadh sin ar neamhní.

Breithiúnas an 14 Nollaig 2023, *an Coimisiún* v *Amazon.com agus páirtithe eile* (C-457/21 P, EU:C:2023:985).

(Achomharc – Státchabhair – Airteagal 107(1) CFAE – Rialú cánach arna ghlacadh ag Ballstát – Cabhair a dhearbhaítear a bheith ar neamhréir leis an margadh inmheánach – An coincheap 'buntáiste' – An creat tagartha a chinneadh – Gnáthchánachas faoin dlí náisiúnta – Prionsabal an fheidhmithe neamhspleách – Athbhreithniú arna dhéanamh ag an gCúirt Bhreithiúnais ar léiriú agus ar chur i bhfeidhm an dlí náisiúnta ag an gCúirt Ghinearálta)

Ó 2006 ar aghaidh, lean grúpa Amazon lena ghníomhaíochtaí tráchtála san Eoraip trí dhá chuideachta a bunaíodh in Ard-Diúcacht Lucsamburg, eadhon, ar dtús, Amazon Europe Holding Technologies SCS ('LuxSCS') agus, ar an dara dul síos, Amazon EU Sàrl ('LuxOpCo'), fochuideachta ar lánúinéireacht ag LuxSCS.

Sa chomhthéacs sin, fuair LuxSCS, trí chomhaontuithe éagsúla a tugadh i gcrích le heintitis na Stát Aontaithe i ngrúpa Amazon, an ceart leas a bhaint as cearta maoine intleachtúla áirithe a bhaineann, go bunúsach, le teicneolaíocht, sonraí custaiméirí agus trádmharcanna an ghrúpa sin, chomh maith leis an gceart na sócmhainní doláimhsithe lena mbaineann a fhocheadúnú. I ndáil leis sin, thug LuxSCS comhaontú ceadúnais i gcrích, *inter alia*, le LuxOpCo, mar phríomhoibreoir oibríochtaí gnó ghrúpa Amazon san Eoraip. Faoin gcomhaontú sin, gheall LuxOpCo ríchíos a íoc le LuxSCS i gcomaoin ar na Intangibles a úsáid.

In 2014, rinneadh tuilleadh athstruchtúrúcháin ar ghrúpa na hAmasóine agus ní raibh an socrú conarthach a bhí ann cheana idir LuxSCS agus LuxOpCo infheidhme a thuilleadh.

Mar ullmhúchán d'athstruchtúrú 2006, dheonaigh údaráis chánach Lucsamburg do ghrúpa Amazon, ar iarraidh ó ghrúpa Amazon, rialú cánach ('rialú cánach') maidir leis an gcaoi a gcaitear le LuxOpCo agus LuxSCS chun críocha cháin ioncaim chorparáideach Lucsamburg. Deimhníodh leis an rialú cánach sin, ar an gcéad dul síos, nach raibh LuxSCS faoi réir cháin ioncaim chorparáideach Lucsamburg mar gheall ar a fhoirm chorparáideach agus, ar an dara dul síos, d'fhormhuinigh sé an modh chun méid an ríchíosa bhliantúil is iníoctha ag LuxOpCo le LuxSCS faoin gcomhaontú ceadúnais thuasluaite a ríomh.

I gcinneadh an 4 Deireadh Fómhair 2017[269] ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), mheas an Coimisiún Eorpach gurbh ionann an DFA seo, chomh maith lena cur chun feidhme bliantúil ó 2006 go 2014, mar chabhair do ghrúpa Amazon nach raibh ag luí leis an margadh inmheánach de réir bhrí Airteagal 107 CFAE. I ndáil leis sin, chinn an Coimisiún, *inter alia*, nach raibh toradh ar neamhthuilleamaí ar an modh chun méid an ríchíosa bhliantúil is iníoctha ag LuxOpCo le LuxSCS, mar a formhuiníodh sa rialú cánach, a ríomh. De réir an Choimisiúin, bhí an ríchíos bliantúil a ríomhadh faoin modh sin ró-ard, rud a laghdaigh bonn inchánach LuxOpCo go saorga.

[269] Cinneadh (AE) 2018/859 ón gCoimisiún an 4 Deireadh Fómhair 2017 maidir le státchabhair SA.38944 (2014/C) (ex-2014/NN) arna chur chun feidhme ag Lucsamburg i bhfabhar Amazon (IO 2018, L 153, lch. 1).

Agus dhá chaingean le haghaidh neamhniú arna dtionscnamh ag Ard-Diúcacht Lucsamburg agus ag grúpa Amazon i gcoinne an chinnidh atá i gceist á n-éisteacht aici, chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh sin ar neamhní le breithiúnas an 12 Bealtaine 2021[270], ar an bhforas, go bunúsach, nár éirigh leis an gCoimisiún a léiriú gurbh ann do bhuntáiste de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Rinne an Chúirt Bhreithiúnais achomharc an Choimisiúin a dhíbhe, agus is í an Chúirt Bhreithiúnais a chinneann, trí fhorais eile a chur ina n-ionad agus ag leanúint óna breithiúnas in *Fiat Chrysler Finance Europe* v *an Coimisiún* [271], gur dhiúltaigh an Coimisiún, tríd an bprionsabal ar neamhthuilleamaí a chur i bhfeidhm sa chinneadh atá i gceist, cé nár ionchorpraíodh an prionsabal sin i ndlí cánach Lucsamburg tráth a glacadh an rialú cánach, an creat tagartha a shainaithint ar gá measúnú a dhéanamh ar an rialú sin ina aghaidh, rud a chuireann óna réasúnú go léir maidir le buntáiste roghnaitheach a bheith ann.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, dearbhaíonn an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil na forais achomhairc inghlactha ag agóid i gcoinne léirmhíniú agus chur i bhfeidhm phrionsabal an phrionsabail ar neamhthuilleamaí a rinne an Chúirt Ghinearálta mar thaca lena cinneadh gur theip ar an gCoimisiún a léiriú gurb ann do bhuntáiste de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Ós rud é gur chuir an Coimisiún an prionsabal ar neamhthuilleamaí san áireamh sa chreat tagartha a úsáideadh chun scrúdú a dhéanamh ar bhuntáiste roghnaitheach a bheith ann, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire gur féidir leis an gCúirt Ghinearálta, sa bhreithiúnas faoi achomharc, an córas tagartha ábhartha a shainiú go cuí agus, trí shíneadh, na forálacha lena ndéantar í a léiriú agus a chur i bhfeidhm i gceart, gur ceist dlí í a bhféadfadh an Chúirt Bhreithiúnais athbhreithniú a dhéanamh uirthi ar achomharc.

Dá bhrí sin, argóintí an Choimisiúin a fhéachann le ceist a chaitheamh maidir le léirmhíniú agus cur i bhfeidhm an phrionsabail ar neamhthuilleamaí a rinne an Chúirt Ghinearálta d'fhonn a chinneadh go raibh an córas tagartha a glacadh sa chinneadh atá i gceist mícheart agus, dá bhrí sin, nach raibh buntáiste i bhfabhar ghrúpa na hAmasóine bunaithe, tá siad inghlactha.

Maidir leis an tsubstaint, meabhraíonn an Chúirt, ar an dara dul síos, go bhféadfar, mar atá dlí an Aontais faoi láthair, an prionsabal ar neamhthuilleamaí a chur i bhfeidhm chun scrúdú a dhéanamh ar bhearta de chineál fioscach i gcomhthéacs Airteagal 107(1) CFAE ach amháin má aithnítear é leis an dlí náisiúnta lena mbaineann agus i gcomhréir leis na rialacha mionsonraithe a leagtar síos leis an dlí sin. Dá bhrí sin, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus í ag cinneadh go bhféadfadh an Coimisiún, go ginearálta, an prionsabal ar neamhthuilleamaí a chur i bhfeidhm i gcomhthéacs chur chun feidhme Airteagal 107(1) CFAE, gan a shonrú gur ceanglaíodh ar an institiúid sin, ar an gcéad dul síos, a áirithiú go ndearnadh an prionsabal sin a ionchorprú i ndlí cánach Lucsamburg agus gur tagraíodh dó go sainráite ann.

Thairis sin, trí thagairt a dhéanamh do 'tábhacht shoiléir phraiticiúil' Threoirlínte na hEagraíochta um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE) agus measúnú á dhéanamh aici ar chomhlíonadh an phrionsabail ar neamhthuilleamaí, cé nach bhfuil na treoirlínte sin ina gceangal ar bhalltíortha ECFE, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí eile a mhéid a ghlac sí le hinfheidhmeacht na dtreoirlínte sin

---

270 Breithiúnas an 12 Bealtaine 2021, ***Lucsamburg agus Amazon* v *an Coimisiún*** (T-816/17 agus T-318/18, EU:T:2021:252).

271 Breithiúnas an 8 Samhain 2022, ***Fiat Chrysler Finance Europe* v *an Coimisiún*** (C-885/19 P agus C-898/19 P, EU:C:2022:859; 'Breithiúnas Fiat').

gan athbhreithniú a dhéanamh ar cibé acu a d'áirithigh an Coimisiún gur thagair dlí cánach Lucsamburg dóibh go sainráite.

Dá bhrí sin, is é conclúid na Cúirte Breithiúnais go bhfuil an anailís a rinne an Chúirt Ghinearálta maidir leis an gcoinníoll a bhaineann le buntáiste roghnaitheach a bheith ann, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, curtha ó bhail sa dlí ós rud é go bhfuil sí bunaithe ar chinneadh mícheart maidir leis an gcóras tagartha ábhartha.

Ar an tríú dul síos, mar sin féin, cinneann an Chúirt an t-achomharc ina iomláine a dhíbhe, trí na forais a ionadú.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur chuir an Coimisiún prionsabal an fheidhmithe neamhspleách i bhfeidhm amhail is dá mba rud é gur aithníodh é mar sin i ndlí an Aontais, cé gur léir ó bhreithiúnas Fiat, mar atá faoi láthair, nach ann do phrionsabal uathrialach ar neamhthuilleamaí a bhfuil feidhm aige beag beann ar ionchorprú an phrionsabail sin sa dlí náisiúnta.

Ar an dara dul síos, mheas an Coimisiún gur léirigh an riarachán cánach Dlí Cánach Ioncaim Lucsamburg mar phrionsabal an phrionsabail ar neamhthuilleamaí i ndlí cánach Lucsamburg a chumhdach. Mar a leanas ó bhreithiúnas Fiat, áfach, ní chuirfí ar chumas an Choimisiúin an prionsabal sin a chur i bhfeidhm i gcomhthéacs an mheasúnaithe ar bhuntáiste roghnaitheach a bheith ann de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE ach amháin dá ndéanfaí an prionsabal sin a ionchorprú sa dlí náisiúnta, lena gceanglaítear, ar a laghad, go dtagraítear go sainráite don phrionsabal sin sa dlí náisiúnta. Mar a d'aithin an Coimisiún féin sa chinneadh atá i gceist, níor comhlíonadh an ceanglas sin nuair a glacadh an rialú cánach atá i gceist, agus mar thoradh air sin ní fhéadfadh an Coimisiún an prionsabal sin a chur i bhfeidhm go cúlghabhálach sa chinneadh sin.

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt dá haire, trí Threoirlínte ECFE maidir le praghsáil aistrithe a chur i bhfeidhm sa chinneadh atá i gceist gan a léiriú go ndearnadh na treoirlínte sin a atáirgeadh go sainráite i ndlí Lucsamburg, go hiomlán nó go páirteach, gur sháraigh an Coimisiún an toirmeasc, a meabhraíodh i mbreithiúnas Fiat, maidir leis an scrúdú ar bhuntáiste cánach roghnaitheach a bheith ann de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE agus chun an t-ualach cánach a shuí a bheadh le hiompar ag gnóthas, paraiméadair agus rialacha lasmuigh den chóras cánach náisiúnta atá i gceist, amhail na treoirlínte sin, ach amháin má thagraíonn na treoirlínte sin dóibh go sainráite.

I bhfianaise a bhfuil thuas, measann an Chúirt Bhreithiúnais go raibh sé de cheart ag an gCúirt Ghinearálta a chinneadh nár shuigh an Coimisiún gurb ann do bhuntáiste do ghrúpa Amazon, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, agus an cinneadh atá i gceist a neamhniú dá bhrí sin. Dá bhrí sin, díbheann sí an t-achomharc a dhéanann an Coimisiún ina iomláine.

IX. Forálacha cánach [272]

Breithiúnas an 28 Feabhra 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Fenix International* (C-695/20, EU:C:2023:127)

(Tarchur chun réamhrialú – Cumhacht cur chun feidhme Chomhairle an Aontais Eorpaigh – Airteagal 291(2) CFAE – Comhchóras cánach breisluacha (CBL) – Treoir 2006/112/CE – Airteagal 28 agus Airteagal 397 – Duine inchánach, ag gníomhú ina ainm féin ach thar ceann duine eile – Soláthróir seirbhísí a sholáthraítear go leictreonach – Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 282/2011 – Airteagal 9a – Toimhde – Bailíocht)

Feidhmíonn Fenix International Ltd ('Fenix'), cuideachta atá cláraithe chun críocha cánach breisluach (CBL) sa Ríocht Aontaithe, ardán seirbhísí líonraithe shóisialta ar an idirlíon ar a dtugtar Only Fans. Tá an t-ardán dírithe ar 'úsáideoirí' ar fud an domhain, atá roinnte idir 'cruthaitheoirí' agus 'lucht leanúna'. Tá 'próifíl' ag gach cruthaitheoir, ar a ndéanann sé ábhar a uaslódáil agus a fhoilsiú, amhail grianghraif, físeáin agus teachtaireachtaí, ar féidir leis an lucht leanúna rochtain a fháil orthu trí íocaíochtaí aon uaire a dhéanamh nó síntiús míosúil a íoc. Socraíonn Fenix an méid íosta le haghaidh síntiús agus 'aiscí' araon, agus coinníollacha ginearálta úsáide an ardáin. Chomh maith leis sin, soláthraíonn Fenix an áis chun idirbhearta airgeadais a chur i gcrích. Tá Fenix freagrach as íocaíochtaí ón lucht leanúna a bhailiú agus a dháileadh, ag baint úsáid as soláthraí seirbhíse íocaíochta. Toibhíonn Fenix 20 % d'aon suim a íoctar ar mhaithe le cruthaitheoir agus cuireann sé CBL i bhfeidhm ar an méid a asbhaintear mar sin ag ráta 20 %, atá le feiceáil ar na sonraisc a eisíonn sé. Tá gach íocaíocht le feiceáil ar ráiteas bainc an lucht leanúna lena mbaineann mar íocaíochtaí a rinneadh le Fenix.

Le fógraí cánach a bhain leis an CBL is iníoctha do na míonna ó mhí Iúil 2017 go dtí mí Eanáir 2020, agus do mhí Aibreáin 2020, agus iad den tuairim gur cheart a mheas go bhfuil Fenix ag gníomhú ina ainm féin [273], d'iarr na húdaráis chánach ar Fenix CBL a íoc ar an méid iomlán a fuarthas ón lucht leanúna agus ní hamháin ar an 20 % den tsuim sin, a thoibhigh sé mar luach saothair.

Thug Fenix caingean os comhair na cúirte a rinne an tarchur [274], ag cur in aghaidh bhailíocht bhunús dlí na bhfógraí cánach [275], agus a méideanna faoi seach. Mar thaca lena achomharc, mhaígh Fenix gur

---

272 Ní mór breithiúnas an 24 Iúil 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Lin*** (C-107/23 PPU, EU:C:2023:606) a lua faoin gceannteideal seo freisin. Cuirtear an breithiúnas sin i láthair faoi Roinn I.2 'Prionsabail na dlíthiúlachta agus na comhréireachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis'.

273 I gcomhréir leis an gcéad fhomhír d'Airteagal 9a(1) de Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 282/2011 ón gComhairle an 15 Márta 2011 lena leagtar síos bearta cur chun feidhme le haghaidh Threoir 2006/112/CE maidir leis an gcomhchóras cánach breisluacha (IO 2011 L 77, lch. 1), arna leasú le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 1042/2013 ón gComhairle an 7 Deireadh Fómhair 2013 (IO 2013 L 284, lch. 1), i gcás ina soláthraítear seirbhísí go leictreonach trí líonra teileachumarsáide, trí chomhéadan nó trí thairseach amhail ardán íoslódála le haghaidh feidhmchlár, 'toimhdeofar go ngníomhóidh an duine inchánach a ghlacann páirt sa soláthar sin ina ainm féin ach thar ceann sholáthróir na seirbhísí sin, mura rud é go n-aithníonn an duine inchánach sin go sainráite gurb é an soláthróir sin an soláthraí agus gur léir sin ó na socruithe conarthacha idir na páirtithe'. Leagtar síos sa dara fomhír den fhoráil sin dhá choinníoll nach mór a chomhlíonadh '[c]hun a mheas go bhfuil soláthróir na seirbhísí a sholáthraítear go leictreonach ainmnithe go sainráite mar sholáthraí na seirbhísí sin ag an duine inchánach'. Ar deireadh, de réir an tríú fomhír den fhoráil sin, 'maidir le duine inchánach a údaraíonn sonrascadh an chustaiméara nó soláthar na seirbhísí, i ndáil le soláthar seirbhísí a sholáthraítear go leictreonach, nó a leagann síos na coinníollacha ginearálta don soláthar, ní ainmneoidh sé duine eile go sainráite mar sholáthraí na seirbhísí sin'.

274 First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Cúirt Chéadchéime (Dlísheomra cánach), An Ríocht Aontaithe].

sháraigh Comhairle an Aontais Eorpaigh, tríd an fhoráil atá faoi chonspóid a ghlacadh, teorainneacha na gcumhachtaí cur chun feidhme a thugtar di leis an Treoir maidir le CBL [276]. Téann an fhoráil atá faoi chonspóid thar Airteagal 28 den Treoir [277], a bhfuil sé beartaithe a bheith ina beart cur i bhfeidhm, trína fhoráil go measfar, maidir le soláthar seirbhísí trí mheán leictreonach ina nglacann gníomhaire páirt, go bhfuair agus gur sholáthair an gníomhaire na seirbhísí sin, cé go bhfuil céannacht an tsoláthróraar eolas. Leis an bhforáil sin, athraítear ar bhonn bunúsach freagracht an ghníomhaire i réimse CBL tríd an ualach cánach a aistriú chuig ardáin a oibrítear ar an idirlíon, ós rud é nach féidir, i gcleachtas, an toimhde a leagtar síos a fhrisnéis.

Tar éis di a bheith ceistithe ag an gcúirt a rinne an tarchur maidir le bailíocht na forála atá faoi chonspóid [278], sa mhéid is go bhféadfadh gur sháraigh an Chomhairle na cumhachtaí cur chun feidhme atá aici faoi Chonradh FAE agus an Treoir maidir le CBL, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, lena breithiúnas, nár nochtadh le breithniú na forála sin aon toisc de chineál a dhéanfadh difear do bhailíocht na forála sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, sa chéad áit, fiú más rud é gur faoi na Ballstáit atá sé gníomhartha an Aontais Eorpaigh atá ceangailteach ó thaobh dlí a chur chun feidhme [279], is féidir cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Chomhairle de bhun Airteagal 291(2) CFAE i gcásanna sonracha cuí-réasúnaithe agus sna cásanna dá bhforáiltear go sonrach i gConradh an Aontais. I ndáil leis an Treoir maidir le CBL, tá sé de chumhacht ag an gComhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, na bearta is gá chun é a chur i bhfeidhm a ghlacadh. Mínítear an t-údarú seo atá ag an gComhairle agus tugtar údar leis, ar dtús, tríd an riachtanas go mbeadh na bearta lena gcuirtear an Treoir sin chun feidhme aonfhoirmeach agus, anuas air sin, tríd an toil chun an chumhacht bearta cur chun feidhme den sórt sin a ghlacadh a

---

275 Eadhon Airteagal 9a(1) de Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 282/2011 ('Foráil atá faoi chonspóid').

276 Treoir 2006/112/CE ón gComhairle an 28 Samhain 2006, maidir leis an gcomhchóras cánach breisluacha (IO 2006 L 347, lch. 1) ('Treoir maidir le CBL'). Foráiltear in Airteagal 397 mar a leanas: 'Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, na bearta is gá chun an Treoir seo a chur chun feidhme.' [Aistriúchán neamhoifigiúil]

277 Foráiltear le hAirteagal 28 den Treoir maidir le CBL, i gcás ina nglacann duine inchánach atá ag gníomhú ina ainm féin ach thar ceann duine eile páirt i soláthar seirbhísí, go measfar go bhfuair sé féin na seirbhísí sin agus gur sholáthair sé iad.

278 Tá dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialuithe a thabhairt ar iarrataí ó chúirteanna agus ó bhinsí de chuid na Ríochta Aontaithe a rinneadh roimh dheireadh na hidirthréimhse a shainítear sa Chomhaontú maidir le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann a bheith ag tarraingt siar as an Aontas Eorpach agus as an gComhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach (IO 2020 L 29, lch. 1), eadhon an 31 Nollaig 2020.

279 Airteagal 291(1) CFAE.

fhorchoimeád don Chomhairle, mar gheall ar an tionchar, uaireanta suntasach, a d'fhéadfadh a bheith ag na bearta sin ar bhuiséid na mBallstát. I measc na mbeart arna nglacadh ag an gComhairle ar bhonn an údaraithe sin, tá an fhoráil atá faoi chonspóid, a bhfuil sé mar aidhm aici cur i bhfeidhm aonfhoirmeach d'Airteagal 28 na Treorach sin a áirithiú.

Sa dara háit, maidir le teorainneacha na gcumhachtaí cur chun feidhme dá dtagraítear in Airteagal 291(2) CFAE, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais nach féidir forálacha lena leagtar síos na gnéithe bunriachtanacha i Rialachán bunúsach a leagan síos i ngníomhartha cur chun feidhme nó i ngníomhartha tarmligthe, ach nach mór na forálacha sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta reachtach is infheidhme, eadhon, i ndáil leis an Treoir maidir le CBL, an nós imeachta speisialta a leagtar síos in Airteagal 113 CFAE[280].

Ina theannta sin, sonraíonn an Chúirt go bhfuil na breithnithe a eascraíonn óna cásdlí féin maidir le teorainneacha chumhachtaí cur chun feidhme an Choimisiúin bailí freisin nuair a leithdháiltear cumhachtaí den sórt sin don Chomhairle de bhun Airteagal 291(2) CFAE. Ar an gcéad dul síos, trí thagairt a dhéanamh don Choimisiún agus don Chomhairle araon, ní dhéantar aon idirdhealú san fhoráil sin maidir le cineál agus raon feidhme na gcumhachtaí cur chun feidhme trí thagairt a dhéanamh don institiúid a dhílsítear iad dóibh. Ar an dara dul síos, leanann sé as scéim Airteagail 290 agus 291 CFAE nach féidir feidhmiú chumhachtaí cur chun feidhme na Comhairle a rialú le coinníollacha atá éagsúil leis na coinníollacha a fhorchuirtear ar an gCoimisiún nuair a iarrtar air a chumhacht cur chun feidhme a fheidhmiú.

Mar sin, áirítear leis na cumhachtaí cur chun feidhme arna dtabhairt don Chomhairle an chumhacht bearta a ghlacadh atá riachtanach nó oiriúnach chun forálacha an ghnímh reachtaigh ar ar a bhonn a ghlactar iad a chur chun feidhme go haonfhoirmeach agus nach sonraítear iontu ach a inneachar, i gcomhréir leis na bunchuspóirí ginearálta arna saothrú leis an ngníomh sin, gan é a leasú nó a fhorlíonadh, ina eilimintí bunriachtanacha nó neamhriachtanacha. Go háirithe, ní mór a mheas go bhfuil beart cur chun feidhme teoranta d'fhorálacha an ghnímh reachtaigh lena mbaineann a shonrú i gcás nach bhfuil sé beartaithe ach, go ginearálta nó le haghaidh cásanna sonracha áirithe, raon feidhme na bhforálacha sin a shoiléiriú nó na rialacha mionsonraithe maidir lena gcur i bhfeidhm a chinneadh, ar choinníoll, áfach, go seachnaítear leis an mbeart sin aon chontrárthacht le cuspóirí na bhforálacha sin agus nach n-athraítear leis ar bhealach ar bith ábhar normatach an ghnímh sin ná a raon feidhme.

Dá bhrí sin, d'fhonn a chinneadh ar chomhlíon an Chomhairle, agus an fhoráil atá faoi chonspóid á glacadh aici, teorainneacha na gcumhachtaí cur chun feidhme a thugtar di, fíoraíonn an Chúirt Bhreithiúnais an sonraíonn an fhoráil sin ach a bhfuil in Airteagal 28 den Treoir maidir le CBL atá á cur chun feidhme aici, arb é atá i gceist leis sin scrúdú a dhéanamh ar cibé an gcomhlíontar bunchuspóirí ginearálta na Treorach sin léi, an bhfuil sé riachtanach nó oiriúnach chun an tAirteagal sin 28 a chur chun feidhme go haonfhoirmeach agus nach ndéanann sé é a fhorlíonadh ná a leasú ar bhealach ar bith.

I dtaca leis sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais ar dtús go gcomhlíonann an fhoráil atá faoi chonspóid bunchuspóirí ginearálta na Treorach maidir le CBL agus iad siúd dá hAirteagal 28. Is cuspóir don fhoráil atá faoi chonspóid cur i bhfeidhm aonfhoirmeach chóras CBL atá ann faoi láthair a áirithiú go háirithe maidir le cánachas ar sheirbhísí a sholáthraítear go leictreonach do dhuine neamh-

[280] Foráiltear le hAirteagal 113 CFAE mar seo a leanas: 'Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil i gcomhréir le nós imeachta reachtach speisialta agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na forálacha maidir le comhchuibhiú reachtaíochta a bhaineann le cánacha láimhdeachais, dleachtanna máil agus cineálacha eile cánachais indírigh a mhéad is gá an comhchuibhiú sin chun bunú agus oibriú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú agus chun saobhadh ar an iomaíocht a sheachaint.'

inchánach [281], agus an toimhde a bunaíodh in Airteagal 28 den Treoir maidir le CBL, agus sin go gníomhaíonn an duine inchánach, i gcomhthéacs soláthar seirbhísí, mar idirghabhálaí ina ainm féin ach thar ceann duine eile, gurb é soláthraí na seirbhísí sin é.

Tagann an Chúirt ar an tátal ansin maidir leis an nádúr oiriúnach, fiú riachtanach, den fhoráil atá faoi chonspóid i ndáil leis an Treoir maidir le CBL a chur i bhfeidhm go haonfhoirmeach, i bhfianaise an leasa chun deimhneacht dhlíthiúil a áirithiú do sholáthraithe seirbhíse agus chun cánachas dúbailte nó neamhchánachas a sheachaint, rud a bheadh mar thoradh ar modhanna cur chun feidhme éagsúla idir na Ballstáit.

Ar deireadh, scrúdaíonn an Chúirt an gcomhlíonann an fhoráil atá faoi chonspóid an toirmeasc ar inneachar Airteagal 28 den Treoir maidir le CBL a fhorlíonadh nó a leasú. I ndáil leis sin, measann sí nach leanann sé ar bhealach ar bith ón Treoir maidir le CBL go ndiúltódh reachtóir an Aontais a áirithiú, i gcás inarb iomchuí, trí chumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Chomhairle faoin Treoir sin, cur chun feidhme aonfhoirmeach na gcoinníollacha dá dtagraítear in Airteagal 28, go háirithe an ceann ar dá réir, chun é a mheas mar sholáthraí seirbhíse, nach mór don duine inchánach atá ag glacadh páirt sa soláthar sin gníomhú ina ainm féin ach thar ceann duine eile. Go sonrach, ní féidir a mheas go bhforlíonann nó go leasaíonn an fhoráil atá faoi chonspóid inneachar Airteagal 28 de Threoir CBL, agus go háirithe an toimhde a leagtar síos san Airteagal sin, agus níl inti ach soiléiriú ar an inneachar sin, i gcomhthéacs sonrach na seirbhísí a sholáthraítear go leictreonach trí líonra teileachumarsáide, comhéadan nó tairseach, amhail ardán íoslódála le haghaidh feidhmchlár. Go háirithe, cuireann an fhoráil sin réaltacht eacnamaíoch agus tráchtála na n-idirbheart san áireamh go hiomlán mar chritéar bunúsach chun comhchóras CBL a chur i bhfeidhm. Is é conclúid na Cúirte nár sháraigh an Chomhairle, tríd an fhoráil atá faoi chonspóid a ghlacadh chun cur i bhfeidhm aonfhoirmeach Airteagal 28 den Treoir maidir le CBL a áirithiú ar fud an Aontais Eorpaigh, na cumhachtaí cur chun feidhme a tugadh di leis an Treoir maidir le CBL, de bhun Airteagal 291(2) CFAE.

[281] Atá, ón 1 Eanáir 2015, inchánach sa Bhallstát ina bhfuil an custaiméir bunaithe, ina bhfuil a sheoladh buan aige nó ina bhfuil gnáthchónaí air, beag beann ar áit bhunaíochta an duine inchánach a sholáthraíonn na seirbhísí sin.

X. Comhfhogasú reachtaíochta

1. Maoin intleachtúil agus thionsclaíoch

Breithiúnas an 16 Feabhra 2023, *Monz Handelsgesellschaft International* (C-472/21, EU:C:2023:105).

(Tarchur chun réamhrialú – Maoin intleachtúil – Dearadh – Treoir 98/71/CE – Airteagal 3(3) agus (4) – Coinníollacha chun cosaint a fháil do chomhpháirt de tháirge ilchasta – Coincheapa "feiceálacht" agus "gnáthúsáid" – Feiceálacht comhpháirte de tháirge ilchasta le linn gnáthúsáid an táirge sin ag an úsáideoir deiridh)

Tá Monz, cuideachta atá corpraithe faoi dhlí na Gearmáine, ina sealbhóir ar dhearadh arb ionann é agus an taobh thíos de diallait rothair nó gluaisrothar, atá cláraithe ó 2011 i leith le Deutsches Patent- und Markenamt (Oifig Paitinne agus Trádmharcanna na Gearmáine, an Ghearmáin; 'DPMA').

Ar an 27 Iúil, 2016, d'iarr Büchel, cuideachta atá corpraithe faoi dhlí na Gearmáine, neamhbhailíocht an dearaidh sin roimh an DPMA, ag áitiú nár chomhlíon sé na coinníollacha is gá chun cosaint dhlíthiúil a fháil do dhearaí [282]. Go deimhin, ní bheadh an dearadh nó an tsamhail seo a chuirtear i bhfeidhm ar dhiallait rothair, atá mar chuid de tháirge casta cosúil le rothar nó gluaisrothar, le feiceáil i gcás gnáthúsáide an táirge seo.

Dhiúltaigh an DPMA don iarratas ar dhearbhú neamhbhailíochta, agus é den tuairim nach raibh aon fhorais ann chun an dearadh atá i gceist a eisiamh ó chosaint dhlíthiúil i leith na ndearaí. Chinn an chúirt sin go bhfuil an chomhpháirt a gcuirtear an dearadh i bhfeidhm uirthi fós infheicthe i gcás gnáthúsáid an táirge choimpléascaigh, lena gcumhdaítear freisin díchóimeáil agus athchóimeáil an diallait nach n-úsáidtear le haghaidh cothabhála, seirbhíse nó deisiúcháin.

Agus achomharc i gcoinne an chinnidh sin á éisteacht aige, dhearbhaigh an Bundespatentgericht (Cúirt Phaitinní na Cónaidhme, an Ghearmáin) go raibh an dearadh atá i gceist neamhbhailí ar an bhforas nár chomhlíon sé na ceanglais maidir le húrnuacht agus carachtar aonair. De réir a thuairime, comhpháirt nach bhfuil le feiceáil ach amháin nuair atá sí scartha ó tháirge casta, ní chomhlíonann sí an ceanglas maidir le hinfheictheacht agus dá bhrí sin ní féidir léi tairbhe a bhaint as an gcosaint dhlíthiúil sin. Tá an chúirt sin den tuairim freisin nach féidir ach an rothar a thiomáint, a dhreapadh nó a ísliú mar ghnáthúsáid, ós rud é nach bhfuil an taobh thíos den diallait le feiceáil i gcomhthéacs na n-úsáidí sin.

Is sa chomhthéacs sin a d'iarr an Bundesgerichtshof (Cúirt Chónaidhme Bhreithiúnais, an Ghearmáin), a éisteann le hachomharc a rinne Monz, ar an gCúirt, go bunúsach, ar an gcéad dul síos, an gá le hinfheictheacht na ndearaí a chuirtear i bhfeidhm ar tháirge nó atá ionchorpraithe i dtáirge atá ina chomhpháirt de tháirge casta a mheas ar bhonn coinníollacha áirithe úsáide an táirge chasta nó, os a choinne sin, ar an bhféidearthacht oibiachtúil maidir le haitheantas a thabhairt don dearadh a chuirtear i bhfeidhm ar an gcomhpháirt mar a ionchorpraítear sa táirge casta é. Ar an dara dul síos,

---

282 De réir bhrí Airteagal 4 den Gesetz über den rechtlichen Schutz von Design (Dlí maidir le dearaí a chosaint) an 24 Feabhra 2014 (BGBl. 2014 I, lch. 122), lena dtrasuitear Treoir 98/71/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Deireadh Fómhair 1998 maidir le cosaint dhlíthiúil dearaí (IO 1998 L 289, lch. 28).

d'iarr sé, go bunúsach, cad iad na critéir ábhartha chun an ghnáthúsáid a bhaineann an t-úsáideoir deiridh as táirge casta a thréithriú.

Lena réamhrialú, sonraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, an ceanglas infheictheachta maidir le dearadh a chuirtear i bhfeidhm ar tháirge nó atá ionchorpraithe i dtáirge atá ina chomhpháirt de tháirge casta chun tairbhe a bhaint as cosaint dhlíthiúil dearaí agus, ar an dara dul síos, na critéir lena léirítear an coincheap 'gnáthúsáid' an táirge sin, de réir bhrí Airteagal 3 (3) agus (4) de Threoir 98/71.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar chéad chéim, díríonn an Chúirt ar an gceist maidir le hinfheictheacht comhpháirte, a luaithe a chuirtear isteach i dtáirge casta í. Ar dtús, tugann sé le fios go leagtar síos in Airteagal 3(3) de Threoir 98/71 riail speisialta a bhaineann go sonrach le dearaí a chuirtear i bhfeidhm ar tháirge nó a ionchorpraítear i dtáirge ar comhpháirt de tháirge casta é. Tugann sé le fios, i ndáil leis sin, gur cuma táirge nó cuid de tháirge is ábhar do chosaint dhlíthiúil dearaí.

Maidir leis na ceanglais nach mór a chomhlíonadh chun go bhféadfar an chuma atá ar chomhpháirt de tháirge casta a chosaint mar dhearadh, tagraíonn an Chúirt dá cásdlí roimhe sin ar dá réir nach mór an chomhpháirt sin a bheith infheicthe agus teoranta ag gnéithe arb ionann iad agus a cuma ar leith, rud a thugann le tuiscint nach féidir leis an gcomhpháirt sin cumasc iomlán a dhéanamh sa táirge foriomlán. Cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil an cásdlí sin, atá mar chuid de chomhthéacs chosaint dearaí dá bhforáiltear le Rialachán Uimh. 6/2002 [283], infheidhme freisin maidir leis an gcóras cosanta do dhearaí faoi Threoir 98/71.

Chun leas a bhaint as cosaint dhlíthiúil dearaí, áfach, ní mór an chomhpháirt, a luaithe a ionchorpraítear sa táirge casta í, a bheith le feiceáil le linn ghnáthúsáid an táirge sin. Dá bhrí sin, ní leor measúnú in astarraingt ar infheictheacht na comhpháirte a ionchorpraítear i dtáirge casta, nach mbaineann le haon chás sonrach ina n-úsáidtear an táirge sin, chun go mbainfeadh comhpháirt den sórt sin tairbhe as cosaint dhlíthiúil. Mar sin féin, ní cheanglaítear le hAirteagal 3(3) de Threoir 98/71 nach mór do chomhpháirt a ionchorpraítear i dtáirge casta fanacht infheicthe ina hiomláine gach tráth ina n-úsáidtear an táirge sin.

Dá réir sin, ní féidir infheictheacht comhpháirte atá ionchorpraithe i dtáirge casta a mheas ó thaobh úsáideoir deiridh an táirge sin amháin, ach ó thaobh breathnadóra sheachtraigh de freisin.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an coincheap maidir le 'gnáthúsáid' táirge den sórt sin ag an úsáideoir deiridh, de réir bhrí Airteagal 3(4) de Threoir 98/71. Maidir leis an gceist, ar thaobh amháin, an bhfreagraíonn gnáthúsáid táirge casta don úsáid atá beartaithe ag táirgeoir na coda, don úsáid atá beartaithe ag táirgeoir an táirge choimpléascaigh nó do ghnáthúsáid an táirge seo ag an úsáideoir deiridh, tugann an Chúirt dá haire go mbaineann an fhoráil seo le gnáthúsáid an táirge casta ag an úsáideoir deiridh.

Sonraíonn an Chúirt, i dtaca leis sin, go bhfreagraíonn gnáthúsáid nó gnáthúsáid táirge casta ag an úsáideoir deiridh, mar riail ghinearálta, d'úsáid atá i gcomhréir leis an gcuspóir atá beartaithe don táirge casta atá beartaithe ag táirgeoir nó ag dearthóir an táirge sin. Mar sin féin, bhí sé beartaithe ag reachtóir an Aontais díriú ar ghnáthúsáid an táirge choimpléascaigh ag an úsáideoir deiridh, chun úsáid an táirge seo ag céimeanna eile de mhalartuithe tráchtála a eisiamh agus ar an gcaoi sin imchéimniú ar an gcoinníoll infheictheachta a sheachaint. Dá bhrí sin, ní féidir an measúnú ar ghnáthúsáid táirge chasta a bhunú ar intinn tháirgeoir na comhpháirte nó an táirge chasta amháin.

---

283 Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 ón gComhairle an 12 Nollaig 2001 maidir le dearaí Comhphobail (IO 2002, L 3, lch. 1).

Ar an dara dul síos, maidir leis an gceist cén úsáid a bhaineann an t-úsáideoir deiridh as táirge casta de réir bhrí Airteagal 3(4) de Threoir 98/71, measann an Chúirt nach sonraítear san fhoráil sin cén cineál úsáide a chumhdaítear leis an gcoincheap sin agus go dtagraíonn sé, go ginearálta, d'úsáid táirge den sórt sin ag an úsáideoir deiridh i bhfabhar léirmhíniú leathan ar an gcoincheap sin. I ndáil leis sin, ós rud é, sa chleachtas, gur minic a bhíonn gníomhartha éagsúla ag teastáil chun táirge a úsáid ina phríomhfheidhm, ar gníomhartha iad a d'fhéadfaí a dhéanamh sula gcomhlíonann an táirge an phríomhfheidhm sin nó ina dhiaidh sin, measann an Chúirt go gcumhdaítear na gníomhartha sin go léir le gnáthúsáid táirge chasta, cé is moite díobh siúd atá eisiata go sainráite, eadhon gníomhartha a bhaineann le cothabháil, seirbhísiú agus deisiú.

Dá bhrí sin, ní mór a chumhdach leis an gcoincheap 'gnáthúsáid' gníomhartha a bhaineann le gnáthúsáid táirge agus gníomhartha eile a d'fhéadfaí a dhéanamh go réasúnach le linn na húsáide sin agus ar gnách iad a úsáid ó thaobh an úsáideora deiridh de, lena n-áirítear na gníomhartha sin is féidir a dhéanamh sula mbeidh a phríomhfheidhm comhlíonta ag an táirge nó ina dhiaidh, amhail stóráil agus iompar an táirge.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, rialaíonn an Chúirt nach mór an ceanglas maidir le hinfheictheacht na ndearaí a chuirtear i bhfeidhm ar tháirge nó atá ionchorpraithe i dtáirge ar comhpháirt de tháirge casta é a mheasúnú i bhfianaise gnáthúsáide an táirge chasta, rud a fhágann go bhfuil an chomhpháirt lena mbaineann fós le feiceáil le linn na húsáide sin nuair a chuirtear isteach sa táirge sin í. Chuige sin, ní mór infheictheacht comhpháirte de tháirge casta le linn a ghnáthúsáide ag an úsáideoir deiridh a mheasúnú ó thaobh an úsáideora sin agus ó thaobh breathnadóra sheachtraigh de. Ní mór don ghnáthúsáid sin gníomhartha a dhéantar le linn príomhúsáid táirge chasta a chumhdach, chomh maith leis na gníomhartha sin nach mór don úsáideoir deiridh a dhéanamh de ghnáth i gcomhthéacs na húsáide sin, cé is moite de chothabháil, seirbhís agus deisiú.

2. Árachas mótarfheithiclí

Breithiúnas an 12 Deireadh Fómhair 2023, *KBC Verzekeringen* (C-286/22, EU:C:2023:767)

(Tarchur chun réamhrialú - Árachas i gcoinne dliteanas sibhialta i ndáil le húsáid mótarfheithiclí - Treoir 2009/103/CE – Airteagal 1(1) - An bhrí atá le "feithicil" - Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do cúiteamh uathoibríoch le haghaidh úsáideoirí bóithre áirithe gurb íospartaigh thionóisc bhóthair iad – Duine nach tiomáineann "mótarfheithicil" de réir bhrí an Airteagal sin – Coincheap is comhionann le "feithicil" de réir bhrí Treoir 2009/103 – Rothar atá feistithe le mótar leictreach a thugann cúnamh troitheánaigh, agus atá feistithe le feidhm luasghéaraithe is féidir gníomhachtú amháin tar éis úsáid a bhaint as cumhacht matánach)

Ar 14 Deireadh Fómhair, 2017, bhuail BV ('an t-íospartach'), a bhí ag marcaíocht ar rothar le cúnamh leictreach ar bhóithre poiblí, ag carr a bhí árachaithe ag KBC Verzekeringen NV ('KBC'). Fuair an t-íospartach bás. Nuair a measadh gur 'tionóisc comaitéireachta' í an tionóisc, d'íoc P&V Verzekeringen CVBA ('P&V' anseo feasta), árachóir fostóra an íospartaigh i gcúrsaí tionóiscí oibre, cúiteamh agus seachnaíodh a chearta agus cearta a thairbhithe.

Thionscain P&V caingean in aghaidh KBC chun a chostais a aisíoc, ar bhonn na reachtaíochta náisiúnta. Sa chás seo, leagtar síos leis an bhforáil sin, *inter alia*, oibleagáid ar árachóirí dliteanais shibhialta tiománaithe mótarfheithiclí a mbaineann tionóisc tráchta bóthair dóibh cúiteamh a dhéanamh i ngach cás as an damáiste a d'fhulaing íospartaigh na tionóisce sin nuair a mheastar gur 'úsáideoirí laga bóthair' iad, an t-aicmiú sin ag brath ar cé acu a bhí nó nach raibh íospartach na tionóisce ina dtiománaí ag 'mótarfheithicil' tráth na tionóisce sin. Thíolaic KBC frithéileamh ar chostais

aisíocaíochta ó P&V i leith suim airgid a d'íocfaí go míchuí. Mar chosaint, d'áitigh P&V nach bhféadfaí a mheas go raibh an t-íospartach ina thiománaí mótarfheithicle.

Agus achomharc a rinne KBC, Hof van Cassatie (an Chúirt Achomhairc, an Bheilg) á éisteacht, d'iarr sé ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar léiriú an choincheapa 'feithicil' de réir bhrí Airteagal 1(1) de Threoir 2009/103 [284].

De réir a breithiúnais, rialaigh an Chúirt nach n-áirítear leis an gcoincheap seo rothar atá feistithe le mótar leictreach a sholáthraíonn cúnamh pedalála amháin agus a bhfuil feidhm luasghéaraithe aige gan pedaláil suas le luas 20 km/h nach féidir a ghníomhachtú ach amháin tar éis fórsa matáin a úsáid.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go leanann sé ó fhoclaíocht Airteagal 1(1) de Threoir 2009/103 nach dtagann ach feithiclí atá ceaptha lena n-úsáid ar thalamh is féidir a oibriú le fórsa meicniúil, cé is moite díobh siúd a ritheann ar iarnróid, faoi choincheap na feithicle de réir bhrí na forála sin. Mar sin féin, leis an bhfoclaíocht sin amháin, ní féidir a chinneadh an gá ról eisiach a bheith ag an neart meicniúil sin in oibriú na feithicle lena mbaineann.

Ar an taobh eile, meabhraíonn an Chúirt, ar thaobh amháin, go dtagraíonn an oibleagáid 'árachas i gcoinne dliteanais shibhialta de thoradh mótarfheithiclí i gcúrsaíocht' do 'árachas mótarfheithicle' de réir aithris 2 de Threoir 2009/103 agus go bhfuil an abairt seo ag tagairt do 'árachas mótarfheithiclí' go traidisiúnta is é is aidhm dó árachas dliteanais shibhialta a eascraíonn as cúrsaíocht feithiclí amhail gluaisrothair, gluaisteáin agus trucailí a thiomáintear go heisiach le fórsa meicniúil, ach amháin i gcásanna nach bhfuil siad as seirbhís.

Ar an taobh eile, sonraítear in Airteagal 13 de Threoir 2009/103 [285] go ndéanfaidh gach Ballstát gach beart iomchuí chun a áirithiú go ndéanfar aon fhoráil dhlíthiúil nó clásal conarthach atá i bpolasaí árachais a eisiatar ó árachas úsáid nó tiomáint feithiclí ag daoine nach bhfuil a ceadúnas tiomána don fheithicil lena mbaineann. Dealraíonn sé, áfach, ó Threoir 2006/126 nach bhfuil [286], i bprionsabal, ach tiomáint feithiclí atá in ann taisteal faoina n-acmhainn féin, cé is moite díobh siúd a thaistealaíonn ar ráillí, faoi réir ceadúnais náisiúnta tiomána.

Ar deireadh, maidir leis na cuspóirí a shaothraítear le Treoir 2009/103, cuireann an Chúirt in iúl go bhféachtar leis an treoir sin lena áirithiú go gcuirfear cóir inchomparáide ar íospartaigh tionóiscí arb iad mótarfheithiclí is cúis leo, gan beann ar an áit i gcríoch an Aontais Eorpaigh inar tharla an tionóisc, agus ar an gcaoi sin a áirithiú go gcosnófar iad.

Mar sin féin, ní dócha go n-oibreoidh meaisíní nach n-oibrítear go heisiach le fórsa meicniúil agus nach féidir, dá bhrí sin, bogadh ar an talamh gan fórsa matáin a úsáid, amhail rothar le cúnamh leictreach ar féidir leis luasghéarú gan pedaláil go dtí luas 20 km/h, a chur faoi deara. díobháil choirp nó damáiste ábhartha do thríú páirtithe atá inchomparáide, i dtéarmaí a dhéine nó a gcainníochta, leis an gceann is féidir a bheith mar gheall ar ghluaisrothair, gluaisteáin, trucailí nó feithiclí eile, a

---

284 Treoir 2009/103/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Meán Fómhair 2009 maidir le hárachas i gcoinne dliteanas sibhialta i ndáil le húsáid mótarfheithiclí, agus le forfheidhmiú na hoibleagáide chun árachú i gcoinne an dliteanais sin (IO L 2009, L 263, lch. 11).

285 Treoir 2009/103, Airteagal 13(1) (b).

286 Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Nollaig 2006 maidir le ceadúnais tiomána (IO 2006, L 403, lch. 18), Airteagal 4, mír 1 .

scaiptear ar an talamh, a oibrítear go heisiach le fórsa meicniúil. Is féidir leis an dara ceann luas i bhfad níos airde a bhaint amach ná an luas is féidir le hinnealra den sórt sin a bhaint amach agus úsáidtear fós iad den chuid is mó chun críocha trachta. Maidir leis an bpríomhchuspóir cosaint a thabhairt d'íospartaigh tionóiscí tráchta arb iad mótarfheithiclí is cúis leo, a shaothraítear le Treoir 2009/103, ní chuireann sé de cheangal an t-innealra sin a chumhdach leis an gcoincheap 'feithicil' de réir bhrí phointe 1 d'Airteagal 1 den Treoir sin.

3. Mótarfheithiclí

Breithiúnas an 21 Márta 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Mercedes-Benz Group (Dliteanas monaróirí feithiclí a bhfuil feistí sáraithe orthu)* (C-100/21, EU:C:2023:229)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhfhogasú dlíthe – Cineálcheadú mótarfheithiclí – Treoir 2007/46/CE – Airteagal 18(1) – Airteagal 26(1) – Airteagal 46 – Rialachán (CE) Uimh. 715/2007 – Airteagal 5(2) – Mótarfheithiclí – Inneall díosail – Astaíochtaí truailleán – Comhla athshruthaithe gáis sceite (comhla AGS) – Laghdú ar astaíochtaí ocsaíde nítrigine arna theorannú ag "fuinneog theochta" – Feiste sháraithe – Cosaint leasanna ceannaitheora aonair feithicle feistithe le feiste sháraithe neamhdhleathach – An ceart chun cúiteamh a fháil ón déantóir feithicle ar bhonn dliteanas tortach – Modh ríofa an chúitimh – Prionsabal na héifeachtachta – Airteagal 267 CFAE – Inghlacthacht – Breithimh aonair ag tarchur ceiste chun na Cúirte)

Cheannaigh QB feithicil athláimhe de mharc Mercedes-Benz, den chineál C 220 CDI, a raibh inneall díosail den ghlúin Euro 5 inti, ó athdhíoltóir, in 2014. Cláraíodh an fheithicil sin, a chuir an monaróir mótarfheithiclí Mercedes-Benz Group AG (ar a dtugtaí Daimler AG roimhe seo) ar an margadh, den chéad uair in 2013. Tá bogearraí clársceidealaithe innill ag an bhfeithicil chun an ráta athshruthaithe gáis sceite a laghdú nuair atá teochtaí seachtracha faoi bhun tairseach áirithe, a chuirfeadh méadú le hastaíochtaí oscaíde nítrigine (NOx). Dá bhrí sin, ní raibh an athchúrsáil iomlán éifeachtach ach amháin murar thit an teocht sheachtrach faoi bhun na tairsí sin.

Thóg QB caingean i gcoinne Mercedes-Benz Group AG, os comhair Landgericht Ravensburg (an Chúirt Réigiúnach, Ravensburg), an chúirt a rinne an tarchur, ag lorg cúitimh as an damáiste a líomhnaítear a rinne Mercedes-Benz Group dó trí fheistí sáraithe a chur san fheithicil atá i gceist, ar feistí toirmiscthe iad faoin Rialachán maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí [287].

Meabhraítear gurb é an cuspóir atá á shaothrú leis an Rialachán sin ardleibhéal cosanta comhshaoil a áirithiú agus, go sonrach, astaíochtaí NOx ó fheithiclí díosail a laghdú go suntasach chun cáilíocht an aeir a fheabhsú agus teorannluachanna a chomhlíonadh i dtéarmaí truaillithe [288]. Sainmhínítear ann go gciallaíonn 'feiste s[h]áraithe' 'aon eilimint dearaidh a bhraitheann teocht, luas feithicle, rpm an innill, tarchur, folús nó aon pharaiméadar eile chun oibriú aon chuid den chóras rialaithe astaíochtaí a ghníomhachtú, a mhodhnú, a mhoilliú nó a dhíchumasú, rud a laghdaíonn éifeachtacht an rialaithe astaíochtaí córas faoi choinníollacha a bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go dtarlódh siad le linn

287 Rialachán (CE) Uimh. 715/2007 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Meitheamh 2007 maidir le mótarfheithiclí i dtaca le hastaíochtaí ó fheithiclí éadroma paisinéirí agus tráchtála (Euro 5 agus Euro 6) agus maidir le rochtain ar fhaisnéis faoi dheisiú agus faoi chothabháil feithiclí (IO 2007, L 171, lch. 1), agus níos cruinne faoi Airteagal 5(2) den Rialachán sin.

288 Aithrisí 1 agus 6 den Rialachán maidir le formheas mótarfheithiclí.

gnáthoibriúcháin agus gnáthúsáide feithiclí' [289]. Anuas ar sin, bunaítear leis an Treoir seo creat chun mótarfheithiclí agus a leantóirí, agus córais, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh atá ceaptha le haghaidh feithiclí den sórt sin a cheadú, mar is infheidhme maidir leis na fíorais sna príomhimeachtaí [290], ina bhfuil na forálacha riaracháin agus na ceanglais ghinearálta theicniúla maidir le gach feithicil nua laistigh dá raon feidhme a cheadú agus maidir leis na córais, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh atá ceaptha le haghaidh na bhfeithiclí sin a cheadú, le háis a gcláraithe, a ndíol agus a gcur i seirbhís laistigh den Aontas [291].

De réir na reachtaíochta atá i réim faoi dhlí na Gearmáine, tugann agairt an chirt chun cúiteamh a fháil ó cheannaitheoir aonair na mótarfheithicle nach gcomhlíonann dlí an Aontais le tuiscint go bhfuil sárú ann ar dhlí atá ceaptha cosaint a thabhairt do dhaoine eile [292]. Chinn an chúirt a rinne an tarchur dá réir sin a fhiafraí ar an gCúirt más rud é go gcosnaítear, le forálacha ábhartha an cháis seo, de chuid na Treoir Réime [293], ar thaobh amháin, agus de chuid an Rialacháin maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí ar an taobh eile [294], de bhreis ar leasanna ginearálta, leasanna ar leith an cheannaitheora aonair mótarfheithicle vis-à-vis déantóir na feithicle sin i gcás ina bhfuil feiste sháraithe toirmiscthe ag an Rialachán sin feistithe ar an bhfeithicil. Thairis sin, d'iarr sí, i gcomhthéacs cúiteamh i leith damáiste a dhéantar do cheannaitheoir feithicle ar a bhfuil feiste sháraithe toirmiscthe, an gcuirtear cosc le dlí an Aontais nach féidir an brabús a eascraíonn as úsáid iarbhír na feithicle sin a fhritháireamh i gcoinne aisíocaíocht phraghas ceannaigh na feithicle sin agus, murab amhlaidh an cás, ón mbrabús sin a ríomh ar bhonn phraghas ceannaigh iomlán na feithicle sin.

Ag suí di mar Mhór-Dhlísheomra, tugann an Chúirt soiléiriú tábhachtach ar an gceist maidir leis an gceart chun cúitimh do cheannaitheoirí feithiclí a bhfuil feiste sháraithe neamhdhleathach feistithe ar a n-innill atá ceaptha chun éifeachtúlacht an chórais rialaithe astaíochtaí truailleán cáithníneach NOx a laghdú.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt le fios, mar réamhphointe, gur faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé cinneadh a dhéanamh, i bhfianaise a cásdlí, más gá, arb ionann na bogearraí atá feistithe ar an bhfeithicil arna ceannach ag QB agus 'feiste sháraithe' de réir an Rialacháin maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí.

Ar an taobh eile, cuireann sí in iúl go bhfuil an toirmeasc ar úsáid feistí sáraithe lena laghdaítear éifeachtacht na gcóras rialaithe astaíochtaí faoi réir trí eisceacht, agus is é an t-aon chás amháin a bhaineann leis an gcás seo ina bhfuil 'go bhfuil údar maith leis an ngá atá leis an bhfeiste i dtéarmaí an t-inneall a chosaint ar dhamáiste nó timpiste agus chun an fheithicil a oibriú go sábháilte' [295]. Le go

---

289 Airteagal 3 (10) den Rialachán maidir le mótarfheithiclí a cheadú.

290 Treoir 2007/46/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meán Fómhair 2007 lena mbunaítear creat le haghaidh cineálcheadú mótarfheithiclí, a leantóirí agus córas, comhpháirteanna agus aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe do na feithiclí sin (IO 2007, L 263, lch. 1), arna leasú le Rialachán (CE) Uimh. 385/2009 ón gCoimisiún an 7 Bealtaine 2009 (IO 2009 L 118, lch. 13) ('an creat-treoir').

291 Airteagal 1 den chreat-treoir.

292 Airteagal 823(2) de Bürgerliches Gesetzbuch (Cód Sibhialta).

293 Airteagal 18(1), Airteagal 26(1) agus Airteagal 46 den Treoir Réime.

294 Airteagal 5(2) (a) den Rialachán maidir le ceadú mótarfheithiclí.

295 Eisceacht atá in Airteagal 5(2)(a) den Rialachán maidir le ceadú mótarfheithiclí.

mbeadh bonn cirt faoi, ní mór go bhfreagraíonn an fheiste go docht don ghá atá ann rioscaí láithreacha damáiste nó tionóisce don inneall a sheachaint atá chomh tromchúiseach sin go mbaineann contúirt nithiúil leis agus an fheithicil atá feistithe leis an fheiste chéanna á tiomáint. Ina theannta sin, bheadh feiste sháraithe a mbeadh uirthi oibriú, faoi ghnáthdhálaí tráchta, ar feadh an chuid is mó den bhliain chun an t-inneall a chosaint ar dhamáiste nó ar thionóisc agus oibriú sábháilte na feithicle a áirithiú, i gcontrárthacht leis an gcuspóir maidir le hardleibhéal cosanta comhshaoil a shaothraítear leis an Rialachán sin, agus ní bheadh bonn cirt léi dá réir sin. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé arís na measúnuithe fíorasacha is gá a dhéanamh chun na coinníollacha sin a chur i bhfeidhm.

Go príomha, ar an gcéad dul síos, is é tuairim na Cúirte go gcosnaítear le forálacha ábhartha na Treorach Réime agus an Rialacháin maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí, i dteannta a chéile, de bhreis ar leasanna ginearálta, leasanna ar leith an cheannaitheora aonair mótarfheithicle vis-à-vis déantóir na feithicle sin i gcás ina bhfuil feiste sháraithe toirmiscthe feistithe ar an bhfeithicil sin i bhfianaise fhorálacha an Rialacháin sin.

Meabhraíonn an Chúirt go saothraítear, leis an toirmeasc ar úsáid feistí sáraithe lena laghdaítear éifeachtacht na gcóras rialaithe astaíochtaí a theorannú, cuspóir ginearálta maidir le hardleibhéal cosanta comhshaoil a áirithiú agus go bhfuil sé ag saothrú an chuspóra ghinearálta sin mar go gcuirtear d'oibleagáid ar dhéantóirí faisnéis oibiachtúil agus bheacht a chur ar fáil do thomhaltóirí agus d'úsáideoirí maidir leis an gcineál feithicle is mó nó is lú truaillithe agus iad ag déanamh a gcinntí ceannaigh. Ina theannta sin, ní mór feithiclí a thagann faoi raon feidhme na Treorach Réime a chineálcheadú, agus ní fhéadfar ceadú den sórt sin a dheonú ach amháin má chomhlíonann an cineál feithicle atá i gceist forálacha an Rialacháin maidir le cineálcheadú feithiclí, go háirithe na forálacha sin a bhaineann le hastaíochtaí.

Agus dhearbhaigh an Chúirt chomh maith, de réir an Treoir Réime, anuas ar na ceanglais seo maidir le cineálcheadú CE, ceanglaítear ar na déantóirí deimhniú comhréireachta a eisiúint chuig ceannaitheoir aonair feithicle freisin. I bhfianaise na Treorach Réime sin, tá an deimhniú sin éigeantach chun críocha feithicil a chlárú agus a dhíol nó a chur i seirbhís. Thairis sin, ní mór a áirithiú leis na pionóis dá dtagraítear san airteagal sin go bhfuil deimhniú comhréireachta ag ceannaitheoir feithicle lena gcumasaítear dó an deimhniú sin a chlárú in aon Bhallstát gan doiciméid theicniúla bhreise a sholáthar. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh coinne réasúnta a bheith ag an gceannaitheoir sin go gcomhlíontar an Rialachán maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí i dtaca leis an bhfeithicil sin. Is é conclúid na Cúirte go mbunaítear leis an Treoir Réime, arna breithniú i dteannta an Rialacháin maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí, nasc díreach idir déantóir na feithicle agus ceannaitheoir aonair mótarfheithicle chun a áirithiú go gcomhlíonann an mhótarfheithicil reachtaíocht ábhartha an Aontais.

I ndáil leis sin, áitíonn an Chúirt nach bhféadfaí a chur as an áireamh go bhféadfadh an t-údarás cineálcheadaithe cineál feithicle, atá cumhdaithe ag cineálcheadú CE, lena gceadaítear an fheithicil a úsáid ar an mbóthar, a cheadú ar dtús gan na bogearraí amhail a bhfuil i gceist sa chás seo, a bheith nochta dó. Déantar foráil leis an Treoir Réime maidir leis an gcás nach bhfaightear amach go bhfuil gné dearthóireachta feithicle neamhdhleathach, i bhfianaise cheanglais an Rialacháin maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí mar shampla, go dtí tar éis cineálcheadú a bheith faighte cheana aici. Dá bhrí sin, i ngeall ar neamhdhleathacht feiste sháraithe ar mhótarfheithicil, ar a dtángthas tar éis chineálcheadú CE na feithicle sin, d'fhéadfadh sé amhras a chaitheamh ar bhailíocht an chineálcheadaithe sin agus, leis sin, ar bhailíocht an deimhnithe comhréireachta a mheastar a dheimhníonn gur chomhlíon an fheithicil sin, a bhain leis an tsraith den chineál ceadaithe, na gníomhartha rialála uile tráth a táirgthe. Dá bhrí sin, is dual don neamhdhleathacht sin, *inter alia*, éiginnteacht a chruthú maidir leis an bhféidearthacht an fheithicil sin a chlárú, a dhíol nó a chur i seirbhís agus, ar deireadh, dochar a dhéanamh do cheannaitheoir feithicle a bhfuil feiste sáraithe toirmiscthe aici.

Sa dara háit, mar fhreagra ar an gceist, arb é go bunúsach, ar cheart a thuiscint as dlí an Aontais gurb é is ciall leis, i gcomhthéacs cúiteamh i leith damáiste a dhéantar do cheannaitheoir feithicle ar a bhfuil feiste sháraithe toirmiscthe, nach féidir an brabús a eascraíonn as úsáid iarbhír na feithicle sin a fhritháireamh i gcoinne aisíocaíocht phraghas ceannaigh na feithicle sin agus, murab amhlaidh an cás, ón mbrabús sin a ríomh ar bhonn phraghas ceannaigh iomlán na feithicle sin, chinn an Chúirt, in éagmais forálacha ábhartha de dhlí an Aontais, gur faoi dhlí an Bhallstáit lena mbaineann atá sé na rialacha maidir le cúiteamh as damáiste a rinneadh go hiarbhír do cheannaitheoir feithicle ar a bhfuil feiste sháraithe toirmiscthe a chinneadh, ar choinníoll go mbeidh an cúiteamh sin leordhóthanach don damáiste a bhain di.

Go deimhin, ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt an léiriú atá tugtha aici chun cuimhne, ar dá réir a chosnaíonn an Treoir Réime leasanna ar leith an cheannaitheora aonair mótarfheithicle vis-à-vis déantóir na feithicle sin i gcás ina bhfuil feiste sháraithe toirmiscthe feistithe ar an bhfeithicil sin, ar shlí go bhfuil ceart aige nach mbeadh feiste sháraithe toirmiscthe feistithe ar an bhfeithicil sin. Ar an dara dul síos, leagann sí béim air go bhforáiltear sa Treoir Réime agus sa Rialachán maidir le cineálcheadú mótarfheithiclí gur faoi na Ballstáit atá sé na pionóis a chinneadh, a bheidh éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach, a bheidh infheidhme i gcás nach gcomhlíontar a forálacha. Dá bhrí sin, tá dualgas ar na Ballstáit a fhoráil go bhfuil ceart ag ceannaitheoir feithicil atá feistithe le feiste sháraithe toirmiscthe chun cúiteamh a fháil ó dhéantóir na feithicle. Is deimhin gur faoi gach Ballstát atá sé an modh faighte an chúitimh sin a chinneadh. Bíodh sé sin ráite, áitíonn an Chúirt nach mbeadh reachtaíocht náisiúnta a fhágann go bhfuil sé dodhéanta nó ródheacair do cheannaitheoir mótarfheithicle cúiteamh leordhóthanach a fháil as damáiste arna dhéanamh dó ag monaróir na feithicle sin ag teacht leis an toirmeasc dá bhforáiltear in Airteagal 5(2) de Rialachán Uimh. 715/2007. Faoi réir an fhorchoimeádais sin, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil na cúirteanna i dteideal a áirithiú nach mbeidh de thoradh ar chosaint na gceart a ráthaítear le dlíchóras an Aontais go ndéanfar na daoine atá i dteideal a shaibhriú go míchóir. Dá réir sin, ní mór don chúirt a rinne an tarchur a fháil amach an áirithítear le hiontráil bharúlach an tsochair a fuarthas ó úsáid iarbhír na feithicle lena mbaineann cúiteamh leordhóthanach don cheannaitheoir, ar choinníoll go mbunaítear gur bhain damáiste don cheannaitheoir a bhaineann le feiste sháraithe toirmiscthe a shuiteáil ina fheithicil.

4. Scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe (OGM)

Breithiúnas an 7 Feabhra 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Confédération paysanne agus páirtithe eile (Só-ghineas randamach in vitro)* (C-688/21, EU:C:2023:75)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhshaol – Orgánaigh ghéinmhodhnaithe a scaoileadh d'aon ghnó – Treoir 2001/18/CE – Airteagal 3(1) – Iarscríbhinn I B, pointe 1 – Raon feidhme – Eisceachtaí – Teicnící/modhanna géinmhodhnaithe a úsáidtear go traidisiúnta agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada – Só-ghineas randamach in vitro)

In 2015, thug Confédération paysanne, aontas talmhaíochta de chuid na Fraince, agus ocht gcomhlachas a raibh baint acu le cosaint an chomhshaoil agus scaipeadh faisnéise faoi na contúirtí a bhaineann le horgánaigh ghéinmhodhnaithe (OGManna) caingean os comhair an Conseil d'État (Comhairle Stáit, an Fhrainc) maidir le teicnící nó modhanna áirithe só-ghineacha a eisiamh [296] ó raon feidhme reachtaíocht na Fraince atá ceaptha Treoir 2001/18 [297] maidir le OGManna a scaoileadh isteach sa chomhshaol d'aon ghnó a thrasuí. Sa chomhthéacs sin, chuir an Chomhairle Stáit iarraidh chuig an gCúirt ar réamhrialú, as ar eascair an breithiúnas Confédération paysanne agus cinn eile (C-528/16), a tugadh in 2018 [298].

Leanann an cás seo ón mbreithiúnas sin, inar chinn an Chúirt nach n-eisiatar ó raon feidhme Threoir 2001/18 ach orgánaigh a fuarthas trí bhíthin teicnící/modhanna só-ghineacha a úsáideadh go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil taifead fada sábháilteachta acu. Mheas an Chomhairle Stáit go leanann sé ón mbreithiúnas sin nach mór orgánaigh a fhaightear trí theicnící/modhanna a tháinig chun solais nó a forbraíodh go príomha tar éis an dáta a chuimsiú i raon feidhme Threoir 2001/18 ó ghlacadh na Treorach seo, go háirithe trí theicnící 'Só-ghinis randamaigh in vitro' [299]. Mar sin, d'eisigh an Chomhairle Stáit urghaire agus, chun a fhorghníomhú a áirithiú, tá dréacht-fhoraithne forbartha ag rialtas na Fraince, go háirithe, maidir le modhnú ar an liosta teicnící chun GMOanna a fháil tar éis dóibh an t-ábhar a úsáid go traidisiúnta gan míbhuntáiste cruthaithe do shláinte an phobail nó don chomhshaol. Foráiltear leis an dréacht-fhoraithne sin nach mór a mheas gur úsáid den sórt sin é só-ghineas randamach, seachas an só-ghineas randamach in vitro.

Tar éis an dréacht-fhoraithne sin a chur in iúl [300], d'eisigh an Coimisiún Eorpach tuairim mhionsonraithe, inar léirigh sé nach raibh údar leis, maidir le dlí an Aontais agus i bhfianaise dul chun cinn eolaíoch, idirdhealú a dhéanamh idir shó-ghineas randamach in vivo agus in vitro. Toisc nach

---

296 Teicníc chun sócháin a chruthú go saorga, ag baint úsáide as tosca ceimiceacha nó fisiceacha, ar ráta i bhfad níos tapúla (1000 go 10000 uair) ná sócháin spontáineacha.

297 Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 2001, L 106, lch. 1).

298 Breithiúnas an 25 Iúil 2018, ***Confédération paysanne agus páirtithe eile*** (C-528/16, EU:T:2018:583).

299 Is éard is só-ghineacha randamacha ann próiseas ina spreagtar sócháin ar ráta i bhfad níos tapúla tar éis dóibh tosca ceimiceacha nó fisiceacha a úsáid ná sócháin spontáineacha, tar éis dóibh a bheith ina n-orgánaigh go randamach. Is teicníc é só-ghineacha randamacha in vitro ina gcuirtear cealla plandaí a fhástar in vitro faoi réir só-ghineacha ceimiceacha nó fisiceacha, murab ionann agus in vivo, só-ghineacha randamacha, a dhéantar ar phlandaí iomlána nó ar chodanna de phlandaí.

300 De bhun Threoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 lena bhforáiltear do nós imeachta faisnéise i réimse na rialachán teicniúil agus na rialacha a bhaineann le seirbhísí na sochaí faisnéise (IO 2015, L 241, lch. 1).

raibh an dréacht-fhoraithne glactha ag údaráis na Fraince, chuaigh an Confédération paysanne agus an comhthiomsú comhlachais um chosaint an chomhshaoil i dteagmháil arís leis an gComhairle Stáit chun forghníomhú an urghaire a fógraíodh a fháil.

Mheas an Ard-Chúirt Riaracháin gur ghá soiléiriú a dhéanamh ar raon feidhme an bhreithiúnais in Confédération paysanne agus páirtithe eile, d'fhonn a chinneadh, i bhfianaise shaintréithe agus úsáidí só-ghineach randamach in vitro, ar cheart a mheas go dtagann an teicníc/modh sin faoi raon feidhme Threoir 2001/18. Mar sin chuir sí an t-ábhar faoi bhráid na Cúirte le haghaidh réamhrialú.

Lena breithiúnas, arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, sonraíonn an Chúirt na coinníollacha faoina n-úsáidtear orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghineach a chur i bhfeidhm, ar teicníc/modh só-ghineach é atá bunaithe ar na modhanna modhnaithe céanna, ag an só-ghineach, mar theicníc/modh só-ghineach mar theicníc/modh só-ghineacha a úsáidtear go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus ar bunaíodh a sábháilteacht le fada, ach atá éagsúil leis an dara teicníc/modh sin de shó-ghineacha trí shaintréithe eile, eisiatar iad, i bprionsabal, ón díolúine dá bhforáiltear i dTreoir 2001/18 [301].

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil dlúthnasc idir teorannú raon feidhme na díolúine dá bhforáiltear i dTreoir 2001/18 maidir lena infheidhmeacht maidir le teicnící/modhanna só-ghineacha, trí thagairt don dá chritéar úsáide traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla, ar thaobh amháin, agus teorannú na sábháilteachta seanbhunaithe, ar an taobh eile [302], le cuspóir na treorach sin [303], eadhon sláinte an duine agus an comhshaol a chosaint, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim. Dá bhrí sin, áirithítear le cur i bhfeidhm an critéar dúbailte sin, mar gheall ar aois agus éagsúlacht na n-úsáidí a bhaineann le teicníc/modh só-ghinis agus an fhaisnéis atá ar fáil maidir lena sábháilteacht, go bhféadfaidh na horgánaigh a fhaightear leis an teicníc/modh sin a scaoileadh isteach sa chomhshaol nó a chur ar an margadh laistigh den Aontas, gan a bheith riachtanach, chun iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol a sheachaint, na heagraíochtaí sin a chur faoi réir na nósanna imeachta measúnaithe riosca [304].

Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt dá haire go ndéanfaí síneadh ginearálta ar thairbhe na díolúine ó raon feidhme Threoir 2001/18 chuig orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghineachta a chur i bhfeidhm atá bunaithe ar na módúlachtaí modhnuithe céanna, ag an tsó-ghineach. , d'ábhar géiniteach an orgánaigh lena mbaineann ná mar theicníc/modh mutagenesis a úsáidtear go traidisiúnta d'fheidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le fada an lá, ach a chomhcheanglaíonn na rialacha mionsonraithe sin le tréithe eile , ar leith ó shaintréithe an dara teicníc mutagenesis seo/ modh, nach n-urramódh sé rún reachtóir an Aontais.

---

301 Eisceacht dá bhforáiltear in Airteagal 3(1) de Threoir 2001/18, arna léamh i gcomhar le hIarscríbhinn I B, pointe 1, a ghabhann leis. Faoin bhforáil seo, níl feidhm ag an treoir seo maidir le horgánaigh a fhaightear trí na teicníochtaí géinmhodhnaithe atá liostaithe in Iarscríbhinn I B a ghabhann leis, lena n-áirítear só-ghineas.

302 Bhunaigh an Chúirt an tástáil dhúbailte sin i gCás *Confédération paysanne agus páirtithe eile* (C-528/16).

303 Faoi Airteagal 1 de Threoir 2001/18, tá sé mar aidhm ag an dara ceann, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim, sláinte an duine agus an comhshaol a chosaint, ar thaobh amháin, nuair a scaoiltear GMOanna sa chomhshaol d'aon ghnó chun aon chríche seachas cur ar an margadh laistigh den Aontas agus, ar an láimh eile, nuair a chuirtear GMOanna ar an margadh laistigh den Aontas mar tháirgí nó mar eilimintí táirge.

304 Dá dtagraítear faoi seach i gCuid B agus i gCuid C de Threoir 2001/18.

Go deimhin, is dócha, i gcásanna áirithe, go mbeadh éifeachtaí diúltacha, do-aisiompaithe b'fhéidir, le tuiscint ó orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghineachta den sórt sin a scaipeadh sa chomhshaol nó a chur ar an margadh, gan nós imeachta measúnaithe riosca a bheith déanta acu agus a dhéanann difear do roinnt Ballstát, ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol, fiú nuair nach mbaineann na tréithe sin le modhanna modhnuithe, trí shó-ghineach, ar ábhar géiniteach na heagraíochta lena mbaineann.

Mar sin féin, chun a mheas go n-úsáidtear orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghineach a chur i bhfeidhm go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus ar cruthaíodh go dtagann a sábháilteacht faoi raon feidhme Threoir 2001/18 i gcás ina ndearnadh aon mhodhnú ar an teicníc/modh sin, d'fhéadfadh sé an díolúine dá bhforáiltear leis an Treoir sin a fhágáil neamhéifeachtach den chuid is mó. Le léiriú den sórt sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh sé ródheacair aon chineál oiriúnúcháin a dhéanamh ar theicnící/modhanna só-ghineacha, cé nach bhfuil gá leis an léirmhíniú sin chun an cuspóir a bhaint amach maidir leis an gcomhshaol agus sláinte an duine a chosaint, arna saothrú leis an Treoir sin, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim.

Mar sin, measann an Chúirt nach dtugann an fhíric go n-áirítear ceann amháin nó níos mó de thréithe atá éagsúil ó theicníc/modh mutagenesis a úsáidtear go traidisiúnta d'fheidhmchláir éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le fada an lá an díolúine a sholáthraítear san áireamh i dteicníc/modh só-ghineachta. le haghaidh leis an treoir ach amháin a mhéid a shuítear gur dócha go dtiocfaidh modhnuithe ar ábhar géiniteach an orgánaigh lena mbaineann de na saintréithe sin atá éagsúil, óna nádúr nó de réir an ráta ag a dtarlaíonn siad, uathu siúd a eascraíonn as. cur i bhfeidhm an dara teicníc/modh mutagenesis seo.

Mar sin féin, scrúdaíonn an Chúirt, i gcuid deiridh dá hanailís, an t-idirdhealú idir teicnící só-ghineacha in vivo agus in vitro, atá i gcroílár na díospóide sna príomhimeachtaí. Tugann sé dá haire i ndáil leis sin, tar éis anailís a dhéanamh ar an gcóras dá bhforáiltear i dTreoir 2001/18 maidir le teicnící/modhanna a bhaineann le saothráin in vitro, measann siad, de bharr na n-éifeachtaí is gné dhílis de chultúir in vitro, go bhfuil orgánach a fhaightear trí theicníc/modh shó-ghineas a úsáideadh ar dtús in vitro a chur i bhfeidhm eisiata ón díolúine dá bhforáiltear le Treoir 2001/18 dhéanfaí neamhaird ar an bhfíric nár mheas reachtas an Aontais go raibh na héifeachtaí bunúsacha sin ábhartha chun raon feidhme na treorach sin a shainiú. Go háirithe, tugann an Chúirt dá haire go bhforáiltear le Treoir 2001/18 do roinnt teicnící modhnaithe ghéinitigh a eisiamh ina n-úsáidtear barra in vitro ón gcóras rialaithe OGM dá bhforáiltear leis an Treoir sin.

5. Taisteal láneagraithe, saoirí agus turais

Breithiúnas an 8 Meitheamh 2023, *UFC – Que choisir agus CLCV* (C-407/21, EU:C:2023:449)

(Tarchur chun réamhrialú – Taisteal láneagraithe agus socruithe taistil nasctha – Treoir (AE) 2015/2302 – Airteagal 12(2) go (4) – Foirceannadh conartha taistil láneagraithe – Imthosca dosheachanta agus urghnácha – Paindéim COVID-19 – Aisíoc íocaíochtaí ón taistealaí lena mbaineann as pacáiste – Aisíocaíocht i bhfoirm suime airgid nó aisíocaíocht choibhéiseach i bhfoirm nóta creidmheasa ("dearbhán") – Oibleagáid chun aisíocaíocht a sholáthar don taistealaí sin tráth nach déanaí ná 14 lá tar éis fhoirceannadh an chonartha ábhartha – Maolú sealadach ar an oibleagáid sin – Coigeartú éifeachtaí ama

cinnidh a dhéantar i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus lena gcuirtear reachtaíocht náisiúnta atá contrártha leis an oibleagáid sin ar neamhní)

I gcomhthéacs phaindéim COVID-19, tá rialtas na Fraince tar éis glacadh le rialachán atá dírithe ar oibreoirí turas láneagraithe a scaoileadh go sealadach óna n-oibleagáid íocaíochtaí arna ndéanamh ag taistealaithe a aisíoc i gcás foirceannadh conartha taistil láneagraithe [305]. D'iarr dhá chomhlachas chun leasanna tomhaltóirí a chosaint ar an gComhairle Stáit (an Fhrainc) an rialachán seo a chur ar neamhní, ag líomhain easpa tuisceana ar cheart taistealaithe a bhfuil an cineál conartha seo tugtha i gcrích acu chun é a fhoirceannadh tar éis ' imthosca eisceachtúla agus dosheachanta' tarlú agus a bheidh le haisíoc go hiomlán as íocaíochtaí arna ndéanamh faoin bpacáiste seo tráth nach déanaí ná 14 lá tar éis an fhoirceannta sin, dá bhforáiltear sa Treoir um Thaisteal Láneagraithe [306].

Cuireann an chúirt sin in iúl go bhfuil sí in amhras, go háirithe, maidir leis an léiriú ar choincheap na 'aisíocaíochta' dá bhforáiltear leis an Treoir sin, agus maidir le comhoiriúnacht na reachtaíochta náisiúnta leis an treoir sin maidir le heagraithe taistil láneagraithe a dhíolmhú go sealadach óna n-oibleagáid aisíocaíocht a dhéanamh.

Ina breithiúnas, soiléiríonn an Chúirt coincheap na 'aisíocaíochta' i gcomhthéacs na Treorach maidir le Taisteal Láneagraithe. Ina theannta sin, rialaíonn sé maidir le neamh-chomhoiriúnacht na reachtaíochta náisiúnta leis an treoir sin [307] agus maidir le héifeachtaí ama cinnidh náisiúnta a choigeartú lena neamhnítear an reachtaíocht sin, ar cinneadh é a mheastar a bheith ar neamhréir le dlí an Aontais.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt, ar léirmhíniú litriúil, go gciallaíonn an coincheap 'aisíocaíocht' de réir bhrí na Treorach maidir le Taisteal Láneagraithe [308] aisíoc íocaíochtaí a rinneadh i leith pacáiste i bhfoirm suime airgid amháin. Ní fhoráiltear go sainráite sa treoir sin maidir leis an bhféidearthacht seirbhís i bhfoirm eile, amhail an togra maidir le dearbhán, a chur in ionad na hoibleagáide sin suim

---

305 Faoi Airteagal 1 d'Ordú Uimh. 2020-315 an 25 Márta 2020 maidir leis na coinníollacha airgeadais chun conarthaí taistil agus saoire turasóireachta áirithe a fhoirceannadh i gcás imthosca dosheachanta agus urghnácha nó force majeure, ceadaíodh do thionscnóirí turas, maidir le 'rúin' ar tugadh fógra fúthu idir an 1 Márta agus an 15 Meán Fómhair 2020, a n-oibleagáid aisíocaíochta a chomhlíonadh trí dhearbhán a chur ar fáil don taistealaí lena mbaineann, tráth nach déanaí ná 3 mhí tar éis 'foirceannadh' an chonartha taistil láneagraithe lena mbaineann a chur in iúl, arb ionann é agus na híocaíochtaí a rinneadh i leith an phacáiste sin, agus an togra sin bailí ar feadh tréimhse 18 mí.

306 Féach Airteagal 12 de Threoir (AE) 2015/2302 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2015 maidir le taisteal lánáirithe agus seirbhísí taistil nasctha, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 2006/2004 agus Treoir 2011/83/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 90/314/CEE ón gComhairle (IO 2015 L 326, lch. 1, 'an treoir taistil láneagraithe'). Faoin gcéad abairt de mhír 2 den airteagal sin, tá sé de cheart ag an taistealaí conradh taistil láneagraithe a fhoirceannadh roimh thús an phacáiste gan táille foirceanta a íoc más rud é go mbeidh iarmhairtí suntasacha ag 'imthosca neamh-inseachanta agus urghnácha', a tharlaíonn ag an gceann scríbe lena mbaineann nó i ngarchomharsanacht an chinn scríbe lena mbaineann, ar fheidhmiú an phacáiste sin nó ar iompar paisinéirí chuig an gceann scríbe sin.

307 Féach go háirithe Airteagal 4 agus Airteagal 12(2) go (4) den Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe.

308 Féach Airteagal 12 de Threoir (AE) 2015/2302 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2015 maidir le taisteal lánáirithe agus seirbhísí taistil nasctha, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 2006/2004 agus Treoir 2011/83/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 90/314/CEE ón gComhairle (IO 2015 L 326, lch. 1, 'an treoir taistil láneagraithe'). Faoin gcéad abairt de mhír 2 den airteagal sin, tá sé de cheart ag an taistealaí conradh taistil láneagraithe a fhoirceannadh roimh thús an phacáiste gan táille foirceanta a íoc más rud é go mbeidh iarmhairtí suntasacha ag 'imthosca neamh-inseachanta agus urghnácha', a tharlaíonn ag an gceann scríbe lena mbaineann nó i ngarchomharsanacht an chinn scríbe lena mbaineann, ar fheidhmiú an phacáiste sin nó ar iompar paisinéirí chuig an gceann scríbe sin.

airgid a íoc. Leis an gceart sin chun airgead a aisíoc, ar féidir le tomhaltóirí é a dhiúscairt gan bhac, rannchuidítear le cuspóir maidir lena leasanna a chosaint.

Ar an dara dul síos, rialaigh an Chúirt go gcuireann an Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe [309] cosc ar scaoileadh sealadach eagraithe taistil láneagraithe, i gcomhthéacs phaindéim COVID-19, ón oibleagáid atá orthu na híocaíochtaí go léir a rinneadh faoin gconradh foirceanta a aisíoc leis na taistealaithe lena mbaineann tráth nach déanaí ná 14 lá tar éis conradh a fhoirceannadh. Tá an chonclúid sin fós mar an gcéanna fiú i gcás ina bhfuil sé i gceist le beart náisiúnta den sórt sin, mar gheall ar líon mór na n-éileamh ar aisíocaíocht a bhfuiltear ag súil leo, cosc a chur ar shócmhainneacht na dtionscnóirí turas sin sa chaoi go gcuirfear a láithreacht i mbaol agus, ar an gcaoi sin, inmharthanacht na hearnála lena mbaineann a chaomhnú.

Déanann an Chúirt anailís, ar an gcéad dul síos, ar an gcoincheap 'imthosca dosheachanta agus neamhghnácha' [310]. I gcomhréir le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla agus maidir le cosaint tomhaltóirí, is féidir leis an gcoincheap sin paindéim COVID-19 a chumhdach, sa mhéid is go nochtar leis gurb ann do 'rioscaí tromchúiseacha do shláinte an duine'[311], agus féadfar é a chur i bhfeidhm maidir le foirceannadh conarthaí taistil láneagraithe i gcás ina mbeidh siad bunaithe ar na hiarmhairtí a eascraíonn as imeacht den sórt sin.

Ina dhiaidh sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil an coincheap 'imthosca neamh-inseachanta agus urghnácha' cosúil leis an gcoincheap 'force majeure' agus gurb ionann é, go háirithe, agus travaux préparatoires don Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe, agus cur chun feidhme uileghabhálach an choincheapa sin chun críocha na treorach sin. Dá bhrí sin, ní féidir leis na Ballstáit, de bharr force majeure, fiú go sealadach, eagraithe taistil láneagraithe a scaoileadh óna n-oibleagáid aisíocaíocht a dhéanamh a leagtar síos leis an Treoir sin, ós rud é nach bhforáiltear leis an Treoir sin d'aon eisceacht ó chineál éigeantach na hoibleagáide sin.

Ar deireadh, fiú dá mba rud é go raibh na Ballstáit in ann argóint a dhéanamh, os comhair a gcúirteanna náisiúnta, go bhfuil údar le neamhchomhréireacht reachtaíochta náisiúnta le forálacha treorach mar gheall ar force majeure, sonraíonn an Chúirt nach gcomhlíonann reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear, in imthosca géarchéime domhanda sláinte amhail paindéim COVID-19, d'eagraithe láneagraithe taisteal ón oibleagáid atá orthu aisíoc a dhéanamh leis na taistealaithe lena mbaineann as íocaíochtaí a rinneadh i ndáil le pacáiste, nach gcomhlíonann sí na coinníollacha lena rialaítear force majeure a bheith á agairt ag na Ballstáit.

Ar an gcéad dul síos, cé go mbaineann imthosca nach bhfuil neart ag an mBallstát lena mbaineann leo le paindéim COVID-19 agus gur imthosca neamhghnácha agus neamh-intuartha iad na himthosca sin, ní féidir údar a thabhairt le reachtaíocht náisiúnta lena ndíolmhaítear go ginearálta gach tionscnóir turas óna n-oibleagáid aisíocaíocht a dhéanamh, de bharr a cineáil féin. Nuair a chuirtear an oibleagáid aisíocaíochta sin ar fionraí go sealadach, ní chuirtear san áireamh staid airgeadais shonrach agus aonair na dtionscnóirí turas lena mbaineann. Ar an dara dul síos, níor cruthaíodh nárbh fhéidir na hiarmhairtí airgeadais a bhféachtar le déileáil leo sa reachtaíocht sin a sheachaint seachas trí shárú ar an Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe, go háirithe trí bhearta státchabhrach áirithe a ghlacadh. Ar an tríú dul síos, maidir leis an reachtaíocht náisiúnta, lena bhforáiltear

---

309 Féach go háirithe Airteagal 4 agus Airteagal 12(2) go (4) den Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe.

310 Mar a fhoráiltear in Airteagal 12 (2) agus (3) (b) den Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe. In Airteagal 3 (12) den Treoir sin, sainmhínítear an coincheap 'imthosca neamh-inseachanta agus urghnácha' mar 'staid nach bhfuil neart ag an bpáirtí atá ag agairt an cháis sin air agus nárbh fhéidir a hiarmhairtí a sheachaint fiú dá ndéanfaí gach beart réasúnta'.

311 Faoi aithris 31 den Treoir maidir le Taisteal Láneagraithe, a shonraíonn scóip choincheap na 'imthosca dosheachanta agus neamhghnácha', tagann rioscaí tromchúiseacha do shláinte an duine laistigh den choincheap seo.

d'eagraithe taistil láneagraithe a scaoileadh óna n-oibleagáid aisíocaíocht a dhéanamh ar feadh tréimhse suas le 21 mhí ón bhfógra maidir le 'foirceannadh' an chonartha taistil láneagraithe lena mbaineann, nach bhfuil sí deartha go soiléir ar bhealach a d'fhágfadh a héifeachtaí teoranta don tréimhse is gá chun na deacrachtaí a eascraíonn as an imeacht a d'fhéadfadh teacht faoi raon feidhme force majeure a leigheas.

Sa tríú háit agus sa deireadh, meabhraíonn an Chúirt, i gcás ina dtugtar caingean os comhair cúirte náisiúnta, i gcomhréir lena dlí náisiúnta, maidir le caingean chun reachtaíocht náisiúnta a neamhniú a mheasann sí a bheith contrártha do dhlí an Aontais, go gceanglaítear uirthi an reachtaíocht sin a neamhniú. Sa chás seo, sonraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil an bhagairt do leasanna eacnamaíocha na n-oibreoirí atá gníomhach in earnáil an taistil láneagraithe, de dheasca phaindéim COVID-19, inchomparáide le breithnithe sáraitheacha a bhaineann le cosaint an chomhshaoil nó soláthar leictreachais don Bhallstát lena mbaineann, ar imthosca eisceachtúla iad ar ina leith, ina theannta sin, a thug sí an chumhacht do chúirteanna náisiúnta coigeartú a dhéanamh in am agus éifeachtaí a gcinntí lena neamhnítear reachtaíocht náisiúnta ar cinneadh iad a bheith ar neamhréir le dlí an Aontais a choigeartú. Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt dá haire nach ndealraíonn sé go mbeadh iarmhairtí díobhálacha ag neamhniú na reachtaíochta náisiúnta lena gceadaítear do na Ballstáit eagraithe taistil láneagraithe a scaoileadh óna n-oibleagáid aisíocaíochta, i gcomhthéacs phaindéim COVID-19, d'earnáil an taistil láneagraithe chomh mór sin go mbeadh gá lena héifeachtaí a choinneáil chun leasanna airgeadais na n-oibreoirí san earnáil sin a chosaint. Ní cheadaítear do chúirt náisiúnta le prionsabal an chomhair dhílis, [312] a tugadh caingean os a comhair chun reachtaíocht náisiúnta atá contrártha do Threoir 2015/2302 a neamhniú, coigeartú a dhéanamh ar éifeachtaí ama a cinnidh chun an reachtaíocht náisiúnta sin a neamhniú.

312 A leagtar síos in Airteagal 4(3) CAE.

XI. Idirlíon agus ríomhthráchtáil

Breithiúnas an 9 Samhain 2023, *Google Ireland agus páirtithe eile* (C-376/22, EU:C:2023:835)

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2000/31/CE – Seirbhísí na sochaí faisnéise – Airteagal 3(1) – Prionsabal an rialaithe sa Bhallstát baile – Airteagal 3(4) – Maolú ar phrionsabal na saorghluaiseachta i seirbhísí na sochaí faisnéise – An coincheap 'bearta a rinneadh i gcoinne seirbhís ar leith de chuid na sochaí faisnéise' – Airteagal 3(5) – An fhéidearthacht fógra a posteriori a thabhairt faoi bhearta lena gcuirtear srian le saorghluaiseacht sheirbhísí na sochaí faisnéise i gcásanna práinneacha – Mainneachtain fógra a thabhairt – Infhorghníomhaitheacht na mbeart sin – Reachtaíocht Ballstáit lena bhforchuirtear ar sholáthraithe ardán cumarsáide, cibé an bhfuil siad bunaithe ar a chríoch nó nach bhfuil, sraith oibleagáidí a bhaineann le faireachán a dhéanamh ar inneachar seirbhíse a líomhnaítear a bheith neamhdhleathach agus fógra a thabhairt ina leith – Treoir 2010/13/AE – Seirbhísí meán closamhairc – Seirbhís ardáin comhroinnte físeán)

Is cuideachtaí iad Google Ireland Limited, Meta Platforms Ireland Limited agus Tik Tok Technology Limited a sholáthraíonn, *inter alia*, seirbhísí ardáin cumarsáide san Ostair.

Lena chinntí, a glacadh in 2021, dhearbhaigh an Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria) (údarás rialála cumarsáide na hOstaire) go raibh na trí chuideachta thuasluaite faoi réir dhlí na hOstaire. [313]

Agus é den tuairim nár cheart dlí na hOstaire, lena bhforchuirtear ar sholáthraithe seirbhísí ardáin cumarsáide, bídís bunaithe san Ostair nó in áit eile, a chur i bhfeidhm maidir leo, ar oibleagáidí iad a bhaineann le faireachán a dhéanamh ar ábhar neamhdhleathach líomhnaithe agus fógra a thabhairt ina leith, rinne na cuideachtaí sin achomharc i gcoinne chinntí KommAustria. Díbheadh na gníomhaíochtaí sin ag an gcéad chéim.

Tar éis an díbhe sin, rinne na cuideachtaí sin achomhairc ar phointe dlí os comhair Verwaltungsgerichtshof (Ard-Chúirt Riaracháin, an Ostair). Mar thaca leis na hachomhairc sin, áitíonn siad, *inter alia*, go bhfuil na hoibleagáidí a tugadh isteach le dlí na hOstaire díréireach agus ar neamhréir le saorghluaiseacht sheirbhísí na sochaí faisnéise agus le prionsabal rialaithe na seirbhísí sin ag an mBallstát tionscnaimh (is é sin le rá, ag an Stát ina bhfuil an soláthraí seirbhíse bunaithe), dá bhforáiltear sa Treoir maidir le tráchtáil leictreonach.[314]

Agus amhras ann faoi chomhoiriúnacht dhlí na hOstaire agus na n-oibleagáidí a fhorchuireann sí ar sholáthraithe seirbhíse leis an Treoir maidir le tráchtáil leictreonach, lena gceadaítear do Bhallstát seachas an Ballstát tionscnaimh maolú, faoi choinníollacha áirithe, ar phrionsabal na saoirse chun seirbhísí na sochaí faisnéise a sholáthar, chuir an Chúirt Riaracháin ceist faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais le haghaidh réamhrialú ar léirmhíniú na Treorach sin.

---

313 Is é sin, an Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Kommunikationsplattformen-Gesetz) (An Dlí Chónaidhme maidir le Bearta chun Úsáideoirí Ardán Cumarsáide a Chosaint) (BGBl. I, 151/2020).

314 Treoir 2000/31/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2000 maidir le gnéithe dlíthiúla áirithe de sheirbhísí na sochaí faisnéise, agus go háirithe tráchtáil leictreonach, sa mhargadh inmheánach (IO 2000, L 178, lch. 1) (dá ngairfear anseo feasta an 'An Treoir maidir le tráchtáil leictreonach').

Ina breithiúnas, rialaigh an Chúirt ar an gceist an bhféadfaidh Ballstát cinn scríbe sheirbhísí na sochaí faisnéise maolú ar shaorghluaiseacht seirbhísí den sórt sin trí bhearta leithleacha agus sonracha a ghlacadh ach freisin trí bhearta ginearálta agus teibí a bhaineann le catagóir áirithe seirbhísí a ghlacadh agus, go sonrach, an féidir leis na bearta sin teacht faoi réim an choincheapa 'bearta arna ndéanamh i gcoinne seirbhís ar leith de chuid na sochaí faisnéise' de réir bhrí na Treorach maidir le tráchtáil leictreonach [315].

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire go mbaineann an fhéidearthacht maolú ó phrionsabal na saorghluaiseachta i seirbhísí na sochaí faisnéise, faoi théarmaí na Treorach maidir le tráchtáil leictreonach, le 'seirbhís sochaí faisnéise áirithe'. Sa chomhthéacs sin, tugann úsáid an fhocail 'tabhair' le fios nach mór an tseirbhís dá dtagraítear amhlaidh a thuiscint mar sheirbhís aonair. Dá bhrí sin, ní féidir leis na Ballstáit bearta ginearálta agus teibí a ghlacadh atá dírithe ar chatagóir de sheirbhísí áirithe na sochaí faisnéise a thuairiscítear i dtéarmaí ginearálta agus a bhfuil feidhm acu gan idirdhealú maidir le haon soláthraí den chatagóir seirbhísí sin.

Ní chaitear amhras ar an measúnú sin toisc go n-úsáidtear coincheap na 'beart' sa Treoir maidir le tráchtáil leictreonach. Trí leas a bhaint as téarma leathan agus ginearálta den sórt sin, d'fhág reachtas an Aontais faoi rogha na mBallstát cineál agus foirm na mbeart a fhéadfaidh siad a ghlacadh chun maolú ar phrionsabal na saoirse chun seirbhísí na sochaí faisnéise a sholáthar. Ar an taobh eile, ní dhéanann úsáid an téarma sin réamhbhreith ar bhealach ar bith ar shubstaint ná ar chion ábhartha na mbeart sin.

Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt dá haire go dtacaíonn anailís chomhthéacsúil na Treorach maidir le tráchtáil leictreonach leis an léiriú litriúil sin.

Tá an fhéidearthacht maolú a dhéanamh ar phrionsabal na saoirse chun seirbhísí na sochaí faisnéise a sholáthar faoi réir an choinníll nach mór do Bhallstát cinn scríbe na seirbhísí sin iarraidh ar an mBallstát tionscnaimh ar dtús bearta a dhéanamh [316], lena nglactar leis go bhféadfaí na soláthraithe a shainaithint agus, dá bhrí sin, na Ballstáit lena mbaineann. Dá n-údarófaí do na Ballstáit saorghluaiseacht seirbhísí den sórt sin a shrianadh trí bhíthin bearta de chineál ginearálta agus teibí a mbeadh feidhm acu gan idirdhealú maidir le haon soláthraí catagóire de na seirbhísí sin, bheadh sainaithint den sórt sin, mura mbeadh sé dodhéanta, ar a laghad ródheacair, rud a d'fhágfadh nach mbeadh na Ballstáit in ann an coinníoll sin a chomhlíonadh.

Ar deireadh, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil an Treoir maidir le tráchtáil leictreonach bunaithe ar chur i bhfeidhm phrionsabail na maoirseachta sa Bhallstát tionscnaimh agus an aitheantais fhrithpháirtigh, ionas nach rialáiltear, sa réimse comhordaithe [317], seirbhísí na sochaí faisnéise ach amháin sa Bhallstát ina bhfuil soláthraithe na seirbhísí sin bunaithe. Dá n-údarófaí do na Ballstáit chinn scríbe bearta de chineál ginearálta agus teibí a ghlacadh a mbeadh feidhm acu gan idirdhealú maidir le haon soláthraí de chatagóir de na seirbhísí sin, cibé acu atá nó nach bhfuil sé bunaithe sa Bhallstát sin, chaithfí amhras ar phrionsabal an rialaithe sa Bhallstát tionscnaimh. Is é an toradh atá ar an bprionsabal sin go roinnfear an inniúlacht rialála idir an Ballstát tionscnaimh agus an Ballstát cinn scríbe. Dá n-údarófaí don Stát sin bearta den sórt sin a ghlacadh, chuirfí isteach ar inniúlacht rialála an

---

315 Airteagal 3(4) den Treoir um Thráchtáil Leictreonach.

316 Airteagal 3(4)(b) den Treoir maidir le Ríomhthráchtáil.

317 De réir bhrí Airteagal 2(h) den Treoir um Thráchtáil Leictreonach.

Bhallstáit tionscnaimh agus bheadh sé d'éifeacht aige na soláthraithe sin a chur faoi réir reachtaíocht an Stáit sin agus reachtaíocht an Bhallstáit/na mBallstát cinn scríbe araon. Dá gcuirfí an prionsabal sin faoi cheist, bhainfí an bonn de chóras agus de chuspóirí na Treorach maidir le Ríomhthráchtáil. Thairis sin, chun ligean don Bhallstát is ceann scríbe bearta den sórt sin a ghlacadh, bhainfí an bonn den mhuinín fhrithpháirteach idir na Ballstáit agus bheadh sé contrártha le prionsabal an aitheantais fhrithpháirtigh.

Ina theannta sin, luaigh an Chúirt go bhféachann an Treoir maidir le tráchtáil leictreonach le deireadh a chur le bacainní dlí ar fheidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh atá mar chuid d'éagsúlacht na ndlíthe agus éiginnteacht dhlíthiúil na gcóras náisiúnta is infheidhme maidir leis na seirbhísí sin. Ar deireadh, is ionann an fhéidearthacht na bearta thuasluaite a ghlacadh agus na soláthraithe seirbhíse lena mbaineann a chur faoi réir reachtaíocht éagsúil agus, dá bhrí sin, na bacainní dlíthiúla ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar a bhfuil sé mar aidhm leis an treoir sin a bhaint amach a thabhairt isteach an athuair.

Dá bhrí sin, tháinig an Chúirt ar an gconclúid nach dtagann bearta ginearálta agus teibí a bhaineann le catagóir seirbhísí sochaí faisnéise ar leith a thuairiscítear i dtéarmaí ginearálta agus a bhfuil feidhm acu gan idirdhealú maidir le haon soláthraí den chatagóir seirbhísí sin faoin gcoincheap 'bearta arna ndéanamh i gcoinne seirbhís sochaí faisnéise ar leith' de réir bhrí na Treorach maidir le tráchtáil leictreonach.

XII. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta

Breithiúnas an 4 Bealtaine 2023, *BCE* v *Crédit lyonnais* (C-389/21 P, EU:C:2023:368)

(Achomharc – Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa – Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 – An cóimheas luamhánaithe a ríomh – Beart neamhchosanta – Airteagal 429(14) – Risíochtaí a eisiamh a chomhlíonann coinníollacha áirithe – Diúltú páirteach d'údarú – Urscaoileadh an Bhainc Ceannais Eorpaigh (BCE) – Caingean le haghaidh neamhniú – Earráid fhollasach measúnaithe – Athbhreithniú breithiúnach)

Is cuideachta phoiblí theoranta atá corpraithe faoi dhlí na Fraince atá údaraithe mar institiúid chreidmheasa é Crédit Lyonnais. Tá an institiúid creidmheasa sin ina fochuideachta de Crédit agricole SA agus, dá réir sin, tá sí faoi réir maoirseacht stuamachta dhíreach ag an mBanc Ceannais Eorpach (BCE).

An 5 Bealtaine 2015, d'iarr Crédit agricole, thar a cheann agus thar ceann eintitis an ghrúpa Crédit agricole, lena n-áirítear Crédit lyonnais, údarú ar BCE [318] chun risíochtaí ar Caisse des dépôts et consignations (CDC), institiúid phoiblí de chuid na Fraince, a eascraíonn as taiscí arna ndéanamh ar roinnt pasleabhar coigiltis, a eisiamh, chun críocha an cóimheas giarála a ríomh, neamhchosaintí nach mór a aistriú chuig CDC ('coigilteas rialáilte') chun críocha an chóimheas luamhánaithe a ríomh.

Rinneadh cinneadh an 24 Lúnasa 2016 lenar dhiúltaigh an BCE an t-údarú iarrtha a dheonú do Crédit Agricole a chur ar neamhní le breithiúnas ón gCúirt Ginearálta [319]. Tar éis an rialaithe seo, thug Crédit Agricole a iarratas chuig an BCE ar údarú chun neamhchosaintí ar an CDC a eisiamh arís. Le cinneadh an 3 Bealtaine 2019 [320], thug BCE údarú do Crédit agricole agus do na heintitis atá ina gcuid de ghrúpa Crédit agricole, cé is moite de Crédit lyonnais, a risíochtaí uile ar CDC a eisiamh ó ríomh an chóimheasa giarála. Ar an taobh eile, níor údaraíodh Crédit lyonnais ach 66 % a eisiamh. Sa chinneadh atá i gceist, chuir BCE, agus é den tuairim go raibh lánrogha aige sa chás seo, modheolaíocht i bhfeidhm lenar cuireadh san áireamh trí fhachtóir, eadhon seasamh creidmheasa rialtas láir na Fraince, an riosca maidir le díolacháin thubaisteacha agus leibhéal comhchruinnithe na risíochtaí ar CDC.

Thacaigh an Chúirt le hachomharc Crédit lyonnais ag iarraidh an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní toisc gur dhiúltaigh sí cead a thabhairt don dara ceann a neamhchosaintí ar fad don CDC a eisiamh ó ríomh a gcóimheas luamhánaithe [321]. Go nithiúil, chinn an Chúirt go raibh an chúis leis an gcinneadh a chonspóidtear bunaithe ar an leibhéal riosca de dhíolacháin tubaiste truaillithe le 'neamhdhleathach'. Dá bhrí sin, mheas sí nach bhféadfadh an dá eilimint eile den mhodheolaíocht a

---

318 Dá bhforáiltear in Airteagal 429(14) de Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le ceanglais stuamachta i gcomhair institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 (IO 2013 L 176, lch. 1), arna leasú le Rialachán Tarmligthe (AE) 2015/62 ón gCoimisiún an 10 Deireadh Fómhair 2014 (IO 2015 L 11, lch. 37).

319 Breithiúnas an 13 Iúil 2018, ***Crédit agricole* v *BCE*** (T- 161/16, EU:T:2018:472).

320 Cinneadh BCE SSM-2019-FRCAG-39 ('an Cinneadh atá faoi chonspóid').

321 Breithiúnas an 14 Aibreán 2021, ***Crédit lyonnais* v *BCE*** (T-504/19, EU:T:2021:185, 'an breithiúnas atá faoi achomharc').

chuir CEB i bhfeidhm diúltú do Crédit lyonnais, sa chinneadh atá i gceist, tairbhe an eisiaimh a dheonú do Crédit lyonnais i leith risíochtaí uile na hinstitiúide sin ar CDC.

Tar éis di an t-achomharc a chomhdaíonn an BCE a fháil, cuireann an Chúirt an breithiúnas atá faoi chonspóid ar neamhní agus, ag rialú go cinntitheach ar an díospóid, diúltaíonn sí achomharc Crédit Lyonnais. Lena breithiúnas, soiléiríonn an Chúirt an caighdeán athbhreithnithe a fheidhmíonn breithiúnas an Aontais agus í ag measúnú dhlíthiúlacht na gcinntí riaracháin arna nglacadh ag BCE, i gcás ina bhfuil lánrogha leathan ag BCE.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Meabhraíonn an Chúirt, a mhéid atá lánrogha leathan ag BCE agus cinneadh á dhéanamh aige cé acu a thabharfaidh nó nach dtabharfaidh sé cead, chun críocha an cóimheas luamhánaithe a ríomh, neamhchosaintí a chomhlíonann coinníollacha áirithe a eisiamh, an t-athbhreithniú breithiúnach nach mór do Chúirteanna an Aontais Eorpaigh a dhéanamh ar thuillteanais na bhforas a bhaineann le cinneadh BCE, ní fhéadfaidh sé a bheith mar thoradh air go nglacfaidh sé a mheasúnú féin in ionad mheasúnú B. Is é cuspóir an athbhreithnithe sin a fhíorú nach bhfuil cinneadh den sórt sin bunaithe ar fhíorais atá mícheart go hábhartha agus nach bhfuil sé curtha ó bhail mar gheall ar aon earráid fhollasach measúnaithe nó mí-úsáid cumhachtaí. I ndáil leis sin, ní mór do Chúirteanna an Aontais Eorpaigh, *inter alia*, a shuíomh ní hamháin an bhfuil an fhianaise ar a bhfuiltear ag brath cruinn, iontaofa agus comhsheasmhach go fíorasach ach freisin an bhfuil an fhaisnéis ar fad san fhianaise sin nach mór a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar chás casta agus an bhfuil sí in ann bunús a thabhairt leis na conclúidí a baineadh aisti. I gcás ina bhfuil lánrogha leathan ag institiúid, tá tábhacht bhunúsach ag baint le ráthaíochtaí nós imeachta a urramú, lena n-áirítear an oibleagáid atá ar an institiúid gnéithe ábhartha uile an cháis atá i gceist a scrúdú go cúramach agus go neamhchlaonta.

Tugann an Chúirt faoi deara, le linn di a measúnú féin a dhéanamh ar shaintréithe an choigiltis rialaithe agus a n-éifeacht charnach, nach raibh an leibhéal riosca maidir le díolacháin thubaiste ard go leor chun údar a thabhairt le diúltú BCE risíochtaí uile Crédit lyonnais ar CDC a eisiamh ó ríomh an chóimheasa giarála.

Agus an méid sin á dhéanamh aici, ar an gcéad dul síos, níor tharraing an Chúirt Ghinearálta amhras ar thorthaí BCE maidir le saintréithe na gcoigilteas rialáilte, rud a d'fhág nach rabhthas in ann, de bharr na saintréithe sin, deireadh iomlán a chur le haon riosca a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil ó Crédit lyonnais chun díolacháin tubaiste a dhéanamh. Tá feidhm aige sin go háirithe maidir le torthaí BCE maidir le leachtacht ard coigiltis rialáilte in éagmais sásra dlíthiúil lena gcuirtear srian le haistarraingtí uaidh agus maidir leis an oibleagáid atá ar Crédit lyonnais taisceoirí a aisíoc fiú le linn na tréimhse coigeartaithe deich mbliana idir suíomhanna Crédit lyonnais agus suíomhanna CDC. Dá bhrí sin, ní chaitheann réasúnaíocht na Cúirte Ginearálta amhras ar chruinneas ábhartha, ar iontaofacht ná ar chomhsheasmhacht na n-eilimintí a cuireadh san áireamh sa chinneadh atá i gceist agus ní shuíonn sí nach ionann na heilimintí sin agus na sonraí ábhartha uile nach mór do BCE a chur san áireamh.

Ar an dara dul síos, tháinig an chonclúid ón gCúirt Ghinearálta nach raibh BCE in ann bunús a thabhairt leis na conclúidí ar thángthas orthu sa chinneadh atá i gceist ón measúnú a rinne sí féin ar leibhéal riosca na ndíolachán tubaiste. Imíonn an measúnú sin, atá bunaithe ar na tosca céanna a chuir BCE san áireamh, ón measúnú a ghlac BCE, gan a shuíomh, áfach, go bhfuil sé mícheart go follasach.

Ar an ábhar sin, in ionad athbhreithniú a dhéanamh ar an earráid shoiléir mheasúnaithe atá uirthi, rinne an Chúirt Ghinearálta a measúnú féin a chur in ionad a measúnú féin i gcás ina bhfuil lánrogha leathan ag an institiúid sin mar sin féin.

Ina theannta sin, a mhéid a bhaineann le measúnú na Cúirte Ginearálta ar an mbonn cirt a bhí ag BCE bunaithe ar an taithí a fuarthas le linn géarchéimeanna baincéireachta le déanaí, níor shuigh an Chúirt Ghinearálta conas nach féidir na breithnithe nach féidir taiscí coigiltis rialáilte a infheistiú, murab ionann agus taiscí thar oíche, i sócmhainní a bhfuil riosca ag baint leo nó sócmhainní neamhleachtacha, a léiriú gur léir go raibh measúnú BCE ar chás riosca na n-aistarraingtí ollmhóra ba ghá a úsáid chun anailís a dhéanamh ar an riosca a bhaineann le díolacháin thubaiste a nochtadh do Crédit lyonnais mícheart go follasach. Is amhlaidh atá i gcás na mbreithnithe atá bunaithe ar an difríocht idir dé-ráthaíocht Phoblacht na Fraince arna dteachtadh ag pasleabhair choigiltis rialáilte agus an sásra ráthaíochta a eascraíonn as Treoir 2014/49 [322].

Is é conclúid na Cúirte gur neamhnigh an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá i gceist trína measúnú féin a chur in ionad riosca na ndíolachán tubaisteach ar nochtadh Crédit lyonnais dó, gan a shuíomh conas a chuirfeadh earráid shoiléir mheasúnaithe an measúnú a rinne BCE sa chinneadh sin i ndáil leis sin ó bhail. Agus an méid sin á dhéanamh aici, sháraigh sé teorainneacha a athbhreithnithe bhreithiúnaigh. Thairis sin, bhí sé mícheart freisin a mheas gur mhainnigh BCE a oibleagáid a chomhlíonadh maidir le gnéithe ábhartha uile na staide atá i gceist a scrúdú go cúramach agus go neamhchlaonta.

Mar thoradh ar an mbreithiúnas faoi achomharc a chur ar ceal go páirteach, tugann an Chúirt breithiúnas críochnaitheach sa chaingean ag an gcéad chéim. Agus anailís á déanamh aige ar na hargóintí a d'ardaigh Crédit lyonnais ag an gcéad chéim, measann sé, i bhfianaise an athbhreithnithe bhreithiúnaigh theoranta a cheanglaítear air a dhéanamh i bhfianaise lánrogha leathan BCE sa chás seo, nach n-éiríonn le Crédit lyonnais a léiriú go follasach go bhfuil na measúnuithe a rinne an institiúid sin sa chinneadh atá i gceist maidir le riosca díolacháin dóiteáin agus acmhainneacht creidmheasa riarachán na Fraince mícheart go follasach. Deimhnítear leis, dá bhrí sin, cinneadh BCE diúltú 34 % dá neamhchosaintí ar CDC a eisiamh, chun críocha cóimheas giarála Crédit lyonnais a ríomh.

322 Treoir 2014/49/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Aibreán 2014 maidir le scéimeanna ráthaithe taiscí (IO L 2014, L 173, lch. 149).

XIII. Soláthar poiblí

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Infraestruturas de Portugal agus Futrifer Indústrias Ferroviárias* (C-66/22, EU:C:2023:1016)

(Tarchur chun réamhrialú – Nós imeachta um dhámhachtain conarthaí oibreacha poiblí, conarthaí soláthair phoiblí agus conarthaí seirbhíse poiblí a chomhordú – Treoir 2014/24/AE – Airteagal 57(4)(d) – Dámhachtain conarthaí poiblí san earnáil iompair – Treoir 2014/25/AE – Airteagal 80(1) – Forais eisiaimh roghnaigh – Oibleagáid maidir le trasuí – Oibreoirí eacnamaíocha a dhéanann comhaontuithe atá dírithe ar an iomaíocht a shaobhadh – Inniúlacht an údaráis chonarthaigh – Tionchar cinnidh arna dhéanamh roimhe seo ag údarás iomaíochta – Prionsabal na comhréireachta – Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Ceart chun leigheas éifeachtach a fháil – Prionsabal an dea-riaracháin – Oibleagáid cúiseanna a lua)

Is oibreoir eacnamaíoch é Toscca a chuir tairiscint isteach i nós imeachta soláthair phoiblí arna eagrú ag Infraestruturas de Portugal chun cuaillí agus trasnáin péine le créasóid orthu atá beartaithe d'earnáil an bhonneagair iarnróid a cheannach, conradh a dámhadh do Futrifer. Nuair a díbheadh caingean Toscca chun an cinneadh dámhachtana sin a chur ar neamhní, rinne sé achomharc os comhair an Tribunal Central Administrativo Norte (an Chúirt Riaracháin Thuaidh Lár, an Phortaingéil). Sheas an chúirt leis an achomharc agus d'ordaigh Infraestruturas de Portugal an conradh a dhámhachtain do Toscca. Chuir an Supremo Tribunal Administrativo (an Chúirt Uachtarach Riaracháin, an Phortaingéil) an breithiúnas sin ar neamhní, mar gheall ar mhainneachtain cúiseanna a lua, a tharchuir an cás ar ais chuig an gCúirt Riaracháin Thuaidh Lár. Thug an chúirt sin an dara breithiúnas, inar sheas sí leis an gcinneadh a glacadh sa chéad bhreithiúnas uaithi.

Tugadh achomhairc os comhair na Cúirte Uachtaraí Riaracháin, arb í an chúirt a rinne an tarchur, a rinne Infraestruturas de Portugal agus Futrifer i gcoinne an dara breithiúnas sin. Luaitear ann gur ordaigh Autoridade da Concorrência (Údarás Iomaíochta, an Phortaingéil) in 2019 do Futrifer fíneáil a íoc as rialacha na hiomaíochta a shárú i roinnt nósanna imeachta soláthair phoiblí a d'eagraigh an t-údarás conarthach céanna in 2014 agus 2015.

Lena breithiúnas, arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, chinn an Chúirt, ar dtús, go raibh oibleagáid ar na Ballstáit na forais roghnacha eisiaimh a leagtar síos i dTreoracha 2014/24 [323] agus 2014/25 [324] a thrasuí. Shoiléirigh sí ansin na coinníollacha maidir le feidhmiú inniúlacht na n-údarás conarthach chun oibreoir eacnamaíoch a eisiamh ó rannpháirtíocht i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain toisc easpa iontaofachta, mar gheall ar shárú ar dhlí na hiomaíochta a rinneadh lasmuigh den nós imeachta chun an conradh poiblí lena mbaineann a dhámhachtain. Ar deireadh, taispeántar an oibleagáid atá ar údaráis chonarthacha cúiseanna a lua le cinneadh maidir le hiontaofacht oibreora eacnamaíoch, i bhfianaise an fhorais roghnaigh le haghaidh eisiaimh atá

[323] Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le conarthaí poiblí a dhámhachtain agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/18/CE (IO 2014 L 94, lch. 65). Leagtar amach sa chéad fhomhír d'Airteagal 57(4) den Treoir sin na cásanna ina bhféadfaidh údaráis chonarthacha, nó ina bhféadfaidh na Ballstáit a chur d'oibleagáid orthu aon oibreoir eacnamaíoch a eisiamh ó rannpháirtíocht i nós imeachta soláthair.

[324] Treoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar arna dhéanamh ag eintitis a fheidhmíonn in earnáil an uisce, an fhuinnimh, an iompair agus na seirbhísí poist agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/17/CE (IO 2014 L 94, lch. 243). Foráiltear leis an tríú fomhír d'Airteagal 80(1) de Threoir 2014/25, má iarrann Ballstáit amhlaidh, go n-áireofar freisin sna rialacha agus sna critéir oibiachtúla maidir le heisiamh na gcritéar eisiaimh atá liostaithe in Airteagal 57(4) de Threoir 2014/24, faoina choinníollacha atá leagtha amach ann.

nasctha le rannpháirtíocht an oibreora sin i gcomhaontuithe atá dírithe ar an iomaíocht a shaobhadh, dá bhforáiltear le Treoir 2014/24.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, rialaíonn an Chúirt an bhfuil sé d'oibleagáid ar na Ballstáit na forais roghnacha eisiaimh dá dtagraítear i dTreoir 2014/24 [325] a thrasuí ina ndlí náisiúnta agus i bhforáil Threoir 2014/25 ina dtagraítear do na forais sin.

Maidir leis na forais roghnacha eisiaimh dá bhforáiltear i dTreoir 2014/24, ar dtús, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil sé d'oibleagáid ar na Ballstáit, murab ionann agus an méid is léir ó chuid dá breithiúnais, [326] an fhoráil sin a thrasuí ina ndlí náisiúnta. Tugtar le tuiscint leis an oibleagáid sin nach mór dóibh rogha nó oibleagáid na n-údarás conarthach na forais sin a chur i bhfeidhm. Is léir, ar an gcéad dul síos, ó fhoclaíocht fhoráil Threoir 2014/24 maidir le forais roghnacha lena eisiamh gur faoin údarás conarthach atá sé cinneadh a dhéanamh maidir le hoibreoir eacnamaíoch a eisiamh nó gan é a eisiamh ó nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain ar cheann de na forais a liostaítear san fhoráil sin, mura gcinnfidh na Ballstáit rogha an eisiaimh a athrú ina hoibleagáid. Dá réir sin, ionas nach mbainfear de na húdaráis chonarthacha sin, ar a laghad, an fhéidearthacht na forais eisiaimh sin a chur i bhfeidhm, ní féidir le Ballstát staonadh ó na forais sin a ionchorprú ina reachtaíocht náisiúnta lena dtrasuitear Treoir 2014/24. Ar an dara dul síos, deimhnítear an léiriú sin freisin i gcomhthéacs na forála maidir le forais eisiaimh roghnaigh, rud atá i gcodarsnacht le forálacha eile na treorach sin lena dtugtar rogha do na Ballstáit na forálacha sin a thrasuí nó gan iad a thrasuí. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach féidir an rogha a fhágtar faoi na Ballstáit a mhéid a bhaineann leis na coinníollacha chun na forais eisiaimh roghnaigh [327] a chur i bhfeidhm a leathnú chuig cibé an ndéantar na forais sin a thrasuí sa dlí náisiúnta nó nach ndéantar. Ar an tríú dul síos, a mhéid a bhaineann leis an gcuspóir a shaothraítear le Treoir 2014/24 i ndáil leis na forais eisiaimh roghnaigh, cuireann an Chúirt in iúl go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais Eorpaigh an cúram a chur ar údaráis chonarthacha, agus orthu amháin, measúnú a dhéanamh ar ionracas agus iontaofacht oibreoirí eacnamaíocha atá rannpháirteach i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain, i gcás inarb iomchuí, oibreoirí a mheasann siad a bheith neamhiontaofa a eisiamh.

Thairis sin, maidir le Treoir 2014/25, [328] tugann an Chúirt dá haire nach mór do na Ballstáit, de bhua a n-oibleagáide an chéad fhomhír d'Airteagal 80(1) den Treoir sin a thrasuí, foráil a dhéanamh ar a laghad maidir leis an deis a bheith ag eintitis chonarthacha na forais eisiaimh a leagtar síos le Treoir 2014/24 a áireamh, i measc na rialacha agus na gcritéar is infheidhme maidir le nósanna imeachta soláthair phoiblí a thagann faoi raon feidhme na Treorach sin, gan dochar do chinneadh féideartha na Stát úd a cheangal ar na heintitis sin na forais sin a áireamh i measc na gcritéar sin.

É sin ráite, léirigh an Chúirt a tuairim, sa chéad áit, ar an bhforas eisiamh roghnaigh a bhaineann le comhaontuithe a bheith á dtabhairt i gcrích ag oibreoir eacnamaíoch, atá dírithe ar an iomaíocht a

---

325 Go sonrach, an chéad fhomhír d'Airteagal 57(4) den Treoir sin.

326 Breithiúnais an 19 Meitheamh 2019, ***Meca*** (C-41/18, EU:C:2019:507, mír 33), an 30 Eanáir 2020, ***Tim*** (C-395/18, EU:C:2020:58, míreanna 34 agus 40), agus an 3 Meitheamh 2021, ***Rad Service agus páirtithe eile*** (C-210/20, EU:C:2021:445, mír 28). De réir na mbreithiúnas sin, féadfaidh na Ballstáit a chinneadh cibé acu an ndéanfaidh siad nó nach ndéanfaidh siad na forais le haghaidh eisiaimh a luaitear san fhoráil seo a thrasuí.

327 Faoi Airteagal 57(7) de Threoir 2014/24.

328 Go sonrach, faoin tríú fomhír d'Airteagal 80(1) den Treoir sin.

shaobhadh, dá bhforáiltear i dTreoir 2014/24. [329] Chinn an Chúirt go gcuireann an foras sin cosc ar reachtaíocht náisiúnta lena dteorannaítear an fhéidearthacht tairiscint a eisiamh ó thairgeoir mar gheall ar thásca tromchúiseacha a bheith ann go bhféadfadh iompar an tairgeora sin na rialacha iomaíochta a shaobhadh sa nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain sa réimse inar tharla an cineál iompair sin. Ní léir teorainn den sórt sin ó fhoclaíocht na forála lena leagtar síos an foras eisiaimh sin. Ina theannta sin, is léir ó chomhthéacs na forála sin [330] go gceadaítear le Treoir 2014/24, ag aon chéim den nós imeachta, oibreoir eacnamaíoch a eisiamh nó a chur d'oibleagáid ar na Ballstáit oibreoir eacnamaíoch a eisiamh i gcás ina ndealraíonn sé, ag féachaint do na gníomhartha a rinneadh nó nach ndearnadh roimh an nós imeachta nó lena linn, go bhfuil an t-oibreoir sin i gceann de na cásanna a chumhdaítear leis na forais eisiaimh dá bhforáiltear sa Treoir sin. Cuireann an léiriú seo ar an bhforáil chéanna ar chumas an údaráis chonarthaigh é féin a shásamh maidir le hionracas agus iontaofacht gach ceann de na hoibreoirí eacnamaíocha a fhéadfar amhras a léiriú ina leith, ní hamháin i gcás rannpháirtíocht an oibreora sin in iompar frithiomaíoch i gcomhthéacs an nós imeachta sin ach freisin i gcás rannpháirtíocht an oibreora sin san iompar roimhe sin.

Sa dara háit, tugann an Chúirt dá haire go gcuireann an foras eisiaimh roghnaigh a ghabhann le comhaontuithe a bheith á dtabhairt i gcrích ag oibreoir eacnamaíoch, atá dírithe ar an iomaíocht a shaobhadh, dá bhforáiltear le Treoir 2014/24, cosc ar reachtaíocht náisiúnta nach dtugtar de chumhacht don údarás iomaíochta náisiúnta léi ach cinneadh a dhéanamh maidir le hoibreoirí eacnamaíocha a eisiamh ó nósanna imeachta soláthair phoiblí mar gheall ar shárú ar rialacha na hiomaíochta. Go deimhin, i gcás ina bhfuil nós imeachta sonrach a rialaítear le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta chun sáruithe ar dhlí na hiomaíochta a ionchúiseamh agus ina bhfuil an t-údarás iomaíochta náisiúnta freagrach as imscrúduithe a dhéanamh chun na críche sin, ní mór don údarás conarthach, i gcomhthéacs an mheasúnaithe ar an bhfianaise a chuirtear ar fáil, brath, i bprionsabal, ar thoradh an nós imeachta sin. Sa chomhthéacs sin, féadfaidh tábhacht ar leith a bheith le cinneadh údaráis den sórt sin a chinn gur sáraíodh dlí na hiomaíochta agus a d'fhorchuir pionós airgeadais ar thairgeoir ar an bhforas sin, agus *a fortiori* más rud é go raibh toirmeasc sealadach ar pháirt a ghlacadh i nósanna imeachta soláthair phoiblí ag gabháil leis an bpionós sin. Mar sin féin, cé go bhféadfadh cinneadh den sórt sin cur ar an údarás conarthach an t-oibreoir eacnamaíoch sin a eisiamh ón nós imeachta chun an conradh poiblí atá i gceist a dhámhachtain, ar an taobh eile, ní féidir le heaspa cinnidh den sórt sin an t-údarás conarthach a chosc nó a dhíolmhú ó mheasúnú den sórt sin a dhéanamh. Ní mór an measúnú sin a dhéanamh i bhfianaise phrionsabal na comhréireachta agus na tosca ábhartha ar fad á gcur san áireamh chun a fháil amach an bhfuil bonn cirt le cur i bhfeidhm an fhorais eisiaimh atá ag gabháil le comhaontuithe a bheith á dtabhairt i gcrích ag oibreoir eacnamaíoch d'fhonn iomaíocht a shaobhadh. Dá bhrí sin, le reachtaíocht náisiúnta lena nasctar measúnú ar ionracas agus iontaofacht na dtairgeoirí le conclúidí cinnidh ón údarás iomaíochta náisiúnta a bhaineann, go háirithe, le rannpháirtíocht amach anseo i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain, baintear an bonn den lánrogha nach mór don údarás conarthach a bheith aige agus na forais eisiaimh roghnaigh dá bhforáiltear i dTreoir 2014/24 á gcur i bhfeidhm aige.

De réir a hanailíse, cuireann an Chúirt in iúl freisin nach bhféadfaidh na Ballstáit srian a chur, ina reachtaíocht, ar raon feidhme an fhorais eisiaimh atá ag gabháil le rannpháirtíocht an oibreora eacnamaíoch lena mbaineann in iompar frithiomaíoch.

---

329 Faoin gcéad fhomhír d'Airteagal 57(4)(d) de Threoir 2014/24, féadfaidh na húdaráis chonarthacha aon oibreoir eacnamaíoch a eisiamh nó a bheith faoi oibleagáid é a eisiamh ó rannpháirtíocht i nós imeachta um dhámhachtain conartha i gcás ina bhfuil fianaise inchreidte a dhóthain ag na húdaráis sin chun teacht ar an gconclúid go bhfuil comhaontuithe déanta ag an oibreoir eacnamaíoch le hoibreoirí eacnamaíocha eile d'fhonn an iomaíocht a shaobhadh.

330 Go háirithe, an dara fomhír d'Airteagal 57(5) de Threoir 2014/24.

Sa tríú háit, sonraíonn an Chúirt, i gcomhréir le prionsabal an dea-riaracháin, nach mór cúiseanna a lua le cinneadh an údaráis chonarthaigh maidir le hiontaofacht oibreora eacnamaíoch, arna ghlacadh de bhun an fhorais eisiaimh roghnaigh dá bhforáiltear le Treoir 2014/24, atá ag gabháil le comhaontuithe a bheith á dtabhairt i gcrích ag oibreoir eacnamaíoch. Baineann an oibleagáid sin, ar thaobh amháin, le cinntí lena ndéanann an t-údarás conarthach tairgeoir a eisiamh de bhun, go háirithe, foras eisiaimh roghnaigh den sórt sin. Ar an taobh eile, ní mór don údarás conarthach cúiseanna lena chinneadh a thabhairt freisin i gcás ina gcinneann sé go bhfuil tairgeoir cumhdaithe ag ceann de na forais eisiaimh roghnaigh ach go gcinnfidh sé mar sin féin gan é a eisiamh, mar shampla, ar an bhforas gur beart díréireach a bheadh san eisiamh. Déanann cinneadh den sórt sin difear do staid dhlíthiúil na n-oibreoirí eacnamaíocha eile go léir atá rannpháirteach sa nós imeachta chun an conradh poiblí i dtrácht a dhámhachtain, a chaithfidh, dá bhrí sin, a bheith in ann a gcearta a chosaint agus, i gcás inarb iomchuí, cinneadh a dhéanamh, ar bhonn na bhforas a leagtar amach sa chinneadh sin, caingean a thionscnamh i gcoinne an chinnidh sin.

XIV. Beartas sóisialta [331]

1. An chóir chomhionnan san fhostaíocht agus sa tslándáil shóisialta

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, *TP (Eagarthóir closamhairc le haghaidh teilifís phoiblí)* (C-356/21, EU:C:2023:9)

(Tarchur chun réamhrialú – Cóir chomhionann san fhostaíocht agus sa tslí bheatha – Treoir 2000/78/CE – Airteagal 3(1)(a) agus (c) – Coinníollacha ar a dtabharfar rochtain ar an bhféin-fhostaíocht – Coinníollacha fostaíochta agus oibre – Cosc ar idirdhealú ar bhonn gnéaschlaonta – Duine féinfhostaithe atá ag obair ar bhonn conradh obair shonrach– Foirceannadh agus neamh-athnuachan conartha – Saoirse páirtí conarthach a roghnú)

Idir 2010 agus 2017, d'ullmhaigh J.K. é féin ar bhonn conarthaí gearr-théarma as a chéile le haghaidh obair shonrach, a tugadh i gcrích i gcomhthéacs a ghníomhaíochta eacnamaíche neamhspleáiche, ábhar closamhairc, tréiléir nó gnéchláir le haghaidh Oifig Eagarthóireachta agus Bolscaireachta chainéal de chuid TP, cuideachta a oibríonn cainéal teilifíse poiblí náisiúnta sa Pholainn.

An 20 Samhain 2017, tugadh conradh nua le haghaidh obair shonrach i gcrích idir J.K. agus TP le haghaidh mí amháin, ina raibh dhá sheal oibre seachtaine i mí na Nollag. Nuair a d'fhoilsigh J.K. agus a pháirtí físeán ar YouTube an 4 Nollaig 2017, áfach, inar cuireadh caoinfhulaingt ar lánúineacha comhghnéiseacha chun cinn, chuir TP in iúl do J.K. gur cuireadh an dá sheal oibre seachtaine sin ar ceal.

Dá bhrí sin, ní dhearna J.K. aon seal oibre i mí na Nollag 2017, agus níor tugadh i gcrích aon chonradh nua le haghaidh obair shonrach idir eisean agus TP.

Ina dhiaidh sin, thug J.K. caingean os comhair na cúirte a rinneadh an tarchur, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (an Chúirt Dúiche, Várzá, an Pholainn), inar lorg sé, *inter alia*, cúiteamh ar dhíobháil neamhábhartha de bharr gur dhiúltaigh TP dá chonradh a athnuachan, lenar cuireadh deireadh lena gcaidreamh gairmiúil, de bharr, dar le J.K., a ghnéaschlaonaidh.

I gcomhthéacs na díospóide sin, tá an chúirt in amhras faoi fhoráil dhlí na Polainne [332] a bheith de réir dhlí an Aontais, a mhéid a eisiatar leis an bhforáil sin saoirse rogha páirtithe conarthacha ó chosaint in aghaidh idirdhealú a bhronntar le Treoir 2000/78 [333], ar coinníoll nach bhfuil an rogha sin bunaithe ar ghnéas, cine, bunadh eitneach nó náisiúnacht.

---

331 Ba chóir tagairt a dhéanamh faoin teideal seo freisin do bhreitheiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), ***Chief Appeals Officer agus páirtithe eile*** (C-488/21, EU:C:2023:1013), Cur síos faoi Theideal II.1 'Bearta lena gcuirtear srian ar shaoránaigh an Aontais'.

332 Airteagal 5(3) den ustawa o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dlí maidir le forálacha áirithe de dhlí an Aontais a bhaineann leis an gcóir chomhionann a thrasuíomh) an 3 Nollaig 2010 (Dz. U. Uimh. 254, ítim 1700). Sa leagan comhdhlúite, deirtear leis an bhforáil sin bhfuil feidhm ag an dlí sin maidir le saoirse rogha páirtithe conarthacha, ar coinníoll nach bhfuil an rogha sin bunaithe ar ghnéas, cine, bunadh eitneach nó náisiúnacht.

333 Treoir 2000/78/CÉ ón gComhairle an 27 Samhain 2000 lena mbunaítear creat ginearálta le haghaidh na córa comhionainne san fhostaíocht agus sa tslí bheatha (IO 2000 L 303, lch. 16).

I dtaca leis sin, chinn an Chúirt Bhreithiúnais go gcuirtear bac le hAirteagal 3(1)(a) agus (c) de Threoir 2000/78 foráil náisiúnta den sórt sin lena n-eisiatar, ar bhonn saoirse rogha páirtithe conarthacha, ó chosaint in aghaidh idirdhealú, an dliúltú, bunaithe ar ghnéaschlaonadh duine, conradh a thabhairt i gcrích nó a athnuachan leis an duine sin a bhaineann le hobair shonrach a fheidhmiú ag an duine sin i gcomhthéacs gníomhaíocht féinfhostaithe.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, tugann an Chúirt faoi deara nach mór na téarmaí 'fostaíocht', 'féinfhostaíocht' agus 'slí bheatha' in Airteagal 3(1)(a) de Threoir 2000/78 [334] a léiriú go leathan. Beartaítear le Treoir 2000/78 mar sin réimse leathan gníomhaíochtaí slite beatha a chumhdach, lena n-áirítear iad sin a dhéanann oibrithe féinfhostaithe chun a mbeatha a shaothrú. Is gá, áfach, idirdhealú a dhéanamh idir gníomhaíochtaí a thiteann laistigh de raon feidhme na Treorach agus iad siúd lena soláthraítear earraí nó seirbhísí d'fhaighteoir amháin nó níos mó, nach dtiteann laistigh den raon feidhme sin.

Dá bhrí sin, is gá, ionas go dtiocfadh gníomhaíochtaí gairme faoi raon feidhme Threoir 2000/78, go mbeadh na gníomhaíochtaí sin ina bhfíor-ghníomhaíochtaí agus go ndéanfaí iad i gcomhthéacs caidreamh dlíthiúil le seasmhacht áirithe, ar faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a mheas i ndáil leis an ngníomhaíocht arna déanamh ag J.K.

É sin ráite, ós rud é gur fíorghníomhaíocht ghairmiúil éifeachtach í an ghníomhaíocht sin, a shaothraítear ar bhonn pearsanta rialta don fhaighteoir céanna agus a chuireann ar chumas J.K. a shlí bheatha a thuilleamh, go hiomlán nó go páirteach, ní bhraitheann sé ar aicmiú na gníomhaíochta sin mar 'fostaíocht' nó 'féinfhostaíocht', ós rud é gur fíorghníomhaíocht ghairmiúil éifeachtach í an ghníomhaíocht sin nó nach dtagann faoi réim Airteagal 3(1)(a) de Threoir 2000/78.

Cineann an Chúirt, ionas go mbeidh duine in ann a gníomhaíocht gairme a dhéanamh go héifeachtach, gurb ionann conradh le haghaidh obair shonrach a thabhairt i gcrích agus ní is gá a bheith ann. Dá bharr sin, féadfaidh a chur san áireamh sa choincheap 'coinníollacha maidir le rochtain' ar fhéinfhostaíocht [335] conradh den sórt sin a thabhairt i gcrích, agus tagann diúltú don chonradh sin mar gheall ar ghnéaschlaonadh an chonraitheora faoi raon feidhme Threoir 2000/78.

Sa dara háit, i ndáil le léiriú Airteagal 3(1)(c) de Threoir 2000/78 [336], tugann an Chúirt faoi deara, ag féachaint do chuspóir na Treorach sin, go dtagraíonn an coincheap 'fostaíocht agus coinníollacha oibre' san fhoráil sin, sa chiall leathan, do choinníollacha is infheidhme maidir le haon fhostaíocht nó féinfhostaíocht, is cuma faoin bhfoirm dhlíthiúil ina saothraítear an céanna.

Dá bharr sin, ós rud é nach raibh J.K. in ann aon cheann de na sealanna oibre dá bhforáiltear sa chonradh le haghaidh obair shonrach a chríochnú, is ionann sin agus foirceannadh neamhdheonach gníomhaíochta duine féinfhosaithe a d'fhéadfaí a chomhshamhlú le diúltú d'fhostaí, atá faoin gcúirt a rinne an tarchur a chinneadh. Sna himthosca sin, tagann cinneadh TP gan an conradh le haghaidh obair shonrach le J.K. a athnuachan mar gheall, dar le J.K., ar a ghnéaschlaonadh, agus an caidreamh

---

334 Mar a fhoráiltear le hAirteagal 3(1)(a) de Threoir 2000/78: 'laistigh de shrianta réimsí inniúlachta a thugtar don [Aontas Eorpach] beidh feidhm ag [an] Treoir maidir le gach duine, sna hearnálacha poiblí agus príobháideacha araon, lena n-áirítear comhlachtaí poiblí, i ndáil le coinníollacha i leith rochtain ar fhostaíocht, ar fhéinfhostaíocht nó ar shlí bheatha, lena n-áirítear critéir roghnúcháin agus coinníollacha earcaíochta, is cuma cén ghníomhaíocht atá i gceist nó leibhéil ordlathais ghairmiúil, lena n-áirítear ardú céime'. [Aistriúchán neamhoifigiúil]

335 De réir bhrí Airteagal 3(1)(a) de Threoir 2000/78.

336 Faoi Airteagal 3(1)(c) de Threoir 2000/78, tá feidhm ag an Treoir sin maidir le fostíocht agus coinníollacha oibre, lena n-áirítear dífhostú agus pá.

gairmiúil idir eatarthu a fhoirceannadh dá bharr, faoi raon feidhme Airteagal 3(1)(c) de Threoir 2000/78.

Sa tríú háit agus mar phointe deiridh, sonraíonn an Chúirt gurbh ionann glacadh le saoirse conartha lena gceadaítear diúltú do chonradh a dhéanamh le duine mar gheall ar a ghnéaschlaonadh agus éifeacht phraiticiúil a bhaint d'Airteagal 3(1)(a) de Theoir 2000/78 a mhéid a gcuirtear cosc leis an bhforáil sin ar aon idirdhealú bunaithe ar an bhforas sin i ndáil le rochtain ar fhéinfhostaíocht.

Dá bhrí sin, ós rud é nach bhfuil an tsaoirse chun gnó a sheoladh daingean, maidir le foráil dhlí na Polainne atá faoi chonspóid, nach n-áirítear inti gnéaschlaonadh sna heisceachtaí ar shaoirse rogha i leith páirtithe conarthacha, ní thugtar údar maith leis sin sa chás seo i dtaobh eisiamh ón gcosaint in aghaidh idirdhealú a thugar le Treoir 2000/78, i gcás nach bhfuil gá leis an eisiamh sin, de réir Airteagal 2(5) den Treoir sin, chun cearta agus saoirse daoine eile i sochaí dhaonlathach a chosaint.

2. An chóir chomhionann san fhostaíocht agus sa tslí bheatha

Breithiúnas an 28 Samhain 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *Commune d'Ans* (C-148/22, EU:C:2023:924)

(Tarchur chun réamhrialú –Beartas sóisialta – Treoir 2000/78/CE – Creat ginearálta a chruthú le haghaidh na córa comhionainne san fhostaíocht agus sa ghairm – Toirmeasc ar idirdhealú bunaithe ar reiligiún nó ar chreideamh – Earnáil phoiblí – Rialacháin oibre poiblí riarachán a chuireann cosc ar aon chomhartha infheicthe fealsúnach nó reiligiúnach a chaitheamh san ionad oibre – Caifirín Ioslamach – Ceanglas maidir le neodracht i dteagmháil leis an bpobal, leis an ordlathas agus leis na comhghleacaithe)

Ón 11 Deireadh Fómhair 2016 i leith, bhí feidhm ag OP mar 'Ceann Oifige' in commune Ans (an Bheilg), post ina fheidhmíonn sí den chuid is mó gan teagmháil a dhéanamh le húsáideoirí na seirbhíse poiblí.

An 8 Feabhra 2021, rinne sí iarratas ar chead chun an caifirín Ioslamach a chaitheamh ag a láthair oibre. Dhiúltaigh a fostóir don iarratas sin go sealadach.

Ina dhiaidh sin, leasaigh an chomhairle bhardasach rialacháin fostaíochta commune Ans trí oibleagáid a chur isteach maidir le 'neodracht eisiach' san ionad oibre, a thuigtear mar cosc ar a chuid oibrithe uile aon chomhartha infheicthe a chaitheamh, san áit sin, a d'fhéadfadh a gcreideamh a nochtadh, go háirithe creideamh reiligiúnach nó fealsúnach, bíodh siad i dteagmháil leis an bpobal nó ná bíodh.

Ós rud é go ndearnadh idirdhealú ina coinne ar bhonn a reiligiúin, thionscain OP caingean le haghaidh urghaire os comhair an Tribunal du Travail de Liège (Cúirt Oibreachais, Liège, an Bheilg).

De réir na cúirte sin, cruthaíonn an cosc ar an gcaifirín Ioslamach, a rinne a fostóir do OP agus na rialacháin fostaíochta á gcur i bhfeidhm aige, difríocht sa chóireáil arb ionann é agus idirdhealú, de réir bhrí Threoir 2000/78 [337]. I bhfianaise na n-amhras atá uirthi maidir le comhlíonadh na treorach sin maidir le foráil na rialachán oibre atá i gceist, chinn an chúirt sin an cheist a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú.

[337] Treoir 2000/78/CE ón gComhairle an 27 Samhain 2000 lena mbunaítear creat ginearálta le haghaidh na córa comhionainne san fhostaíocht agus sa tslí bheatha (IO 2000 L 303, lch. 16).

Rialaíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, go bhféadfadh údar a bheith le riail inmheánach de chuid údarais bhardasaigh lena gcuirtear cosc, ar bhealach ginearálta agus neamh-idirdhealaitheach, ar bhaill foirne an riaracháin sin aon chomharthaí infheicthe a chaitheamh san ionad oibre lena léirítear, *inter alia*, creidimh fhealsúnacha nó reiligiúnacha, mar gheall ar rún an údaráis sin timpeallacht riaracháin atá go hiomlán neodrach a bhunú, ar choinníoll go bhfuil an riail sin iomchuí, riachtanach agus comhréireach i bhfianaise an chomhthéacs sin agus na cearta agus na leasanna éagsúla lena mbaineann á gcur san áireamh.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tar éis di hipitéis an idirdhealaithe dhírigh a chur as an áireamh ar bhonn na n-eilimintí fíorasacha a chuir an chúirt a rinne an tarchur ar aghaidh, meabhraíonn an Chúirt gur dócha gurb ionann riail inmheánach arna eisiúint ag fostóir, amhail an riail atá i gceist sna príomhimeachtaí, agus difríocht sa chóireáil atá bunaithe go hindíreach ar reiligiún nó ar chreidimh, de réir bhrí Airteagal 2(2)(b) de Threoir 2000/78, má shuitear go bhfuil de thoradh, i ndáiríre, ar an oibleagáid dealraitheach neodrach atá sa riail seo míbhuntáiste do dhaoine a chloíonn le reiligiún nó creideamh ar leith.

Ní idirdhealú indíreach í difríocht sa láimhseáil, áfach, más rud é, i gcomhréir le hAirteagal 2(2)(b)(i) de Threoir 2000/78, go bhfuil bonn cirt oibiachtúil leis mar gheall ar chuspóir dlisteanach agus go bhfuil na modhanna chun an cuspóir seo a bhaint amach oiriúnach agus riachtanach.

Ar an gcéad dul síos, de réir na Cúirte, féadfar foráil de rialachán fostaíochta de chuid údaráis phoiblí, ar nós na forála sin atá i gceist sa chás seo, a mheas mar fhoráil a shaothraíonn aidhm dhlisteanach de réir bhrí na forála sin.

In éagmais comhthola ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, ní mór lamháil lánroghnach a dheonú do gach Ballstát, lena n-áirítear, i gcás inarb iomchuí, dá eintitis fo-stáit, agus aird chuí á tabhairt ar na cumhachtaí a thugtar dóibh, i gceapadh neodracht na seirbhíse poiblí a bhfuil sé beartaithe aige a chur chun cinn san ionad oibre. Leis an rogha sin, cuirtear ar chumas na mBallstát agus na n-eintiteas fo-stáit sin a gcomhthéacs sonrach a chur san áireamh, ag féachaint d'éagsúlacht a gcur chuige maidir leis an áit a bhfuil sé beartaithe acu a thabhairt laistigh díobh do reiligiún nó do chreidimh fhealsúnacha san earnáil phoiblí. Mar sin féin, is faoi na cúirteanna náisiúnta agus faoin Aontas atá sé a fhíorú an bhfuil údar cuí i bprionsabal leis na bearta náisiúnta, réigiúnacha nó áitiúla agus an bhfuil siad comhréireach.

Ar an dara dul síos, deir an Chúirt nach mór foráil na Rialachán Fostaíochta a bheith oiriúnach chun cur i bhfeidhm cuí an chuspóra atá á shaothrú ag an bhfostóir a áirithiú. I ndáil leis sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé ar dtús a fháil amach an bhfuil an cuspóir 'neodracht eisiach' á shaothrú ag Commune Ans ar bhealach atá comhleanúnach agus córasach maidir le gach oibrí.

Ina dhiaidh sin, cuireann an Chúirt in iúl nach féidir an cuspóir dlisteanach maidir le timpeallacht riaracháin atá go hiomlán neodrach a áirithiú trí bheartas 'neodracht eisiach' mar sin a shaothrú go héifeachtach ach amháin mura gceadaítear aon léiriú infheicthe ar chreidimh, go háirithe creideamh fealsúnach nó reiligiúnach, i gcás ina mbíonn oibrithe i dteagmháil le húsáideoirí na seirbhíse poiblí nó i dteagmháil lena chéile. Trí aon chomhartha, fiú comhartha beag, a chaitheamh, baintear an bonn de chumas an bhirt an cuspóir a líomhnaítear a shaothrú a bhaint amach agus, ar an gcaoi sin, cuirtear amhras ar chomhleanúnachas an bheartais sin.

Ar deireadh, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé, i bhfianaise na dtosca uile a bhaineann leis an gcomhthéacs inar glacadh an riail sin, na leasanna lena mbaineann a mheas, agus na cearta bunúsacha agus na prionsabail bhunúsacha atá i gceist á gcur san áireamh, ar thaobh amháin, agus, ar an taobh eile, prionsabal na neodrachta arb é is aidhm dó timpeallacht riaracháin a ráthú d'úsáideoirí agus d'fhoireann an riaracháin phoiblí gan léiriú infheicthe ar chreidimh, go háirithe creidimh fhealsúnacha nó reiligiúnacha.

Breithiúnas an 7 Nollaig 2023, *AP Assistenzprofits* (C-518/22, EU:C:2023:956)

(Tarchur chun réamhrialú – Beartas sóisialta – Cóir chomhionann san fhostaíocht agus sa tslí bheatha – Treoir 2000/78/CE – Airteagal 2(5) – Toirmeasc ar idirdhealú ar fhorais aoise – Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine atá faoi Mhíchumas – Airteagal 19 – Neamhspleáchas maireachtála agus cuimsiú sa tsochaí – Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagal 26 – Lánpháirtiú sóisialta agus gairme daoine faoi mhíchumas – Seirbhís cúnaimh phearsanta do dhaoine faoi mhíchumas – Tairiscint fostaíochta ina bhfuil aois íosta agus aois uasta an duine iarrtha – Ag cur mianta agus leasanna an duine faoi mhíchumas san áireamh – Cóiriú)

I mí Iúil 2018, d'fhoilsigh AP Assistenzprofis GmbH, soláthróir seirbhísí cúnaimh agus comhairleacha do dhaoine faoi mhíchumas, folúntas inar luadh go raibh A., mac léinn is bean 28 mbliana d'aois, ag lorg cúntóirí pearsanta is mná, arbh fhearr dóibh a bheith idir 18 agus 30 bliain d'aois, chun cabhrú léi sa ghnáthshaol laethúil.

Chuir J.M.P., a rugadh in 1968, isteach ar an bhfolúntas agus fuair sé diúltú ó AP Assistenzprofis.

Thóg J.M.P. caingean in aghaidh AP Assistenzprofis os comhair Arbeitsgericht Köln (an Chúirt Oibreachais, Köln, an Ghearmáin), inar éiligh sí go ndearnadh idirdhealú uirthi mar gheall ar a haois, agus ag lorg cúiteamh ar an damáiste a ndearna di dá bharr. Sheas an chúirt sin lena caingean.

Tar éis breithiúnas ó Landesarbeitsgericht Köln (an Chúirt Oibreachais Uachtarach, Köln, an Ghearmáin), inar glacadh leis an achomharc a rinne AP Assistenzprofis, thóg J.M.P. achomharc ar phointe dlí (*Athbhreithniú*) i gcoinne an bhreithiúnais os comhair na cúirte a rinne an tarchur, an Bundesarbeitsgericht (Cúirt Oibreachais na Cónaidhme, an Ghearmáin).

De barr nach raibh an chúirt a rinne an tarchur cinnte maidir leis an réasún, faoi Threoir 2000/78 [338], a bhain leis an idirdhealú díreach mar gheall ar aois a tharla do J.M.P, agus gur lorg an chúirt soiléiriú ar an gcothromaíocht a bhí le baint amach, ag féachaint don Treoir sin, idir an ceart chun cosanta éifeachtaí in aghaidh idirdhealú mar gheall ar aois agus ceart an duine faoi mhíchumas chun cosanta éifeachtaí in aghaidh idirdhealú mar gheall ar a míchumas, chinn an chúirt a rinne an tarchur tarchur chun réamhrialú a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais.

Lena breithiúnas, freagraíonn an Chúirt nach gcuirtear cosc le Treoir 2000/78, arna léamh i bhfianaise Airteagal 26 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, maidir le daoine faoi mhíchumas a lánpháirtiú, agus le hAirteagal 19 de Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas, [339] dar teideal 'Maireachtáil go neamhspleách agus a bheith rannpháirteach sa phobal', ar dhuine a earcaítear chun cúnamh pearsanta a sholáthar a bheith faoi réir ceanglas aoise, de bhun na reachtaíochta náisiúnta, má tá an beart sin riachtanach chun cearta agus saoirse daoine eile a chosaint.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

---

338 Treoir 2000/78/CE ón gComhairle an 27 Samhain 2000 lena mbunaítear creat ginearálta le haghaidh na córa comhionainne san fhostaíocht agus sa tslí bheatha (IO 2000 L 303, lch. 16).

339 Arna fhaomhadh thar ceann an Aontais Eorpaigh le Cinneadh 2010/48/CE ón gComhairle an 26 Samhain 2009 (IO 2010 L 23, lch. 35; 'Coinbhinsiún NA').

Déanann an Chúirt anailís ar an gcóir éagsúil mar gheall ar aois i dtrácht sna príomhimeachtaí chun a chinneadh an bhfuil bonn cirt leis ag féachaint d'Airteagal 2(5) de Threoir 2000/78. [340]

Sa chéad áit, cinneann an Chúirt go bhfuil an chóir éagsúil mar thoradh ar bheart a leagtar síos sa dlí náisiúnta [341] i gcomhréir le hAirteagal 2(5) den Treoir sin.

Ansin, scrúdaíonn an Chúirt an saothraítear leis an mbeart an cuspóir i leith 'cearta agus saoirse daoine eile a chosaint', a leagtar síos leis an bhforáil sin.

I ndáil leis sin, dar leis an gCúirt, saothraítear leis an reachtaíocht náisiúnta lena mbaineann cuspóir chun féinchinntiúchán daoine faoi mhíchumas a chosaint, trí cheart na ndaoine sin a mianta a chur in iúl a ráthú agus roghanna a dhéanamh gan bhac maidir le cinntí faoi na seirbhísí cúnaimh phearsanta agus a soláthar, ós rud é go mbaineann na seirbhísí sin le gach réimse den saol agus go dtéann siad go mór isteach i limistéir phríobháideacha agus dlúthphearsanta shaol an duine a fhaigheann iad. Tagann an cuspóir sin faoi raon feidhme Airteagal 2(5) de Threoir 2000/78.

Leis an gceart sin chun mianta sainráite a chur in iúl agus chun rogha a dhéanamh gan bhac, tugtar léiriú sonrach ar an gceart chun daoine faoi mhíchumas a lánpháirtiú a chumhdaítear in Airteagal 26 den Chairt um Chearta Bunúsacha. Thairis sin, is cuspóir é féinchinntiúchán daoine faoi mhíchumas a urramú a chumhdaítear in Airteagal 19 de Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe, a bhféadfar brath ar a fhorálacha chun Treoir 2000/78 a léirmhíniú.

Ar deireadh, faigheann an Chúirt amach an bhfuil an difríocht sa chóir atá i gceist sna príomhimeachtaí mar thoradh ar bheart atá riachtanach chun an ceart féinchinntiúcháin sin a chosaint.

Sonraíonn an Chúirt, i ndáil leis sin, gur dócha, i gcás den sórt sin atá i gceist sna príomhimeachtaí, agus aird á tabhairt ar raon aoise áirithe arna léiriú ag an duine faoi mhíchumas, urraim do cheart an duine sin féinchinntiúchán a chur chun cinn i soláthar na seirbhísí cúnaimh phearsanta sin, a mhéid is léir go bhfuil sé réasúnach a bheith ag súil go mbeidh duine atá laistigh den raon aoise céanna leis an duine faoi mhíchumas níos oiriúnaí i gciorcal pearsanta, sóisialta agus ollscoile an duine sin.

Dá bhrí sin, is é conclúid na Cúirte, faoi réir na bhfíoruithe atá ar an gcúirt a rinne an tarchur, ag féachaint d'fhíorais uile na bpríomhimeachtaí, gur de thoradh beart atá riachtanach chun cearta agus saoirsí daoine eile a chosaint, de réir bhrí Airteagal 2(5) de Threoir 2000/78, an difríocht sa chóir ar fhorais aoise sa chás i dtrácht, agus go bhféadfaí, dá bhrí sin, údar a bheith leis ag féachaint don fhoráil sin.

---

340 De bhun na forála sin, ní dhéanfar dochar leis an Treoir do bhearta arna leagan síos leis an dlí náisiúnta a bhfuil gá leo i sochaí dhaonlathach chun an t-ord poiblí a choinneáil agus chun cionta coiriúla a chosc, chun an tsláinte a chosaint agus chun cearta agus saoirse daoine eile a chosaint.

341 Eadhon mír 8(1) den Sozialgesetzbuch, Neuntes Buch (IX) (Leabhar IX den Chód Slándála Sóisialta) an 23 Nollaig 2016 (BGBl. 2016 I, lch. 3234; 'SGB IX'), arna léamh in éineacht le Mír 33 den Sozialgesetzbuch, Erstes Buch (I) (Leabhar I den Chód Slándála Sóisialta), an 11 Nollaig 1975 (BGBl. 1975 I, lch. 3015; 'SGB I'), lena bhforáiltear, agus cinneadh á dhéanamh maidir le seirbhísí cúnaimh phearsanta agus feidhmiú na seirbhísí sin a bheith beartaithe chun lánpháirtiú an duine faoi mhíchumas sa phobal a chur chun cinn, go bhfuil mianta dlisteanacha an duine sin le meas, a mhéid atá na mianta sin réasúnach agus trí chúinsí pearsanta na ndaoine sin a chur san áireamh, aois, gnéas, riachtanais clainne, reiligiúnacha agus fhealsúnacha.

3. Eagrú ama oibre

Breithiúnas an 14 Nollaig 2023, *Sparkasse Südpfalz* (C-206/22, EU:C:2023:984)

(Tarchur chun réamhrialú – Cosaint sábháilteacht agus sláinte oibrithe – Eagrú ama oibre – Airteagal 31(2) de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Treoir 2003/88/CE – Airteagal 7 – Ceart chun saoire bliantúla le pá – Víreas SARS-Cov-2 – Beart coraintín – Neamhfhéidearthacht saoire bhliantúil le pá a dheonaítear i dtaobh tréimhse atá i gcomhthráth le tréimhse choraintín a thabhairt ar aghaidh)

Deonaíodh saoire bhliantúil le pá don tréimhse ón 3 go dtí an 11 Nollaig 2020 do TF, atá fostaithe ag Sparkasse Südpfalz ó 2003 i leith.

Lá roimh thús na saoire sin, d'ordaigh údarás inniúil na Gearmáine TF coraintín a dhéanamh, i gcomhréir leis na bearta sláinte náisiúnta atá beartaithe chun leathadh víreas SARS-CoV-2 a chosc, don tréimhse ón 2 go dtí an 11 Nollaig 2020, ar an bhforas go raibh sé i dteagmháil le duine atá ionfhabhtaithe leis an víreas sin.

An 4 Márta 2021, d'iarr TF ar a fhostóir na laethanta saoire bliantúla le pá a deonaíodh don tréimhse i gcomhthráth leis an tréimhse choraintín fhorfheidhmithe a thabhairt ar aghaidh.

Tar éis an tabhairt anonn sin, thug TF caingean os comhair an Arbeitsgericht Ludwigshafen am Rhein (Cúirt Oibreachais Ludwigshafen am Rhein, an Ghearmáin), an chúirt a rinne an tarchur.

I gcomhthéacs na díospóide sin, ní léir don chúirt sin cé acu atá nó nach bhfuil cásdlí chúirteanna na Gearmáine, ar dá réir nach ionann coraintín amháin agus éagumas chun oibre, rud a chuireann oibleagáid ar an bhfostóir teacht ar chomhaontú na laethanta saoire a dheonaítear a thabhairt ar aghaidh, ag luí leis an gceart chun saoire bhliantúil le pá a ráthaítear le dlí an Aontais.

Maidir le rialú ar cheist arna tarchur ag an gcúirt náisiúnta chun réamhrialú a fháil, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil cleachtas náisiúnta den sórt sin, nach gceadaítear laethanta saoire bliantúla le pá a thabhairt anonn, ar cleachtas é a deonaíodh d'oibrí nach bhfuil tinn i gcomhthráth le tréimhse choraintín, comhoiriúnach leis an gceart chun saoire bhliantúil le pá atá cumhdaithe in Airteagal 31(2) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh agus ar tugadh léiriú nithiúil dó in Airteagal 7(1) de Threoir 2003/88. [342]

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, tar éis di dhá chuspóir na saoire bliantúla le pá a mheabhrú, is é sin le rá, a chur ar chumas an oibrí scíth a ligean ón obair a cheanglaítear air nó uirthi a dhéanamh faoina chonradh fostaíochta agus tréimhse scíthe agus fóillíochta a bheith aige nó aici, deir an Chúirt nach ionann cuspóir an bhirt choraintín, dá bhforáiltear le dlí na Gearmáine. Tá sé i gceist leis an mbeart sin leathadh tinnis ghabhálaigh a chosc trí leithlisiú ó thaobh daoine ar dócha go mbeidh siomptóim orthu.

---

342 Treoir 2003/88/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Samhain 2003 maidir le gnéithe áirithe d'eagrú ama oibre (IO 2003 L 299, lch. 9).

Ar an dara dul síos, deimhníonn an Chúirt gurb ionann beart den sórt sin, amhail éagumas chun oibre mar gheall ar bhreoiteacht, agus imeacht neamh-intuartha nach bhfuil neart ag an duine atá faoina réir air.

Agus é sin ráite, maidir le hoibrí a chuirtear ar coraintín ar an bhforas go raibh sé nó sí i dteagmháil le duine atá ionfhabhtaithe leis an víreas SARS-Cov-2 ach nach bhfuil i staid éagumais chun oibre mar a léirítear le deimhniú leighis, tá sé i gcás nach ionann é agus cás oibrí ar shaoire bhreoiteachta, atá faoi réir srianta fisiciúla nó síceolaíocha mar gheall ar an tinneas. Dá bhrí sin, ní hionann cuspóir an choraintín, ar bhonn prionsabail, agus cuspóir na saoire breoiteachta. Dá réir sin, ní féidir le tréimhse choraintín, inti féin, bac a chur ar bhaint amach chuspóirí na saoire bliantúla le pá.

Ar an tríú dul síos, de réir na Cúirte, cé gur dócha go mbeidh tionchar ag coraintín ar na coinníollacha faoina dtairbhíonn oibrithe a gcuid ama saor, ní bhaineann sé, ann féin, an bonn de cheart na n-oibrithe sin tairbhe iarbhír a bhaint as a saoire bhliantúil le pá. Le linn na tréimhse saoire bliantúla íoctha, níor cheart oibrithe a bheith faoi réir aon oibleagáide i leith a bhfostóirí a d'fhéadfadh cosc a chur orthu a bheith ag gabháil dá leasanna féin gan bhac agus gan bhriseadh d'fhonn éifeachtaí na hoibre ar a sábháilteacht nó ar a sláinte a neodrú.

Dá bhrí sin, ní féidir a cheangal ar an bhfostóir cúiteamh a dhéanamh as na míbhuntáistí a eascraíonn as imeacht nárbh fhéidir a thuar, amhail coraintín arna ordú ag údarás poiblí, rud a chuirfeadh cosc ar a fhostaithe leas iomlán a bhaint as a gceart chun saoire bhliantúil le pá. Níl sé i gceist le Treoir 2003/88 a áirithiú gur cúis le saoire bhreise a thabhairt d'oibrithe chun a áirithiú go mbainfear amach cuspóir na saoire bliantúla aon imeacht a d'fhéadfadh cosc a chur ar oibrithe taitneamh a bhaint as go hiomlán agus ar an mbealach ar mian leo tréimhse scíthe nó scíthe a bheith acu.

XV. Cosaint tomhaltóirí [343]

1. Téarmaí éagóracha

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, *D.V. (Bunús ráta in aghaidh na huaire)* (C-395/21, EU:C:2023:14)

(Tarchur chun réamhrialú – Téarmaí éagóracha i gconarthaí tomhaltóirí – Treoir 93/13/CEE – Conradh arna thabhairt i gcrích ag Dlíodóir agus tomhaltóir chun seirbhísí dlí a sholáthar – Airteagal 4(2) – Measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha – Eisiamh téarmaí a bhaineann le príomhábhar an chonartha – Téarma lena bhforáiltear do tháillí Dlíodóirí a íoc de réir ráta in aghaidh na huaire – Airteagal 6(1) – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta agus í ag plé le téarma atá aicmithe mar "éagórach")

Thug M.A., mar thomhaltóir, cúig chonradh chun seirbhísí dlí a sholáthar i gcrích le D.V., dlíodóir. Foráladh le gach ceann de na conarthaí sin go ríomhfaí táillí an dlíodóra ar bhonn ráta in aghaidh na huaire a socraíodh ag EUR 100 in aghaidh gach uair an chloig comhairliúcháin nó in aghaidh sholáthar seirbhísí dlí do M.A.

Nuair nach bhfuair sí na táillí uile a éilítear, thug D.V. caingean os comhair na cúirte céadchéime ag lorg ordú go n-íocann M.A. na táillí a bhí dlite i leith seirbhísí dlí a rinneadh. Sheas an chúirt chéadchéime le héileamh D.V. i bpáirt. Chinn sé, áfach, go raibh an téarma conarthach maidir le praghas na seirbhísí a sholáthraítear éagórach agus gur laghdaíodh na táillí a éilítear faoina leath. Tar éis don chúirt achomhairc seasamh leis an mbreithiúnas sin, rinne D.V. achomharc ar phointe dlí os comhair Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Cúirt Uachtarach na Liotuáine).

Ar iarraidh ar réamhrialú ón gcúirt sin, rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais maidir le léirmhíniú Threoir 93/13. 344Sa bhreithiúnas uaithi, dírítear go háirithe ar an gceanglas maidir le trédhearcacht téarmaí a bhaineann le príomhábhar conarthaí chun seirbhísí dlí a sholáthar agus ar na héifeachtaí a bheadh ag cinneadh go bhfuil téarma lena socraítear praghas na seirbhísí sin éagórach.

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, cinneann an Chúirt go dtagann téarma i gconradh chun seirbhísí dlí a sholáthar arna thabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir, lena socraítear costas na seirbhísí a sholáthraítear ar bhonn ráta in aghaidh na huaire, faoi 'ábhar príomha an chonartha' faoi Threoir 93/13. 345

Ina dhiaidh sin, agus scrúdú á dhéanamh aici an gcomhlíonann an téarma sin, nach bhfuil aon fhaisnéis eile ann seachas an ráta in aghaidh na huaire a ghearrtar, 346 an ceanglas maidir le

---

343 Doivent également être signalés sous cette rubrique les arrêts suivants : arrêt du 8 juin 2023, ***UFC – Que choisir et CLCV*** (C-407/21, EU:C:2023:449), présenté sous la rubrique X.5 « Voyages, vacances et circuits à forfait » ; arrêt du 30 mars 2023, ***Green Network (Injonction de remboursement de frais)*** (C-5/22, EU:C:2023:273), présenté sous la rubrique XVI « Énergie ».

344 Airteagal 3(1), Airteagal 4(2), Airteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13/CEE ón gComhairle an 5 Aibreán 1993 maidir le téarmaí éagóracha i gconarthaí tomhaltóra (IO 1993 L 95, lch. 29).

345 De réir bhrí Airteagal 4(2) de.

dréachtú i dteanga shoiléir shothuigthe, tugann an Chúirt dá haire, i bhfianaise chineál na seirbhísí is ábhar do chonradh chun seirbhísí dlí a sholáthar, gur minic a bhíonn sé deacair, nó dodhéanta, don díoltóir nó don soláthróir a thuar, tráth a thugtar an conradh i gcrích, líon beacht na n-uaireanta a theastaíonn chun comhlíonadh an chonartha sin a áirithiú agus, dá bhrí sin, costas iomlán iarbhír na seirbhísí a sholáthraítear. Mar sin féin, cé nach féidir ceangal a chur ar dhíoltóir nó ar sholáthróir an tomhaltóir a chur ar an eolas faoi iarmhairtí airgeadais deiridh a ghealltanais nó a gealltanais, ar nithe iad a bheidh ag brath ar theagmhais amach anseo atá dothuartha agus nach bhfuil neart ag an díoltóir nó ag an soláthróir sin orthu, ceanglaítear ar an díoltóir nó ar an soláthróir faisnéis a sholáthar don tomhaltóir, sula dtabharfar an conradh i gcrích, lena gcuirtear ar a chumas nó ar a cumas cinneadh stuama a dhéanamh agus láneolas aige nó aici ar an bhféidearthacht go dtarlódh teagmhais den sórt sin agus ar na hiarmhairtí is dócha a bheidh acu maidir le fad sholáthar na seirbhísí dlí.

Maidir leis an bhfaisnéis sin, a d'fhéadfadh athrú de réir, ar thaobh amháin, ábhar agus cineál na seirbhísí dá bhforáiltear sa chonradh le haghaidh seirbhísí dlí agus, ar an taobh eile, na rialacha iompair ghairmiúil is infheidhme, ní mór sonraí a áireamh inti a chuirfidh ar chumas an tomhaltóra measúnú a dhéanamh ar neaschostas iomlán na seirbhísí sin. D'fhéadfadh meastachán ar an líon uaireanta oibre a bhfuiltear ag súil leis nó ar an líon íosta uaireanta oibre a theastaíonn nó gealltanas billí nó tuarascálacha tréimhsiúla a sheoladh, ag eatraimh réasúnacha, a bheith ina sonraí den sórt sin ina léirítear líon na n-uaireanta a oibríodh. Sonraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt náisiúnta atá sé a mheas, agus na cúinsí sin agus na tosca ábhartha uile a bhaineann le tabhairt i gcrích an chonartha lena mbaineann á gcur san áireamh, ar chuir an díoltóir nó an soláthróir faisnéis réamhchonarthach iomchuí ar fáil don tomhaltóir.

Dá bhrí sin, is é conclúid na Cúirte nach gcomhlíonann téarma lena socraítear an praghas ar bhonn ráta in aghaidh na huaire, gan faisnéis a thabhairt don tomhaltóir, sula dtugtar an conradh i gcrích, faisnéis a chuireann ar a chumas nó ar a cumas cinneadh stuama a dhéanamh agus láneolas aige nó aici ar na hiarmhairtí eacnamaíocha a bhaineann leis an gconradh sin a thabhairt i gcrích, nach gcomhlíontar leis an téarma sin an ceanglas go ndréachtófaí é i dteanga shothuigthe.

Ina dhiaidh sin, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil an measúnú ar chineál éagórach téarma i gconradh arna thabhairt i gcrích le tomhaltóir bunaithe, i bprionsabal, ar mheasúnú foriomlán nach gcuirtear san áireamh leis an easpa trédhearcachta a d'fhéadfadh a bheith sa téarma sin amháin. Mar sin féin, is faoi na Ballstáit atá sé an leibhéal is airde cosanta a áirithiú don tomhaltóir. 347

---

346 A leagtar síos in Airteagal 4(2) de Threoir 93/13.

347 I gcomhréir le hAirteagal 8 de Threoir 93/13.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach meastar téarma i gconradh chun seirbhísí dlí a sholáthar, lena socraítear praghas na seirbhísí sin ar bhonn ráta in aghaidh na huaire agus a thagann, dá bhrí sin, faoi phríomhábhar an chonartha sin, a bheith éagórach ar an bhforas nach gcomhlíonann sé an ceanglas trédhearcachta, 348 ach amháin má rinne an Ballstát a bhfuil feidhm ag a dhlí náisiúnta maidir leis an gconradh i gceist foráil go sainráite, mar atá sa chás seo, d'aicmiú mar 'théarma éagórach' ar an bhforas sin.

Ar deireadh, maidir leis na hiarmhairtí a bhaineann le cinneadh go bhfuil téarma maidir le costas éagórach, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil oibleagáid ar an gcúirt náisiúnta an téarma sin a fhágáil as feidhm, mura ndéanann an tomhaltóir agóid ina choinne.

Luaitear ann, i gcás, de bhun fhorálacha ábhartha an dlí náisiúnta, nach féidir le conradh chun seirbhísí dlí a sholáthar leanúint ar aghaidh tar éis an téarma éagórach maidir le costas a bhaint agus na seirbhísí sin a bheith curtha ar fáil cheana féin, nach 349 gcuireann Treoir 93/13 bac ar neamhbhailíochtú an chonartha sin ná ar an gcúirt náisiúnta an staid ina mbeadh an tomhaltóir in éagmais an téarma sin a athbhunú, fiú más rud é, mar thoradh air sin, nach bhfaigheann an díoltóir nó an soláthróir aon luach saothair as na seirbhísí a sholáthraítear.

Maidir leis na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag neamhniú na gconarthaí atá i gceist sna príomhimeachtaí don tomhaltóir, meabhraíonn an Chúirt a cásdlí ar dá réir, i gcás comhaontú iasachta, go dtiocfadh, i gcás comhaontú iasachta, iarmhéid na hiasachta gan íoc chun bheith dlite láithreach dá ndéanfaí an comhaontú iasachta a neamhniú ina iomláine, rud a d'fhéadfadh a bheith os cionn chumas airgeadais an tomhaltóra agus a d'fhéadfadh an tomhaltóir a chur i mbaol iarmhairtí atá thar a bheith neamhfhabhrach. 350Mar sin féin, ní féidir cineál an-neamhfhabhrach neamhniú conartha a laghdú go dtí iarmhairtí airgid amháin.

D'fhéadfadh sé go bhféadfadh neamhniú conartha le haghaidh soláthar seirbhísí dlí a rinneadh cheana an tomhaltóir a chur i staid éiginnteachta dlíthiúla, go háirithe i gcás ina gceadaítear leis an dlí náisiúnta don díoltóir nó don soláthróir luach saothair a éileamh as na seirbhísí sin ar bhonn atá éagsúil le bonn an chonartha a cuireadh ar neamhní. Ina theannta sin, d'fhéadfadh neamhbhailíocht an chonartha difear a dhéanamh do bhailíocht agus d'éifeachtacht na n-idirbheart a dhéantar faoin gconradh.

Sna himthosca sin, cinneann an Chúirt, i gcás ina ndéanfadh neamhniú an chonartha ina iomláine an tomhaltóir a nochtadh d'iarmhairtí an-neamhfhabhracha, ar iarmhairtí iad atá sé faoin gcúirt a rinne an tarchur a fháil amach, nach 351 gcuireann Treoir 93/13 bac ar an gcúirt náisiúnta neamhbhailíocht an téarma éagórach a leigheas trí fhoráil fhorlíontach den dlí náisiúnta nó foráil den dlí náisiúnta a chuirtear i bhfeidhm trí chomhaontú frithpháirteach na bpáirtithe sa chonradh sin a chur ina ionad. Ar an taobh eile, cuireann an treoir sin cosc ar an gcúirt náisiúnta measúnú breithiúnach ar leibhéal an luacha saothair atá dlite do na seirbhísí sin a chur in ionad an téarma éagórach a cuireadh ar neamhní.

---

348 Faoi Airteagal 3(1) de Threoir 93/13.

349 Airteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13.

350 Féach, chuige sin, breithiúnas an 3 Márta 2020, ***Gómez del Moral Guasch*** (C-125/18, EU:C:2020:138, mír 63 agus an cásdlí dá dtagraítear).

351 Airteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13.

Breithiúnas an 9 Samhain 2023, *Všeobecná úverová banka* (C-598/21, EU:C:2023:845)

(Tarchur chun réamhrialú – Téarmaí éagóracha i gconarthaí tomhaltóra – Conradh creidmheasa tomhaltóirí – Treoir 93/13/CEE – Airteagal 1(2) – Téarma lena léirítear foráil reachtúil shainordaitheach – Airteagail 3(1), 4(1), 6(1) agus 7(1) – Clásal brostaithe – Athbhreithniú breithiúnach – Comhréireacht maidir le sáruithe conartha tomhaltóirí – Airteagail 7 agus 38 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Conradh arna urrú le muirear ar mhaoin dhochorraithe – Díolachán seachbhreithiúnach bhaile an tomhaltóra)

Thóg SP agus CI, na hiarratasóirí sna príomhimeachtaí, creidmheas tomhaltóra amach a bhí inaisíoctha thar thréimhse 20 bliain agus urraithe le muirear ar mhaoin dhochorraithe – áras an teaghlaigh ina raibh cónaí orthu.

Níos lú ná bliain amháin tar éis an comhaontú sin a thabhairt i gcrích, ós rud é go raibh na hiarratasóirí sna príomhimeachtaí gan íocaíocht, d'éiligh an t-iasachtóir go n-aisíocfaí na suimeanna a bhí dlite faoin gcomhaontú creidmheasa ina n-iomláine, ar bhonn clásal luathaithe atá sa chomhaontú sin. Chuaigh sé ar aghaidh ansin lena muirear a chur i bhfeidhm trí cheant seachbhreithiúnach ar an maoin atá curtha i ngeall.

Agus iarratas ó na hiarratasóirí ar an díolachán sin a chur ar fionraí, dhiúltaigh Okresný súd Prešov (Cúirt Dúiche, Prešov, an tSlóvaic) dá n-iarratas trí chéad bhreithiúnas, a dheimhnigh sé ina dhiaidh sin, ar achomharc, d'ainneoin neamhniú an bhreithiúnais sin ag an Krajský súd v Prešove (Regional Court, Prešov, an tSlóvaic). Rinne na hiarratasóirí achomharc i gcoinne an dara breithiúnas sin os comhair Chúirt Réigiúnach Prešov, an chúirt a rinne an tarchur. De réir na cúirte sin, d'fhéadfadh an reachtaíocht náisiúnta lena n-údaraítear forfheidhmiú seachbhreithiúnach muirir trí cheant ar an maoin arb ionann í agus teach na dtomhaltóirí a bheith contrártha do Threoir 93/13 agus do phrionsabal na comhréireachta.

Ina breithiúnas, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais léirmhíniú Threoir 93/13 [352] agus, go sonrach, raon feidhme an athbhreithnithe bhreithiúnaigh ar a éagóraí atá clásal lena gcuirtear dlús leis an téarma atá i gcomhaontú creidmheasa tomhaltóirí, i gcás ina gceadaítear leis an gclásal sin teach teaghlaigh an tomhaltóra a dhíol go seachbhreithiúnach.

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, cinneann an Chúirt go dtagann clásal luathaithe lena gceadaítear don chreidiúnaí aisíocaíocht a éileamh roimh an iarmhéid iomlán gan íoc i gcás ina mainníonn an féichiúnaí a oibleagáidí conarthacha a chomhlíonadh faoi raon feidhme Threoir 93/13. Cuireann sí in iúl, faoi réir a fhíoraithe ag an gcúirt a rinne an tarchur, nach bhfuil an clásal sin le haicmiú mar '[téarma] a léiríonn forálacha éigeantacha reachtúla nó rialála de réir bhrí Airteagal 1(2) de Threoir 93/13. Cé go n-atáirgeann an clásal [353] sin forálacha áirithe den dlí náisiúnta, níl na forálacha sin éigeantach agus ní chomhlíonann siad an dara coinníoll a leagtar síos in Airteagal 1(2) maidir le cur i bhfeidhm an eisiaimh dá bhforáiltear ann.

---

352 Féach go háirithe Airteagal 3(1), Airteagal 4(2), Airteagal 6(1), agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13/CEE ón gComhairle an 5 Aibreán 1993 maidir le téarmaí éagóracha i gconarthaí tomhaltóra (IO 1993 L 95, lch. 29).

353 Sa chás seo, Mír 53(9), agus Mír 565 de Chód Sibhialta na Slóvaice.

Ar an dara dul síos, tar éis di na rialacha ginearálta lena rialaítear athbhreithniú breithiúnach ar nádúr éagórach na dtéarmaí conarthacha a thagann faoi raon feidhme Threoir 93/13 a mheabhrú, meabhraíonn an Chúirt na critéir faoina bhféadfaidh an chúirt náisiúnta a chinneadh an bhfuil téarma éagórach i gcomhaontú iasachta morgáiste fadtéarmach lena gcinntear na coinníollacha faoina n-údaraítear don chreidiúnaí aisíocaíocht luath a éileamh, amhail an clásal luathaithe.

Dá bhrí sin, agus an measúnú sin á dhéanamh, tá sé tábhachtach a bheith ar an eolas, ar an gcéad dul síos, an bhfuil ceart an díoltóra nó an tsoláthróra an iasacht a ghlaoch isteach ag brath ar neamhchomhlíonadh oibleagáide buntábhachtacha ag an tomhaltóir i gcomhthéacs an chaidrimh chonarthaigh atá i gceist agus, ar an dara dul síos, an bhforáiltear don cheart sin i gcásanna ina bhfuil an neamhchomhlíonadh sin tromchúiseach go leor i bhfianaise théarma agus mhéid na hiasachta. Tá sé tábhachtach freisin a bheith ar an eolas, ar an tríú dul síos, an maolaíonn ceart an díoltóra nó an tsoláthróra ar an ngnáthdhlí is infheidhme, in éagmais forálacha conarthacha sonracha agus, ar an gceathrú dul síos, an ndéantar foráil sa dlí náisiúnta maidir le modhanna leordhóthanacha agus éifeachtacha a chuireann ar chumas an tomhaltóra atá faoi réir téarma den sórt sin éifeachtaí na hiasachta atá á glaoch a leigheas.

Dá bhrí sin, agus measúnú á dhéanamh an bhfuil clásal luathaithe éagórach, ní mór don chúirt náisiúnta, *inter alia*, scrúdú a dhéanamh ar chomhréireacht na rogha atá ar fáil don chreidiúnaí faoin gclásal sin chun na suimeanna uile atá dlite faoin gconradh a éileamh. Dá bhrí sin, ní mór don chúirt sin a chur san áireamh, *inter alia*, a mhéid a mhainníonn an tomhaltóir a oibleagáidí conarthacha nó a hoibleagáidí conarthacha a chomhlíonadh, amhail méid na dtráthchodanna nár íocadh i ndáil le méid iomlán an chreidmheasa agus fad an chonartha.

Mar sin féin, ní critéir charnacha ná mhalartacha ná uileghabhálacha iad na critéir a leagtar amach thuas. Dá bhrí sin, ar an gcéad dul síos, agus athbhreithniú á dhéanamh ar chomhréireacht an chlásail luathaithe, féadfar critéir bhreise a chur i bhfeidhm, amhail aon éagothroime chonarthach a chruthaítear leis an gclásal luasghéaraithe sin agus go bhféadfadh sé, i gcás inarb iomchuí, go n-aisghabhfadh an creidiúnaí na suimeanna atá dlite faoin gconradh trí theach teaghlaigh an tomhaltóra a dhíol gan aon phróiseas breithiúnach. Ar an dara dul síos, agus measúnú á dhéanamh ar na modhanna lena gcuirtear ar chumas an tomhaltóra éifeachtaí na hiasachta a bheith dlite a leigheas, ní mór don chúirt náisiúnta a chur san áireamh, go háirithe maidir leis an gceart bunúsach chun tithíochta, iarmhairtí 354 an tomhaltóra agus a theaghlaigh nó a teaghlaigh a bheith díshealbhaithe as an teaghais arb í a bpríomháit chónaithe í. Dá bhrí sin, agus na critéir sin á gcur i bhfeidhm agus na himthosca uile inar tugadh an conradh i gcrích á gcur san áireamh, d'fhéadfadh an chúirt náisiúnta teacht ar an gconclúid go raibh an clásal luasghéaraithe éagórach má chinneann sí go bhféadfaidh an díoltóir nó an soláthróir, faoin gclásal sin, a cheart a fheidhmiú chun aisíocaíocht luath a éileamh i leith an iarmhéid gan íoc atá dlite faoin iasacht gan méid mhainneachtain an tomhaltóra oibleagáidí a chomhlíonadh maidir leis an méid a deonaíodh agus fad na hiasachta a chur san áireamh.

Sna himthosca sin, rialaigh an Chúirt go gcuirtear cosc le Treoir 93/13, arna léamh i bhfianaise na Cairte, ar reachtaíocht náisiúnta nach 355 gcuirtear san áireamh leis an athbhreithniú breithiúnach ar nádúr éagórach clásail luathaithe atá i gcomhaontú creidmheasa tomhaltóirí comhréireacht na rogha a thugtar don díoltóir nó don soláthróir a cheart nó a ceart a fheidhmiú faoin gclásal sin, i bhfianaise

---

354 Féach Airteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

355 Airteagail 7 agus 38 den Chairt.

critéir shonracha. Áirítear orthu sin critéir atá nasctha, go háirithe, leis an méid nár chomhlíon an tomhaltóir a oibleagáidí conarthacha, amhail méid na dtráthchodanna nár íocadh i ndáil le méid iomlán an chreidmheasa agus fad an chonartha, chomh maith leis an bhféidearthacht go mbeadh an díoltóir nó an soláthróir in ann na suimeanna atá dlite faoin gclásal a aisghabháil trí theach teaghlaigh an tomhaltóra a dhíol gan aon phróiseas breithiúnach.

2. An ceart chun tarraingt siar ó chianchonarthaí

Breithiúnas an 21 Nollaig 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *BMW Bank agus páirtithe eile* (C-38/21, C-47/21 agus C-232/21, EU:C:2023:1014)

(Tarchur chun réamhrialú – Cosaint tomhaltóirí – Conradh léasaithe le haghaidh mótarfheithicil gan oibleagáid cheannaigh – Treoir 2008/48/CE – Airteagal 2(2)(d) – Coincheap conartha léasaithe gan aon oibleagáid ábhar an chonartha a cheannach – Treoir 2002/65/CE – Airteagal 1(1) agus Airteagal 2(b) – Coincheap an chonartha seirbhísí airgeadais – Treoir 2011/83/AE – Airteagal 2(6) agus Airteagal 3(1) – Coincheap an chonartha seirbhíse – Airteagal 2(7) – Coincheap an chianchonartha – Airteagal 2(8) – Coincheap an chonartha seacháitribh – Airteagal 16(l) – Eisceacht ón gceart chun tarraingt siar chun seirbhísí carranna ar cíos a sholáthar – Comhaontú creidmheasa maidir le mótarfheithicil a cheannach – Treoir 2008/48 – Airteagal 10(2) – Ceanglais a bhaineann leis an bhfaisnéis atá le háireamh sa chonradh – Toimhde go gcomhlíontar an oibleagáid tuairiscithe agus teimpléad tuairiscithe rialála á úsáid – Níl aon éifeacht dhíreach chothrománach ag treoir – Airteagal 14(1) – An ceart chun tarraingt siar – Tús na tréimhse tarraingthe siar i gcás faisnéis neamhiomlán nó mhíchruinn – Cineál mí-úsáideach a bhaineann le feidhmiú an chirt chun tarraingt siar – Foriata an chirt tarraingt siar – Oibleagáid an fheithicil a thabhairt ar ais roimh ré i gcás fheidhmiú an chirt tarraingt siar ó chomhaontú creidmheasa nasctha)

Tagann na trí chás uamtha chun cinn i gcomhthéacs roinnt díospóidí idir tomhaltóirí agus institiúidí airgeadais a bhfuil baint acu le déileálaithe gluaisteán maidir le bailíocht fheidhmiú a gceart chun tarraingt siar maidir le comhaontú léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil gan oibleagáid í a cheannach (Cás C-38/21) agus roinnt comhaontuithe creidmheasa atá beartaithe chun ceannach mótarfheithiclí athláimhe a mhaoiniú, faoi seach (Cásanna C-47/21 agus C-232/21).

I gCás C-38/21, thug VK cuairt ar áitreabh déileálaí bhranda gluaisteáin BMW i gcás inar thairg fostaí de chuid an déileálaí sin, ag gníomhú dó mar idirghabhálaí creidmheasa le haghaidh BMW Bank GmbH, mótarfheithicil faoi léasú dó agus inar chuir sé na gnéithe éagsúla den chineál sin comhaontaithe i láthair, amhail fad an léasa agus tráthchodanna míosúla. I mí na Samhna 2018, thug VK, trí bhíthin cianchumarsáide, comhaontú léasaithe i gcrích le BMW Bank maidir le mótarfheithicil lena húsáid go príobháideach. Faoin gcomhaontú sin, arna thabhairt i gcrích ar feadh 24 mhí agus bunaithe ar dheonú iasachta ó BMW Bank, ní raibh sé de cheangal ar VK an fheithicil a cheannach ag deireadh na tréimhse conarthaí. An 25 Meitheamh 2019, dúirt VK gur mhian leis tarraingt siar ón gconradh léasaithe. Bhí sé den tuairim nár thosaigh an tréimhse tarraingthe siar 14 lá a leagtar síos leis an dlí náisiúnta ag rith go fóill, toisc nach raibh an fhaisnéis ba cheart a bheith curtha ar fáil dó faoin dlí sin leordhóthanach agus doléite.

I gCásanna C-47/21 agus C-232/21, thug roinnt tomhaltóirí comhaontuithe iasachta i gcrích chun feithiclí paisinéirí athláimhe a cheannach lena n-úsáid go príobháideach. Le linn ullmhú agus thabhairt i gcrích na gcomhaontuithe sin, ghníomhaigh na déileálaithe gluaisteán ónar ceannaíodh na feithiclí mar idirghabhálaithe do C. Bank AG (Cás C-47/21) agus Volkswagen Bank GmbH agus Audi Bank (Cás C-232/21). Ina dhiaidh sin, tharraing na tomhaltóirí sin siar ó na comhaontuithe iasachta a tugadh i gcrích, agus d'iarr siad, go bunúsach, go n-aisíocfaí na tráthchodanna míosúla a íocadh suas go dtí dáta na tarraingthe siar. Dar leo, níor thosaigh an tréimhse tarraingthe siar 14 lá dá bhforáiltear leis an dlí náisiúnta ag rith fós ós rud é nár tarchuireadh an fhaisnéis a bhaineann leis an gceart chun tarraingt siar agus leis an bhfaisnéis éigeantach eile chucu go cuí.

Ina breithiúnas, arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, sonraíonn an Chúirt, i gcomhthéacs conartha chun mótarfheithicil a léasú gan aon oibleagáid ar an tomhaltóir í a cheannach, raon feidhme Threoir 2002/65 [356], Threoir 2008/48 [357] agus Threoir 2011/83 [358] maidir le cosaint tomhaltóirí agus raon feidhme na gcoincheap 'conradh seirbhíse', 'cianchonradh' agus 'conradh seacháitribh' de réir bhrí na Treorach deiridh sin. Ina theannta sin, rialaíonn sí, i gcomhthéacs comhaontuithe creidmheasa, maidir le roinnt gnéithe d'oibleagáid creidiúnaithe faoi Threoir 2008/48 faisnéis a chur ar fáil do thomhaltóirí a bhaineann, *inter alia*, leis an gceart chun tarraingt siar agus leis na hiarmhairtí a bhaineann le faisnéis mhícheart nó neamhiomlán a sholáthar maidir le feidhmiú an chirt sin. Thairis sin, déileálann an Chúirt, arís sa chomhthéacs sin agus faoin Treoir sin, leis an gceist maidir le mí-úsáid an chirt chun tarraingt siar ag an tomhaltóir agus leis an gceist an bhfuil cosc ama ar an gceart sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, scrúdaíonn an Chúirt cineál comhaontaithe léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil gan aon oibleagáid ar an tomhaltóir í a cheannach, i bhfianaise Threoir 2002/65, Threoir 2008/48 agus Threoir 2011/83.

Ar an gcéad dul síos, maidir le Treoir 2011/83, rialaíonn an Chúirt go dtagann comhaontú léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil, arb é is príomhthréith dó nach bhforáiltear leis an gconradh sin ná le conradh ar leith go gceanglaítear ar an tomhaltóir an fheithicil a cheannach ar dhul in éag an chonartha, faoi raon feidhme na Treorach sin, mar 'c[h]onradh seirbhíse' de réir bhrí Airteagal 2(6) de. [359] Tá sainmhíniú leathan ar an gcoincheap sin agus ní mór a thuiscint go n-áirítear gach conradh nach

---

356 Treoir 2002/65/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Meán Fómhair 2002 maidir le cianmhargú seirbhísí airgeadais tomhaltóirí agus lena leasaítear Treoir 90/619/CEE ón gComhairle agus Treoracha 97/7/CE agus 98/27/CE (IO 2002 L 271, lch. 16).

357 Treoir 2008/48/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2008 maidir le comhaontuithe creidmheasa le haghaidh tomhaltóirí agus lena n-aisghairtear Treoir 87/102/CEE ón gComhairle (IO 2008 L 133, lch. 66).

358 Treoir 2011/83/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le cearta tomhaltóirí, lena leasaítear Treoir 93/13/CEE ón gComhairle agus Treoir 1999/44/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 85/577/CEE ón gComhairle agus Treoir 97/7/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO 2011 L 304, lch. 64).

359 Faoi Airteagal 2(6) de Threoir 2011/83, ciallaíonn an téarma 'conradh seirbhíse' 'aon chonradh seachas conradh díolacháin faoina soláthraíonn an trádálaí seirbhís don tomhaltóir, nó faoina ngeallann sé seirbhís a sholáthar dó, agus faoina n-íocann an tomhaltóir praghas na seirbhíse sin nó faoina ngeallann sé an praghas sin a íoc'.

dtagann faoin gcoincheap 'conradh díolacháin', dá bhforáiltear leis an Treoir chéanna. [360] Sa chás seo, ní thagann conradh léasaithe trína ngeallann soláthróir feithicil a chur ar fáil do thomhaltóir mar mhalairt ar íocaíochtaí tráthchoda gan aon oibleagáid an fheithicil sin a cheannach ag deireadh an léasaithe faoin gcoincheap deiridh sin, ós rud é nach bhforáiltear ann d'aistriú úinéireachta na feithicle chuig an tomhaltóir. Ní thagann comhaontú léasaithe den sórt sin ach oiread faoi liosta na gconarthaí a eisiatar ó raon feidhme Threoir 2011/83. [361]

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt nach dtagann comhaontú den sórt sin faoi raon feidhme Threoir 2008/48. Cé go dtagann sé faoin gcoincheap 'léasú' dá bhforáiltear sa Treoir sin, [362] eisiatar go sainráite é mar sin féin ó raon feidhme na Treorach sin ós rud é nach bhfuil aon oibleagáid ar an tomhaltóir ábhar an chonartha a cheannach ag deireadh an chonartha.

Ar an tríú dul síos, maidir le Treoir 2002/65, measann an Chúirt freisin nach dtagann comhaontú léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil, arb é is príomhthréith leis go háirithe nach bhforáiltear sa chonradh sin ná i gconradh ar leith go gceanglaítear ar an tomhaltóir an fheithicil a cheannach ar dhul in éag an chonartha, faoi raon feidhme na Treorach sin. Cuireann an Chúirt in iúl, d'fhonn teacht faoina raon feidhme, nach mór gurb é is cuspóir do chomhaontú, *inter alia*, 'seirbhís airgeadais' [363] a sholáthar, amhail seirbhís a bhaineann le creidmheas. Cé gur fíor go n-áirítear gné chreidmheasa agus gné léasaithe araon i gcomhaontú léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil gan oibleagáid í a cheannach, tugann an Chúirt dá haire nach féidir, go bunúsach, conradh den sórt sin a idirdhealú ó chomhaontú fadtéarmach cíosa feithicle. Ós rud é gurb é príomhábhar an chineáil sin comhaontaithe an fheithicil a léasú, ní féidir é a aicmiú mar chonradh seirbhíse airgeadais a bhaineann le creidmheas.

Sa dara háit, i gcomhthéacs léiriú Threoir 2011/83 i ndáil le comhaontú léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil gan aon oibleagáid ar an tomhaltóir í a cheannach, scrúdaíonn an Chúirt, ar dtús, na coincheapa 'cianchonradh' [364] agus 'conradh seacháitribh'. [365]

Dá bhrí sin, sonraíonn an Chúirt, ar thaobh amháin, nach féidir conradh seirbhíse a tugadh i gcrích idir tomhaltóir agus trádálaí, trí bhíthin cianchumarsáide, a aicmiú mar 'c[h]ianchonradh' i gcás inar tharla an chéim chaibidlíochta roimh an tabhairt i gcrích sin i láthair fhisiciúil chomhuaineach an tomhaltóra agus idirghabhálaí a bhí ag gníomhú in ainm nó thar ceann an trádálaí, a thug an fhaisnéis uile dá dtagraítear i dTreoir 2011/83 [366] don tomhaltóir, rud a chuireann ar chumas an tomhaltóra

---

360 Faoi Airteagal 2(5) de Threoir 2011/83, sainmhínítear 'conradh díolacháin' mar 'aon chonradh faoina n-aistríonn an trádálaí úinéireacht na n-earraí chuig an tomhaltóir nó faoina ngeallann sé úinéireacht na n-earraí sin a aistriú chuig an tomhaltóir agus faoina n-íocann an tomhaltóir an praghas na n-earraí nó faoina ngeallann sé praghas na n-earraí a íoc, lena n-áirítear conarthaí a bhaineann le hearraí agus seirbhísí araon'.

361 Mar a fhoráiltear in Airteagal 3(3) de Threoir 2011/83.

362 De réir bhrí Airteagal 2(2)(d) de Threoir 2008/48.

363 Faoi Airteagal 2(b) de Threoir 2002/65, tagann 'aon seirbhís a bhaineann le baincéireacht, creidmheas, árachas, pinsin phearsanta, infheistíochtaí agus íocaíochtaí' faoi choincheap na seirbhíse airgeadais.

364 Faoi Airteagal 2(7) de Threoir 2011/83, áirítear leis an gcoincheap sin 'aon chonradh arna thabhairt i gcrích idir an trádálaí agus an tomhaltóir, faoi chianscéim eagraithe díolacháin nó soláthair seirbhíse, gan láithreacht fhisiciúil chomhuaineach an trádálaí agus an tomhaltóra, trí úsáid eisiach a bhaint as modh cianchumarsáide amháin nó níos mó, suas go dtí an t-am a tugadh an conradh i gcrích, agus an t-am a tugadh an conradh i gcrích san áireamh'.

365 Faoi Airteagal 2(8) de Threoir 2011/83, cumhdaítear leis an gcoincheap sin 'aon chonradh idir an trádálaí agus an tomhaltóir a chur i gcrích i láthair fhisiciúil chomhuaineach an trádálaí agus an tomhaltóra, in áit nach áit ghnó an trádálaí é'.

366 Go háirithe in Airteagal 6 de Threoir 2011/83.

ceisteanna a chur air faoin gconradh a bhí beartaithe nó faoin tairiscint a bhí beartaithe, chun aon éiginnteacht maidir le raon feidhme aon rannpháirtíochta conarthaí leis an trádálaí a dhíchur.

Ar an taobh eile, measann an Chúirt nach féidir conradh seirbhíse a tugadh i gcrích idir tomhaltóir agus trádálaí a aicmiú mar 'c[h]onradh seacháitribh' más rud é, le linn na céime ullmhúcháin sula dtugtar i gcrích é trí bhíthin cianchumarsáide, gur thaistil an tomhaltóir chuig áitreabh gnó idirghabhálaí a bhí ag gníomhú in ainm nó thar ceann an trádálaí chun an conradh sin a chaibidliú, ach atá ag feidhmiú i réimse gníomhaíochta seachas an trádálaí sin, ar choinníoll go gcomhlíontar dhá choinníoll. Ní mór go bhféadfadh an tomhaltóir, mar ghnáth-thomhaltóir, atá réasúnta maith ar an eolas agus réasúnta géarchúiseach agus cáiréiseach, a bheith ag súil leis, trí chuairt a thabhairt ar áitreabh gnó an idirghabhálaí, go bhféadfadh an tomhaltóir sin a bheith ina ábhar do shirtheoireacht tráchtála ag an trádálaí chun conradh seirbhíse a chaibidliú agus a thabhairt i gcrích leis an trádálaí agus go bhféadfadh sé a thuiscint go héasca go raibh an t-idirghabhálaí ag gníomhú in ainm an trádálaí nó thar a cheann.

Ar an dara dul síos, agus scrúdú á dhéanamh ar na heisceachtaí a leagtar síos in Airteagal 16 de Threoir 2011/83 nach bhfuil aon cheart chun tarraingt siar ag an tomhaltóir i gcásanna áirithe, measann an Chúirt go dtagann comhaontú léasaithe a bhaineann le mótarfheithicil a tugadh i gcrích idir trádálaí agus tomhaltóir agus a aicmítear mar chonradh cianseirbhíse nó mar chonradh seirbhíse seacháitribh de réir bhrí na Treorach sin faoin eisceacht a bhaineann le soláthar seirbhísí carranna ar cíos lena ngabhann dáta sonrach nó tréimhse shonrach feidhmíochta, [367] ós rud é gurb é príomhchuspóir conartha den sórt sin cead a thabhairt don tomhaltóir feithicil a úsáid don tréimhse shonrach i gcomaoin íocaíocht rialta suimeanna airgid dá bhforáiltear sa chonradh sin.. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, ar an gcéad dul síos, gur féidir leis an téarma 'sonrach' dá dtagraíonn an eisceacht sin conarthaí léasaithe fadtéarmacha a chumhdach freisin, amhail an comhaontú léasaithe 24 mhí sna príomhimeachtaí, ar choinníoll go sonraítear an tréimhse sin ar bhealach atá beacht go leor sa chonradh. Ar an taobh eile, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhthéacs comhaontaithe léasaithe a bhaineann le feithicil a ceannaíodh go sonrach arna iarraidh sin don tomhaltóir chun sonraíochtaí an tomhaltóra a chomhlíonadh, go bhféadfadh deacrachtaí a bheith ag an trádálaí, dá ndeonófaí ceart chun tarraingt siar don tomhaltóir, an fheithicil a ath-leithdháileadh. Mar gheall ar na sonraíochtaí sin go háirithe, d'fhéadfadh sé nach n-éireodh leis an trádálaí, laistigh de thréimhse réasúnta tar éis fheidhmiú an chirt tarraingt siar, an fheithicil a shannadh d'úsáid choibhéiseach eile ar feadh na tréimhse a chomhfhreagraíonn d'fhad an léasaithe dá bhforáiltear i dtosach, gan dochar suntasach eacnamaíoch a dhéanamh.

Sa tríú háit, i gcomhthéacs léiriú Threoir 2008/48, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go dtagann na comhaontuithe iasachta sin chun feithiclí paisinéirí athláimhe a cheannach lena n-úsáid go príobháideach, atá faoi shaincheist i gCásanna C-47/21 agus C-232/21, faoi raon feidhme Threoir 2008/48 mar chomhaontuithe creidmheasa. [368]

Ina dhiaidh sin, sonraíonn an Chúirt raon feidhme oibleagáid an trádálaí maidir leis an bhfaisnéis atá le soláthar i gcomhaontuithe creidmheasa a thagann faoi raon feidhme na Treorach sin [369] agus, go

---

367 Baineann Airteagal 16(l) de Threoir 2011/83 leis an eisceacht a bhaineann le 'soláthar seirbhísí cóiríochta seachas chun críocha cónaithe, iompar earraí, carr ar cíos, lónadóireacht nó seirbhísí a bhaineann le gníomhaíochtaí fóillíochta má dhéantar foráil sa chonradh do dháta nó do thréimhse shonrach feidhmíochta'.

368 I gcomhréir le hAirteagal 2(1) de Threoir 2008/48.

369 Mar a fhoráiltear in Airteagal 10(2) de Threoir 2008/48.

háirithe, a oibleagáid tuairiscithe maidir leis an gceart chun tarraingt siar. [370] Mar sin, rialaíonn an Chúirt go gcuirtear cosc leis an oibleagáid sin ar reachtaíocht náisiúnta lena mbunaítear toimhde dhlíthiúil go gcomhlíonann an trádálaí a oibleagáid an tomhaltóir a chur ar an eolas faoina cheart chun tarraingt siar, i gcás ina dtagraíonn sé, i gconradh, d'fhorálacha náisiúnta a thagraíonn iad féin do shamhail d'fhaisnéis rialála a bhaineann leis an gceart chun tarraingt siar, agus téarmaí atá sa tsamhail sin á n-úsáid aige nach gcomhlíonann ceanglais Threoir 2008/48. [371] Mura féidir reachtaíocht náisiúnta den sórt sin a léiriú ar bhealach atá comhsheasmhach leis an Treoir sin, ní cheanglaítear ar chúirt náisiúnta a éisteann díospóid idir daoine aonair amháin, ar bhonn dhlí an Aontais amháin, an reachtaíocht sin a dhífheidhmiú, gan dochar don fhéidearthacht atá ag an gcúirt neamhaird a thabhairt uirthi ar bhonn a dlí baile agus, ina éagmais sin, ar cheart an pháirtí a ndearnadh díobháil dó de dheasca neamh-chomhlíonadh an dlí náisiúnta le dlí an Aontais cúiteamh a lorg as an damáiste a d'fhulaing sí dá bharr sin.

Ar deireadh, rialaíonn an Chúirt maidir le gnéithe éagsúla a bhaineann leis an gceart chun tarraingt siar, dá bhforáiltear i dTreoir 2008/48. [372]

Ar an gcéad dul síos, sonraítear ann túsphointe na tréimhse tarraingthe siar. I ndáil leis sin, i gcás ina gcruthófar go bhfuil an fhaisnéis a chuir an creidiúnaí ar fáil don tomhaltóir faoin Treoir [373] sin neamhiomlán nó mícheart, ní chuirfear tús leis an tréimhse 14 lá a leagtar síos le Treoir 2008/48 ach amháin más rud é nach dócha go ndéanfaidh cineál neamhiomlán nó mícheart na faisnéise sin difear do chumas an tomhaltóra measúnú a dhéanamh ar mhéid a chearta agus a oibleagáidí faoin Treoir sin ná ar a chinneadh an conradh a thabhairt i gcrích agus, i gcás inarb iomchuí, nach bhféadfadh sé a chearta a fheidhmiú, go bunúsach, faoi na coinníollacha céanna a bheadh i bhfeidhm dá gcuirfí an fhaisnéis sin ar fáil ar bhealach iomlán cruinn. Ní féidir soláthar faisnéise neamhiomláine nó míchirte a ionannú le mainneachtain faisnéis a sholáthar ach amháin ar choinníoll go gcuirtear an tomhaltóir amú dá bhrí sin maidir lena chearta agus a oibleagáidí, agus, dá bhrí sin, go bhfuil conradh tugtha i gcrích aige arbh fhéidir nach mbeadh tugtha i gcrích aige dá mbeadh an fhaisnéis iomlánagus cheart ar fad aige.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt anailís ar thionchar lán-chomhlíonadh comhaontaithe creidmheasa maidir leis an gceart tarraingt siar a choinneáil. Dá bhrí sin, measann sé go bhfuil díothú an chirt sin i gceist le lán-chomhlíonadh comhaontaithe den sórt sin. Ós rud é gurb ionann comhlíonadh conartha agus an sásra nádúrtha chun oibleagáidí conarthacha a mhúchadh, ní féidir le tomhaltóir a bheith ag brath a thuilleadh ar an gceart chun tarraingt siar a luaithe a bheidh an comhaontú creidmheasa comhlíonta ina iomláine ag na páirtithe agus, dá bhrí sin, tar éis deireadh a theacht leis na hoibleagáidí frithpháirteacha a eascraíonn as an gcomhaontú sin.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an gceist faoi fheidhmiú a chirt tarraingt siar ag an tomhaltóir, chinn an Chúirt nach féidir leis an gcreidiúnaí a phléadáil go bailí, mar gheall ar iompar an tomhaltóra idir tabhairt i gcrích an chonartha agus feidhmiú an chirt tarraingt siar, gur bhain sé mí-úsáid as an gceart sin i gcás, mar gheall ar chineál neamhiomlán nó mícheart na faisnéise atá sa chomhaontú creidmheasa, de shárú ar Threoir 2008/48, nár cuireadh tús leis an tréimhse tarraingthe siar toisc go

---

370 Leagtar síos le hAirteagal 10(2)(p) de Threoir 2008/48 oibleagáid a lua i gcomhaontuithe creidmheasa cibé acu is ann nó nach ann do cheart chun tarraingt siar, an tréimhse ar féidir an ceart sin a fheidhmiú lena linn agus coinníollacha eile lena rialaítear feidhmiú an chirt sin.

371 Airteagal 10(2)(p) de Threoir 2008/48.

372 Faoi Airteagal 14(1) de Threoir 2008/48, beidh tréimhse 14 lá féilire ag an tomhaltóir chun tarraingt siar as an gcomhaontú creidmheasa gan aon chúis a thabhairt.

373 Faoi Airteagal 10(2) de Threoir 2008/48.

ndearna an cineál sin difear do chumas an tomhaltóra measúnú a dhéanamh ar mhéid a chearta agus a oibleagáidí faoin Treoir sin agus ar a chinneadh an comhaontú a thabhairt i gcrích.

Ar an gceathrú dul síos, agus rialú á dhéanamh ar cibé an d'fhéadfadh cosc ama a bheith ar an gceart chun tarraingt siar, tugann an Chúirt dá haire go gcuirtear cosc le Treoir 2008/48 ar an gcreidiúnaí a bheith in ann, i gcás ina bhfeidhmíonn an tomhaltóir a cheart chun tarraingt siar i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos leis an Treoir sin, [374] a phléadáil go bhfuil cosc ama ar an gceart sin i gcás nach raibh ceann amháin ar a laghad den fhaisnéis éigeantach dá dtagraítear sa Treoir sin [375] san áireamh sa chomhaontú creidmheasa nó i gcás inar tháinig sé chun solais ar bhealach neamhiomlán nó mícheart gan é a bheith curtha in iúl go cuí ina dhiaidh sin agus, ar an gcúis sin, nár thosaigh an tréimhse tarraingthe siar. Ní dhéantar foráil i dTreoir 2008/48 maidir le haon teorainn ama ar fheidhmiú a chirt tarraingt siar ag an tomhaltóir sa chás a luaitear go díreach. Dá réir sin, ní féidir leis an reachtaíocht náisiúnta teorainn den sórt sin a fhorchur.

Ar an gcúigiú dul síos, scrúdaíonn an Chúirt éifeachtaí an chirt tarraingt siar. Dá bhrí sin, tugann sí faoi deara go gcuirtear cosc leis an gceart sin, arna léamh i gcomhar le prionsabal na héifeachtachta, ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear, i gcás ina dtarraingeoidh an tomhaltóir siar ó chonradh creidmheasa nasctha, [376] nach mór dó na hearraí a mhaoinítear leis an gcreidmheas a thabhairt ar ais don chreidiúnaí nó fógra foirmiúil a thabhairt dó chun an na hearraí sin a aisghabháil gan oibleagáid a bheith ar an gcreidiúnaí sin, ag an am céanna, tráthchodanna míosúla an chreidmheasa a d'íoc an tomhaltóir cheana a aisíoc. Faoi réir na bhfíoruithe atá le déanamh ag an gcúirt a rinne an tarchur, tá rialacha nós imeachta náisiúnta lena gceanglaítear ar an iasachtaí a tharraingíonn siar na hearraí a mhaoinítear leis an gcreidmheas a thabhairt ar ais don chreidiúnaí nó fógra foirmiúil a bheith tugtha aige na hearraí sin a aisghabháil gan an creidiúnaí sin a bheith faoi cheangal ag oibleagáid aisíoc a dhéanamh ag an am céanna leis na tráthchodanna míosúla creidmheasa a íocadh cheana, de chineál ina bhfuil sé dodhéanta nó ródheacair i gcleachtas an ceart chun tarraingt siar a fheidhmiú.

---

374 Mar a fhoráiltear in Airteagal 14(1) de Threoir 2008/48.

375 Mar a fhoráiltear in Airteagal 10(2) de Threoir 2008/48.

376 De réir bhrí Airteagal 3(n) de Threoir 2008/48.

XVI. Fuinneamh

Breithiúnas an 30 Márta 2023, *Green Network* (*Ordú chun costais a aisíoc*)
(C-5/22, EU:C:2023:273)

(Tarchur chun réamhrialú – Margadh inmheánach leictreachais – Treoir 2009/72/CE – Airteagal 37– Iarscríbhinn I – Dualgais agus cumhachtaí an údaráis rialála náisiúnta – Cosaint an tomhaltóra – Costais bainistíochta riaracháin – Cumhacht an údaráis rialála náisiúnta chun aisíocaíocht suimeanna a íocann custaiméirí deiridh de bhun clásail chonarthacha ar fhorchuir an t-údarás sin pionós ina leith a ordú)

In 2019, d'fhorchuir Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (an tÚdarás Rialála um Fhuinneamh, Líonraí agus an Comhshaol, an Iodáil) fíneáil riaracháin EUR 655000 ar Líonra Glas, gnóthas dáileacháin leictreachais agus gáis nádúrtha san Iodáil, as oibleagáidí maidir le trédhearcacht taraife a shárú. Chomh maith leis sin, d'ordaigh an t-údarás sin don ghnóthas sin suim EUR 13 987 495.22 a aisíoc lena chustaiméirí deiridh, suim a sonrascadh chucu i leith costais bainistíochta riaracháin de bhun téarma conarthach a mheasann an t-údarás sin a bheith neamhdhleathach.

Tar éis agóid nár éirigh leis i gcoinne an chinnidh sin os comhair cúirte riaracháin, thug Green Network achomharc os comhair Consiglio di Stato (Comhairle Stáit, an Iodáil), inar mhaígh sé go raibh

cumhacht an údaráis rialála náisiúnta a cheangal go n-aisíocfaí suimeanna a sonrascadh do chustaiméirí, dá bhforáiltear faoi dhlí na hIodáile, contrártha le Treoir 2009/72. 377

Sa chomhthéacs sin, tharchuir an Chomhairle Stáit dhá cheist chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú maidir le hAirteagal 37(1) agus (4) de Threoir 2009/72, maidir le cumhachtaí na n-údarás rialála, agus Iarscríbhinn I a ghabhann léi, ina leagtar amach na bearta atá le glacadh ag na Ballstáit chun tomhaltóirí a chosaint.

Ina breithiúnas, sonraíonn an Chúirt nach gcuireann Airteagal 37(1)(i) agus (n) 378 agus Airteagal 37(4)(d) 379 de Threoir 2009/72 agus Iarscríbhinn I a ghabhann léi cosc ar Bhallstát an chumhacht a thabhairt d'údarás rialála náisiúnta a ordú do ghnóthais leictreachais a gcustaiméirí deiridh a aisíoc as na suimeanna a d'íoc na custaiméirí sin chun 'costais bhainistíochta riaracháin' a chumhdach de bhun téarma chonarthaigh a mheasann an t-údarás sin a bheith neamhdhleathach. Is amhlaidh atá i gcásanna nach bhfuil an t-ordú aisíocaíochta sin bunaithe ar cháilíocht na seirbhíse ábhartha arna soláthar ag na gnóthais sin, ach ar shárú na n-oibleagáidí a bhaineann le trédhearcacht taraife.

Cinntí na Cúirte Breithiúnais

Measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, chun cuspóirí Threoir 2009/72 a bhaint amach, go gceanglaítear leis an Treoir sin ar na Ballstáit cumhachtaí leathana a thabhairt dá n-údaráis rialála náisiúnta chun an margadh leictreachais a rialáil agus faireachán a dhéanamh air, go háirithe d'fhonn cosaint tomhaltóirí a áirithiú.

Ar an dara dul síos, tugann sé dá aire nach luaitear in Airteagal 37 de Threoir 2009/72, a bhaineann le dualgais agus cumhachtaí an údaráis rialála, an chumhacht chun a cheangal ar ghnóthais leictreachais aon suimeanna a fuarthas a aisíoc i gcomaoin faoi théarma conarthach a mheastar a bheith neamhdhleathach. Mar sin féin, le húsáid na bhfocal 'beidh na cumhachtaí seo a leanas ar a laghad ag an údarás rialála' in Airteagal 37(4) de Threoir 2009/72, léirítear go bhféadfar cumhachtaí seachas na cumhachtaí sin a luaitear go sainráite in Airteagal 37(4) a thabhairt d'údarás den sórt sin chun a chumasú dó na cúraimí dá dtagraítear in Airteagal 37(1), (3) agus (6) den Treoir sin a chur i gcrích.

Thairis sin, maidir le comhlíonadh na n-oibleagáidí trédhearcachta atá ar ghnóthais leictreachais agus tomhaltóirí a chosaint, tagann sé faoi raon feidhme dhualgais na n-údarás rialála náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 37(1), (3) agus (6) den Treoir sin.

Measann an Chúirt, dá bhrí sin, go bhféadfaidh Ballstát an chumhacht a dheonú d'údarás den sórt sin a cheangal ar na hoibreoirí sin suimeanna a aisíoc a fuair siad de shárú ar cheanglais maidir le cosaint tomhaltóirí, go háirithe na suimeanna sin a bhaineann leis an oibleagáid trédhearcachta agus le cruinneas an tsonraisc.

---

377 Treoir 2009/72/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/54/CE (IO 2009 L 211, lch. 55).

378 Baineann na forálacha sin, faoi seach, le dualgais na n-údarás rialála maidir le comhlíonadh oibleagáidí trédhearcachta agus cosaint tomhaltóirí a áirithiú.

379 Foráiltear leis an bhforáil sin go mbeidh sé de chumhacht ag údaráis rialála pionóis éifeachtacha, chomhréireacha agus athchomhairleacha a fhorchur ar ghnóthais leictreachais nach gcomhlíonann a n-oibleagáidí faoi Threoir 2009/72 nó faoi aon chinntí ábhartha ón údarás rialála atá ceangailteach ó thaobh dlí, nó moladh a dhéanamh go ngearrfadh cúirt inniúil pionóis den sórt sin orthu.

Ní chaitear amhras ar léirmhíniú den sórt sin toisc go bhforáiltear le hAirteagal 36 de Threoir 2009/72, go bunúsach, go bhfuil an t-údarás rialála náisiúnta chun na bearta is gá a dhéanamh 'i ndlúthchomhar le húdaráis náisiúnta ábhartha eile lena n-áirítear údaráis iomaíochta, de réir mar is iomchuí, agus gan dochar dá n-inniúlachtaí', nó go bhfuil na focail 'in éineacht le húdaráis ábhartha eile' in Airteagal 37(1)(n) den Treoir sin.

Ní léir ó na forálacha sin, i gcás mar sin sna príomhimeachtaí, nach bhféadfaidh ach ceann amháin de na húdaráis náisiúnta eile sin a ordú go n-aisíocfar suimeanna a fuair gnóthais leictreachais go míchuí ó na custaiméirí deiridh. Os a choinne sin, tugann úsáid na bhfocal 'de réir mar is iomchuí' le tuiscint nach bhfuil gá le comhairliúchán den sórt sin ach amháin i gcás inar dócha go mbeidh impleachtaí ag an mbeart a bhfuil sé beartaithe é a ghlacadh d'údaráis ábhartha eile.

Ar deireadh, luann an Chúirt, a mhéid a thagann cosaint tomhaltóirí agus comhlíonadh oibleagáidí trédhearcachta faoi raon feidhme na ndualgas dá dtagraítear in Airteagal 37 de Threoir 2009/72, nach mbaineann an chúis bheacht leis an bhfáth, chun ceann de na dualgais sin a chomhlíonadh, go n-ordaítear do ghnóthas leictreachais a chustaiméirí a aisíoc.

XVII. Comhaontuithe idirnáisiúnta [380]

1. Inniúlacht sheachtrach an Aontais

Breithiúnas an 17 Eanáir 2023 (an Mór-Dhlísheomra), *an Spáinn* v *an Coimisiún* (C-632/20 P, EU:C:2023:28)

(Achomharc – Caidreamh seachtrach – Comhaontú Cobhsaíochta agus Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt amháin, agus an Chosaiv, den pháirt eile – Cumarsáid leictreonach – Rialachán (AE) 2018/1971 – Comhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC) – Airteagal 35(2) – Rannpháirtíocht údarás rialála na Cosaive sa chomhlacht sin – Coincheapa "tríú tír" agus "tríú Stát" – Inniúlacht an Choimisiúin Eorpaigh)

Idir 2001 agus 2015, shínigh an tAontas Eorpach comhaontuithe Ccbhsaíochta agus comhaontuithe (CCCanna) le sé thír de chuid na mBalcán Thiar, an Chosaiv san áireamh. Sa chomhthéacs sin, d'iarr an Coimisiún Eorpach gníomhartha chun go ndéanfar, *inter alia*, reachtaíocht na dtíortha seo a ailíniú le reachtaíocht an Aontais agus na Balcáin Thiar a chomhtháthú i gcomhlachtaí rialála a bhí ann cheana féin, amhail Comhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC) a bunaíodh le Rialachán 2018/1971. [381] D'fhonn caidreamh níos dlúithe a chruthú idir údaráis náisiúnta rialála (ÚNRanna) an Aontais agus na mBalcán Thiar, ghlac an Coimisiún, an 18 Márta 2019, sé chinneadh maidir le rannpháirtíocht ÚNRanna ó thíortha na mBalcán Thiar in BEREC. Ina measc siúd, tá cinneadh faoinar cheadaigh an Coimisiún do ÚNR na Cosaive páirt a ghlacadh i mBord Rialtálaithe agus meithleacha BEREC agus i mBord Bainistíochta Oifig BEREC ('an cinneadh faoi chonspóid'). [382]

Bhí caingean tugtha ag Ríocht na Spáinne chun an cinneadh faoi chonspóid a neamhniú ar an bhforas gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 35 de Rialachán 2018/1971. [383] Mhaígh sí, go bunúsach,

---

380 L'arrêt du 12 octobre 2023, ***BA (Successions – Politique sociale de logement dans l'Union)*** (C-670/21, EU:C:2023:763) doit également être signalé sous cette rubrique. Cet arrêt est présenté sous la rubrique III.3 « Libre circulation des capitaux ».

381 Rialachán (AE) 2018/1971 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 lena mbunaítear Comhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (BEREC) agus Gníomhaireacht Tacaíochta BEREC (Oifig BEREC), lena leasaítear Rialachán (AE) 2015/2120 agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1211/2009 (IO 2018 L 321, lch. 1).

382 Cinneadh ón gCoimisiún Eorpach an 18 Márta 2019 maidir le rannpháirtíocht údarás rialála náisiúnta na Cosaive i gComhlacht na Rialálaithe Eorpacha um Chumarsáid Leictreonach (IO 2019 C 115, lch. 26).

383 Faoin bhforáil sin, dar teideal 'Comhar le comhlachtaí de chuid an Aontais, le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta': ' 1. A mhéid is gá chun na cuspóirí a leagtar amach sa Rialachán seo a bhaint amach agus chun a chúraimí a chur i gcrích, agus gan dochar d'inniúlachtaí na mBallstát agus institiúidí an Aontais, féadfaidh BEREC agus Oifig BEREC oibriú i gcomhar le comhlachtaí inniúla, oifigí, gníomhaireachtaí agus grúpaí comhairleacha de chuid an Aontais, le húdaráis inniúla tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta. Chuige sin, féadfaidh BEREC agus Oifig BEREC, tar éis dóibh réamhúdarú a fháil ón gCoimisiún, socruithe oibre a bhunú. Ní chruthófar oibleagáidí dlí de bharr na socruithe sin. 2. Beidh an Bord Rialálaithe, na meithleacha agus an Bord Bainistíochta oscailte do rannpháirtíocht údarás rialála tríú tíortha a bhfuil an phríomhfhreagracht orthu i réimse na cumarsáide leictreonaí, i gcásanna ina bhfuil comhaontuithe chuige sin déanta ag na tríú tíortha sin leis an Aontas. Faoi fhorálacha ábhartha na gcomhaontuithe sin, forbrófar socruithe oibre lena sonrófar, go háirithe, cineál, méid agus modh rannpháirtíochta údaráis rialála na dtríú tíortha sin lena mbaineann gan ceart vótála a bheith acu in obair BEREC agus Oifig BEREC, lena n-áirítear forálacha a bhaineann lena rannpháirtíocht i dtionscnaimh a chuireann BEREC i gcrích, le

gur sháraigh an cinneadh sin an coincheap 'tríú tír' a úsáideadh san fhoráil sin, agus nach féidir leis an gCosaiv teacht faoi raon na forála sin ós rud é nach Stát ceannasach í. Dhíbh an Chúirt Ghinearálta an chaingean sin ina hiomláine ina breithiúnas an 23 Meán Fómhair 2020, an Spáinn v an Coimisiún ('an breithiúnas faoi achomharc'). [384]

In achomharc a thug Ríocht na Spáinne, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, breithiúnas na Cúirte Ginearálta agus an cinneadh faoi chonspóid ón gCoimisiún ar neamhní, ar an bhforas go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus í den tuairim [385] gur leis an Coimisiún amháin, faoi Airteagal 17 CAE, an inniúlacht chun na socruithe oibre is infheidhme maidir le rannpháirtíocht ÚNRanna ó thríú tíortha in BEREC a bhunú, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971.

Breithniú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, maidir leis an gcoincheap 'tríú tír' a úsáidtear in Airteagal 35 de Rialachán 2018/1971, measann an Chúirt, ar dtús, nach féidir a bhrí a chinneadh le léirmhíniú litriúil ar na Conarthaí. Thairis sin, ní úsáideann gach leagan teanga de Chonarthaí AE agus FAE na téarmaí 'tríú Stát' agus 'tríú tír' le chéile. Mar sin féin, ní mór forálacha dhlí an Aontais a léirmhíniú agus a chur i bhfeidhm go haonfhoirmeach, i bhfianaise na leaganacha a dréachtaíodh i dteangacha uile an Aontais Eorpaigh agus, i gcás éagsúlacht idir na leaganacha éagsúla sin, ní mór an fhoráil atá i gceist a léirmhíniú trí thagairt a dhéanamh do scéim ghinearálta agus do chuspóir na reachtaíochta ar cuid di í. Ní féidir leis an bhfoclaíocht a úsáidtear i gceann amháin de na leaganacha teanga de fhoráil de dhlí an Aontais feidhmiú mar an t-aon bhunús amháin le léirmhíniú na forála sin. Sa chás seo, chinn an Chúirt Ghinearálta, agus í den tuairim go gceadaítear le forálacha Chonradh FAE a bhaineann le 'tríú Stát' comhaontuithe idirnáisiúnta a thabhairt i gcrích le heintitis 'nach Stáit iad', gur bhain scóip an choincheapa 'tríú tír', de réir bhrí Airteagal 35(2), le níos mó ná Stáit cheannasacha amháin. Cinneadh sin, áfach, gan an Chúirt Ghinearálta ag cur san áireamh na difríochtaí idir na leaganacha teanga de Chonarthaí AE agus FAE, cé nach dtacaíonn an fhoclaíocht leis an gconclúid go bhfuil difríocht brí idir na téarmaí 'tríú tír' agus 'tríú Stát'. Thairis sin, ós rud é nach bhfuil an téarma 'tríú tír' le feiceáil sna leaganacha teanga go léir de Rialachán 2018/1971, agus nach n-úsáidtear ach coibhéis an téarma 'tríú Stát' i gcuid acu, cinneann an Chúirt go bhfuil hearráid dlí déanta ag an gCúirt Ghinearálta ina réasúnaíocht.

---

ranníocaíochtaí airgeadais agus le cúrsaí foirne Oifig BEREC. I dtaca le cúrsaí foirne, comhlíonfaidh na socruithe sin na Rialacháin Foirne ar aon nós. [...]'

384 Breithiúnas an 23 Meán Fómhair 2020, *an Spáinn* v *an Coimisiún* (T-370/19, EU:T:2020:440).

385 Féach míreanna 77 agus 82 de bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta an 23 Meán Fómhair 2020, *an Spáinn* v *an Coimisiún* (T-370/19, EU:T:2020:440).

Ós rud é go raibh an chuid oibríochtúil den bhreithiúnas atá faoi achomharc, áfach, bunaithe ar fhorais dhlíthiúla eile, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais ansin an raibh an Chúirt Ghinearálta i dteideal teacht ar an gconclúid nár sháraigh an Coimisiún Airteagal 35 de Rialachán 2018/1971 agus í ag caitheamh leis an gCosaiv mar 'thríú tír' de réir bhrí na forála sin. Maidir leis sin, d'fhonn éifeachtacht Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971 a chinntiú, ní mór a bheith in ann caitheamh le heintiteas críche atá suite lasmuigh den Aontas Eorpach nach bhfuil aitheanta ag an Aontas Eorpach mar Stát neamhspleách ar an mbealach céanna le 'tríú tír' de réir bhrí na forála sin, agus gan an dlí idirnáisiúnta á shárú. I gcás na Cosaive, mheas an Chúirt Bhreithiúnais Idirnáisiúnta nár sáraíodh, agus dearbhú neamhspleáchais na Cosaive an 17 Feabhra 2008 á ghlacadh, an dlí idirnáisiúnta ginearálta, Rún Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe 1244 (1999) ná an creat bunreachtúil is infheidhme. [386] Thairis sin, mar a deirtear sa chéad nóta bun leathanaigh leis an gcinneadh faoi chonspóid, ní chuireann an comhshamhlú sin thuasluaite isteach ar sheasaimh aonair na mBallstát maidir le cibé an bhfuil stádas mar Stát neamhspleáchag an gCosaiv, mar a éilíonn a údaráis. Measann an Chúirt, mar sin, gur féidir caitheamh leis an gCosaiv mar 'thríú tír' de réir bhrí Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971 gan an dlí idirnáisiúnta a shárú.

Thairis sin, maidir le 'tríú tíortha' a chomhtháthú sa chóras rannpháirtíochta dá bhforáiltear in Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil, de réir na forála sin, rannpháirtíocht ÚNRanna ó thíortha den sórt sin faoi réir dhá choinníoll charnacha, agus iad sin go bhfuil ann do 'chomhaontú' leis an Aontas Eorpach, de pháirt amháin, agus gur tugadh an comhaontú sin i gcrích 'chuige sin', den pháirt eile. Tá roinnt comhaontuithe curtha i gcrích ag an Aontas leis an gCosaiv, rud a aithníonn a chumas comhaontuithe den sórt sin a thabhairt chun críche. Ina measc, tá CCC na Cosaive, [387] lena bhforáiltear in Airteagal 111 go mbainfidh an comhar maidir le líonraí agus seirbhísí cumarsáide leictreonaí go príomha leis na réimsí tosaíochta de acquis an Aontais san earnáil seo agus go neartóidh na páirtithe an comhar sin. Dá bhrí sin, ní mór a mheas gur tugadh CCC na Cosaive i gcrích chun rannpháirtíocht ÚNR na Cosaive i gcomhlachtaí BEREC a chumasú, ós rud é go bhfuil Airteagal 111 den chomhaontú sin dírithe ar ghlacadh acquis an Aontais agus ar an gcomhar idir na páirtithe i réimse na líonraí agus seirbhísí cumarsáide leictreonaí a neartú. Ar deireadh, tugann an Chúirt dá haire, de réir chuspóir an chomhair a shaothraítear, go n-osclaíonn Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971 comhlachtaí áirithe BEREC do rannpháirtíocht ÚNRanna ó thríú tíortha atá inniúil go príomha i réimse na cumarsáide leictreonaí. I bhfianaise na dtosca sin, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus í ag cinneadh nár sháraigh an Coimisiún, leis an gcinneadh faoi chonspóid, Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971, agus í á mheas go bhféadfaí caitheamh leis an gCosaive mar 'thríú tír' de réir bhrí na forála sin.

Sa dara háit, maidir le léirmhíniú na Cúirte Ginearálta ar na hiarmhairtí atá ann toisc nach bhfuil seasamh ag an Aontas Eorpach maidir le stádas na Cosaive faoin dlí idirnáisiúnta, ní sháraítear leis an gcinneadh faoi chonspóid CCC na Cosaive ná Rialachán 2018/1971 toisc amháin go mbunaítear comhoibriú le ÚNRA na Cosaive leis trí na gníomhartha sin a chur i bhfeidhm agus nach dtugann sé aitheantas don Chosaiv mar thríú Stát. Dá bharr sin, ní féidir glacadh an chinnidh faoi chonspóid ag an gCoimisiún a léirmhíniú sa chaoi go gciallaíonn sé go bhfuil aitheantas intuigthe tugtha ag an Aontas do stádas na Cosaive mar Stát neamhspleách.

Sa tríú háit, maidir leis an bpléadáil ina líomhnaítear go raibh an Chúirt Ghinearálta mícheart agus í ag breithniú go bhfreagraíonn an comhar dá dtagraítear in Airteagal 111 de CCC na Cosaive don

---

386 Tuairim Chomhairleach na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta an 22 Iúil 2010, Comhréireacht an dearbhaithe neamhspleáchais aontaobhaigh maidir leis an gCosaiv le dlí idirnáisiúnta (Tuarascálacha CBI 2010, lch. 403).

387 Comhaontú Cobhsaíochta agus Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt amháin, agus an Chosaiv, den pháirt eile (IO 2016 L 71, lch. 3, 'CCC na Cosaive').

rannpháirtíocht a shamhlaítear in Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971, measann an Chúirt nach bhfuil bunús leis sin, agus í den tuairim go háirithe gurb ionann an fhoráil sin de CCC na Cosaive agus comhaontú 'chuige sin', de réir bhrí Rialachán 2018/1971. Samhlaítear le hAirteagal 35(1) den Rialachán sin céimeanna agus cineálacha éagsúla comhoibrithe, go háirithe trí shocruithe oibre le ÚNRanna ó thríú tíortha. Ar an taobh eile, ní féidir rannpháirtíocht ÚNR na Cosaive i gcomhlachtaí BEREC a ionannú le comhtháthú an ÚNR sin sa chomhlacht sin de chuid an Aontais. Ina theannta sin, ní cheadaíonn rannpháirtíocht ÚNR na Cosaive in BEREC don Chosaiv cur le forbairt rialacha earnála an Aontais maidir le cumarsáid leictreonach.

Mar sin féin, sa cheathrú háit, seasann an Chúirt le hachomharc Ríocht na Spáinne sa mhéid is go mbaineann sé, go bunúsach, le heaspa inniúlachta an Choimisiúin. Tugann sí faoi deara, ar an gcéad dul síos, nach bhféadfaí an cinneadh faoin chonspóid a ghlacadh ar bhonn Airteagal 17 CAE mar chuid d'fheidhmeanna feidhmiúcháin nó ionadaíochta seachtracha an Choimisiúin, ós rud é nár iarradh ar an gCoimisiún ach amháin, i gcomhthéacs ghlacadh na socruithe oibre atá i gceist, cumhacht athbhreithnithe a fheidhmiú. Go háirithe, leanann sé ó Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971 nach é cuspóir na socruithe oibre ionadaíocht sheachtrach an Aontais a sholáthar mar sin, ach a shonrú, *inter alia*, cineál, méid agus coinníollacha na rannpháirtíochta in obair chomhlachtaí Aontais maidir le ÚNRanna ó thríú tíortha a chuir comhaontuithe i gcrích leis an Aontas Eorpach chuige sin. Ansin, cé nach luaitear in Airteagal 35(2) de Rialachán 2018/1971, mar a luaitear i mír 1, go mbunóidh BEREC agus Oifig BEREC socruithe oibre, 'tar éis dóibh réamhúdarú a fháil ón gCoimisiún', ní chiallaíonn sé sin gur leis an gCoimisiún an inniúlacht chun na socruithe sin a chruthú leis na ÚNRanna ó thríú tíortha. Ní thugtar amhras ar an gcinneadh sin toisc gur cineál comhoibrithe níos dlúithe le ÚNRanna ó thríú tíortha é rannpháirtíocht in obair BEREC agus Oifig BEREC, dá bhforáiltear san fhoráil sin, ná mar a bheidh ann faoi Airteagal 35(1) den Rialachán sin. Ar deireadh, níl an fhíric go bhféadfadh an Coimisiún cinneadh aontaobhach a dhéanamh maidir le socruithe oibre áirithe i ndáil le rannpháirtíocht in obair BEREC agus Oifig BEREC, gan a gcomhaontú, inréitithe le neamhspleáchas BEREC agus sáraíonn sé an fheidhm rialaithe a shanntar leis an Rialachán don Choimisiún. Dá bhrí sin, agus í ag cinneadh gur leis an gCoimisiún an inniúlacht chun na socruithe oibre is infheidhme maidir le rannpháirtíocht ÚNRanna ó thríú tíortha, go háirithe ÚNR na Cosaive a bhunú, theip ar an gCúirt Ghinearálta aird a thabhairt ar leithdháileadh na gcumhachtaí ar roinnt na n-inniúlachtaí idir, ar thaobh amháin, an Coimisiún agus, ar an taobh eile, BEREC agus Oifig BEREC, agus ar na rialacha lena ráthaítear neamhspleáchas BEREC atá leagtha síos sa Rialachán. Ba cheart socruithe den sórt sin a chomhaontú idir BEREC agus Oifig BEREC, de pháirt amháin, agus údaráis inniúla na dtríú tíortha sin, den pháirt eile, agus ba cheart go mbeadh siad údaraithe i gcomhpháirt, mar a léirítear i Rialachán 2018/1971, [388] ag an mBord Rialálaithe agus Stiúrthóir Oifig BEREC. Agus an Chúirt ag cinneadh nach leis an gCoimisiún an inniúlacht sin, cinneann sí go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí [389] agus í ag cinneadh go raibh inniúlacht ag an gCoimisiún amháin chun na socruithe sin a bhunú.

Cé go gcuireann sí an breithiúnas faoi achomharc agus an cinneadh faoi chonspóid ar neamhní, mar sin féin, coimeádann an Chúirt, i bhfianaise riachtanas na socruithe atá i gceist, éifeachtaí an chinnidh neamhnithe ar bun go dtí go gcuirfear gníomh nua ina ionad.

---

388 Airteagail 9(i) agus 20(6)(m) de Rialachán 2018/1971.

389 Breithiúnas na Cúirte Ginearálta an 23 Meán Fómhair 2020, *an Spáinn* v *an Coimisiún* (T-370/19, EU:T:2020:440) míreanna 77 agus 82.

2. Léiriú ar chomhaontú idirnáisiúnta

Breithiúnas an 9 Feabhra 2023, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid agus páirtithe eile* (*Tarraingt siar ceart cónaithe oibrí Turcach*) (C-402/21, EU:C:2023:77)

(Tarchur chun réamhrialú – Comhaontú Comhlachais idir CEE agus an Tuirc – Cinneadh Uimh. 1/80 – Airteagail 6 agus 7 – Náisiúnaigh de chuid na Tuirce atá lánpháirtithe i margadh saothair an Bhallstáit óstaigh agus ag a bhfuil ceart cónaithe coibhéiseach – Cinntí ó na húdaráis náisiúnta lena ndéantar ceart cónaithe náisiúnaigh de chuid na Tuirce a bhfuil cónaí dlíthiúil orthu sa Bhallstát lena mbaineann le breis is 20 bliain a tharraingt siar ar an bhforas go bhfuil siad ina bhfíorbhagairt láithreach agus leorthromchúiseach do leas bunúsach na sochaí – Airteagal 13 – Foráil neamhghníomhaíochta – Airteagal 14 – Réasúnú – Forais beartais phoiblí)

San Ísiltír, féadfar cead cónaithe neamhtheoranta náisiúnaigh eachtraigh a tharraingt siar, *inter alia*, i gcás inar ciontaíodh é nó í i gcionta is inphionóis le téarma príosúnachta trí bliana nó níos mó agus ina sroicheann fad iomlán na bpianbhreitheanna a forchuireadh tairseach áirithe. Go dtí 2012, áfach, bhí toirmeasc ar tharraingt siar den sórt sin nuair a bhí cónaí dlíthiúil ar an náisiúnach eachtrach sa tír sin ar feadh 20 bliain ar a laghad. Tar éis leasú reachtach a glacadh i mí Iúil 2012, mar gheall ar an dearcadh athraithe ar chosaint beartais phoiblí laistigh de shochaí na hÍsiltíre, baineadh an toirmeasc sin. 390

De bhun na reachtaíochta nua sin, S, E agus C, rinne triúr náisiúnach Turcach a raibh cónaí orthu go dleathach san Ísiltír ar feadh níos mó ná 20 bliain a gcead cónaithe d'fhad neamhtheoranta a aistarraingt le cinntí Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Státrúnaí Dlí agus Cirt agus Slándála, an Ísiltír). Ba iad na cúiseanna leis an tarraingt siar ná go raibh siad, le linn a n-áit chónaithe, ina n-ábhar do roinnt ciontuithe coiriúla, do thromchúis na gcionta agus d'fhad iomlán na bpianbhreitheanna príosúin seasta a bhain an tairseach riachtanach amach, agus gur bhagairt fhíor, láithreach agus sách tromchúiseach é an t-iompar sin a dhéanann difear do cheann de leasanna bunúsacha na sochaí.

Na caingne a thionscain S, E agus C faoi seach in aghaidh na gcinntí sin os comhair an rechtbank Den Haag (an Chúirt Dúiche, an Háig, an Ísiltír), tháinig conclúidí éagsúla astu maidir le hinfheidhmeacht, sa chás seo, Airteagal 13 de Chinneadh Uimh. 1/80 ón gComhairle Comhlachais, 391 atá infheidhme ón 1 Nollaig 1980. Leagtar síos san airteagal sin clásal neamhghníomhaíochta lena dtoirmisctear ar na Ballstáit srianta nua a thabhairt isteach ar na coinníollacha rochtana ar fhostaíocht is infheidhme maidir le hoibrithe Turcacha agus baill dá dteaghlaigh a bhfuil cónaí orthu go dleathach agus atá fostaithe ar a gcríocha faoi seach. Mar sin féin, de réir Airteagal 14 de Chinneadh Uimh. 1/80, féadfaidh cur i bhfeidhm fhorálacha an chinnidh sin a bhaineann le fostaíocht agus le saorghluaiseacht oibrithe a bheith faoi réir teorainneacha a bhfuil údar leo, *inter alia*, ar fhorais an bheartais phoiblí.

Agus achomharc á éisteacht sna caingne sin, chinn Stát Raad van (an Chomhairle Stáit, an Ísiltír) ceist a chur ar an gCúirt Bhreithiúnais faoi raon feidhme Airteagal 13 agus Airteagal 14 de Chinneadh Uimh. 1/80 agus faoin ngaol idir na hAirteagail sin.

---

390 Bhuail Besluit houdende wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 i verband le Aanscherping van de glijdende schaal (Decree lena leasaítear an Fhoraithne maidir le náisiúnaigh eachtracha a mhéid a bhaineann le géarú an scála sleamhnáin) an 26 Márta 2012 (Stb. 2012, Uimh. 158).

391 Cinneadh Uimh. 1/80 ón gComhairle Comhlachais an 19 Meán Fómhair 1980 maidir leis an gComhlachas idir Comhphobal Eacnamaíochta na hEorpa agus an Tuirc a fhorbairt.

Ina breithiúnas, deimhníonn an Chúirt go bhfuil feidhm ag Airteagal 13 de Chinneadh Uimh. 1/80 maidir le náisiúnaigh Turcacha a bhfuil cearta fostaíochta agus saoirse gluaiseachta acu cheana féin faoin gcinneadh sin. Sonraítear ann freisin na himthosca ina bhféadfar údar a thabhairt le srian nua ar na cearta sin, ar féidir náisiúnaigh Turcacha brath ar Airteagal 13 ina choinne, de bharr ceanglas beartais phoiblí de réir bhrí Airteagal 14 de Chinneadh Uimh. 1/80.

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt raon feidhme an chlásail neamhghníomhaíochta a leagtar síos in Airteagal 13 de Chinneadh Uimh. 1/80. Meabhraíonn sí a cásdlí ar dá réir a bhfuil éifeacht dhíreach ag an gclásal sin agus nach mór, i bhfianaise chuspóir Chinneadh Uimh. 1/80, is é sin saoirse gluaiseachta d'oibrithe a cheadú, a léirmhíniú go leathan. Srian nua lena ndéantar na coinníollacha rochtana ar chéad ghníomhaíocht ghairmiúil oibrí Turcach nó baill dá theaghlach nó dá teaghlach a dhéanamh níos doichte agus an srian sin, a luaithe a bhaineann an t-oibrí sin nó baill dá theaghlach leas as cearta i réimse na fostaíochta faoi Airteagal 6 nó Airteagal 7 de Chinneadh Uimh. 1/80, a 392 chuireann srian ar a rochtain ar fhostaíocht íoctha a ráthaítear leis na cearta sin, rud atá contrártha le cuspóir an chinnidh sin.

Thairis sin, is léir ó chásdlí na Cúirte go bhféadfadh bearta arna nglacadh ag Ballstát a fhéachann leis na critéir maidir le dlíthiúlacht staid náisiúnaigh na Tuirce a shainiú, trí na coinníollacha a bhaineann le cónaí na náisiúnach sin ar a chríoch a ghlacadh nó a leasú, *inter alia*, a bheith ina srianta nua de réir bhrí Airteagal 13 de Chinneadh Uimh. 1/80.

Dá bhrí sin, cuireann reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear tarraingt siar cheart cónaithe na ndaoine lena mbaineann atá acu de bhun Airteagal 6 agus Airteagal 7 de Chinneadh Uimh. 1/80 srian ar a gceart chun saorghluaiseachta maidir leis an gceart chun saorghluaiseachta a bhí acu tráth theacht i bhfeidhm an chinnidh sin agus, dá réir sin, is srian nua é de réir bhrí Airteagal 13 den chinneadh sin. Dá bhrí sin, féadfaidh na náisiúnaigh Turcacha lena mbaineann brath ar an bhforáil sin.

Sa dara háit, scrúdaíonn an Chúirt an gaol idir Airteagal 13 agus Airteagal 14 de Chinneadh Uimh. 1/80. Tugann sí dá haire gur maolú ar shaorghluaiseacht oibrithe í an eisceacht ón toirmeasc ar 'shrianta nua' a ghlacadh maidir le ceanglais beartais phoiblí, a leagtar síos in Airteagal 14 agus nach mór, dá bhrí sin, í a léirmhíniú go docht. Ina theannta sin, ní mór d'aon bheart náisiúnta a chumhdaítear leis na ceanglais sin a bheith oiriúnach chun an cuspóir maidir leis an mbeartas poiblí atá á shaothrú a chosaint a bhaint amach agus ní rachaidh sé thar a bhfuil riachtanach chun é a bhaint amach.

Ina theannta sin, maidir le náisiúnaigh Thurcacha a raibh cónaí orthu sa Bhallstát óstach ar feadh níos mó ná 10 mbliana, amhail S, E agus C, tagraíonn an Chúirt, chun críocha chur i bhfeidhm Airteagal 14, d'Airteagal 12 de Threoir 2003/109 393 maidir le cónaitheoirí fadtéarmacha a chosaint. Le bearta a bhfuil údar leo ar fhorais an bheartais phoiblí nó na slándála poiblí a bhaineann le cónaitheoirí den sórt sin, glactar leis go ndéanfaidh na húdaráis náisiúnta measúnú ar bhonn cás ar chás, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta agus le cearta bunúsacha an duine lena mbaineann, an ionann

392 Le hAirteagail 6 agus 7 de Chinneadh Uimh. 1/80, déantar foráil maidir le cearta fostaíochta oibrithe Turcacha agus daoine dá dteaghlaigh ar údaraíodh dóibh a bheith ina dteannta, faoi seach.

393 Treoir 2003/109/CE ón gComhairle an 25 Samhain 2003 maidir le stádas náisiúnach tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad (IO 2004 L 16, lch. 44).

iompar pearsanta an duine lena mbaineann agus fíorbhagairt láithreach atá tromchúiseach go leor ar leas bunúsach na sochaí.

I bhfianaise a bhfuil thuas, cinneann an Chúirt go gcumhdaítear an beart reachtach atá i gceist le lánrogha údaráis na hÍsiltíre a leagtar síos in Airteagal 14 de Chinneadh Uimh. 1/80. Mar sin féin, ní leor iontu féin an tagairt do na braistintí sóisialta athraithe agus an t-údar atá bunaithe ar an mbeartas poiblí chun dlisteanacht a thabhairt don bheart sin. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur freisin atá sé a mheas, agus na cearta a thugtar le Cinneadh Uimh. 1/80 á gcur san áireamh, an bhfuil an beart náisiúnta oiriúnach chun an cuspóir atá á shaothrú a bhaint amach, an dtéann sé thar a bhfuil riachtanach chun é a bhaint amach, agus an bhforáiltear ann do mheasúnú roimh ré agus aonair ar staid reatha an oibrí Turcach lena mbaineann.

Caibidil 2 – An Chúirt Ghinearálta

I. Imeachtaí an Aontais Eorpaigh

1. *Locus standi*

Ordú an 6 Meán Fómhair 2023, *MECS* v *an Pharlaimint agus an Chomhairle (T-578/22, EU:T:2023:522)*

(Caingean le haghaidh neamhniú – Dlí Institiúideach – Próiseáil sonraí pearsanta ag Europol – Rialachán (AE) 2016/794 – Sainchumais institiúideacha MECS – Locus standi – Caingean atá, i bpáirt, do-ghlactha agus, i bpáirt, do-ghlactha go follasach)

An 3 Eanáir 2022, tar éis fiosrúchán féintionscnaimh, ghlac an Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí (MECS) cinneadh i gcoinne Ghníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol). 394Leis an gcinneadh sin, d'ordaigh MECS do Europol, go bunúsach, le haghaidh gach aighneacht a fuarthas amhail ón 4 Eanáir 2022, dul ar aghaidh chuig catagóiriú na n-ábhar sonraí laistigh de 6 mhí ón dáta a fuarthas an rannchuidiú sin, agus dul ar aghaidh chuig catagóiriú na n-ábhar sonraí laistigh de 12 mhí i gcás na dtacar sonraí uile a bhí ann cheana ar dháta an chinnidh sin, agus ina dhiaidh sin bhí ar Europol na sonraí sin a scriosadh.

An 8 Meitheamh 2022, ghlac Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle rialachán leasaithe Europol. Leagadh síos sa rialachán395 sin, go bunúsach, faoi dhá fhoráil idirthréimhseacha, 396 na coinníollacha faoina bhfuil Europol le dul ar aghaidh, laistigh de thréimhse shonraithe, le catagóiriú na dtacar sonraí a bhí ina sheilbh tráth theacht i bhfeidhm rialachán leasaithe Europol, agus sonraítear ann na coinníollacha agus na nósanna imeachta ar dá réir atá próiseáil sonraí pearsanta nach mbaineann le catagóirí d'ábhair sonraí a liostaítear in Iarscríbhinn II a ghabhann le Rialachán leasaithe Europol, agus a aistríodh chuig Europol roimh an 28 Meitheamh 2022, le húdarú chun tacú le himscrúdú coiriúil leanúnach.

Bhí MECS den tuairim gur sháraigh na forálacha a chonspóidtear a neamhspleáchas agus a chumhachtaí mar údarás maoirseachta, ós rud é, dar leis, gur dlisteanaigh siad cleachtais coinneála sonraí Europol a chonspóidtear go haisghníomhach agus chuir siad cinneadh an 3 Eanáir 2022 ar neamhní *de facto*. Dá bhrí sin, de bhun Airteagal 263 CFAE, d'iarr sé, os comhair na Cúirte Ginearálta, go ndéanfaí na forálacha sin a neamhniú. D'áitigh an MECS go raibh údar lena sheasamh chun

---

394 De bhun Airteagal 43(3)(e) de Rialachán (AE) 2016/794 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Bealtaine 2016 maidir le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol) agus lena n-aisghairtear Cinntí 2009/371/CGB, 2009/934/CGB, 2009/935/CGB, 2009/936/CGB agus 2009/968/CGB ón gComhairle agus a ghabhann ionad na gCinntí sin (IO 2016 L 135, lch. 53; 'rialachán tosaigh Europol').

395 Trí bhíthin Rialachán (AE) 2022/991 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2022, a mhéid a bhaineann le comhar Europol le páirtithe príobháideacha, an phróiseáil a dhéanann Europol ar shonraí pearsanta chun tacú le himscrúduithe coiriúla, agus ról Europol sa taighde agus sa nuálaíocht (IO 2022 L 169, lch. 1), lena leasaítear ar an gcaoi sin rialachán tosaigh Europol ('Rialachán Europol leasaithe').

396 Airteagal 74ú agus Airteagal 74b de Rialachán Europol arna leasú ('na forálacha a chonspóidtear').

caingean a thionscnamh mar gheall ar an ngá a bheith in ann leigheas breithiúnach a bheith aige chun a shainchumais institiúideacha a chosaint agus, go háirithe, a neamhspleáchas mar údarás maoirseachta.

Sa chás seo, tá caingean le haghaidh neamhniú arna tabhairt ag MECS os a comhair, den chéad uair, i gcoinne gníomh reachtach de chuid na Comhairle agus na Parlaiminte, lena n-ardaítear, *inter alia*, saincheist dhlínse na Cúirte Ginearálta chun an chaingean sin a éisteacht agus a chinneadh, saincheist chur i bhfeidhm an bhreithiúnais sa *Pharlaimint* v an *Chomhairle* (C 70/88-) de réir 397 analaí leis an gcás seo, agus saincheist an imní dhíreach atá ag MECS, a gcaitear leis ar an mbealach céanna le duine dlítheanach, faoin gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE.

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an bhfuil dlínse aici an chaingean arna tabhairt ag MECS a éisteacht agus tugann sí faoi deara, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil MECS i measc na n-iarratasóirí dá dtagraítear sa dara mír agus sa tríú mír d'Airteagal 263 CFAE, 398 nó i liosta na n-institiúidí in Airteagal 13(1) CAE. 399Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt dá haire, cé go dtagraítear go sainráite sa chéad mhír d'Airteagal 263 CFAE do chomhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí AE ar liosta na n-údar gníomhartha a bhféadfar a ndlíthiúlacht a thabhairt faoi cheist i gcomhthéacs caingean le haghaidh neamhniú, nach bhfuil an rud céanna fíor maidir leis an dara mír agus an tríú mír d'Airteagal 263 CFAE. Dá bhrí sin, maíonn an Chúirt Ghinearálta cé go bhfuil stádas MECS, mar údarás maoirseachta neamhspleách, cumhdaithe i gConradh FEU agus sa Chairt araon, gur bunaíodh 400 MECS mar chomhlacht de chuid an Aontais ní le gníomh dlí phríomha, ach le gníomh reachtaíochta tánaistí. 401Dá bhrí sin, cé nach institiúid de chuid an Aontais é an MECS, cé gur comhlacht de chuid an Aontais é a bhfuil stádas ar leith aige, ní féidir é a mheas mar cheann de na hiarratasóirí dá dtagraítear sa dara mír agus sa tríú mír d'Airteagal 263 CFAE. Ar deireadh, cinneann an Chúirt Ghinearálta go bhfuil dlínse aici rialú ar an gcaingean, ós rud é nach 402 mór caingne dá dtagraítear in Airteagal 263 CFAE, arna dtionscnamh go háirithe ag institiúid de chuid an Aontais i gcoinne gníomh reachtach, a fhorchoimeád don Chúirt Bhreithiúnais, agus ní institiúid ná iarratasóir é MECS dá dtagraítear sa dara mír agus sa tríú mír d'Airteagal 263 CFAE.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt Ghinearálta measúnú i dtaobh an bhfuil seasamh ag MECS faoin gcásdlí a eascraíonn as an mbreithiúnas sa *Pharlaimint* v an *Chomhairle* (C-70/88). Tugann sí dá

---

397 Breithiúnas an 22 Bealtaine 1990, an ***Pharlaimint* v *an Chomhairle***, C-70/88, AE:C:1990:217.

398 Faoin bhforáil sin, féadfaidh Ballstát, an Pharlaimint, an Chomhairle nó an Coimisiún, agus, ar an taobh eile, an Chúirt Iniúchóirí, an Banc Ceannais Eorpach (BCE) agus Coiste na Réigiún caingean a thabhairt os comhair na Cúirte, ar thaobh amháin.

399 Is iad an Pharlaimint, an Chomhairle Eorpach, an Chomhairle, an Coimisiún, Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, an Banc Ceannais Eorpach agus an Chúirt Iniúchóirí na seacht n-institiúid dá dtagraítear san fhoráil sin.

400 Faoi Airteagal 16(2) CFAE agus faoi Airteagal 8(3) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), beidh comhlíonadh na rialacha a bhaineann le daoine aonair a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais faoi réir rialú údarás neamhspleách.

401 Airteagal 41(1) de Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Nollaig 2000 maidir le daoine aonair a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí agus comhlachtaí an Chomhphobail agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin (IO 2001 L 8, lch. 1).

402 De bhun Airteagal 51(b) de Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.

haire, sa bhreithiúnas sin, go raibh MECS ag brath air mar thaca lena sheasamh sonrach chun imeachtaí a thionscnamh chun a shainchumais institiúideacha a chosaint, chinn an Chúirt Bhreithiúnais nach raibh aon deis ag an bParlaimint agóid a dhéanamh, os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh, i gcoinne na ngníomhartha arna nglacadh ag institiúidí eile a d'fhéadfadh a sainchumais féin a shárú agus roghnaigh an Chúirt Bhreithiúnais an bhearna sin a líonadh trí dhul i muinín phrionsabal ginearálta na cothromaíochta institiúidí. Os a choinne sin, féadfaidh an MECS caingean le haghaidh neamhniú a thionscnamh ar bhonn an cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, ós rud é gur comhlacht é MECS a cruthaíodh le gníomh de reachtaíocht thánaisteach AE a bhféadfar déileáil leis ar an mbealach céanna le duine dlítheanach. Ina theannta sin, deir an Chúirt Ghinearálta cé go bhfuil stádas ar leith ag MECS, a aithnítear le Conradh FEU agus leis an gCairt araon, agus gur gné riachtanach de chosaint daoine aonair maidir le cosaint sonraí pearsanta é údaráis mhaoirseachta neamhspleácha a chruthú, níl sé i gceist leis an neamhspleáchas nach mór don MECS a dhualgais a chomhlíonadh i gcleachtas cumhachtaí reachtas an Aontais a theorannú. 403Dá bhrí sin, ceanglaítear ar MECS a dhualgais agus a chumhachtaí a fheidhmiú go hiomlán neamhspleách, agus is faoi chuimsiú na ngníomhartha reachtacha arna nglacadh go comhpháirteach ag an bParlaimint agus ag an gComhairle agus i gcomhréir leo a dhéanann sé maoirseacht ar chomhlíonadh na rialacha a bhaineann le daoine aonair a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí AE. Is é conclúid na Cúirte Ginearálta nach féidir an breithiúnas sa *Pharlaimint* v an *Chomhairle* (C 70/88-) a chur i bhfeidhm de réir analaí ar staid MECS, nach féidir a aithint go bhfuil seasamh aige imeachtaí a thionscnamh i gcomhréir leis an mbreithiúnas sin agus nach mór é a mheas mar iarratasóir nach mór dó nó di na coinníollacha le haghaidh inghlacthachta a leagtar síos sa cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE a chomhlíonadh.

Sa tríú háit, i gcomhthéacs an scrúdaithe ar sheasamh MECS chun imeachtaí a thionscnamh, faoin gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, déanann an Chúirt anailís, mar réamhphointe, ar cé acu a fhéadfar nó nach bhféadfar déileáil le MECS, mar chomhlacht AE, ar an mbealach céanna le duine dlítheanach de réir bhrí an airteagail sin. Tugann an Chúirt dá haire, trí léirmhíniú ar an bhforáil sin a chur i bhfeidhm i bhfianaise phrionsabail an athbhreithnithe bhreithiúnaigh éifeachtaigh agus an smachta reachta, go bhfuil sé mar 'dhuine dlítheanach' ag comhlacht de chuid an Aontais, amhail MECS, caingean a thionscnamh chun na forálacha a chonspóidtear a neamhniú, ar choinníoll go mbaineann an MECS go díreach agus go leithleach leo de réir bhrí na forála sin. Go deimhin, tá an dóchúlacht chéanna ag duine dlítheanach den sórt sin agus atá ag aon duine nó eintiteas eile go ndéanfadh gníomh de chuid an Aontais dochar dá chearta nó dá leasanna agus, dá bhrí sin, ní mór dó a bheith in ann, i gcomhréir leis na coinníollacha sin, a iarraidh go ndéanfaí gníomh den sórt sin a neamhniú.

Maidir leis an gcoinníoll nach mór baint dhíreach a bheith ag duine dlítheanach le duine dlítheanach, cuireann an Chúirt in iúl nach mór dhá chritéar charnacha a chomhlíonadh ina leith sin. Maidir leis an gcritéar a bhaineann le héifeachtaí na bhforálacha a chonspóidtear maidir le staid dhlíthiúil MECS, ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil MECS freagrach as faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na rialacha ábhartha a bhaineann le cosaint sonraí pearsanta ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí nó gníomhaireachtaí an Aontais. 404Sa chás seo, leasaítear leis na forálacha a chonspóidtear Rialachán tosaigh Europol agus níl aon tionchar acu ar chineál ná ar raon feidhme na

---

403 Mar a fhoráiltear in Airteagal 14(1) agus in Airteagal 16(1) CAE.

404 De bhun Airteagal 1(3) de Rialachán (AE) 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2018 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 agus Cinneadh Uimh. 1247/2002/CE (IO 2018 L 295, lch. 39), agus Airteagal 43(1) de Rialachán tosaigh Europol.

gcúraimí a chuirtear ar MECS le reachtaíocht an Aontais. Dá bhrí sin, cé gur fíor gur athraíodh an córas dlí a bhfuil an MECS freagrach as faireachán a dhéanamh air, níor athraíodh a chumhachtaí féin, ós rud é nár athraíodh mar sin an bealach ar féidir leis na cumhachtaí sin a fheidhmiú go dleathach. Dá bhrí sin, ní bhaineann na forálacha a chonspóidtear go díreach le MECS, a mhéid nach ndearna na forálacha sin difear dá chearta, dá oibleagáidí ná dá chumhachtaí. Ina theannta sin, maidir le héifeachtaí na bhforálacha a chonspóidtear maidir le cinneadh an 3 Eanáir 2022, cuireann an Chúirt in iúl go soiléir gur cinneadh riaracháin é an cinneadh sin nach féidir difear a dhéanamh do ghníomhartha reachtacha, amhail Rialachán leasaithe Europol, nó nach féidir difear a dhéanamh dá inneachar.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gcritéar a bhaineann le discréid na seolaithe atá freagrach as na forálacha a chonspóidtear a chur chun feidhme, tugann an Chúirt dá haire go bhfágann na forálacha sin rogha áirithe do Europol. Dá bhrí sin, ní de chineál uathoibríoch amháin iad mar thoradh ar rialacha AE amháin vis-à-vis MECS, gan rialacha idirmheánacha eile a chur i bhfeidhm.

Dá bhrí sin, ós rud é nach ndéanann na forálacha a chonspóidtear difear díreach do staid dhlíthiúil MECS agus gur cheart go mbeadh na coinníollacha gur cheart an gníomh a bhfuil a neamhniú á lorg a bheith ina n-ábhar imní díreach agus ina n-ábhar imní aonair carnach, measann an Chúirt go bhfuil an chaingean neamh-inghlactha.

Ordú an 20 Meán Fómhair 2023, *Nicoventures Trading agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-706/22, EU:T:2023:579)

(Caingean le haghaidh neamhniú – Sláinte phoiblí – Deireadh a chur le Díolúintí Áirithe do Tháirgí Tobac Téite – Cúram díreach – Easpa cúraim aonair – Do-ghlacthacht)

Forbraíonn agus margaíonn Nicoventures Trading, duine de na hiarratasóirí, a bunaíodh i 2011 laistigh de ghrúpa Tobac na Breataine Meiriceánach, táirgí neamh-indóite nuálacha, amhail táirgí tobac téite. Díolann sé iad le cuideachtaí eile sa ghrúpa, lena n-áirítear na hiarratasóirí eile, a dháileann iad ar mhargaí 14 Bhallstát nó a bhfuil sé beartaithe acu iad a dháileadh orthu.

An 29 Meitheamh 2022, ghlac an Coimisiún Eorpach Treoir Tharmligthe 2022/2100 [405] ('an beart a chonspóidtear') lena leasaítear Treoir [406] 2014/40 maidir le díolúintí áirithe a tharraingt siar i leith táirgí tobac téite. Tá sé d'éifeacht ag an mbeart sin toirmeasc a chur ar tháirgí tobac téite a bhfuil sainbhlas orthu a mhargú agus táirgí tobac téite a chur faoi réir a ndeataithe nach bhfuil aon sainbhlas orthu leis na hoibleagáidí lipéadaithe céanna agus atá ar tháirgí áirithe eile tobac lena gcaitheamh, eadhon toitíní, tobac rollta agus tobac píopa uisce. Ceanglaítear ar na Ballstáit na bearta trasuí is gá a ghlacadh chun an toirmeasc nua sin agus na hoibleagáidí nua sin a chur chun feidhme roimh an 23 Deireadh Fómhair 2023.

Ag áitiú dóibh go bhfuil tionchar diúltach ag an mbeart a chonspóidtear ar a staid dhlíthiúil, thionscain na hiarratasóirí caingean chun an beart sin a neamhniú os comhair na Cúirte Ginearálta.

---

[405] Treoir Tharmligthe (AE) 2022/2100 ón gCoimisiún an 29 Meitheamh 2022 lena leasaítear Treoir 2014/40/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le díolúintí áirithe a tharraingt siar i leith táirgí tobac téite (IO 2022 L 283, lch. 4).

[406] Treoir 2014/40/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 3 Aibreán 2014 maidir le comhfhogasú dhlíthe, rialacháin agus fhorálacha riaracháin na mBallstát a bhaineann le monarú, tíolacadh agus díol táirgí tobac agus táirgí gaolmhara agus lena n-aisghairtear Treoir 2001/37/CE (IO 2014 L 127, lch. 1).

Lena hordú, déanann an Chúirt an chaingean a dhíbhe toisc í a bheith neamh-inghlactha ar an bhforas nach mbaineann an beart atá á chonspóid leis na hiarratasóirí aonair.

Cinntí na Cúirte

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt go bhféadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach, faoin gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, imeachtaí a thionscnamh in aghaidh gnímh a díríodh chuig an duine sin nó gnímh is dá chúram go díreach agus go leithleach, agus in aghaidh gnímh rialúcháin is dá chúram go díreach agus nach bhfuil bearta cur chun feidhme ag gabháil leis.

Ós rud é go bhfuil bearta cur chun feidhme i gceist leis an mbeart atá faoi chonspóid, ar gníomh rialála é, agus nach gcumhdaítear, dá bhrí sin, leis an gcás deireanach dá bhforáiltear sa cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, scrúdaíonn an Chúirt an mbaineann an beart sin go díreach agus go leithleach leis an mbeart sin chun críche an dara cás dá bhforáiltear san fhoráil sin.

Maidir leis an imní dhíreach, tugann an Chúirt dá haire, tar éis di an dá chritéar charnacha is gá a chomhlíonadh i ndáil leis sin, go bhfuil na hiarratasóirí faoi réir toirmisc agus oibleagáidí a eascraíonn go díreach as an mbeart atá faoi chonspóid, beag beann ar cibé acu atá nó nach bhfuil bearta cur chun feidhme i gceist leis an mbeart sin, eadhon bearta trasuí. Níl gá leis na bearta trasuí dá bhforáiltear sa bheart sin ach amháin chun an toirmeasc agus na hoibleagáidí atá i gceist i ndlíthe na mBallstát a chur chun feidhme ina n-iomláine, gan aon rogha dá gcuid féin a bheith ag na Ballstáit, ós rud é nach bhfágann an beart atá á chonspóid aon rogha ag na Ballstáit i ndáil leis sin. Ní mór a mheas, dá bhrí sin, go bhfuil baint dhíreach ag an mbeart atá á chonspóid leis na hiarratasóirí.

Maidir le hábhar imní aonair, meabhraíonn an Chúirt go bhféadfadh beart a bhfuil feidhm ghinearálta aige a bheith ina ábhar imní aonair do dhaoine nádúrtha nó dlítheanacha áirithe agus gur de chineál cinnidh é dá bhrí sin maidir leo i gcás ina ndéanann an beart sin difear do dhaoine sonracha nádúrtha nó dlítheanacha mar gheall ar thréithe áirithe a bhaineann go sonrach leo nó mar gheall ar staid fhíorasach a dhéanann idirdhealú idir iad agus gach duine eile agus ar an gcaoi sin a idirdhealaíonn iad ar bhonn aonair ar an mbealach céanna le seolaí.

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt nach féidir a chruthú, de bharr na n-údaruithe margaíochta, na ndearbhuithe agus na bhfógraí a cheanglaítear le Treoir 2014/40 sula gcuirtear táirgí tobac ar an margadh agus ar a bhfuil na hiarratasóirí ag brath, nach féidir a chruthú go bhfuil baint aonair ag na hiarratasóirí leis an mbeart atá faoi chonspóid.

I ndáil leis sin, tá an Chúirt den tuairim, ar an gcéad dul síos, nach leor ann féin na hoibreoirí a rinne dearbhú nó fógra nó a bhfuil údarú ina sheilbh acu chun a chinneadh go bhfuil na hoibreoirí sin i gceist ina n-aonar.

Ar an dara dul síos, níl líon na ndaoine nádúrtha nó dlítheanacha a ndéanann an beart atá faoi chonspóid difear dóibh cinntitheach ach oiread.

Ar an tríú dul síos, cé gur gá go mbeidh sé d'éifeacht ag an toirmeasc iomlán ar mhargú táirgí tobac téite a bhfuil sainbhlasanna acu a leagtar síos sa bheart atá faoi chonspóid amhras a chaitheamh ar na húdaruithe atá ag roinnt de na hiarratasóirí, ní féidir a mheas go ndéanann na húdaruithe sin idirdhealú idir seasamh shealbhóirí na n-údaruithe sin agus idirdhealú a dhéanamh idir an seasamh sin ina n-aonar maidir leis an mbeart atá faoi chonspóid amhail is dá mba iad na sealbhóirí sin a sheolaithe. Ar an gcéad dul síos, déantar éifeachtaí an bhirt atá faoi chonspóid a tháirgeadh ar an mbealach céanna maidir le hoibreoirí ar deonaíodh údarú dóibh agus maidir le hoibreoirí a bhfuil na dearbhuithe nó na fógraí dá bhforáiltear i dTreoir 2014/40 déanta acu, nó fiú i ndáil le hoibreoirí nár deonaíodh údarú dóibh go fóill nó a bhfuil dearbhú nó fógra déanta acu, ach a bhfuil sé beartaithe acu na táirgí sin a chur ar an margadh. Ansin, comhlíonann na húdaruithe agus na dearbhuithe nó na fógraí ceanglais oibiachtúla, arna gcinneadh ar bhealach ginearálta agus teibí do na hoibreoirí uile,

gan aon eilimint eisiachais do na hoibreoirí i gceist. Ar deireadh, ós rud é go bhforáiltear le Treoir 2014/40 go bhféadfaidh gníomhartha tarmligthe éagsúla na coinníollacha maidir le margú táirgí tobac a thagann faoina raon feidhme a shonrú nó a leasú, ní féidir a mheas go bhfuarthas na húdaruithe agus na cearta margaíochta ar feadh tréimhse éiginnte.

Ar an gceathrú dul síos, ní bhaineann sé le hábhar nach bhfuil na hiarratasóirí sa chás céanna le hoibreoirí atá réamhtheachtach agus iartheachtach i slabhra táirgthe agus dáilte na dtáirgí atá i gceist. Ní mór do na hiarratasóirí a chruthú go bhfuil tionchar ag tréith nó staid fhíorasach orthu atá sonrach dóibh agus a dhéanann idirdhealú orthu ar an mbealach céanna le seolaí cinnidh.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt d'argóint na n-iarratasóirí ina líomhnaítear go bhfuil tionchar substaintiúil acu ar a seasamh iomaíoch. Ós rud é gur mó an tionchar eacnamaíoch a bhíonn ag beart a bhfuil feidhm ghinearálta aige ar oibreoirí áirithe ná ar oibreoirí eile, ní leor é sin chun idirdhealú a dhéanamh eatarthu féin ó gach oibreoir eile, ós rud é go ngabhann éifeacht le cur i bhfeidhm an bhirt sin de bhua cás arna chinneadh go hoibiachtúil. Ós rud é go bhféadfadh daoine nádúrtha nó dlítheanacha mórfhoinse ioncaim a chailleadh mar thoradh ar reachtaíocht nua, ní hionann sin agus a rá go bhfuil siad i gcás ar leith. Ní leor ach oiread a shuí go bhfuil feidhm ag an reachtaíocht sin maidir leo ina n-aonar, na daoine sin a bhfuil orthu cruthúnas a thabhairt ar imthosca a fhágann gur féidir a mheas go ndearnadh an díobháil a líomhnaítear a rinneadh a idirdhealú ó gach oibreoir eacnamaíoch eile a mbaineann an reachtaíocht sin leis ar an mbealach céanna agus a dhéantar iad.

2. Caingne maidir le dliteanas neamhchonarthach

Breithiúnas an 28 Meitheamh 2023, *IMG* v *an Coimisiún* (T-752/20, EU:T:2023:366)

(Dliteanas neamhchonarthach – Imscrúduithe OLAF – Sceitheadh sna meáin –Caillteanas ábhartha agus neamhábhartha – Nasc cúisíoch – Sceitheadh a bheith inchurtha – Sárú sách tromchúiseach ar riail dlí lena ndeonaítear cearta do dhaoine aonair – Rúndacht tuairimí dlí)

De réir a Reachta, bunaíodh Grúpa Idirnáisiúnta Bainistíochta (IMG) mar eagraíocht idirnáisiúnta agus é mar aidhm aige eintiteas tiomnaithe chun na críche sin a chur ar fáil do na Stáit atá rannpháirteach in atógáil na Boisnia agus na Heirseagaivéine. Mar chuid dá gníomhaíochtaí, a bhfuil méadú tagtha orthu idir an dá linn, tá roinnt comhaontuithe tugtha i gcrích aici leis an gCoimisiún Eorpach, i gcur i bhfeidhm, *inter alia*, an mhodha 'bainistíochta dírí nó comhpháirtí' chun buiséad an AE a chur chun feidhme.

Ag deireadh a imscrúdaithe ar stádas dlíthiúil an iarratasóra, an 9 Nollaig 2014, dhréachtaigh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) tuarascáil chríochnaitheach, inar chinn sí nach 'eagraíocht idirnáisiúnta' é an t-iarratasóir de réir bhrí rialacháin airgeadais AE agus go mb'fhéidir nach mbeadh a phearsantacht dhlítheanach féin aici fiú.

Go gairid tar éis í a tharraingt suas, seoladh tuarascáil OLAF chuig na seolaithe dlíthiúla, eadhon na húdaráis náisiúnta inniúla agus an Coimisiún. Ina dhiaidh sin, sceitheadh a ábhar chuig an bpreas. An 13 Feabhra 2015, foilsíodh an fhaisnéis maidir le hábhar na tuarascála sin san iris Der Spiegel agus, an 11 Nollaig 2015, foilsíodh an tuarascáil ar shuíomh gréasáin an nuachtáin New Europe. Theip ar imscrúduithe an Choimisiúin foinse an sceite sin a shainaithint.

Thionscain an t-iarratasóir caingean chun cúiteamh a fháil ar an damáiste ábhartha agus neamhábhartha a mhaíonn sé a bhain dó tar éis sceitheadh thuarascáil OLAF chuig an bpreas mar thoradh ar neamhdhleathacht iompar an Choimisiúin agus OLAF.

Agus an chaingean sin á dhíbhe aici, tugann an Chúirt Ghinearálta soiléiriú ar (i) na coinníollacha atá le comhlíonadh chun sárú sách tromchúiseach a shuíomh, ar sárú é atá tromchúiseach go leor, mar thoradh ar mhainneachtain ag institiúid de chuid an Aontais, ar riail dlí atá ceaptha cearta a thabhairt do dhaoine aonair agus (ii) raon feidhme dhualgas na dícheallachta sa chomhthéacs sin, go háirithe i bhfianaise an ghnímh atá le déanamh, mar fhreagairt ar dhoiciméad a nochtadh don phreas, ag institiúid AE atá freagrach as rúndacht an doiciméid sin a áirithiú.

Cinntí na Cúirte

Ina breithiúnas, measann an Chúirt, maidir leis an bpléadáil neamhdhleathachta a d'ardaigh an t-iarratasóir, bunaithe ar shárú ar dhualgas an Choimisiúin aird a thabhairt ar leas oifigeach agus gníomhú go dícheallach agus arb é atá inti mainneachtain gníomhú ar thaobh an Choimisiúin, a mhéid nár cháin sé sceitheadh thuarascáil OLAF go poiblí, nach mór deireadh a chur le scaipeadh faisnéise bréagaí arbh é an sceitheadh sin ba chúis léi agus nár cheart an fhaisnéis sin a cheartú.

Maidir leis an dualgas aird a thabhairt ar leas na n-oifigeach, measann an Chúirt go mbaineann sé go sonrach le hoibleagáidí institiúidí AE i leith a n-oifigeach agus a seirbhíseach eile, lena mbaineann, *inter alia*, a leasanna aonair a chur san áireamh. Ní bhaineann an cás seo, áfach, leis an gcaidreamh idir riarachán AE agus duine dá oifigigh nó dá sheirbhísigh eile. Dá bhrí sin, níl feidhm ag an dualgas aird a thabhairt ar leas na n-oifigeach.

A mhéid a bhaineann le sárú ar an dualgas gníomhú go dícheallach, tosaíonn an Chúirt ag meabhrú di, ar an gcéad dul síos, nach féidir dliteanas neamhchonarthach an Aontais a thionscnamh mura rud é go suíonn an duine a mhaíonn gur bhain caillteanas nó díobháil dó go bhfuil sárú atá tromchúiseach go leor ar riail dlí atá beartaithe cearta a thabhairt do dhaoine aonair. Go háirithe, braitheann an ceanglas go mbeadh an sárú tromchúiseach go leor ar an lánrogha atá ag an institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais a líomhnaítear gur sháraigh sí an riail sin agus ar thug sé neamhaird fhollasach agus thromchúiseach ar na teorainneacha a cuireadh leis an rogha sin, i bhfianaise, *inter alia*, leibhéal soiléireachta agus beachtais na rialach, na ndeacrachtaí a bhaineann le léirmhíniú nó cur i bhfeidhm a d'fhéadfadh eascairt as sin, agus castacht an cháis atá le réiteach. Ar an dara dul síos, ní féidir le neamhghníomhartha institiúidí an Aontais dliteanas a spreagadh ar thaobh an Aontais ach amháin i gcás inar mhainnigh na hinstitiúidí sin oibleagáid dhlíthiúil a chomhlíonadh chun gníomhú de thoradh foráil de dhlí an Aontais.

Dá bhrí sin, cinneann an Chúirt gurb é atá i gceist leis an scrúdú ar an gceist an ndearna institiúid sárú atá tromchúiseach go leor ar riail dlí atá beartaithe chun cearta a thabhairt do dhaoine aonair mar gheall ar neamhghníomh, a chinneadh an gcomhlíontar trí choinníoll, eadhon (i) oibleagáid dhlíthiúil gníomhú, (ii) lánrogha a bheith ag institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht AE atá i gceist, agus (iii) sárú follasach tromchúiseach ag an institiúid sin ar na teorainneacha a chuirtear leis an rogha sin.

Tugann an Chúirt dá haire, sa chás seo, nár shuigh an t-iarratasóir go raibh oibleagáid dhlíthiúil ar an gCoimisiún gníomhú. Sa chomhthéacs sin, tugann sí dá haire go bhfuil dlúthbhaint idir an sárú ar an dualgas chun gníomhú go dícheallach ag an iarratasóir agus Rialachán Uimh. 883/2013 407 agus, faoin rialachán sin, go gceanglaítear ar an gCoimisiún a áirithiú go n-urramófar rúndacht imscrúduithe OLAF. Mar sin féin, in ainneoin na hoibleagáide sin, ní féidir an dualgas chun gníomhú

---

407 Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO 2013 L 248, lch. 1).

go dícheallach a bhfuil an Coimisiún faoina réir a fhorchur air, ós rud é nár mhainnigh sé an oibleagáid rúndachta sin a chomhlíonadh agus nach féidir freagracht as sceitheadh thuarascáil OLAF chuig an bpreas a chur i leith an phreasa, oibleagáid gníomh a dhéanamh arb é atá ann sceitheadh faisnéise a bhaineann le himscrúdú den sórt sin a cháineadh agus í féin a scaradh ón bhfaisnéis a fhoilsítear. Níl an raon feidhme a shannann an t-iarratasóir leis an dualgas gníomhú go dícheallach. Is é sceitheadh na tuarascála sin chuig an bpreas, seachas an cás ina gcuireann an t-iarratasóir an Coimisiún ina leith a fhágáil ar lár, arb ionann é agus mainneachtain an oibleagáid rúndachta a chomhlíonadh. Níorléiríodh,áfach, go bhfuil an sceitheadh sin inchurtha i leith an Choimisiúin.

Cuireann an Chúirt in iúl freisin, fiú má ghlactar leis go raibh an Coimisiún faoi oibleagáid dhlíthiúil gníomhú de bhua a dhualgais gníomhú go dícheallach, nach féidir a mheas gurb ionann an sárú ar an dualgas sin, arna líomhain ag an iarratasóir, agus sárú atá tromchúiseach go leor ar riail dlí atá beartaithe cearta a thabhairt do dhaoine aonair.

I ndáil leis sin, sonraítear ann, i gcás ina bhfuil oibleagáid den sórt sin ann, gur cheart an dualgas chun gníomhú go dícheallach a léirmhíniú sa chaoi, i gcás sceitheadh doiciméid rúnda nár léiríodh gurb í an institiúid lena mbaineann an fhoinse ina leith, gur faoin institiúid sin a bheadh sé gan an damáiste a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar an sárú rúndachta sin a ghéarú.

Mar sin féin, ní eascraíonn aon oibleagáid den sórt sin chun gníomhú chun nach gcuirfear leis an damáiste a tharlaíonn de dheasca sárú rúndachta nach féidir a chur i leith na hinstitiúide sin de bharr Rialachán Uimh. 883/2013. Trí fhoráil a dhéanamh go n-áiritheoidh na hinstitiúidí lena mbaineann go n-urramófar rúndacht imscrúduithe OLAF, forchuirtear leis an rialachán sin oibleagáid ar na hinstitiúidí sin a áirithiú go bhfanfaidh ábhar imscrúduithe OLAF faoi rún. Mar sin féin, ní fhorchuirtear leo, i gcás nár urramaíodh an rúndacht sin agus nach dtagann an nochtadh ó laistigh den institiúid lena mbaineann, oibleagáidí chun an sceitheadh a cháineadh, deireadh a chur le scaipeadh na faisnéise atá i gceist, ná na codanna den fhaisnéis sin atá mícheart a cheartú. Ní féidir a mheas go bhfuil oibleagáidí den sórt sin mar chuid den oibleagáid chun a áirithiú go n-urramaítear rúndacht imscrúduithe OLAF. Ar an gcéad dul síos, ós rud é gur sáraíodh an rúndacht sin, níl aon chuspóir leis an oibleagáid atá ar an gCoimisiún a áirithiú go n-urramófar é. Ar an dara dul síos, (i) gur mó an gá a d'fhéadfadh a bheith ann an sceitheadh a cháineadh ná an oibleagáid atá ann a áirithiú go n-urramófar rúndacht, (ii) i gcás den sórt sin, ní féidir leis an gCoimisiún deireadh a chur le scaipeadh thuarascáil OLAF mar thoradh ar sceitheadh den sórt sin ar an bpreas, agus (iii) ag glacadh leis go bhfuil cuid den fhaisnéis a scaipeadh mícheart, níl ceartú na faisnéise sin de chineál a fhágann go bhfuil sí rúnda, rud a d'imigh as feidhm go buan.

3. Dlínse Chúirteanna an Aontais [408]

Breithiúnas an 26 Iúil 2023, *Stockdale* v *an Chomhairle agus páirtithe eile* (T-776/20, EU:T:2023:422)

(Caingean le haghaidh neamhniú agus cúitimh – Gníomhaire ar conradh idirnáisiúnta le hIonadaí Speisialta an Aontais Eorpaigh sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin – Comhbheartas eachtrach agus slándála – Foirceannadh an chonartha fostaíochta tar éis tharraingt siar na Ríochta Aontaithe as an Aontas Eorpach – Dlínse chúirteanna an Aontais Eorpaigh – Cineál conarthach na díospóide – Easpa clásal eadrána agus

[408] L'ordonnance du 6 septembre 2023, ***CEPD/Parlement et Conseil*** (T-578/22, EU:T:2023:522) doit également être signalée sous cette rubrique. Cette ordonnance est présentée sous la rubrique ci-dessus I.1 « Qualité pour agir ».

clásal dlínse – Airteagail 263, 268, 272 agus 274 CFAE – Rialachán (AE) Uimh. 1215/2012 – Inghlacthacht – Cosantóirí a shainaithint – Coincheap 'institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais Eorpaigh' – Easpa páirteach inniúlachta agus neamh-inghlacthachta)

Bhí post Ceann Airgeadais agus Riaracháin ag an iarratasóir, náisiúnach de Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, le hIonadaí Speisialta an Aontais Eorpaigh ('ISAE') sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin idir 2006 agus 31 Nollaig 2020 agus, dá réir sin, bhí 17 gconradh fostaíochta ar théarma seasta tugtha i gcrích aige le ISAE. Tar éis an Chomhaontaithe maidir leis an Ríocht Aontaithe a bheith ag tarraingt siar as an Aontas Eorpach agus as Euratom, a 409 tháinig i bhfeidhm an 1 Feabhra 2020 agus dá bhforáiltear d'idirthréimhse dar críoch an 31 Nollaig 2020, rinne ISAE sa Bhoisnia agus an Heirseagaivéin an cinneadh deireadh a chur le conradh fostaíochta deireanach an iarratasóra amhail ón dáta sin.

I gcaingean le haghaidh neamhniú agus damáistí a tugadh i gcoinne Chomhairle an Aontais Eorpaigh, an Choimisiúin Eorpaigh, na Seirbhíse Eorpaí Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS) agus ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, d'iarr an t-iarratasóir, go príomha, an cinneadh maidir le foirceannadh a neamhniú, mar aon le cúiteamh as an damáiste a líomhnaítear a d'fhulaing sé mar thoradh ar an gcinneadh sin. Mhaígh an t-iarratasóir freisin gur cheart a chaidreamh conarthach a athaicmiú mar chonradh buan agus go lorg sé cúiteamh as an damáiste a líomhnaítear a d'fhulaing sé toisc nár glacadh stádas soiléir is infheidhme maidir leis. Mar mhalairt air sin, mhaígh an t-iarratasóir gur cheart dliteanas neamhchonarthach an Aontais Eorpaigh a thabhú i gcás inar dífhostaíodh a phríomhéilimh.

Agus scrúdú á dhéanamh aici ar na pléadálacha maidir le heaspa dlínse agus neamh-inghlacthacht a d'ardaigh na cosantóirí, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú ar na hiarratais sin – lena seasann sí i bpáirt – sula dtéann sí chuig substaint an cháis. I ndáil leis sin, rialaíonn an Chúirt ar roinnt saincheisteanna nár tugadh aghaidh orthu roimhe seo. Ar an gcéad dul síos, suíonn sí, i gcás ina dtugtar díospóid chonarthach a bhaineann leis an Aontas Eorpach os comhair na Cúirte, nuair nach bhfuil clásal eadrána ina fhabhar sa chonradh atá i gceist, go gcoinníonn sé dlínse athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht na ngníomhartha arna nglacadh ag eintitis an Aontais 410 agus rialú a thabhairt ar dhliteanas an Aontais Eorpaigh, 411 mura féidir aon chúirt inniúil náisiúnta a shainaithint ar bhonn an chonartha nó ar bhonn Rialachán Ia na Bruiséile. Sainaithnítear inti412 ansin ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin mar chomhlacht de chuid an Aontais a ghlac an cinneadh maidir le foirceannadh. Ar deireadh, maidir leis an éileamh ar chúiteamh i leith damáiste a líomhnaítear a rinneadh de dheasca easpa córais ghinearálta dlí is infheidhme maidir le foireann an chomhbheartais eachtraigh agus slándála (CBES), measann an Chúirt gur faoin gComhairle atá sé córas den sórt sin a ghlacadh, i gcás inarb iomchuí.

Cinntí na Cúirte

---

409 Comhaontú maidir le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann a bheith ag tarraingt siar as an Aontas Eorpach agus as an gComhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach (IO 2020 L 29, lch. 7).

410 De bhun Airteagal 263 CFAE.

411 De bhun Airteagal 268 CFAE.

412 Rialachán (AE) Uimh. 1215/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2012 maidir le dlínse agus le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair shibhialta agus tráchtála (IO 2012 L 351, lch. 1; 'Rialachán Ia na Bruiséile').

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt a dlínse rialú ar na cinn éilimh a bhaineann leis an gcinneadh foirceanta agus le comharbas conarthaí ar théarma seasta, faoi seach.

Mar réamhphointe, tugann sí dá haire gur éilimh chonarthacha iad éilimh an iarratasóra a rinneadh faoi na cinn éilimh sin. Ar an gcéad dul síos, tá nasc díreach ag an gcinneadh foirceanta leis an gconradh atá i gceist. Ar an dara dul síos, eascraíonn na héilimh gur cheart an caidreamh fostaíochta a athaicmiú mar chonradh buan as na conarthaí ar théarma seasta comhleanúnach a tugadh i gcrích idir an t-iarratasóir agus ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin. Ós rud é nach bhfuil clásal eadrána sna conarthaí ar théarma seasta, dearbhaíonn an Chúirt nach bhfuil aon dlínse aici rialú faoi Airteagal 272 CFAE, ionas, i gcomhréir le hAirteagal 274 CFAE, go dtagann na cinn éilimh sin, i bprionsabal, faoi dhlínse na gcúirteanna náisiúnta.

Mar sin féin, meabhraíonn an Chúirt, nuair a dhiúltaíonn breithiúnas an Aontais, i gcomhthéacs díospóide conarthaí, an dlínse a thugtar dó le hAirteagal 263 agus le hAirteagal 268 CFAE, ní mór di a áirithiú go léirmhíneofar na forálacha sin i gcomhréir le hAirteagal 272 agus le hAirteagal 274 CFAE agus, dá réir sin, comhleanúnachas chóras breithiúnach an Aontais Eorpaigh a chaomhnú, ar córas iomlán leigheasanna agus nósanna imeachta dlí é atá ceaptha chun athbhreithniú ar dhlíthiúlacht ghníomhartha institiúidí, chomhlachtaí, oifigí agus ghníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh, agus cúiteamh an damáiste a rinne an tAontas Eorpach, faoi seach a áirithiú. Dá bhrí sin, i gcomhthéacs díospóide conarthaí, ní fhéadfaidh breithiúnas an Aontais an dlínse a thugtar dó le Conradh FEU a dhiúltú nuair atá sé d'éifeacht aige sin gníomhartha an Aontais Eorpaigh nó na cúirteanna náisiúnta, gníomhartha an Aontais Eorpaigh nó éileamh ar chúiteamh as damáiste a rinne an tAontas Eorpach a eisiamh ó aon athbhreithniú breithiúnach.

Sna himthosca sin, d'ainneoin chineál conarthach na gceannairí éilimh a cuireadh chun cinn sa chás seo, déanann an Chúirt a mheas an bhféadfaidh an t-iarratasóir éilimh den sórt sin a thabhairt os comhair cúirte Ballstáit d'fhonn a áirithiú go bhfuil athbhreithniú breithiúnach éifeachtach ann. Sin é an fáth, ón tús, go ndiúltaíonn sí d'argóint na gcosantóirí go bhféadfadh na cinn éilimh sin teacht faoi dhlínse chúirteanna na Boisnia. Ar an gcaoi chéanna, diúltaíonn sí don argóint go raibh sé de rogha ag an iarratasóir an t-ábhar a tharchur chuig an gcomhlacht eadrána dá bhforáiltear sa chonradh atá i gceist, ós rud é nach féidir a mheas go bhfuil dlínse ag comhlacht den sórt sin chun cúirteanna an Aontais Eorpaigh nó cúirteanna na mBallstát a eisiamh.

Ina theannta sin, ós rud é nach féidir, de bharr ábhar an chonartha atá i gceist, cúirt de chuid Ballstáit a shainaithint a bhfuil dlínse aici rialú ar na cinn éilimh atá i gceist, cuireann an Chúirt in iúl gur ghlac reachtas an Aontais Rialachán Ia na Bruiséile, a bhfuil feidhm aige sa chás seo. Go deimhin, ní gníomh de chuid údaráis phoiblí é an cinneadh maidir le foirceannadh, 413 ach tá sé bunaithe ar an gconradh atá i gceist. Dá réir sin, baineann na cinn éilimh atá i gceist le hábhair shibhialta agus thráchtála agus – ós rud é go mbaineann siad le díospóid de chineál conarthach a bheartaítear le teacht faoi dhlínse ghinearálta na gcúirteanna náisiúnta – scrúdaíonn an Chúirt an féidir le forálacha Rialachán Ia na Bruiséile cúirt de chuid Ballstáit a bhfuil dlínse aici rialú ar na cinn éilimh sin a shainaithint.

Tugann an Chúirt dá haire gurbh é fostóir an iarratasóra ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, agus ós rud é nach bhfuil dlínse ag aon chúirt de chuid Ballstáit rialú ar na ceannairí éilimh i dtrácht, a bhaineann leis an gconradh, ar fhoráil ghinearálta Rialachán Ia na Bruiséile, ar dá réir 414 ba cheart, i

---

413 De bhun Airteagal 1(1) de Rialachán Ia na Bruiséile.

414 Airteagal 6(1) de Rialachán Ia na Bruiséile.

bprionsabal, feidhm a bheith ag 'mura bhfuil sainchónaí ar an gcosantóir i mBallstát, is le dlí an Bhallstáit sin a chinnfear dlínse chúirteanna gach Ballstáit'.

Tugann an Chúirt dá haire, áfach, go dtabharfaí le tuiscint le cur i bhfeidhm na forála sin gur dlínse randamach a bheadh i ndlínse cúirte náisiúnta, a mhéid is gurb é dlí gach Ballstáit é lena gcinntear an bhféadfaidh cúirteanna an Bhallstáit sin an díospóid a éisteacht, agus go bhféadfadh dlínse a bheith ag aon chúirt de chuid Ballstáit ar deireadh. Measann sé go bhfuil dóchúlacht ar leith ag baint le toradh den sórt sin sa chás seo ós rud é – amhail ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin – go bhfuil sainchónaí ar an iarratasóir i dtríú tír, agus nach léir go bhfuil baint ag an díospóid reatha le Ballstát.

Ós rud é nach bhféadfaidh an Chúirt, i gcomhthéacs díospóid chonarthach a bhaineann leis an Aontas Eorpach, an dlínse a thugtar di le hAirteagal 263 agus le hAirteagal 268 CFAE a dhiúltú, sa chás go n-eisiatar ó aon athbhreithniú breithiúnach gníomhartha an Aontais Eorpaigh nó éileamh ar chúiteamh as an damáiste a rinne an tAontas Eorpach, scrúdaíonn sí an dtagann na héilimh a rinneadh ar na cinn éilimh i dtrácht faoi raon feidhme na dlínse a eascraíonn as na forálacha sin.

Ar an gcéad dul síos, faoin gcéad cheann éilimh, tá dlínse ag an gCúirt rialú (i) ar bhonn Airteagal 263 CFAE, maidir leis an iarratas ar athbhreithniú ar dhlíthiúlacht an chinnidh maidir le foirceannadh, ar cinneadh é arna ghlacadh ag eintiteas de chuid an Aontais arna bhunú faoi na Conarthaí, eadhon ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, agus (ii) ar bhonn Airteagal 268 CFAE, maidir leis an éileamh ar chúiteamh airgeadais as an damáiste síceolaíoch agus ábhartha a líomhnaítear a fulaingíodh mar thoradh ar an gcinneadh sin.

Os a choinne sin, maidir le héileamh an iarratasóra gur cheart don Chúirt a ordú é a thabhairt ar ais mar bhall foirne de ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, diúltaíonn an Chúirt dlínse, ós rud é nach féidir le breithiúnas AE, i bprionsabal – fiú i gcomhthéacs caingean i leith damáistí – treoracha a eisiúint chuig institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais Eorpaigh gan cur isteach ar shainchumais an údaráis riaracháin. Cé go gceadaítear le forálacha Chonradh FEU a bhaineann le dliteanas neamhchonarthach an Aontais Eorpaigh, faoi choinníollacha áirithe, cúiteamh comhchineáil a dheonú a d'fhéadfadh a bheith i bhfoirm urghaire chun rud éigin a dhéanamh nó gan é a dhéanamh, rud a chuireann faoi deara don institiúid is cosantóir gníomhú ar bhealach áirithe, ní féidir cás den sórt sin a bheartú ach amháin i gcásanna áirithe, i gcás ina bhfuil damáiste á líomhain ag an iarratasóir nach féidir a leigheas go hiomlán le damáistí, agus a n-éilíonn a saintréithe sonracha urghaire a dhéanamh nó gan rud éigin a dhéanamh, go háirithe má tá sé beartaithe leis an urghaire sin aghaidh a thabhairt ar bhunchúis an damáiste i gcás ina bhfuil na héifeachtaí fós ar siúl, rud nach amhlaidh sa chás seo.

Ar an dara dul síos, díbheann an Chúirt an dara ceann éilimh ina iomláine, ar an bhforas nach bhfuil dlínse aige nó aici. Níl dlínse ag an gCúirt rialú a thabhairt ar an iarratas chun treoracha a eisiúint chuig ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, mar fhostóir an iarratasóra, lena n-iarrtar a chonradh fostaíochta a athaicmiú mar chonradh buan. Ina theannta sin, ós rud é nár cuireadh chun cinn an t-éileamh gur cheart don Chúirt a chinneadh go raibh na cosantóirí ag sárú a n-oibleagáidí conarthacha mar thaca le héileamh ar neamhniú nó ar dhamáistí, ní mór a mheas nach bhféachann an Chúirt ach amháin le seasamh a ghlacadh trí bhíthin dearbhú ginearálta nó ráiteas prionsabail, nach dtagann faoin dlínse a thugtar di leis na Conarthaí.

Ar an dara dul síos, maidir leis na pléadálacha neamh-inghlacthachta a bhaineann leis an gcosantóir/na cosantóirí a shainaithint, meabhraíonn an Chúirt, maidir leis an gcéad cheann éilimh, a mhéid a bhfuil dlínse aici an t-éileamh sin a scrúdú a mhéid a fhéachann sé leis an gcinneadh foirceanta agus cúiteamh airgeadais as an damáiste síceolaíoch agus ábhartha a líomhnaítear gurb é an cinneadh sin ba chúis leis a neamhniú, ar an gcéad dul síos nach mór caingne le haghaidh neamhniú a thionscnamh i gcoinne na hinstitiúide, an chomhlachta, na hoifige nó na gníomhaireachta de chuid an Aontais Eorpaigh a ghlac an gníomh atá i gceist agus, ar an dara dul síos, in ábhair a bhaineann le dliteanas neamhchonarthach an Aontais Eorpaigh, go bhfuil dlínse aici díospóidí a

éisteacht a bhaineann le cúiteamh as damáiste arbh í an institiúid, an comhlacht, an oifig nó an ghníomhaireacht ba chúis leis an damáiste arb í an institiúid, an comhlacht, an oifig nó an ghníomhaireacht ba chúis leis an damáiste sin os comhair na Cúirte.

Sa chás seo, ós rud é go mbaineann an chéad cheann éilimh leis an gcinneadh maidir le foirceannadh, atá inchurtha i leith ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, scrúdaíonn an Chúirt an féidir ISAE a aicmiú mar chomhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais Eorpaigh a d'fhéadfadh a bheith ina chosantóir sna caingne le haghaidh neamhniú agus le haghaidh dliteanas neamhchonarthach atá i gceist sa chás seo.

I ndáil leis sin, meabhraítear di go bhféadfar eintiteas nó struchtúr a thagann faoi chreat eagraíochtúil an Aontais Eorpaigh nó a oibríonn laistigh de chreat eagraíochtúil an Aontais Eorpaigh a mheas mar oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais Eorpaigh más rud é, i bhfianaise na bhforálacha lena rialaítear a stádas, go bhfuil inniúlacht dhlíthiúil leordhóthanach aige chun go measfar gur comhlacht neamhspleách de chuid an Aontais Eorpaigh é agus go n-aithneofar go bhfuil inniúlacht dhlíthiúil aige chun bheith ina chosantóir. Go háirithe, ní mór é a aicmiú mar oifig nó mar ghníomhaireacht de chuid an Aontais Eorpaigh i gcás ina bhfuil sainordú aici, ar thaobh amháin, a bhfuil dlúthbhaint aige le feidhmiú an Aontais Eorpaigh agus, ar an taobh eile, go bhfuil sí leithleach go dlíthiúil ó institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh atá ann cheana.

Tá sainordú den sórt sin ag ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, ós rud é, ar an gcéad dul síos, go gceapfaidh an Chomhairle é nó í chun 'sainordú maidir le saincheisteanna beartais ar leith' a fheidhmiú. 415Ina theannta sin, cé go bhfuil ISAE freagrach as a shainordú nó a sainordú agus gníomhartha a fhorghníomhú ar údarás Ardionadaí an Aontais Eorpaigh do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála, ní leathnaíonn an t-údarás sin chuig bainistíocht riaracháin i ndáil leis an sainordú sin, go háirithe maidir le foireann ISAE. Thairis sin, tá ISAE leithleach go dlíthiúil ó institiúidí, comhlachtaí, oifigí nó gníomhaireachtaí eile an Aontais Eorpaigh a mhéid atá an inniúlacht dhlíthiúil aige nó aici conarthaí a dhámhachtain agus earraí a cheannach, conradh a thabhairt i gcrích leis an gCoimisiún chun a chaiteachas nó a caiteachas a bhainistiú agus foireann a fhostú ar iasacht ó institiúidí an Aontais nó ó SEGS. Ar deireadh, maidir le bainistiú a fhoireann nó a foireann ar conradh, tá an inniúlacht dhlíthiúil ag ISAE gníomhú go neamhspleách agus, dá réir sin, tá sé nó sí freagrach as foireann a bhunú. Féadfaidh sé nó sí conarthaí a thabhairt i gcrích freisin chun foireann idirnáisiúnta a earcú, a fhéadfaidh sé nó sí a roghnú gan formheas institiúidí, comhlachtaí, oifigí nó gníomhaireachtaí eile an Aontais Eorpaigh a bheith de dhíth, ós rud é go dtagann an fhoireann sin faoina údarás nó faoina húdarás díreach.

Is é conclúid na Cúirte, chun críocha an cháis seo, maidir le hábhair a bhaineann le bainistiú fhoireann ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, nach mór a mheas go bhfuil an stádas céanna ag ISAE agus atá ag comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh, atá in ann a bheith ina gcosantóirí i gcaingean le haghaidh neamhniú nó le haghaidh dliteanas neamhchonarthach, agus go bhfuil an chéad cheann éilimh inghlactha i leith ISAE.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gceann éilimh lena n-iarrtar cúiteamh as an damáiste a líomhnaítear a bhain don iarratasóir mar thoradh ar mhainneachtain stádas soiléir is infheidhme maidir leis a ghlacadh, measann an Chúirt nach mór aon mhainneachtain córas ginearálta a ghlacadh is infheidhme maidir le foireann ar conradh CBES i gcoitinne nó maidir le foireann ar conradh ISAE sa

415 De réir Airteagal 33 CAE.

Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin go háirithe, a chur i leith na Comhairle, ionas go mbeidh an ceann éilimh sin inghlactha i leith na Comhairle.

Go deimhin, tá an Chomhairle freagrach as CBES a chumadh agus as na cinntí is gá a dhéanamh chun é a shainiú agus a chur chun feidhme ar bhonn na dtreoirlínte ginearálta agus na línte straitéiseacha arna sainiú ag an gComhairle Eorpach. Maidir le córas dlí a ghlacadh, i gcás inarb iomchuí, is infheidhme maidir le foireann ar conradh a earcaítear faoi CBES, tagann sé faoi chur chun feidhme an bheartais sin agus, dá bhrí sin, is faoin gComhairle atá sé. Thairis sin, tugann an Chúirt faoi deara gur mhol an Coimisiún in 2012 go gcuirfeadh an Chomhairle Coinníollacha Fostaíochta Sheirbhísigh Eile an Aontais Eorpaigh i bhfeidhm maidir le foireann chonarthach mhisin CBES agus ISAEnna. Tugann an Chúirt dá haire go dtagann glacadh córais dlí is infheidhme maidir le foireann ar conradh a earcaítear faoi CBES, atá infheidhme maidir le foireann idirnáisiúnta ar conradh ISAE sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, faoi inniúlacht na Comhairle agus is dá rogha féin é agus mura ndéantar obair leantach ar an moladh sin, is é sin toisc nach raibh toscaireachtaí an Bhallstáit in ann teacht ar chomhaontú laistigh den Chomhairle.

II. Dlí institiúideach [416]

Breithiúnas an 7 Meitheamh 2023, *TC* v *an Pharlaimint* (T-309/21, EU:T:2023:315)

(Dlí institiúideach – Rialacha ar speansais agus liúntais na bhFeisirí – Liúntas cúnaimh pharlaimintigh – Aisghabháil suimeanna a íocadh go míchuí – Tréimhse réasúnta – Dualgas cruthúnais – Ceart éisteacht a fháil – Cosaint sonraí pearsanta – Airteagal 9 de Rialachán (AE) 2018/1725 – Airteagal 26 de na Rialacháin Foirne)

Le breithiúnas an 7 Márta 2019, *L* v an *Pharlaimint*, chuir 417 an Chúirt Ghinearálta cinneadh Pharlaimint na hEorpa lena bhfoirceanntar conradh L mar chúntóir parlaiminteach creidiúnaithe (‘an APA’) – arna chreidiúnú chun cúnamh a thabhairt do TC, don iarratasóir, d’Fheisire de Pharlaimint na hEorpa – ar neamhní mar gheall ar an miondealú ar an gcaidreamh muiníne ar an bhforas nár chomhlíon APA na rialacha a bhaineann le húdaruithe chun dul i mbun gníomhaíochtaí seachtracha. Chinn an Chúirt gur léir ón ábhar sa chomhad nach amháin go raibh an t-iarratasóir ar an eolas faoi ghníomhaíochtaí seachtracha CPC, ach, thairis sin, go raibh siad ar a thionscnamh díreach.

Tar éis an bhreithiúnais sin, chuir Ardrúnaíocht na Parlaiminte in iúl don iarratasóir gur cuireadh tús le nós imeachta chun suimeanna a íocadh go míchuí a ghnóthú, 418 i leith an chúnaimh pharlaimintigh arna sholáthar ag CPC don iarratasóir. Ag an am céanna, iarradh ar an iarratasóir barúlacha agus fianaise a chur isteach, laistigh de dhá mhí, chun réamhchinntí na Parlaiminte maidir leis na gníomhaíochtaí seachtracha a bhí déanta ag CPC a fhrisnéis agus a chruthú go raibh dualgais cúntóra pharlaimintigh chreidiúnaithe comhlíonta ag CPC. Mar fhreagra air sin, sheol an t-iarratasóir

---

416 L’arrêt du 26 juillet 2023, ***Stockdale/Conseil e.a.*** (T-776/20, EU:T:2023:422) doit également être signalé sous cette rubrique. Cet arrêt est présenté sous la rubrique I.3 « Compétence du juge de l’Union ».

417 Breithiúnas an 7 Márta 2019 ***L* v an *Pharlaimint*** (T-59/17, EU:T:2019:140).

418 De bhun Airteagal 68 den Chinneadh ón mBiúró an 19 Bealtaine agus an 9 Iúil 2008 maidir le bearta cur chun feidhme do Reacht Fheisirí Pharlaimint na hEorpa (IO 2009 C 159, lch. 1; ‘an IMS’).

barúlacha agus fianaise bhreise chuig an bParlaimint, agus d'iarr sé roinnt doiciméad agus faisnéise a bhaineann le comhad pearsanta CPC sa Pharlaimint, cóipeanna den chomhfhreagras a mhalartaigh an CPC le hionadaithe na Parlaiminte maidir lena chuid oibre agus maidir leis an gcomhad iomlán sa chás as ar eascair breithiúnas an 7 Márta 2019. Dheonaigh an Pharlaimint go páirteach iarraidh an iarratasóra ar na doiciméid agus ar an bhfaisnéis.

Le cinneadh an 16 Márta 2021 ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), mheas Ardrúnaí na Parlaiminte gur iompair an institiúid sin suim airgid go míchuí i dtaca le húsáid CPC agus gur cheart í a aisghabháil ón iarratasóir. 419Dá bhrí sin, d'eisigh Ard-Stiúrthóir Airgeadais na Parlaiminte, an 31 Márta 2021, nóta dochair lenar ordaíodh aisghabháil na suime sin.

Maidir le caingean le haghaidh neamhniú an chinnidh atá faoi chonspóid, a seasann sí leis, a éisteacht, rialaíonn an Chúirt Ghinearálta é sa chás seo maidir le ceart féichiúnaí chun pléadáil ar an bprionsabal ama réasúnta nuair a sheolann an institiúid nóta dochair chuige laistigh den tréimhse cúig bliana a leagtar síos leis an Rialachán Airgeadais, athdhearbhaíonn sí a thábhachtaí atá sé cloí le prionsabal an chirt éisteacht a fháil in imeachtaí chun speansais cúnaimh pharlaimintigh a ghnóthú arna dtionscnamh ag an bParlaimint i gcoinne a Feisirí agus, ar deireadh, cinneann sí an cheist nua maidir leis an gceart a bheith ag brath, mar ráthaíocht ar an gceart chun éisteacht a fháil, ar fhorais leasa phoiblí chun tarchur sonraí pearsanta a fháil.

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil ina líomhnaítear sárú ar an bprionsabal ama réasúnta ar an bhforas gur bhunaigh an Pharlaimint an cinneadh atá faoi chonspóid ar shonraí ón gcás *L* v an *Pharlaimint*, ar cuireadh an t-iarratas isteach ina leith i mí Aibreáin 2017.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire go leagtar síos in Airteagal 41(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh prionsabal na tréimhse réasúnaí, atá ina dhlúthchuid den cheart chun dea-riaracháin, agus go bhfuil oibleagáid ann gníomhú laistigh de thréimhse réasúnach ama i ngach cás ina gcuireann prionsabal na deimhneachta dlíthiúla nó cosaint ionchais dhlisteanaigh bac ar institiúidí AE agus ar dhaoine nádúrtha nó dlítheanacha gníomhú gan aon teorainneacha ama, in éagmais aon riail reachtúil. Ar an taobh eile, i gcás ina ngníomhaíonn an riarachán laistigh den tréimhse a fhorordaítear go sonrach le foráil, ní féidir a éileamh go bailí go ndéantar neamhaird ar na ceanglais a eascraíonn as an gceart atá ag duine go ndéileálfaí lena ghnóthaí nó lena gnóthaí laistigh de thréimhse réasúnach ama.

Murab ionann agus 420 na rialacha a bhí ann roimhe seo, foráiltear 421 anois leis na rialacha is infheidhme sa chás seo go seolfaidh an t-oifigeach údarúcháin an nóta dochair láithreach tar éis an

---

419 De bhun Airteagal 68(1) de IMS.

420 Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 1605/2002 ón gComhairle (IO 2012 L 298, lch. 1), agus Rialachán Tarmligthe (AE) Uimh. 1268/2012 ón gCoimisiún an 29 Deireadh Fómhair 2012 maidir le rialacha cur i bhfeidhm Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO 2012 L 362, lch. 1).

421 An dara fomhír d'Airteagal 98(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO 2018 L 193, lch. 1).

méid is infhaighte a shuí agus ar a dhéanaí laistigh de thréimhse cúig bliana ón tráth a bhfuil institiúid an AE in ann a fiach a éileamh.

Dá bhrí sin, ní gá, sa chás seo, dul ar iontaoibh phrionsabal na tréimhse réasúnta chun measúnú a dhéanamh ar an tréimhse inar seoladh an nóta dochair. Ina theannta sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, gur seoladh an nóta dochair chuig an iarratasóir díreach tar éis an méid is infhaighte a shuí, sa chinneadh atá faoi chonspóid, agus, ar an dara dul síos, go bhfuil an tráth a raibh an Pharlaimint in ann a fiachas a éileamh i gcomhthráth le taisceadh an iarratais i gcás *L* v *Parlaimint na hEorpa* nó le tabhairt an bhreithiúnais sa chás sin, agus, mar thoradh air sin, gur chomhlíon an Pharlaimint an tréimhse cúig bliana a leagtar síos leis an Rialachán Airgeadais atá i bhfeidhm.

Sa dara háit, seasann an Chúirt leis an bpléadáil lena líomhnaítear gur sáraíodh an ceart chun éisteacht a fháil. Mar réamhphointe, tugann sí dá haire go bhfuil ceart gach duine chun éisteacht a fháil, sula ndéantar aon bheart aonair a dhéanfadh dochar dó nó di, ráthaithe, go háirithe, ag IMS, 422 faoina bhfuil an Feisire lena mbaineann le héisteacht a fháil sula nglacfar aon chinneadh ar an ábhar. Leis an gceart sin, ráthaítear an deis do gach duine a thuairimí nó a tuairimí a chur in iúl go héifeachtach le linn nós imeachta riaracháin agus sula nglacfar aon chinneadh a d'fhéadfadh difear díobhálach a dhéanamh dá leasanna.

Sa chás seo, cinneann an Chúirt gur diúltaíodh roinnt iarrataí ar dhoiciméid agus ar fhaisnéis ón iarratasóir chuig an bParlaimint, seachas na doiciméid a bhaineann le deireadh chonradh CPC.

Ba cheart a mheabhrú, i gcás ina bhfuil amhras ann go bhfuil úsáid na speansas um chúnamh parlaiminteach arna n-íoc le CPC, gur faoin bhFeisire den Pharlaimint a shuíomh gur oibrigh CPC dó nó di, i dtaca lena shainordú parlaiminteach nó lena sainordú parlaiminteach, ar feadh na tréimhse inar íocadh na speansais sin. Thairis sin, nuair a iarrtar air nó uirthi cruthúnas den sórt sin a sholáthar, ní mór don Fheisire den Pharlaimint an fhaisnéis atá ina sheilbh nó ina seilbh a nochtadh don Pharlaimint laistigh den teorainn ama fhorordaithe. Más dealraitheach go bhfuil faisnéis eile ábhartha, féadfaidh sé nó sí nochtadh na faisnéise sin a iarraidh ar institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh a bhfuil an fhaisnéis sin acu, ar bhonn an chirt éisteacht a fháil, ar choinníoll go mbaineann siad leis na sonraí is gá chun a chur ar a chumas nó ar a cumas a bharúlacha nó a barúlacha a chur in iúl go héifeachtach maidir leis an mbeart aisghabhála atá beartaithe. Ní féidir leis an bParlaimint a fhaigheann iarraidh den sórt sin diúltú na sonraí arna n-iarraidh a sholáthar gan sárú a dhéanamh ar an gceart chun éisteacht a fháil, mura rud é go bhfuil sí ag brath, mar thaca leis an diúltú sin, ar fhorais a bhféadfaí a mheas go bhfuil bonn cirt leo ag féachaint, ar an gcéad dul síos, d'imthosca an cháis agus, ar an dara dul síos, do na rialacha is infheidhme.

Dá bhrí sin, scrúdaíonn an Chúirt an bhfuil údar cuí leis na forais a bhfuil an Pharlaimint ag brath orthu chun gan na sonraí a d'iarr an t-iarratasóir a nochtadh.

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na forais a bhfuil an Pharlaimint ag brath orthu chun diúltú d'iarraidh an iarratasóra maidir le nochtadh 'gach ríomhphost ó 2015, 2016 agus 2019' agus an comhfhreagras a mhalartaigh an t-iarratasóir le seirbhísí ábhartha na Parlaiminte maidir le hobair CPC. Tugann sé le fios go n-eagraíonn gach institiúid a cuid oibre i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir léi agus gur féidir léi a leagan síos, agus measann sé, sa chás seo, go raibh an Pharlaimint i dteideal teorainn a chur leis an tréimhse choinneála do ríomhphoist na bhFeisirí trí

422 Airteagal 68(2) de IMS.

chead a thabhairt iad a choimirciú i bhfillteáin phríobháideacha. Cinneann an Chúirt, áfach, an ndearnadh an beartas sin a chur chun feidhme sa chás seo ar bhealach lena n-áiritheofaí go gcomhlíonfaí an ceart chun éisteacht a fháil.

Tugann an Chúirt dá haire gur tháinig an Pharlaimint, ó thús 2016, ar an eolas faoi staid coinbhleachta idir an t-iarratasóir agus CPC maidir le cé acu a bhí nó nach raibh a chuid gníomhaíochtaí á ndéanamh ag an iarratasóir don iarratasóir i gcomhréir leis na rialacha lena rialaítear cúnamh parlaiminteach. Dá bhrí sin, ón am sin, ba ghá don Pharlaimint a áirithiú go gcoinneofaí ríomhphoist lena bhféadfaí cineál beacht ghníomhaíochtaí CPC le linn an nós imeachta um dhífhostú a shuí agus, más rud é go raibh imeachtaí breithiúnacha nó riaracháin eile, amhail nós imeachta aisghabhála, mar thoradh ar an nós imeachta sin, fad a bhí na himeachtaí eile sin ar oscailt.

Ina theannta sin, ní féidir leis an bhféidearthacht cartlannú pearsanta a dhéanamh faoiseamh a thabhairt don Pharlaimint maidir leis an oibleagáid a áirithiú go gcoinneofar gach ríomhphost atá ábhartha chun a shuí, i gcomhréir leis na rialacha atá leagtha síos ag an institiúid di féin, go bhfuil a ghníomhaíochtaí nó a gníomhaíochtaí curtha i gcrích go héifeachtach agus go heisiach ag APA don Fheisire dár sannadh é nó í, i dtaca le sainordú an Fheisire sin. Cuireann sí in iúl freisin nach féidir leis an bhféidearthacht sin an Pharlaimint a scaoileadh ón oibleagáid na ríomhphoist a choinnítear ar an gcaoi sin a nochtadh, i gcás, i gcomhréir leis an gceart chun éisteacht a fháil, ar ceart bunúsach é i ndlíchóras an Aontais Eorpaigh, ina ndéanann an Feisire lena mbaineann iarraidh chun na críche sin, ar duine é nó í, mar atá sa chás seo, atá faoi réir nós imeachta aisghabhála maidir le húsáid mhíchuí a bhaint as speansais um chúnamh parlaiminteach.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na forais a bhfuil an Pharlaimint ag brath orthu chun diúltú don iarraidh maidir le 'comhad pearsanta' CPC (na doiciméid go léir a bhaineann lena earcú agus lena chuid oibre), lena n-áirítear faisnéis maidir le líon na n-uaireanta a iarradh cosaint na Parlaiminte i leith an CPC sin, agus na sonraí a bhaineann lena láithreacht a d'fhéadfaí a bhaint as a chárta rochtana Parlaiminte.

Maidir leis an bhforas go raibh tarchur na sonraí sin contrártha leis an rialachán maidir le cosaint sonraí pearsanta i ndáil le próiseáil sonraí pearsanta ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, tugann an 423 Chúirt dá haire, ós rud é gur ghá iad a úsáid chun é a chosaint sa nós imeachta aisghabhála, nach bhféadfaí a mheas go bhfuil na sonraí a d'iarr an t-iarratasóir 'riachtanach chun cúram a chur i gcrích a dhéantar ar mhaithe le leas an phobail nó i bhfeidhmiú údaráis oifigiúil atá dílsithe don fhaighteoir'. 424Ar an gcúis chéanna, ní féidir a mheas gur sheirbheáil tarchur na sonraí sin chuig an iarratasóir 'críoch shonrach ar mhaithe le leas an phobail'. 425

Tugann an Chúirt dá haire, áfach, go bhfuil an iarraidh ar bharúlacha a sheol an Pharlaimint chuig an iarratasóir chun a chumasú dó a cheart chun éisteacht a fháil a fheidhmiú bunaithe, sa chás seo, ar fhaisnéis atá i seilbh na hinstitiúide sin gan a bheith ar eolas, de réir mar a bheidh, chuig an

---

423 Rialachán (AE) 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2018 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 agus Cinneadh Uimh. 1247/2002/CE (IO 2018 L 295, lch. 39).

424 De réir bhrí Airteagal 9(1)(a) de Rialachán 2018/1725.

425 De réir bhrí Airteagal 9(1)(b) de Rialachán 2018/1725.

iarratasóir, nó ar fhaisnéis a raibh an t-iarratasóir ar an eolas fúithi nuair a bhí sé ina uachtarán ar CPC, ach nach bhfuil ar fáil dó a thuilleadh.

Dá bhrí sin, maidir leis an tábhacht a thugtar don cheart chun éisteacht a fháil, ní féidir cosc a chur, dá bhrí sin, ar an bhfaisnéis sin a nochtadh don iarratasóir chun a chur ar a chumas a bharúlacha a thabhairt go héifeachtach i bhfeidhmiú an chirt sin.

Ní ceart absalóideach é an ceart go ndéanfar sonraí pearsanta a chosaint, ach ba cheart é a mheas i ndáil lena fheidhm sa tsochaí agus é a mheas ar an mbonn sin i gcoinne cearta bunúsacha eile, i gcur chuige lena dtugtar áit cheart gach ceann de na cearta lena mbaineann i ndlíchóras an Aontais, i bhfianaise fhíorais an cháis, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta. An gá atá le cothromaíocht den sórt sin a bhaint amach idir an ceart go ndéanfar sonraí pearsanta a chosaint agus na cearta bunúsacha eile a aithnítear sa dlíchóras sin, leagann reachtas an Aontais béim air sa rialachán maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, 426 arb ionann é agus an rialachán maidir le cosaint sonraí pearsanta ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais.

Cinneann an Chúirt nach féidir glacadh leis go bhféadfaidh an Pharlaimint a iarraidh ar an iarratasóir a thuairimí a chur in iúl go héifeachtach maidir leis an bhfaisnéis atá i gcomhad CPC, de réir mar a bheidh, gan, mar atá sa chás seo, rochtain a thabhairt dó ar an bhfaisnéis sin, tar éis dó a mheas, ar thaobh amháin, nach bhfuil leas CPC sna sonraí a bhaineann leis á dtarchur chuig tríú páirtithe agus, ar an taobh eile, gur chun leas an iarratasóra a bharúlacha a chur i láthair go héifeachtach i gcomhthéacs an nós imeachta um ghnóthú a tosaíodh ina choinne.

Maidir leis an bhforas go raibh tarchur na sonraí sin contrártha d'fhorálacha Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh maidir le comhaid phearsanta oifigeach agus seirbhíseach eile, ar doiciméid iad 427 is infheidhme maidir le cúntóirí parlaiminteacha, measann an Chúirt nach féidir brath ar rúndacht na ndoiciméad i dtrácht i gcoinne an iarratasóra, arb é údar roinnt de na doiciméid lena mbaineann é mar oifigeach uachtarach CPC, a mhéid is gá chun go bhfeidhmeoidh an t-iarratasóir a cheart nó a ceart chun éisteacht a fháil.

Ar deireadh, ar an tríú dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na forais ar a bhfuil an Pharlaimint ag brath chun diúltú d'iarraidh an iarratasóra maidir leis an gcomhad a bhaineann leis an gcás as ar eascair breithiúnas an 7 Márta 2019. Maidir leis an gCúirt do dheonú anaithnideachta do CPC sna himeachtaí ba chúis leis an mbreithiúnas sin, tugann an Chúirt dá haire go mbeartaítear ainm páirtí sa díospóid nó ainm daoine eile a luaitear i dtaca leis na himeachtaí lena mbaineann, nó ainm faisnéise eile sna doiciméid a bhaineann leis an gcás a bhfuil rochtain ag an bpobal air, a fhágáil ar lár. Os a choinne sin, ní bhaineann an anaithnideacht a dheonaíonn an Chúirt le rúndacht an ábhair a chuirtear ar chomhad na n-imeachtaí sin lasmuigh de na himeachtaí sin, i gcomhthéacs an chaidrimh idir na páirtithe agus tríú páirtithe. Dá bhrí sin, níor chuir cinneadh na Cúirte maidir le hanaithnideacht bac ar an bParlaimint na doiciméid a malartaíodh i mbreithiúnas an 7 Márta 2019 a nochtadh don

---

426 Aithris 4 de Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1).

427 Airteagal 26 de Rialachán Uimh. 31 (CEE), 11 (CEFA), lena leagtar síos Rialacháin Foirne na nOifigeach agus Coinníollacha Fostaíochta Sheirbhísigh Eile Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, arna leasú.

iarratasóir, ar doiciméid iad ar dócha a bheidh ábhartha chun críocha fheidhmiú a chirt chun éisteacht a fháil ag an iarratasóir.

III. Iomaíocht

1. Nós imeachta – Iarratas ar fhaisnéis

Breithiúnas an 24 Bealtaine 2023, *Meta Platforms Ireland* v *an Coimisiún*
(T-451/20, EU:T:2023:276)

(Iomaíocht – Margadh sonraí – Nós imeachta riaracháin – Airteagal 18(3) agus Airteagal 24(1)(d) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 – Iarraidh ar fhaisnéis – Seomra fíorúil sonraí – Oibleagáid cúiseanna a lua – Cinnteacht dhlíthiúil – Cearta na cosanta – Riachtanas na faisnéise arna n-iarraidh – Mí-úsáid cumhachtaí – Ceart chun príobháideachta – Comhréireacht – Prionsabal an dea-riaracháin – Rúndacht ghairmiúil)

Ar bhonn amhras go bhfuil iompraíocht fhrithiomaíoch á déanamh ag an ngrúpa Facebook agus é ag úsáid sonraí agus i mbainistiú a ardáin líonra shóisialta, 428 sheol an Coimisiún Eorpach, le cinneadh an 4 Bealtaine 2020, iarraidh ar fhaisnéis chuig Meta Platforms Ireland Ltd, roimhe seo Facebook Ireland Ltd. Leis an gcinneadh sin, a glacadh de bhun Airteagal 18(3) de Rialachán Uimh. 1/2003, 429 ceanglaíodh ar Meta Platforms Ireland gach doiciméad a d'ullmhaigh nó a fuair triúr feidhmeannach dá chuid a chur ar fáil don Choimisiún laistigh den tréimhse lena mbaineann ina raibh ceann amháin nó níos mó de na téarmaí cuardaigh a shainítear sna hiarscríbhinní. Rinneadh foráil sa chinneadh sin d'íocaíocht phionósach fhéideartha EUR 8 milliún in aghaidh an lae i gcás nach soláthraítear an fhaisnéis a iarradh. 430

Tháinig cinneadh an 4 Bealtaine 2020 in ionad cinneadh comhchosúil a rinneadh roimhe sin, inar leagadh síos critéir chuardaigh níos leithne. Leis an gcinneadh nua sin, a rinneadh tar éis malartuithe idir an Coimisiún agus Meta Platforms Ireland, laghdaíodh líon na ndoiciméad a iarradh trí théarmaí cuardaigh a bheachtú agus trí theorainn a chur le líon na n-oifigeach lena mbaineann.

An 15 Iúil 2020, thug Meta Platforms Ireland, ar dtús, caingean chun cinneadh an 4 Bealtaine 2020 a neamhniú agus, ar an dara dul síos, iarratas ar bhearta eatramhacha.

Le hordú eatramhach an 29 Deireadh Fómhair 2020, d'ordaigh Uachtarán 431 na Cúirte Ginearálta go gcuirfí oibriú chinneadh an 4 Bealtaine 2020 ar fionraí go dtí go mbeadh nós imeachta sonrach curtha i bhfeidhm chun na doiciméid a iarradh a thabhairt ar aird, ar doiciméid iad nach raibh nasctha le

---

428 Cinneadh C(2020) 3011 final ón gCoimisiún an 4 Bealtaine 2020 a bhaineann le himeacht de bhun Airteagal 18(3) agus Airteagal 24(1)(d) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 (Cás AT.40628 — Facebook Cleachtais a bhaineann le sonraí).

429 Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle an 16 Nollaig 2002 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta a leagtar síos in Airteagal [101] agus in Airteagal [102 CFAE] (IO 2003 L 1, lch. 1).

430 Ar an dáta céanna, ghlac an Coimisiún iarraidh ar fhaisnéis faoi Airteagal 18(3) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 i leith Meta Platforms Ireland Ltd i gcomhthéacs a imscrúdaithe chomhthreomhair ar chleachtais áirithe a bhaineann leis an táirge Ionad Margaidh. Déanann an Chúirt an chaingean le haghaidh neamhniú a thionscain Meta Platforms Ireland Ltd i gcoinne an chinnidh sin a dhíbhe ina breithiúnas an dáta céanna i gCás T 452/20-, *Meta Platforms Ireland* v *an Coimisiún*.

431 Ordú an 29 Deireadh Fómhair 2020, ***Facebook Ireland* v *an Coimisiún*** (-T 451/20 R, neamhfhoilsithe, EU:T:2020:515).

gníomhaíochtaí gnó Meta Platforms Ireland agus ina raibh sonraí pearsanta íogaire freisin. Tar éis an ordaithe sin, ghlac an Coimisiún cinneadh leasaitheach 432 ina luaitear nach bhféadfaí na doiciméid sin a chur sa chomhad imscrúdaithe go dtí go ndearnadh scrúdú orthu i seomra fíorúil sonraí ar an mbealach a shonraítear san ordú eatramhach.

Mhodhnaigh Meta Platforms Ireland a iarratas ar neamhniú chun an cinneadh leasaitheach sin a chur san áireamh. Déanann an Cúigiú Dlísheomra, an Comhdhéanamh Leathnaithe, den Chúirt Ghinearálta an chaingean ina hiomláine a dhíbhe. Sa chomhthéacs sin, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta, den chéad uair, dlíthiúlacht iarraidh ar fhaisnéis faoi Rialachán Uimh. 1/2003 ina n-úsáidtear téarmaí cuardaigh, chomh maith le dlíthiúlacht nós imeachta maidir le seomra fíorúil sonraí chun doiciméid ina bhfuil sonraí pearsanta íogaire a phróiseáil.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Mar thaca lena chaingean le haghaidh neamhniú, d'áitigh Meta Platforms Ireland, *inter alia*, go bhfágfadh cur i bhfeidhm na dtéarmaí cuardaigh a shonraítear san iarraidh ar fhaisnéis go ngabhfaí líon suntasach doiciméad nach bhfuil ábhartha maidir leis an imscrúdú arna dhéanamh ag an gCoimisiún, rud a bheadh contrártha do phrionsabal an riachtanais a leagtar amach in Airteagal 18 de Rialachán Uimh. 1/2003.

Maidir leis an bpointe sin, mheabhraigh an Chúirt go bhféadfaidh an Coimisiún, faoi Airteagal 18(1) de Rialachán Uimh. 1/2003, trí iarraidh shimplí nó trí chinneadh, ceangal a chur ar ghnóthais 'an fhaisnéis uile is gá' a sholáthar chun faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh rialacha iomaíochta AE. Dá bhrí sin, tá an Coimisiún i dteideal a cheangal nach nochtfar ach faisnéis a d'fhéadfadh a chur ar a chumas imscrúdú a dhéanamh ar sháruithe a mheastar a bheith ann a thugann údar lena imscrúdú. Ag féachaint do na cumhachtaí leathana imscrúdaithe a thugtar don Choimisiún le Rialachán Uimh. 1/2003, comhlíontar an ceanglas riachtanais sin más rud é go bhféadfadh an Coimisiún a cheapadh go réasúnach, tráth na hiarrata, go bhféadfadh an fhaisnéis cabhrú leis a chinneadh ar tharla sárú ar na rialacha iomaíochta.

Mar thaca lena ghearáin agus é ag déanamh agóide i dtaobh ar comhlíonadh prionsabal an riachtanais, rinne Meta Platforms Ireland téarmaí cuardaigh áirithe a dhíospóid san iarraidh ar fhaisnéis, agus d'áitigh sé gur cheart an cáineadh sonrach sin a thuiscint mar shamplaí neamh-uileghabhálacha a raibh sé mar aidhm leo a argóint níos ginearálta a léiriú. Dar leis, bheadh sé míréasúnta, mura mbeadh sé dodhéanta, díriú ar gach téarma cuardaigh ar leithligh.

Mar sin féin, diúltaíonn an Chúirt don chur chuige sin agus measann sí nach bhfuil measúnú foriomlán ar chomhlíonadh phrionsabal an riachtanais a leagtar amach in Airteagal 18 de Rialachán Uimh. 1/2003 iomchuí sa chás seo, fiú dá bhféadfaí é sin a dhéanamh. Ós rud é go bhféadfadh téarmaí cuardaigh áirithe, de réir mar a chuireann Meta Platforms Ireland isteach, a bheith ródhoiléir, níl aon tionchar aige sin ar an bhfíric go bhféadfadh téarmaí cuardaigh eile a bheith beacht nó spriocdhírithe go leor chun an toradh a bhaint amach – go bhféadfaidís cabhrú leis an gCoimisiún a chinneadh ar tharla sárú ar na rialacha iomaíochta – atá le bunú.

Ag féachaint don toimhde go bhfuil gníomhartha institiúidí AE bailí, is é conclúid na Cúirte dá réir sin nach féidir ach na téarmaí cuardaigh a ndearna Ardáin Meta Ireland agóid shonrach ina gcoinne a

432 Cinneadh C(2020) 9231 final ón gCoimisiún an 11 Nollaig 2020.

athbhreithniú i dtaobh ar comhlíonadh prionsabal an riachtanais. I gcodarsnacht leis sin, ní mór a mheas gur sainíodh na téarmaí cuardaigh eile i gcomhréir leis an bprionsabal sin.

Ina theannta sin, tar éis di a thabhairt faoi deara nach bhfuil na hargóintí a bhaineann leis na téarmaí cuardaigh dá dtagraítear den chéad uair ag céim an fhreagra inghlactha, ní scrúdaíonn an Chúirt ach na téarmaí cuardaigh dá dtagraítear san iarratas. Ag glacadh leis an tuairim nár éirigh le hArdáin Meta Ireland a shuí go raibh na téarmaí sin contrártha do phrionsabal an riachtanais, diúltaíonn an Chúirt do na hargóintí éagsúla a cuireadh chun cinn ina leith sin toisc iad a bheith gan bhunús.

Ina chaingean le haghaidh neamhniú, d'áitigh Meta Platforms Ireland freisin gur sháraigh cinneadh an 4 Bealtaine 2020, arna leasú ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), an ceart bunúsach chun príobháideachta a chumhdaítear in Airteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') agus in Airteagal 8 den Choinbhinsiún chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint ('an Chairt') trína cheangal go dtabharfaí ar aird go leor doiciméad de chineál príobháideach.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, i gcomhréir le hAirteagal 7 den Chairt, ina bhfuil cearta a fhreagraíonn do na cearta a ráthaítear le hAirteagal 8(1) ECHR, go bhfuil an ceart ag gach duine go n-urramófaí a shaol nó a saol príobháideach agus a shaol nó a saol teaghlaigh, a chónaí nó a cónaí agus a chumarsáidí nó a cumarsáidí.

Maidir le baic ar an gceart sin, foráiltear le hAirteagal 52(1) den Chairt nach mór foráil a dhéanamh le dlí d'aon teorannú ar fheidhmiú na gceart agus na saoirsí arna n-aithint sa Chairt agus ní mór bunbhrí na gceart agus na saoirsí sin a urramú. Ina theannta sin, faoi réir phrionsabal na comhréireachta, ní fhéadfar teorainneacha a chur leis ach amháin má tá gá leo agus má fhreagraíonn siad dáiríre do chuspóirí leasa ghinearálta arna n-aithint ag an Aontas Eorpach nó don riachtanas cearta agus saoirsí daoine eile a chosaint.

I bhfianaise na soiléirithe sin, scrúdaíonn an Chúirt an gcomhlíonann an bac ar Airteagal 7 den Chairt a cruthaíodh leis an gcinneadh a chonspóidtear na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 52(1) de.

Tar éis a thabhairt faoi deara go dtugtar an chumhacht don Choimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh le Rialachán Uimh. 1/2003, ionas go bhforáiltear leis an dlí don chur isteach ar an bpríobháideachas is cúis leis, go gcomhlíonann an cinneadh sin cuspóirí leasa ghinearálta an Aontais Eorpaigh agus nár dhearbhaigh Meta Platforms Ireland go gcuireann an cinneadh a chonspóidtear isteach ar bhunbhrí an chirt chun príobháideachais, scrúdaíonn an Chúirt an gcuireann an cinneadh a chonspóidtear bac díréireach ar an gceart sin.

Maidir leis an bpointe sin, deimhníonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gurb ionann iarraidh ar fhaisnéis faoi Airteagal 18(3) de Rialachán Uimh. 1/2003 agus beart iomchuí chun cuspóirí an leasa ghinearálta atá á saothrú ag an gCoimisiún a bhaint amach, eadhon cothabháil an chórais iomaíochta atá beartaithe leis na Conarthaí.

Maidir leis an gceist, ar an dara dul síos, maidir le cé acu a théann nó nach dtéann an cinneadh atá faoi chonspóid thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí leasa ghinearálta sin a bhaint amach, tugann an Chúirt dá haire, tar éis ordú eatramhach an 29 Deireadh Fómhair 2020, gur ghlac an Coimisiún nós imeachta ar leith maidir le láimhseáil doiciméad atá le cur ar fáil ag Meta Platforms Ireland ach nach raibh, prima facie, nasctha lena ghníomhaíochtaí gnó agus ina raibh sonraí pearsanta íogaire ('na Doiciméid Chosanta').

Faoin nós imeachta sin, bhí na Doiciméid Chosanta le tarchur chuig an gCoimisiún ar mheán leictreonach ar leithligh agus le cur i seomra físrúil sonraí a mbeadh rochtain ag líon teoranta ball den fhoireann atá freagrach as an imscrúdú orthu, i láthair dlíodóirí Meta Platforms Ireland, d'fhonn na doiciméid atá le cur sa chomhad a roghnú. I gcás easaontas leanúnach maidir le haicmiú doiciméid, leagtar síos leis an gcinneadh leasaitheach freisin córas chun díospóidí a réiteach. Ina theannta sin, i

gcomhréir leis an gcinneadh sin, féadfar na Doiciméid Chosanta a tharchur chuig an gCoimisiún i bhfoirm fholaithe trí ainmneacha na ndaoine lena mbaineann agus aon fhaisnéis lenar féidir iad a shainaithint a bhaint. Arna iarraidh sin don Choimisiún de bharr riachtanais an imscrúdaithe, ní mór, mar sin féin, na doiciméid sin a chur ar fáil dó i leagan iomlán.

Tugann an Chúirt faoi deara, thairis sin, nach bhfuil aon díospóid ann go raibh sonraí pearsanta íogaire i ndoiciméid áirithe a d'iarr an Coimisiún a d'fhéadfadh teacht faoi na sonraí dá dtagraítear in Airteagal 9 de Rialachán 2016/679 [433] agus 434 in Airteagal 10 de Rialachán 2018/1725, a bhfuil an cumas chun an phróiseáil a dhéanamh ina leith faoi réir na dtrí choinníoll seo a leanas:

- ní mór leas suntasach an phobail a shaothrú leis an bpróiseáil, agus an bunús atá leis sin i ndlí an Aontais;

- ní mór an phróiseáil a bheith riachtanach chun an leas poiblí sin a chomhlíonadh;

- Ní mór dlí an Aontais a bheith i gcomhréir leis an aidhm atá á saothrú, bunbhrí an chirt maidir le cosaint sonraí a urramú agus foráil a dhéanamh maidir le bearta oiriúnacha agus sonracha chun cearta bunúsacha agus leasanna an ábhair sonraí a choimirciú.

Ós rud é go bhfuil na coinníollacha sin ábhartha freisin chun measúnú a dhéanamh, i gcomhréir le hAirteagal 52(1) den Chairt, an dtéann an cinneadh atá faoi chonspóid thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí leasa ghinearálta atá á saothrú aici a bhaint amach, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur beart iomchuí é iarraidh ar fhaisnéis amhail an cinneadh atá á chonspóid chun cuspóirí an leasa ghinearálta atá á saothrú ag an gCoimisiún a bhaint amach (an chéad choinníoll) agus, ar an dara dul síos, gur gá sonraí pearsanta a phróiseáil a bhaineann leis an gcinneadh atá á chonspóid chun leas suntasach an phobail atá á shaothrú a chomhlíonadh (an dara coinníoll).

Agus tagairt á déanamh aici do na socruithe maidir le tarchur, comhairliúchán, meastóireacht agus anaithnidiú na nDoiciméad Cosanta, measann an Chúirt go gcomhlíontar an tríú coinníoll dá dtagraítear thuas sa chás seo freisin.

Agus é suite ar an gcaoi sin nach dtéann an cinneadh atá faoi chonspóid, a mhéid a leagtar síos ann an nós imeachta maidir le seomra sonraí fíorúil, thar a bhfuil riachtanach chun cuspóirí an leasa ghinearálta atá á saothrú a bhaint amach, measann an Chúirt, sa tríú háit, nach raibh na míbhuntáistí a bhaineann leis an nós imeachta sin díréireach leis na haidhmeanna atá á saothrú.

I bhfianaise a bhfuil thuas, measann an Chúirt go gcomhlíonann an bac ar an gceart chun príobháideachais arb é an cinneadh atá á chonspóid is cúis leis na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 52(1) den Chairt agus, dá bhrí sin, diúltaíonn sí do na gearáin lena líomhnaítear sárú ar Airteagal 7 den Chairt.

---

[433] Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, lch. 1, agus ceartúchán IO 2018 L 127, lch. 2).

[434] Rialachán (AE) 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2018 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 agus Cinneadh Uimh. 1247/2002/CE (IO 2018 L 295, lch. 39).

Ós rud é go bhfuil na pléadálacha dlí eile a d'ardaigh Meta Platforms Ireland gan bhunús freisin, déanann an Chúirt an chaingean ina hiomláine a dhíbhe.

2. Comhaontaithe – Fíneálacha a ríomh

Breithiúnas an 18 Deireadh Fómhair 2023, *Clariant agus Clariant International* v *an Coimisiún* (T-590/20, EU:T:2023:650)

(Iomaíocht – Cairtéil – Margadh eitiléine – Cinneadh lena ndeimhnítear sárú ar Airteagal 101 CFAE – Comhordú eiliminte den phraghas ceannaigh – Nós imeachta socraíochta – Fíneáil – Méid bunúsach na fíneála a choigeartú – Mír 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú – Sárú leantach – Mír 28 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú – Dlínse neamhtheoranta – Frithéileamh ar mhéadú ar mhéid na fíneála)

Le cinneadh an 14 Iúil 2020 435 ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), chinn an Coimisiún Eorpach gur sháraigh ceithre ghnóthas Airteagal 101 CFAE trí pháirt a ghlacadh, le linn na tréimhse ón 26 Nollaig 2011 go dtí an 29 Márta 2017, i sárú aonair leanúnach arb é atá ann faisnéis íogair tráchtála agus faisnéis a bhaineann le praghsáil a mhalartú agus gné praghais a shocrú a bhaineann le ceannach eitiléine, sa Bheilg, sa Ghearmáin, sa Fhrainc agus san Ísiltír.

Áirítear ar na ceithre ghnóthas ar cuireadh smachtbhannaí orthu faoin gcinneadh sin Clariant International AG, a ghlac a dhliteanas gan fhorchoimeád as a rannpháirtíocht dhíreach sa sárú a rinneadh le linn na tréimhse ábhartha, agus Clariant AG, a ghlac go huile agus go hiomlán lena 'dliteanas comhpháirteach agus leithleach' ina cháil mar mháthairchuideachta Clariant International AG.

Chun críocha ríomh a dhéanamh ar an bhfíneáil a forchuireadh go comhpháirteach agus go leithleach ar an dá ghnóthas sin, chinn an Coimisiún an méid bunúsach ar dtús, agus úsáid á baint as na figiúirí maidir le luach na gceannachán eitiléine a fuarthas le linn na tréimhse a chumhdaíonn an bhliain iomlán dheireanach rannpháirtíochta sa sárú, arbh é 2016 an bhliain sin.

Ar an dara dul síos, rinne an Coimisiún roinnt coigeartuithe ar an méid bunúsach. Ar an gcéad dul síos, chuir sé méadú 50 % ar mhéid bunúsach na fíneála mar gheall ar an imthoisc ghéaraitheach gur athshárú a bhí ann, de bhun phointe 28 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú. 436Ar an dara dul síos, chuir sé méadú 10 % ar an méid bunúsach i bhfeidhm chun gnéithe sonracha an cháis agus an gá atá le díspreagadh leordhóthanach a bhaint amach a chur san áireamh, de bhun phointe 37 de na treoirlínte céanna sin.

Ar an tríú dul síos agus ar deireadh, tar éis dó a chinntiú nár mhó an fhíneáil ná 10 % de láimhdeachas iomlán an dá ghnóthas in 2019, dheonaigh an Coimisiún dóibh laghdú 30 % de mhéid na fíneála trí

[435] Cinneadh C(2020) 4817 final ón gCoimisiún an 14 Iúil 2020 a bhaineann le himeacht faoi Airteagal 101 CFAE (AT.40410 — Eitiléin).

[436] Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú arna bhforchur de bhun Airteagal 23(2)(a) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 (IO 2006 C 210, lch. 2).

thrócaire de bhun Fhógra Trócaire 2006, 437 chomh maith le laghdú 10 % ar a gcomhar sa nós imeachta socraíochta.

Thug Clariant AG agus Clariant International AG caingean chun an cinneadh atá á chonspóid a neamhniú go páirteach a mhéid a bhaineann le méid na fíneála a gearradh agus, mar mhalairt air sin, thug siad laghdú ar an méid sin. Iarrann siad freisin dífhostú fhrithéileamh an Choimisiúin ar mhéadú ar mhéid na fíneála, atá le baint amach tríd an laghdú 10 % a deonaíodh dá gcomhar sa nós imeachta socraíochta a tharraingt siar.

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean ina hiomláine agus do fhrithéileamh an Choimisiúin freisin. Sa bhreithiúnas uaithi, tugtar aghaidh, *inter alia*, ar an gceist maidir le bunús maith agus ráiteas ar na cúiseanna a bhí le cur i bhfeidhm mhéadú ar bhunmhéid na fíneála de bhun phointe 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú, ar an bhforas gur cairtéal ceannaigh a bhí sa chairtéal. Thairis sin, agus a dlínse neamhtheoranta á feidhmiú aige, rialaíonn sé maidir le frithéileamh an Choimisiúin, ag iarraidh go dtarraingeofaí siar an laghdú 10 % a deonaíodh do na hiarratasóirí as a gcomhar sa nós imeachta socraíochta ar an bhforas go raibh siad, tríd an gcaingean seo, ag agóid i gcoinne fíricí a d'aithin siad agus a ghlac siad leo chun críocha an nós imeachta socraíochta.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil ina líomhnaítear go raibh an Coimisiún mícheart méid bunúsach na fíneála a mhéadú de bhun phointe 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú, ag tagairt don ghá gnéithe ar leith de chás ar leith a chur san áireamh agus don ghá atá ann éifeacht dhíspreagthach leordhóthanach a bhaint amach.

Sa chás seo, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gur bhain an sárú le cairtéal ceannaigh seachas le luach díolachán táirgí iartheachtacha.

Ina dhiaidh sin, measann an Coimisiún, agus méadú 10 % á chur i bhfeidhm aige ar an méid bunúsach sin de bhun phointe 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú, gur fheidhmigh an Coimisiún a lánrogha go cuí agus nach ndearna sé aon earráid shoiléir mheasúnaithe. Chuir an Coimisiún san áireamh gnéithe sonracha an cháis, eadhon gur cairtéal ceannaigh a bhí sa chairtéal atá i gceist agus nach bhféadfadh luach na gceannachán, a cuireadh san áireamh in ionad agus in ionad luach na ndíolachán, a bheith ina ionadaí oiriúnach ann féin chun tábhacht eacnamaíoch an tsáraithe a léiriú. Cuireadh san áireamh ann freisin an gá atá le héifeacht dhíspreagthach na fíneála a bhaint amach agus cinneadh á dhéanamh, dá mbeadh an modh ginearálta dá bhforáiltear sna Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú á chur i bhfeidhm gan an coigeartú is lú, nach n-áiritheofaí an éifeacht dhíspreagthach. Níor ceanglaíodh ar an gCoimisiún, áfach, éifeachtaí an iompair sháraithigh ar an margadh a chur san áireamh, ós rud é nach bhfuil méadú fíneála de bhun phointe 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú coinníollach ar réamhfhianaise a dhéanamh as na héifeachtaí sin.

Ar deireadh, measann an Chúirt gur chuir an Coimisiún ráiteas ar fáil maidir leis na cúiseanna lenar chinn sé go raibh gnéithe ar leith an cháis agus an gá atá le héifeacht dhíspreagthach a bhaint amach leis an bhfíneáil chuí-réasúnaithe ag imeacht ón modh ginearálta agus leis an méid bunúsach a mhéadú agus gur mhínigh sé go cuí na tosca a chuir sé san áireamh agus é ag cinneadh gurbh

[437] Fógra ón gCoimisiún maidir le díolúine ó fhíneálacha agus laghdú fíneálacha i gcásanna cairtéil (IO 2006 C 298, lch. 17).

iomchuí méadú 10 % a chur i bhfeidhm ar mhéid bunúsach na fíneála. I ndáil leis sin, ós rud é nach gceanglaítear ar an gCoimisiún na figiúirí a bhaineann le gach céim den mhodh ríofa a lua, níor ceanglaíodh air aon mhíniúchán breise a thabhairt maidir leis an méadú sonrach a roghnaíodh.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt frithéileamh an Choimisiúin a dhíbhe. Cinneann sé, sa nós imeachta socraíochta, nach mór do na páirtithe sa nós imeachta socraíochta, i gcomaoin laghdú 10 % ar mhéid na fíneála a fhorchuirtear orthu faoin nós imeachta caighdeánach, aitheantas a thabhairt, *inter alia*, dá ndliteanas i leith an tsáraithe agus léiriú a thabhairt ar uasmhéid na fíneála a bhfuil sé beartaithe acu a fhorchur ag an gCoimisiún agus a nglacfadh siad léi. Mar sin féin, tugann an Chúirt faoi deara nach gceanglaítear ar na páirtithe sa nós imeachta socraíochta faoin bhfógra socraíochta 438 glacadh le méid críochnaitheach na fíneála agus lena paraiméadair uile chun dul i mbun pléití socraíochta.

Dá bhrí sin, ós rud é gur ghlac Clariant AG agus Clariant International AG le huasmhéid na fíneála ina n-aighneacht socraíochta, ní hionann é agus glacadh le méid críochnaitheach beacht na fíneála agus le modh ríofa na fíneála, lena n-áirítear na coigeartuithe a rinneadh faoi phointí 28 agus 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú. Thairis sin, níor admhaigh na gnóthais sin go sainráite ina n-aighneacht socraíochta na méaduithe fíneála a cuireadh i bhfeidhm de bhun phointí 28 agus 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú agus ní raibh siad faoi réir comhthuiscint leis an gCoimisiún tráth an nós imeachta. Dá bhrí sin, ní fhéadfadh an Coimisiún glacadh leis nach gceisteodh na hiarratasóirí a thuilleadh na fíneálacha méadaithe a cuireadh i bhfeidhm de bhun phointe 28 agus phointe 37 de na Treoirlínte maidir leis an modh chun fíneálacha a shocrú i gcomhthéacs gníomhaíochta.

Dá réir sin, ós rud é, leis an ngníomhaíocht reatha, go bhfuil na gnóthais sin ag agóid i gcoinne mhéid na fíneála a forchuireadh orthu trína áitiú go raibh cur i bhfeidhm na bpointí sin mícheart, níor éirigh leis an gCoimisiún a léiriú go bhfuil údar maith ann gan laghdú 10 % a dheonú chun iad a chúiteamh as a gcomhar le linn an nós imeachta riaracháin.

I bhfianaise a bhfuil thuas, díbheann an Chúirt an chaingean ina hiomláine agus frithéileamh an Choimisiúin freisin.

3. Státchabhair

Breithiúnas an 10 Bealtaine 2023, *Ryanair agus Condor Flugdienst* v *an Coimisiún (Lufthansa; COVID-19)* (T-34/21 agus T-87/21, EU:T:2023:248)

(Státchabhair – Margadh aeriompair na Gearmáine – Cúnamh arna dheonú ag an nGearmáin d'aerlíne i gcomhthéacs phaindéim COVID-19 – Athchaipitliú Deutsche Lufthansa – Cinneadh gan agóidí a dhéanamh – Creat Sealadach do Bhearta Státchabhrach – Caingean le haghaidh neamhniú – Locus standi – Éifeacht shubstaintiúil ar an staid iomaíoch – Inghlacthacht – Cumhacht shuntasach sa mhargadh – Bearta breise chun iomaíocht éifeachtach a chaomhnú sa mhargadh – Oibleagáid cúiseanna a lua)

An 12 Meitheamh 2020, thug Poblacht Chónaidhme na Gearmáine fógra don Choimisiún Eorpach maidir le cabhair aonair i bhfoirm athchaipitliú EUR 6 bhilliún ('an beart i gceist') arna deonú do

[438] Fógra ón gCoimisiún maidir le nósanna imeachta socraíochta a sheoladh d'fhonn Cinntí a ghlacadh de bhun Airteagal 7 agus Airteagal 23 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle i gcásanna cairtéil (IO 2008 C 167, lch. 1).

Deutsche Lufthansa AG ('DLH'). Bhí sé 439 beartaithe leis an athchaipitliú, cuid de shraith níos leithne beart tacaíochta do Ghrúpa Lufthansa, suíomh agus leachtacht an chláir chomhardaithe a athbhunú i gcás eisceachtúil na ngnóthas sa ghrúpa sin sa chás eisceachtúil a d'eascair as paindéim COVID-19.

Bhí trí ghné éagsúla sa bheart atá i gceist, eadhon rannpháirtíocht chothromais de thuairim is EUR 300 milliún, rannpháirtíocht tostach nach bhfuil in-chomhshóite ina scaireanna de thuairim is EUR 4.7 billiún ('Rannpháirtíocht Shrianta I') agus rannpháirtíocht tostach EUR 1 bhilliún le gnéithe ionstraime fiachais in-chomhshóite ('Rannpháirtíocht San II').

Gan tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear in Airteagal 108(2) CFAE, rinne an Coimisiún an beart i gceist a aicmiú mar státchabhair a bhí comhoiriúnach leis an margadh inmheánach 440 faoi Airteagal 107(3)(b) CFAE 441agus an Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir leis an gCreat Sealadach um Bearta Státchabhrach chun tacú leis an ngeilleagar le linn ráig reatha COVID-19. 442

Thionscain na haerlínte Ryanair DAC agus Condor Flugdienst GmbH ('Condor') dhá chaingean chun an cinneadh sin a neamhniú, caingne ar sheas an Deichiú Dlísheomra (Comhdhéanamh Sínte) de chuid na Cúirte Ginearálta leo ar an bhforas gur sháraigh an Coimisiún, tríd an gcinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh, roinnt coinníollacha agus ceanglas a leagtar síos sa Chreat Sealadach.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

- **Inghlacthacht na gcaingne le haghaidh neamhniú**

Maidir le seasamh na n-iarratasóirí imeachtaí a thionscnamh chun agóid a dhéanamh i gcoinne thuillteanais an chinnidh a chonspóidtear, tugann an Chúirt faoi deara, i gcomhréir leis an gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, go bhfuil dhá chás mhalartacha ann ina bhféadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach imeachtaí a thionscnamh in aghaidh gnímh nach bhfuil dírithe chucu, eadhon, ar an gcéad dul síos, más gníomh é atá i gceist go díreach agus go leithleach agus, ar an dara dul síos, más gníomh rialála é a bhaineann go díreach leo agus nach bhfuil bearta cur chun feidhme i gceist leis.

Ós rud é nach gníomh rialála é an cinneadh atá faoi chonspóid, atá dírithe ar Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine, cinneann an Chúirt an bhfuil baint dhíreach agus aonair ag na hiarratasóirí leis an gcinneadh sin.

Maidir leis an gceist is ábhar imní ar leith, ar an gcéad dul síos, is léir ón gcásdlí gur féidir an coinníoll sin a chomhlíonadh má thugann na hiarratasóirí fianaise ar aird lena thaispeáint gur dócha go mbeidh éifeacht dhíobhálach shubstaintiúil ag an mbeart lena mbaineann ar a seasamh sa mhargadh

---

439 Is é DLH máthairchuideachta Ghrúpa Lufthansa, ina bhfuil, *inter alia*, Lufthansa Passenger Airlines, Brussels Airlines SA/NV, Austrian Airlines AG, Swiss International Air Lines Ltd agus Edelweiss Air AG.

440 Cinneadh C(2020) 4372 final ón gCoimisiún an 25 Meitheamh 2020 maidir le Státchabhair SA.57153 (2020/N) — an Ghearmáin — COVID-19 — Cúnamh do Lufthansa ('an cinneadh atá faoi chonspóid'). An 14 Nollaig 2021, ghlac an Coimisiún Cinneadh C(2021) 9606 final, lena gceartaítear an cinneadh atá faoi chonspóid.

441 Faoi Airteagal 107(3)(b) CFAE, féadfar a mheas, faoi choinníollacha áirithe, go bhfuil cabhair chun suaitheadh tromchúiseach i ngeilleagar Ballstáit a leigheas comhoiriúnach leis an margadh inmheánach.

442 Teachtaireacht ón gCoimisiún an 19 Márta 2020 maidir leis an gCreat Sealadach um Bearta Státchabhrach chun tacú leis an ngeilleagar le linn ráig reatha COVID-19 (IO 2020 C 91 I, lch. 1; 'an Creat Sealadach'), a leasaíodh, den chéad uair, an 3 Aibreán 2020 (IO 2020 C 112 I, lch. 1) agus, den dara huair, an 8 Bealtaine 2020 (IO 2020 C 164, lch. 3).

atá i gceist. Dá réir sin, léirigh Ryanair agus Condor a stádas mar iomaitheoirí díreacha do Ghrúpa Lufthansa ar an iliomad bealaí, arbh ionann iad go léir agus margaí ábhartha. Leag Ryanair béim freisin ar a stádas mar iomaitheoir díreach de Ghrúpa Lufthansa ar mhargaí na Gearmáine, na Beilge agus na hOstaire.

Tar éis a thabhairt faoi deara gur leor, le linn scrúdú a dhéanamh ar inghlacthacht caingne, a chinneadh go bhfuil an sainmhíniú ar an margadh atá i gceist arna chur ar aghaidh ag na hiarratasóirí inchreidte, agus gan dochar don scrúdú substainteach ar an tsaincheist sin, deimhníonn an Chúirt gur dócha go mbeadh tionchar substaintiúil ag an mbeart atá i gceist ar staid iomaíoch na n-iarratasóirí ar na margaí chun paisinéirí a iompar d'aer.

Is léir ó scrúdú a dhéanamh ar na sonraí ábhartha inchreidte a chuir na hiarratasóirí ar fáil, arna léamh in éineacht leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, nach amháin gur dócha go gcuirfeadh an beart atá i gceist ar chumas Ghrúpa Lufthansa déileáil leis an mbaol go n-imeodh sé as na margaí ina raibh sé in iomaíocht dhíreach leis na hiarratasóirí, ach go neartófaí a sheasamh iomaíoch freisin. Dá réir sin, bhí deonú an bhirt atá i saincheist in ann, prima facie, deis a thabhairt brabús nó forbairt is lú fabhar a dhéanamh ná mar a bheadh i gcás na n-iarratasóirí gan beart den sórt sin.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gceist an bhfuil na hiarratasóirí i gceist go díreach, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil baint dhíreach ag iomaitheoir tairbhí cabhrach le cinneadh ón gCoimisiún lena n-údaraítear do Bhallstát an chabhair a íoc nuair nach bhfuil aon amhras ann maidir le rún an Stáit sin é sin a dhéanamh, rud a bhí amhlaidh sa chás seo.

Ag féachaint do na tosca sin go léir, deimhníonn an Chúirt go bhfuil na hiarratasóirí i dteideal agóid a dhéanamh i gcoinne an chinnidh atá faoi chonspóid maidir leis na tuillteanais trí bhíthin a gcaingne le haghaidh neamhniú.

- **Tuillteanais na gcaingne le haghaidh neamhniú**

Sula scrúdaíonn an Chúirt fiúntas na bpléadálacha éagsúla chun neamhniú a d'ardaigh na hiarratasóirí, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil an Coimisiún faoi cheangal ag na treoirlínte agus tugann sí faoi deara go n-eisíonn sé i réimse sonrach na Státchabhrach, a mhéid nach n-imíonn siad ó rialacha an Chonartha. Dá bhrí sin, is faoi Chúirteanna an Aontais Eorpaigh atá sé a chinneadh ar chomhlíon an Coimisiún na rialacha atá glactha aige sa réimse sin.

Ina theannta sin, luann an Chúirt, i gcomhthéacs an athbhreithnithe a dhéanann sí ar mheasúnuithe eacnamaíocha casta arna ndéanamh ag an gCoimisiún i réimse na Státchabhrach, gur fíor nach faoin gCúirt atá sé a measúnú eacnamaíoch féin a chur in ionad mheasúnú eacnamaíoch an Choimisiúin. Mar sin féin, ní mór don Chúirt a shuíomh ní hamháin an bhfuil an fhianaise ar a bhfuiltear ag brath cruinn, iontaofa agus comhsheasmhach go fíorasach ach freisin an bhfuil an fhaisnéis ábhartha uile san fhianaise sin nach mór a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar chás casta agus an bhfuil sí in ann bunús a thabhairt leis na conclúidí a baineadh aisti. Ina theannta sin, tá an t-athbhreithniú a dhéanann Cúirteanna an Aontais Eorpaigh cuimsitheach a mhéid a bhaineann leis na meastóireachtaí a dhéanann an Coimisiún nach mbaineann measúnuithe eacnamaíocha casta leo ná maidir le ceisteanna de chineál dlíthiúil amháin.

A. Incháilitheacht DLH le haghaidh na cabhrach a dtugtar fógra ina leith

Tar éis di na barúlacha sin a thabhairt, scrúdaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, na gearáin éagsúla lena gcuirtear in aghaidh incháilitheacht DLH le haghaidh na cabhrach a dtugtar fógra ina leith. I ndáil leis sin, líomhnaíodh go háirithe gur sháraigh na hiarratasóirí pointe 49(c) den Chreat Sealadach, ina luaitear nach mór don tairbhí a bheith in ann maoiniú a fháil ar na margaí ar théarmaí inacmhainne chun bheith incháilithe do bheart athchaipitliúcháin.

De réir an chinnidh atá faoi chonspóid, comhlíonadh an coinníoll sin ós rud é nach mbeadh comhthaobhacht leordhóthanach ag DLH chun maoiniú a fháil ar na margaí do mhéid iomlán na cabhrach.

Maidir leis an bpointe sin, tugann an Chúirt faoi deara, áfach, nach bhfuil aon ní sa chinneadh atá faoi chonspóid chun a léiriú go ndearna an Coimisiún measúnú ar infhaighteacht fhéideartha comhthaobhachta, amhail aerárthaí neamhualaithe DLH, a luach agus na téarmaí le haghaidh aon iasachtaí a d'fhéadfadh a bheith indéanta a fháil ar na margaí airgeadais i gcoinne comhthaobhacht den sórt sin. Ina theannta sin, maidir leis an dearbhú nach leor an 'comhthaobhacht' – nach sonraítear sa chinneadh atá faoi chonspóid – chun méid iomlán na gcistí is gá a chumhdach, tá an dearbhú sin bunaithe ar réamhleagan bréagach, nach mór don mhaoiniú is féidir a fháil ar na margaí riachtanais uile an tairbhí a chumhdach. Le foclaíocht, cuspóir ná comhthéacs phointe 49(c) den Chreat Sealadach, ní thugtar tacaíocht don tuairim nach féidir leis an tairbhí maoiniú a fháil ar na margaí ar mhaithe lena riachtanais ina n-iomláine.

Ós rud é nár mheas an Coimisiún an bhféadfadh DLH cuid neamhdhiomaibhseach den mhaoiniú riachtanach ar na margaí a ardú, measann an Chúirt nár chuir an Coimisiún san áireamh an fhianaise ábhartha uile nach mór a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh an bhirt atá i gceist le pointe 49(c) den Chreat Sealadach. Dá bhrí sin, seasann an Chúirt leis an ngearán a rinne Ryanair bunaithe ar shárú ar an bpointe sin, agus, a fortiori, ar shárú Condor ag líomhain go bhfuil amhras tromchúiseach ann ina leith sin.

B. Luach saothair agus imeacht an Stáit

Ansin, tugann an Chúirt aghaidh ar na gearáin ina líomhnaítear gur sáraíodh na coinníollacha atá leagtha síos sa Chreat Sealadach maidir le luach saothair agus imeacht an Stáit.

I ndáil leis sin, cháin Ryanair go háirithe an Coimisiún as gan sásra uaschéimnitheach a chur ar fáil chun luach saothair Stát na Gearmáine a mhéadú a mhéid a bhaineann, ar an gcéad dul síos, le rannpháirtíocht chothromais in DLH agus, ar an dara dul síos, Rannpháirtíocht Chiúin II tar éis é a thiontú go cothromas.

Ar an gcéad dul síos, maidir le luach saothair le haghaidh ionstraimí cothromais, amhail rannpháirtíocht chothromais, luaitear i bpointe 61 den Chreat Sealadach go n-áireofar in aon bheart athchaipitliúcháin sásra uaschéimnithe lena méadaítear luach saothair an Stáit, chun an tairbhí a dhreasú chun insteallta caipitil an Stáit a aischeannach. Foráiltear le pointe 62 den chreat go bhféadfaidh an Coimisiún glacadh le sásraí malartacha, ar choinníoll go dtiocfaidh toradh comhchosúil astu ar an iomlán maidir leis na héifeachtaí dreasachta ar imeacht an Stáit agus go mbeidh tionchar comhchosúil acu ar an iomlán ar luach saothair an Stáit.

Cé nach raibh aon sásra méadaithe de réir bhrí phointe 61 den Chreat Sealadach ag gabháil le rannpháirtíocht Stát na Gearmáine i gcothromas DLH, chinn an Coimisiún gurbh ionann struchtúr foriomlán na cabhrach ar tugadh fógra ina leith agus sásra céimnithe malartach, de réir bhrí phointe 62, sa mhéid gur áiríodh leis dreasachtaí atá láidir go leor chun an Stát a fhágáil ó chaipiteal DLH. Chun tacú leis an gcinneadh sin, thagair an Coimisiún *inter alia* don lascaine shuntasach ar a bhfuair an Ghearmáin na scaireanna in DLH, lena soláthrófaí luach saothair níos airde don Stát ná an luach saothair a bheadh mar thoradh ar shásra uaschéimnithe a chur i bhfeidhm.

Diúltaíonn an Chúirt don argóint sin, áfach, agus tugann sí faoi deara go bhfuil an praghas ar a bhfaigheann an Stát scaireanna ar iontráil i gcaipiteal an tairbhí á rialú ag pointe 60 den Chreat Sealadach, ar dá réir a dhéanfaidh an Stát instealladh caipitil ar phraghas nach mó ná an meánphraghas scaire thar na 15 lá roimh an iarraidh ar an instealladh caipitil. Tá ábhar agus cuspóir na rialach sin éagsúil leis na cinn is bonn leis an sásra uaschéimnithe. Cé go bhfuil sé beartaithe go mbeidh an sásra sin ina dhreasacht don tairbhí lena mbaineann scairsheilbh an Stáit a aischeannach

a luaithe is féidir, is é is aidhm don riail maidir le praghas ceannaigh na scaireanna, go bunúsach, a áirithiú nach sáraíonn an praghas ar a bhfaigheann an Stát a scaireanna a phraghas margaidh. Ós rud é go bhféadfadh praghas na scaireanna ardú chomh maith le titim, ní gá go mbeartaítear leis an bpraghas ceannaigh an dreasacht a mhéadú, le himeacht ama, don tairbhí lena mbaineann chun scairsheilbh an Stáit a aischeannach.

Dá bhrí sin, murab ionann agus an méid a d'áitigh an Coimisiún, níorbh ionann praghas na scaireanna tráth a tháinig Stát na Gearmáine isteach i gcaipiteal DLH agus sásra leantach malartach chun luach saothair an Stáit sin a mhéadú.

Ar an dara dul síos, a mhéid a bhaineann le Rannpháirtíocht Chiúin II, ar ionstraim chaipitil hibride í, ceanglaítear le pointe 68 den Chreat Sealadach nach mór sásra uaschéimnithe a áireamh, tar éis é a thiontú go cothromas, chun luach saothair an Stáit a mhéadú agus chun na tairbhithe lena mbaineann a dhreasú chun instealltaí caipitil an Stáit a aischeannach. Dar leis an gCúirt, is comhthuiscint é nach bhfuil sásra uaschéimnitheach ná sásra comhchosúil ag gabháil le Rannpháirtíocht Chiúin II, tráth a tiontaithe ina cothromas.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt gur sháraigh an Coimisiún an Creat Sealadach sa mhéid nár ceanglaíodh air sásra uaschéimnithe a chur san áireamh chun luach saothair an Stáit nó sásra comhchosúil a mhéadú sa luach saothair le haghaidh rannpháirtíocht cothromais agus rannpháirtíocht chiúin II, tráth chomhshó an tsásra sin ina chothromas.

C. Cumhacht shuntasach sa mhargadh a bheith ag Grúpa Lufthansa maidir leis na margaí atá i gceist agus na gealltanais struchtúracha

Ar deireadh, scrúdaíonn an Chúirt na gearáin lena líomhnaítear sárú ar phointe 72 den Chreat Sealadach, ina luaitear, i gcás inar gnóthas ag a bhfuil cumhacht shuntasach sa mhargadh ('SMP') an tairbhí de bheart athchaipitliúcháin COVID-19 ar cheann amháin ar a laghad de na margaí ábhartha ar a n-oibríonn sé, nach mór do na Ballstáit bearta breise a mholadh chun iomaíocht éifeachtach sna margaí sin a chaomhnú.

I ndáil leis sin, go bunúsach d'ardaigh na hiarratasóirí trí shraith gearán maidir le (a) sainmhíniú na margaí atá i gceist; cibé acu a shealbhaíonn nó nach sealbhaíonn Grúpa Lufthansa SMP ar na margaí sin; agus (c) éifeachtacht agus leordhóthanacht na ngealltanas struchtúrach ar ghlac an Coimisiún leo.

a. Sainmhíniú ar na margaí ábhartha

Ar an gcéad dul síos, maidir le sainmhíniú na margaí ábhartha, bhí an Coimisiún sa chinneadh atá faoi chonspóid gurbh iad na margaí ar ar oibrigh Grúpa Lufthansa na margaí chun seirbhísí aeriompair paisinéirí a sholáthar chuig na haerfoirt a bhfreastalaíonn an grúpa sin orthu agus uathu. Ar an gcaoi sin, shainaithin sé na margaí ábhartha de réir an chur chuige 'aerfort ar aerfort'. Tá na hiarratasóirí ag cur in aghaidh an chur chuige sin, ina luaitear gur cheart don Choimisiún na margaí a shainiú chun seirbhísí aeriompair paisinéirí a sholáthar mar phéirí cathracha idir pointe tionscnaimh agus ceann scríbe ('margaí O & D').

Ós rud é nach sonraítear i bpointe 72 den Chreat Sealadach an modh ba cheart a úsáid chun na margaí ábhartha a shainiú, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil sé beartaithe leis na bearta athchaipitliúcháin a thagann faoin gCreat Sealadach suaitheadh tromchúiseach i ngeilleagar Ballstáit a leigheas trí thacú, go háirithe, le hinmharthanacht na ngnóthas a ndearna paindéim COVID-19 difear dóibh chun a struchtúr caipitil a athbhunú go dtí an leibhéal a bhí ann roimh an bpaindéim. Dá bhrí sin, díríonn na bearta cabhrach sin ar staid airgeadais fhoriomlán an tairbhí agus, ar bhonn níos ginearálta, staid airgeadais na hearnála eacnamaíche lena mbaineann.

Sa chomhthéacs sin, rinneadh iarracht leis an mbeart atá i gceist a áirithiú, go bunúsach, go bhfuil leachtacht leordhóthanach ag cuideachtaí Ghrúpa Lufthansa agus nach mbaineann an cur isteach de dheasca phaindéim COVID-19 an bonn dá n-inmharthanacht, agus gan tacú leis an ngrúpa sin a bheith ar bhealach ar leith. Dá bhrí sin, bhí sé de cheart ag an gCoimisiún a lua go raibh an beart atá i gceist dírithe ar chumas foriomlán Ghrúpa Lufthansa seirbhísí aeriompair a oibriú a chaomhnú agus, mar thoradh air sin, nárbh iomchuí anailís a dhéanamh ar thionchar an bhirt atá i gceist ar gach margadh O&D a glacadh ina aonar.

Ní éiríonn leis na hargóintí a chuir na hiarratasóirí chun cinn bunaithe ar an gcur chuige a leanadh i réimse an rialaithe cumaisc, ina sainítear na margaí ábhartha de réir an chur chuige O &D, a chur ina luí freisin, ós rud é nach gcuirtear san áireamh go leordhóthanach san analach sin gnéithe sonracha an Chreata Shealadaigh agus an bhirt atá i gceist, nach bhfuil nasc díreach aige le margaí áirithe O & D seachas le margaí eile.

Dá bhrí sin, chun críche pointe 72 den Chreat Sealadach a chur i bhfeidhm, bhí an Coimisiún i dteideal, gan earráid shoiléir mheasúnaithe a dhéanamh, sainiú a dhéanamh ar na margaí atá i gceist de réir an chur chuige 'aerfort ar aerfort'.

Ina theannta sin, diúltaíonn an Chúirt do na gearáin a rinne Ryanair, mar mhalairt air sin, go ndearna an Coimisiún earráid ina chur i bhfeidhm ar an gcur chuige 'aerfort ar aerfort' trína scrúdú a theorannú do na haerfoirt san Aontas Eorpach amháin ina raibh bonn ag Grúpa Lufthansa. Ar an bpointe sin, tugann an Chúirt faoi deara nár léirigh Ryanair leis an gcaighdeán dlíthiúil riachtanach gur dócha go mbeadh SMP ag Grúpa Lufthansa ag na haerfoirt nach raibh bonn aige iontu, go raibh an Coimisiún i dteideal na haerfoirt sin a eisiamh óna anailís. Ina theannta sin, maidir le Státchabhair, níl aon dlínse ag an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh an bhfuil SMP ag Grúpa Lufthansa ag aerfort atá lonnaithe lasmuigh den Aontas Eorpach.

b. Cibé acu a shealbhaíonn nó nach sealbhaíonn Grúpa Lufthansa SMP ag na haerfoirt ábhartha

Ós rud é gur diúltaíodh argóintí uile na n-iarratasóirí maidir leis an sainmhíniú ar na margaí ábhartha toisc iad a bheith gan bhunús, bhain na gearáin, sa dara háit, le cibé acu atá nó nach bhfuil SMP ag Grúpa Lufthansa ag na haerfoirt a scrúdaigh an Coimisiún.

Ós rud é nach sainmhínítear coincheap CMS sa Chreat Sealadach, ná ar bhonn níos ginearálta i réimse na Státchabhrach, tosaíonn an Chúirt ag tabhairt faoi deara nach mór a mheas, go bunúsach, go bhfuil an coincheap sin coibhéiseach le ceannasacht faoi dhlí na hiomaíochta. De réir cásdlí socair, sainmhínítear ceannasacht den sórt sin mar staid láidir eacnamaíoch atá ag gnóthas a chuireann ar a chumas iomaíocht éifeachtach a chosc ar an margadh ábhartha tríd an gcumhacht a thabhairt dó feidhmiú neamhspleách go mór ar a chuid iomaitheoirí, ar a chuid custaiméirí agus ar deireadh ar na tomhaltóirí.

Sa chinneadh atá faoi chonspóid, mar a ceartaíodh, bhunaigh an Coimisiún a anailís i dtaobh ar shealbhaigh Grúpa Lufthansa SMP ag na 10 n-aerfort a scrúdaíodh 443 ar na gabháltais sliotán atá i seilbh an ghrúpa sin ag na haerfoirt sin, leibhéal an phlódaithe iontu, agus líon na sliotán arna

[443] Eadhon, Beirlín Tegel, an Bhruiséil, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg, München, Palma de Mallorca, Stuttgart, Vín agus Hannover.

sealbhú ag iomaitheoirí; cuireadh san áireamh freisin líon na n-aerárthaí atá bunaithe ag an ngrúpa sin agus a chuid iomaitheoirí i roinnt de na haerfoirt.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt nach soláthraíonn na critéir sin, a bhaineann go bunúsach le toilleadh aerfoirt agus a bhaineann le rochtain na n-aerlínte ar bhonneagar aerfoirt, faisnéis dhíreach faoi sciartha margaidh Ghrúpa Lufthansa maidir leis an margadh chun seirbhísí aeriompair paisinéirí a sholáthar ag na haerfoirt a scrúdaíodh. Ós rud é, áfach, gur fianaise ábhartha é an gaol idir sciartha margaidh an ghnóthais sin agus a iomaitheoirí go bhfuil BMC ann, ní fhéadfadh an Coimisiún neamhaird a dhéanamh de thosca a sholáthraíonn faisnéis faoin tsaincheist sin, amhail líon na n-eitiltí agus na suíochán a thairgtear do na haerfoirt lena mbaineann agus uathu. Dá bhrí sin, ós rud é nár cuireadh san áireamh na tosca uile a bhí ábhartha maidir le measúnú a dhéanamh ar chumhacht mhargaidh Ghrúpa Lufthansa ag na haerfoirt lena mbaineann, rinne an Coimisiún earráid shoiléir mheasúnaithe.

Ina theannta sin, agus in aon chás, rinne an Coimisiún earráid fhollasach measúnaithe trína chinneadh, ar bhonn na gcritéar a scrúdaigh sé amháin, gur bhain Grúpa Lufthansa tairbhe as SMP ag aerfoirt Frankfurt agus München le linn shamhradh 2019 agus shéasúr gheimhridh 2019/2020, ach nárbh amhlaidh an cás maidir leis na haerfoirt ábhartha eile. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara go léirítear i measúnú foriomlán ar na critéir a ndearna an Coimisiún anailís orthu le haghaidh aerfoirt Düsseldorf agus Vín le linn shéasúr an tsamhraidh 2019 gurb ann do sliotán an-ard ag Grúpa Lufthansa ag Aerfort Düsseldorf agus go bhfuil sliotán ard ag Aerfort Vín, lena n-áirítear le linn buaicuaireanta; ráta an-ard plódaithe ag an dá aerfort sin, arb é a príomhthréith plódú beagnach iomlán le linn buaicuaireanta; agus seasamh lag iomaitheoirí an ghrúpa. Dá bhrí sin, ar bhonn na gcritéar sin amháin, níorbh fhéidir leis an gCoimisiún a shuí i gceart nach raibh SMP ag Grúpa Lufthansa ag aerfoirt Düsseldorf agus Vín, ar a laghad le linn shéasúr an tsamhraidh 2019. Ina theannta sin, agus in aon chás, na sonraí a thug ar an gCoimisiún a chinneadh nach raibh SMP ag Grúpa Lufthansa ag aerfoirt Frankfurt agus München éagsúil ó na cinn a bhaineann le haerfoirt Düsseldorf agus Vín, ar a laghad maidir le séasúr an tsamhraidh 2019. Ar an mbonn sin, seasann an Chúirt leis na gearáin arna gcur ar aghaidh ag na hiarratasóirí.

c. Na gealltanais struchtúracha

Sa tríú háit agus sa deireadh, scrúdaíonn an Chúirt na gearáin lena gcuirtear in aghaidh roinnt gnéithe de na gealltanais struchtúracha ar ghlac an Coimisiún leo faoi phointe 72 den Chreat Sealadach, chun iomaíocht éifeachtach a chaomhnú in aerfoirt Frankfurt agus München.

Faoi phointe 72, féadfaidh na Ballstáit, agus bearta den sórt sin á moladh acu, gealltanais struchtúracha nó iompraíochta a thairiscint dá bhforáiltear san Fhógra maidir le leigheasanna. [444] I gcomhréir leis an bhfógra sin, ní mór do na gealltanais atá beartaithe deireadh a chur leis na hábhair imní maidir le hiomaíocht ina n-iomláine, a bheith cuimsitheach agus éifeachtach ó thaobh gach gné de agus, ina theannta sin, ní mór iad a bheith in ann iad a chur chun feidhme go héifeachtach laistigh de thréimhse ghearr ama. Sa chomhthéacs sin, ní mór don Choimisiún breithniú a dhéanamh go háirithe ar na tosca ábhartha uile a bhaineann leis an leigheas atá beartaithe, lena n-áirítear cineál, scála agus raon feidhme an leighis atá beartaithe, arna mheas trí thagairt a dhéanamh do struchtúr agus do shaintréithe ar leith an mhargaidh ina n-eascraíonn imní maidir leis an iomaíocht, lena n-áirítear seasamh na bpáirtithe agus na ngníomhaithe eile ar an margadh.

[444] Fógra ón gCoimisiún maidir le leigheasanna atá inghlactha faoi Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle agus faoi Rialachán (CE) Uimh. 802/2004 ón gCoimisiún (IO 2008 C 267, lch. 1).

Is gá gnéithe sonracha an dlí maidir le Státchabhair a chur san áireamh freisin agus, go háirithe, an Creat Sealadach, a bhfuil an ceanglas a bhaineann le bearta breise mar chuid de. Ós rud é gurb é cuspóir na cabhrach a dheonaítear i gcomhréir leis an gcreat sin leanúnachas oibríochtúil gnóthas inmharthana a áirithiú le linn phaindéim COVID-19, ní mór na gealltanais a leagtar amach i bpointe 72 de sin a dhearadh chun a áirithiú, tar éis an chabhair a dheonú, nach n-éireoidh an tairbhí níos cumhachtaí ar an margadh ná mar a bhí sé roimh ráig COVID-19 agus go gcoinneofar ar bun iomaíocht éifeachtach ar na margaí lena mbaineann.

Sa chás seo, beartaíodh an cinneadh atá faoi chonspóid, mar bhearta a mhol an Ghearmáin faoi phointe 72 den Chreat Sealadach, go háirithe an dífheistiú a dhéanfaidh DLH ar 24 shliotán in aghaidh an lae ag gach ceann d'aerfoirt Frankfurt agus München chomh maith le sócmhainní breise, mar a éilíonn an Comhordaitheoir Sliotáin chun aistriú sliotán a cheadú.

I ndáil leis sin, chuir na hiarratasóirí i gcoinne, *inter alia*, an nós imeachta maidir le dífheistiú na sliotán arna bhformheas sa chinneadh atá faoi chonspóid, a raibh sé beartaithe é a dhéanamh in dhá chéim. Sa chéad chéim, bhí na sliotáin le tairiscint 'd'iontrálaithe nua amháin'. Más rud é, tar éis tréimhse shonrach is faide ná roinnt séasúir, nach ndéanfaí na sliotáin a dhífheistiú d'iontrálaí nua, chuirfí ar fáil iad, sa dara céim, d'iompróirí a bhfuil bonn acu cheana féin sa dá aerfort sin.

Agus í ag tagairt do dhualgas an Choimisiúin na tosca ábhartha uile a bhaineann leis na gealltanais atá beartaithe a mheas, arna meas trí thagairt do struchtúr agus do shaintréithe ar leith an mhargaidh atá i gceist, lena n-áirítear seasamh na bpáirtithe agus na ngníomhaithe eile ar an margadh, measann an Chúirt gur theip ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh an raibh sé iomchuí na hiomaitheoirí atá bunaithe cheana féin ag aerfoirt Frankfurt agus München a eisiamh ón gcéad chéim den nós imeachta. Sa chinneadh atá faoi chonspóid, níor chuir an Coimisiún aon chúis chun cinn a d'fhéadfadh a léiriú gur dócha go gcoinneodh an t-eisiamh sin iomaíocht éifeachtach ar bun ar na margaí ábhartha agus go raibh gá leis chun na críche sin.

Sa chás seo, bhí scrúdú den sórt sin níos riachtanaí fós ós rud é gur saintréith de struchtúr an mhargaidh ag aerfoirt Frankfurt agus München, de réir an chinnidh atá á chonspóid féin, an t-ualach i bhfad níos mó a bhí ag Grúpa Lufthansa i gcomparáid le struchtúr na n-iomaitheoirí is gaire dó, a raibh bonn aige cheana féin sna haerfoirt sin, sa chaoi is go mbeadh sé d'éifeacht ag eisiamh na n-aerfort sin ón gcéad chéim den nós imeachta an iomaíocht a ilroinnt tuilleadh sna haerfoirt sin. Thairis sin, ós rud é go bhféadfadh na hiomaitheoirí is gaire de Ghrúpa Lufthansa, a d'fhéadfadh, mar gheall ar iad a bheith i láthair ag aerfoirt Frankfurt agus München, a bheith níos ábalta an phunann sliotán atá i gceist a fháil agus an brú iomaíoch a mhéadú, d'fhéadfadh sé nach mbeadh an toradh sin incháilithe le linn an dara céim den nós imeachta, ós rud é go mbraitheann a n-incháilitheacht ar theip ar an gcéad chéim.

I bhfianaise a bhfuil thuas, measann an Chúirt, trí na hiomaitheoirí a bhfuil bonn acu cheana ag aerfoirt Frankfurt agus München a eisiamh ón gcéad chéim den nós imeachta dífheistithe sliotán, gur theip ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh ar na tosca ábhartha go léir a bhaineann leis an ngealltanas a moladh, agus dá bhrí sin rinne sé earráid shoiléir mheasúnaithe.

A mhéid a bhaineann le dífheistiú shliotáin DLH in aerfoirt Frankfurt agus München, líomhnaigh Condor, ina theannta sin, gur sháraigh an Coimisiún a oibleagáid cúiseanna a lua sa mhéid nár mhínigh sé an chaoi a bhfuil an ceanglas íoc as dífheistiú na sliotán atá i gceist, mar a leagtar amach sa chinneadh atá faoi chonspóid, seachas a cheangal iad a aistriú saor in aisce, ar an gcéad dul síos, i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme agus, ar an dara dul síos, go bhfuil na gealltanais tarraingteach go leor do cheannaitheoir féideartha.

Maidir leis an bpointe sin, tugann an Chúirt faoi deara go raibh tábhacht chinntitheach ag baint leis an gceanglas gur cheart luach saothair a fháil i scéim an chinnidh atá faoi chonspóid, agus go raibh sé d'oibleagáid ar an gCoimisiún na cúiseanna a chur in iúl ar mheas sé gur chomhlíon an ceanglas sin

na rialacha is infheidhme. Ós rud é nach dtugtar aon léiriú ar na cúiseanna a chinn an Coimisiún gur cheart an dífheistiú sliotán atá i gceist a dhéanamh mar mhalairt ar luach saothair agus nár cuireadh i gcrích saor in aisce é, agus nach mbeadh sé d'éifeacht ag an gceanglas sin tarraingteacht na sliotán sin a laghdú agus, dá bhrí sin, éifeachtacht na ngealltanas gaolmhar, measann an Chúirt nár chomhlíon an Coimisiún an oibleagáid atá air cúiseanna a lua leis an gcinneadh atá á chonspóid.

I bhfianaise a bhfuil thuas, measann an Chúirt go bhfuil an cinneadh atá á chonspóid, arna cheartú, curtha ó bhail ag roinnt earráidí agus mírialtachtaí agus, mar thoradh air sin, go gcuireann sí an cinneadh sin ar neamhní.

Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2023*, ITD agus Danske Fragtmænd* v *an Coimisiún* (T-525/20, EU:T:2023:542)

(Státchabhair – Earnáil phoist agus iompair earraí de bhóthair – Gearán ó iomaitheoir – Ranníocaíocht chaipitil arna deonú ag gnóthas poiblí lena fhochuideachta – Cinneadh arna dhéanamh ag deireadh na céime réamhscrúdaithe nach bhfuil Státchabhair ann – Máthairchuideachta grúpa arna rialú ag dhá Bhallstát go comhpháirteach – Formheas na ranníocaíochta caipitil ag máthairchuideachta an ghrúpa – Inchurtha i leith an Stáit)

Is gnóthas tarlaithe de bhóthar é PostNord Loighistics A/S sa Danmhairg atá faoi úinéireacht iomlán PostNord Group AB. Is fochuideachta ar lánúinéireacht de PostNord AB é an dara ceann acu sin, a bhfuil a scairchaipiteal faoi úinéireacht 40 % ag Ríocht na Danmhairge agus 60 % faoi úinéireacht Ríocht na Sualainne.

Ag deireadh 2018, chinn PostNord Group instealladh caipitil 115 milliún kroner na Danmhairge (thart ar EUR 15.4 milliún) a dhéanamh i bhfabhar Loighistic PostNord, ar íocadh tráinse tosaigh de an 20 Nollaig 2018 ('an t-instealladh caipitil'). I bhfianaise an mhéid atá i gceist, chuir PostNord Group an t-instealladh sin faoi réir formheas roimh ré ó bhord stiúrthóirí PostNord.

Is sna himthosca sin a thaisc ITD, comhlachas trádála 445 ina bhfuil cuideachtaí tarlaithe agus lóistíochta de chuid na Danmhairge, gearán leis an gCoimisiún Eorpach inar líomhnaíodh, *inter alia*, gur státchabhair neamhdhleathach a bhí sa instealladh caipitil nach raibh comhoiriúnach leis an margadh inmheánach.

Ós rud é, *inter alia*, nach raibh an t-instealladh caipitil inchurtha i leith Stáit na Danmhairge agus na Sualainne, níor státchabhair a bhí san instealladh caipitil, dhiúltaigh an Coimisiún don ghearán sin gan tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear in Airteagal 108(2) CFAE. 446

Ag éisteacht le caingean le haghaidh neamhniú arna tionscnamh ag ITD agus ag iomaitheoir Lóistíocht PostNord, neamhníonn an Chúirt Ghinearálta an cinneadh sin ón gCoimisiún go páirteach, ar an bhforas go ndearna an institiúid sin earráid dlí trí mhainneachtain an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh d'ainneoin na ndeacrachtaí tromchúiseacha a tháinig chun cinn mar gheall ar an measúnú ar an instealladh caipitil i bhfianaise Airteagal 107 CFAE.

---

445 ITD, Branche organisation for den danske vejgods transport A/S ('ITD').

446 Cinneadh C(2020) 3006 final ón gCoimisiún an 12 Bealtaine 2020 maidir le Státchabhair SA.52489 (2018/FC) — an Danmhairg agus SA.52658 — an tSualainn ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Trí ghearán a thaisceadh lena gcuirtear an Coimisiún ar an eolas faoi chabhair neamhdhleathach líomhnaithe, spreagtar tionscnamh na réamhscrúdaithe dá bhforáiltear in Airteagal 108(3) CFAE. Más rud é, tar éis an réamhscrúdaithe sin, go gcinneann an Coimisiún, d'ainneoin go dtagann an beart atá i gceist faoi raon feidhme Airteagal 107(1) CFAE, nach n-ardaíonn sé aon amhras maidir lena chomhoiriúnacht leis an margadh inmheánach, tá an Coimisiún le cinneadh a ghlacadh gan agóidí a dhéanamh. Ar an taobh eile, má thagann deacrachtaí tromchúiseacha chun cinn le linn scrúdú a dhéanamh ar chineál cabhrach an bhirt atá i gceist nó ar a chomhoiriúnacht leis an margadh inmheánach, is gá an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear in Airteagal 108(2) CFAE a thionscnamh. I ndáil leis sin, leanann as an gcásdlí, más rud é nach leor an scrúdú a dhéanfaidh an Coimisiún le linn an nós imeachta réamhscrúdaithe nó nach bhfuil sé iomlán, is léiriú é sin go bhfuil na deacrachtaí sin ann.

I bhfianaise na bprionsabal sin, d'áitigh na hiarratasóirí, go bunúsach, go raibh conclúid an Choimisiúin nach raibh an t-instealladh caipitil inchurtha i leith Stáit na Danmhairge ná na Sualainne ag teacht salach ar imthosca an cháis, rud a léiríonn, dar leo, go bhfuil deacrachtaí tromchúiseacha ann a d'fhág gur ghá an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, cé gur fíor nach bhféadfaí a thuiscint go raibh an t-instealladh caipitil do Stáit na Danmhairge agus na Sualainne inchurtha i leith an insteallta caipitil sin, toisc gur gnóthas poiblí é PostNord Group, a bhí ag teastáil chun an t-instealladh caipitil sin a fhormheas, go raibh sé fós riachtanach don Choimisiún scrúdú a dhéanamh ar cibé acu a bhí nó nach raibh baint ag na húdaráis phoiblí, ar bhealach amháin nó ar bhealach eile, le glacadh an bhirt sin.

Cé gur chinn an Coimisiún gur scrúdaigh an Coimisiún rannpháirtíocht údaráis na Danmhairge agus na Sualainne san instealladh caipitil trí thagairt do 12 fhachtóir éagsúla, measann an Chúirt, áfach, gur táscairí de dheacrachtaí tromchúiseacha iad an scrúdú sin agus an chonclúid ar tháinig an Coimisiún air maidir le heaspa rannpháirtíochta, amhail oibleagáid a chur air an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear in Airteagal 108(2) CFAE a thionscnamh.

Ar an bpointe sin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go mbíonn claonadh ag na hargóintí a chuir na hiarratasóirí chun cinn, ar dá réir a bhí bord stiúrthóirí PostNord comhdhéanta de 8 gcomhalta as 11 ar ceapadh iad d'airí Stáit na Danmhairge agus na Sualainne, agus 2 acu, ina theannta sin, státseirbhísigh shinsearacha, a shuí go raibh leibhéal teoranta neamhspleáchais ó na Ballstáit sin ag PostNord tráth an insteallta caipitil. Ós rud é nár chuir an Coimisiún san áireamh go cuí na tosca orgánacha sin, a d'fhéadfadh a bheith ina dtáscaire neamhdhiomaibhseach go raibh an t-instealladh caipitil inchurtha i leith Stáit na Danmhairge agus na Sualainne, is léiriú iad ar chineál neamhiomlán agus neamhleor a scrúdaithe agus, dá bhrí sin, gurb ionann é agus an chéad léiriú ar dheacrachtaí tromchúiseacha a bheith ann.

Ós rud é nach féidir leis na naisc orgánacha idir gnóthas poiblí agus an Stát ar leis é, i bprionsabal, a shuíomh go bhfuil beart a rinne an gnóthas sin inchurtha i leith an Stáit, féachann an Chúirt, ar an dara dul síos, ar chomharthaí eile a léiríonn go bhfuil údaráis phoiblí na Danmhairge agus na Sualainne rannpháirteach agus atá ar fáil don Choimisiún, rud a dhearbhaíonn cineál neamhiomlán agus neamhleor a scrúdaithe.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire ar an gcéad dul síos gur theip ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh an raibh idirphlé maidir le hathstruchtúrú ghnó PostNord na Danmhairge, a tharla idir PostNord agus Stáit na Danmhairge agus na Sualainne, in ann baint a bheith aige le gnó PostNord Lóistíochta, cé gur chuir ITD an t-ábhar sin ar aghaidh ina ghearán, mar léiriú ar ról na maoirseachta agus an rialaithe a fheidhmíonn na Stáit sin ar an instealladh caipitil, arna fhormheas ag PostNord.

Ina dhiaidh sin, cuireann an Chúirt i bhfios go láidir go saothraíonn PostNord, arb é is príomhchuspóir dóibh seirbhísí poist ar fud na tíre a oibriú sa Danmhairg agus sa tSualainn agus a bhfochuideachtaí, ina theannta sin, an oibleagáid seirbhíse uilíche sna Ballstáit sin, cuspóirí beartais phoiblí a thagann faoi inniúlacht na Stát sin a shaothrú. Cé gur minic a chruthaíonn an fíoras sin, de réir an chásdlí, go dtugann údaráis phoiblí na Danmhairge agus na Sualainne aird ar leith ar na cinntí a rinne PostNord, níor chuir an Coimisiún an ghné sin san áireamh le linn a anailíse ar a mhéid atá sé inchurtha i leith na mBallstát sin den instealladh caipitil, mar a d'fhormheas PostNord.

Ar deireadh, measann an Chúirt nach léiríonn anailís an Choimisiúin, ar dá réir nár ardaíodh amhras le méid an insteallta caipitil i ndearbhthéarmaí maidir le rannpháirtíocht Stáit na Danmhairge agus na Sualainne i nglacadh an bhirt sin, go léirítear arís eile cineál neamhiomlán agus neamhleor a scrúdaithe, go háirithe ós rud é gur sháraigh an méid sin, thart ar EUR 15.4 milliún, an tairseach ar os a cionn a bhí ar instealltaí caipitil laistigh den ghrúpa formheas a fháil ó PostNord, a raibh dlúthnaisc ag a bhord stiúrthóirí leis na Stáit sin.

Dá bhrí sin, agus fianaise tugtha ar aird ag na hiarratasóirí gurbh ann do dheacrachtaí tromchúiseacha nár sháraigh an Coimisiún le linn a mheasúnaithe ar an instealladh caipitil i bhfianaise Airteagal 107 CFAE, seasann an Chúirt lena ngníomhaíocht sa mhéid is go bhfuil sé dírithe ar an gcuid sin den chinneadh atá faoi chonspóid inar chinn an Coimisiún, gan tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear in Airteagal 108(2) CFAE, nach raibh instealladh caipitil inchurtha i leith Stáit na Danmhairge agus na Sualainne agus, dá bhrí sin, nach Státchabhair é.

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2023, *an Bheilg* v *an Coimisiún* (T-131/16 RENV, EU:T:2023:561) [447]

(Státchabhair – Scéim chabhrach arna cur chun feidhme ag an mBeilg – Cinneadh lena ndearbhaítear nach bhfuil an scéim chabhrach ar neamhréir leis an margadh inmheánach agus neamhdhleathach agus lena n-ordaítear an chabhair a íocadh a ghnóthú – Rialú cánach (tax ruling) – Brabúis inchánach – Díolúine brabúis bhreise – Buntáiste – Cineál roghnach – Éifeacht dhíobhálach ar iomaíocht – Aisghabháil)

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2023, *Magnetrol International agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-263/16 RENV, T-265/16, T-311/16, T-319/16, T-321/16, T-343/16, T-350/16, T-444/16, T-800/16 agus T-832/16, EU:T:2023:565)

(Státchabhair – Scéim chabhrach arna cur chun feidhme ag an mBeilg – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an scéim chabhrach ar neamhréir leis an margadh inmheánach agus mídhleathach agus lena n-ordaítear an chabhair a deonaíodh a aisghabháil – Rialú cánach – Brabús inmheasúnaithe – Díolúine ó iarmhéid an bhrabúis – Buntáiste – Sainiúlacht – Aisghabháil)

Idir 2004 agus 2014, d'eisigh riarachán cánach na Beilge rialuithe cánach chuig eintitis Bheilgeacha de ghrúpaí corparáideacha ilnáisiúnta. Ar bhonn na rialuithe cánach sin, bhí na heintitis sin in ann a mbonn cánach a laghdú sa Bheilg trí bhrabús 'barrachais' a asbhaint as an mbrabús a thaifead siad. De réir údaráis chánach na Beilge, d'eascair an róbhrabús sin as sineirgí, as barainneachtaí scála nó as

[447] Résumé commun pour les affaires Belgique/Commission (T-131/16 RENV) et Magnetrol International e.a./Commission (T-263/16 RENV, T-265/16, T-311/16, T-319/16, T-321/16, T-343/16, T-350/16, T-444/16, T-800/16 et T-832/16).

tairbhí eile a d'eascair as ballraíocht i ngrúpa ilnáisiúnta agus, dá réir sin, ní raibh sé inchurtha i leith na n-eintiteas Beilgeach i gceist.

Le cinneadh an 11 Eanáir 2016, chinn 448 an Coimisiún Eorpach gur scéim Státchabhrach a bhí sa scéim díolúine brabúis iomarcach, ar dá bun a d'eisigh Ríocht na Beilge na rialuithe cánach, chun críocha Airteagal 107(1) CFAE a bhí ar neamhréir leis an margadh inmheánach. Agus é den tuairim gur cuireadh an scéim sin i bhfeidhm de shárú ar Airteagal 108(3) CFAE, d'ordaigh an Coimisiún go ndéanfaí an chabhair a deonaíodh ar an gcaoi sin a aisghabháil óna tairbhithe, a raibh liosta cinntitheach de le tarraingt suas ag Ríocht na Beilge tar éis an chinnidh.

Tar éis do Ríocht na Beilge caingne le haghaidh neamhniú a thabhairt os a comhair agus tar éis do roinnt gnóthas a sainaithníodh sa chinneadh ón gCoimisiún nó a bhain tairbhe as rialú cánach, chuir an Chúirt Ghinearálta cinneadh an Choimisiúin ar neamhní le breithiúnas an 14 Feabhra 2019, 449 ar an bhforas gur chinn an Coimisiún go mícheart go raibh scéim cabhrach ann.

Ar achomharc ón gCoimisiún, chuir an Chúirt Bhreithiúnais breithiúnas na Cúirte Ginearálta ar ceal agus dhiúltaigh sí go cinntitheach do na pléadálacha i gcoinne scéim cabhrach a bheith ann agus i gcoinne chumhacht an Choimisiúin. 450Ós rud é nach raibh staid na n-imeachtaí de chineál a cheadódh breithiúnas críochnaitheach a thabhairt i leith na bpléadálacha le haghaidh neamhniú nach raibh scrúdaithe fós ag an gCúirt Ghinearálta, tharchuir an Chúirt Bhreithiúnais an cás ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta chun rialú a thabhairt ar na pléadálacha sin.

Sna himeachtaí tar éis tarchuir, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta do na pléadálacha neamhnithe uile ar ceanglaíodh uirthi athbhreithniú a dhéanamh orthu agus dá réir sin déanann sí na caingne arna dtionscnamh ag Ríocht na Beilge agus ag na gnóthais iarrthacha a dhíbhe ina n-iomláine.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Mar thaca lena gcaingne le haghaidh neamhniú, rinne Ríocht na Beilge agus na gnóthais iarrthacha agóid go háirithe i gcoinne buntáiste a bheith ann a d'eascair as an scéim róbhrabúsach agus roghnaíocht an bhuntáiste sin.

Maidir leis an gcóras tagartha, is é sin le rá, an gnáthchóras cánach nó an gnáthchóras cánach nach mór anailís a dhéanamh ar an dá eilimint réamhluaite ina leith, mhaígh Ríocht na Beilge agus na hiarratasóirí go ndearna an Coimisiún a chinneadh go ndearna córas cánach ioncaim corparáide na Beilge foráil maidir le cáin a ghearradh ar bhrabús taifeadta uile cuideachta, agus neamhaird á déanamh acu ag an am céanna ar an bhféidearthacht go bhféadfaí coigeartuithe a dhéanamh. Thairis sin, rinne an Coimisiún, ina n-aighneacht, an scéim róbhrabúsach a eisiamh go mícheart ón gcóras tagartha sin.

I ndáil leis sin, áfach, ba léir ó na forálacha is infheidhme de Chód Cánach Ioncaim na Beilge gurb é a bhí sa bhrabús inchánach, go bunúsach, na brabúis uile arna dtaifeadadh ag gnóthais faoi réir

---

448 Cinneadh (AE) 2016/1699 ón gCoimisiún an 11 Eanáir 2016 maidir leis an scéim Státchabhrach um dhíolúine iomarcach brabúis SA.37667 (2015/C) (ex 2015/NN) arna cur chun feidhme ag an mBeilg (IO 2016 L 260, lch. 61; 'an cinneadh a chonspóidtear').

449 Breithiúnas an 14 Feabhra 2019, ***an Bheilg agus Magnetrol International* v *an Coimisiún*** (-T 131/16 agus T-263/16, EU:T:2019:91).

450 Breithiúnas an 16 Meán Fómhair 2021, ***an Coimisiún* v *an Bheilg agus Magnetrol International*** (-C 337/19 P, EU:C:2021:741).

cánachais sa Bheilg. Ba iad na brabúis thaifeadta sin an túsphointe chun an cháin sin a ríomh, agus d'fhéadfadh siad a bheith faoi réir na gcoigeartuithe suas agus anuas dá bhforáiltear leis an dlí. Mar sin féin, cé go raibh an coigeartú anuas ar bhrabúis faoi réir dhá choinníoll leis an reachtaíocht is infheidhme, eadhon gur cheart brabús an eintitis Bheilgigh a bhí le coigeartú a áireamh i mbrabús cuideachta comhlachaithe eile agus go ndéanfadh an dara cuideachta an brabús sin dá mbeadh coinníollacha cosúil leis na coinníollacha a comhaontaíodh idir cuideachtaí neamhspleácha infheidhme, ní raibh an díolúine iomarcach brabúis a chuir údaráis chánach na Beilge i bhfeidhm ina rialuithe cánach faoi réir an choinníll dhéach sin. I bhfianaise an chinnidh sin, tháinig an Chúirt ar an gconclúid go raibh an ceart ag an gCoimisiún a chinneadh nár chuid den chóras tagartha is infheidhme sa chás seo í an scéim díolúine maidir le róbhrabús, mar a chuir údaráis chánach na Beilge i bhfeidhm í.

Diúltaíonn an Chúirt freisin don cháineadh a rinne Ríocht na Beilge agus na gnóthais iarrthacha in aghaidh an chinnidh, sa chinneadh atá faoi chonspóid, gurb ann do bhuntáiste a thacaíonn le tairbhithe na rialuithe cánach.

Ar an gcéad dul síos, deimhníonn an Chúirt gur mheas an Coimisiún go deimhin an critéar buntáiste agus gur nocht sé na tosca a cuireadh san áireamh agus breithniú á dhéanamh ar bhuntáiste a bheith ann. Ós rud é gur áiríodh an anailís ar bhuntáiste i roinn a chumhdaíonn freisin an roghnaíocht a scrúdú, ní raibh aon tionchar aige sin air sin. Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt dá haire go bhféadfadh laghdú ar an gcáin a bheadh ar na heintitis thairbhíocha a bheith mar thoradh ar chur chun feidhme na scéime um róbhrabús, scéim arb é is príomhthréith di deonú díolúintí gan beann ar na coinníollacha dlíthiúla is infheidhme. Sna himthosca sin, ní féidir an Coimisiún a cháineadh toisc gur chinn sé go mbeadh an scéim sin i bhfabhar a tairbhithe.

Ina theannta sin, diúltaíonn an Chúirt do na gearáin éagsúla a cuireadh ar aghaidh chun cur i gcoinne chinneadh an Choimisiúin, agus a phríomhréasúnaíocht á cur i gcrích aige, gur mhaolaigh an scéim um róbhrabús ó ghnáthchóras cánach corparáide na Beilge, sa mhéid is nach ndearnadh foráil sa chóras sin maidir le cleachtas údaráis chánach na Beilge coigeartú aontaobhach anuas a dhéanamh gan gá a shuí go raibh an brabús a bhí le coigeartú san áireamh i mbrabús cuideachta eile, agus gur bhrabús a bheadh ann a dhéanfadh an chuideachta eile sin dá mba idir cuideachtaí neamhspleácha a bheadh na hidirbhearta ábhartha. Diúltaíonn an Chúirt freisin do na gearáin i gcoinne chonclúid an Choimisiúin nach raibh an buntáiste a d'eascair as an gcleachtas sin de chuid údaráis chánach na Beilge, de mhaolú ar an gcóras tagartha, ar fáil do gach eintiteas i staid dhlíthiúil agus fhíorasach chomhchosúil.

Ar an gcéad dul síos, rialaíonn an Chúirt, i bhfianaise chleachtas riaracháin na n-údarás cánach, nár éirigh leis an gCoimisiún a chinneadh gur caitheadh ar bhealach éagsúil leis na heintitis atá ina gcuid de ghrúpa ilnáisiúnta a bhain tairbhe as an díolúine maidir le róbhrabús ó eintitis eile sa Bheilg nár bhain tairbhe as, cé go raibh na heintitis sin i staid fíorasach agus dlíthiúil inchomparáide i bhfianaise chuspóir na ngnáthrialacha cánach, is é sin cánachas ar bhrabúis inchánach uile na gcuideachtaí uile a chónaíonn nó a oibríonn trí bhuanbhunaíocht sa Bheilg.

Ar an dara dul síos, cinneann an Chúirt nach ndearna an Coimisiún earráid mheasúnaithe nuair a shonraigh sí go raibh an scéim atá i gceist roghnaitheach sa mhéid gur eisiaigh sé cuideachtaí a chinn gan infheistíochtaí a dhéanamh, gníomhaíochtaí a lárú ná fostaíocht a chruthú sa Bheilg. Go deimhin, ba léir ó shampla na rialuithe cánach a ndearnadh anailís orthu sa chinneadh atá faoi chonspóid gur deonaíodh na rialuithe sin uile tar éis tograí ó pháirtithe iarrthacha chun infheistíocht a dhéanamh, oibríochtaí áirithe a athlonnú nó líon áirithe post a chruthú sa Bheilg.

Sa tríú háit, ós rud é nach raibh aon cheann de na rialuithe cánach sa sampla sin lena mbaineann aon eintiteas a bhaineann le grúpaí beaga gnóthas, ní féidir an Coimisiún a cháineadh freisin toisc gur luaigh sé go raibh an scéim atá i gceist roghnaitheach sa mhéid nach raibh sí oscailte do ghnóthais a bhí mar chuid de ghrúpa beag.

Sna himthosca sin, ní mheasann an Chúirt gur gá scrúdú a dhéanamh ar na gearáin i gcoinne fholíne réasúnaíochta an Choimisiúin maidir le roghnaíocht, a mhéid a mhaolaigh an díolúine maidir le róbhrabús ó phrionsabal an fheidhmithe neamhspleách.

Diúltaíonn an Chúirt freisin do na hargóintí a chuir Ríocht na Beilge chun cinn nár maoiníodh an scéim róbhrabús trí acmhainní Stáit ós rud é nár tháinig an róbhrabús faoina dlínse chánach.

Maidir leis an bpointe sin, cuireann an Chúirt in iúl go soiléir, faoin ngnáthchóras cánachais ar bhrabúis chorparáideacha sa Bheilg, go bhfuil méid iomlán an bhrabúis arna thaifeadadh ag cuideachtaí cónaitheacha inchánach, go bunúsach, sa Bheilg. Dá bhrí sin, is trí aird a thabhairt ar an rogha a rinne reachtas na Beilge, agus a dhlínse chánach á feidhmiú aige, go raibh an Coimisiún in ann teacht ar an gconclúid gur caillteanas acmhainní a bhain leis an Stát sin é neamhchánachas an bhrabúis iomarcaigh a bhí ag eintitis Bheilgeacha de ghrúpaí ilnáisiúnta, nuair a bhí sé, go bunúsach, ina bhrabús inchánach.

Argóint Ríocht na Beilge go raibh údar leis an díolúine maidir le róbhrabús, mar a chuir na húdaráis chánach i bhfeidhm í, mar gheall ar chineál agus scéim ghinearálta an chórais cánach agus, go sonrach, mar gheall ar an gcuspóir cánachas dúbailte a sheachaint. Sa chleachtas, ní raibh an díolúine sin ag brath ar chruthúnas gur áiríodh an brabús breise i mbrabús cuideachta comhlachaithe eile nó gur gearradh cáin air iarbhír i Stát eile. Dá bhrí sin, bhí an ceart ag an gCoimisiún teacht ar an gconclúid nár thug an córas díolúine atá i gceist aghaidh ar chásanna cánachais dhúbailte ar bhealach riachtanach agus comhréireach.

Ní raibh an Coimisiún tar éis a chinneadh ach oiread go ndearna an scéim díolúine iomarcach brabúis saobhadh ar an iomaíocht nó gur bhagair sí an iomaíocht a shaobhadh agus gur dócha go ndéanfadh sí difear don trádáil laistigh den Aontas Eorpach.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire go raibh an córas díolúine atá i gceist in ann na gníomhaíochtaí laistigh de na grúpaí gnóthas a raibh eintiteas Beilgeach mar chuid díobh a athrú, sa mhéid go raibh cinntí maidir le hinfheistíochtaí a dhéanamh, suíomh na ngníomhaíochtaí agus cruthú fostaíochta faoi dhliteanas a dhéanamh ar bhealach a d'fhágfadh go ndéanfadh eintiteas Beilgeach brabúis a bheadh díolmhaithe ina dhiaidh sin sa Bheilg. Sna himthosca sin, ní féidir an Coimisiún a cháineadh toisc gur chinn sé gur dócha go ndéanfadh an chabhair a dheonaítear leis na rialuithe cánach difear don trádáil idir na Ballstáit agus go ndéanfadh sí iomaíocht a shaobhadh nó go bhféadfadh sé go ndéanfaí an iomaíocht a shaobhadh.

Ina theannta sin, diúltaíonn an Chúirt do na pléadálacha a chuir Ríocht na Beilge chun cinn agus do na gnóthais iarrthacha ina líomhnaítear go ndearna an Coimisiún earráidí i sainaithint na n-eintiteas Beilgeach a fuair réamhrialú agus na ngrúpaí ilnáisiúnta lenar bhain na heintitis sin mar thairbhithe na scéime atá i gceist.

Maidir leis an bpointe sin, luann an Chúirt gur leag an Coimisiún béim, sa chinneadh atá faoi chonspóid, ar ghnéithe a thacaigh lena chonclúid go raibh, i bprionsabal, naisc rialaithe ann laistigh de na grúpaí corparáideacha ilnáisiúnta lenar bhain na heintitis Bheilgeacha a fuair réamhrialuithe. I bhfianaise na n-eilimintí sin, níor sháraigh an Coimisiún teorainneacha a lánrogha leathan nuair a chinn sé gur aonad eacnamaíoch leis na heintitis sin a bhí sna grúpaí sin, a bhain tairbhe as Státchabhair faoin scéim atá i gceist, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE. Ná, i bhfianaise na mbreithnithe sin, sháraigh an Coimisiún prionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus na dlíthiúlachta trína ordú go n-aisghabhfaí an chabhair neamhdhleathach ó na grúpaí sin.

Thairis sin, is léir freisin ón gcinneadh atá faoi chonspóid gur thug an Coimisiún, i gcomhréir leis an gcásdlí, mínithe lenar cuireadh ar chumas Ríocht na Beilge breathnú ar chás aonair gach gnóthais lena mbaineann maidir leis na tairbhithe óna raibh an chabhair le haisghabháil agus maidir leis an méid a bhí le haisghabháil.

Sa chomhthéacs céanna, diúltaíonn an Chúirt d'argóintí na ngealltanas is iarratasóir lena líomhnaítear sárú ar phrionsabal na comhréireachta sa mhéid gur ordaíodh aisghabháil ó gach tairbhí, gan beann ar a méid, a n-acmhainní agus a méid sofaisticiúlachta. Go deimhin, ós rud é gurb é aisghabháil Státchabhrach an t-aon iarmhairt amháin ar a neamhdhleathacht agus ar a neamh-chomhoiriúnacht leis na rialacha maidir le Státchabhair, ní féidir léi a bheith ag brath ar staid a thairbhithe.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt don ghearán ó na gnóthais is iarratasóir, agus é á ordú go ngnóthófaí méid atá comhionann leis an gcáin a d'fhorchuirfí ar ioncam na dtairbhithe dá mba rud é nár eisíodh rialú cánach, gan aon choigeartuithe aníos a d'fhéadfadh a bheith déanta ag riarachán cánach eile i ndáil leis an mbrabús iomarcach a chur san áireamh, gur ceanglaíodh leis an gcinneadh a chonspóidtear méid a d'fhéadfadh a bheith níos airde ná an buntáiste a fuair na tairbhithe a aisghabháil.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach gceanglaítear ar an gCoimisiún anailís a dhéanamh ar an gcabhair a dheonaítear i gcásanna aonair faoi scéim cabhrach. Is ag céim téarnaimh na cabhrach agus ag an gcéim sin amháin is gá féachaint ar staid aonair gach gnóthais lena mbaineann. Ar an dara dul síos, agus in aon chás, ní dhéanann an cinneadh a chonspóidtear difear do na cearta ar a bhféadfaidh aon cháiníocóir brath, faoi na conarthaí cánachais dhúbailte is infheidhme, *inter alia*, chun coigeartú iomchuí ar bhrabús inchánach an cháiníocóra sin a áirithiú, tar éis d'údaráis chánach dlínsí eile coigeartú aníos a dhéanamh.

Breithiúnas an 27 Meán Fómhair 2023, *Banco Santander agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-12/15, T-158/15 agus T-258/15, EU:T:2023:583)

(Státchabhair – Scéim chabhrach arna cur chun feidhme ag an Spáinn – Asbhaint cánach chorparáide lena dtugtar cead do ghnóthais atá ina gcónaitheoirí chun críoch cánach sa Spáinn le haghaidh amúchadh ar cháilmheas a eascraíonn as éadáil indíreach ar scairsheilbh i ngnóthais neamhchónaitheacha trí éadáil díreach ar scairsheilbh i gcuideachtaí sealbhaíochta neamhchónaitheacha – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an scéim chabhrach neamhdhleathach agus ar neamhréir leis an margadh inmheánach agus lena n-ordaítear aisghabháil na cabhrach arna híoc – Cinneadh 2011/5/CE – Cinneadh 2011/282/AE – Raon feidhme – Acht a tharraingt siar – Deimhneacht dhlíthiúil – Ionchais dhlisteanacha)

Chun cuideachtaí Spáinneacha a spreagadh chun infheistíocht a dhéanamh thar lear, 451 foráiltear le hAirteagal 12(5) de Dhlí na Spáinne maidir le Cáin Chorparáide ('TRLIS'), faoi réir coinníollacha áirithe, d'amúchadh cánach ar cháilmheas airgeadais i gcás éadáil scairshealbhaíochta de 5 % ar a laghad i gcuideachta eachtrach. Chun críocha an tsoláthair sin, sainmhínítear cáilmheas airgeadais mar an chuid den difríocht idir praghas ceannaigh na scairshealbhaíochta agus a luach de réir na leabhar ar dháta na héadála nár cuireadh in áirithe faoi earraí agus faoi chearta na cuideachta neamhchónaitheaí.

In 2005 agus 2006, bhí an scéim amúchta cánach sin ('an scéim atá i gceist') ina hábhar do roinnt ceisteanna ó Fheisirí Pharlaimint na hEorpa. 452Ina fhreagraí an 19 Eanáir agus an 17 Feabhra 2006,

---

451 Ley 43/1995 del Impuesto sobre Sociedades (Dlí 43/1995 maidir le cáin chorparáide) an 27 Nollaig 1995 (BOE Uimh. 310 an 28 Nollaig 1995, lch. 37072).

452 Tá an scéim sin ina cúis cheana féin, *inter alia*, le breithiúnais an 21 Nollaig 2016, ***an Coimisiún* v *World Duty Free Group and Others*** (C-20/15 P agus C-21/15 P, EU:C:2016:981); an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***Sigma Alimentos Exterior* v *an Coimisiún*** (-C 50/19 P, EU:C:2021:792); an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***an Grúpa Domhanda Saor ó Dhleacht agus an Spáinn* v *an Coimisiún*** -(C 51/19 P agus-C 64/19 P, EU:C:2021:793); an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***Banco Santander* v *an Coimisiún*** (-C

luaigh an Coimisiún Eorpach nár tháinig an scéim faoi raon feidhme na rialacha maidir le Státchabhair.

Mar sin féin, i litir dar dáta an 26 Márta 2007, d'iarr an Coimisiún ar údaráis na Spáinne faisnéis a sholáthar dó ionas go bhféadfadh sé raon feidhme agus éifeachtaí na scéime atá i gceist a mheas, go háirithe maidir leis na cineálacha idirbheart a chumhdaítear. Mar fhreagairt air sin, luaigh údaráis na Spáinne nach raibh ach an cáilmheas airgeadais a d'eascair as éadálacha díreacha in-asbhainte faoin scéim atá i gceist.

Tar éis dó tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil le cinneadh a foilsíodh i bhfoirm achoimre i mí na Nollag 2007, ghlac an Coimisiún Cinneadh 453 2011/5 agus Cinneadh 454 2011/282 lena ndearbhaítear nach bhfuil an scéim atá i gceist comhoiriúnach leis an margadh inmheánach ('na cinntí tosaigh'). Mar sin féin, i bhfianaise an ionchais dhlisteanaigh a chruthaigh gnóthais tairbhí áirithe sna freagraí ón gCoimisiún an 19 Eanáir agus an 17 Feabhra 2006, ghlac an Coimisiún leis go bhféadfadh an scéim leanúint d'fheidhm a bheith aici ar feadh na tréimhse iomláine amúchta dá bhforáiltear ann maidir le sealbhú scairshealúchas a tharla sular foilsíodh an cinneadh chun an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh nó, faoi choinníollacha áirithe, roimh fhoilsiú Chinneadh 2011/282.

I mí Aibreáin 2012, chuir údaráis na Spáinne in iúl don Choimisiún gur ghlac Ard-Stiúrthóireacht Cánachais na Spáinne tuairim cheangailteach nua, ar dá réir a cumhdaíodh leis an scéim atá i gceist cáilmheas airgeadais a eascraíonn ní hamháin as éadálacha díreacha, ach anois freisin as éadálacha indíreacha scairshealbhaíochta i gcuideachtaí eachtracha, lena n-áirítear iad siúd a cuireadh i gcrích cheana féin ('an léirmhíniú riaracháin nua').

52/19 P, EU:C:2021:794); an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***Banco Santander agus Eile* v *an Coimisiún*** (-C 53/19 P agus C-65/19 P, EU:C:2021:795); an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***Axa Mediterranean* v *an Coimisiún*** (-C 54/19 P, EU:C:2021:796); an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***Prosegur Compañía de Seguridad* v *an Coimisiún*** (-C 55/19 P, EU:C:2021:797); agus an 15 Samhain 2018, ***Deutsche Telekom* v *an Coimisiún*** (T-207/10, EU:T:2018:786).

453 Cinneadh 2011/5/CE ón gCoimisiún an 28 Deireadh Fómhair 2009 maidir le amúchadh cánach cáilmheas airgeadais i gcás éadálacha scairsheilbhe eachtraí C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) arna gcur chun feidhme ag an Spáinn (IO 2011 L 7, lch. 48).

454 Cinneadh 2011/282/AE ón gCoimisiún an 12 Eanáir 2011 maidir le amúchadh cánach ar cháilmheas airgeadais i leith éadálacha scairsheilbhe eachtraí Uimh. C 45/07-(ex NN 51/07, ex CP 9/07) arna gcur chun feidhme ag an Spáinn (IO 2011 L 135, lch. 1).

Tar éis dó an dara nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh, chinn an Coimisiún, le cinneadh an 15 Deireadh Fómhair 2014, 455 nár cumhdaíodh an léirmhíniú riaracháin nua leis na cinntí tosaigh agus gur chabhair nua a bhí ann nach raibh comhoiriúnach leis an margadh inmheánach. Dhiúltaigh an Coimisiún freisin a aithint gurb ann d'ionchas dlisteanach a thug gnóthais tairbhí áirithe aird orthu faoi na coinníollacha a leagtar síos ina leith sin sna cinntí tosaigh. Dá bhrí sin, chuir an Coimisiún de cheangal ar Ríocht na Spáinne deireadh a chur leis an scéim cabhrach mar thoradh ar an léirmhíniú nua riaracháin agus an chabhair ar fad a deonaíodh fúithi a aisghabháil.

Cuireadh roinnt caingne le haghaidh neamhniú os comhair na ngnóthas Spáinneach a bhain tairbhe as amúchadh cánach ar cháilmheas airgeadais ó éadáil indíreach scairshealúchais i gcuideachtaí eachtracha, cuireann an Chúirt an cinneadh atá faoi chonspóid maidir le sárú ar phrionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus cosaint ionchais dhlisteanacha ar neamhní.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Chun tacú lena ngníomhaíochtaí, thug na hiarratasóirí dúshlán, ar an gcéad dul síos, faoin aicmiú a rinne an Coimisiún ar an léirmhíniú riaracháin nua mar chabhair nua. Sa chomhthéacs sin, d'áitigh siad, go bunúsach, gur cumhdaíodh éadálacha indíreacha scairsheilbhe cheana féin leis na cinntí tosaigh, ionas nach raibh an Coimisiún i dteideal an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh a thuilleadh go sonrach i ndáil leis an gcineál sin idirbhirt.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, gur léir ó fhoclaíocht na gcinntí tosaigh, in ainneoin na ndearbhuithe a thug údaráis na Spáinne le linn an nós imeachta riaracháin, ar dá réir a bhain an scéim atá i gceist le héadálacha díreacha amháin, scrúdaigh an Coimisiún an scéim sin mar scéim lenar cumhdaíodh idir éadáil dhíreach agus éadáil indíreach scairshealbhaíochta. Thairis sin, ní féidir a thuiscint go bailí ón bhfianaise a chuir an Coimisiún ar aghaidh sa chinneadh atá faoi chonspóid gur leathnaíodh raon feidhme Airteagal 12(5) de TRLIS leis an léirmhíniú nua riaracháin.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, measann an Chúirt, murab ionann agus cinneadh an Choimisiúin sa chinneadh atá faoi chonspóid, gur cumhdaíodh éadálacha indíreacha scairsheilbhe sna cinntí tosaigh cheana féin chun an scéim atá i gceist a chur i bhfeidhm.

Sna himthosca sin, scrúdaíonn an Chúirt ansin an raibh an Coimisiún i dteideal an cinneadh atá á chonspóid a ghlacadh, ag féachaint do raon feidhme na gcinntí tosaigh.

Maidir leis an bpointe sin, tugann an Chúirt dá haire go gceanglaítear leis an gcinneadh atá faoi chonspóid ar Ríocht na Spáinne an chabhair uile a deonaíodh faoin scéim sin a aisghabháil, mar a chuirtear i bhfeidhm í maidir le héadálacha indíreacha, cé nach raibh cuid den chabhair sin faoi réir na hoibleagáide aisghabhála faoi na cinntí tosaigh mar gheall ar an ionchas dlisteanach a d'aithin an Coimisiún sna cinntí sin. Is ionann toradh den sórt sin agus na cinntí tosaigh a tharraingt siar, a mhéid a bhaineann siad le héadálacha indíreacha.

I gcomhréir le hAirteagal 9 de Rialachán Uimh. 659/1999, arna 456 léamh i gcomhar le hAirteagal 13(3) de, is fíor go bhféadfar cinneadh a chúlghairm i gcás ina raibh sé bunaithe ar fhaisnéis mhícheart a

---

455 Cinneadh (AE) 2015/314 ón gCoimisiún an 15 Deireadh Fómhair 2014 maidir le Státchabhair SA.35550 (13/C) (ex 13/NN) (sean-12/CP) arna chur chun feidhme ag an Spáinn — Scéim um amúchadh cánach ar cháilmheas airgeadais le haghaidh éadálacha scairshealbhaíochta eachtraí (IO 2015 L 56, lch. 38; 'an cinneadh a chonspóidtear').

456 Rialachán (CE) Uimh. 659/1999 ón gComhairle an 22 Márta 1999 lena leagtar síos rialacha mionsonraithe chun Airteagal [108 CFAE] a chur i bhfeidhm (IO 1999 L 83, lch. 1).

soláthraíodh le linn an nós imeachta ar toisc chinntitheach í don chinneadh. Mar sin féin, níl aon ní sna doiciméid atá os comhair na Cúirte, ná níl aon rud ann a bhfuil an Coimisiún ag brath air, chun a léiriú go raibh an cinneadh atá faoi chonspóid bunaithe ar fhaisnéis mhíchruinn a cuireadh ar fáil le linn an nós imeachta riaracháin as ar tháinig glacadh an chinnidh.

Ar an gcaoi chéanna, cé nach bhfuil sna forálacha thuasluaite de Rialachán Uimh. 659/1999 ach léiriú sonrach ar phrionsabal ginearálta an dlí ar dá réir atá sé incheadaithe gníomh riaracháin neamhdhleathach lenar cruthaíodh cearta aonair a tharraingt siar go cúlghabhálach, níor mhaígh an Coimisiún riamh go raibh na cinntí tosaigh neamhdhleathach sa mhéid gur bhain siad le sealbhú indíreach scairshealbhaíochta. Go deimhin, ní bhaineann an cás i dtrácht ar bhealach ar bith le gníomh neamhdhleathach a tharraingt siar, ach le dhá chinneadh dhlíthiúla a tharraingt siar, eadhon na cinntí tosaigh a mhéid a bhaineann siad le héadálacha indíreacha.

De réir cásdlí socair, tá tarraingt siar aisghníomhach gnímh riaracháin dhleathaigh lenar tugadh cearta aonair nó tairbhí comhchosúla contrártha do phrionsabail ghinearálta an dlí.

I ndáil leis sin, cinneann an Chúirt go bhfuil ceart aonair ag na cinntí tosaigh a tugadh do Ríocht na Spáinne an scéim atá i gceist a chur chun feidhme maidir le héadálacha áirithe agus, go teagmhasach, maidir leis na gnóthais a thairbhigh den scéim sin ceart aonair gan cúnamh neamhdhleathach áirithe a aisíoc agus gur tharraing an cinneadh a chonspóidtear an ceart sin siar ina dhiaidh sin i leith éadálacha indíreacha. Dá bhrí sin, chomh maith leis an mbonn a bhaint de phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, leis an gcinneadh atá faoi chonspóid cuireadh amhras ar an ionchas dlisteanach a bhí údaráis na Spáinne agus na gnóthais lena mbaineann in ann teacht as na cinntí tosaigh go mbeadh na cinntí sin infheidhme maidir le héadálacha indíreacha.

I bhfianaise na hearráide dlí sin a rinne an Coimisiún, cuireann an Chúirt an cinneadh atá á chonspóid ar neamhní ina iomláine.

Ar mhaithe le hiomláine, seasann an Chúirt, ar an dara dul síos, le héilimh na n-iarratasóirí gur sáraíodh an prionsabal maidir le hionchais dhlisteanacha a chosaint i bhfianaise na bhfreagraí a thug an Coimisiún ar na ceisteanna a chuir Feisirí de Pharlaimint na hEorpa in 2006.

De réir na Cúirte, thug an Coimisiún dearbhuithe beachta, neamhchoinníollacha agus comhsheasmhacha den sórt sin do Pharlaimint na hEorpa go raibh súil ag tairbhithe na scéime atá i gceist, cibé acu i leith a n-éadálacha díreacha nó a n-éadálacha indíreacha, go raibh dóchas ann go raibh an scéim cabhrach atá i gceist dleathach, sa mhéid nár tháinig sí faoi raon feidhme na rialacha maidir le Státchabhair, agus nach bhféadfadh aon bhuntáistí a eascraíonn aisti, dá bhrí sin, a bheith faoi réir imeachtaí aisghabhála ina dhiaidh sin.

Thairis sin, ós rud é go raibh na hiarratasóirí ar an eolas faoin léirmhíniú riaracháin tosaigh, lena n-eisiatar éadálacha indíreacha ó raon feidhme Airteagal 12(5) de TRLIS, ní bhaintear dlisteanacht de na hionchais a bhí siad in ann a fháil ó ráitis an Choimisiúin. De réir an chásdlí, ní mór ach ráitis agus iompar de thionscnamh an Choimisiúin a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar ionchas dlisteanach thairbhithe na scéime atá i gceist.

Dá bhrí sin, fiú go raibh sé i dteideal an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh, ní fhéadfadh an Coimisiún, gan an dlí a chur i bhfeidhm, diúltú aitheantas a thabhairt, sa chinneadh sin, d'ionchais dhlisteanach tairbhithe na scéime atá i gceist maidir lena n-éadálacha indíreacha roimh fhoilsiú an chinnidh an chéad nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh, nó fiú, faoi choinníollacha áirithe, sula bhfoilseofaí Cinneadh 2011/282, sna téarmaí céanna agus a bhí sna cinntí tosaigh.

(Státchabhair – Cabhair arna deonú ag an bhFrainc i bhfabhar Air France agus Air France-KLM i gcomhthéacs na paindéime COVID-19 – Athchaipitliú – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an státchabhair ag luí leis an margadh inmheánach – Caingean le haghaidh neamhniú – Locus standi – Éifeacht shuntasach dhíobhálach ar staid an iarratasóra sa mhargadh – Inghlacthacht – Cinneadh maidir le tairbhí na cabhrach i gcomhthéacs grúpa de chuideachtaí)

I mí Aibreáin 2020, thug Poblacht na Fraince fógra don Choimisiún Eorpach maidir le plean chun cabhair a dheonú don aerlíne Air France, fochuideachta de ghabháltas Air France-KLM. Is éard a bhí sa chabhair ar tugadh fógra ina leith (i) ráthaíocht iasachta Stáit lena gcumhdaítear 90 % d'iasacht EUR 4 bhilliún a dheonaigh cuibhreannas banc agus (ii) iasacht scairshealbhóra suas le EUR 3 bhilliún.

Ina dhiaidh sin, i mí an Mhárta 2021, thug Poblacht na Fraince fógra don Choimisiún maidir le plean chun cabhair a dheonú do Air France agus Air France-KLM a shealbhaíonn méid EUR 4 bhilliún chun an dá chuideachta sin a athchaipitliú, trí bhíthin méadú ar scairchaipiteal agus an iasacht scairshealbhóirí dá dtagraítear thuas a chomhshó ina hionstraim hibrideach atá coibhéiseach le rannpháirtíocht chothromais i sealúchas Air France-KLM.

Bhí sé beartaithe leis na bearta sin, ar cuid iad de shraith beart cabhrach eile arb é is aidhm dóibh tacú leis na cuideachtaí atá mar chuid de ghrúpa Air France-KLM, riachtanais leachtachta láithreacha Air France agus sealúchas Air France-KLM a mhaoiniú chun cabhrú leo éifeachtaí díobhálacha phaindéim COVID-19 a shárú.

Le cinneadh an 4 Bealtaine 2020 ('cinneadh Air France'), [457] ceartaíodh dhá ócáid ar leith i mí na Nollag 2020 agus i mí Iúil 2021, agus le cinneadh an 5 Aibreán 2021 ('an cinneadh Air France-KLM agus Air France'), tháinig an Coimisiún ar [458] an gconclúid gur Státchabhair a bhí comhoiriúnach leis an margadh inmheánach faoi (i) Airteagal 107(3)(b) CFAE [459] agus (ii) teachtaireacht uaidh an 19 Márta 2020 dar teideal 'Creat Sealadach um Bearta Státchabhrach chun tacú leis an ngeilleagar le linn ráig reatha COVID-19' a bhí sna bearta ar tugadh fógra ina leith. [460]

Sa chinneadh ó Air France, mheas an Coimisiún gurbh iad Air France agus a fhochuideachtaí tairbhithe na cabhrach ar tugadh fógra ina leith. Dá réir sin, níor measadh gur tairbhithe den bheart sin iad an sealúchas Air France-KLM ná a fhochuideachtaí eile, lena n-áirítear KLM agus na cuideachtaí atá faoi rialú na cuideachta sin. Sa chinneadh ó Air France-KLM agus Air France, shainaithin an Coimisiún Air France agus a fhochuideachtaí araon agus an sealúchas Air France-KLM agus a

---

457 Cinneadh C(2020) 2983 final an 4 Bealtaine 2020 maidir le Státchabhair SA.57082 (2020/N) — An Fhrainc — COVID-19 — Creat Sealadach 107(3)(b) — Ráthaíocht agus iasacht scairshealbhóirí le haghaidh Air France, arna cheartú le Cinntí C(2020) 9384 final an 17 Nollaig 2020 agus C(2021) 5701 final an 26 Iúil 2021.

458 Cinneadh C(2021) 2488 final ón gCoimisiún an 5 Aibreán 2021 maidir le Státchabhair SA.59913 — An Fhrainc — COVID-19 — Athchaipitliú Air France agus Air France — KLM Holding agus Cinneadh C(2020) 2983 final ón gCoimisiún an 4 Bealtaine 2020 maidir le Státchabhair SA.57082 (2020/N) — An Fhrainc — COVID-19 — Creat Sealadach 107(3)(b) — Ráthaíocht agus iasacht scairshealbhóirí le haghaidh Air France, arna cheartú le Cinntí C(2020) 9384 final an 17 Nollaig 2020 agus C(2021) 5701 final an 26 Iúil 2021 ('na cinntí a chonspóidtear').

459 De bhun Airteagal 107(3)(b) CFAE, féadfar a mheas, in imthosca áirithe, go bhfuil cabhair chun suaitheadh tromchúiseach i ngeilleagar Ballstáit a leigheas comhoiriúnach leis an margadh inmheánach.

460 Teachtaireacht ón gCoimisiún an 20 Márta 2020 maidir leis an gCreat Sealadach um bearta Státchabhrach chun tacú leis an ngeilleagar le linn ráig reatha COVID-19 (IO 2020 C 91 I, lch. 1), arna leasú an 4 Aibreán 2020 (IO 2020 C 112 I, lch. 1), an 13 Bealtaine 2020 (IO 2020 C 164, lch. 3) agus an 29 Meitheamh 2020 (IO 2020 C 218, lch. 3) ('an Creat Sealadach').

fhochuideachtaí – cé is moite de KLM agus a fhochuideachtaí – mar thairbhithe na cabhrach ar tugadh fógra ina leith.

Tá na haerlínte Ryanair agus Malta Air tar éis caingne a thionscnamh chun na cinntí thuasluaite ón gCoimisiún a neamhniú. Seasann an tOchtú Dlísheomra (Comhdhéanamh Leathnaithe) den Chúirt Ghinearálta leis na gníomhaíochtaí sin agus cinneann sé go ndearna an Coimisiún earráid fhollasach mheasúnaithe maidir le tairbhithe na cabhrach a dtugtar fógra ina leith a chinneadh agus, dá bhrí sin, gur ghníomhaigh sé de shárú ar Airteagal 107(3)(b) CFAE. Sa chomhthéacs sin, soiléiríonn an Chúirt conas ba cheart tairbhithe birt cabhrach a chinneadh i gcomhthéacs grúpa cuideachtaí.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Mar thaca lena ngníomhaíochtaí, chuir na hiarratasóirí in aghaidh, *inter alia*, eisiamh, ar thaobh amháin, sealúchas Air France-KLM agus KLM (cinneadh Air France) agus, ar an taobh eile, KLM (cinneadh Air France-KLM agus Air France) ó raon feidhme thairbhithe na mbeart ar tugadh fógra ina leith.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, cé go bhfuil lánrogha leathan ag an gCoimisiún nuair a iarrtar air tairbhithe birt cabhrach a dtugtar fógra ina leith a shainaithint, gurb amhlaidh fós nach mór do bhreithiúnas an Aontais a shuíomh ní hamháin go bhfuil an fhianaise ar a bhfuiltear ag brath cruinn, iontaofa agus comhsheasmhach go fíorasach, ach freisin an bhfuil an fhaisnéis ábhartha uile san fhianaise sin nach mór a chur san áireamh agus an bhfuil sé in ann bunús a thabhairt leis na conclúidí a baineadh aisti.

Thairis sin, is léir ón gcásdlí agus ón bhFógra ón gCoimisiún maidir le coincheap na Státchabhrach [461] go bhféadfar a mheas gur aonad eacnamaíoch amháin iad roinnt eintiteas dlíthiúil ar leith chun críocha chur i bhfeidhm na rialacha maidir le Státchabhair. Áirítear ar na tosca a chuirtear san áireamh chun a chinneadh an ann d'aonad eacnamaíoch den sórt sin, *inter alia*, na naisc chaipitil, orgánacha, fheidhmiúla agus eacnamaíocha idir na heintitis lena mbaineann, na comhaontuithe lena ndéantar foráil maidir le deonú na cabhrach ar tugadh fógra ina leith agus an comhthéacs ina ndeonaítear an chabhair sin.

I bhfianaise na soiléirithe sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go léiríonn na naisc chaipitil agus orgánacha laistigh de ghrúpa Air France-KLM mar a thuairiscítear sna cinntí atá faoi chonspóid gur aonad eacnamaíoch aonair iad na heintitis dhlíthiúla ar leith laistigh den ghrúpa sin chun críocha chur i bhfeidhm na rialacha maidir le Státchabhair. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt i bhfios go láidir go leanann sé ó thorthaí an Choimisiúin go bhfeidhmíonn Air France-KLM rialú iarbhír ar Air France agus KLM trí pháirt a thabhairt dó féin go díreach nó go hindíreach ina mbainistíocht agus dá bhrí sin go nglacann sé páirt sa ghníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanann siad. Thairis sin, de réir na dtorthaí sin, déantar, ar leibhéal ghrúpa Air France-KLM, nós imeachta cinnteoireachta láraithe agus leibhéal áirithe comhordaithe, a chur i gcrích trí chomhchomhlachtaí lena dtugtar le chéile ionadaithe ardleibhéil ó Air France-KLM a shealbhaíonn, Air France agus KLM, ar a laghad maidir leis an gcaoi a ndéantar cinntí tábhachtacha áirithe.

Maidir le conclúid an Choimisiúin nach aonad eacnamaíoch iad gabháltas Air France-KLM, Air France agus KLM chun críche tairbhithe na mbeart cabhrach a dtugtar fógra ina leith a shainaithint, baineann

[461] Fógra ón gCoimisiún maidir le coincheap na Státchabhrach dá dtagraítear in Airteagal 107(1) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (IO 2016 C 262, lch. 1).

na naisc fheidhmiúla agus eacnamaíocha idir na heintitis sin an bonn de. Léiríonn an tuairisc ar na naisc sin sna cinntí atá faoi chonspóid agus na samplaí éagsúla a bhfuil Ryanair agus Malta Air ag brath orthu ina leith sin méid áirithe comhtháthaithe agus comhair fheidhmiúil, tráchtála agus airgeadais idir na heintitis sin.

Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt dá haire, murab ionann agus argóintí an Choimisiúin, nach gcuirtear bac ar an gcreat conarthach ar ar a bhonn a dheonaítear na bearta ar tugadh fógra ina leith agus na gealltanais a thug Poblacht na Fraince i gcomhthéacs an chinnidh Air France-KLM agus Air France ó bheith aicmithe mar aonad eacnamaíoch. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach gceadaítear leis na clásail chonarthacha a luann an Coimisiún ná leis na gealltanais a thug Poblacht na Fraince ciorcal na dtairbhithe de na bearta a fógraíodh do Air France a theorannú do shealúchas Air France-KLM agus Air France faoi seach. Maidir le cinneadh Air France-KLM agus Air France, tugann an Chúirt dá haire freisin go bhfuil sé d'éifeacht ag feabhsú staid airgeadais Air France-KLM a shealbhaíonn tar éis an bhirt ar tugadh fógra ina leith, in aon chás, an riosca mainneachtana a eisiamh agus, dá réir sin, mainneachtain a fhochuideachta KLM agus na gcuideachtaí arna rialú ag KLM a eisiamh.

Ina theannta sin, i bhfianaise an naisc chróineolaíoch agus struchtúrtha idir na bearta lena ndéantar ábhar na gcinntí atá á gconspóid, agus ag tabhairt dá haire gur glacadh an cinneadh Air France-KLM agus Air France roimh an dara ceartúchán ar chinneadh Air France, measann an Chúirt gur cheart don Choimisiún gach ceann de na cinntí sin a chur san áireamh agus na bearta ar tugadh fógra ina leith á scrúdú aige. Dá réir sin, theip ar an gCoimisiún a mhíniú cén fáth ar shainigh sé tairbhithe na mbeart cabhrach a dtugtar fógra ina leith ar bhealach éagsúil sna cinntí atá á gconspóid.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt argóint an Choimisiúin nach bhfuil ag na bearta cabhrach ar tugadh fógra ina leith ach éifeachtaí eacnamaíocha tánaisteacha, ar a mhéad, i leith an ghabháltais Air France-KLM agus a fhochuideachtaí eile (cinneadh Air France) agus vis-à-vis KLM agus a fhochuideachtaí (cinneadh Air France-KLM agus Air France). I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt go dtugtar le tuiscint le héifeachtaí intuartha na mbeart sin ó thaobh *ex ante* de gur dócha go rachadh an réiteach maoiniúcháin dá bhforáiltear chun tairbhe ghrúpa Air France-KLM ina iomláine, trína staid airgeadais fhoriomlán a fheabhsú. I gcomhréir leis an bhFógra ón gCoimisiún maidir le coincheap na Státchabhrach, léirítear le réiteach maoiniúcháin den sórt sin gurb ann, ar a laghad, do bhuntáiste indíreach i bhfabhar ghrúpa Air France-KLM, lena n-áirítear KLM agus a fhochuideachtaí.

I bhfianaise na dtosca sin go léir, is é conclúid na Cúirte go ndearna an Coimisiún earráid fhollasach mheasúnaithe chun an sealúchas Air France-KLM agus a fhochuideachtaí eile, lena n-áirítear fochuideachtaí KLM agus KLM (cinneadh Air France), agus, ar an taobh eile, KLM agus a fhochuideachtaí (cinneadh Air France-KLM agus Air France) a eisiamh ó raon feidhme thairbhithe na mbeart cabhrach ar tugadh fógra ina leith. Ós rud é gur dócha go mbeidh tionchar ag sainaithint mhícheart na dtairbhithe ar an anailís iomlán ar chomhoiriúnacht na mbeart ar tugadh fógra ina leith leis an margadh inmheánach faoi Airteagal 107(3)(b) CFAE agus faoin gCreat Sealadach, déanann an Chúirt na cinntí a chonspóidtear a neamhniú.

IV. Dearaidh

Breithiúnas an 22 Márta 2023, *B&Bartoni* v *EUIPO – Hypertherm (Leictreoid le cur i dtóirse)* (T-617/21, EU:T:2023:152)

(Dearadh Comhphobail – Imeachtaí neamhbhailíochta – Dearadh Comhphobail cláraithe lena léirítear leictreoid le cur isteach i dtóirse – Cúis lena neamhbhailiú – Airteagal 4(2) de Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 – Comhpháirt de tháirge casta)

Is é Hypertherm, Inc. sealbhóir dearaidh Comhphobail a léiríonn leictreoid le cur isteach i tóirse atá mar chuid de chóras gearrtha plasma. Rinne an chuideachta B &Bartoni spol. s.o iarratas ar dhearbhú neamhbhailíochta i gcoinne an dearaidh Comhphobail sin a chomhdú le hOifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO) ar an bhforas nár chomhlíon sí na ceanglais maidir le dearaí Comhphobail a chosaint, ós rud é nach raibh an leictreoid le feiceáil le linn gnáthúsáid an tóirse. Sheas an Rannán Neamhbhailíochta leis an[462] iarratas ar dtús ach ina dhiaidh sin dhiúltaigh an Bord Achomhairc dó, agus bhí an Bord Achomhairc den tuairim nach bhféadfaí an táirge a léirítear sa dearadh Comhphobail atá faoi chonspóid, eadhon an leictreoid atá i gceist, a mheas mar chomhpháirt de tháirge casta.

Agus í ina suí mar sheomra i gcomhdhéanamh fadaithe, léirmhíníonn an Chúirt Ghinearálta an coincheap 'comhpháirt de tháirge casta' mar atá leagtha amach in Airteagal 4(2) de Rialachán Uimh. 6/2002. Is é seo an chéad uair a rialaíonn an Chúirt ar an gceist an féidir le tomhaltán, amhail an leictreoid sa chás seo, a bheith ina chomhpháirt de tháirge casta.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar dtús, cuireann an Chúirt in iúl nach mór measúnú a dhéanamh ar an gceist an dtagann táirge faoin gcoincheap 'cuid de tháirge casta' ar bhonn cás ar chás, de réir sraith tosca ábhartha. Dá bhrí sin, d'fhonn a mheas an comhpháirt de tháirge casta í an leictreoid atá i gceist, scrúdaíonn an Chúirt ábharthacht na gceithre thoisc a chuir an Bord Achomhairc san áireamh sa chinneadh atá á chonspóid.

Ar an gcéad dul síos, tá an Chúirt den tuairim gur fachtóir ábhartha é cineál inchaite an leictreoid agus measúnú á dhéanamh an ionann an leictreoid agus comhpháirt de tháirge casta. Go sonrach, ós rud é nár sainmhíníodh an coincheap 'comhpháirt de tháirge casta' i Rialachán Uimh. 6/2002, is tosca ábhartha iad na saintréithe caighdeánacha a bhaineann le tomhaltán, amhail gan nasc daingean buan a bheith ann leis an táirge casta agus ceannach agus athsholáthar rialta na leictreoide mar gheall ar a saolré ghairid chun a bhfuil i gceist le comhpháirt de tháirge casta a shainaithint. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara gur comhpháirteanna iad na comhpháirteanna de tháirge casta a bheartaítear a chur le chéile ina n-ítim thionsclaíoch nó lámhcheardaíochta casta, rud is féidir a ionadú lena gceadaítear mír den sórt sin a dhíchóimeáil agus a athchóimeáil. Tá sé i gceist an leictreoid atá i gceist, mar ítim inchaite le haghaidh tóirse, a cheangal go héasca leis an tóirse, í a

[462] Faoi Airteagal 4 de Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 ón gComhairle an 12 Nollaig 2001 maidir le dearaí Comhphobail (IO 2002 L 3, lch. 1), ní mheasfar gur dearadh nua é dearadh a chuirtear i bhfeidhm ar tháirge nó a ionchorpraítear i dtáirge atá ina chomhpháirt de tháirge casta agus ní mheasfar gur dearadh nua é ach amháin má bhíonn an chomhpháirt, a luaithe a ionchorprófar sa táirge casta í, infheicthe le linn ghnáthúsáid an táirge choimpléascaigh.

thomhailt agus a úsáid go tapa, agus an t-úsáideoir deiridh a athsholáthar go héasca gan an oibríocht sin a éilíonn díchóimeáil agus athchóimeáil an tóirse sin. Ina theannta sin, tá an t-úsáideoir deiridh, a cheannaíonn leictreoidí agus a ghlacann ionad leictreoidí go rialta, in ann a shaintréithe a bhrath agus a mheasúnú, beag beann ar a infheictheacht nuair a chuirtear isteach sa tóirse é.

Ar an dara dul síos, tá an Chúirt den tuairim gur gné ábhartha é freisin an gá táirge casta a dhíchóimeáil agus a athchóimeáil agus cinneadh á dhéanamh an ionann táirge den sórt sin agus comhpháirt den táirge casta sin. Tá an Bord Achomhairc, agus 'díchóimeáil' agus 'aththionól' á gcur san áireamh aige, bunaithe ar Rialachán Uimh. 6/2002 [463] agus ar chásdlí na Cúirte Breithiúnais. [464]Dá bhrí sin, maidir le táirge nach n-éilíonn díchóimeáil agus athchóimeáil an táirge ina n-ionchorpraítear é agus atá beartaithe go sonrach lena ionadú go rialta agus ar bhealach simplí ag úsáideoirí deiridh, is lú seans go mbeidh sé ina chomhpháirt de tháirge casta ná táirge a chuireann gairmithe a bhfuil saineolas sonrach acu chun an t-ionadú sin a dhéanamh ina ionad de ghnáth. Sa chás seo, is oibríocht shimplí fós é athsholáthar an leictreoid don úsáideoir deiridh nach féidir a mheas mar 'dhíchóimeáil' agus 'athchóimeáil' na tóirse de réir bhrí Rialachán Uimh. 6/2002.

Sa tríú háit, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur fachtóir ábhartha í iomláine an táirge chasta, gan an leictreoid atá i gceist, chun measúnú a dhéanamh ar an gcoincheap 'comhpháirt de tháirge casta'. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go soiléir, agus tóirse á ceannach gan leictreoid nó nuair a bhaintear an leictreoid ón tóirse, nach mbraithfidh an t-úsáideoir deiridh go bhfuil an tóirse briste nó neamhiomlán. Os a choinne sin, gan a chomhpháirteanna, ní mheasfaidh an t-úsáideoir deiridh, i bprionsabal, gur táirge iomlán é táirge casta a d'fhéadfadh a bheith faoi réir gnáthúsáide nó mar tháirge i riocht maith. Ina theannta sin, cé nach féidir leis an tóirse agus leis an gcóras gearrtha plasma a bhfeidhm a chomhlíonadh, eadhon miotal a ghearradh nó a mhéadú, gan leictreoid a bheith feistithe sa tóirse, ní chiallaíonn sé sin nach mór an leictreoid a mheas mar chomhpháirt de tháirge casta. Go deimhin, chun a mhaíomh, i gcás nach féidir le táirge an fheidhm dá bhfuil sé beartaithe a chomhlíonadh gan táirge eile, nach mór an táirge eile sin a mheas i ngach cás mar chomhpháirt den chéad táirge, go measfaí, go mícheart, gur comhpháirteanna de na táirgí casta sin líon mór táirgí ar leithligh, go háirithe táirgí de chineál inchaite, nach féidir le táirgí casta an fheidhm dá bhfuil siad beartaithe a chomhlíonadh dá n-uireasa.

Ar an dara dul síos, is fachtóir ábhartha é freisin gur féidir an tóirse a thairiscint ar an margadh gan an leictreoid agus go ndéantar an leictreoid a fhógairt agus a dhíol ar leithligh go coitianta chun a chinneadh an ionann an leictreoid atá i gceist mar chuid de tháirge casta. Is fíor go bhfuil gach táirgeoir fós saor chun an táirge casta lena chomhpháirteanna a mhargú nó iad a dhíol ar leithligh agus nach toisc chinntitheach é cinneadh tráchtála den sórt sin agus measúnú á dhéanamh ar cé acu atá nó nach bhfuil táirge ina chomhpháirt de tháirge casta. Mar sin féin, tá sé neamhghnách chun táirge casta a cheannach gan a chuid comhpháirteanna iarbhír a chur san áireamh. Sa chás seo, déantar an táirge casta atá i gceist, is é sin an tóirse, a dhíol leis na leictreoidí atá i gceist nó gan iad.

Sa cheathrú háit agus san áit dheireanach, tá an Chúirt den tuairim gur fachtóir é idirmhalartacht an leictreoid atá le cur san áireamh san anailís sin. Táirge nach féidir táirge neamh-chomhionanna eile a chur ina ionad nó nach féidir a úsáid i dtáirgí casta éagsúla, is dóchúla, i bprionsabal, go mbeidh sé nasctha ar bhealach marthanach agus saincheaptha leis an táirge casta sin, agus dá bhrí sin gur comhpháirt den táirge casta sin é. Dá bhrí sin, ós rud é gur féidir leictreoid dhifriúil a chur in ionad an

---

463 Airteagal 3(c) de Rialachán Uimh. 6/2002.

464 Breithiúnas an 20 Nollaig 2017, *Acacia agus D'Amato* (C-397/16 agus C-435/16, EU:C:2017:992, mír 65).

leictreoid atá i gceist agus gur féidir le tóirsí de chineálacha éagsúla an leictreoid atá i gceist a úsáid mar fhachtóir atá le cur san áireamh chun a chinneadh nach ionann an leictreoid sin agus comhpháirt de tháirge casta.

I bhfianaise a bhfuil thuas, measann an Chúirt go bhfuil na tosca a bhfuil an Bord Achomhairc ag brath orthu ábhartha agus cinneann sí nach ndearna sí a chinneadh gur táirge ar leithligh seachas comhpháirt de tháirge casta é an leictreoid atá i gceist.

V. An Comhbheartas Eachtrach agus Slándála – Bearta sriantacha

1. Veiniséala

Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2023, *an Veiniséala* v *an Chomhairle*
(T-65/18 RENV, EU:T:2023:529)

(An Comhbheartas Eachtrach agus Slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i bhfianaise na staide i Veiniséala – Toirmeasc ar earraí agus seirbhísí ar leith a dhíol, a sholáthar, a aistriú nó a onnmhairiú – An ceart chun éisteacht a fháil – Oibleagáid cúiseanna a lua – Míchruinneas ábhartha na bhfíoras – Earráid fhollasach mheasúnaithe – Dlí idirnáisiúnta poiblí)

Ag féachaint do dhul in olcas na staide maidir le cearta an duine, an smacht reachta agus an daonlathas, in 2017, ghlac Comhairle an Aontais Eorpaigh bearta sriantacha i bhfianaise na staide i bPoblacht Bholavarach Veiniséala ('Venezuela'). Le hAirteagail 2, 3, 6 agus 7 de Rialachán 2017/2063 [465] leagtar síos, go bunúsach, toirmeasc ar dhíol, soláthar, aistriú nó onnmhairiú trealaimh a d'fhéadfaí a úsáid le haghaidh brú faoi chois inmheánach agus seirbhísí a bhaineann leis an trealamh sin agus le trealamh míleata d'aon duine nádúrtha nó dlítheanach, eintiteas nó comhlacht i Veiniséala nó lena úsáid i Veiniséala.

In 2018, thionscain Veiniséala caingean ag iarraidh Rialachán 2017/2063 a neamhniú, a mhéid a bhain forálacha an ghnímh sin leis. Ina dhiaidh sin, leasaigh Veiniséala a ghníomhaíocht chun Cinneadh 2018/1656 [466] agus Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1653 a chumhdach, lena [467] ndearna an Chomhairle, faoi seach, na bearta sriantacha a glacadh a leathnú agus a leasú. Le breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2019, dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta an chaingean sin mar chaingean neamh-inghlactha, ar an bhforas nach raibh tionchar díreach ag na forálacha atá i gceist ar staid dhlíthiúil Veiniséala. [468]Agus an t-achomharc á éisteacht aici, chuir an Chúirt Bhreithiúnais, le breithiúnas an 22 Meitheamh 2021, cinneadh na Cúirte Ginearálta ar [469] leataobh, ag rá go raibh seasamh ag Veiniséala imeachtaí a thionscnamh i gcoinne Airteagail 2, 3, 6 agus 7 de Rialachán 2017/2063. [470]Chomh maith leis sin, chuir sí an cás ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta le haghaidh rialú ar an tsubstaint.

---

[465] Rialachán (AE) 2017/2063 ón gComhairle an 13 Samhain 2017 maidir le bearta sriantacha i bhfianaise na staide i Veiniséala (IO 2017 L 295, lch. 21; 'an Rialachán a chonspóidtear').

[466] Cinneadh (CBES) 2018/1656 ón gComhairle an 6 Samhain 2018 lena leasaítear Cinneadh (CBES) 2017/2074 maidir le bearta sriantacha i bhfianaise a bhfuil ag tarlú i Veiniséala (IO 2018 L 276, lch. 10).

[467] Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/1653 ón gComhairle an 6 Samhain 2018 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) 2017/2063 maidir le bearta sriantacha i bhfianaise a bhfuil ag tarlú i Veiniséala (IO 2018 L 276, lch. 1).

[468] Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2019, ***Veiniséala* v *an Chomhairle*** (-T 65/18, EU:T:2019:649).

[469] Breithiúnas an 22 Meitheamh 2021, ***Veiniséala* v an *Chomhairle (cé acu a dhéantar difear do thríú Stát)*** (-C 872/19 P, EU:C:2021:507).

[470] Sa bhreithiúnas sin, chuir an Chúirt Bhreithiúnais in iúl go raibh an breithiúnas tosaigh críochnaitheach maidir le neamh-inghlacthacht na caingne maidir le Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1653 agus Cinneadh 2018/1656.

Ina breithiúnas, a thug an Mór-Dhlísheomra agus lenar dífhostaíodh an chaingean, i gcás nach bhfacthas a leithéid riamh roimhe seo, maidir le caingean arna tabhairt ag tríú Stát i réimse na mbeart sriantach, rialacha maidir le ceart Veiniséala éisteacht a fháil agus maidir leis na sáruithe líomhnaithe ar an dlí idirnáisiúnta ar a bhfuil an páirtí sin ag brath.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, measann an Chúirt gurb ionann na bearta sriantacha dá bhforáiltear in Airteagail 2, 3, 6 agus 7 den Rialachán a chonspóidtear agus bearta sriantacha a bhfuil feidhm ghinearálta leo, ós rud é, i gcomhréir le hAirteagal 215(1) CFAE, gur bearta iad a chuireann isteach nó a laghdaíonn an caidreamh eacnamaíoch le tríú tír maidir le hearraí agus seirbhísí áirithe. Ní dhírítear na bearta sin ar dhaoine nádúrtha nó dlítheanacha sainaitheanta, ach tá feidhm acu maidir le cásanna a cinneadh go hoibiachtúil agus maidir le catagóir daoine a mbreathnaítear orthu go ginearálta agus san achomaireacht.

Maidir leis an bpléadáil lena líomhnaítear sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil, ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach féidir an ceart chun éisteacht a fháil a thrasuí, i gcomhthéacs amhail sa chás seo, maidir le bearta a bhfuil feidhm ghinearálta leo a ghlacadh, agus nach bhfuil aon fhoráil ann lena gceanglaítear ar an gComhairle aon duine a bhféadfadh critéar nua maidir le cur i bhfeidhm ginearálta ghlacadh an chritéir sin difear a dhéanamh dó a chur ar an eolas. Ina theannta sin, tá feidhm ag Airteagal 41(2)(a) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh maidir le 'bearta aonair] a dhéantar i leith duine, agus mar thoradh air sin ní féidir brath ar an bhforáil sin i ndáil le bearta a bhfuil feidhm ghinearálta acu a ghlacadh. Cuireann an Chúirt in iúl freisin go léirítear leis an Rialachán a chonspóidtear rogha a rinne an tAontas i réimse an bheartais idirnáisiúnta. Tá briseadh nó laghdú an chaidrimh eacnamaíoch le tríú tír de bhun Airteagal 215(1) CFAE mar chuid den sainmhíniú féin ar an gcomhbheartas eachtrach agus slándála (CBES) 471 arna ghlacadh ag údaráis an Aontais dá rogha féin, mar fhreagairt ar staid idirnáisiúnta ar leith, chun tionchar a imirt ar chás den sórt sin. Is ionann éisteacht a thabhairt don tríú tír lena mbaineann roimh ré, de réir na Cúirte, agus ceangal a chur ar an gComhairle pléití a sheoladh ar aon dul leis an gcaibidlíocht idirnáisiúnta leis an tír sin agus, dá réir sin, chuirfeadh sé sin deireadh leis an éifeacht inmhianaithe go bhforchuirfí na bearta sin maidir leis an tír sin, eadhon brú a chur ar an tír sin chun athrú a chur ar a hiompar. Ar deireadh, ós rud é go bhfuil baint dhíreach ag Veiniséala le hAirteagail 2, 3, 6 agus 7 den Rialachán a chonspóidtear, ní féidir leis, ann féin, an ceart chun éisteacht a fháil a thabhairt dó. I bhfianaise na ngnéithe éagsúla sin, measann an Chúirt nach féidir le Veiniséala brath ar an gceart sin maidir leis na bearta sriantacha a ghlac an Chomhairle sa Rialachán a chonspóidtear.

Maidir leis an bpléadáil ina líomhnaítear míchruinneas ábhartha na bhfíoras, chomh maith le hearráid fhollasach i measúnú a dhéanamh ar an staid pholaitiúil i Veiniséala, meabhraíonn an Chúirt, ar an dara dul síos, go bhfuil lánrogha leathan ag an gComhairle maidir le cad ba cheart a chur san áireamh chun críche bearta sriantacha a ghlacadh ar bhonn Airteagal 29 CAE agus Airteagal 215 CFAE, agus go bhfuil an t-athbhreithniú a rinne breithiúnas an Aontais ina leith sin teoranta do sheiceáil a dhéanamh gur comhlíonadh na rialacha lena rialaítear an nós imeachta agus an ráiteas ar chúiseanna, go bhfuil na fíorais cruinn go hábhartha, agus nach ndearnadh aon earráid fhollasach measúnaithe ar na fíorais ná ar mhí-úsáid na cumhachta. Tá feidhm ag an athbhreithniú teoranta sin, go háirithe, maidir leis an measúnú ar na breithnithe maidir le hoiriúnacht ar a bhfuil na bearta sin bunaithe. Tugann an Chúirt faoi deara, sa chás seo, go n-atáirgeann Airteagail 2, 3, 6 agus 7 den Rialachán a chonspóidtear, go bunúsach, seasamh polaitiúil an Aontais a cuireadh in iúl i gCinneadh 2017/2074. Maidir leis sin, is

[471] Mar a leagtar amach sa dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE.

léir ó aithris 1 agus aithris 8 den chinneadh sin go bhfuil na bearta sriantacha dá bhforáiltear sna hairteagail sin bunaithe ar an meath leanúnach ar an daonlathas, ar an smacht reachta agus ar chearta an duine i Veiniséala, agus, go háirithe, ar an bhforéigean a tharla, ar ghá atarlú a chosc trí bhíthin na mbeart sriantach sin.

Maidir leis na míreanna fianaise a chuir an Chomhairle ar aghaidh, ar an gcéad dul síos, d'fhonn cruinneas ábhartha na bhfíoras ar a bhfuil na bearta sin bunaithe a shuí, tugann an Chúirt dá haire gur ó fhoinsí inchreidte a thagann na míreanna fianaise sin agus tagraíonn sí go mion, *inter alia*, don bhrú faoi chois brúidiúil a rinne an réimeas, ar easaontaigh agus ar lucht freasúra ina leith, agus don bhrú a chuirtear ar Ard-Ionchúisitheoir Veiniséala atá ag imscrúdú iompar na bhfórsaí slándála.

Ina dhiaidh sin, baineann an Chúirt de thátal as na míreanna fianaise a chuir Veiniséala ar fáil, mar fhreagairt air sin, nár léirigh an páirtí sin go bhfuil na fíorais ar a raibh an Chomhairle ag brath chun na bearta sriantacha atá i gceist a ghlacadh curtha ó bhail mar gheall ar mhíchruinneas ábhartha, ós rud é nach mbaineann beagnach gach ceann de na míreanna fianaise sin le Veiniséala agus go bhfuil siad bunaithe ar dhá thuarascáil inmheánacha rialtais, nach dtacaíonn míreanna fianaise a thagann ó fhoinsí lasmuigh den rialtas sin leo.

Ar deireadh, maidir le measúnú na Comhairle ar an staid pholaitiúil i Veiniséala, tugann an Chúirt le fios go ndealraíonn sé gur bealach iad na míreanna fianaise a chuir an t-iarratasóir chun cinn ina leith sin chun a iomchuí atá sé na bearta sriantacha atá i gceist a ghlacadh. Mar sin féin, ní faoin gCúirt atá sé a measúnú féin maidir leis an ábhar sin a chur in ionad an mheasúnaithe a chuir an Chomhairle in iúl, a bhfuil lánrogha leathan pholaitiúil aici maidir le cur chuige an Aontais a shainiú maidir le hábhar a bhaineann le CBES, i gcomhréir le hAirteagal 29 CAE.

Maidir leis an bpléadáil lena líomhnaítear gur forchuireadh frithbhearta neamhdhleathacha agus go ndearnadh sárú ar an dlí idirnáisiúnta sa tríú háit agus sa deireadh, tosaíonn an Chúirt trí fhoclaíocht Airteagal 49 – a bhaineann le cuspóir agus teorainneacha na bhfrithbheart – de na Dréacht-airteagail maidir le Freagracht Stát as Gníomhartha Éagóracha Idirnáisiúnta arna nglacadh ag Coimisiún Dlí Idirnáisiúnta na Náisiún Aontaithe a mheabhrú. 472Cuireann sí i bhfios go láidir, i ndáil leis sin, gur glacadh an Rialachán a chonspóidtear i gcomhthéacs freagairt don mheath leanúnach ar an staid i Veiniséala, agus é mar aidhm aige, *inter alia*, an baol go ndéanfaí tuilleadh foréigin agus sáruithe ar chearta an duine sa tír sin a chosc. Ina theannta sin, measann an Chúirt nach raibh na bearta sriantacha dá bhforáiltear in Airteagail 2, 3, 6 agus 7 den Rialachán a chonspóidtear ceaptha mar fhreagairt ar ghníomh éagórach idirnáisiúnta a d'fhéadfaí a chur i leith Veiniséala toisc nár comhlíonadh oibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais ar bhonn sealadach. Is é a chonclúid as sin nach frithbhearta iad na bearta sin chun críocha Airteagal 49 de Dhréacht-airteagail ILC agus, dá bhrí sin, diúltaíonn sé do líomhaintí Veiniséala a bhaineann leis an gComhairle agus í ag gníomhú de shárú ar phrionsabal na neamh-trasnaíochta i ngnóthaí inmheánacha na tíre sin.

Ar an gcaoi chéanna, diúltaíonn an Chúirt don argóint atá bunaithe ar na bearta sriantacha atá i gceist a bheith glactha gan údarú roimh ré ó Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe. Meabhraíonn sí go dtugann na Conarthaí an chumhacht don Chomhairle gníomhartha a ghlacadh ina bhfuil bearta

---

472 Dréacht arna ghlacadh in 2001 ag Coimisiún Dlí Idirnáisiúnta na Náisiún Aontaithe ('na Dréacht-airteagail ILC'). Luaitear an méid seo a leanas in Airteagal 49: '1. Ní fhéadfaidh Stát díobhálaithe frithbhearta a ghlacadh ach amháin i gcoinne Stáit atá freagrach as gníomh éagórach idirnáisiúnta chun an Stát sin a spreagadh chun a oibleagáidí faoi Chuid a Dó a chomhlíonadh. 2. Tá frithbhearta teoranta do neamhchomhlíonadh oibleagáidí idirnáisiúnta an Stáit a dhéanann na bearta i leith an Stáit atá freagrach faoi láthair. 3. Déanfar frithbhearta, a mhéid is féidir, ar bhealach a cheadóidh feidhmiú na n-oibleagáidí i dtrácht a atosú.'

sriantacha neamhspleácha, 473 seachas na bearta a mhol Comhairle Slándála na Náisiún Aontaithe go sonrach. Tugann an Chúirt dá haire nár bhunaigh Veiniséala, i ndáil leis sin, gurb ann do 'chleachtas ginearálta a nglactar leis mar dhlí', i gcomhréir le hAirteagal 38(1)(b) de Reacht na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, a mbeadh údarú ag teastáil ina leith ó Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe sula nglacfadh an Chomhairle bearta sriantacha.

Ina theannta sin, maidir leis an sárú líomhnaithe ar phrionsabal na comhréireachta, cinneann an Chúirt go bhfuil gaol réasúnach idir na bearta sriantacha atá i gceist agus an cuspóir atá á shaothrú, is é sin an baol go ndéanfaí tuilleadh foréigin, úsáid iomarcach fornirt agus sáruithe ar chearta an duine a chosc. Measann sé, i bhfianaise chineál teoranta na mbeart dá bhforáiltear in Airteagail 2, 3, 6 agus 7 den Rialachán a chonspóidtear, chomh maith leis na maoluithe dá bhforáiltear ann, (i) nach bhfuil na bearta sin míchuí go follasach agus nach dtéann siad thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir atá á shaothrú a bhaint amach, agus (ii) nach ndearnadh neamhaird ar phrionsabal na comhréireachta.

Dá réir sin, diúltaíonn an Chúirt d'argóintí Veiniséala ina líomhnaítear go ndearnadh sárú ar an ngnáthdhlí idirnáisiúnta i bhfianaise fhorchur líomhnaithe frithbheart neamhdhleathach.

Ar deireadh, maidir le hargóint Veiniséala go mbaineann na bearta a ghlac an Chomhairle le dlínse sheach-chríochach a fheidhmiú ar thaobh an Aontais, rud atá, dá réir sin, neamhdhleathach faoin dlí idirnáisiúnta, meabhraíonn an Chúirt arís an chumhacht a thugtar don Chomhairle leis na Conarthaí 474 maidir le bearta sriantacha a ghlacadh, mar go bhforáiltear leo, *inter alia*, do 'chaidreamh eacnamaíoch agus airgeadais a bhriseadh nó a laghdú, go páirteach nó go hiomlán, le tríú tír amháin nó níos mó'. Cuireann sí in iúl go láidir go mbaineann na bearta sriantacha atá i gceist le daoine agus le cásanna a thagann faoi dhlínse na mBallstát *ratione loci* nó *ratione personae*. Tagann cumhacht na Comhairle bearta sriantacha a ghlacadh faoi réimse na mbeart neamhspleách de chuid an Aontais a glacadh i gcomhthéacs CBES, i gcomhréir le cuspóirí agus luachanna an Aontais, 475 eadhon (*inter alia*) an cuspóir maidir leis an daonlathas, an smacht reachta, agus uilíocht agus dodhealaitheacht chearta an duine agus saoirsí bunúsacha a chur chun cinn sa domhan mór, ar 'leas dlíthiúil' comhchoiteann é sna cearta atá i gceist atá á gcosaint, i gcomhréir le cásdlí na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta. 476

I bhfianaise a bhfuil thuas, déanann an Chúirt an chaingean a dhíbhe.

2. An Úcráin

Breithiúnas an 15 Samhain 2023, *OT* v *an Chomhairle* (T-193/22, EU:T:2023:716)

(Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar

---

473 Airteagal 29 CAE agus Airteagal 215 CFAE.

474 Airteagal 29 CAE agus Airteagal 215 CFAE.

475 Airteagal 3(5) CAE agus Airteagal 21 CAE.

476 Breithiúnais ón gCúirt Bhreithiúnais Idirnáisiúnta an 5 Feabhra 1970, *Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited (an Bheilg v. an Spáinn)* (Tuarascálacha ICCAT 1970, lch. 3, míreanna 33 agus 34), agus an 20 Iúil 2012, *Ceisteanna a bhaineann leis an Oibleagáid chun Ionchúiseamh nó Eiseachadadh (an Bheilg v. an tSeineagáil)* (Tuarascálacha ICCAT 2012, lch. 422, míreanna 68 go 70).

bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin – Reo cistí– Liosta na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí arna gcumhdach ag reo na gcistí agus na n-acmhainní eacnamaíocha – Áireamh agus coinneáil ainm an iarratasóra ar na liostaí – Coincheap "duine mór gnó" – Airteagal 2(1)(g) de Chinneadh 2014/145/CBES – Eisceacht d neamhdhleathacht – Oibleagáid cúiseanna a lua – Earráid mheasúnaithe – Ceart chun éisteacht a fháil – An ceart chun maoine – Saoirse chun gnó a sheoladh – Comhréireacht – Mí-úsáid cumhachta)

Tar éis an fhogha mhíleata a thug Cónaidhm na Rúise ('an Rúis') faoin Úcráin an 24 Feabhra 2022, ghlac Comhairle an Aontais Eorpaigh, an 15 Márta 2022, Cinneadh (CBES) 2022/429 [477] agus Rialachán 2022/427, [478] lenar cuireadh ainm an iarratasóra le liostaí na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí a ghlac an Chomhairle ó 2014 [479] ar bhonn tacú le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin.

Rinne an Chomhairle, fear gnó ar náisiúnach Rúiseach é, a chistí agus a shócmhainní baincéireachta a chalcadh de bhun Airteagal 2(1)(d) agus (g) de Chinneadh 2014/145 ar an bhforas, mar mhór-scairshealbhóir in ilchuideachta mhór Rúiseach atá ar cheann de na cáiníocóirí is mó sa Rúis, go gcreidtear go bhfuil sé ar cheann de na daoine is mó tionchar sa Rúis a bhfuil naisc aige le hUachtarán na Rúise, nár thug sé luach saothair don ilchuideachta sin as a dílseacht d'údaráis na Rúise. Cuireadh síneadh leis na bearta sin i leith an iarratasóra le Cinneadh (CBES) 2022/1530 [480] agus le Rialachán 2022/1529 [481] an 14 Meán Fómhair 2022 ar na cúiseanna céanna.

Thug an t-iarratasóir caingean chun gníomhartha na Comhairle a neamhniú os comhair Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh.

Rialaíonn an Chúirt, a dhíbheann an chaingean le haghaidh neamhniú arna tabhairt ag an iarratasóir ina hiomláine, *inter alia*, le linn pléadáil neamhdhleathachta a scrúdú, maidir le dlíthiúlacht na gcritéar liostaithe arna nglacadh ag an gComhairle, atá bunaithe go háirithe ar thacaíocht ábhartha agus airgeadais an iarratasóra ó Rialtas na Rúise agus ar an tairbhe a fhaigheann sé mar chúiteamh, agus ar a stádas mar phríomhdhuine gnó atá rannpháirteach in earnálacha eacnamaíocha a thugann foinse shuntasach ioncaim do Rialtas na Rúise.

---

477 Cinneadh (CBES) 2022/429 ón gComhairle an 15 Márta 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/145/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 871, lch. 44).

478 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/427 ón gComhairle an 15 Márta 2022 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 871, lch. 1).

479 Cinneadh 2014/145/CBES ón gComhairle an 17 Márta 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, lch. 16).

480 Cinneadh (CBES) 2022/1530 ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/145/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 239, lgh. 149-296).

481 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/1529 ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 239, lch. 1).

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Maidir leis an bpléadáil neamhdhleathachta a d'ardaigh an t-iarratasóir maidir le hAirteagal 1(d) agus (g) de Rialachán 2022/330 482 ('critéar (d)' agus 'critéar (g)'), a sháraíonn, dar leis, prionsabal na deimhneachta dlíthiúla *inter alia* agus a bhaineann leas as critéir atá míchuí ag féachaint do chuspóirí na mbeart sin, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil sé fíor-shoiléir óna fhoclaíocht go bhfuil feidhm ag critéar (d) ar bhealach spriocdhírithe roghnaitheach maidir le daoine atá freagrach as an díchobhsú sin, fiú mura bhfuil aon nasc acu le díchobhsú na hÚcráine, tacaíocht ábhartha nó airgeadais, nó tairbhe a bhaint as cinnteoirí Rúiseacha atá freagrach as an díchobhsú sin. Ina theannta sin, ní cheanglaítear leis an gcritéar sin go mbainfeadh na daoine nó na heintitis lena mbaineann tairbhe phearsanta as ionghabháil na Crimé ná as díchobhsú na hÚcráine.

Maidir le critéar (g), measann an Chúirt go dtagraíonn foclaíocht na Cúirte go soiléir agus go beacht a dhóthain do phríomhdhaoine gnó a bhfuil baint acu le hearnálacha a thugann foinse shuntasach ioncaim do Rialtas na Rúise. Dá bhrí sin, féadfar a mheas go bhfuil tionchar ag na daoine dá dtagraítear mar gheall ar a dtábhacht san earnáil ina bhfuil siad rannpháirteach agus ar thábhacht na hearnála sin do gheilleagar na Rúise. Ina theannta sin, tá nasc réasúnach idir spriocdhíriú na mbeart sin agus cuspóir na mbeart sriantach atá i gceist, is é sin cur leis an mbrú ar an Rúis agus leis na costais a bhaineann le gníomhaíochtaí na Rúise chun an bonn a bhaint d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine. Sonraíonn an Chúirt freisin nach follasach go bhfuil na critéir sin, mar a léirmhínítear iad i bhfianaise an ábhair reachtaigh agus stairiúil inar glacadh iad, míchuí ag féachaint do chuspóir na mbeart sriantach agus don phríomhthábhacht a bhaineann leis an tsíocháin a choimeád ar bun. Dá réir sin, diúltaíonn sí don ghearán ina líomhnaítear go ndearnadh sárú ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, rud a chuireann in aghaidh an ghearáin go bhfuil na critéir sin riachtanach agus iomchuí agus, dá bhrí sin, pléadáil neamhdhleathachta.

Ina theannta sin, maidir leis an earráid fhollasach measúnaithe a raibh an t-iarratasóir ag brath uirthi, ina líomhnaítear, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil luach cruthúnais na fianaise a thugtar ar fáil mar thaca le critéar (g) airbheartaithe, meabhraíonn an Chúirt go rialaítear gníomhaíocht Chúirteanna an Aontais Eorpaigh le prionsabal an mheasúnaithe gan srian ar an bhfianaise. Ní mór an fhianaise a mheasúnú de réir a inchreidteachta, ag féachaint d'iontaofacht an chuntais atá ann agus, go háirithe, don duine as ar tháinig an doiciméad, do na himthosca inar tháinig sé, don duine chuig ar seoladh é agus cibé an ndealraíonn sé, ar a aghaidh, go bhfuil an doiciméad fónta agus iontaofa. In éagmais cumhachtaí imscrúdaitheacha i dtríú tíortha, féadfaidh measúnú údaráis an AE brath, ina theannta sin, ar fhoinsí faisnéise atá ar fáil go poiblí. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire gur féidir le staid na coinbhleachta a bhaineann leis an Rúis agus leis an Úcráin é a dhéanamh thar a bheith deacair rochtain a fháil ar phríomhfhoinse roinnt faisnéise agus teistiméireachtaí a bhailiú ó dhaoine a aontaíonn go n-aithneofar iad agus deir sí gur féidir le deacrachtaí imscrúdaithe a eascraíonn as sin

---

482 Rialachán (AE) 2022/330 ón gComhairle an 25 Feabhra 2022 lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 51, lch. 1). Faoi Airteagal 1 de:

'… 1. Áireofar an méid seo a leanas in Iarscríbhinn I: …

(d) daoine nádúrtha nó dlítheanacha, eintitis nó comhlachtaí a thacaíonn, go hábharach nó ó thaobh airgeadais de, le cinnteoirí Rúiseacha atá freagrach as ionghabháil na Crimé nó as díchobhsú na hÚcráine, nó a bhaineann tairbhe astu;

…

(g) príomhdhaoine gnó nó daoine dlítheanacha, eintitis nó comhlachtaí a bhfuil baint acu le hearnálacha eacnamaíocha a thugann foinse shuntasach ioncaim do Rialtas Chónaidhm na Rúise, atá freagrach as ionghabháil na Crimé agus as díchobhsú na hÚcráine, agus as daoine nádúrtha nó dlítheanacha, eintitis nó comhlachtaí a bhaineann leo.'

cosc a chur ar fhianaise shonrach agus faisnéis oibiachtúil a sholáthar. I bhfianaise na mbreithnithe sin, measann an Chúirt nach féidir luach profach na míreanna sa chomhad fianaise arna sholáthar ag an gComhairle a lascainiú sa chás atá i gceist.

Ar an dara dul síos, maidir leis an dara cuid den phléadáil dlí, tugann an Chúirt dá haire nach mór an phléadáil dlí sin a mheas mar mhír lena líomhnaítear earráid mheasúnaithe ar na fíricí ag féachaint do chritéar (g) seachas measúnú mícheart 'ar bhonn follasach' ar na fíorais, ós rud é nach mór do Chúirteanna an Aontais a áirithiú go ndéanfar athbhreithniú, i bprionsabal, ar dhlíthiúlacht ghníomhartha uile an Aontais. Luaitear ann freisin nach 483 mór don athbhreithniú breithiúnach a bheith éifeachtach agus go bhfuil sé bunaithe, go háirithe, ar fhíorú na líomhaintí fíorasacha san achoimre ar na cúiseanna atá mar bhonn taca leis an gcinneadh atá i gceist. Thairis sin, ní mór an measúnú a dhéanamh an bhfuil bunús maith leis na cúiseanna ar braitheadh orthu i gcoinne an duine lena mbaineann trí scrúdú a dhéanamh ar an bhfianaise agus ar an bhfaisnéis ina chomhthéacs. Dá bhrí sin, comhlíonann an Chomhairle an dualgas cruthúnais atá uirthi má chuireann sí sraith comharthaí i láthair Chúirteanna an Aontais a bheidh sách sonrach, beacht agus comhsheasmhach chun a shuí go bhfuil nasc leordhóthanach idir an duine lena mbaineann agus an réimeas nó na cásanna atá á gcomhrac.

Maidir leis an gcéad dul síos, ar an gcéad dul síos, maidir leis an iarratasóir a áireamh ar na liostaí bunaithe ar chritéar (g), tugann an Chúirt dá haire go bhfuil an critéar sin ag dul ar iontaoibh an choincheapa 'príomhphearsana gnó' i dtaca le rannpháirtíocht in 'earnálacha eacnamaíocha a thugann foinse shuntasach ioncaim do [Rialtas na Rúise]', gan aon choinníoll eile a bhaineann le nasc, bíodh sé díreach nó indíreach, leis an rialtas sin. I ndáil leis sin, tá nasc réasúnach idir spriocdhíriú na catagóire sin daoine agus cuspóir na mbeart sriantach atá i gceist, is é sin an brú ar an Rúis agus na costais a bhaineann lena gníomhaíochtaí i gcoinne na hÚcráine a mhéadú. Sonraíonn an Chúirt go mbeadh léirmhíniú dá mhalairt ag teacht salach ar fhoclaíocht chritéar (g) agus ar an gcuspóir atá á shaothrú. Ag féachaint don fhoclaíocht, ní mór a mheas go bhfuil na daoine dá dtagraítear 'ceannasach' mar gheall ar a dtábhacht san earnáil ina bhfuil siad rannpháirteach agus ar thábhacht na hearnála sin do gheilleagar na Rúise. Maidir le cuspóir na mbeart sriantach atá i gceist, tugann an Chúirt dá haire nach bhfuil sé chun pionós a ghearradh ar dhaoine ná ar eintitis áirithe mar gheall ar na naisc atá acu leis an staid san Úcráin nó le Rialtas na Rúise, ach smachtbhannaí eacnamaíocha a fhorchur ar an Rúis chun an brú uirthi agus na costais a bhaineann lena gníomhaíochtaí i gcoinne na hÚcráine a mhéadú. Is é an tátal a bhaintear as nach gceanglaítear le critéar (g) ar an gComhairle a léiriú go bhfuil dlúthnaisc nó caidreamh idirspleáchais ann le Rialtas na Rúise agus nach mbraitheann sé ar an iarratasóir a bheith inchurtha i leith na gcinntí leanúint den choinbhleacht san Úcráin nó nasc díreach nó indíreach le díchobhsú na tíre sin.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara nach ndearna an Chomhairle earráid mheasúnaithe trína mheas gur duine mór gnó é an t-iarratasóir, ag cur síos air, *inter alia*, mar 'mhórscairshealbhóir in ilchuideachta Ghrúpa Alfa', cé gur dhíol sé a chuid scaireanna sa chuideachta sin. I bhfianaise chritéar (g), tagraíonn an coincheap 'príomhphearsana gnó' d'fhíorais a tharla san am a chuaigh thart agus le himeacht ama agus, mar thoradh air sin, d'fhéadfadh sé go dtagródh na forais chun an t-iarratasóir a liostú do staid fhíorasach a bhí ann sular glacadh na gníomhartha tosaigh agus a modhnaíodh, gan a chiallaíonn, áfach, go bhfuil na bearta sriantacha a glacadh ina choinne ar an mbonn sin imithe i léig.

Maidir leis an dara háit, maidir le coimeád ainm an iarratasóra ar na liostaí bunaithe ar an gcritéar sin, tugann an Chúirt dá haire gur faoin gComhairle atá sé, le linn an athbhreithnithe thréimhsiúil ar

483 Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh.

bhearta sriantacha, measúnú nuashonraithe a dhéanamh ar an gcás agus breithmheas a dhéanamh ar thionchar na mbeart a glacadh roimhe sin i bhfianaise a gcuspóir i ndáil leis na daoine lena mbaineann. Chun údar a thabhairt le cothabháil den sórt sin, féadfaidh an Chomhairle a cinneadh a bhunú ar an bhfianaise chéanna lena dtugtar bonn cirt don áireamh ar dtús, ar choinníoll nach n-athraítear na forais le cuimsiú agus nach bhfuil aon athrú tagtha ar an gcomhthéacs sa chaoi go bhfuil an fhianaise sin as dáta anois. Sa chás seo, tugann an Chúirt dá haire nár bunaíodh díol airbheartaithe scaireanna an iarratasóra in ABH Holdings le fianaise sách diongbháilte. Dá bhrí sin, bhí an Chomhairle go hiomlán i dteideal glacadh leis nach raibh athrú mór tagtha ar staid aonair an iarratasóra ó cuireadh san áireamh ar dtús é ar na liostaí atá i gceist. Dá bhrí sin, ní dhearna an Chomhairle earráid mheasúnaithe maidir leis na bearta sriantacha atá i gceist a choinneáil ar bun.

Ar deireadh, maidir le sáruithe ar phrionsabal na comhréireachta, an ceart chun maoine, an tsaoirse chun gnó a sheoladh agus an ceart gairm a shaothrú a líomhnaíonn an t-iarratasóir, measann an Chúirt nach bhfuil na míbhuntáistí a bhaineann don iarratasóir ina leith sin díréireach i bhfianaise thábhacht an chuspóra a shaothraítear leis na gníomhartha a chonspóidtear.

Dá réir sin, déanann an Chúirt an chaingean ina hiomláine a dhíbhe.

VI. Talmhaíocht agus iascaireacht

Breithiúnas an 8 Márta 2023, *an Bhulgáir* v *an Coimisiún* (T-235/21, EU:T:2023:105)

(CERT agus CETFT – Caiteachas eisiata ó mhaoiniú – Caiteachas arna thabhú ag an mBulgáir – Gníomhartha cur chun cinn – Tuarascáil imscrúdaithe OLAF – Imréiteach comhréireachta – Dualgas cúiseanna a lua)

In 2017, d'oscail an Coimisiún Eorpach nós imeachta imréitigh comhréireachta i ndáil le caiteachas áirithe arna thabhú ag Poblacht na Bulgáire faoin gCiste Eorpach um Ráthaíocht Talmhaíochta (CERT) agus faoin gCiste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe (CETFT). Léiríodh i dteachtaireacht na dtorthaí a seoladh chuig an mBallstát sin go raibh an Coimisiún ag scrúdú, i gcomhréir le hAirteagal 52 de Rialachán Uimh. 1306/2013 484 agus i bhfianaise na faisnéise a d'eascair as imscrúdú a rinne an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF), an bhféadfaí cuid den chaiteachas sin a eisiamh ó mhaoiniú an Aontais.

Tionóladh cruinniú déthaobhach tosaigh idir an Coimisiún agus údaráis na Bulgáire i mí Iúil 2017. Ina dhiaidh sin, sheol an Coimisiún tuarascáil chríochnaitheach tosaigh OLAF chuig Poblacht na Bulgáire agus, ina dhiaidh sin, i mí na Bealtaine 2018, thug sé cuireadh do Phoblacht na Bulgáire chuig an dara cruinniú déthaobhach. An toghairm dá dtagraítear in Airteagal 54 485 de Rialachán Uimh. 1306/2013 agus moladh go n-iarrfaí aisghabháil ar na híocaíochtaí a measadh a rinneadh go neamhrialta sa tuarascáil. Ina barúlacha maidir leis an toghairm, chuir Poblacht na Bulgáire in iúl go sainráite don Choimisiún nach raibh sé ar intinn aici dul ar aghaidh leis an aisghabháil láithreach ós rud é nár tugadh cinneadh fós sna réamhimeachtaí coiriúla a tionscnaíodh i ndáil leis sin. I mí Mheán Fómhair 2018, sheol an Coimisiún an dara tuarascáil deiridh ó OLAF maidir le neamhrialtachtaí a bhaineann leis an gcaiteachas atá i gceist.

I mí Lúnasa 2020, sa tuairim chríochnaitheach uaidh, luaigh an Coimisiún gur choinnigh sé a sheasamh maidir le ceartú airgeadais a fhorchur ar Phoblacht na Bulgáire bunaithe ar Airteagal 54(5)(a) agus (c) de Rialachán Uimh. 1306/2013, mar gheall ar an bhfíoras go raibh an ghníomhaireacht íocaíochta faillíoch toisc nár lorg sí aisghabháil an chaiteachais atá i gceist ó na tairbhithe laistigh de na teorainneacha ama a leagtar síos leis na forálacha sin.

I mí Feabhra 2021, le Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 486 2021/261 ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), d'eisiaigh an Coimisiún EUR 7 656 848.97 ó mhaoiniú an Aontais.

---

484 Rialachán (AE) Uimh. 1306/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 maidir leis an gcomhbheartas talmhaíochta a mhaoiniú, a bhainistiú agus faireachán a dhéanamh air agus lena n-aisghairtear Rialacháin (CEE) Uimh. 352/78, (CE) Uimh. 165/94, (CE) Uimh. 2799/98, (CE) Uimh. 814/2000, (CE) Uimh. 1200/2005 agus (CE) Uimh. 485/2008 ón gComhairle (IO 2013 L 347, lch. 549). Leagtar amach in Airteagal 52 an nós imeachta maidir le ceartúcháin a chur i bhfeidhm i gcomhthéacs imréitigh i gcás easnaimh i gcórais bhainistíochta agus rialaithe na mBallstát.

485 Baineann an fhoráil seo leis an nós imeachta chun íocaíochtaí neamhdhlite a aisghabháil.

486 Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2021/261 ón gCoimisiún an 17 Feabhra 2021 lena n-eisiatar ó mhaoiniú an Aontais Eorpaigh caiteachas áirithe arna thabhú ag na Ballstáit faoin gCiste Eorpach um Ráthaíocht Talmhaíochta (CERT) agus faoin gCiste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe (CETFT) (IO 2021 L 59, lch. 10).

D'iarr Poblacht na Bulgáire ar an gCúirt Ghinearálta an cinneadh sin a neamhniú. Na pléadálacha is ábhar imní dó, *inter alia*, sárú ar a chearta nós imeachta, cinneadh mícheart thúsphointe na tréimhse a leagtar síos chun íocaíochtaí neamhdhlite a aisghabháil, agus earráid mheasúnaithe maidir le dualgas dícheallachta na gníomhaireachta íocaíochta i ndáil leis an aisghabháil sin.

Déanann an Chúirt an chaingean agus rialacha a dhíbhe, sa chomhthéacs sin, maidir le ceist nach bhfacthas a leithéid riamh roimhe seo maidir le léirmhíniú Airteagal 52 agus Airteagal 54(5)(a) agus (c) de Rialachán Uimh. 1306/2013.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil a d'ardaigh Poblacht na Bulgáire nár bhain sí tairbhe, le linn an nós imeachta imréitigh, as na ráthaíochtaí nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 52 de Rialachán Uimh. 1306/2013 agus Airteagal 34 de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 908/2014. 487

Is fíor nach gcomhfhreagraíonn na cúiseanna leis an gceartú airgeadais a leagtar amach sa chinneadh atá faoi chonspóid ach go páirteach do na forais atá leagtha amach ag an gCoimisiún i dteachtaireacht na dtorthaí chun údar a thabhairt le tús a chur leis an nós imeachta imréitigh. Mar sin féin, i bhfianaise inneachar an chuiridh chuig an dara cruinniú déthaobhach, go háirithe léiriú na neamhrialtachtaí a d'fhéadfadh údar maith a thabhairt le ceartú airgeadais agus na bearta ceartaitheacha atá le beartú, amhail aisghabháil caiteachais, féadfar a mheas go ndearnadh, go bunúsach, cur in iúl na dtorthaí a oiriúnú leis an gcuireadh sin.

Dá bhrí sin, ní féidir le Poblacht na Bulgáire a áitiú nach raibh sí in ann a thuiscint go bhféadfaí ceartú airgeadais a fhorchur uirthi dá dteipfeadh uirthi nós imeachta a thionscnamh chun an caiteachas atá i gceist a aisghabháil, i gcomhréir le hAirteagal 54 de Rialachán Uimh. 1306/2013. Thairis sin, pléadh gach ábhar a bhaineann le cur i bhfeidhm na forála sin níos déanaí sna céimeanna ina dhiaidh sin den nós imeachta imréitigh.

Ina dhiaidh sin, diúltaíonn an Chúirt don argóint a chuir Poblacht na Bulgáire chun cinn gurb é an fógra faoin gcinneadh atá faoi chonspóid, agus ní na tuarascálacha deiridh ó OLAF, an t-am a fhaightear 'tuarascáil rialaithe nó doiciméad comhchosúil' agus, dá bhrí sin, an túsphointe don tréimhse 18 mí chun na híocaíochtaí lena mbaineann a aisghabháil. 488

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, dá mbeadh sé beartaithe ag an reachtas túsphointe a shocrú don tréimhse sin tráth a tugadh an nós imeachta imréitigh i gcrích go foirmiúil, a leagtar síos in Airteagal 52 de Rialachán Uimh. 1306/2013, go ndéanfadh sé tagairt shainráite do ghníomhartha cur chun feidhme amhail an cinneadh atá faoi chonspóid. Ina theannta sin, níor thagair sé do thuarascáil rialaithe ná do dhoiciméad den chineál céanna, ós rud é go dtugann úsáid an dá choincheap sin le fios

---

487 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 908/2014 ón gCoimisiún an 6 Lúnasa 2014 lena leagtar síos rialacha maidir le cur i bhfeidhm Rialachán Uimh. 1306/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le gníomhaireachtaí íocaíochta agus comhlachtaí eile, bainistíocht airgeadais, imréiteach cuntas, rialacha maidir le seiceálacha, urrúis agus trédhearcacht (IO 2014 L 255, lch. 59). Sonraítear in Airteagal 34 na céimeanna éagsúla den nós imeachta imréitigh comhréireachta.

488 Faoi Airteagal 54(1) de Rialachán Uimh. 1306/2013, 'chun íocaíocht neamhdhlite a dhéanamh tar éis neamhrialtachta nó faillí, ceanglóidh na Ballstáit go ndéanfar an aisghabháil ón tairbhí laistigh de 18 mí tar éis don ghníomhaireacht íocaíochta nó don chomhlacht atá freagrach as an aisghabháil tuarascáil rialaithe nó doiciméad den chineál sin a fhormheas agus, i gcás inarb infheidhme, a fháil'.

go bhféadfadh sé gur doiciméid de chineálacha éagsúla iad, cé nach féidir ach le cinntí an nós imeachta imréitigh a dhúnadh.

Ina theannta sin, is é is cuspóir do thuarascáil ar rialú nó do dhoiciméad den chineál sin a léiriú gurb ann do neamhrialtacht agus gan an méid caiteachais ba cheart a eisiamh ó mhaoiniú an Aontais a chinneadh. Dá bhrí sin, murab ionann agus an méid a mhaíonn Poblacht na Bulgáire, ós rud é nár ceadaíodh i dtuarascálacha deiridh OLAF an méid caiteachais a eisiamh ó mhaoiniú an Aontais a shocrú go cinntitheach agus nach bhféadfadh tionscnamh imeachtaí riaracháin nó breithiúnacha ar an leibhéal náisiúnta a bheith mar thoradh air go huathoibríoch, ní dhéantar réamhbhreith ar iad a aicmiú mar thuarascálacha rialaithe nó mar dhoiciméid chomhchosúla.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt don achainí go ndearna an Coimisiún earráid measúnaithe agus cinneadh á dhéanamh aige nár ghníomhaigh gníomhaireacht íocaíochta Phoblacht na Bulgáire le dícheall cuí agus gur ghníomhaigh sí go faillíoch toisc nár lorg sé aisghabháil an chaiteachais atá i gceist ó na tairbhithe laistigh de na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 54 de Rialachán Uimh. 1306/2013.

De réir an chásdlí, ar an gcéad dul síos, is faoi na Ballstáit atá sé na modhanna iomchuí a roghnú chun éifeachtacht na rialuithe a áirithiú agus chun cabhair a íocadh go míchuí a aisghabháil go pras. Mar sin féin, ní chiallaíonn tionscnamh imeachtaí coiriúla go bhféadfaidh na húdaráis inniúla, thairis sin, staonadh ó aon bheart arb é is aidhm dó, mura n-aisghabhtar é, éileamh a áirithiú a eascraíonn as íocaíocht mhíchuí ar a laghad. Ar an dara dul síos, ní féidir le fad na n-imeachtaí riaracháin nó dlíthiúla arna dtionscnamh ag an ngníomhaireacht íocaíochta údar a thabhairt le mainneachtain dualgas na dícheallachta a chomhlíonadh, lena gceanglaítear ar na Ballstáit gach beart is gá a dhéanamh chun cosaint éifeachtach leasanna airgeadais an Aontais Eorpaigh a áirithiú agus chun suimeanna a íocadh go míchuí a aisghabháil.

Ar an dáta a glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid, áfach, ní raibh tús curtha ag Poblacht na Bulgáire le haon imeachtaí sibhialta ná riaracháin chun an caiteachas atá i gceist a ghnóthú. Ba imeachtaí de chineál coiriúil amháin a tionscnaíodh ag an am sin agus bhí siad ag céim an réamh-imscrúdaithe. Níor sonraíodh an teorainn ama chun an méid sin a chur i gcrích.

Thairis sin, le horduithe na gníomhaireachta íocaíochta, a chuir Poblacht na Bulgáire ar neamhní ag a cúirteanna náisiúnta féin, rinneadh iarracht íocaíochtaí a bhaineann leis na cláir lena mbaineann an chalaois dá dtagraítear i dtuarascálacha deiridh OLAF a chur ar fionraí, agus gan an caiteachas atá i gceist a aisghabháil. Dá réir sin, ní féidir le Poblacht na Bulgáire údar a thabhairt le heaspa beart aisghabhála trína dhearbhú go bhféadfaí na bearta a rinne an ghníomhaireacht íocaíochta a neamhniú agus, dá bhrí sin, gur léir go bhfuil siad neamhéifeachtach agus costasach. Thairis sin, níl aon ní ann chun tacú leis an dearbhú, dá nglacfaí bearta chun an caiteachas atá i gceist a aisghabháil, go mbeidís go léir faoi réir iarratais ar neamhniú os comhair na gcúirteanna náisiúnta nó go bhféadfaidís a bheith curtha ar neamhní ag na cúirteanna sin.

Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt dá haire, faoin dara fomhír d'Airteagal 54(2) de Rialachán Uimh. 1306/2013, dá nglacfadh Poblacht na Bulgáire bearta aisghabhála riaracháin agus, ag an am céanna, gur chinn cúirteanna náisiúnta na Bulgáire nach raibh neamhrialtacht ann, go bhféadfadh sí ansin an t-ualach airgeadais a d'iompair sí ina leith sin a dhearbhú mar chaiteachas.

Breithiúnas an 12 Iúil 2023, *Cunsorziu di i Salamaghji Corsi – Consortium des Charcutiers Corses agus páirtithe eile* v *an Coimisiún* (T-34/22, EU:T:2023:386)

(Tásc geografach faoi chosaint – Sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint – Iarratais ar thásca geografacha faoi chosaint "Jambon sec de l'Île de Beauté', "Lonzo de l'Île de Beauté" agus "Coppa de l'Île de Beauté" – Ainmniúcháin tionscnaimh faoi chosaint "Jambon sec de Corse – Prisuttu", "Lonzo de Corse – lonzu" agus

"Coppa de Corse – Coppa di Corsica" – Oiriúnacht na n-ainmneacha – Tabhairt chun cuimhne – Airteagal 7(1)(a) agus Airteagal 13(1)(b) de Rialachán (AE) Uimh. 1151/2012 – Raon feidhme athbhreithniú an Choimisiúin ar iarratais ar chlárú – Airteagal 50(1) agus Airteagal 52(1) de Rialachán Uimh. 1151/2012 – Earráid mheasúnaithe)

In 2014, cláraíodh na hainmneacha 'Jambon sec de Corse'/'Jambon sec de Corse – Prisuttu', 'Lonzo de Corse'/'Lonzo de Corse – Lonzu' agus 'Coppa de Corse'/'Coppa de Corse – Coppa di Corsica' mar shonrúcháin tionscnaimh faoi chosaint (STFC). 489

In 2015, rinne Cunsorziu di i Salamaghji Corsi – Consortium des Charcutiers Corses ('an Cuibhreannas') iarratas ar údaráis náisiúnta na Fraince, de bhun Rialachán Uimh. 1151/2012, 490 chun na hainmneacha 'Jambon sec de l'le de Beauté', 'Lonzo de l'le de Beauté' agus 'Coppa de l'le de Beauté' a chlárú mar thásca geografacha faoi chosaint (TGFC).

In 2018, d'eisigh na húdaráis sin foraitheanta lenar formheasadh na sonraíochtaí comhfhreagracha d'fhonn iad a chur ar aghaidh chuig an gCoimisiún Eorpach lena bhformheas.

Rinne an tAontas a bhfuil sonraíochtaí na STFCanna 'Jambon sec de Corse- Prisuttu', 'Coppa de Corse- Coppa di Corsica' agus 'Lonzo de Corse- Lonzu' iarratas ar na foraitheanta sin a neamhniú os comhair an Conseil d'État (Comhairle Stáit, an Fhrainc). D'áitigh sé go ndearnadh aithris ar an téarma 'Corsica' nó go raibh sé ina ábhar mearbhaill maidir leis na hainmneacha atá cláraithe cheana mar STFCanna leis an téarma 'le de Beauté'. Dhiúltaigh an Conseil d'État (Comhairle Stáit) an t-iarratas sin ar an bhforas, *inter alia*, go raibh úsáid téarmaí éagsúla agus an difríocht sna cosaintí a thugtar le STFC, ar thaobh amháin, agus le TGFC, ar an taobh eile, de chineál a chuirfeadh deireadh leis an dóchúlacht go mbeadh mearbhall ann.

Le Cinneadh Cur Chun Feidhme 2021/1879, dhiúltaigh 491 an Coimisiún, mar sin féin, na hainmneacha 'Jambon sec de l'le de Beauté', 'Lonzo de l'le de Beauté' agus 'Coppa de l'le de Beauté' a chlárú mar TGFCanna. Mheas an Coimisiún, *inter alia*, go raibh sé ar eolas go maith gur gnáthainm periphrasis é an t-ainm 'le de Beauté' a thagraíonn go neamhbhalbh, dar le tomhaltóir na Fraince, don Chorsaic. Dá bhrí sin, ba shárú ar an gcosaint a tugadh do STFCanna lena mbaineann Airteagal 13(1)(b) de Rialachán Uimh. 1151/2012 iad na hainmneacha a ndearnadh iarratas orthu. 492Dá bhrí

---

489 Faoi seach, trí Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 581/2014 ón gCoimisiún an 28 Bealtaine 2014 lena gcláraítear ainm sa chlár um shonrúcháin tionscnaimh faoi chosaint agus um thásca geografacha faoi chosaint (Jambon sec de Corse/Jambon sec de Corse — Prisuttu (STFC)) (IO 2014 L 160, lch. 23), Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 580/2014 ón gCoimisiún an 28 Bealtaine 2014 lena gcláraítear ainm sa chlár um shonrúcháin tionscnaimh faoi chosaint agus um thásca geografacha faoi chosaint (Lonzo de Corse/Lonzo de Corse — Lonzu (STFC)) (IO 2014 L 160, lch. 21) agus Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 582/2014 ón gCoimisiún an 28 Bealtaine 2014 lena gcláraítear ainm sa chlár um shonrúcháin tionscnaimh faoi chosaint agus um thásca geografacha faoi chosaint (Coppa de Corse/Coppa de Corse — Coppa di Corsica (STFC)) (IO 2014 L 160, lch. 25).

490 Rialachán (AE) Uimh. 1151/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Samhain 2012 maidir le scéimeanna cáilíochta do tháirgí talmhaíochta agus do bhia-earraí (IO 2012 L 343, lch. 1).

491 Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2021/1879 ón gCoimisiún an 26 Deireadh Fómhair 2021 lena ndiúltaítear trí iarratas ar thásc geografach a chosaint i gcomhréir le hAirteagal 52(1) de Rialachán (AE) Uimh. 1151/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle 'Jambon sec de l'le de Beauté' (TGFC), 'Lonzo de l'le de Beauté' (TGFC), 'Coppa de l'le de Beauté' (TGFC) (IO 2021 L 383, lch. 1).

492 Foráiltear le hAirteagal 13 de Rialachán Uimh. 1151/2012, a bhaineann le 'cosaint', i mír 1(b) de, 'go gcosnófar ainmneacha cláraithe ar… (b) aon mhí-úsáid, aithris nó tabhairt chun cuimhne, fiú má thugtar fíorthionscnamh na dtáirgí nó na seirbhísí le fios nó má aistrítear an t-ainm faoi chosaint nó má chuirtear nath amhail 'stíl', 'cineál', 'modh', 'mar a tháirgtear i', 'aithris' nó a mhacasamhail leis, lena n-áirítear nuair a úsáidtear na táirgí sin mar chomhábhar'.

sin, níor chomhlíon siad na coinníollacha incháilitheachta le haghaidh clárú, eadhon Airteagal 7(1)(a) de Rialachán Uimh. 1151/2012. 493

Déanann an Chúirt Ghinearálta an chaingean a thionscain an Cuibhreannas agus cuid dá chomhaltaí i gcoinne an chinnidh sin a dhíbhe.

Cé go raibh deis ag an gCúirt Bhreithiúnais agus ag an gCúirt Ghinearálta rialú a thabhairt cheana féin maidir le méid an athbhreithnithe a rinne an Coimisiún ar iarratais ar chlárú, tugann an cás seo breith don Chúirt Ghinearálta den chéad uair maidir le hincháilitheacht ainm atá le clárú, *a fortiori* tar éis do na húdaráis náisiúnta agus na cúirteanna a chinneadh nach mbeadh tomhaltóirí a bhfuil eolas réasúnta maith acu agus atá ag breathnú orthu go réasúnta agus a bhfuil a n-imthosca réasúnta, i gcuimhne go díreach, mar íomhá thagartha, ar na táirgí a bhaineann tairbhe as STFCanna atá cláraithe cheana féin nuair a thugtar aghaidh ar na TGFCanna. Ina theannta sin, is é seo an chéad uair a rialaigh an Chúirt an bhféadfaidh an Coimisiún diúltú ainm a chlárú ar bhonn léamh comhcheangailte ar Airteagal 7(1)(a) agus Airteagal 13(1)(b) de Rialachán Uimh. 1151/2012.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don achainí gur sháraigh an Coimisiún a chumhachtaí agus gur sháraigh sé prionsabal an *res judicata*.

Maidir le cumhachtaí an Choimisiúin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhféadfadh Airteagal 7(1)(a) de Rialachán Uimh. 1151/2012, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 13(1)(b) den Rialachán sin, a bheith ina bhunús dlí bailí chun diúltú ainm a chlárú. Go deimhin, baineann Airteagal 7(1)(a) go sonrach le 'sonraíocht táirge' an ainm is ábhar d'iarratas ar chosaint. Mar sin féin, baineann saincheist an tabhartha chun cuimhne dá dtagraítear in Airteagal 13 le hincháilitheacht le haghaidh clárúcháin faoin bhforáil sin. Ní mór don Choimisiún a mheas, faoi Airteagal 50(1) de Rialachán Uimh. 1151/2012, a léitear i bhfianaise aithris 58 de, tar éis scrúdú mionsonraithe, an bhfuil sa tsonraíocht a ghabhann leis an iarratas ar chlárú an fhaisnéis a cheanglaítear leis an Rialachán sin agus an ndealraíonn sé nach bhfuil an fhaisnéis sin curtha ó bhail ag earráidí follasacha.

Maidir leis an tsonraíocht sin, a bhfuil a hullmhú ina céim riachtanach sa nós imeachta clárúcháin, ní mór a áireamh inti, go háirithe, an t-ainm a bhfuil cosaint á lorg ina leith mar 'úsáidtear í sa trádáil nó sa teanga choiteann'. Dá bhrí sin, ní mór don Choimisiún a sheiceáil nach sáraíonn an úsáid sin an chosaint ar thabhairt chun cuimhne dá bhforáiltear in Airteagal 13(1)(b) de Rialachán Uimh. 1151/2012. Chun clárú TGFC a cheadú i gcás ina dtabharfaí le fios do STFC é, bheadh an chosaint dá bhforáiltear in Airteagal 13(1)(b) neamhéifeachtach, ós rud é, a luaithe a chláraítear an t-ainm sin mar TGFC, nach mbeidh an t-ainm a cláraíodh roimhe sin mar STFC ag teachtadh a thuilleadh leis an gcosaint dá bhforáiltear san fhoráil sin i leith an STFC sin.

Dá réir sin, ní féidir ceangal a chur ar an gCoimisiún clárú ainm a cheadú má mheasann sé go bhfuil a úsáid i dtrádáil neamhdhleathach.

Ar an dara dul síos, soiléiríonn an Chúirt méid an scrúdaithe a rinne an Coimisiún ar chomhlíonadh na n-ainmneacha leis na coinníollacha a leagtar amach i Rialachán Uimh. 1151/2012.

---

493 Faoi Airteagal 7(1)(a) de Rialachán Uimh. 1151/2012, dar teideal 'Sonraíocht táirge', '1. Comhlíonfaidh sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint nó tásc geografach faoi chosaint sonraíocht ina mbeidh an méid seo a leanas ar a laghad: an t-ainm atá le cosaint mar shonrúchán tionscnaimh nó mar thásc geografach, mar a úsáidtear é, cibé acu sa trádáil nó sa ghnáthchaint'.

I ndáil leis sin, ní mór don Choimisiún 494 grinnscrúdú a dhéanamh, ar mhodh iomchuí, ar na hiarratais chun a áirithiú nach bhfuil aon earráidí follasacha ann agus chun a áirithiú gur cuireadh dlí an Aontais agus leasanna na ngeallsealbhóirí lasmuigh de Bhallstát an iarratais san áireamh.

Ar an tríú dul síos, tá corrlach lánroghnach éagsúil ag an gCoimisiún ag brath ar cibé an í an chéad chéim den nós imeachta chun ainm a chlárú é, eadhon an chéim ina mbailítear na doiciméid arb éard iad an comhad a bhaineann leis an iarratas ar chlárú agus a fhéadfaidh na húdaráis náisiúnta a chur ar aghaidh chuig an gCoimisiún, nó an dara céim den nós imeachta sin, eadhon a scrúdú féin ar na hiarratais ar chlárú.

Cé gur léir ón gcásdlí495, maidir leis an gcéad chéim den dá chéim sin, nach bhfuil ach lánrogha ‘teoranta, más ann’ ag an gCoimisiún, níl lamháil lánrogha neamhspleách aige maidir lena chinneadh ainm a chlárú mar STFC nó TGFC i bhfianaise na gcoinníollacha incháilitheachta do chlárú a leagtar síos in Airteagal 7(1)(a) de Rialachán Uimh. 1151/2012, arna léamh in éineacht le hAirteagal 13(1)(b) den Rialachán sin.

Maidir le sárú líomhnaithe ar phrionsabal *res judicata*, luann an Chúirt Ghinearálta freisin nach féidir brath ar chinneadh cúirte náisiúnta atá tagtha chun bheith ina *res judicata*, lena suitear nach raibh aon riosca ann, i gcás tomhaltóirí a bhfuil eolas réasúnta maith ag baint leo agus a bhfuil amhras réasúnach orthu, go dtabharfaí chun cuimhne na STFCanna cláraithe agus na TGFCanna a ndearnadh iarratas ina leith, chun amhras a chaitheamh ar mheasúnú neamhspleách an Choimisiúin ar na coinníollacha incháilitheachta sin.

494 Faoi aithris 58 agus Airteagal 50(1) de Rialachán Uimh. 1151/2012.

495 Breithiúnais an 29 Eanáir 2020, ***GAEC Jeanningros*** (C-785/18, EU:C:2020:46), agus an 23 Aibreán 2018, ***CRM* v *an Coimisiún*** (T-43/15, gan foilsiú, EU:T:2018:208).

VII. Sláinte Phoiblí

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2023, *Ascenza Agro agus Industrias Afrasa* v *an Coimisiún* (T-77/20, EU:T:2023:602)

(Táirgí cosanta plandaí – Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 – Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/17 – Neamh-athnuachan ar fhormheas na substainte gníomhaí clóirpireafos-meitil – Caingean le haghaidh neamhniú – Locus standi – Inghlacthacht – Oibleagáid chun scrúdú a dhéanamh ar na coinníollacha agus na critéir uile a leagtar amach i Rialachán Uimh. 1107/2009 – Neamhláithreacht chonclúid EFSA – Oibleagáid trédhearcachta – Ceart éisteachta – Oibleagáid cúiseanna a lua – Measúnuithe éagsúlachta riosca arna ndéanamh ag an mBallstát is rapóirtéir agus EFSA – Oibleagáid na gnéithe ábhartha uile a chur san áireamh – Tuarascáil eatramhach ar staidéar leanúnach – Prionsabal an réamhchúraim – Ualach cruthúnais agus ábhar atá le cruthú – Earráid fhollasach mheasúnaithe – Infheidhmeacht an chur chuige léimh-trasna agus an chur chuige maidir le meáchan na fianaise – An fhéidearthacht a bheith ann brath ar threoirlínte ECHA agus EFSA)

Is substaint ghníomhach í clóirpireafos-meitil ('CHP-meitil') a úsáidtear i dtáirgí cosanta plandaí chun lotnaidí a rialú agus chun grán gránach stóráilte agus trádstórais fholmha a chóireáil. Baineann CHP-meitile le grúpa ceimiceán ar a dtugtar orgánafosfáití, lena mbaineann substaint ghníomhach eile darb ainm clóirpireafos freisin.

Le Treoir 91/414 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh, 496 bunaíodh an córas dlí lena n-údaraítear táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh san Aontas Eorpach. Áiríodh CHP-meitile agus clóirpireafos in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Treoir sin le Treoir 2005/72. Cuireadh síneadh le formheas an497 Choimisiúin maidir le CHP-meitile trí huaire roimh dhul in éag an 31 Eanáir 2020.

Ascenza Agro, SA 498 agus Dow AgroSciences Ltd, dhá ghnóthas a tháirgeann CHP-meitile ('na hiarratasóirí ar athnuachan'), chuir gach gnóthas isteach iarratas 499 ar fhormheas CHP-meitile a

---

496 Treoir 91/414/CEE ón gComhairle an 15 Iúil 1991 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh (IO 1991 L 230, lch. 1).

497 Treoir 2005/72/CE ón gCoimisiún an 21 Deireadh Fómhair 2005 lena leasaítear Treoir 91/414/CEE ón gComhairle chun clóirpireafos, clóirpireafos-meitil, mancóiseib, manb agus meitiram a áireamh mar shubstaintí gníomhacha (IO 2005 L 279, lch. 63). Cuireadh Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh agus lena n-aisghairtear Treoir 79/117/CEE agus Treoir 91/414/CEE ón gComhairle (IO 2009 L 309, lch. 1), inar measadh na substaintí gníomhacha a liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 91/414 a bheith formheasta, in ionad Threoir 91/414. Liostaítear na substaintí sin anois i gCuid A den Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 540/2011 ón gCoimisiún an 25 Bealtaine 2011 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le liosta na substaintí gníomhacha formheasta (IO 2011 L 153, lch. 1).

498 Ansin ar a dtugtar Sapec Agro SA.

499 Déantar formheas substainte gníomhaí a athnuachan, ar iarratas, i gcás ina suífear go gcomhlíontar na critéir formheasa dá bhforáiltear in Airteagal 4 de Rialachán Uimh. 1107/2009 agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis, critéir a bhaineann go háirithe leis an tionchar a mheastar a bheidh ag na substaintí gníomhacha sin ar shláinte an duine. Rialaítear cur chun feidhme an nós imeachta athnuachana um shubstaintí gníomhacha le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 844/2012 ón gCoimisiún an 18 Meán Fómhair 2012 lena leagtar amach na forálacha is gá chun an nós imeachta athnuachana um shubstaintí gníomhacha a chur chun feidhme, dá bhforáiltear i Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh (IO 2012 L 252, lch. 26).

athnuachan. Ina dréacht-tuarascáil mheasúnaithe a bhaineann leis an athnuachan sin, níor tháinig Ríocht na Spáinne, ina cáil mar Bhallstát is rapóirtéir, ar an gconclúid go raibh aon éifeachtaí díobhálacha ag CHP-meitile ar shláinte an duine agus, dá bhrí sin, mhol sí go ndéanfaí formheas na substainte gníomhaí sin a athnuachan.

D'eagraigh an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA) comhairliúchán tosaigh le saineolaithe chun measúnú a dhéanamh ar na rioscaí do shláinte an duine a bhaineann le CHP-meitile. Thuairiscigh sé ar na measúnuithe sin i ráiteas an 31 Iúil 2019, inar luaigh sé go raibh an cur chuige a ghlac na saineolaithe bunaithe den chuid is mó ar na cosúlachtaí struchtúracha idir CHP-meitile agus clóirpireafos.

Thug na saineolaithe faoi deara, ina theannta sin, nach raibh aon litríocht phoiblí ar fáil maidir le hacmhainneacht géineatocsaineach na meitile CHP ach go raibh roinnt foilseachán ar fáil do chlóirípireafos, ar cuireadh ábhair imní in iúl ina leith. Chomhaontaigh siad gur ghá na héiginnteachtaí sin a chur san áireamh sa mheasúnú guaise ar CHP-meitile agus dá bhrí sin nach bhféadfaí a chur as an áireamh go bhféadfadh baol damáiste a bheith ann do DNA. Dá bhrí sin, ní fhéadfaí aon luach tagartha a shocrú le haghaidh géineatocsaineachta nó néarthocsaineachta forbraíochta, rud a d'fhág nach bhféadfaí measúnú a dhéanamh ar an riosca do thomhaltóirí, d'oibreoirí, d'oibrithe, do dhaoine atá ar an láthair agus do chónaitheoirí.

Tar éis an dara comhairliúchán le saineolaithe, ghlac EFSA, an 8 Samhain 2019, leagan nuashonraithe dá ráiteas an 31 Iúil 2019, inar chinn sé nár comhlíonadh na critéir is infheidhme maidir le sláinte an duine mar a leagtar síos in Airteagal 4 de Rialachán Uimh. 1107/2009 maidir le formheas CHP-meitile a athnuachan. Ar an mbonn sin, ghlac an Coimisiún, an 10 Eanáir 2020, Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/17 maidir le neamh-athnuachan ar fhormheas na substainte gníomhaí CTÉ-meitil, i gcomhréir le Rialachán Uimh. 1107/2009 500 ('an Rialachán a chonspóidtear').

Sa Rialachán a chonspóidtear, bhunaigh an Coimisiún an diúltú formheas CHP-meitile a athnuachan ar thrí fhoras. Ar an gcéad dul síos, 'nach féidir acmhainneacht ghéineatocsaineach [CHP]-meitile a chur as an áireamh', ar an dara dul síos, gur sainaithníodh 'ábhar imní maidir lena néarthocsaineacht fhorbarthach' agus, ar an tríú dul síos, 'go bhféadfadh sé a bheith iomchuí [CHP]-meitil a aicmiú mar thocsaineach don atáirgeadh, catagóir 1B'.

Trína ngníomhaíocht, iarrann na hiarratasóirí, Ascenza Agro agus Industrias Afrasa, SA, go ndéanfaí an Rialachán a chonspóidtear a neamhniú.

Agus rialú á dhéanamh aici ar chomhdhéanamh leathnaithe, diúltaíonn an Chúirt don chaingean sin agus, ag an am sin, rialaíonn sí roinnt ceisteanna núíosacha maidir le Rialachán Uimh. 1107/2009 agus Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012. Dá bhrí sin, maidir leis an nós imeachta, soiléirítear ann an coincheap 'conclúid' de réir bhrí Airteagal 13 de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012 agus sonraítear ann an tionchar atá ag na cúiseanna le vóta arna chaitheamh ag Ballstát i gcomhthéacs na tuairime a d'eisigh an Buanchoiste um Plandaí, Ainmhithe, Bia agus Beatha ('an buanchoiste'), sula

500 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/17 ón gCoimisiún an 10 Eanáir 2020 maidir le neamh-athnuachan ar fhormheas na substainte gníomhaí clóirpireafos-meitil, i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh, agus lena leasaítear an Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 540/2011 ón gCoimisiún (IO 2020 L 7, lch. 11). Ghlac an Coimisiún freisin, an 10 Eanáir 2020, Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/18 ón gCoimisiún maidir le neamh-athnuachan ar fhormheas na substainte gníomhaí clóirpireafos, i gcomhréir le Rialachán Uimh. 1107/2009, agus lena leasaítear an Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 540/2011 (IO 2020 L 7, lch. 14).

ndearna an Coimisiún a chinneadh maidir le hathnuachan na substainte gníomhaí atá i gceist, ar dhlíthiúlacht an Rialacháin a chonspóidtear. Ina theannta sin, maidir leis an tsubstaint, tugann an Chúirt soiléiriú ar chur i bhfeidhm na hoibleagáide trédhearcachta agus phrionsabal an réamhchúraim i gcomhthéacs táirgí cosanta plandaí. Tá rialacha ann freisin maidir le raon feidhme an chur chuige 'léamh trasna' agus maidir leis an gcur chuige 'meáchan na fianaise' i gcomhthéacs chur i bhfeidhm Rialachán Uimh. 1107/2009.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

- **'Conclúid' a bheith ann**

Maidir le gearán na n-iarratasóirí ina líomhnaítear nár chuir EFSA conclúid isteach, cinneann an Chúirt nach bhfuil aon sainmhíniú ar 'chonclúid' i Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012 501 nó i Rialachán Uimh. 1107/2009. 502Mar sin féin, is léir ó na téacsanna sin, ar an gcéad dul síos, ó thaobh an nós imeachta de, nach mór do EFSA an chonclúid a ghlacadh agus a chur in iúl don iarratasóir ar athnuachan, do na Ballstáit agus don Choimisiún.

Ar an dara dul síos, a mhéid a bhaineann le hábhar na conclúide, ceanglaítear ar EFSA, *inter alia*, 'an féidir coinne a bheith leis go gcomhlíonfaidh an tsubstaint ghníomhach na critéir formheasa dá bhforáiltear in Airteagal 4' de Rialachán Uimh. 1107/2009. Dá bhrí sin, is é an toisc chinntitheach chun a shuíomh gurb ann do chonclúid tuairim ó EFSA a chur in iúl maidir le hacmhainneacht substainte gníomhaí na ceanglais a chomhlíonadh agus na critéir a leagtar síos leis an rialachán sin a chomhlíonadh.

Sa chás seo, ós rud é go raibh EFSA den tuairim, ina dhá ráiteas an 31 Iúil agus an 8 Samhain 2019, nár chomhlíon meitil CTÉ na ceanglais sin maidir le sláinte an duine, ghlac sé conclúid de réir bhrí Airteagal 13 de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012. Ní féidir cinneadh den sórt sin a cheistiú leis an ainm amháin a úsáidtear chun tuairisc a thabhairt ar na doiciméid atá i gceist, dar teideal 'ráitis', ós rud é go bhfuil a shuíomh gurb ann do chonclúid ag brath, ar an gcéad dul síos, ar inneachar na ndoiciméad sin.

- **Oibleagáid trédhearcachta**

Meabhraíonn an Chúirt go bhfuil sé de dhualgas ar pháirtí dá ndéantar difear a agraíonn sárú ar oibleagáid trédhearcachta mar thaca le caingean le haghaidh neamhniú a thionscnaítear i gcoinne gníomh de chuid an Aontais Eorpaigh a bhfuil feidhm ghinearálta aige brath ar fhoráil shainráite lena dtugtar ceart nós imeachta dó agus a thagann faoin gcreat dlíthiúil lena rialaítear glacadh an ghnímh sin.

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gurb ionann an Rialachán a chonspóidtear agus beart a bhfuil feidhm ghinearálta leis, gan go bhfuil baint aonair ag Ascenza Agro leis an ngníomh sin toisc go bhféadfadh an t-aicmiú sin amhras a chaitheamh ar an aicmiú sin. Go deimhin, ní mór idirdhealú a dhéanamh idir, ar thaobh amháin, an cheist maidir le cur i bhfeidhm ginearálta nó aonair gnímh, a bhraitheann ar an ngníomh ann féin, agus, ar an taobh eile, an cheist maidir le cé acu atá nó nach bhfuil gnáthiarratasóir aonair i gceist, a bhraitheann ar staid an iarratasóra i ndáil leis an ngníomh sin. Dá réir sin, cé, i bhfianaise na gcritéar a leagtar síos sa cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, go bhfuil

501 Féach an chéad fhomhír d'Airteagal 13(1) de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012.

502 Féach an dara fomhír d'Airteagal 12(2) de Rialachán Uimh. 1107/2009.

bearta áirithe, maidir lena gcineál agus a raon feidhme, de chineál reachtach, a mhéid atá feidhm acu maidir leis na hoibreoirí eacnamaíocha uile lena mbaineann, féadfaidh siad, gan a gcineál rialála a chailleadh, in imthosca áirithe, baint a bheith acu le hoibreoirí eacnamaíocha áirithe a bhfuil sé de sheasamh acu, má dhéanann na bearta sin difear díreach dóibh freisin, caingean le haghaidh neamhniú a thionscnamh ina n-aghaidh.

Ar an dara dul síos, ráthaítear comhlíonadh na hoibleagáide trédhearcachta, i réimse na cosanta plandaí, le forálacha sonracha a leagtar síos leis an gcreat dlíthiúil lena rialaítear glacadh an Rialacháin a chonspóidtear, eadhon Rialachán Uimh. 1107/2009 lena leagtar síos forálacha ginearálta a bhaineann, go háirithe, leis an nós imeachta chun formheas substainte gníomhaí a athnuachan, agus Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012 lena leagtar síos forálacha sonracha maidir le cur chun feidhme an nós imeachta chun formheas substainte gníomhaí a athnuachan.

Tugann an Chúirt dá haire, áfach, nár bhraith na hiarratasóirí, sa chás seo, ar aon fhoráil shainráite lena dtugtar ceart nós imeachta do Ascenza Agro agus a thagann faoin gcreat dlíthiúil lena rialaítear glacadh an Rialacháin a chonspóidtear.

- **Nós imeachta maidir le tuairim an bhuanchoiste a ghlacadh**

Tugann an Chúirt dá haire, sa chás seo, gur comhthuiscint é go bhfuarthas tuairim fhabhrach ón mbuanchoiste maidir leis an dréachtrialachán a chonspóidtear le vóta Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann. D'ainneoin an mhéid thuas, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil na hiarratasóirí ag cur i gcoinne fhorais an Rialacháin a chonspóidtear agus ní i gcoinne an nós imeachta lena nglactar é.

Is léir ó fhorais an Rialacháin a chonspóidtear nach raibh glacadh an Rialacháin sin bunaithe ar na tosca a chuir an Ríocht Aontaithe san áireamh ina rogha vótála, agus is é an toradh atá air sin go bhfuil an gearán a chuir na hiarratasóirí ar aghaidh neamhéifeachtach.

- **Prionsabal an réamhchúraim**

Meabhraíonn an Chúirt, i gcás éiginnteachta maidir le rioscaí do shláinte an duine a bheith ann nó maidir le méid na rioscaí sin, go gceadaítear le prionsabal an réamhchúraim bearta cosanta a dhéanamh gan é a bheith riachtanach fanacht go dtí go mbeidh réaltacht agus tromchúis na rioscaí sin soiléir go hiomlán. Má chuirtear prionsabal an réamhchúraim i bhfeidhm i gceart, glactar leis, *inter alia*, go ndéanfar measúnú cuimsitheach ar an riosca don tsláinte bunaithe ar na sonraí eolaíocha is iontaofa atá ar fáil agus ar na torthaí is déanaí ó thaighde idirnáisiúnta. I gcás ina mbeidh sé dodhéanta a chinneadh go cinnte go bhfuil an riosca líomhnaithe ann nó go bhfuil méid an riosca líomhnaithe ann toisc go bhfuil torthaí na staidéar a rinneadh neamhleor, neamhchonclúideach nó neamhbheacht, ach go leanann an dóchúlacht go ndéanfar fíordhíobháil do shláinte an duine dá dtarlódh an riosca, tugann prionsabal an réamhchúraim údar le bearta sriantacha a ghlacadh.

Sa chás seo, rinne na saineolaithe agus EFSA measúnú ar an riosca sláinte a bhaineann leis an úsáid atá beartaithe a bhaint as CHP-meitile, rud a léirigh éiginnteachtaí. Dá bhrí sin, tá cur chuige den sórt sin comhsheasmhach le prionsabal an réamhchúraim, lena gceanglaítear ar na húdaráis atá freagrach as an measúnú riosca, amhail EFSA, a chur in iúl don Choimisiún ní hamháin na conclúidí daingne ar tháinig siad orthu ach na héiginnteachtaí atá fós ann, ionas gur féidir leis bearta sriantacha a ghlacadh más gá.

- **Modhanna measúnaithe riosca arna n-úsáid ag EFSA agus ag an gCoimisiún**

Measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go raibh EFSA go hiomlán i dteideal an cur chuige léimh trasna agus an cur chuige maidir le meáchan na fianaise a úsáid chun measúnú a dhéanamh ar shubstaint ghníomhach.

Go deimhin, ar an gcéad dul síos, cad atá i gceist leis an dá chur chuige, is féidir, leis an 503 gcur chuige léimh trasna, airíonna substaintí áirithe a thuar ó shonraí atá ann cheana a bhaineann le substaintí tagartha atá cosúil ó thaobh struchtúir de leis na chéad substaintí. Maidir leis an gcur chuige bunaithe ar thromachar na fianaise, is féidir airíonna substaintí áirithe a thuar ar bhonn sonraí ó roinnt foinsí neamhspleácha faisnéise. 504

Maidir le, ina dhiaidh sin, le cuspóir na gcineálacha cur chuige sin, foráiltear le Rialachán REACH, maidir le tocsaineacht an duine, 505 go nginfear faisnéis maidir le hairíonna intreacha substaintí a mhéid is féidir ar bhealaí eile seachas tástálacha ar ainmhithe veirteabracha. Dá bhrí sin, is féidir úsáid staidéar agus tástálacha a sheachaint trí mhodhanna éagsúla a úsáid, 506 lena n-áirítear an cur chuige inléite trasna agus an cur chuige maidir le meáchan na fianaise. Dá réir sin, seachnaítear leis an gcur chuige léigh trasna an gá gach substaint a thástáil le haghaidh gach pointe deiridh agus féadfar é a úsáid i gcás nach bhfuil aon sonraí ann maidir leis na substaintí atá faoi réir measúnú riosca. Maidir leis an gcur chuige bunaithe ar thromachar na fianaise, i gcás inar féidir fianaise leordhóthanach a bhailiú chun a dheimhniú gurb ann nó nach ann d'airí contúirteacha ar leith, fágtar ar lár tuilleadh tástála ar ainmhithe mar thoradh ar an gcur chuige sin. Cinneann an Chúirt go bhfuil sé i gceist leis an dá chur chuige, go háirithe, úsáid na tástála ar ainmhithe veirteabracha a theorannú agus, dá bhrí sin, go bhfágann siad araon gur féidir gach substaint a thástáil le haghaidh gach críochphointe.

Ina theannta sin, maidir le dlíthiúlacht úsáid an dá chur chuige ag EFSA, tugann an Chúirt dá haire go bhfágann forálacha Rialachán Uimh. 1107/2009 507 agus Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012 corrlach lánroghnach leathan ag EFSA maidir le rogha na modhanna measúnaithe a chuireann sé i bhfeidhm, faoi réir a mheasúnú a bheith de chineál eolaíoch. Thairis sin, tugann an Chúirt le fios go n-aithnítear freisin go bhfuil lánrogha leathan ag an gCoimisiún, i bhfianaise na measúnuithe eolaíocha casta is gá a dhéanamh sa réimse sin. Dá bhrí sin, i gcás ina n-aistrítear an Coimisiún chun brath ar an measúnú riosca arna dhéanamh ag EFSA, ní mór athbhreithniú na Cúirte ar an measúnú sin a bheith teoranta freisin d'earráidí follasacha measúnaithe.

I ndáil leis sin, tá an Chúirt den tuairim, a mhéid a fhoráiltear maidir le húsáid an dá chur chuige i Rialachán Uimh. 1272/2008 agus i Rialachán REACH araon, gur mheas reachtas an Aontais go raibh na cuir chuige sin iontaofa go leor, ó thaobh na heolaíochta de, le húsáid chun measúnú a dhéanamh ar shubstaintí ceimiceacha i réimsí seachas réimse na dtáirgí cosanta plandaí.

---

503 Rialachán (CE) Uimh. 1907/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Nollaig 2006 maidir le Clárú, Meastóireacht, Údarú agus Srianadh Ceimiceán (REACH), lena mbunaítear Gníomhaireacht Eorpach Ceimiceán, lena leasaítear Treoir 1999/45/CE agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 793/93 ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 1488/94 ón gCoimisiún chomh maith le Treoir 76/769/CEE ón gComhairle agus Treoracha 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE agus 2000/21/CE ón gCoimisiún (IO 2006 L 396, lch. 1), Iarscríbhinn XI, Roinn 1.5.

504 Féach Roinn 1.1.1.3. d'Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 1272/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Nollaig 2008 maidir le haicmiú, lipéadú agus pacáistiú substaintí agus meascán, agus lena leasaítear agus lena n-aisghairtear Treoir 67/548/CEE agus Treoir 1999/45/CE, agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1907/2006 (IO 2008 L 353, lch. 1).

505 Rialachán REACH, Airteagal 13(1).

506 Liostaithe i Roinn 1 d'Iarscríbhinn XI a ghabhann le Rialachán REACH.

507 Féach Airteagal 4.

Ar deireadh, leis an dá chur chuige, lena bhféadfar tástáil gach substainte a sheachaint le haghaidh gach éifeachta, rannchuidítear le laghdú ar thástáil ainmhithe agus, dá bhrí sin, le baint amach ceann de na cuspóirí arna saothrú le Rialachán Uimh. 1107/2009 agus, dá bhrí sin, lena rialachán cur chun feidhme, Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012.

Ar an dara dul síos, maidir leis na rialacha sonracha chun an dá chur chuige a chur i bhfeidhm, tugann an Chúirt faoi deara, a mhéid a bhaineann leis an gcur chuige inléite-trasna, nach bhfuil díospóid ann go mbaineann CHP-meitile agus clóirpireafos leis an ngrúpa céanna substaintí ceimiceacha agus, ar an iomlán, go bhfuil struchtúr ceimiceach comhchosúil ag na substaintí sin.

Maidir leis an gcur chuige bunaithe ar thromachar na fianaise, tugann an Chúirt dá haire nach bhfuair EFSA ach nár éirigh leis na tástálacha agus na staidéir a rinne na hiarratasóirí ar athnuachan a shuíomh go raibh rioscaí ann do shláinte an duine, gan tagairt a dhéanamh do litríocht oscailte eolaíoch a ndearnadh athbhreithniú piaraí uirthi, de réir bhrí Airteagal 7(1)(m) de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 844/2012. Dá bhrí sin, níor mheas sé gur leor na sonraí a chuir na hiarratasóirí ar athnuachan ar fáil chun go mbeadh sé in ann teacht ar chonclúidí leordhóthanacha agus cinntitheacha agus, go háirithe, chun a chur ar a chumas teacht ar an gconclúid nach raibh aon riosca géineatocsaineach i gceist leis an meitil CHP.

Os a choinne sin, thug EFSA dá aire ina ráitis an 31 Iúil agus an 8 Samhain 2019 gur luaigh na saineolaithe nach raibh aon litríocht phoiblí ar fáil maidir le hacmhainneacht ghéineatocsaineach na CHP-meitile ach go raibh roinnt foilseachán ar fáil le haghaidh clóirpireafos. Dúirt sé freisin, ós rud é gur ardaíodh ábhair imní maidir le clóirpireafos maidir le maolú crómasóim agus damáiste DNA, gur tháinig na saineolaithe ar an gconclúid go raibh bearnaí sonraí ann le haghaidh CHP-meitile. Dúirt sé ansin gur aontaigh na saineolaithe gur ghá na héiginnteachtaí a d'eascair as sin a chur san áireamh sa mheasúnú riosca ar CHP-meitile agus dá bhrí sin nach bhféadfaí a chur as an áireamh go bhféadfadh baol damáiste a bheith ann do DNA. Thairis sin, níor mheas na saineolaithe ná EFSA gur cheart go mbeadh tionchar níos mó ag na staidéir eolaíocha a bhaineann le géineatocsaineacht na meitile CTÉ ar a gconclúidí ná na heilimintí eile go léir a bhaineann le géineatocsaineacht CHP-meitile. Seachas an measúnú ar na rioscaí a bhaineann le CHP-meitile a bhunú ar na tástálacha agus ar na staidéir a d'éiligh na rialacháin ar an iarratasóir ar athnuachan, agus orthu sin amháin, chuir siad san áireamh freisin an litríocht eolaíoch ábhartha ar fad atá ar fáil.

VIII. Fuinneamh [508]

Breithiúnas an 15 Feabhra 2023, *Austrian Power Grid agus páirtithe eile* v *ACER*
(T-606/20, EU:T:2023:64)

(Fuinneamh – Margadh inmheánach leictreachais – Creat cur chun feidhme don ardán Eorpach chun fuinneamh don chothromú a mhalartú ó chúltacaí athbhunaithe minicíochta le gníomhachtú uathoibríoch – Nós imeachta chun socruithe, coinníollacha agus modheolaíochtaí a ghlacadh – Diúltú don togra comhpháirteach ó oibreoirí an chórais – Inniúlacht ACER – Earráid dlí – Cearta na cosanta – Oibleagáid cúiseanna a lua)

Breithiúnas an 15 Feabhra 2023, *Austrian Power Grid agus páirtithe eile* v *ACER*
(T-607/20, EU:T:2023:65)

(Fuinneamh – An margadh inmheánach leictreachais – Creat cur chun feidhme an ardáin Eorpaigh chun fuinneamh don chothromú a mhalartú ó chúlchistí athbhunaithe minicíochta le gníomhachtú láimhe – Nós imeachta maidir le téarmaí, coinníollacha agus modheolaíochtaí a ghlacadh – Diúltú do thogra coiteann na n-oibreoirí córais – Inniúlachta ACER – Earráid dlí – Cearta na cosanta – Oibleagáid cúiseanna a lua)

Foráiltear le Rialachán 2017/2195 ón gCoimisiún Eorpach maidir le cothromú leictreachais [509] do chur chun feidhme roinnt ardán Eorpach chun fuinneamh don chothromú a mhalartú. Áirítear ar na hardáin sin, ar an gcéad dul síos, an t-ardán Eorpach chun fuinneamh don chothromú a mhalartú ó chúlchistí athchóirithe minicíochta lena ngabhann gníomhachtú uathoibríoch ('ardán FRR') agus, ar an dara dul síos, an t-ardán Eorpach chun fuinneamh don chothromú a mhalartú ó chúlchistí athchóirithe minicíochta le gníomhachtú de láimh ('an t-ardán CAMFR'). 510

I gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach i Rialachán 2017/2195, chuir 511 gach oibreoir córais tarchurtha ('OCTanna') tograí modheolaíochta 512 comhchoiteanna isteach lena bhformheas ag na húdaráis rialála náisiúnta ('ÚNRanna') chun ardán FRR agus ardán CAMFR a chur chun feidhme.

Tar éis iarraidh chomhpháirteach a fháil ó na ÚNRanna, 513 rinne Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER), faoin rialachán sin, cinneadh maidir leis na tograí sin, arna leasú tar éis malartuithe agus comhairliúcháin idir ACER, ÚNRanna agus na OCTanna. Dá bhrí sin, ghlac ACER dhá chinneadh, ceann amháin maidir le modheolaíocht AFRR agus an ceann

---

508 Résumé commun pour les affaires Austrian Power Grid e.a./ACER (T-606/20) et Austrian Power Grid e.a./ACER (T-607/20).

509 Rialachán (AE) 2017/2195 ón gCoimisiún an 23 Samhain 2017 lena mbunaítear treoirlíne maidir le cothromú leictreachais (IO 2017 L 312, lch. 6).

510 Airteagail 20 agus 21 de Rialachán 2017/2195, faoi seach.

511 Airteagal 20(1) agus Airteagal 21(1) de Rialachán 2017/2195.

512 Airteagal 5(1) agus (2)(a) de Rialachán 2017/2195.

513 Airteagal 5(7) de Rialachán 2017/2195.

eile maidir le modheolaíocht CAMFR ('cinntí ACER'), a raibh na modheolaíochtaí atá i gceist, arna leasú agus arna bhformheas ag ACER, i gceangal mar iarscríbhinn leo.

Ostarach Power Grid, ČEPS, a.s., Polskie sieci elektroenergetyczne S.A., Red Eléctrica de España SA, RTE Réseau de transport d'électricité, Svenska kraftnät, TenneT TSO BV agus TenneT TSO GmbH, thug sí caingean 514 os comhair Bhord Achomhairc ACER ('an Bord Achomhairc') i gcoinne na gcinntí sin. Ós rud é gur díbheadh a n-achomharc, thionscain siad dhá chaingean os comhair na Cúirte Ginearálta ag iarraidh go ndéanfaí cinntí an Bhoird Achomhairc a neamhniú, a mhéid a bhaineann siad leo, maidir le forálacha áirithe de chinntí ACER agus maidir leis na modheolaíochtaí a bhaineann leo.

Dhiúltaigh an Chúirt do na gníomhaíochtaí sin (an Dara Seomra, Comhdhéanamh Sínte), a rialaigh, ar an ócáid sin, ar an gcéad dul síos, ar roinnt na n-inniúlachtaí idir ACER agus na NRAnna i gcomhthéacs ghlacadh mhodheolaíochtaí FRR agus CFRR agus, ar an dara dul síos, ar na feidhmeanna is gá chun ardáin FRR agus CFRR a oibriú faoi Rialachán 2017/2195.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, dearbhaíonn an Chúirt go bhfuil na caingne le haghaidh neamhniú neamh-inghlactha a mhéid a dhírítear iad i gcoinne chinntí ACER agus a n-iarscríbhinní. I ndáil leis sin, tugann sí dá haire, i gcomhréir leis an gcúigiú mír d'Airteagal 263 CFAE agus leis an ngníomh lena mbunaítear ACER, eadhon Rialachán 2019/942, nach bhféadfaidh 515 na hiarratasóirí, mar pháirtithe nach bhfuil faoi phribhléid, ach neamhniú na gcinntí arna nglacadh ag an mBord Achomhairc a lorg os comhair na Cúirte, ach ní 516 fhéadfaidh siad a iarraidh go ndéanfar cinntí ACER agus a n-iarscríbhinní a neamhniú os comhair na Cúirte. Dá bhrí sin, tá an Chúirt teoranta, sa chás seo, d'athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht chinntí an Bhoird Achomhairc, go háirithe a mhéid a dhearbhaíonn siad ina n-iomláine cinntí ACER agus modheolaíochtaí AFRR agus MFRR a ghabhann leo.

I gcomhréir leis an gcinneadh a rinneadh thuas, leanann an Chúirt lena hanailís ar na tuillteanais. Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn sé d'argóint na n-iarratasóirí go ndearna an Bord Achomhairc earráid dlí toisc nár aimsigh sé gur sháraigh ACER teorainneacha a inniúlachta maidir leis na cinntí lena mbaineann a ghlacadh.

Maidir leis an bpointe sin, tugann an Chúirt dá haire, faoi Airteagal 6(10) de Rialachán 2019/942 agus Airteagal 5(7) de Rialachán 2017/2195, de réir mar is infheidhme tráth a glacadh cinntí an Bhoird Achomhairc, go bhfuil ACER inniúil chun cinntí aonair a chinneadh nó a ghlacadh maidir le saincheisteanna rialála nó fadhbanna a bhfuil tionchar acu ar thrádáil trasteorann nó ar shlándáil an ghréasáin trasteorann, amhail modheolaíochtaí FRR agus CAMl, más rud é, mar atá sa chás seo, go ndéanann ÚNRanna iarraidh chomhpháirteach chuige sin. Dar leis an gCúirt, ní leanann sé as na forálacha sin go bhfuil inniúlacht ACER teoranta do phointí easaontais idir na húdaráis lena mbaineann.

---

514 Faoi Airteagal 28 de Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (IO 2019 L 158, lch. 22).

515 Aithris 34, Airteagal 28(1) agus Airteagal 29 de Rialachán 2019/942.

516 Is iad na páirtithe faoi phribhléid na páirtithe dá dtagraítear sa chéad mhír agus sa dara mír d'Airteagal 19 de Reacht na Cúirte Breithiúnais, eadhon na Ballstáit, institiúidí an Aontais, na Stáit amach ó na Ballstáit is páirtithe sa Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch, agus Údarás Faireacháin CSTE dá dtagraítear sa chomhaontú sin.

Tacaíonn an comhthéacs agus na cuspóirí a shaothraítear leis an rialachán ar cuid de na forálacha sin leis an léirmhíniú litriúil sin. I ndáil leis sin, 517 léirítear i meabhrán míniúcháin Rialachán 2019/942 atá beartaithe agus i Rialachán Uimh. 713/2009 a bhí infheidhme roimhe sin go bhfuil rún soiléir ag reachtóir an Aontais an chinnteoireacht maidir le saincheisteanna trasteorann a dhéanamh níos éifeachtúla agus níos gasta trí chumhachtaí cinnteoireachta aonair ACER a neartú ar bhealach atá comhsheasmhach le ról lárnach na n-údarás rialála náisiúnta i réimse an rialaithe fuinnimh a choinneáil, i gcomhréir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta. Is léir freisin ó bhrollach Rialachán 2019/942 518 gur bunaíodh ACER chun an folús rialála ar leibhéal an Aontais a líonadh agus chun cur le feidhmiú éifeachtúil na margaí inmheánacha sa leictreachas agus sa ghás nádúrtha.

Dá bhrí sin, le cuspóir agus comhthéacs fhorálacha ábhartha Rialacháin 2019/942 agus 2017/2195, chomh maith le himthosca sonracha an cháis seo, deimhnítear go bhfuil sé de chumhacht ag ACER cinneadh a dhéanamh maidir le forbairt mhodheolaíochtaí FRR agus CAMFR, i gcás iarraidh chomhpháirteach ó na NRAnna é sin a dhéanamh. Ar an gcaoi chéanna, ós rud é gur tugadh a cumhachtaí cinnteoireachta féin do ACER chun a chur ar a cumas a feidhmeanna rialála a chur i gcrích go neamhspleách agus go héifeachtach, tá sí i dteideal tograí OCTanna a mhodhnú chun a áirithiú go gcomhlíonann siad dlí fuinnimh an Aontais, gan a bheith faoi cheangal ag aon phointe comhaontaithe idir na ÚNRanna inniúla.

Dá bhrí sin, níor éirigh le Bord Achomhairc ACER seasamh leis an inniúlacht atá ag ACER rialú a dhéanamh ar phointí i modheolaíochtaí FRR agus CFRR a comhaontaíodh idir na ÚNRanna.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt d'éilimh na n-iarratasóirí nár fhorchuir ACER ar na OCTanna an fheidhm bhainistíochta acmhainneachta a chur san áireamh sna feidhmeanna is gá chun ardáin FRR agus CAMFR a oibriú, ach gur eascair an fheidhm sin go díreach as cur i bhfeidhm Rialachán 2017/2195.

Cuireann an Chúirt in iúl go soiléir ón tús go bhfuil an cuimsiú sin cinntitheach agus measúnú á dhéanamh an raibh ar na tograí a d'fhorbair na OCTanna na ceanglais bhreise a leagtar amach i Rialachán 2017/2195 a chomhlíonadh, i 519 gcás ina bhfuil sé beartaithe ag OCTanna, mar atá sa chás seo, roinnt eintiteas a ainmniú chun na feidhmeanna éagsúla is gá a chomhlíonadh. I ndáil leis sin, tugann sí dá haire, i gcomhréir leis an rialachán sin, nach mór a áireamh sna modheolaíochtaí atá beartaithe arna gcur isteach ag na OCTanna sainmhíniú ar na feidhmeanna is gá chun ardáin FRR agus CAMFR a oibriú. 520Cé go leanann sé ó Rialachán 2017/2195 go n-áireofar ar na hardáin sin ar a laghad an fheidhm ghníomhachtaithe agus an fheidhm socraíochta OCT-OCT, 521 ní eisiatar go meastar feidhm eile, amhail bainistiú acmhainneachta, a bheith riachtanach freisin chun na hardáin sin a oibriú, go háirithe más rud é gur cosúil go bhfuil gá le feidhm den sórt sin a chur isteach chun dearadh ardleibhéil an ardáin sin a áirithiú i gcomhréir le prionsabail choiteanna rialachais agus próisis ghnó.

---

517 Rialachán (CE) Uimh. 713/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 lena mbunaítear Gníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (IO 2009 L 211, lch. 1).

518 Aithris 10 de Rialachán 2019/942, aithris 5 de Rialachán Uimh. 713/2009 roimhe seo.

519 Airteagal 20(3)(e)(i) go (iii) agus Airteagal 21(3)(e)(i) go (iii) de Rialachán 2017/2195.

520 Airteagal 20(3)(c) agus Airteagal 21(3)(c) de Rialachán 2017/2195.

521 Airteagal 20(2) agus Airteagal 21(2) de Rialachán 2017/2195.

Tugann léirmhíniú ar choincheap na feidhme is gá chun ardáin FRR agus CAMFR a oibriú, i bhfianaise an chomhthéacs agus na gcuspóirí arna saothrú le Rialachán 2017/2195, le tuiscint gur feidhm é a bhfuil gá léi, go teicniúil agus go dlíthiúil araon, chun na hardáin sin a bhunú agus a oibriú go héifeachtúil agus go sábháilte.

Dar leis an gCúirt, comhlíonann an fheidhm bainistíochta acmhainne an coinníoll riachtanais sin. Ó thaobh an dlí de, ceanglaítear le Rialachán 2017/2195 ar OCTanna acmhainn tarchurtha traslimistéir atá ar fáil go leanúnach a thabhairt cothrom le dáta chun críche malartú fuinnimh nó cúiteamh i leith éagothroime a chothromú. Go teicniúil, mar is léir ó mhodheolaíochtaí FRR agus CAMFR atá beartaithe a forbraíodh sa chás seo, is ionchur bunriachtanach don fheidhm optamaithe gníomhachtaithe é an acmhainneacht sin a thabhairt cothrom le dáta go leanúnach, rud atá mar bhonn agus mar thaca leis an bhfeidhm bainistíochta acmhainne. Thairis sin, chuir na OCTanna féin an fheidhm bhainistíochta acmhainneachta leis na hardáin, chun go gcomhlíonfaidh siad na ceanglais maidir le dearadh ardleibhéil i dtéarmaí éifeachtúlachta agus sábháilteachta a cheanglaítear le Rialachán 2017/2195.

I bhfianaise na mbreithnithe thuas go háirithe, cloítear le cinntí an Bhoird Achomhairc.

IX. Comhbheartas Tráchtála

1. Frithdhumpáil

Breithiúnas an 21 Meitheamh 2023, *Guangdong Haomei New Materials agus Guangdong King Metal Light Alloy Technology* v *an Coimisiún* (T-326/21, EU:T:2023:347)

(Dumpáil – Allmhairí d'easbhrúnna alúmanaim de thionscnamh na Síne– Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/546 – Dleacht frithdhumpála chinntitheach a fhorchur – Airteagal 1(4) de Rialachán (AE) 2016/1036 – Sainmhíniú ar an táirge lena mbaineann –Gnáthluach a chinneadh – Airteagal 2(6a) de Rialachán 2016/1036 – Tuarascáil ina ndearbhaítear gurb ann do shaobhadh suntasach sa tír onnmhairiúcháin – Ualach cruthúnais – Tagairt do thír ionadaíoch – Airteagal 3(1), (2), (3), (5) agus (6) de Rialachán 2016/1036 – Díobháil – Tosca agus innéacsanna eacnamaíocha a bhfuil tionchar acu ar staid thionscal an Aontais – Cearta cosanta – Prionsabal an dea-riaracháin)

Tar éis gearán a rinne an comhlachas European Aluminium leis, ghlac an Coimisiún Eorpach Rialachán Cur Chun Feidhme 2021/546 lena bhforchuirtear dleacht frithdhumpála chinntitheach ar allmhairí easbhrúnna alúmanaim ar de thionscnamh na Síne iad. 522

Thug Guangdong Haomei New Materials Co. Ltd agus Guangdong King Metal Light Alloy Technology Co. Ltd, cuideachtaí arna rialú ag dlí na Síne a tháirgeann easbhrúnna alúmanaim agus a onnmhairíonn iad chuig an Aontas Eorpach, caingean ag iarraidh *inter alia* an rialachán cur chun feidhme sin a neamhniú. Rinne an chuideachta Iodálach Airoldi Metalli SpA ('Airoldi') idirghabháil sna himeachtaí chun tacú leis na hiarratasóirí.

Agus an chaingean le haghaidh neamhniú á dhíbhe, tugann an Chúirt Ghinearálta roinnt soiléirithe maidir leis an modh nua chun gnáthluach an táirge lena mbaineann a ríomh trí imscrúdú frithdhumpála i gcás ina bhfuil saobhadh suntasach ar an margadh sa tír is onnmhaireoir, modh a tugadh isteach le hAirteagal 2(6ú)(a) den bhun-Rialachán frithdhumpála. 523

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Chun tacú lena ngníomhaíocht, líomhnaíonn na hiarratasóirí, *inter alia*, gur scrios an Coimisiún sa dlí an 'táirge lena mbaineann' leis an imscrúdú frithdhumpála, eadhon easbhrúnna alúmanaim de thionscnamh na Síne. I ndáil leis sin, maíonn siad go dtáirgeann siad na mílte easbhrúnna alúmanaim, agus dá bhrí sin ba cheart don Choimisiún idirdhealú a dhéanamh.

Agus é á chur in iúl aici go dtagann an sainmhíniú ar an táirge lena mbaineann faoin lánrogha leathan a thugann institiúidí an Aontais dóibh i réimse na mbeart chun trádáil a chosaint, measann an Chúirt

---

522 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/546 ón gCoimisiún an 29 Márta 2021 lena bhforchuirtear dleacht frithdhumpála chinntitheach agus lena mbailítear go cinntitheach an dleacht shealadach arna forchur ar allmhairí d'easbhrúnna alúmanaim ar de thionscnamh Dhaon-Phoblacht na Síne iad (IO 2021 L 109, lch. 1).

523 Rialachán (AE) 2016/1036 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2016 maidir le cosaint i gcoinne allmhairí dumpáilte ó thíortha nach baill den Aontas Eorpach iad (IO 2016 L 176, lch. 21), arna leasú le Rialachán (AE) 2017/2321 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2017 (IO 2017 L 338, lch. 1).

Ghinearálta, i gcomhréir leis an gcásdlí ábhartha, gur chuir an Coimisiún roinnt tosca ábhartha san áireamh chun críocha an tsainmhínithe sin, amhail saintréithe fisiceacha, teicniúla agus ceimiceacha na dtáirgí atá i gceist, a n-úsáid, a n-inmhalartacht, a n-éileamh ó chustaiméirí agus an próiseas monaraíochta.

Ina theannta sin, cé gur orthu féin a bhí an dualgas cruthúnais, theip ar na hiarratasóirí a léiriú go ndearna an Coimisiún measúnú mícheart ar na tosca sin agus a chur in iúl cé na tosca eile atá níos ábhartha ar cheart a úsáid.

Dá réir sin, déantar an gearán ina líomhnaítear earráid shoiléir mheasúnaithe sa sainmhíniú ar an táirge lena mbaineann a dhíbhe.

Ina dhiaidh sin, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta an cáineadh a rinne na hiarratasóirí ar chinneadh an Choimisiúin maidir le saobhadh suntasach ar mhargadh na Síne agus argóintí Airoldi lena gcuirtear in aghaidh dhlíthiúlacht na tuarascála maidir le saobhadh suntasach ar mhargadh na Síne, tuarascáil a 524 dhréachtaigh an Coimisiún in 2017 agus a chuir sé san áireamh chun críche Rialachán Cur Chun Feidhme 2021/546 a ghlacadh.

Maidir leis an bpléadáil a d'ardaigh Airoldi, tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara nach bhfuil argóintí a d'ardaigh idiragróir inghlactha ach amháin má thagann siad faoin raon feidhme dá bhforáiltear sna foirmeacha ordaithe atá á lorg agus sna pléadálacha dlí a d'ardaigh na príomhpháirtithe. Ós rud é nár tharraing na hiarratasóirí amhras ar dhlíthiúlacht na tuarascála maidir le saobhadh suntasach ar mhargadh na Síne, pléadáil Airoldi go ndéantar an tuarascáil sin a dhíbhe toisc í a bheith neamh-inghlactha.

Maidir le hargóintí na n-iarratasóirí inar cáineadh anailís an Choimisiúin ar shaobhadh suntasach a bheith ar mhargadh na Síne, tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara gur cuireadh coincheap an 'saofa shuntasaigh' sa tír is onnmhaireoir agus an modh chun gnáthluach an táirge lena mbaineann a ríomh nuair is ann do shaobhadh den sórt sin isteach sa bhun-Rialachán frithdhumpála trí Rialachán 2017/2321 a leasú. 525

Sa chomhthéacs sin, foráiltear le pointe (a) d'Airteagal 2(6ú) nua den bhun-Rialachán frithdhumpála, má tá saobhadh suntasach sa tír is onnmhaireoir, go gceadaítear maolú ón bprionsabal nach mór an gnáthluach a bhunú, go príomha, ar bhonn an phraghais iarbhír a íocadh nó atá iníoctha i ngnáthchúrsa trádála na tíre sin. I gcomhréir le pointe (c) den fhoráil chéanna sin, féadfaidh an Coimisiún tuarascáil a chur i dtoll a chéile ina ndéanfar cur síos ar imthosca an mhargaidh i dtír ar leith nó in earnáil ar leith i gcás ina bhfuil údar maith aige le creidiúint go bhféadfadh saobhadh suntasach a bheith sa tír sin nó san earnáil sin. Tá tuarascálacha den sórt sin agus an fhianaise ar a bhfuil siad bunaithe le cur i gcomhad aon imscrúdaithe a bhaineann leis an tír sin nó leis an earnáil sin.

Tar éis na pointí sin a thabhairt le fios, cinneann an Chúirt Ghinearálta gur chinn an Coimisiún, sa chás seo, go raibh saobhadh suntasach in earnáil easbhrúnna alúmanaim na Síne bunaithe ar anailís ar na

---

524 Doiciméad Inmheánach Oibre de chuid an Choimisiúin maidir le Saobhadh Suntasach i nGeilleagar Dhaon-Phoblacht na Síne chun críocha Imscrúduithe Cosanta Trádála an 20 Nollaig 2017 (SWD(2017) 483 final/2).

525 Rialachán (AE) 2017/2321 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2017 lena leasaítear an bun-Rialachán agus Rialachán (AE) 2016/1037 maidir le cosaint i gcoinne allmhairí ar tugadh fóirdheontas ina leith, ar allmhairí iad ó thíortha nach baill den Aontas Eorpach iad (IO 2017 L 338, lch. 1).

gnéithe éagsúla nach mór a chur san áireamh, go háirithe, de bhun Airteagal 2(6ú)(b) den bhun-Rialachán frithdhumpála. Ina theannta sin, i bhfad ó anailís dhoiléir agus hipitéiseach a dhéanamh mar a líomhnaíonn na hiarratasóirí, chuir an Coimisiún san áireamh ní hamháin an tuarascáil maidir le saobhadh suntasach ar mhargadh na Síne, a táirgeadh i gcomhréir le pointe (c) den fhoráil chéanna sin, ach freisin sraith tuarascálacha, doiciméad agus sonraí ó éagsúlacht mhór foinsí, lena n-áirítear foinsí Síneacha. Thairis sin, ná níor mhainnigh an Coimisiún a oibleagáid a chomhlíonadh maidir le cur ar chumas na n-iarratasóirí a dtuairim a chur in iúl go héifeachtach maidir le cruinneas agus ábharthacht na bhfíoras agus na n-imthosca a líomhnaítear agus maidir leis an bhfianaise a d'úsáid an Coimisiún chun tacú lena chonclúid maidir le saobhadh suntasach ar mhargadh na Síne.

Dá réir sin, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta do na gearáin éagsúla a chuireann amhras ar an anailís ar shaobhadh suntasach ar mhargadh na Síne.

I dtuairim na Cúirte Ginearálta, ná ní dhearna an Coimisiún earráid shoiléir mheasúnaithe maidir le Türkiye a roghnú mar thír ionadaíoch chun gnáthluach an táirge lena mbaineann a ríomh.

I gcás ina gcinntear nach iomchuí praghsanna agus costais intíre a úsáid sa tír is onnmhaireoir toisc go bhfuil saobhadh suntasach sa tír sin, foráiltear le hAirteagal 2(6ú)(a) den bhun-Rialachán frithdhumpála go bhfuil gnáthluach an táirge lena mbaineann le ríomh go heisiach ar bhonn na gcostas táirgthe agus díola a léiríonn praghsanna nó tagarmharcanna neamhshaofa. Chuige sin, féadfaidh an Coimisiún úsáid a bhaint as foinsí lena n-áirítear costais chomhfhreagracha táirgthe agus díola i dtír ionadaíoch iomchuí, a bhfuil leibhéal forbartha eacnamaíche aici atá cosúil le leibhéal na tíre is onnmhaireoir.

Dá bhrí sin, an critéar nach mór a chomhlíonadh anois agus an tír ionadaíoch iomchuí á roghnú, is ionann é agus leibhéal forbartha eacnamaíche atá cosúil leis an tír is onnmhaireoir. Comhlíontar an critéar nua sin go bhfuil croí an chásdlí maidir le forálacha nua an bhun-Rialacháin frithdhumpála fós infheidhme, eadhon nach mór don Choimisiún tír nach Ballstát í a ghlacadh mar bhonn ina suitear praghas táirge chomhchosúil in imthosca atá chomh inchomparáide agus is féidir le cúinsí na tíre is onnmhaireoir.

I bhfianaise na soiléirithe sin, díbhíonn an Chúirt Ghinearálta, ar an gcéad dul síos, tagairtí na n-iarratasóirí do chásdlí neamh-in-tarchurtha a bhí ann roimhe sin agus cinneann sí, ar an dara dul síos, nach bhfuil na hiarratasóirí i gcoinne an leibhéil chéanna forbartha atá ag Türkiye agus atá ag an tSín. Ina theannta sin, agus í ag diúltú do na hargóintí atá bunaithe ar dhaonra níos mó na Síne ná mar atá ag Türkiye agus ós rud é go bhfuil an t-éileamh intíre éagsúil, is é conclúid na Cúirte Ginearálta gur theip ar na hiarratasóirí a léiriú go ndearna an Coimisiún earráid fhollasach mheasúnaithe i rogha Türkiye mar an tír ionadaíoch.

De réir na Cúirte Ginearálta, ná ní dhearna an Coimisiún earráid fhollasach measúnaithe ina chinneadh go ndearnadh díobháil do thionscal an Aontais ná go raibh nasc cúisíoch idir an díobháil sin agus allmhairí easbhrúnna alúmanaim de thionscnamh na Síne.

I ndáil leis sin, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta d'argóint na n-iarratasóirí gur chiallaigh an sciar suntasach den mhargadh atá ag táirgeoirí an Aontais nach bhféadfadh díobháil ábhartha a bheith déanta do thionscal an Aontais. Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta freisin do na gearáin ina líomhnaítear gur thug an Coimisiún neamhaird ar an bhfás suntasach ar thomhaltas agus ar bhrabúsacht an tionscail sin. Maidir leis an bpointe sin, tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara, ar an gcéad dul síos, nach gá, chun a chinneadh go ndéantar díobháil do thionscal an Aontais a d'fhágfadh go mbeadh bonn cirt le dleachtanna frithdhumpála a ghlacadh, go léiríonn na fachtóirí eacnamaíocha agus na hinnéacsanna eacnamaíocha ábhartha uile treocht dhiúltach. Ar an dara dul síos, shonraigh an Coimisiún, d'ainneoin an mhéadaithe ar an éileamh, go raibh sciartha den mhargadh caillte ag tionscal an Aontais agus gur tháinig laghdú ar a bhrabúsacht le linn na tréimhse faoi bhreathnú.

Ar an gcaoi chéanna, ní dhearna an Coimisiún earráid nuair a chuir sé an sciar den mhargadh a bhí ag na hallmhairí ón tSín san áireamh, ar sciar é atá, de réir na n-iarratasóirí, níos lú ná 15 % i ndearbhthéarmaí. Cé go bhforáiltear le hAirteagal 5(7) den bhun-Rialachán frithdhumpála nach dtionscnófar imeachtaí más lú ná 1 % sciar den mhargadh na n-allmhairí ó thír, tá an sciar den mhargadh d'allmhairí easbhrúnna alúmanaim ón tSín i bhfad níos airde ná an céatadán sin. Ós rud é nach sonraítear leis an mbun-Rialachán frithdhumpála tairseach eile maidir le sciar den mhargadh chun a chinneadh nach féidir le hallmhairí ó thír nach Ballstát díobháil a dhéanamh, cinneann an Chúirt Ghinearálta nach bhfuil argóintí eile ardaithe ag na hiarratasóirí a d'fhéadfadh tacú leis an tuairim go ndearna an Coimisiún earráid shoiléir mheasúnaithe.

Ós rud é gur cruthaíodh go bhfuil na pléadálacha dlí eile a ardaíodh neamh-inghlactha nó gan bhunús, díbheann an Chúirt Ghinearálta an chaingean ina hiomláine.

2. Cur chun feidhme seach-chríocha reachtaíochta tríú tíortha

Breithiúnas an 12 Iúil 2023, *IFIC Holding* v *an Coimisiún* (T-8/21, EU:T:2023:387)

(Beartas tráchtála – Cosaint i gcoinne éifeachtaí cur i bhfeidhm seach-chríochach reachtaíochta arna glacadh ag tríú tír – Bearta srianta arna ndéanamh ag na Stáit Aontaithe i gcoinne na hIaráine – Smachtbhannaí tánaisteacha lena gcuirtear cosc ar dhaoine nádúrtha nó dlítheanacha de chuid an Aontais caidreamh tráchtála a bheith acu leis na gnóthais atá faoi réir na mbeart sin – Toirmeasc ar reachtaíocht den sórt sin a chomhlíonadh – An dara fomhír d'Airteagal 5 de Rialachán (CE) Uimh. 2271/96 – Cinneadh ón gCoimisiún lena n-údaraítear do dhuine dlítheanach de chuid an Aontais an reachtaíocht sin a chomhlíonadh – Oibleagáid maidir le cúiseanna a thabhairt – Raon feidhme cúlghabhálach an údaraithe – Leas an ghnóthais ar a ndírítear le bearta sriantacha an tríú tír a chur san áireamh – An ceart éisteacht a fháil)

In 2018, tharraing Stáit Aontaithe Mheiriceá siar as socrú núicléach na hIaráine, a síníodh in 2015, a raibh sé mar aidhm leis clár núicléach na hIaráine a rialú agus deireadh a chur le smachtbhannaí eacnamaíocha i gcoinne na hIaráine. Mar thoradh ar an tarraingt siar sin, ar bhonn Acht um Shaoirse agus um Fhrithleathadh na hIaráine 2012, d'fhorchuir na Stáit Aontaithe smachtbhannaí arís ar an Iaráin agus ar liosta na ndaoine ainmnithe. 526Ón dáta sin, tá toirmeasc arís ar aon duine trádáil a dhéanamh, lasmuigh de chríoch na Stát Aontaithe, le haon duine nó eintiteas atá ar liosta SDN.

Tar éis an chinnidh sin, d'fhonn a leasanna a chosaint, ghlac an tAontas Eorpach Rialachán Tarmligthe 2018/1100 527 lena leasaítear an Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán Uimh. 2271/96 528 chun tagairt a dhéanamh san iarscríbhinn sin a ghabhann le dlí thuasluaite na Stát Aontaithe maidir le

---

526 Náisiúnach agus Liosta Daoine atá Sainainmnithe go speisialta ('an liosta SDN').

527 Rialachán Tarmligthe (AE) 2018/1100 ón gCoimisiún an 6 Meitheamh 2018 lena leasaítear an Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 2271/96 ón gComhairle lena gcosnaítear i gcoinne éifeachtaí cur i bhfeidhm seach-chríochach reachtaíochta arna glacadh ag tríú tír, agus gníomhaíochtaí atá bunaithe ar an reachtaíocht sin nó a eascraíonn as (IO 2018 L 199 I, lch. 1).

528 Rialachán (CE) Uimh. 2271/96 ón gComhairle an 22 Samhain 1996 lena gcosnaítear i gcoinne éifeachtaí cur i bhfeidhm seach-chríochach reachtaíochta arna glacadh ag tríú tír, agus gníomhaíochtaí atá bunaithe ar an reachtaíocht sin nó a eascraíonn as (IO 1996 L 309, lch. 1), arna leasú le Rialachán (AE) Uimh. 37/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Eanáir 2014 lena leasaítear rialacháin áirithe a bhaineann leis an gcomhbheartas tráchtála a mhéid a bhaineann leis na nósanna imeachta chun bearta áirithe a ghlacadh (IO 2014 L 18, lch. 1) agus le Rialachán Tarmligthe 2018/1100 ('an rialachán').

saoirse agus cur i gcoinne iomadú san Iaráin. Leis an rialachán sin, a bhfuil sé d'aidhm aige cosaint a thabhairt ar chur i bhfeidhm seach-chríochach na ndlíthe atá i gceangal leis, toirmisctear go háirithe na daoine lena mbaineann 529 ó na dlíthe i dtrácht nó na gníomhaíochtaí a eascraíonn as sin a chomhlíonadh (an chéad mhír d'Airteagal 5, mura n-údaraíonn an Coimisiún Eorpach i gcás ina ndéanfadh neamhchomhlíonadh na ndlíthe eachtracha sin dochar tromchúiseach do leasanna na ndaoine a chumhdaítear leis an rialachán nó le leasanna an Aontais Eorpaigh (Airteagal 5, an dara mír). Ghlac sé freisin Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101, lena leagtar síos na critéir maidir le cur i bhfeidhm an dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 2271/96. 530

Is cuideachta Ghearmánach é IFIC Holding AG ('IFIC') a bhfuil a scaireanna á sealbhú go hindíreach ag Stát na hIaráine agus a bhfuil scairshealbhaíochtaí aige féin i ngnóthais éagsúla de chuid na Gearmáine, ar dá mbua atá ceart chun díbhinní aici. Is é Clearstream Banking AG an t-aon bhanc taisclainne urrús amháin atá údaraithe sa Ghearmáin. Tar éis liostú IFIC, i mí na Samhna 2018, ar liosta SDN ag na Stáit Aontaithe, chuir Clearstream Banking isteach ar a dhíbhinní a íoc le IFIC agus chuir sé bac ar na díbhinní sin ar chuntas ar leith. An 28 Aibreán 2020, tar éis iarraidh ar údarú, de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 2271/96, ó Bhaincéireacht Clearstream, ghlac an Coimisiún Cinneadh Cur Chun Feidhme C(2020) 2813 final, lenar thug sé údarú don bhanc sin dlíthe áirithe de chuid na Stát Aontaithe a chomhlíonadh maidir le hurrúis nó cistí an iarratasóra, ar feadh tréimhse 12 mhí ('an t-údarú a chonspóidtear'). Rinneadh an t-údarú sin a athnuachan ansin in 2021 agus 2022 le Cinntí Cur Chun Feidhme C(2021) 3021 final agus C(2022) 2775 final 531 ('na cinntí atá á gconspóid'). Sa chomhthéacs sin, ar bhonn Airteagal 263 CFAE, d'iarr IFIC ar an gCúirt na cinntí a ghlac an Coimisiún ar iarraidh ó Bhaincéireacht Imshrutha a neamhniú tar éis don bhanc sin idirghabháil a dhéanamh sna himeachtaí.

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta do chaingean IFIC agus ag an am céanna rialaíonn sí ar cheisteanna nua dlí maidir le Rialachán Uimh. 2271/96. Measann sé go háirithe nach bhfuil éifeacht chúlghabhálach ag na cinntí a chonspóidtear agus nach ndearna an Coimisiún dochar ina mheasúnú trí gan leasanna an iarratasóra a chur san áireamh nó trí mhainneachtain a scrúdú arbh ann do roghanna eile nach raibh chomh dochraideach céanna. Tá sé den tuairim freisin go raibh an teorannú ar cheart an iarratasóra éisteacht a fháil ón gCoimisiún i gcomhthéacs ghlacadh na gcinntí sin riachtanach agus comhréireach i bhfianaise na gcuspóirí a shaothraítear le Rialachán Uimh. 2271/96.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil éifeacht chúlghabhálach ag na cinntí a chonspóidtear toisc go luaitear go soiléir sna cinntí sin go dtagann siad i bhfeidhm ó dháta a bhfógra ar feadh tréimhse 12 mhí. 532Mar thoradh air sin, níl aon éifeacht chúlghabhálach ag an údarú a

---

529 Is iad na daoine dá dtagraítear in Airteagal 11 de Rialachán Uimh. 2271/96, *inter alia*, daoine nádúrtha a bhfuil cónaí orthu san Aontas Eorpach ar náisiúnaigh de Bhallstát iad agus, ar an dara dul síos, daoine dlítheanacha atá corpraithe san Aontas Eorpach (Airteagal 11(1) agus (2)).

530 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/1101 ón gCoimisiún an 3 Lúnasa 2018 lena leagtar síos na critéir maidir le cur i bhfeidhm an dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán (CE) Uimh. 2271/96 ón gComhairle lena gcosnaítear i gcoinne éifeachtaí cur i bhfeidhm seach-chríochach reachtaíochta arna glacadh ag tríú tír, agus gníomhaíochtaí atá bunaithe uirthi sin nó a eascraíonn as (IO 2018 L 199 I, lch. 7).

531 Cinneadh Cur Chun Feidhme C(2021) 3021 final ón gCoimisiún an 27 Aibreán 2021 agus Cinneadh Cur Chun Feidhme C(2022) 2775 final ón gCoimisiún an 26 Aibreán 2022.

532 Féach Airteagal 3 de gach ceann de na cinntí a chonspóidtear.

chonspóidtear agus ní chumhdaítear leis iompar a tharla roimh an dáta a tháinig na cinntí a chonspóidtear i bhfeidhm, ach iompar a tharla tar éis an dáta sin amháin.

Ar an dara dul síos, maidir le pléadáil dlí an iarratasóra bunaithe ar earráid mheasúnaithe, ar dá réir nár chuir an Coimisiún, ar an gcéad dul síos, leasanna an iarratasóra san áireamh, ach leasanna na Baincéireachta Clearstream amháin, chinn an Chúirt nach raibh sé de cheangal ar an gCoimisiún na leasanna sin a chur san áireamh. Tugann sé faoi deara go 533 bhforáiltear le Rialachán Uimh. 2271/96 go bhfuil deonú údaraithe chun na dlíthe atá i gceangal leis a chomhlíonadh faoi réir an choinníll go ndéanfadh neamhchomhlíonadh na ndlíthe sin dochar tromchúiseach do leasanna an duine a bhfuil an t-údarú á lorg aige nó do leasanna an Aontais Eorpaigh, ach nach dtagraítear san fhoráil sin do leasanna tríú páirtithe a chumhdaítear le bearta sriantacha an tríú tír. Rinne an Chúirt an cinneadh céanna maidir leis na critéir neamhcharnacha, a leagtar amach i Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101, nach mór don Choimisiún 534 a chur san áireamh agus iarratas ar údarú á mheasúnú aige. Ina theannta sin, ní thagraíonn aon cheann de na critéir atá i gceist do leasanna tríú páirtithe a chothromú le leasanna an iarratasóra nó leasanna an Aontais Eorpaigh. Ina theannta sin, fiú má chumhdaítear an tríú páirtí dá dtagraítear sna bearta sriantacha le Rialachán Uimh. 2271/96 535 agus, dá bhrí sin, má thagann sé faoi raon feidhme forálacha áirithe den Rialachán sin, ní fhéadfadh a bheith mar thoradh air sin, i gcomhthéacs chur i bhfeidhm na heisceachta dá bhforáiltear sa dara mír d'Airteagal 5 den Rialachán sin, leasanna seachas na leasanna dá bhforáiltear leis an Rialachán sin a chur san áireamh. Maidir le hargóint an iarratasóra, sa dara háit, nár chuir an Coimisiún san áireamh an fhéidearthacht dul i muinín roghanna eile nach bhfuil chomh trom céanna nó an fhéidearthacht atá ag an iarratasóir cúiteamh a éileamh, tugann an Chúirt dá haire 536 nach bhforchuirtear oibleagáidí den sórt sin ar an gCoimisiún le Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101. Is é atá i gceist le measúnú an Choimisiúin a fháil amach an gceadaítear leis an bhfianaise a chuir an t-iarratasóir isteach, i bhfianaise na gcritéar a leagtar síos le Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101537, i gcás neamhchomhlíonadh na ndlíthe a ghabhann leis, go ndéanfaí damáiste tromchúiseach do leasanna an iarratasóra nó an Aontais Eorpaigh, de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 2271/96. Dá bhrí sin, i gcás ina gcinneann an Coimisiún go bhfuil dóthain fianaise ann gur tharla damáiste tromchúiseach do na leasanna sin, ní cheanglaítear air, dá bhrí sin, scrúdú a dhéanamh an bhfuil roghanna eile seachas údarú ann.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an bpléadáil dlí a bhaineann le sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil, measann an Chúirt gur roghnaigh reachtas an Aontais córas a bhunú nach gcuirfear leasanna tríú páirtithe dá dtagraítear sna bearta sriantacha san áireamh, agus nach mbeidh na tríú páirtithe sin rannpháirteach sa nós imeachta faoin dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 2271/96. Trí chinneadh a ghlacadh faoin airteagal sin, comhlíontar na cuspóirí leasa ghinearálta maidir le leasanna an Aontais Eorpaigh nó daoine atá ag feidhmiú ceart faoi chóras Chonradh FEU a chosaint ar an damáiste tromchúiseach a d'fhéadfadh a bheith ann mar thoradh ar neamhchomhlíonadh na ndlíthe atá i gceangal leis an rialachán.

---

533 Féach an dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 2271/96.

534 Féach Airteagal 4 de Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101.

535 Féach Airteagal 11 de Rialachán Uimh. 2271/96.

536 Féach Airteagal 3 de Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101.

537 Féach Airteagal 4 de Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101.

Sa chomhthéacs sin, ní hamháin go bhfuil feidhmiú an chirt chun éisteacht a fháil ag na tríú páirtithe a ndírítear orthu leis an nós imeachta i dtrácht i gcomhréir leis na cuspóirí leasa ghinearálta atá á saothrú leis an reachtaíocht sin, ach tá baol ann freisin go gcuirfí i mbaol baint amach na gcuspóirí sin trí scaipeadh neamhrialaithe faisnéise a d'fhéadfaí a chur ar a súile d'údaráis an tríú tír a d'achtaigh na dlíthe a bhí i gceangal leis an rialachán. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh na húdaráis sin a bheith ar an eolas go bhfuil duine ag lorg údarú agus go bhféadfadh sé nach gcomhlíonfadh an duine sin, mar thoradh air sin, reachtaíocht sheach-chríochach an tríú tír atá i gceist, rud a d'fhágfadh go mbeadh rioscaí ann ó thaobh imscrúduithe agus smachtbhannaí i gcoinne an duine sin agus, dá bhrí sin, go bhféadfadh sé díobháil a dhéanamh do leasanna an duine sin agus, de réir mar a bheidh, don Aontas Eorpach.

Thairis sin, ní áirítear aon fhachtóir a bhaineann go dlúth le himthosca pearsanta tríú páirtithe den sórt sin go díreach i measc na dtosca nach mór a áireamh in iarratas ar údarú 538 nó i measc na gcritéar a chuirfidh an Coimisiún san áireamh agus iarratas den sórt sin á mheasúnú aige. 539Dá bhrí sin, sa chóras a bunaíodh le Rialachán Uimh. 2271/96, is cosúil nach bhfuil na tríú páirtithe a bhfuil na bearta sriantacha dírithe orthu in ann brath os comhair an Choimisiúin ar earráidí ná ar thosca a bhaineann lena gcúinsí pearsanta. Dá bhrí sin, ní cosúil go bhfuil teorannú ar cheart éisteachta tríú páirtithe a bhfuil bearta sriantacha dírithe orthu i gcomhthéacs nós imeachta den sórt sin, ag féachaint don chreat dlíthiúil ábhartha agus do na cuspóirí a shaothraítear leis an gcreat sin, díréireach agus nach n-urramaíonn sé ábhar bunriachtanach an chirt sin. Dá bhrí sin, in imthosca sonracha an cháis seo, tá bonn cirt leis an gceart chun éisteacht a fháil a theorannú, de réir bhrí an chásdlí, agus go bhfuil sé riachtanach agus comhréireach ag féachaint do na cuspóirí arna saothrú le Rialachán Uimh. 2271/96 agus, go háirithe, leis an dara mír d'Airteagal 5 de. Dá bhrí sin, níor ghá don Choimisiún éisteacht a thabhairt don iarratasóir i gcomhthéacs an nós imeachta as ar tháinig glacadh na gcinntí atá á gconspóid.

Thairis sin, mhaígh an t-iarratasóir gur cheart don Choimisiún, chun a cheart éisteacht a fháil a chomhlíonadh, an chuid oibríochtúil de na cinntí a chonspóidtear a fhoilsiú ar a laghad. Níl aon bhonn ann, áfach, ar féidir a fháil amach go bhfuil oibleagáid den sórt sin ar an gCoimisiún a fhoilsiú. Ar an gcéad dul síos, níl aon bhunús dlí ag an oibleagáid líomhnaithe sin in aon fhoráil ábhartha; ar an dara dul síos, ní féidir le foilsiú na gcinntí a chonspóidtear tar éis a nglactha difear a dhéanamh d'fheidhmiú aon chirt atá ag an iarratasóir éisteacht a fháil sa nós imeachta riaracháin. Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt d'argóint an iarratasóra, ar na cúiseanna céanna, gur cheart don Choimisiún, mar mhalairt air sin, na cinntí atá á gconspóid a chur in iúl dó tar éis a nglactha. I bhfianaise a bhfuil thuas, ní féidir a mheas, dá bhrí sin, gur sháraigh an Coimisiún ceart an iarratasóra éisteacht a fháil toisc nár fhoilsigh sé na cinntí atá á gconspóid nó nár chuir sé in iúl don iarratasóir iad.

---

538 De réir bhrí Airteagal 3(2) de Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101: 'áireofar sna hiarratais ainm agus sonraí teagmhála na n-iarratasóirí, léireofar iontu forálacha beachta na reachtaíochta seach-chríochaí liostaithe nó an ghníomhaíocht ina dhiaidh sin atá i gceist, agus tabharfar tuairisc ar raon feidhme an údaraithe atá á iarraidh agus ar an damáiste arbh é neamhchomhlíonadh ba chúis leis.'

539 De réir bhrí na gcritéar dá bhforáiltear in Airteagal 4 de Rialachán Cur Chun Feidhme 2018/1101, arb é is cuspóir dó a mheas an ndéanfaí damáiste tromchúiseach do na leasanna faoi chosaint dá dtagraítear sa dara mír d'Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 2271/96.

X. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta [540]

Breithiúnas an 22 Samhain 2023, *Del Valle Ruíz agus páirtithe eile* v *CRU* (T-302/20, T-303/20 agus T-307/20, EU:T:2023:735)

(Aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Aontas baincéireachta – Sásra Réitigh Aonair le haghaidh institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta áirithe (SRA) – Réiteach Banco Popular Español – Cinneadh BRA lena ndiúltaítear damáistí a bhronnadh ar scairsealbhóirí agus ar chreidiúnaithe a mbaineann na bearta réitigh leo – Ceart maoine – An ceart chun éisteacht a fháil – An ceart chun leigheas éifeachtach a fháil – Luacháil na difríochta cóireála – Neamhspleáchas an mheastóra)

Breithiúnas an 22 Samhain 2023, *Molina Fernández* v *CRU* (T-304/20, EU:T:2023:734)

(Aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Aontas baincéireachta – Sásra Réitigh Aonair le haghaidh institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta áirithe (SRA) – Réiteach Banco Popular Español – Cinneadh BRA lena ndiúltaítear damáistí a bhronnadh ar scairsealbhóirí agus ar chreidiúnaithe a mbaineann na bearta réitigh leo – Luacháil na difríochta cóireála – Neamhspleáchas an mheastóra)

Breithiúnas an 22 Samhain 2023, *ACMO agus páirtithe eile* v *CRU* (T-330/20, EU:T:2023:733)

(Aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Aontas baincéireachta – Sásra Aonair Réitigh le haghaidh Institiúidí Creidmheasa agus Gnólachtaí Infheistíochta Áirithe (SRA) – Rún Banco Popular Español – Cinneadh BRA ag diúltú cúiteamh a dheonú do scairshealbhóirí agus creidiúnaithe a ndéanann na bearta réitigh difear dóibh – Luacháil na difríochta i gcóireáil – Neamhspleáchas an mheastóra)

Sna Cásanna Uamtha T-302/20, T-303/20 agus-T 307/20 agus i gCás-T 304/20, is daoine nádúrtha agus dlítheanacha iad na hiarratasóirí ar scairshealbhóirí iad in Banco Popular Español, SA ('Banco Popular') sular glacadh scéim réitigh i leith Banco Popular. I gCás T-330/20, ar an taobh eile, is cistí infheistíochta iad na hiarratasóirí a bhí, sular glacadh an scéim sin, faoi úinéireacht ionstraimí caipitil, cé is moite de cheann de na hiarratasóirí, a tháinig i gcomharbas ar chearta eintitis a raibh bannaí Banco Popular ina sheilbh aige.

An 7 Meitheamh 2017, ghlac Seisiún Feidhmiúcháin an Bhoird Réitigh Aonair (BRA), ar bhonn Rialachán Uimh. 806/2014, scéim [541] réitigh i leith Banco Popular, [542] a d'fhormhuinigh an Coimisiún Eorpach an lá céanna. [543]

---

540 Résumé commun pour les affaires Del Valle Ruíz e.a./CRU (T-302/20, T-303/20 et T-307/20), Molina Fernández/CRU (T-304/20) et ACMO e.a./CRU (T-330/20).

541 Rialachán (AE) Uimh. 806/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2014 lena mbunaítear rialacha aonfhoirmeacha agus nós imeachta aonfhoirmeach maidir le réiteach institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta áirithe faoi chuimsiú Sásra Réitigh Aonair agus Ciste Réitigh Aonair agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010 (IO 2014 L 225, lch. 1).

542 Cinneadh SRB/EES/2017/08 maidir le scéim réitigh a ghlacadh i ndáil le Banco Popular ('an scéim réitigh').

Sular glacadh an scéim sin, bhí Deloitte Reviseurs d'Entreprises mar luachálaí ('an Luachóir') rannpháirteach in Deloitte Reviseurs d'fhonn Banco Popular a luacháil, mar ullmhúchán do réiteach féideartha, agus luacháil ar an difríocht sa láimhseáil, tar éis réiteach féideartha. An 6 Meitheamh 2017, chuir an Luachóir luacháil ('Luacháil 2') faoi bhráid BRA, arbh é an cuspóir a bhí léi luach shócmhainní agus dhliteanais Banco Popular a mheas, meastóireacht a sholáthar ar an gcóir a chuirfí ar na scairshealbhóirí agus ar na creidiúnaithe dá rachadh Banco Popular i mbun gnáthimeachtaí dócmhainneachta, agus faisnéis a chur ar fáil don chinneadh atá le glacadh maidir leis na scaireanna agus na hionstraimí úinéireachta atá le haistriú agus do thuiscint BRA ar a bhfuil i gceist le téarmaí tráchtála chun críocha na huirlise gnó a dhíol. De réir na scéime réitigh, ós rud [544] é gur comhlíonadh na coinníollacha riachtanacha, chinn BRA Banco Popular a chur faoi réiteach. Tar éis próiseas díolacháin oscailte agus trédhearcach a reáchtáil údarás réitigh na Spáinne, aistríodh an Ciste um Athstruchtúrú Oirdiúil Banc (FROB), scaireanna nua Banco Popular go Banco Santander SA.

Tar éis ghlacadh na scéime réitigh, chuir an Luachóir luacháil na difríochta sa láimhseáil [545] ('Luacháil 3') faoi bhráid BRA, lena bhféachtar lena chinneadh an gcuirfí cóir níos fearr ar na scairshealbhóirí agus ar na creidiúnaithe a ndéantar difear dóibh dá rachadh Banco Popular i mbun gnáthimeachtaí dócmhainneachta ná an láimhseáil a fuair siad mar thoradh ar an réiteach. Rinneadh an luacháil sin i gcomhthéacs leachtaithe, i gcomhréir le dlí na Spáinne, tráth a glacadh an scéim réitigh. D'áitigh an Luachóir go mbeadh leachtú neamhphleanáilte mar thoradh ar ghnáthimeachtaí dócmhainneachta a thionscnamh. Thángthas ar an gconclúid nach mbeifí ag súil le haon téarnamh faoi imeachtaí den sórt sin agus, dá bhrí sin, nach raibh aon difríocht sa chaoi a gcaitear leo i gcomparáid leis an gcóir a d'eascair as an ngníomhaíocht réitigh.

Ina dhiaidh sin, d'fhonn a bheith in ann cinneadh críochnaitheach a dhéanamh i dtaobh ar cheart cúiteamh ón gCiste Réitigh Aonair a dheonú do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe dá ndéantar difear, d'iarr [546] BRA orthu a spéis a chur in iúl i bhfeidhmiú a gceart chun éisteacht a fháil i ndáil leis an réamhchinneadh i ndáil leis sin, [547] inar tháinig sé ar an gconclúid, i bhfianaise Luacháil 3,

---

543 Cinneadh (AE) 2017/1246 ón gCoimisiún lena bhformhuinítear an scéim réitigh le haghaidh Banco Popular Español (IO 2017 L 178, lch. 15).

544 Faoi Airteagal 18(1) de Rialachán Uimh. 806/2014.

545 Faoi Airteagal 20(16) go (18) de Rialachán Uimh. 806/2014.

546 Faoi Airteagal 76(1)(e) de Rialachán Uimh. 806/2014.

547 Réamhchinneadh ó BRA i dtaobh an gá cúiteamh a dheonú do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe a bhfuil na gníomhaíochtaí réitigh a bhaineann le Banco Popular curtha i gcrích ina leith agus an próiseas maidir leis an gceart éisteacht a fháil a sheoladh (SRB/EES/2018/132) ('an réamhchinneadh').

nach raibh sé de cheangal orthu cúiteamh a íoc leo. Rinneadh an próiseas maidir leis an gceart éisteacht a fháil in dhá chéim i ndiaidh a chéile, eadhon an chéim chlárúcháin, inar iarradh ar na scairshealbhóirí agus ar na creidiúnaithe dá ndéantar difear a spéis a léiriú i bhfeidhmiú a gceart chun éisteacht a fháil, agus ansin i gcéim an chomhairliúcháin, ar lena linn a bhí na daoine dá ndéantar difear in ann a mbarúlacha a chur isteach maidir leis an réamhchinneadh, ar lena linn a cuireadh an leagan neamhrúnda de Luacháil 3 i gceangal leis.

Ag deireadh na céime comhairliúcháin, scrúdaigh BRA na barúlacha ábhartha agus fuair sé doiciméad soiléirithe ón Luachálaí inar dheimhnigh an Luachóir gur bailí fós an straitéis agus cásanna éagsúla leachtaithe hipitéiseacha a shonraítear i Luacháil 3, chomh maith leis na modheolaíochtaí a leanadh agus na hanailísí a úsáideadh.

An 17 Márta 2020, ghlac BRA Cinneadh SRB/EES/2020/52 lena gcinntear an gá cúiteamh a dheonú do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe a ndearnadh na gníomhaíochtaí réitigh a bhaineann le Banco Popular ina leith ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), inar mheas sé go raibh an Luachóir neamhspleách agus go raibh Luacháil 3 i gcomhréir leis an gcreat dlíthiúil is infheidhme agus go raibh sé sách réasúnaithe agus cuimsitheach. Chuir sé i láthair freisin na barúlacha a chuir na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe dá ndéantar difear isteach agus a measúnú, agus tháinig sé ar an gconclúid nach raibh aon difríocht idir an chaoi a gcaitear go hiarbhír leis na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe lena mbaineann agus an chóir a chuirfí orthu dá mbeadh Banco Popular faoi réir gnáthimeachtaí dócmhainneachta ar an dáta réitigh.

Lena breithiúnais, ina ndéanann sí na trí chaingean atá bunaithe ar Airteagal 263 CFAE a dhíbhe, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú den chéad uair ar iarratas ar chinneadh ó BRA a neamhniú maidir le cibé ar cheart cúiteamh a dheonú do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe dá ndéantar difear tar éis réiteach bainc. I ndáil leis sin, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta roinnt saincheisteanna nua a ardaíodh sna trí chaingean, go háirithe maidir le measúnú ar staid na scairshealbhóirí agus na gcreidiúnaithe dá ndéantar difear i gcás ina raibh Banco Popular tar éis dul i mbun gnáthimeachtaí dócmhainneachta, neamhspleáchas an Luachóra, an ceart chun éisteacht a fháil le linn na n-imeachtaí, an ceart chun leigheas éifeachtach a fháil agus an ceart chun maoine.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na gearáin go bhfuil an cinneadh atá á chonspóid neamhdhleathach maidir leis an scrúdú ar chóir níos fearr a chur ar iar-scairshealbhóirí Banco Popular faoi ghnáthimeachtaí dócmhainneachta.

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil sé soiléir ó fhorálacha Rialachán Uimh. 806/2014 go dtagraíonn [548] an tagairt don chóireáil a bheadh faighte ag scairshealbhóirí agus creidiúnaithe an eintitis dá rachadh an t-eintiteas sin i mbun gnáthimeachtaí dócmhainneachta dá gcóireáil hipitéiseach i gcás ina ndéanfaí an t-eintiteas sin a fhoirceannadh. Tugann sé faoi deara freisin gurb é [549] atá sa mhodheolaíocht chun luacháil a dhéanamh ar an láimhseáil sin a shainmhínítear i Rialachán Tarmligthe 2018/344 sócmhainní na hinstitiúide a réadú, agus, dá bhrí sin, foirceannadh, mar a shainmhínítear in Airteagal 3(1)(42) de Rialachán Uimh. 806/2014.

548 Faoi Airteagal 20(16) go (18) de Rialachán Uimh. 806/2014.

549 Rialachán Tarmligthe (AE) 2018/344 ón gCoimisiún an 14 Samhain 2017 lena bhforlíontar Treoir 2014/59/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le caighdeáin theicniúla rialála lena sonraítear na critéir a bhaineann leis na modheolaíochtaí chun luacháil a dhéanamh ar láimhseáil difríochta sa réiteach (IO 2018 L 67, lch. 3).

Ar an dara dul síos, chun an difríocht sa chóir a shuí, tá an chomparáid atá le déanamh idir an chaoi a gcaitear go hiarbhír leis na scairshealbhóirí agus leis na creidiúnaithe a ndéantar difear dóibh mar thoradh ar an réiteach agus an measúnú ar an gcás ina mbeidís dá mba rud é nach ndéanfaí an ghníomhaíocht réitigh, eadhon i gcás leachtú an eintitis.

Ar an tríú dul síos, measann an Chúirt, i gcomhthéacs an mheasúnaithe ar an difríocht sa chóir tar éis rún a chinn FROB, go bhforáiltear le dlí na Spáinne go mbeidh an cás frithfhíorasach bunaithe ar chás leachtaithe an eintitis, agus forálacha dhlí na Spáinne maidir le leachtú á gcur san áireamh. Baintear de thátal as nach mór an cinneadh maidir le difríocht sa láimhseáil a bheith bunaithe ar chás leachtaithe, agus dá bhrí sin nach mbeadh sé bunaithe ar chás gnóthais leantaigh nó ar chás inar tugadh comhaontú maidir le comhdhéanamh i gcrích leis na creidiúnaithe.

Ar an gceathrú dul síos, cuireann an Chúirt in iúl gur ghá an cás leachtaithe frithfhíorasach a bhí beartaithe i Luacháil 3 a shainiú i bhfianaise staid Banco Popular ar dháta an réitigh. Ar an dáta sin, ní raibh Banco Popular in ann leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach mar gheall ar a staid leachtachta, ar an measúnú go raibh ag cliseadh air nó ar dócha go gclisfidh air agus ar chúlghairm fhéideartha a cheadúnais baincéireachta, agus ar an gcúis sin, ní raibh comhaontú maidir le comhdhéanamh ná cás dócmhainneachta bunaithe ar thoimhde an ghnóthais leantaigh insamhlaithe.

Ar an gcaoi chéanna, diúltaíonn an Chúirt don argóint gur cheart díol na hinstitiúide ina hiomláine nó roinnte in aonaid ghnó a bheith curtha san áireamh i luacháil an Luachóra ar Banco Popular, ós rud é go dtugtar le tuiscint leis sin go leanfar le gníomhaíochtaí an ghnóthais. Dá bhrí sin, ní dhearna an Luachóir earráid trí úsáid a bhaint as modheolaíocht bunaithe ar chás leachtaithe agus ar dhíol sócmhainní aonair nó punanna sócmhainní aonair.

Ar an gcúigiú dul síos, níl an cinneadh a chonspóidtear curtha ó bhail ag aon earráidí follasacha measúnaithe maidir le cás leachtaithe uasta seacht mbliana a chur san áireamh – ag féachaint, go háirithe, don chuspóir leachtú a dhéanamh laistigh de thréimhse réasúnach ama agus do na héiginnteachtaí a eascraíonn as tréimhse leachtaithe fhada – nó maidir le luacháil na bpunann iasachtaí tuillmheacha agus neamhthuillmheacha, fochuideachtaí eastáit réadaigh Banco Popular agus na dteagmhais dhlíthiúla.

Sa dara háit, diúltaíonn an Chúirt an phléadáil ag líomhain nach raibh an Luachóir neamhspleách.

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire nach suitear le himthosca an cháis, ar thaobh amháin, go raibh tionchar ag an bhfíric go ndearna sé Luacháil 2 ar an Luachálaí agus, ar an taobh eile, go raibh sé ag teacht salach ar an argóint go bhféadfadh an Luachóir le réasún nach mbeadh sé oibiachtúil ná neamhchlaonta.

I Luacháil 3, tá an measúnú ar an difríocht sa chóireáil bunaithe ar láimhseáil iarbhír na scairshealbhóirí agus na gcreidiúnaithe a ndéantar difear dóibh mar thoradh ar an réiteach. Níor cuireadh luacháil shócmhainní agus dhliteanais Banco Popular sa chéad chuid de Luacháil 2 san áireamh i Luacháil 3 agus dá bhrí sin ní fhéadfadh sé tionchar a imirt ar an Luachálaí nuair a rinne sé Luacháil 3.

Ina theannta sin, bhí roinnt forchoimeádas i Luacháil 2 maidir le hiontaofacht an insamhlaithe cásanna leachtaithe. Dá réir sin, diúltaíonn an Chúirt don ghearán, mar iarracht chun a cháil ghairmiúil a chosaint, gur mheas an Luachóir é féin a bheith faoi cheangal ag torthaí Luacháil 2 nuair a rinne sé Luacháil 3.

Thairis sin, diúltaíonn an Chúirt don argóint go raibh dreasacht ag an Luachóir aon cheartú nó aon mhodhnú ar na torthaí atá i Luacháil 2 a sheachaint, ar an bhforas go bhfuil an argóint sin ag teacht salach ar na himthosca ina ndearnadh Luachálacha 2 agus 3. Rinneadh Luacháil 3 ar bhonn faisnéis níos mionsonraithe ná an fhaisnéis a bhí ar fáil don Luachóir tráth na Luachála 2. Ina theannta sin, a

luaithe a fuair sé Luacháil 2, cuireadh BRA ar an eolas go mbeadh ar an Luachóir Luacháil 3 a bhunú ar shonraí nua, agus dá bhrí sin an measúnú a rinneadh in ionsamhlú an cháis leachtaithe a mhodhnú. I Luacháil 3, ní hamháin gur dheimhnigh an Luachóir toradh an ionsamhlúcháin a leagtar amach i Luacháil 2. Thairis sin, ní leor gur tháinig an Luachóir ar an gconclúid chéanna chun a shuí gur mheas sé é féin a bheith faoi cheangal ag a mheasúnú i Luacháil 2 nuair a rinne sé Luacháil 3.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt don ghearán gur cheart do BRA luachálaí eile a cheapadh chun luacháil a dhéanamh trí úsáid a bhaint as modheolaíocht eile, toisc gur ghá an measúnú ar an gcaoi a gcaitear leis na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe dá ndéantar difear a dhéanamh ar bhonn cás leachtaithe. Ar an gcaoi chéanna, ní choisceann aon fhoráil de Rialachán Uimh. 806/2014 ná de Rialachán Tarmligthe 2016/1075 go sainráite ar an luachálaí céanna Luachálacha 2 agus 3 a dhéanamh.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na gearáin nach raibh an Luachóir neamhspleách mar gheall ar a naisc líomhnaithe le Banco Popular agus Banco Santander.

I ndáil leis sin, tugann sé faoi deara, ar an dáta a ceapadh an Luachóir mar luachálaí neamhspleách, nach raibh céannacht an cheannaitheora ar eolas, mar sin níorbh fhéidir na naisc idir an Luachóir agus Banco Santander a chur san áireamh, agus nach raibh an Luachóir ag soláthar seirbhísí iniúchóireachta a thuilleadh do Banco Santander.

Cuireann an Chúirt i bhfios go láidir, le linn an nós imeachta a bhaineann le réiteach Banco Popular, gur áirithigh BRA, mar a ceanglaíodh air a dhéanamh, gur chomhlíon an Luachóir ceanglais an neamhspleáchais agus, go háirithe, na ceanglais sin a bhaineann le heaspa coinbhleachta leasa a leagtar síos i Rialachán Tarmligthe 2016/1075. [550]

Dá bhrí sin, níor éirigh le BRA a chinneadh nach bhféadfadh na seirbhísí a sholáthair an Valuer do Banco Popular agus do Banco Santander araon tionchar a imirt ar bhreithiúnas an Luachtóra agus Luacháil 3 á déanamh aige, agus dá bhrí sin ní fhéadfadh sé a shuí go raibh leasanna ábhartha iarbhír nó féideartha i gcoiteann nó i gcoinbhleacht le Banco Popular nó Banco Santander.

Ar an gcaoi chéanna, ní chaitheann aon cheann de na hargóintí amhras ar mheasúnuithe BRA maidir le gan nasc a bheith ann idir, ar thaobh amháin, na seirbhísí iniúchóireachta agus na seirbhísí a bhaineann le comhtháthú Banco Popular arna soláthar ag an Luachóir le Banco Santander agus, ar an taobh eile, na heilimintí a bhaineann le Luacháil 3, nach mbaineann ach le luacháil Banco Popular agus ní le luacháil Banco Santander.

Thairis sin, ní mhíníonn na hiarratasóirí conas a d'fhéadfadh tionchar a bheith ag na seirbhísí sin arna soláthar ag an Luachálaí nó conas a d'fhéadfaí a mheas go réasúnta go raibh tionchar acu ar bhreithiúnas an Luachálaí agus Luacháil 3 á déanamh.

---

550 Faoi Airteagal 41 de Rialachán Tarmligthe (AE) 2016/1075 ón gCoimisiún an 23 Márta 2016 lena bhforlíontar Treoir 2014/59/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le caighdeáin theicniúla rialála lena sonraítear ábhar na bpleananna téarnaimh, na bpleananna réitigh agus na bpleananna réitigh grúpa, na híoschritéir nach mór don údarás inniúil a mheasúnú maidir le pleananna téarnaimh agus pleananna téarnaimh grúpa, na coinníollacha maidir le tacaíocht airgeadais grúpa, na ceanglais maidir le luachálaithe neamhspleácha, aitheantas conarthach na gcumhachtaí díluachála agus comhshó, nósanna imeachta agus inneachar na gceanglas maidir le fógra a thabhairt agus fógra maidir le fionraí agus feidhmiú oibríochtúil na gcoláistí réitigh (IO 2016 L 184, lch. 1).

Thairis sin, measann an Chúirt, d'fhonn cinneadh a dhéanamh gur cheart do BRA aird a thabhairt ar easpa oibiachtúlachta nó neamhchlaontachta dealraitheach ó thaobh an Luachtóra de mar gheall ar na naisc atá aige le Banco Santander, go mbeadh sé riachtanach a shuí go mbeadh an Luachóir i bhfabhar Banco Santander trí thíolacadh a dhéanamh, i Luacháil 3, nach mbeadh cóireáil níos fearr faighte ag na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe lena mbaineann faoi ghnáthimeachtaí dócmhainneachta. Ina theannta sin, fiú dá mba rud é gur chinn an Luachóir, i Luacháil 3, go gcaithfí níos fearr leis na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe lena mbaineann i gcás leachtú Banco Popular, is é an Ciste Réitigh Aonair, seachas Banco Santander, a íocann an cúiteamh a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh air.

Ina theannta sin, measann an Chúirt nach bhfuil aon tionchar ag toradh Luacháil 3 ar dhlíthiúlacht agus dlisteanacht an chinnidh Banco Popular a chur faoi rún ná ar thoradh an rúin sin, eadhon Banco Popular a dhíol le Banco Santander, agus nach féidir leis an toradh sin teidlíocht ar chúiteamh ó Banco Santander a dheonú do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe lena mbaineann.

Cinneann an Chúirt, a mhéid nach bhféadfadh Luacháil 3, is cuma cén toradh a bheadh air, difear a dhéanamh do staid Banco Santander, nach raibh an Luachóir in ann tús áite a thabhairt do Banco Santander. Dá réir sin, ní fhéadfaidh na naisc eatarthu a bheith ina gcúis le hamhras dlisteanach maidir le claontacht a d'fhéadfadh a bheith ann a bheith ann, nó maidir le heaspa oibiachtúlachta nó neamhchlaontachta ó thaobh an Luachálaí de. Ní imthoisc a bhí sna naisc sin a d'fhéadfadh amhras a chaitheamh ar neamhspleáchas an Luachálaí agus Luacháil 3 á déanamh aige nó í a cheapadh ag BRA mar luachálaí neamhspleách.

Sa tríú háit, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil ina líomhnaítear sárú ar cheart na scairshealbhóirí agus na gcreidiúnaithe éisteacht a fháil, go háirithe, a mhéid a chuir BRA ceangal orthu a mbarúlacha a chur isteach maidir le foirm.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, cuireann sí in iúl nach mór a áirithiú go n-urramófar an ceart chun éisteacht a fháil fiú i gcás nach bhfuil aon reachtaíocht ann lena bhforáiltear go sainráite d'fheidhmiú an chirt sin, agus nach leagtar síos le Rialachán Uimh. 806/2014 ná le Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') nós imeachta sonrach chun an ceart chun éisteacht a fháil a chur chun feidhme. Dá bhrí sin, maidir le cinneadh BRA foirm a úsáid chun barúlacha na scairshealbhóirí agus na gcreidiúnaithe dá ndéantar difear a bhailiú, bhí sé laistigh dá lamháil discréide maidir leis an nós imeachta sin a eagrú, chun ligean do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe dá ndéantar difear a gceart chun éisteacht a fháil a fheidhmiú, ar choinníoll go mbeidís in ann a gceart a fheidhmiú go héifeachtach.

Ar an dara dul síos, sa chás seo, tugann an Chúirt faoi deara go ndearna BRA scrúdú ar na barúlacha go léir a fuarthas agus gur mhínigh sí, sa chinneadh atá faoi chonspóid, cén fáth nach raibh barúlacha áirithe ábhartha chun an cinneadh atá á chonspóid a ghlacadh. Diúltaíonn an Chúirt don argóint ina líomhnaítear go ndearnadh sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil ar an bhforas gur dhiúltaigh BRA do bharúlacha neamhábhartha.

Ar an tríú dul síos, measann an Chúirt gur dréachtaíodh na ceisteanna ar an bhfoirm ar bhealach neodrach, i bhfoirm cur i láthair gairid ar an tsaincheist atá i gceist le tagairt do na codanna ábhartha den réamhchinneadh nó de Luacháil 3, ar tugadh cuireadh ina dhiaidh do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe a ndearnadh difear dóibh a mbarúlacha nó a dtuairimí a chur isteach maidir leis an tsaincheist sin.

Ar an gceathrú dul síos, diúltaíonn an Chúirt don argóint maidir le teorainn a chur le fad na bhfreagraí a d'fhéadfaí a chur isteach ar an bhfoirm, ar an bhforas gur ceist theoiriciúil amháin atá ann agus nach suítear leis an gcaighdeán dlíthiúil is gá, in éagmais teorannú den sórt sin, go bhféadfadh toradh an nós imeachta a bheith éagsúil.

Ar thaobh amháin, rinneadh scrúdú cúramach sa chinneadh atá faoi chonspóid ar na barúlacha a cuireadh isteach le linn an phróisis maidir leis an gceart chun éisteacht a fháil mar fhreagairt ar an bhfoirm agus thug siad ar an Luachóir an doiciméad soiléirithe a ghlacadh. Dá bhrí sin, cé go raibh fad na mbarúlacha teoranta, thug BRA agus an Luachóir freagraí mionsonraithe ar na barúlacha sin.

Ar an taobh eile, ní thugann na hiarratasóirí le fios cé na barúlacha, seachas iad sin a cuireadh isteach agus ar fhreagair BRA agus an Luachóir dóibh, ar cuireadh cosc orthu a dhéanamh mar gheall ar fhad na foirme. Ina theannta sin, ní shonraíonn siad cé na doiciméid ba mhian leo a chur i gceangal leis an bhfoirm.

Sa cheathrú háit, diúltaíonn an Chúirt mar neamhéifeachtach an phléadáil ag líomhain go bhfuil bunús Luacháil 3 ar staid airgeadais Banco Popular mícheart nuair a cuireadh faoi réiteach é.

Meabhraíonn sé gur ghá an measúnú ar an difríocht sa chóir a dhéanamh tráth a glacadh an scéim réitigh. Mar sin féin, baineann tuarascáil shaineolach Bhanc na Spáinne an 8 Aibreán 2019, ar a bhfuil na hiarratasóirí ag brath agus ar iarradh a dtáirgeadh mar bheart fiosrúcháin, le himeachtaí roimh réiteach Banco Popular, nach raibh ábhartha chun críocha Luacháil 3.

Sa chúigiú háit, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil ina líomhnaítear gur tharmlig BRA go míchuí chuig an Valuer na cumhachtaí cinnteoireachta a thugtar dó le Rialachán Uimh. 806/2014.

Ar an gcéad dul síos, tar éis di a chinneadh nach ndéanann na hiarratasóirí pléadáil neamhdhleathachta i ndáil le Rialachán Uimh. 806/2014, ná a mhaíomh gur fheidhmigh BRA cumhacht lánroghnach nó nach bhfuil a chumhachtaí feidhmiúcháin sainithe go soiléir sa rialachán sin, nó gur sháraigh BRA Rialachán Uimh. 806/2014 trí na cumhachtaí a thugtar dó leis an rialachán sin a shárú, measann an Chúirt nach féidir leis na hargóintí a cháineann BRA as cumhacht chinnteoireachta a thabhairt don Luachóir sárú ar na prionsabail a bhaineann le tarmligean na gcumhachtaí a shuí.

Ar an dara dul síos, cuireann an Chúirt in iúl gur ghlac BRA, seachas an Luachóir, an cinneadh gan cúiteamh a dheonú do na scairshealbhóirí agus do na creidiúnaithe dá ndéantar difear.

Thairis sin, de bhun Rialachán Uimh. 806/2014, ba é luachálaí neamhspleách seachas BRA féin a dhéanfadh measúnú ar na gnéithe eacnamaíocha agus teicniúla de luacháil na cóireála a gheobhadh na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe dá ndéanfaí difear dá mbeadh Banco Popular faoi réir gnáthimeachtaí dócmhainneachta. Dá bhrí sin, ní féidir an fíoras gur chuir BRA de chúram ar an Luachóir Luacháil 3 a dhéanamh a fhorléiriú mar tharmligean ar a chumhacht chun an cinneadh a ghlacadh.

Ar an tríú dul síos, a mhéid a bhaineann le forálacha Rialachán Uimh. 806/2014, ní féidir an fíoras gur fhormheas BRA conclúidí Luacháil 3 a léirmhíniú mar mhainneachtain ag BRA faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh na gceanglas nach mór don luachálaí neamhspleách a chomhlíonadh agus an luacháil á déanamh aige. Ina theannta sin, is léir ó inneachar an chinnidh atá faoi chonspóid nach amháin go ndearna BRA achoimre ar Luacháil 3 agus ar an doiciméad soiléirithe, ach scrúdaigh sé an raibh siad fós bailí i bhfianaise na mbarúlacha a thug na scairshealbhóirí agus na creidiúnaithe lena mbaineann.

Sa séú háit, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil ina líomhnaítear gur sáraíodh an ceart chun leigheas éifeachtach a fháil.

Maidir le neamhnochtadh faisnéise áirithe sa leagan neamhrúnda de Luacháil 3 atá i gceangal leis an réamhchinneadh, tugann an Chúirt faoi deara nach bhfuil an fhaisnéis folaithe a bhaineann le forálacha maidir le teagmhais dhlíthiúla a leagtar amach i Luacháil 3 cumhdaithe ag rúndacht ghairmiúil agus go raibh sé rúnda. Ní chonspóidtear ach oiread go bhfuil sé d'oibleagáid ar BRA

faisnéis rúnda a chosaint. [551]Ina theannta sin, ní chuireann na hiarratasóirí in iúl go bhfuil gá leis an bhfaisnéis atá folaithe chun an cinneadh atá á chonspóid a thuiscint nó chun a gceart chun leigheas breithiúnach éifeachtach a fheidhmiú.

Sa seachtú háit, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil ina líomhnaítear gur sáraíodh an ceart chun maoine.

Cuireann an Chúirt in iúl go mbunaítear le Rialachán Uimh. 806/2014 sásra chun cúiteamh cothrom a áirithiú do scairshealbhóirí nó do chreidiúnaithe an eintitis faoi réiteach, i gcomhréir le ceanglais Airteagal 17(1) den Chairt.

Sa chás seo, ar theip air a shuíomh go ndearna BRA earráid shoiléir mheasúnaithe nuair a chinn sé, ar bhonn Luacháil 3, nach gcaithfí ar bhealach níos fearr le scairshealbhóirí agus creidiúnaithe Banco Popular faoi ghnáthimeachtaí dócmhainneachta ná mar a chaithfí leo sa réiteach, níor léirigh na hiarratasóirí go sáraíonn an cinneadh a chonspóidtear a gceart chun maoine.

Thairis sin, ní féidir a áitiú go bailí gur sháraigh BRA Airteagal 17 den Chairt, a mhéid a ríomhadh méid an chúitimh faoin bprionsabal nach bhfuil creidiúnaí ar bith níos measa as ar bhonn an cháis is measa do na scairshealbhóirí, eadhon imeachtaí chun Banco Popular a leachtú. Comhlíonann cur i bhfeidhm cás leachtaithe frithfhíorasach na forálacha is infheidhme.

551 Faoi Airteagal 88(5) de Rialachán Uimh. 806/2014.

XI. Soláthar poiblí agus institiúidí an Aontais

Breithiúnas an 26 Aibreán 2023, *OHB System* v *an Coimisiún* (T-54/21, EU:T:2023:210)

(Conarthaí seirbhíse poiblí – Nós imeachta tairisceana – Idirphlé iomaíoch – Soláthar idir-satailítí Galileo – Diúltú do thairiscint ag tairgeoir – Critéir eisiaimh – Mí-iompar gairmiúil tromchúiseach ag tairgeoir – Easpa breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach – Cás a thabhairt os comhair an chomhlachta dá dtagraítear in Airteagal 143 den Rialachán Airgeadais – Cóir chomhionann – Tairiscint thar a bheith íseal – Earráid fhollasach measúnaithe)

Le fógra conartha an 15 Bealtaine 2018, rinne Gníomhaireacht Spáis 552 na hEorpa (GSE), ag gníomhú di in ainm agus thar ceann an Choimisiúin, nós imeachta tairisceana a sheoladh chun satailítí trasdula a sholáthar i gcomhthéacs chlár Galileo, arb é is aidhm dó córas Eorpach loingseoireachta agus suite satailíte a chur chun feidhme agus a shaothrú chun críoch sibhialta. Cuireadh tús leis an nós imeachta sin i bhfoirm idirphlé iomaíoch, ós rud é gur shainaithin an Coimisiún a riachtanais cheana féin agus gur shainigh sé a riachtanais ach níor chinn sé go fóill na modhanna sonracha is iomchuí chun na riachtanais sin a chomhlíonadh. Bhí ESA freagrach as an nós imeachta tairisceana a eagrú, agus is é an Coimisiún a d'fhan ina údarás conarthach. Cinneadh553 go bhféadfaí beirt thairgeoirí ar éirigh leo a roghnú agus go mbeadh dámhachtain an chonartha bunaithe ar an tairiscint is buntáistí go heacnamaíoch.

Ag deireadh na chéad chéime den idirphlé iomaíoch, inar iarradh iarraidh ar rannpháirtíocht a chur isteach, roghnaigh ESA triúr tairgeoirí, eadhon OHB System AG (an t-iarratasóir), Airbus Defence and Space GmbH (ADS), agus Thales Alenia Space Italia (TASI). Tar éis an dara céim, a raibh sé d'aidhm aici na modhanna iomchuí a shainaithint agus a chinneadh chun freastal ar riachtanais an údaráis chonarthaigh, agus an tríú céim, ar iarr ESA ar na tairgeoirí a 'thairiscint deiridh' a thíolacadh lena linn, rinne bord meastóireachta meastóireacht ar na tairiscintí deiridh sin (tairiscintí) a chuir a thorthaí i láthair i dtuarascáil mheastóireachta. Ar bhonn na tuarascála sin, chinn an Coimisiún gan glacadh le tairiscint an iarratasóra ná leis an gcinneadh an conradh a dhámhachtain do TASI agus ADS (le chéile, 'na cinntí a chonspóidtear'), a cuireadh in iúl don iarratasóir i litir dar dáta an 19 Eanáir 2021.

Sular glacadh na cinntí atá á gconspóid, chuir an t-iarratasóir in iúl don Choimisiún agus do GES, i litir dar dáta an 23 Nollaig 2020, go raibh duine d'iarfhostaithe an iarratasóra (a iar-Phríomhoifigeach Oibriúcháin), a raibh rochtain fhairsing acu ar shonraí tionscadail agus a bhí rannpháirteach in ullmhú a thairisceana, fostaithe ag ADS i mí na Nollag 2019. Mhaígh an t-iarratasóir go raibh tásca ann go bhfuair an t-iarfhostaí sin faisnéis íogair agus gur tionscnaíodh imscrúdú coiriúil náisiúnta tar éis gearán a rinne an t-iarfhostaí sin i gcoinne an dara ceann. Dá réir sin, d'iarr sé ar an gCoimisiún an t-idirphlé iomaíoch atá i gceist a chur ar fionraí, an t-ábhar a fhiosrú agus, más gá, ADS a eisiamh ón idirphlé sin. I litir dar dáta an 20 Eanáir 2021, chuir an Coimisiún in iúl don iarratasóir nach raibh

---

552 Fógra conartha a foilsíodh san Fhorlíonadh d' *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh an* 15 Bealtaine 2018 (IO 2018/S 091-206089).

553 Faoi Airteagal 15(1) de Rialachán (AE) Uimh. 1285/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2013 maidir le cur chun feidhme agus saothrú córas Eorpach um loingseoireacht satailíte agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 876/2002 ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 683/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO 2013 L 347, lch. 1), bhí comhaontú tarmligin tugtha i gcrích ag an gCoimisiún le GES le haghaidh chéim imlonnaithe chlár Galileo.

forais leordhóthanacha ann le fionraí den sórt sin agus, ós rud é go raibh na líomhaintí faoi réir imscrúdú ag na húdaráis náisiúnta, in éagmais breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach maidir leis na líomhaintí sin, nach raibh aon fhoras ann ADS a eisiamh ón idirphlé iomaíoch atá i gceist.

Agus caingean le haghaidh neamhniú á héisteacht aici – a dhéanann sí a dhíbhe ina hiomláine – i gcoinne na gcinntí atá á gconspóid, tugann an Chúirt Ghinearálta, go háirithe, mínithe maidir le (i) cur i bhfeidhm na gcritéar chun tairgeoir a eisiamh agus (ii) an t-ábhar a chur faoi bhráid painéil de bhun Rialachán Airgeadais 2018. 554Déanann sé amhlaidh freisin maidir leis an oibleagáid comhdhéanamh tairisceana a mheastar a bheith thar a bheith íseal agus uathriail an chinnidh dámhachtana a sheiceáil i gcásanna nach bhformhuiníonn an t-údarás conarthach ach an réasúnú a leagtar amach sa tuarascáil mheastóireachta.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt don ghearán bunaithe ar shárú líomhnaithe ar na critéir chun tairgeoir a eisiamh, rud a leagtar síos le Rialachán Airgeadais 2018.

Sula ndéanfaidh sé amhlaidh, meabhraíonn sé go bhfuil ar údarás conarthach tairgeoir a eisiamh ó bheith rannpháirteach i nós imeachta tairisceana i gcás ina bhfuil sé i gceann amháin nó níos mó de na staideanna a chomhfhreagraíonn do na trí chritéar eisiaimh a leagtar síos le Rialachán Airgeadais 2018.

Sa chás seo, má chinneann an Chúirt, in éagmais, tráth an idirphlé iomaíoch, breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach lena mbunaítear mí-iompar gairmiúil tromchúiseach ar thaobh an tairgeora lena mbaineann nó ar thaobh duine nádúrtha nó duine dhlítheanaigh a bhí ina chomhalta de chomhlacht riaracháin, bainistíochta nó maoirseachta an tairgeora sin, nó a raibh cumhachtaí ionadaíochta, cinnteoireachta nó rialaithe aige maidir leis an tairgeoir sin, níl an chéad dá chritéar infheidhme. De bhun an tríú critéar eisiaimh, arb é an t-aon chritéar é nach féidir a chur i bhfeidhm sa chás seo, in éagmais breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach, ní fhéadfaidh an t-údarás conarthach cinneadh a dhéanamh tairgeoir a eisiamh ó nós imeachta tairisceana ach amháin ar bhonn réamhaicmiú, 555 agus ní fhéadfaidh sé cinneadh a dhéanamh ach amháin tar éis dó moladh a fháil ón bpainéal dá dtagraítear in Airteagal 143 de Rialachán Airgeadais 2018, faoina suitear, i bhfianaise na bhfíoras agus na dtorthaí, go raibh mí-iompar gairmiúil tromchúiseach ann ó thaobh an tairgeora.

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt ar theip ar an gCoimisiún a oibleagáidí a chomhlíonadh, de shárú ar an tríú critéar eisiaimh, toisc nár cuireadh an t-ábhar faoi bhráid an phainéil sin sa chás seo.

I ndáil leis sin, tugann sí dá haire gurb é an bunchuspóir a bhaineann le hábhar a tharchur chuig painéal leasanna airgeadais an Aontais a chosaint, agus go mbaineann an réamhaicmiú dlí, nach bhfuil ach don phainéal amháin, le hiompar na dtairgeoirí iad féin ar dtús agus, ar an dara dul síos,

---

554 Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO 2018 L 193, lch. 1), agus go háirithe Airteagail 136 agus 145 de.

555 De réir bhrí Airteagal 136(2) de Rialachán Airgeadais 2018.

leis na fíorais nó na torthaí a suíodh, go bunúsach, i gcomhthéacs iniúchtaí nó imscrúduithe arna ndéanamh ag údaráis inniúla an Aontais Eorpaigh nó, i gcás inarb iomchuí, ag údaráis inniúla na mBallstát. Is é conclúid na Cúirte as sin nach mór don údarás conarthach an t-ábhar a tharchur chuig an bpainéal ach amháin nuair is fianaise iad na fíorais suite atá ar fáil dó, agus ní hamháin amhras, ar leor iad chun tacú le toimhde chiontachta ó thaobh an tairgeora de. Sa chás seo, áfach, cinneann sé, ar an gcéad dul síos, gurb í litir an 23 Nollaig 2020 an t-aon fhianaise amháin a bhí ar fáil don Choimisiún maidir le cás líomhnaithe d'iompar éagórach ar thaobh ADS. Ar an dara dul síos, ní fíorais ná torthaí a suíodh i gcomhthéacs iniúchtaí nó imscrúduithe arna ndéanamh ag údaráis inniúla an Aontais Eorpaigh nó ag na Ballstáit a bhí sna líomhaintí a rinne an t-iarratasóir sa litir sin. Ar an tríú dul síos, ní raibh aon fhianaise ag gabháil leis an litir sin a d'fhéadfadh tacú leis na líomhaintí a luaitear inti. Ar an gceathrú dul síos, níor bhain na gearáin a rinneadh le hiompar ADS ach le hiompraíocht líomhnaithe iarfhostaí an iarratasóra.

Is é conclúid na Cúirte as sin nach bhféadfaí na líomhaintí sin a mheas mar fhíorais ná mar chinntí a d'fhéadfadh a bheith ina bhfianaise leordhóthanach chun tacú le toimhde chiontachta ar thaobh ADS, lena dtugtar údar maith leis an ábhar a tharchur chuig an bpainéal.

Tar éis di teacht ar an gconclúid sin, faigheann an Chúirt amach ar ceanglaíodh ar an gCoimisiún, mar sin féin, na líomhaintí sin a fhiosrú. I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara gurb é an t-aon iompar amháin inar cúisíodh ADS duine d'iarfhostaithe an iarratasóra a fhostú, le linn an nós imeachta tairisceana atá i gceist. I bprionsabal, ní fianaise é sin ann féin ar iompraíocht a d'fhéadfadh a bheith ina mí-iompar tromchúiseach gairmiúil.

Mar an gcéanna, a mhéid a bhaineann le gearán an iarratasóra gur sháraigh a iarfhostaí rúndacht ghnó sa mhéid go bhfuair sé faisnéis íogair maidir leis an iarratasóir go neamhdhleathach, faisnéis ar dhócha go dtabharfadh sé buntáiste éagórach do ADS le linn an idirphlé iomaíoch atá i gceist, measann an Chúirt nach mbeadh sárú den sórt sin, in aon chás, ina fhianaise ar iompar ar thaobh ADS féin agus, dá bhrí sin, nach mbeadh sé in ann toimhde chiontachta a bhunú ar thaobh an ADS sin. Ina theannta sin, in éagmais argóintí nithiúla agus fianaise a chuir an t-iarratasóir ar fáil ina litir i mí na Nollag 2020, cinneann an Chúirt go raibh an líomhain maidir le faisnéis íogair a fháil ar dócha gur thug ADS buntáiste éagórach doiléir agus hipitéiseach, agus mar thoradh air sin ní féidir léi a bheith ina fianaise. Thairis sin, tugann an Chúirt dá haire gur fhág an t-iarfhostaí an t-iarratasóir go gairid tar éis tairiscint athbhreithnithe an iarratasóra a chur isteach i gcomhthéacs an dara céim den idirphlé iomaíoch, agus mar thoradh air sin nach raibh sé in ann, in aon chás, faisnéis a fháil maidir leis an idirphlé a bhí ar siúl idir an t-iarratasóir agus ÚME le linn an tríú céim nó le linn inneachar thairiscint deiridh an iarratasóra.

Dá bhrí sin, ós rud é nach raibh na líomhaintí atá i litir mhí na Nollag 2020 in ann fianaise leordhóthanach a chruthú chun toimhde chiontachta a bhunú ar thaobh ADS, rud a thug údar leis an ábhar a tharchur chuig an bpainéal, níor ceanglaíodh ar an gCoimisiún imscrúdú a dhéanamh i leith na líomhaintí sin.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt don ghearán ina líomhnaítear nár comhlíonadh oibleagáidí a bhaineann le scrúdú a dhéanamh ar thairiscintí atá thar a bheith íseal. Meabhraíonn sé, faoi fhorálacha Rialachán Airgeadais 2018, go dtarlaíonn an measúnú a rinne an t-údarás conarthach ar thairiscintí atá thar a bheith íseal, coincheap a ndéantar measúnú air i ndáil le comhdhéanamh na tairisceana agus an soláthar atá i gceist, in dhá chéim. 556Ar an gcéad dul síos, ní mór don údarás

---

556 Iarscríbhinn I, Caibidil 1, Roinn 2, pointe 23.1, an chéad mhír, agus pointe 23.2 de Rialachán Airgeadais 2018.

conarthach a mheas an bhfuil fianaise sna tairiscintí a cuireadh isteach ar dócha go spreagfaidh siad an t-amhras go bhféadfadh siad a bheith thar a bheith íseal. Is amhlaidh atá, go háirithe, má dhealraíonn sé go bhfuil éiginnteacht ann (i) go gcomhlíonann an tairiscint an reachtaíocht atá i bhfeidhm agus (ii) go n-áirítear sa phraghas atá beartaithe na costais go léir a bhaineann le gnéithe teicniúla na tairisceana. Is amhlaidh atá i gcás ina bhfuil an praghas atá beartaithe i bhfad níos ísle ná praghas tairiscintí eile nó an gnáthphraghas margaidh. Ar an dara dul síos, más ann d'fhianaise den sórt sin, ní mór don údarás conarthach comhdhéanamh na tairisceana a sheiceáil, agus deis a thabhairt don tairgeoir lena mbaineann bonn cirt a thabhairt lena praghas. Más rud é, d'ainneoin na mínithe a tugadh, go gcinneann an t-údarás conarthach go bhfuil an tairiscint thar a bheith íseal, ní mór dó an tairiscint sin a dhiúltú.

Sa chás sin, cinneann an Chúirt nach féidir leis an difríocht idir praghas tairisceana deiridh ADS agus praghas na dtairiscintí eile, ann féin, a bheith ina fianaise ar chineál thar a bheith íseal na tairisceana sin, i bhfianaise shainiúlachtaí an chonartha atá i gceist. Ar an gcéad dul síos, seoladh an nós imeachta tairisceana i bhfoirm idirphlé iomaíoch, ós rud é nár chinn an Coimisiún go fóill na modhanna sonracha chun freastal ar a riachtanais. Dá bhrí sin, bhí praghsanna na dtairiscintí ag brath ar na réitigh agus na modhanna teicniúla éagsúla a mhol gach tairgeoir. Ar an dara dul síos, leanann sé ó shaintréithe sonracha na satailítí atá i gceist nach earraí iad a bhfuil praghas caighdeánach nó praghas margaidh ann ina leith. Thairis sin, thar an difríocht sa phraghas, níor chuir an t-iarratasóir aon argóint nithiúil chun cinn mar thaca lena líomhain gur cheart go mbeadh tairiscint ADS thar a bheith íseal.

Cinneann an Chúirt nár suíodh go raibh fianaise ann a spreag amhras an Choimisiúin go bhféadfadh tairiscint ADS a bheith thar a bheith íseal. Dá bhrí sin, níor ceanglaíodh ar an gCoimisiún comhdhéanamh thairiscint ADS a sheiceáil chun a áirithiú nach raibh an tairiscint thar a bheith íseal.

Sa tríú háit, diúltaíonn an Chúirt don ghearán nár chomhlíon an Coimisiún a oibleagáid maidir le cinneadh neamhspleách a ghlacadh maidir le dámhachtain an chonartha, toisc nach ndearna sé ach na torthaí a leagtar amach sa tuarascáil mheastóireachta a dheimhniú.

Ar an gcéad dul síos, is fíor go bhfuil freagracht fhoriomlán ar an gCoimisiún as clár Galileo agus, as céim imlonnaithe an chláir sin, nach mór dó comhaontú tarmligin a thabhairt i gcrích le GES ina sonrófar cúraimí an chláir sin, go háirithe maidir le conarthaí a bhaineann leis an gcóras a dhámhachtain. Tá sé go beacht laistigh de chreat an chomhaontaithe tarmligin a tugadh i gcrích idir an Coimisiún agus GES go raibh an Coimisiún, ag gníomhú dó in ainm agus thar ceann an Choimisiúin, freagrach as an idirphlé iomaíoch atá i gceist a eagrú, cé gurbh é an Coimisiún an t-údarás conarthach i gcónaí. Mar sin féin, ní féidir leis an bhfreagracht as clár Galileo oibleagáidí an Choimisiúin mar údarás conarthach a athrú ná cur leo.

Ar an dara dul síos, i gcásanna inar cheap an t-údarás conarthach coiste meastóireachta, faoi Rialachán Airgeadais 2018, is faoin gcoiste sin atá sé meastóireacht a dhéanamh ar na tairiscintí ina thuarascáil mheastóireachta. Cé nach bhfuil an t-údarás conarthach faoi cheangal ag an tuarascáil sin, tá sé i dteideal brath air an conradh atá i gceist a dhámhachtain. Dá réir sin, ós rud é go raibh na cinntí a chonspóidtear réasúnaithe faoi threoir na tuarascála meastóireachta, agus gur thacaigh an Coimisiún le tuairim an bhoird meastóireachta atá freagrach as meastóireacht a dhéanamh ar na tairiscintí a cuireadh isteach, ní bhaineann sé sin ar bhealach ar bith ón bhfíoras gur glacadh na cinntí sin go neamhspleách.

Breithiúnas an 14 Meitheamh 2023, *Instituto Cervantes* v *an Coimisiún* (T-376/21, EU:T:2023:331)

(Conarthaí seirbhíse poiblí – Nós imeachta tairisceana – Seirbhísí oiliúna teanga a sholáthar d'institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh – Aicmiú tairgeora sa nós imeachta cascáide –

Oibleagáid cúiseanna a lua – Codanna den tairiscint a bhfuil rochtain orthu trí nasc hipirtéacs – Earráidí follasacha measúnaithe – Mí-úsáid cumhachtaí)

Le fógra conartha an 20 Samhain 2020, sheol an Coimisiún Eorpach glao oscailte ar thairiscintí a bhaineann le hoiliúint teanga d'institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh. Roinneadh an conradh ina ocht mbeart, lena n-áirítear Beart 3, dar teideal 'Teanga Foghlaim sa Spáinnis'. De réir na sonraíochtaí don nós imeachta tairisceana atá i gceist, dhéanfadh an t-údarás conarthach an conradh a dhámhachtain ar bhonn na tairisceana is buntáistí go heacnamaíoch. Sna rialacha maidir le tairiscintí a chur isteach, sna sonraíochtaí tairisceana, soláthraíodh, *inter alia*, gur ghá tairiscintí a chur isteach tríd an iarratas eSubmission.

An 19 Aibreán 2021, de bhun mholtaí an choiste meastóireachta, ghlac an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid. Dá réir sin, bhronn sé Lot 3 (an Spáinnis) den chonradh ar an gcéad áit ar an gcuibhreannas CLL Centre de Langues-Allingua ('an cuibhreannas LLL') agus sa dara háit ar an iarratasóir, Instituto Cervantes.

Sa nós imeachta tairisceana, chuir an t-iarratasóir doiciméid áirithe isteach trí ardán eSubmission inar léiríodh an togra teicniúil ar a dtugtar tuairisc ina thairiscint, agus nach raibh rochtain orthu ach trí naisc hipirtéacs a ionchorpraíodh sa tairiscint. San eangach meastóireachta tairisceana, chuir an Coimisiún in iúl don iarratasóir gur dhiúltaigh sé do na doiciméid sin agus nach ndearna sé meastóireacht orthu, ar an bhforas nach raibh siad i gcomhréir leis na sonraíochtaí tairisceana agus go raibh baol ann go bhféadfaí an tairiscint a mhodhnú trí bhíthin na nasc hipirtéacs sin tar éis an spriocdháta chun tairiscintí a chur isteach. Dá réir sin, chinn an Coimisiún go raibh na doiciméid nach raibh rochtain orthu ach trí na naisc hipirtéacs sin in easnamh.

Maidir le caingean le haghaidh neamhniú an chinnidh atá faoi chonspóid a éisteacht, rud atá díbhe aici ina hiomláine, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú maidir leis an gceist nua i dtaobh an bhféadfaidh tairgeoirí naisc hipirtéacs a úsáid chun doiciméid a chur isteach ar cuid dá dtairiscintí iad, i gcás nach ndearnadh foráil maidir leis an modh cumarsáide sin sna sonraíochtaí, agus maidir leis na hiarmhairtí a bhaineann le húsáid den sórt sin ag céim na meastóireachta ar na tairiscintí agus ar na pointí dámhachtana.

Cinntí na Cúirte

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na pléadálacha dlí ina líomhnaítear sárú ar an dualgas cúiseanna a lua.

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn sé don argóint go raibh sé dodhéanta na buntáistí coibhneasta a bhaineann leis an tairiscint rathúil a fháil amach. Measann sé, cé go bhfuil na meastóireachtaí ar roinnt de na fo-chritéir gonta, (i) gur féidir a fheiceáil go bhfuil roinnt gnéithe sa tairiscint ón gcuibhreannas FLL atá níos airde ná na gnéithe a bhaineann le tairiscint an iarratasóra; (II) go bhfuil caighdeán cáilíochta thairiscint an iarratasóra ar eolas, agus go bhfuil sé níos ísle; (III) ní mór a mheabhrú go gcuirtear an doiciméadacht neamhiomlán, a bhaineann le príomhchuid de chúrsa teanga, eadhon na cleachtaí, i láthair mar laige i dtairiscint an iarratasóra as ar eascair caillteanas pointí. Ar an gcaoi chéanna, ós rud é nach raibh an doiciméadacht neamhiomlán ar an aon easnamh amháin a thug údar le pointí a chailleadh sa mheastóireacht ar thairiscint an iarratasóra, diúltaíonn an Chúirt don argóint ina líomhnaítear earráid fhollasach measúnaithe a bhaineann le heaspa comhghaol comhleanúnach idir an measúnú sin agus an scór a dámhadh.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt an gearán a dhíbhe ag líomhain go raibh sé dodhéanta líon beacht na bpointí a asbhaineadh mar thoradh ar na doiciméid neamhiomlána a fháil amach. Measann sé nár suíodh leis na sonraíochtaí tairisceana ualú le haghaidh na gcomhpháirteanna éagsúla atá mar chuid den tuairisc ar gach fochritéar, toisc nár 'fho-chritéir' iad sin a raibh sé beartaithe meastóireacht ar leithligh a dhéanamh orthu ach go raibh siad tuairisciúil maidir le

hinneachar gach fochritéar. Dá réir sin, níor ghá ualú sonrach a chur le gach barúil dhearfach nó dhiúltach sa mheastóireacht, ach ina ionad sin a áirithiú go bhféadfadh an t-iarratasóir tuiscint a fháil ar na cúiseanna a thug ar an gCoimisiún a thairiscint a dhámhachtain an scór a tugadh do gach fochritrion, rud a bhí sé in ann a dhéanamh go deimhin. Measann an Chúirt gur léirigh an coiste meastóireachta buntáistí coibhneasta na tairisceana ar éirigh léi faoi gach fochritéar agus sa chás seo ní féidir a cheangal ar an gCoimisiún ualú sonrach a shannadh do gach barúil dhearfach nó dhiúltach a bhaineann leis na comhpháirteanna éagsúla laistigh den tuairisc ar gach fochrition.

Ar an dara dul síos, díbheann an Chúirt an phléadáil dlí ina líomhnaítear earráid fhollasach measúnaithe a eascraíonn as an nasc idir meastóireacht ar fho-chritéir áirithe agus an scór a bhronntar a bheith neamhréasúnach, díréireach agus neamh-thrédhearcach. Dá réir sin, maidir leis an líomhain gur sáraíodh prionsabal na trédhearcachta toisc nár léiríodh i ndoiciméid an chonartha an t-ualú sonrach a tugadh do chomhpháirt den chritéar a ndearna an doiciméadacht neamhiomlán difear di, tugann an Chúirt faoi deara nach raibh sa doiciméadacht neamhiomlán ach an t-easnamh amháin a thug údar leis na pointí a chailleadh. Dá bhrí sin, ní féidir tuairisc a thabhairt ar an asbhaint a bheith ar neamhréir go follasach leis na heasnaimh a sainaithníodh.

Thairis sin, is faoin lánrogha leathan atá ar fáil don Choimisiún a thagann an tábhacht shonrach a bhaineann le comhpháirt den tairiscint agus le bronnadh pointí le haghaidh gach fo-chritéar nó gach comhpháirte d'fhochritéar. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gCúirt athbhreithniú a dhéanamh ar an tábhacht, mar sin, a bhaineann le comhpháirteanna ar leith i ndáil le fo-chritéar, agus ní féidir léi ach athbhreithniú a dhéanamh ar cibé ar suíodh earráid shoiléir mheasúnaithe nó nár suíodh. Sa chás seo, níor léirigh an t-iarratasóir earráid shoiléir mheasúnaithe, ós rud é gur bhain an doiciméadacht neamhiomlán arna sainaithint ag an gCoimisiún le comhpháirt shuntasach de chúrsa teanga agus go bhféadfadh asbhaint pointí a bheith mar thoradh orthu go dlisteanach, cé nár léiríodh go follasach go bhfuil asbhaint pointí mícheart.

Sa tríú háit, déanann an Chúirt an tríú pléadáil a dhíbhe, ag líomhain earráid fhollasach measúnaithe mar thoradh ar eisiamh comhpháirteanna den tairiscint a raibh rochtain orthu trí nasc hipirtéacs.

De réir théarmaí na sonraíochtaí tairisceana, níor mhór an 'tairiscint' a uaslódáil go díreach chuig ardán eSubmission agus ní raibh ach doiciméid ar leanadh an próiseas sin ina leith mar chuid den tairiscint. I gcomhréir leis an gcuspóir atá á shaothrú trí bhíthin iarratas eSubmission, maidir le tíolacadh tairiscintí a éascú trí iarratas slán, ní raibh an t-iarratasóir i dteideal, dá bhrí sin, codanna áirithe dá thairiscint a chur isteach trí naisc hipirtéacs as a n-eascraíonn doiciméad a bhfuil rochtain air ar shuíomh gréasáin faoi rialú an tairgeora. Dá bhrí sin, ní féidir an Coimisiún a cháineadh toisc nach gcuireann sé san áireamh na doiciméid a fuarthas trí na naisc hipirtéacs atá i gceist.

Thairis sin, tugann an Chúirt dá haire gur féidir an prionsabal maidir le cóir chomhionann tairgeoirí a chomhlíonadh tríd an iarratas slán sin ós rud é go n-áirithíonn sé gur féidir leis an údarás conarthach rialú a choinneáil ar na doiciméid a chuirtear faoina bhráid. Dá bhrí sin, déanann sé gardaí i gcoinne aon riosca go ndéanfaí doiciméid a mhodhnú i gcás nach bhfuil rochtain orthu ach amháin trí nasc hipirtéacs agus, dá bhrí sin, nach ndearnadh iad a uaslódáil go díreach san fheidhmchlár eSubmission. Dá réir sin, measann an Chúirt go bhfuil tairgeoir réasúnta eolach a bhfuil gnáthchúram aige nó aici in ann, sa chomhthéacs sin, a fhios a bheith aige nach mór dó a thairiscint a chur isteach laistigh den sprioc-am a tugadh agus nach féidir leis an tairgeoir an tairiscint a mhodhnú a thuilleadh tar éis an sprioc-ama sin. Dá bhrí sin, ní féidir le tairgeoir den sórt sin tátal a bhaint as na sonraíochtaí tairisceana atá i gceist go bhfuil sé incheadaithe naisc hipirtéacs a áireamh ina thairiscint as a dtagann doiciméad a bhfuil rochtain air ar shuíomh gréasáin atá faoina rialú.

Thairis sin, ós rud é nár ceadaíodh don iarratasóir naisc hipirtéacs a áireamh ina thairiscint, ní raibh sé d'oibleagáid ar an gCoimisiún a fhíorú ar modhnaíodh na doiciméid i dtrácht ná glacadh leis na doiciméid sin. In aon chás, bhí na doiciméid sin ar shuíomh gréasáin faoi rialú an tairgeora agus

féachann an fhianaise a sholáthair an t-iarratasóir lena léiriú nár modhnaíodh na doiciméid atá i gceist, ní nárbh fhéidir iad a mhodhnú.

Ar deireadh, ní féidir go n-éireoidh leis an argóint lena líomhnaítear sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil toisc, cé nach mór tairgeoirí a chur i riocht inar féidir leo a dtuairimí a chur in iúl go héifeachtach maidir leis an bhfaisnéis ar a bhfuil sé beartaithe ag na húdaráis a gcinneadh a bhunú, go gcosnaítear an ceart sin tráth a dtíolacann siad a dtairiscintí, agus gur féidir le tairgeoirí soiléirithe a iarraidh faoi fhorálacha na sonraíochtaí tairisceana. Dá bhrí sin, ní mheastar gurb ionann aon chéim ina dhiaidh sin chun mínithe forlíontacha a thabhairt, tar éis meastóireacht a bheith déanta ar na tairiscintí, agus sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil.

Sa cheathrú háit, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil dlí ina líomhnaítear, go bunúsach, nár chomhlíon an Coimisiún a oibleagáid togra teicniúil an chuibhreannais don fhoghlaim ar feadh an tsaoil a chur i gcomparáid le togra teicniúil an iarratasóra. Go deimhin, níl aon rud ann a thugann le fios nár chomhlíon an Coimisiún an ceanglas maidir leis an tairiscint ‘is buntáistí go heacnamaíoch’ a shainaithint ar bhonn critéir oibiachtúla lena n-áirithítear comhlíonadh phrionsabail na trédhearcachta, an neamh-idirdhealaithe agus na córa comhionainne, d’fhonn comparáid oibiachtúil a áirithiú idir luach coibhneasta na dtairiscintí. Rinne an coiste meastóireacht ar thairiscint an chuibhreannais faoi stiúir an phobail i bhfianaise na gcritéar dámhachtana teicniúla atá sna sonraíochtaí tairisceana, chomh maith le tairiscint an iarratasóra.

Sa chúigiú háit, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil dlí ina líomhnaítear, go bunúsach, go ndearna an Coimisiún cleachtas a chur chun feidhme go míchuí mar thoradh ar an gcuid mhór den chonradh le haghaidh oiliúint teanga a bhronnadh ar sholáthraí seirbhíse aonair, is é sin le rá, cuibhreannas FLL, ar dá thoradh a rinne sé neamhaird ar an gcuspóir atá á shaothrú ag an reachtaíocht soláthair phoiblí maidir leis an oscailt is leithne is féidir ar mhargaí institiúidí an Aontais don iomaíocht a bhaint amach.

Ní féidir bac a chur ar údarás conarthach na luchtóga go léir faoi chonradh poiblí a dhámhachtain don tairgeoir céanna, ar an gcoinníoll gurb iad a thairiscintí an ceann is buntáistí go heacnamaíoch i gcomparáid leis na tairgeoirí eile go léir agus ar choinníoll gur seasadh le prionsabal na córa comhionainne idir tairgeoirí, agus é mar aidhm leis sin iomaíocht shláintiúil agus éifeachtach a áirithiú idir na rannpháirtithe sa nós imeachta soláthair i dtrácht.

Meabhraíonn an Chúirt freisin go bhfuil dhá cheanglas ann maidir le neamhchlaontacht. Cuimsíonn sé, ar an gcéad dul síos, neamhchlaontacht shuibiachtúil chomhaltaí comhlachta, a mhéid nach féidir le haon chomhalta den chomhlacht lena mbaineann claontacht ná dochar pearsanta a léiriú (neamhchlaontacht a thoimhdítear in éagmais fianaise dá mhalairt), agus, ar an dara dul síos, neamhchlaontacht oibiachtúil, a mhéid is gá ráthaíochtaí leordhóthanacha a bheith ann chun aon amhras dlisteanach maidir le claontacht ar thaobh an chomhlachta lena mbaineann a eisiamh. Sa chás seo, ar an gcéad dul síos, níor maíodh go raibh comhaltaí an choiste claonta agus, ar an dara dul síos, níor léiríodh go raibh sárú ar phrionsabal na córa comhionainne, *inter alia*, mar thoradh ar easpa oibleagáide chun cáilíocht na tairisceana teicniúla roimh an bpraghas a mheas.

XII. Rochtain ar dhoiciméid an Aontais

Breithiúnas an 25 Eanáir 2023, *De Capitani* v *an Chomhairle* (T-163/21, EU:T:2023:15)

(Rochtain ar dhoiciméid – Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 – Doiciméid maidir le nós imeachta reachtach atá ar siúl – Meithleacha de chuidna Comhairle – Doiciméid maidir le togra reachtach chun Treoir 2013/34/AE a leasú maidir le ráitis airgeadais bhliantúla, na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus tuarascálacha gaolmhara maidir le cineálacha áirithe gnóthas – Diúltú rochtain pháirteach a dheonú – Caingean le haghaidh neamhniú – Leas chun imeachtaí a thionscnamh –Inghlacthacht – An chéad fhomhír d'Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001 – Eisceacht i ndáil leis an phróiseas cinnteoireachta a chosaint)

Chuir an t-iarratasóir, Emilio De Capitani, iarraidh isteach ar rochtain ar dhoiciméid áirithe 557 a malartaíodh laistigh de mheitheal 'Dlí na gCuideachtaí' de chuid na Comhairle a bhaineann leis an nós imeachta reachtach a bhaineann leis an leasú ar Threoir 2013/34 maidir leis na ráitis airgeadais bhliantúla. Dhiúltaigh558 an Chomhairle rochtain a thabhairt ar dhoiciméid áirithe ar an bhforas go mbainfí an bonn go mór ó phróiseas cinnteoireachta na Comhairle de réir bhrí Rialachán Uimh. 1049/2001 dá nochtfaí iad. 559Tar éis iarratas deimhnitheach an iarratasóra maidir le rochtain ar na doiciméid nár nochtadh, ghlac an Chomhairle an cinneadh atá 560 faoi chonspóid, lenar dheimhnigh sí gur dhiúltaigh sí rochtain a dheonú.

Is comhlachtaí inmheánacha den institiúid sin iad meithleacha na Comhairle a ullmhaíonn obair Choiste na mBuanionadaithe (Coreper) agus, ina dhiaidh sin, foirmiú na n-airí a bhfuil inniúlacht na Comhairle acu.

Tugann an Chúirt Ghinearálta, a éisteann caingean le haghaidh neamhniú lena seasann sí, aghaidh ar cheist na rochtana ar dhoiciméid a bhaineann le nósanna imeachta reachtacha ó thaobh nua an chaidrimh idir, ar thaobh amháin, prionsabail na poiblíochta agus na trédhearcachta sa nós imeachta reachtach, a eascraíonn as an gConradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh agus as Cairt um Chearta

---

557 Faoi Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún (IO 2001 L 145, lch. 43).

558 Treoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le ráitis airgeadais bhliantúla, ráitis airgeadais chomhdhlúite agus tuarascálacha gaolmhara maidir le cineálacha áirithe gnóthas, lena leasaítear Treoir 2006/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 78/660/CEE ón gComhairle agus Treoir 83/349/CEE ón gComhairle (IO 2013 L 182, lch. 19).

559 An chéad fhomhír d'Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001.

560 Cinneadh SGS 21/000067 ó Chomhairle an Aontais Eorpaigh an 14 Eanáir 2021.

Bunúsacha an Aontais Eorpaigh 561 agus, ar an taobh eile, an eisceacht ó nochtadh doiciméad a ghlactar ó chosaint phróiseas cinnteoireachta institiúide, a leagtar síos le reachtaíocht thánaisteach. 562Ina theannta sin, scrúdaíonn an Chúirt den chéad uair na coinníollacha maidir le rochtain ar dhoiciméid arna ndréachtú ag meithleacha na Comhairle i gcomhthéacs nós imeachta reachtach.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt d'argóint an iarratasóra nach bhfuil feidhm maidir le doiciméid reachtacha ag an eisceacht a bhaineann le cosaint an phróisis cinnteoireachta dá bhforáiltear i Rialachán Uimh. 1049/2001, arna léirmhíniú i bhfianaise Chonradh FEU agus na Cairte.

Tugann an Chúirt dá haire, ós rud é go bhfuil tábhacht bhunúsach ag baint le prionsabal na hoscailteachta i ndlíchóras an Aontais Eorpaigh, gur gné dhílis de nósanna imeachta reachtacha an Aontais Eorpaigh iad prionsabail na poiblíochta agus na trédhearcachta. Dá bhrí sin, ní mór563 rochtain ar dhoiciméid reachtacha a bheith chomh forleathan agus is féidir. Ní chiallaíonn sé sin, áfach, go bhforáiltear le dlí príomha an Aontais do cheart neamhchoinníollach rochtana ar dhoiciméid reachtacha. I gcomhréir le Conradh FEU, feidhmítear 564 an ceart rochtana ar dhoiciméid de chuid institiúidí an Aontais i gcomhréir leis na prionsabail, na teorainneacha agus na coinníollacha ginearálta a leagtar síos trí bhíthin rialachán. Ní eisiatar doiciméid reachtacha óna raon feidhme le forálacha Chonradh FEU lena rialaítear an ceart rochtana ar dhoiciméid de chuid na n-institiúidí.

Tugann an Chúirt faoi deara go dtacaíonn comhthéacs reachtach an chirt chun rochtain a fháil ar dhoiciméid leis an gconclúid sin. Is léir ón dlí príomha nach prionsabal iomlán é prionsabal na hoscailteachta. 565Thairis sin, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhréir le Rialachán Uimh. 1049/2001, go bhféadfaidh institiúidí an Aontais rochtain ar dhoiciméid áirithe de chineál reachtach a dhiúltú i gcásanna a bhfuil údar cuí leo.

Murab ionann agus aighneachtaí an iarratasóra, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil leanúnachas ann idir an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus Conradh FEU maidir leis an gceart rochtana ar dhoiciméid agus measann sí go raibh an eisceacht ón oibleagáid doiciméad iarrtha a nochtadh a bhaineann le cosaint phróiseas cinnteoireachta na hinstitiúide lena mbaineann, dá bhforáiltear sa chéad fhomhír d'Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001, fós infheidhme tar éis theacht i bhfeidhm Chonradh FEU agus na Cairte. Ina dhiaidh sin, measann sí nach bhfuil aon rud le tacú leis an gconclúid go n-eisiatar le forálacha Chonradh FEU agus na Cairte, mar phrionsabal, an fhéidearthacht rochtain ar dhoiciméid arna dtarraingt suas ag meithleacha na Comhairle i gcomhthéacs nós imeachta reachtach a dhiúltú ar an bhforas go mbainfí an bonn go mór ó phróiseas cinnteoireachta na Comhairle dá nochtfaí iad. Ar deireadh, luaitear ann cé go 566 leagtar síos le forálacha Chonradh FEU ar dá réir a thiocfaidh an Chomhairle le chéile go poiblí agus

---

561 Airteagal 15 CFAE agus Airteagal 42 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

562 De réir bhrí Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001.

563 Breithiúnas an 22 Márta 2018, ***De Capitani* v an *Pharlaimint*** (T-540/15, EU:T:2018:167, mír 81).

564 Airteagal 15(3) CFAE.

565 Airteagal 1 agus Airteagal 10(3) CAE agus Airteagal 15(1) CFAE.

566 Airteagal 15(2) CFAE.

dréachtghníomh reachtach á bhreithniú agus nuair a bhíonn vótáil á dhéanamh ar dhréachtghníomh reachtach prionsabal fhoilsiú na ndíospóireachtaí reachtacha le linn sheisiúin na Comhairle, nach mbaineann siad leis an gceart rochtana ar dhoiciméid ná leis na teorainneacha agus na coinníollacha a bhaineann leis an gceart sin a fheidhmiú.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt nach dtacaíonn aon cheann de na forais ar a bhfuil an Chomhairle ag brath sa chinneadh atá faoi chonspóid leis an gconclúid go mbainfeadh nochtadh na ndoiciméad atá i gceist an bonn go sonrach, go héifeachtach agus ar bhealach neamhfhiach-fhiacheolaíoch den phróiseas reachtach lena mbaineann.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an bhforas atá bunaithe ar inneachar líomhnaithe íogair na ndoiciméad atá i gceist, cinneann an Chúirt go bhfuil barúlacha agus leasuithe téacsúla sonracha iontu ar cuid den ghnáthphróiseas reachtach iad. Cé go mbaineann na doiciméid sin le hábhair a bhfuil tábhacht éigin ag baint leo, a bhféadfadh deacracht pholaitiúil agus dhlíthiúil a bheith mar shaintréith acu, agus go bhféadfadh gnéithe a bheith iontu a eascraíonn as 'idirbheartaíocht dheacair' a d'fhéadfadh a bheith ina léiriú ar na deacrachtaí a bhí aici fós a réiteach roimh theacht ar chomhaontú, ní shainaithníonn an Chomhairle aon ghné nithiúil shonrach de na doiciméid sin atá thar a bheith íogair sa mhéid go gcaithfí amhras ar leas bunúsach an Aontais Eorpaigh nó na mBallstát i gcás nochta. Ní thugtar míniú ann ach oiread ar an gcaoi a mbainfeadh rochtain ar na doiciméid atá i gceist an bonn go sonrach, go héifeachtach agus ar bhealach neamhfhiachúil de na féidearthachtaí atá ann teacht ar chomhaontú maidir leis an togra reachtach atá i gceist.

Ina dhiaidh sin, maidir le réamhchineál an phlé, laistigh de mheitheal na Comhairle, a bhaineann leis an togra reachtach i dtrácht, tugann an Chúirt dá haire nach dtugann sí údar, dá réir sin, le cur i bhfeidhm na heisceachta bunaithe ar chosaint an phróisis cinnteoireachta. Ní dhéantar aon idirdhealú leis an eisceacht sin de réir an dul chun cinn atá déanta sa phlé, ach beartaítear go ginearálta na doiciméid a bhaineann le ceist nuair nach bhfuil 'cinneadh glactha' ag an institiúid lena mbaineann. Ós rud é, mar gheall ar a chineál, go bhfuil sé beartaithe togra a phlé, tá iarratasóir ar rochtain ar dhoiciméid reachtacha i gcomhthéacs nós imeachta leanúnaigh ar an eolas go bhfuil sé beartaithe an fhaisnéis atá ann a leasú le linn an phlé le linn obair ullmhúcháin na meithle go dtí go dtiocfar ar chomhaontú maidir leis an téacs ina iomláine. Ba é sin an cuspóir a shaothraigh an iarraidh ar rochtain a rinne an t-iarratasóir, a d'fhéach le fáil amach na seasaimh a chuir na Ballstáit in iúl laistigh den Chomhairle go sonrach chun díospóireacht a spreagadh ina leith sin sula ndearna an institiúid sin a seasamh a bhunú sa nós imeachta reachtach i dtrácht.

Thairis sin, measann an Chúirt nach bhfuil aon fhianaise inláimhsithe curtha ar fáil ag an gComhairle chun a léiriú go ndéanfadh rochtain ar na doiciméid atá i gceist dochar de mheon macánta do chomhar na mBallstát. Tugann sí dá haire, ós rud é go gcuireann na Ballstáit in iúl, i gcomhthéacs mheithleacha na Comhairle, a seasaimh faoi seach maidir le togra reachtach ar leith, agus glacann sí leis go bhféadfadh athrú teacht ar a seasamh, ós rud é go nochtar na gnéithe sin ansin, arna iarraidh sin dóibh, nach féidir leis an seasamh sin ann féin an bonn a bhaint den chomhar dílis. 567I gcóras atá bunaithe ar phrionsabal na dlisteanachta daonlathaí, ní mór do na comhreachtóirí a bheith freagrach as a gcuid gníomhaíochtaí don phobal agus má tá saoránaigh le bheith in ann a gcearta daonlathacha a fheidhmiú, ní mór dóibh a bheith in ann an próiseas cinnteoireachta laistigh de na hinstitiúidí a ghlacann páirt sna nósanna imeachta reachtacha a leanúint go mion agus rochtain a bheith acu ar an bhfaisnéis ábhartha uile. Sa chás seo, níl aon rud ann a thabharfadh le fios go bhféadfadh an Chomhairle a bheith ag súil go réasúnta le riosca brú sheachtraigh agus freagairt thar

[567] Airteagal 4(3) CAE.

an méid a bhféadfadh aon bhall de chomhlacht reachtach a mholadh leasú ar dhréachtreachtaíocht a bheith ag súil leis ón bpobal.

Thairis sin, tugann an Chúirt dá haire gur i gcás ina measann an institiúid lena mbaineann, agus sa chás sin amháin, go mbainfí an bonn den phróiseas cinnteoireachta atá i gceist dá nochtfaí doiciméad go sonrach agus go hiarbhír, go gceanglaítear ansin a fháil amach an bhfuil údar maith leis an doiciméad a nochtadh mar gheall ar leas sáraitheach poiblí mar sin féin. Ar an gcaoi chéanna, ós rud é gur tugadh rochtain ar dhoiciméid áirithe a bhaineann leis an nós imeachta reachtach céanna, ní leor é sin a bheith ina údar le rochtain ar dhoiciméid eile a dhiúltú.

Ar deireadh, ní féidir rochtain ar dhoiciméid arna ndréachtú ag meithleacha na Comhairle a theorannú mar gheall ar a gcineál 'teicniúil' a líomhnaítear a bheith ann. Ní critéar ábhartha é doiciméad chun críocha chur i bhfeidhm na heisceachta bunaithe ar chosaint an phróisis cinnteoireachta. Tugtar sainordú do chomhaltaí mheithleacha na Comhairle ó na Ballstáit a ndéanann siad ionadaíocht thar a gceann agus, tráth an phlé ar thogra reachtach ar leith, cuireann siad seasamh a mBallstáit in iúl laistigh den Chomhairle, nuair a ghníomhaíonn an Chomhairle ina cáil mar chomhreachtóir. Cé nach n-údaraítear do na meithleacha seasamh cinntitheach na Comhairle a ghlacadh, ní chiallaíonn sé sin nach cuid den ghnáthphróiseas reachtach í a gcuid oibre, nó gur de chineál 'teicniúil' iad na doiciméid a tharraingítear suas.

XIII. An Státseirbhís

1. Pinsean dílleachta

Breithiúnas an 7 Meitheamh 2023, *OP* v *an Pharlaimint* (T-143/22, EU:T:2023:313)

(Seirbhís shibhialta – Oifigigh – Pinsean cleithiúnaithe marthanacha – Diúltú é a dheonú – Céile marthanach – Coinníollacha incháilitheachta – Fad an phósta – Pléadáil neamhdhleathachta – An chéad mhír d'Airteagal 80 de na Rialacháin Foirne – Airteagal 2 d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne – Pinsean dílleachta – Diúltú é a dheonú – An coincheap "leanbh cleithiúnach" – Earráid dlí)

Tá mac fásta B, iaroifigeach de chuid Pharlaimint na hEorpa, faoi mhíchumas. Tar éis bhás B, chuir an t-iarratasóir, máthair A, iarratas faoi bhráid na Parlaiminte ag lorg pinsean dílleachtaí dá mac.

Dhiúltaigh an Pharlaimint don iarratas sin trí bhíthin cinneadh ('an cinneadh atá faoi chonspóid') ar an bhforas nach ndearna an institiúid sin, tráth a bháis, leanbh a aithint mar leanbh cleithiúnach. Rinne an Pharlaimint tagairt d'Airteagal 80 de Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh ('na Rialacháin Foirne') agus dúirt sí nach bhféadfaí leanbh a aithint mar leanbh cleithiúnach de réir bhrí Airteagal 2 d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne, nó pinsean dílleachtaí a fháil ar an mbonn sin, murar chuir an t-oifigeach lena mbaineann iarraidh chuige sin faoi bhráid an riaracháin agus mura rud é go raibh comhlíonadh na gcoinníollacha ábhartha fíoraithe ag an oifigeach sin.

Déanann an Chúirt Ghinearálta, ar os a comhair a thug an t-iarratasóir a caingean os a comhair, an cinneadh atá faoi chonspóid a neamhniú agus tugann sí aghaidh, den chéad uair, ar na coinníollacha substainteacha agus na coinníollacha nós imeachta is gá chun pinsean dílleachtaí a fháil faoi Airteagal 80 de na Rialacháin Foirne.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar dtús, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil difríochtaí idir na leaganacha teanga éagsúla den chéad mhír d'Airteagal 80 de na Rialacháin Foirne. Cé go n-úsáideann cuid acu, an leagan Fraincise san áireamh, an fhoclaíocht 'naíonáin reconnus à… charge' ('leanaí a aithnítear mar leanaí… spleách'), ní úsáidtear an téarma 'reconnus' ná 'aitheanta' sna leaganacha teanga eile. Dá réir sin, léirmhíníonn an Chúirt an t-airteagal sin trí chuspóir na forála sin agus an comhthéacs ina n-oibríonn sí a chur san áireamh.

Maidir le sainmhíniú na ndaoine sin atá i dteideal pinsean dílleachtaí a fháil, eadhon leanaí cleithiúnacha oifigigh éagtha, tagraíonn an chéad mhír d'Airteagal 80 de na Rialacháin Foirne d'Airteagal 2 d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne ina n-iomláine. Beidh leanbh cleithiúnach, de réir bhrí mhír 2 den airteagal sin, cibé acu leanbh dlisteanach, nádúrtha nó uchtleanbh de chuid an oifigigh nó a chéile nó a céile é, ina chúis le teideal chun an liúntas linbh chleithiúnaigh a íoc a mhéid atá an leanbh á chothabháil iarbhír ag an oifigeach agus a chomhlíonann,

ina theannta sin, ceann de na coinníollacha a leagtar amach i mír 3 agus i mír 5 den airteagal sin. Dá bhrí sin, ní mór dó nó di a bheith faoi bhun 18 mbliana d'aois nó a bheith idir 18 agus 26 bliana d'aois agus é nó í ag dul faoi oideachas nó faoi ghairmoiliúint, nó ní mór dó nó di a bheith coiscthe ag breoiteacht thromchúiseach nó ag easláine thromchúiseach ó shlí bheatha a thuilleamh. I ngach ceann de na trí chás sin, ní bhronnann na Rialacháin Foirne aon chumhacht lánroghnach ar an riarachán i dtaobh cé acu pinsean dílleachtaí i dtrácht a dheonú nó gan é a dheonú, ach tugtar cumhacht theoranta dó sa mhéid is go bhfuil sé de cheangal air an pinsean sin a dheonú má fhaigheann sé amach go bhfuil na coinníollacha á gcomhlíonadh agus gan é a dheonú i gcás nach bhfuil siad.

Dá bhrí sin, tá teidlíocht chun pinsin dílleachtaí i gcás mac an iarratasóra faoi réir trí choinníoll a bheith comhlíonta. Tá an chéad dá choinníoll shubstainteach, sa mhéid is nach mór don leanbh lena mbaineann a bheith thíos le breoiteacht thromchúiseach nó easláine thromchúiseach a chuireann cosc air nó uirthi slí bheatha a thuilleamh agus ní mór don oifigeach éagtha é nó í a chothabháil. Tá an tríú coinníoll ama, sa mhéid is go gcaithfidh an leanbh a bheith i gcleithiúnas an oifigigh éagtha tráth bhás an oifigigh.

Is fíor go ndeonaítear an liúntas linbh chleithiúnaigh go huathoibríoch i gcás linbh atá faoi bhun 18 mbliana d'aois, ach i gcásanna eile, deonaítear é ar iarratas ón oifigeach lena mbaineann. Mar sin féin, is é an t-aon chuspóir atá leis an iarratas sin ná a chur ar chumas an lucht riaracháin a fháil amach an bhfuil na coinníollacha substainteacha agus ama dá dtagraítear thuas á gcomhlíonadh agus, má chomhlíontar, liúntas linbh chleithiúnaigh a dheonú. Coinníoll breise nach féidir a chomhlíonadh chun na críche sin is ea an ceanglas gur cheart go mbeadh aitheantas ag an riarachán roimh an mbás, ceanglas nach bhforchuirtear le hAirteagal 80 de na Rialacháin Foirne, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 2 d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leo.

Ní bheidh ach cur i bhfeidhm na bhforálacha sin i dteannta a chéile, lena gcuirtear san áireamh scéim ghinearálta na rialacha lena rialaítear pinsean dílleachtaí agus staid ar leith an duine lena mbaineann, eadhon leanbh a bhfuil breoiteacht thromchúiseach nó easláine thromchúiseach air nó uirthi, i gcomhréir leis an gcuspóir sóisialta a shaothraítear trí phinsean dílleachtaí a íoc le leanbh den sórt sin, a gcuirtear cosc air slí bheatha a thuilleamh.

Dá réir sin, ní mór a thuiscint go mbaineann an frása 'tráth an bháis' a úsáidtear sa chéad mhír d'Airteagal 80 de na Rialacháin Foirne leis an dáta ábhartha chun measúnú a dhéanamh an gcomhlíonann leanbh an oifigigh éagtha coinníollacha Airteagal 2 d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne, seachas an dáta a gcaithfidh an riarachán cinneadh a dhéanamh ina leith sin. Ciallaíonn sé sin, ar choinníoll gur comhlíonadh na coinníollacha substainteacha do leanbh cleithiúnach roimh bhás an oifigigh, nach gá na céimeanna riaracháin a chur i gcrích roimh an mbás sin chun críche teidlíochta ar liúntas linbh chleithiúnaigh.

2. Tréimhse theorann liúntais arna n-íoc nach raibh dlite a aisghabháil

Breithiúnas an 11 Deireadh Fómhair 2023, *QT* v *BEI* (T-529/22, EU:T:2023:618)

(Státseirbhís – Foireann BEI – Luach saothair – Liúntas linbh – Liúntas oideachais – Aisghabháil íocaíochtaí neamhdhlite – Easpa inniúlachta ag údar an ghnímh – Sárú ar reacht na dteorainneacha)

Fuair an t-iarratasóir, QT, fostaí de chuid an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (BEI), liúntais leanaí cleithiúnacha agus liúntais oideachais ó mhí Iúil 2014 go dtí mí an Mheithimh 2017.

Tar éis faisnéis a fháil maidir le neamhrialtachtaí a d'fhéadfadh a bheith ann maidir le liúntais oideachais a dhámhachtain agus teidlíochtaí a fháil ag BEI, d'oscail an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise

(OLAF) imscrúdú maidir leis an iarratasóir, *inter alia*. Tar éis an imscrúdaithe sin, ghlac BEI cinneadh an 28 Meán Fómhair 2021 maidir le méid EUR 61 186.61 a íocadh go mícheart leis an iarratasóir a ghnóthú i dtreo liúntais oideachais, liúntais linbh chleithiúnaigh agus sochair ghaolmhara le linn na tréimhse ó Iúil 2014 go Meitheamh 2017 ('an cinneadh aisghabhála').

Déanann an Chúirt Ghinearálta, ina suí di i gcomhdhéanamh fadaithe, ar thug an t-iarratasóir a caingean os a comhair, an cinneadh sin a neamhniú agus rialaíonn sí, ar an ócáid sin, *inter alia*, an féidir le hoscailt imscrúdaithe ag OLAF an tréimhse teorann a leagtar síos chun liúntais a íocadh a aisghabháil ach nach bhfuil dlite a bhriseadh nó a chur ar fionraí.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Mar thaca lena caingean le haghaidh neamhniú, rinne an t-iarratasóir, *inter alia*, inniúlacht údar an chinnidh aisghabhála a dhíospóid, ag cur in iúl nach raibh aon fho-tharmligean dleathach cumhachtaí chuig Ceann an Aonaid um Chearta agus Íocaíocht Aonair ag an údarás inniúil laistigh de BEI chun cinntí a ghlacadh maidir le méideanna míchuí a aisghabháil, eadhon Ard-Stiúrthóir an Phearsanra.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire nach féidir glacadh le tarmligean cumhachtaí agus fiú nuair atá sé i dteideal a chumhachtaí a tharmligean, nach mór don údarás tarmligin cinneadh sainráite a dhéanamh iad a aistriú, ós rud é nach féidir leis an tarmligean baint a bheith aige ach le cumhachtaí feidhmiúcháin atá sainithe go soiléir. Mar sin féin, ní thugann an t-ábhar sa chomhad bunús leis an bhfo-tharmligean sin. Ní féidir an tagairt, sa chinneadh aisghabhála, d'Ard-Stiúrthóir an Phearsanra leis an gcinneadh sin a mheas mar thagairt atá coibhéiseach le cinneadh sainráite an chumhacht chun an nós imeachta aisghabhála a chur i gcrích a aistriú chuig an gCeann Aonaid. Dá bhrí sin, ghlac údarás nach bhfuil inniúlacht aige an cinneadh téarnaimh a ghlacadh.

Ina caingean le haghaidh neamhniú, líomhnaigh an t-iarratasóir freisin gur sáraíodh an tréimhse teorann a leagtar síos in Airteagal 16.3 de Rialacha Foirne BEI.

Dar leis an gCúirt, is léir ó fhoclaíocht shoiléir an airteagail sin nach mór do BEI na suimeanna a íocadh go mícheart lena fhoireann a aisghabháil laistigh de thréimhse cúig bliana óna n-íocaíocht, ach amháin i gcás ina suitear go raibh sé beartaithe ag an mball foirne lena mbaineann iad a chur amú chun an íocaíocht sin a fháil. Trí thréimhse teorann den sórt sin a chinneadh, trí chásanna a d'eascair i bhfad ó bheith tugtha faoi cheist ar feadh tréimhse éiginnte roimhe sin a chosc, neartaítear an deimhneacht dhlíthiúil ach is féidir glacadh le cásanna a bhí neamhdhleathach ar a laghad ag an tús ar a laghad a cheadú freisin. Dá bhrí sin, a mhéid a dhéantar foráil dó, is toradh é ar rogha idir ceanglais na deimhneachta dlíthiúla agus ceanglais na dlíthiúlachta, ar bhonn na gcúinsí stairiúla agus sóisialta atá i réim i sochaí ag am ar leith. Dá réir sin, is faoin reachtas amháin atá sé cinneadh a dhéanamh, agus, a luaithe a ghlacfaidh sé tréimhse teorann, ní féidir leis an mbreithiúnas dul in ionad tréimhse eile i gcás ar leith.

Maidir le hargóint BEI gur scoir an tréimhse teorann de bheith ar siúl le linn imscrúdú OLAF, tugann an Chúirt dá haire nach bhfuil aon tagairt in Airteagal 16.3 de na rialacha foirne thuasluaite do bhriseadh nó d'fhionraí na tréimhse sin i gcás ina n-osclaíonn OLAF imscrúdú. Ina theannta sin, cé nach mór d'institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh staonadh ó imscrúdú comhthreomhar a thionscnamh agus OLAF ag déanamh imscrúdú inmheánach ar na fíricí

céanna, ní féidir gurb ionann cinneadh a 568 ghlacadh maidir le suimeanna a íocadh go mícheart a ghnóthú agus imscrúdú a dhéanamh.

Dá réir sin, ní raibh aon rud ann chun cosc a chur ar BEI na méideanna a mheas sé a íocadh go mícheart leis an iarratasóir a aisghabháil sular tugadh imscrúdú OLAF maidir léi chun críche, ós rud é nach féidir le prionsabail an chomhair dhílis agus an dea-riaracháin ar a bhfuil sé ag brath údar a thabhairt le haisghabháil na lamháltas atá i gceist lasmuigh den tréimhse teorann cúig bliana, ach amháin mura ndéantar neamhaird ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla.

I bhfianaise a bhfuil thuas, cuireann an Chúirt an cinneadh aisghabhála ar neamhní.

3. Comhdhéanamh boird roghnúcháin i gcomórtas inmheánach

Breithiúnas an 18 Deireadh Fómhair 2023, *NZ* v *an Coimisiún* (T-535/22, EU:T:2023:653)

(Seirbhís Shibhialta – Oifigigh – Earcaíocht – Comórtas inmheánach COM/1/AD 10/18 – Cinneadh gan an t-iarratasóir a chur ar an bpainéal ionadaithe – Cóir chomhionann – Cobhsaíocht chomhdhéanamh an ghiúiré – Dlínse neamhtheoranta – Damáiste neamhábhartha)

I mí na Samhna 2018, rinne an t-iarratasóir, NZ, iarratas ar chomórtas inmheánach COM/1/AD 10/18, a raibh sé beartaithe ag an gCoimisiún Eorpach painéal a thiomsú chun riarthóirí ar ghrád AD 10 a earcú.

I mí Feabhra 2020, chinn an bord roghnúcháin gan an t-iarratasóir a chur ar an liosta ionadaithe ar an bhforas go raibh marc foriomlán faighte aici sa triail labhartha a bhí faoi bhun na tairsí ba ghá a bhaint amach chun é a rangú i measc na n-iarrthóirí ab fhearr. Tar éis don bhord roghnúcháin a hiarraidh ar athbhreithniú ar an gcinneadh sin ('an iarraidh ar athbhreithniú') a dhíbhe, thionscain an t-iarratasóir caingean le haghaidh neamhniú os comhair na Cúirte Ginearálta.

Le breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, *NZ* v an *Coimisiún*, sheas 569 an Chúirt leis an gcaingean agus chuir sí ar neamhní an cinneadh an iarraidh ar athbhreithniú a dhíbhe ar an bhforas nach raibh ráiteas leordhóthanach ar chúiseanna sa chinneadh sin.

I gcomhréir leis an mbreithiúnas sin, chinn an bord roghnúcháin i mí Feabhra 2022 an t-iarratas ar athbhreithniú a dhíbhe ar an bhforas go raibh an marc a fuair an t-iarratasóir sa triail labhartha níos lú ná an t-íosmharc a bhí riachtanach lena chur ar an bpainéal ('an cinneadh a bhfuiltear ag cur ina aghaidh').

Dá bhrí sin, thug an t-iarratasóir caingean le haghaidh neamhniú os comhair na Cúirte arís.

Seasann an Chúirt leis an gcaingean sin agus feidhmíonn sí a dlínse neamhtheoranta chun a ordú don Choimisiún cúiteamh a íoc. Sa chás sin, déanann an Chúirt, rialú ar chobhsaíocht chomhdhéanamh an

---

[568] Faoi Airteagal 5(3) de Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag [OLAF] agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO 2013 L 248, lch. 1).

[569] Breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, ***NZ* v *an Coimisiún*** (T-668/20, EU:T:2021:667.

bhoird roghnúcháin i gcomórtas inmheánach, forlíonadh ar an gcásdlí a bhaineann leis na socruithe maidir le comórtais a eagrú.

Cinntí na Cúirte Ginearálta

Ar dtús, cinneann an Chúirt nach raibh an bord roghnúcháin ag feidhmiú ar bhealach sách cobhsaí le linn na dtrialacha labhartha. Mar sin féin, níl an imthoisc sin in ann, as féin, an cinneadh atá á chonspóid a neamhniú.

Ní ceanglas ann féin é comhdhéanamh an bhoird roghnúcháin a choinneáil cobhsaí le linn na dtrialacha, ach is bealach é chun a áirithiú go gcomhlíonfar prionsabal na córa comhionainne, na marcála comhsheasmhaí agus oibiachtúlacht an mheasúnaithe. Dá réir sin, féadfaidh an bord roghnúcháin marcáil agus oibiachtúlacht chomhsheasmhach an mheasúnaithe a áirithiú ar bhealaí eile. Go háirithe, i bhfianaise an chaoi a n-eagraítear na trialacha i gcomórtas agus imeachtaí an bhoird roghnúcháin, d'fhéadfadh sé gur leor comhdhéanamh an bhoird roghnúcháin a choinneáil cobhsaí le linn céimeanna tábhachtacha áirithe den chomórtas. Dá bhrí sin, fiú mura bhfanann comhdhéanamh an bhoird roghnúcháin cobhsaí le linn na dtrialacha, d'fhéadfaí a áirithiú go gcaithfear go cothrom leis na hiarrthóirí má chuireann an bord roghnúcháin an comhordú is gá ar bun chun a áirithiú go gcuirfear na critéir mharcála i bhfeidhm go comhsheasmhach.

I ndáil leis sin, ní mór don institiúid lena mbaineann a léiriú gur tionóladh na cruinnithe comhordaithe a bhí beartaithe agus gur fhreastail comhaltaí uile an bhoird roghnúcháin, eadhon an cathaoirleach, na cathaoirligh mhalartacha agus na measúnóirí, ar na cruinnithe sin go hiarbhír.

Is léir ó na doiciméid a chuir an Coimisiún isteach agus ó na bileoga freastail do na cruinnithe sin nárbh amhlaidh an cás sa chás seo. Níor tháinig comhaltaí uile an bhoird roghnúcháin le chéile ina chomhdhéanamh iomlán chun measúnuithe comparáideacha na n-iarrthóirí a phlé agus chun a marcanna deiridh a dheimhniú ar bhonn thorthaí na dtrialacha.

Feidhmeoidh an Chúirt a dlínse neamhtheoranta dá éis sin. Measann sí, ina leith sin, go gcuireann an dlínse sin, a thugtar do Chúirteanna an Aontais Eorpaigh le hAirteagal 91(1) de Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh, de chúram ar na Cúirteanna sin réiteach iomlán a sholáthar ar dhíospóidí de chineál airgeadais a thugtar os a gcomhair. Tá sé i gceist go príomha leis an dlínse sin cur ar chumas Chúirteanna an Aontais Eorpaigh éifeachtacht na mbreithiúnas trína gcuireann siad cinntí ar neamhní i gcásanna foirne a ráthú, ionas go bhféadfaidh Cúirteanna an Aontais Eorpaigh cúiteamh a dhámhachtain as a stuaim féin más rud é nach leor neamhniú cinnidh arna ghlacadh ag an riarachán ina bhfuil earráidí dlí chun cabhrú leis an oifigeach lena mbaineann a chearta nó a cearta a fhorfheidhmiú nó chun a leasanna a chosaint go héifeachtach. Dá réir sin, fiú in éagmais éilimh chuí chuige sin, ní fhéadfar aon phléadáil maidir le neamh-inghlacthacht ar an bhforas go bhfuil sé as am a thionscnamh i gcoinne ceiste a tharraingíonn an Chúirt anuas, de réir mar is gá, as a treoir féin.

Sa chás seo, má chonspóideann iarrthóir diúltú dá iarrthóireacht nó dá hiarrthóireacht i nós imeachta roghnúcháin atá ceaptha chun liosta d'iarrthóirí ar éirigh leo a tharraingt suas, rud a fhágann nach féidir leis an duine sin post folamh a ghlacadh ina dhiaidh sin laistigh den institiúid lena mbaineann agus na buntáistí airgeadais gaolmhara a fháil, is de chineál airgeadais an díospóid.

Sa chás idir lámha, ní raibh an bord roghnúcháin in ann a chinntiú go gcaitear go cothrom leis na hiarrthóirí a cuireadh faoi agallamh le linn na dtrialacha cainte, mar gheall ar éagobhsaíocht a chomhdhéanaimh. Dá réir sin, is é an measúnú comparáideach ar bhuanna na n-iarrthóirí go léir a cuireadh ó bhail mar gheall ar an éagsúlacht i gcomhdhéanamh an bhoird roghnúcháin. Dá bhrí sin, ní hamháin go bhfuil tionchar ag an neamhdhleathacht sin ar an marc a thugtar don iarratasóir, ach freisin ar thairseach na bpointí is gá mar choinníoll chun iarrthóir a áireamh ar an liosta ionadaithe.

Ar an gcéad dul síos, maidir le damáiste ábhartha, measann an Chúirt nár suíodh cruthúnas go bhfuil damáiste iarbhír agus damáiste áirithe ann.

Ní fhéadfaidh an t-iarratasóir éileamh a dhéanamh maidir le damáiste ábhartha ar an mbonn gur cheart, i gcomhréir leis an mbreithiúnas le neamhniú, í a chur ar an liosta ionadaithe láithreach. Dá gcuirfí iarrthóir ar an liosta sin ar an dóigh sin, bheadh díolúine aici ón triail labhartha dá bhforáiltear san fhógra comórtais, rud a fhágann go bhfuil iarrthóir ar an liosta ionadaithe ar choinníoll go n-aimseofaí ceann de na marcanna is airde sa triail labhartha sin agus an t-íosmhéid is gá di. Ar chaoi ar bith, má chuirtear iarrthóir ar an liosta ionadaithe, ní thugtar an ceart don duine sin a bheith ceaptha, ach fágann sin nach féidir ach iarrthóir a cheapadh.

Ina theannta sin, níor chaill an t-iarratasóir an deis go deifnídeach a bheith ina iarrthóir rathúil sa chomórtas inmheánach atá i gceist agus, dá bhrí sin, an t-iarratasóir a cheapadh ina oifigeach de chuid an Aontais Eorpaigh ar ghrád AD 10, ós rud é go mbeadh sé mar chuspóir beacht ag eagrú trialach béil nua, a dhéanfar go neamhspleách i ndáil le torthaí na trialach tosaigh béil, deis den sórt sin a thabhairt ar ais di.

Ar an dara dul síos, maidir leis an damáiste neamhábhartha, tugann an Chúirt faoi deara, fiú más rud é, fiú dá n-athosclófaí an comórtas i ndáil leis an iarratasóir agus eagrú na trialach béil a rinneadh go neamhspleách i ndáil leis an triail béil a cuireadh ó mhaith mar gheall ar neamhdhleathacht, nach féidir leis an gCoimisiún, gan torthaí uile an chomórtais a chur ar ceal, na dálaí inar cheart an comórtas sin a eagrú a athchruthú d'fhonn a áirithiú go gcaithfear go cothrom leis na hiarrthóirí uile agus go mbeidh an mharcáil oibiachtúil.

Dá bhrí sin, ní leor an cinneadh atá á chonspóid a neamhniú chun leasanna an iarratasóra a chosaint go héifeachtach. Níl an neamhniú sin in ann ann féin an damáiste neamhábhartha áirithe a d'fhulaing an t-iarratasóir a shlánú toisc nach raibh sí in ann an tástáil bhéil tosaigh a dhéanamh faoi na coinníollacha cuí. Sna himthosca sin, ordaíonn an Chúirt don Choimisiún suim EUR 4000 a íoc leis an iarratasóir i leith an damáiste neamhábhartha arb é an cinneadh atá á chonspóid is cúis leis.

XIV. Iarratais ar bhearta idirlinne

Ordú an 2 Feabhra 2023, *Nicoventures Trading agus páirtithe eile* v *an Coimisiún*
(T-706/22 R, EU:T:2023:39)

(Faoiseamh idirlinne – Sláinte phoiblí – Díolúintí áirithe a tharraingt siar i ndáil le táirgí tobac téite – Iarratas ar bhearta idirlinne – Easpa práinne)

Is monaróir domhanda de tháirgí tobac téite, *inter alia*, é an grúpa Briotanach Tobac, lena mbaineann na hiarratasóirí. [570] Rialaítear le Treoir 2014/40, i measc nithe eile, táirgí tobac a chur ar an margadh. Rinne sé táirgí tobac seachas toitíní agus tobac rollta a dhíolmhú [571] ón toirmeasc ar tháirgí tobac a bhfuil sainbhlas orthu nó a bhfuil blastáin in aon cheann dá gcomhchodanna iontu a chur ar an margadh. [572]

Le Treoir Tharmligthe 2022/2100, áfach, rinne [573] an Coimisiún Eorpach Treoir 2014/40 a leasú ionas nach mbeadh táirgí tobac téite díolmhaithe a thuilleadh ó na toirmisc a bhaineann le blastáin.

I gcomhthráth le caingean a thabhairt os comhair na Cúirte Ginearálta ag iarraidh go ndéanfaí Treoir Tharmligthe 2022/2100 a neamhniú, rinne na hiarratasóirí iarratas ar bhearta eatramhacha lena lorgaíodh, ar dtús, go bunúsach, oibriú na treorach sin a chur ar fionraí agus, ar an dara dul síos, aon bhearta eatramhacha eile a dheonú de réir mar is iomchuí. Tar éis a chinneadh nach raibh aon phráinn ann, déanann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta an t-iarratas sin a dhíbhe.

Torthaí Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, meabhraíonn Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach mór, i gcoitinne, measúnú a dhéanamh ar an bpráinn sin i bhfianaise an ghá atá le hordú idirbhreitheach chun damáiste tromchúiseach doleasaithe don pháirtí a bhfuil an faoiseamh eatramhach á lorg aige a sheachaint. Ní mór don pháirtí sin a léiriú nach féidir leis fanacht le toradh na bpríomhimeachtaí gan damáiste tromchúiseach doleasaithe a fhulaingt.

Go príomha, mar fhreagairt ar an argóint go gcuirfeadh Treoir 2022/2100 faoi deara go gcaillfeadh na hiarratasóirí a seasamh ar an margadh agus ar a gcustaiméirí reatha, cuireann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta in iúl, i gcás gur de chineál airgeadais é an damáiste atá á lorg, nach bhfuil údar leis an mbeart eatramhach atá á lorg ach amháin má dhealraíonn sé, gan an beart sin, go mbeadh an páirtí a bhfuil sé á lorg aige in ann a láithreacht a chur i mbaol sula dtugtar breithiúnas críochnaitheach sna príomhimeachtaí. I ndáil leis sin, is faoin bpáirtí a bhfuil bearta eatramhacha á

---

570 Treoir 2014/40/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 3 Aibreán 2014 maidir le comhfhogasú dhlíthe, rialacháin agus fhorálacha riaracháin na mBallstát a bhaineann le monarú, tíolacadh agus díol táirgí tobac agus táirgí gaolmhara agus lena n-aisghairtear Treoir 2001/37/CE (IO 2014 L 127, lch. 1).

571 Faoi Airteagal 7(12) de Threoir 2014/40.

572 Faoi Airteagal 7(1) agus (7) de Threoir 2014/40.

573 Treoir Tharmligthe (AE) 2022/2100 ón gCoimisiún an 29 Meitheamh 2022 lena leasaítear Treoir 2014/40/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le díolúintí áirithe a tharraingt siar i leith táirgí tobac téite (IO 2022 L 283, lch. 4).

lorg aige, go háirithe nuair a bhíonn sé ag brath ar dhamáiste airgeadais a tharlaíonn, léargas cruinn foriomlán ar a staid airgeadais a chur ar fáil, le doiciméadacht tacaíochta. Ina theannta sin, ní mór na heilimintí riachtanacha fíorais agus dlí a chuireann ar chumas an bhreithimh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha chun pictiúr den sórt sin a thógáil a bheith soiléir ó théacs an iarratais ar bhearta eatramhacha; ní mór don téacs sin ann féin a chur ar chumas an chosantóra a bharúlacha a ullmhú agus ní mór don bhreitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha rialú air, i gcás inar gá, gan aon fhaisnéis tacaíochta eile.

Sa chás seo, tugann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire nach maíonn na hiarratasóirí, d'uireasa na mbeart eatramhach atá á lorg, go mbeidís in ann a n-inmharthanacht airgeadais a chur i mbaol sula dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach sa phríomhghníomhaíocht. Ar a mhéad, dearbhaíonn siad go mbeidh caillteanas suntasach ioncaim mar thoradh ar Threoir Tharmligthe 2022/2100. Thairis sin, níor thug siad fianaise ar aird go ndéanfaí difear suntasach dá sciar den mhargadh, ag féachaint go háirithe do shaintréithe an ghrúpa lena mbaineann siad, go háirithe ós rud é, i gcomhréir leis an Treoir sin, go bhfuil tréimhse shuntasach ama acu chun a dtairiscint tráchtála a oiriúnú do na rialacha nua.

Ina theannta sin, meabhraíonn Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta, maidir leis an margadh do tháirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine, i gcomhthéacs margadh ardrialaithe ina bhféadfaidh na húdaráis inniúla idirghabháil a dhéanamh go tapa nuair a thagann rioscaí don tsláinte phoiblí chun solais, ar chúiseanna nach féidir a thuar i gcónaí, is faoi na gnóthais lena mbaineann atá sé, mura bhfuil siad féin chun an caillteanas a eascraíonn as idirghabháil den sórt sin a iompar, iad féin a chosaint ar a iarmhairtí trí bheartas iomchuí a ghlacadh.

Sular leasaíodh í le Treoir Tharmligthe 2022/2100, údaraíodh don Choimisiún le Treoir 2014/40 gníomhartha tarmligthe a ghlacadh chun an díolúine a tharraingt siar ó na toirmisc atá i gceist le haghaidh catagóir táirgí ar leith i gcás athrú substaintiúil ar imthosca mar a shuitear i dtuarascáil ón gCoimisiún. Dá bhrí sin, samhlaíodh le Treoir 2014/40 imthosca ina bhféadfaí an díolúine sin a tharraingt siar i gcás táirgí eile ina bhfuil blastáin. Ar chaoi ar bith, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil lena mbunaítear, i gcomhréir le Treoir 2014/40, athrú substaintiúil ar chúinsí maidir le táirgí tobac téite. Dá bhrí sin, is ann don fhéidearthacht an díolúine ó tháirgí tobac téite a tharraingt siar ó glacadh Treoir 2014/40, agus, ar a laghad, ó foilsíodh an tuarascáil sin.

Meabhraíonn Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta freisin, nuair a iarrtar oibríocht gnímh de chuid an Aontais a chur ar fionraí, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil údar leis an mbeart eatramhach a iarradh a dheonú ach amháin i gcás inarb ionann an gníomh atá i gceist agus cúis chinntitheach na díobhála tromchúisí doleigheasta líomhnaithe, agus ar an dara dul síos, nach mór don díobháil sin a bheith mar thoradh ar na héifeachtaí a eascraíonn as an ngníomh atá i gceist agus ní ar easpa díchill ó thaobh an pháirtí a d'iarr an beart eatramhach. Más rud é nár léirigh sé an leibhéal iomlán díchill ba cheart do ghnóthas stuama eolasach a léiriú, ní mór don pháirtí sin déileáil fiú le díobháil a mhaíonn sé a d'fhéadfadh sé a bheith ann a chur i mbaol nó a sheasamh ar an margadh a athrú go neamh-inchúlghairthe.

Sa chás seo, ní thagraíonn na hiarratasóirí d'aon bhearta a rinne siad chun iad féin a chosaint ar na rioscaí go bhféadfaí an díolúine a bhí i bhfeidhm maidir le táirgí tobac téite a tharraingt siar go dtí go nglacfar Treoir Tharmligthe 2022/2100.

Ordú an 1 Márta 2023, *Mazepin* v *an Chomhairle* (T-743/22 R, EU:T:2023:102) [574]

(Faoiseamh eatramhach – An Comhbheartas Eachtrach agus Slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i ndáil le gníomhaíochtaí na Rúise lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin – Reo cistí – Iarratas ar bhearta eatramhacha – Fumus boni juris – Práinn – Leasanna a chothromú)

Ordú an 19 Iúil 2023, *Mazepin* v *an Chomhairle* (T-743/22 R II, EU:T:2023:406)

(Faoiseamh eatramhach – An Comhbheartas Eachtrach agus Slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i ndáil le gníomhaíochtaí na Rúise lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin – Reo cistí – Iarratas ar bhearta eatramhacha – Fumus boni juris – Práinn – Leasanna a chothromú)

Tar éis an ionsaithe mhíleata a sheol Cónaidhm na Rúise i gcoinne na hÚcráine an 24 Feabhra 2022, ghlac Comhairle an Aontais Eorpaigh, an 9 Márta 2022, Cinneadh (CBES) 2022/397 575 agus Rialachán 2022/330, lenar cuireadh Nikita Mazepin, a bhí ina thiománaí 576 ag an am ag Foireann Haas F1 a bhí urraithe ag JSC UCC Uralchem, le liostaí na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí atá faoi réir bearta sriantacha a ghlac an Chomhairle in 2014 i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin. Ós rud é gurb é Nikita Mazepin mac Dmitry Arkadievich Mazepin, iar-Ard-Stiúrthóir Uralchem, cuireadh leis na liostaí atá i gceist é toisc gur duine nádúrtha é a bhfuil baint aige le príomhdhuine gnó a bhfuil baint aige le hearnálacha eacnamaíocha a sholáthraíonn foinse shuntasach ioncaim do Rialtas Chónaidhm na Rúise. 577Le Cinneadh (CBES) 2022/1530 578 agus Rialachán Cur Chun Feidhme 2022/1529, 579 agus ansin le Cinneadh (CBES) 2023/572 580 agus

---

574 Résumé commun pour les affaires Mazepin/Conseil (T-743/22 R et T-743/22 R II).

575 Cinneadh (CBES) 2022/397 ón gComhairle an 9 Márta 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/145/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 80, lch. 31).

576 Rialachán (AE) 2022/330 ón gComhairle an 25 Feabhra 2022, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 51, lch. 1).

577 Féach Airteagal 1(1)(e) agus Airteagal 2(1)(g) de Chinneadh 2014/145/CBES ón gComhairle an 17 Márta 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, lch. 16), arna leasú le Cinneadh (CBES) 2022/329 an 25 Feabhra 2022 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 50, lch. 1).

578 Cinneadh (CBES) 2022/1530 ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/145/CBES (IO 2022 L 239, lch. 149).

579 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/1529 ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 239, lch. 1).

Rialachán Cur Chun Feidhme 2023/571, choinnigh 581 an Chomhairle a ainm ar na liostaí sin. Leis na bearta sriantacha a glacadh, rinneadh sócmhainní Nikita Mazepin a reo agus cuireadh toirmeasc air dul isteach san Aontas Eorpach.

Thug Nikita Mazepin caingean os comhair Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh ag iarraidh go ndéanfaí na gníomhartha a ghlac an Chomhairle, a choinnigh a ainm ar na liostaí atá i gceist, a neamhniú. Ina theannta sin, rinne sé iarratais ar bhearta eatramhacha lena n-iarrtar oibriú na ngníomhartha sin a chur ar fionraí agus bearta eatramhacha a dheonú chun deis a thabhairt dó, *inter alia*, dul isteach san Aontas Eorpach chun comhaontuithe a chaibidil agus a thabhairt i gcrích le foirne rásaí agus le hurraitheoirí, chun páirt a ghlacadh i rásaíocht agus chun cuntas bainc a oscailt.

Lena orduithe an 1 Márta agus an 19 Iúil 2023, seasann Uachtarán na Cúirte Ginearálta leis an iarratas ar bhearta eatramhacha a rinne Nikita Mazepin agus ordaíonn sé don Chomhairle oibríocht na ngníomhartha sin a chur ar fionraí faoi réir coinníollacha áirithe.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta, ar an gcéad dul síos, an coinníoll a bhaineann le cás prima facie a bhunú. I ndáil leis sin, measann sé gur gá scrúdú a dhéanamh an ndearna an Chomhairle, prima facie, earráid mheasúnaithe nuair a mheas sí, sa chás seo, go raibh bonn fíorasach láidir a dhóthain chun údar a thabhairt le hainm an iarratasóra a choinneáil ar na liostaí atá i gceist.

Maidir le hargóint an iarratasóra nár léirigh an Chomhairle gur bhain sé tairbhe mhíchuí as a athair, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, ar an gcéad dul síos, cé go léiríonn an Chomhairle gur thug Uralkali, cuideachta 80 % faoi úinéireacht Uralchem, comhaontú urraíochta i gcrích le Haas F1 Team, nach dtugann sí bunús leis an bhfíoras nach bhféadfadh an t-iarratasóir an suíochán sin a fháil mar thiománaí ar an bhfoireann sin gan an urraíocht sin, agus go raibh conclúid an chomhaontaithe sin contrártha le leasanna airgeadais Uralkali. In ord an 19 Iúil 2023, *Mazepin* v an *Chomhairle* (T 743/22-R II), cuireann Uachtarán na Cúirte Ginearálta leis go bhfuil cúiseanna amhrais ann freisin go raibh fondúireacht an iarratasóra 'We Compete As One' á maoiniú ag Uralkali nó trína chistí, agus go leanann an t-iarratasóir, maidir leis na naisc airgeadais nua líomhnaithe sin lena athair, de bheith ag tairbhiú go míchuí de.

---

580 Cinneadh (CBES) 2023/572 ón gComhairle an 13 Márta 2023 lena leasaítear Cinneadh 2014/145/CBES (IO 2023 L 75I, lch. 134).

581 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2023/571 ón gComhairle an 13 Márta 2023 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 (IO 2023 L 75 I, lch. 1).

Ar an dara dul síos, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, prima facie, nach bhfuil fianaise dhochloíte curtha ar fáil ag an gComhairle bunaithe ar iompar an iarratasóra chun a mhíniú cén fáth, cé is moite den nasc teaghlaigh, nár mhór a mheas go bhfuil baint fós aige lena athair, fear gnó de chuid Chónaidhm na Rúise, tar éis fhoirceannadh a chonartha mar thiománaí Foirmle 1 agus an comhaontú urraíochta a tugadh i gcrích idir Uralkali agus Haas F1 Team.

Dá bhrí sin, gan réamhbhreith a dhéanamh ar chinneadh na Cúirte sa phríomhghníomhaíocht, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta go bhfuil na hargóintí a chuir an t-iarratasóir chun cinn, prima facie, nach bhfuil bunús leo, agus dá bhrí sin, go n-éilíonn siad scrúdú mionsonraithe nach féidir leis an mbreitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha a dhéanamh, ach nach mór iad a scrúdú sna príomhimeachtaí. Dá bhrí sin, cinneann sé go bhfuil cás prima facie ann.

Ansin scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta an coinníoll a bhaineann le práinn agus measann sé go bhfuil sé comhlíonta sa chás seo, ós rud é go bhfuil an dóchúlacht go dtarlóidh damáiste tromchúiseach agus doleigheasta bunaithe ar an gcaighdeán dlíthiúil is gá.

I ndáil leis sin, tugann sé faoi deara ar an gcéad dul síos, in éagmais na fionraí atá á lorg agus ag féachaint d'fhad féideartha na n-imeachtaí sa phríomhghníomhaíocht, gur cosúil go bhfuil an fhéidearthacht go n-atosódh an t-iarratasóir, ag deireadh na bpríomhimeachtaí, a ghairm mar thiománaí Foirmle 1, a éilíonn go han-mhinic air a bheith i láthair san Aontas Eorpach, go háirithe chun páirt a ghlacadh in Grand Prix, a bheith i bhfad i gcéin nó, ar aon chuma, fíortheoranta.

Ar an dara dul síos, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, in éagmais na fionraí sin, go mbeadh sé doleasaithe an damáiste, arb é a bhí ann an fhéidearthacht a bhaint den iarratasóir a earcú mar thiománaí Foirmle 1 nó mar thiománaí gairmiúil i gcraobhchomórtais mhótarspórt eile a chaibidliú. Má dhéanann an Chúirt Ghinearálta na bearta a chonspóidtear a neamhniú ag deireadh na díospóide sna príomhimeachtaí, bheadh damáiste neamhairgid cinntitheach maidir le tréimhse gníomhaíochta féideartha an iarratasóra suas go dtí dáta an chinnidh maidir le substaint an cháis.

Ar deireadh, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta gur ar son an iarratasóra atá sé leasanna a mheas. I ndáil leis sin, measann sé, ar an gcéad dul síos, nach féidir aon damáiste a d'fhéadfadh a bheith fulaingthe ag an iarratasóir mar thoradh ar an díobháil dá leasanna a mheasúnú ná a chúiteamh ina dhiaidh sin. Measann sé ansin gur fear spóirt óg é an t-iarratasóir nach bhfuil baint aige ar bhealach ar bith leis an bhfogha a d'fhulaing an Úcráin agus nach bhfuil ag gabháil d'aon ghníomhaíocht in earnálacha eacnamaíocha a chuireann foinse shuntasach ioncaim ar fáil do Rialtas Chónaidhm na Rúise. Ar deireadh, measann sé go bhfuil an t-iarratasóir ag iarraidh oibriú na mbeart atá á gconspóid a chur ar fionraí, a mhéid a bhaineann siad leis, ach a mhéid is gá chun a chur ar a chumas dul i mbun caibidlíochta maidir lena earcaíocht, chun páirt a ghlacadh sna chéad chraobhchomórtais spóirt eile agus chun leanúint dá ghairm bheatha ghairmiúil. Sna himthosca sin, ní dhéanfaidh fionraí oibriú na mbeart a chonspóidtear réamhbhreith ar an gcinneadh a dhéanfar amach anseo sna príomhimeachtaí ná ní chuirfidh sé isteach ar chuspóir an nós imeachta maidir le faoiseamh eatramhach, is é sin éifeachtacht iomlán an chinnidh a bheidh ann amach anseo sa phríomhghníomhaíocht a ráthú.

I bhfianaise an mhéid sin thuas, deonaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta an t-iarratas ar oibríocht na mbeart a chonspóidtear a chur ar fionraí. Measann sé, áfach, nach mór cur ar fionraí oibriú na mbeart atá faoi chonspóid, a mhéid a bhaineann siad leis an iarratasóir, a bheith teoranta don mhéid atá fíor-riachtanach chun a chur ar a chumas dul i mbun caibidlíochta maidir lena earcú mar thiománaí Foirmle 1 nó mar thiománaí i gcraobhchomórtais mhótarspórt eile atá ar siúl freisin nó san Aontas Eorpach amháin, chomh maith le páirt a ghlacadh i bhFoirmle 1 Grand Prix, tástálacha, seisiúin oiliúna agus seisiúin saor in aisce agus i gcraobhchomórtais spóirt eile, rásaí, tástálacha, seisiúin oiliúna agus seisiúin saor in aisce a bheidh ar siúl san Aontas Eorpach.

Ordú an 19 Aibreán 2023, *UC* v *an Chomhairle* (T-6/23 R, EU:T:2023:206)

(Nós imeachta eatramhach – Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha a rinneadh i dtaca leis an staid i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó – Reo na gcistí – Iarratas ar oibriú ordaithe a fhionraí – Easpa práinne)

I gcomhthéacs an staid pholaitiúil i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó a bheith ag dul in olcas in 2016, toisc nár glaodh toghcháin uachtaránachta agus gur tháinig meath ar an staid slándála ina dhiaidh sin, ghlac Comhairle an Aontais Eorpaigh bearta sriantacha lena ndéantar cistí a chalcadh agus lena gcuirtear cosc ar theacht isteach i gcríoch na mBallstát i gcoinne daoine a bhain, *inter alia*, leas as an gcoinbhleacht armtha, as an éagobhsaíocht nó as an neamhshlándáil sa tír, lena n-áirítear trí acmhainní nádúrtha a shaothrú go haindleathach nó a thrádáil. 582An 8 Nollaig 2022, le Cinneadh 2022/2398 583 agus le Rialachán 2022/2397, chuir 584 an Chomhairle UC, fear gnó arb é iar-stiúrthóir agus iarúinéir tairbhiúil African Gold Refinery Ltd. é, leis na liostaí atá i gceist ar an bhforas, ó 2016 i leith, go bhfuair sé agus gur thrádáil sé *inter alia* ór aindleathach de thionscnamh mianach sa Chongó atá á rialú ag grúpaí armtha neamhrialtasacha a bhfuil baint acu le gníomhaíochtaí díchobhsaitheacha.

Thionscain UC caingean os comhair Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh ag iarraidh go ndéanfaí na gníomhartha a ghlac an Chomhairle a neamhniú. Chuir sé iarratas isteach freisin ar bhearta eatramhacha lena n-iarrtar oibriú na ngníomhartha sin a chur ar fionraí.

Le hordú, déanann Uachtarán na Cúirte Ginearálta iarratas UC ar bhearta eatramhacha a dhíbhe ar an bhforas nach gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le práinn.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Ós rud é go bhfuil na coinníollacha a bhaineann le hoibríocht a chur ar fionraí (cás prima facie agus práinn prima facie a bhunú) carnach, scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta, ar an gcéad dul síos, an gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le práinn trí mheasúnú a dhéanamh ar na hargóintí agus ar an bhfianaise a chuir an t-iarratasóir chun cinn chun a léiriú go bhfuil baol ann, gan cosaint eatramhach, go ndéanfar díobháil thromchúiseach agus doleasaithe.

Agus scrúdú á dhéanamh, ar an gcéad dul síos, ar argóint an iarratasóra maidir le damáiste a tharlaíonn mar thoradh ar na srianta ar úsáid a chistí agus ar na teorainneacha ar fheidhmiú a ghníomhaíochta mar bhainisteoir agus stiúrthóir ar thrí chuideachta sa Bheilg, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta, i gcás damáiste airgeadais, go bhfuil údar cuí le beart eatramhach, ar an gcéad dul síos, más cosúil, gan an beart sin, go mbeadh an páirtí a bhfuil sé á lorg aige in ann inmharthanacht airgeadais an pháirtí sin a chur i mbaol. Ina theannta sin, meastar damáiste airgeadais a bheith doleigheasta mura féidir é a chainníochtú agus más rud é, sa chleachtas, nach

---

582 I gcomhréir le hAirteagal 3(2)(f) de Chinneadh 2010/788/CBES ón gComhairle an 20 Nollaig 2010 maidir le bearta sriantacha i gcoinne Phoblacht Dhaonlathach an Chongó agus lena n-aisghairtear Comhsheasamh 2008/369/CBES (IO 2010 L 336, lch. 30), arna leasú le Cinneadh (CBES) 2022/2377 ón gComhairle an 5 Nollaig 2022 (IO 2022 L 314, lch. 97).

583 Cinneadh Cur Chun Feidhme (CBES) 2022/2398 ón gComhairle an 8 Nollaig 2022 lena gcuirtear chun feidhme Cinneadh 2010/788/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó (IO 2022 L 316I, lch. 7).

584 Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/2397 ón gComhairle an 8 Nollaig 2022 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 1183/2005 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó (IO 2022 L 316I, lch. 1).

bhféadfaí an díobháil sin a shlánú trí chaingean le haghaidh damáistí a thabhairt faoi Airteagail 268 agus 340 CFAE. Ós rud é nach mór faisnéis shonrach agus chruinn a bheith ag an mbreitheamh atá ag éisteacht an iarratais ar bhearta eatramhacha, agus fianaise dhoiciméadach mhionsonraithe dheimhnithe mar thaca leis, ní mór don pháirtí a bhfuil na bearta eatramhacha á lorg aige, i bprionsabal, nuair a bhíonn sé ag brath ar dhamáiste airgeadais a tharlaíonn, léargas foriomlán cruinn ar a staid airgeadais a chur ar fáil, le doiciméadacht tacaíochta.

Sa chás seo, is é conclúid Uachtarán na Cúirte Ginearálta, ós rud é nach bhfuil aon fhaisnéis ann a chumasaíonn méid na díobhála, cineál na díobhála agus an dóchúlacht go dtarlóidh sí, nár éirigh le ÚC an riosca go ndéanfaí damáiste tromchúiseach agus doleasaithe airgeadais a léiriú mar gheall ar a chistí a reo.

Tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire ansin go bhféachann argóint UC le measúnú a fháil, i gcomhthéacs an choinníll a bhaineann le práinn, ar thosca a thagann, i ndáiríre, faoi raon feidhme an cháis prima facie. Deir sé, i ndáil leis sin, go bhfuil dhá choinníoll ar leith ann, áfach, chun oibriú na mbeart a chur ar fionraí. 585Dá bhrí sin, ní féidir le léiriú ar chás prima facie, fiú cás atá thar a bheith láidir, a bheith mar chúiteamh ar mhainneachtain iomlán maidir le práinn a léiriú, ach amháin i gcúinsí an-sonrach. Ós rud é, sa chás seo, nach ndéanann an t-iarratasóir ach cur síos ar éifeachtaí dlíthiúla na mbeart sriantach dá bhforáiltear le Rialachán Uimh. 1183/2005 agus Cinneadh 2010/78, arna leasú, gan míniú a thabhairt ar an gcaoi a líomhnaítear gur sáraíodh a chearta bunúsacha agus ar a thromchúisí atá an sárú líomhnaithe, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach bhfuil sé in ann a chinneadh an bhfuil an damáiste a éilítear tromchúiseach agus inleasaithe amháin le deacracht, nó fiú doleigheasta.

Ar deireadh, meabhraíonn sé, ós rud é nach bhfuil dearbhchosaint ag na cearta bunúsacha a bhfuil an t-iarratasóir ag brath orthu, go bhféadfar srianta a fhorchur ar fheidhmiú na saoirse chun trádáil nó gairm a shaothrú, amhail maidir le feidhmiú an chirt chun maoine, ar choinníoll go bhfreagraíonn na srianta do chuspóirí leasa ghinearálta arna saothrú ag an Aontas Eorpach agus nach ionann iad, i ndáil leis an aidhm atá á saothrú, agus cur isteach díréireach agus do-ghlactha, rud a chuireann isteach ar shubstaint na gceart a ráthaítear. Dá réir sin, cé go bhféadfadh éifeachtaí a bheith i gceist le bearta sriantacha, trí shainmhíniú, ag cur isteach ar na cearta bunúsacha sin, i bhfianaise thábhacht na gcuspóirí atá á lorg leis na gníomhartha a chonspóidtear maidir leis an staid slándála agus pholaitiúil i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó, a bhfuil a mbaint amach mar chuid den chuspóir níos leithne 586 an tsíocháin agus an tslándáil idirnáisiúnta a chaomhnú, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, prima facie, go bhfuil saothrú na gcuspóirí sin de chineál a thabharfadh bonn cirt, i gcás páirtithe áirithe, nach bhfuil freagrach ar bhealach ar bith as an staid ba chúis leis na smachtbhannaí a ghlacadh, go bhféadfadh na hiarmhairtí a bheith diúltach, fiú go suntasach.

Maidir le hargóint an iarratasóra, sa dara háit, go dtugann an toirmeasc ar dhul isteach san Aontas Eorpach, nó ar idirthuras tríd an Aontas Eorpach, lena n-áirítear críoch an Bhallstáit ar náisiúnach de é, údar práinne de réir sainmhínithe, luann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach gcuireann na gníomhartha a chonspóidtear d'oibleagáid ar Ríocht na Beilge, ar an mBallstát ar náisiúnach de an t-iarratasóir, diúltú dó dul isteach ar a críoch nó idirthuras a dhéanamh trína críoch. 587

---

585 Féach Airteagal 156(4) de Rialacha Nós Imeachta na Cúirte Ginearálta.

586 I gcomhréir le cuspóirí ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais a leagtar amach in Airteagal 21 CAE.

587 Féach Airteagal 4(2) de Chinneadh 2010/788.

Maidir le hargóint an iarratasóra, sa tríú háit, nár thug an Chomhairle cúiseanna leordhóthanacha lena ainm a chur leis na liostaí atá i gceist, nár thug sí an fhaisnéis ar ar a bonn a rinneadh an cinneadh maidir le liostú dó, agus gur bhain sí de na coimircí nós imeachta ba ghá, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach mbaineann an t-iarratasóir leis an bpráinn ach amháin as neamhrialtacht líomhnaithe na ngníomhartha a chonspóidtear, arb ionann é agus mearbhall a chur ar chás prima facie a bhunú leis an mbaol go ndéanfaí díobháil thromchúiseach doleasaithe.

Dá bhrí sin, díbheann Uachtarán na Cúirte Ginearálta an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, ós rud é nár léirigh an t-iarratasóir práinn an bhirt chosanta atá á lorg, gan é a bheith riachtanach, thairis sin, rialú a thabhairt ar an gcoinníoll a bhaineann le cás prima facie a bheith ann nó na leasanna lena mbaineann a mheas.

Ordú an 21 Iúil 2023, *Arysta Lifescience* v *EFSA* (T-222/23 R, EU:T:2023:417)

(Bearta eatramhacha – Rochtain ar dhoiciméid – Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 – Doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta chun formheas substainte gníomhaí a athnuachan – Doiciméid a thagann ó thríú páirtí – Cinneadh rochtain ar dhoiciméid a dheonú do thríú páirtí – Iarratas ar oibriú birt a chur ar fionraí – Coincheap na "faisnéise a bhaineann le hastaíochtaí isteach sa chomhshaol" – Rialachán (CE) Uimh. 1367/2006 – Cás prima facie – Práinn – Cothromú leasanna)

Is cuideachta é an t-iarratasóir, Arysta Lifescience, a mhargaíonn táirgí cosanta plandaí ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach Captan, go háirithe Captan 80 WG. I mí Mheán Fómhair 2022, chuir tríú páirtí iarratas ar rochtain ar dhoiciméid faoi bhráid an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bia (EFSA), maidir le, *inter alia*, liosta na gcomhfhoirmleach atá i láthair san fhoirmliú le haghaidh úsáidí ionadaíocha Captan 80 WG, a cuireadh isteach i ndáil le hathnuachan fhormheas na substainte gníomhaí Captan Captan. D'ainneoin agóid an iarratasóra, an 17 Feabhra 2023, ghlac EFSA cinneadh maidir leis an liosta sin a nochtadh go hiomlán ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

Agus iarratas ar bhearta eatramhacha, arna dtionscnamh tar éis caingean chun an cinneadh sin a neamhniú, á éisteacht ag Uachtarán na Cúirte Ginearálta go gcomhlíontar na coinníollacha a bhaineann le cás agus práinn prima facie a bhunú agus, tar éis dó na leasanna iomaíocha a mheas, cinneann sé an t-iarratas ar oibríocht an chinnidh a chonspóidtear a chur ar fionraí a dheonú.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta go bhféadfaidh an breitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha a ordú go gcuirfí oibriú gnímh agus bearta eatramhacha eile ar fionraí má shuitear go bhfuil údar le hordú den sórt sin, prima facie, i bhfíoras agus sa dlí (*fumus boni juris*), agus go bhfuil sé práinneach a mhéid a chaithfear díobháil thromchúiseach dholeasaithe do leasanna an iarratasóra a sheachaint agus go mbeidh éifeacht leis sula ndéanfar cinneadh sa phríomhghníomhaíocht. Tá na coinníollacha sin carnach, agus mar thoradh air sin ní mór iarratais ar bhearta eatramhacha a dhíbhe mura gcomhlíontar aon cheann díobh. Ní mór don bhreitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, i gcás inarb iomchuí, na leasanna lena mbaineann a mheas freisin.

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn sé go gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le cás prima facie a bhunú más rud é gur dealraitheach, prima facie, nach bhfuil bunús le ceann amháin ar a laghad de na pléadálacha dlí a ardaíodh. Is é sin an cás ina léiríonn ceann de na pléadálacha sin go bhfuil

móreasaontas dlíthiúil nó fíorasach ann nach bhfuil a réiteach soiléir láithreach agus go n-éilíonn sé, dá bhrí sin, scrúdú mionsonraithe nach mór a bheith ina ábhar do na príomhimeachtaí.

D'fhonn a léiriú go bhfuil an cinneadh atá faoi chonspóid neamhdhleathach prima facie, líomhain an t-iarratasóir go ndearnadh sárú ar Airteagal 4(2) de Rialachán Uimh. 588 1049/2001 agus ar Airteagal 6(1) de Rialachán Uimh. 1367/2006. 589Go háirithe, mhaígh an t-iarratasóir go ndearna EFSA earráid nuair a tháinig sé ar an gconclúid go raibh faisnéis a bhaineann le hastaíochtaí isteach sa chomhshaol i liosta na gcomhfhoirmleach de réir bhrí Airteagal 6(1) de Rialachán Uimh. 1367/2006.

I ndáil leis sin, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta faoi deara go mbraitheann bunú raon feidhme an choincheapa 'faisnéis a bhaineann le hastaíochtaí sa chomhshaol' ar mheasúnú cás ar chás. Meabhraíonn sé, i gcás táirge amhail táirge cosanta plandaí, agus na substaintí ina bhfuil an táirge sin, ar substaintí iad atá beartaithe, le linn gnáthúsáide, a scaoileadh isteach sa chomhshaol de bhua a bhfeidhme féin, nach astaíochtaí hipitéiseacha iad na hastaíochtaí intuartha isteach sa chomhshaol, faoi ghnáthdhálaí úsáide nó dálaí réalaíocha úsáide, agus go gcumhdaítear iad leis an gcoincheap 'astaíochtaí isteach sa chomhshaol'.

Sa chás seo, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta faoi deara, ar an gcéad dul síos, go bhfuil an fhaisnéis a bhaineann leis an iarraidh ar rochtain ar na doiciméid atá i gceist mar chuid den sainchomhad chun formheas na substainte gníomhaí Captan a athnuachan, sainchomhad a úsáideadh iarbhír i dtáirgí cosanta plandaí agus atá sa chomhshaol. Ar an dara dul síos, ní bhaineann an fhaisnéis atá i gceist le héifeachtaí féideartha na substainte gníomhaí, ach is liosta í de chomhfhoirmligh a cuireadh isteach le haghaidh úsáidí ionadaíocha Captan 80 WG arna mhargú ag an iarratasóir. Ar deireadh, is éard is comhfhoirmligh ann substaintí nó ullmhóidí a úsáidtear nó a bheartaítear lena n-úsáid i dtáirge cosanta plandaí nó in aidiúvach, ach nach substaintí gníomhacha, teorantóirí ná sineirgígh iad.

Measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach bhfuil cead aige freagra réidh a thabhairt ar an gceist an gcumhdaítear an fhaisnéis atá i gceist sa chás seo leis an gcoincheap 'faisnéis a bhaineann le hastaíochtaí isteach sa chomhshaol'. Chinn sé go bhfuil an pléadáil sin, prima facie, gan bhunús agus dá bhrí sin iarrann sé go ndéanfaí mionscrúdú nach mór a dhéanamh sna príomhimeachtaí.

Ar an dara dul síos, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach mór measúnú ginearálta a dhéanamh ar an gcoinníoll a bhaineann le práinn i bhfianaise an ghá atá le hordú idirbhreitheach chun damáiste tromchúiseach doleasaithe don pháirtí a iarrann an beart eatramhach a sheachaint. Ní mór don pháirtí sin a léiriú nach féidir leis fanacht le toradh na bpríomhimeachtaí gan damáiste tromchúiseach doleasaithe a fhulaingt.

Chun práinn na mbeart eatramhach a bhfuil iarratas á dhéanamh ina leith a léiriú, mhaígh an t-iarratasóir go ndéanfadh nochtadh na faisnéise atá i gceist damáiste tromchúiseach agus doleasaithe ós rud é go ligfeadh sé dá iomaitheoirí Captan 80 WG a athchruthú trí ath-innealtóireacht. De réir an iarratasóra, a luaithe a fhoilseofar an fhaisnéis atá i gceist agus a chuirtear isteach san fhearann poiblí í, ní bheifear in ann í a bhaint agus filleadh ar chás ina bhfuil sí faoi rún.

---

588 Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún (IO 2001 L 145, lch. 43).

589 Rialachán (CE) Uimh. 1367/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Meán Fómhair 2006 maidir le forálacha Choinbhinsiún Aarhus maidir le Rochtain ar Fhaisnéis, Rannpháirtíocht Phoiblí i gCinnteoireacht agus Rochtain ar Cheartas i gCúrsaí Comhshaoil a chur i bhfeidhm ar institiúidí agus comhlachtaí an Chomhphobail (IO 2006 L 264, lch. 13).

I ndáil leis sin, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta, i gcás mar sin, ina dtagraíonn an t-iarratasóir do dhamáiste a dhéanfar de bharr nochtadh faisnéise a airbheartaítear faoi rún, chun a mheas an bhfuil baol ann go ndéanfaí damáiste tromchúiseach doleasaithe, nach mór don bhreitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha tosú ón réamhbhreith gur faisnéis rúnda atá i gceist.

Maidir le hintuarthacht na díobhála líomhnaithe sa chás seo, tugann sé faoi deara go ndearbhaíonn EFSA féin gur féidir Captan 80 WG a athchruthú trí phróiseas ath-innealtóireachta trí anailís a dhéanamh ar chomhdhéanamh an táirge ar an margadh, agus ní féidir a chur as an áireamh go bhféadfaí an próiseas sin a dhéanamh níos tapúla agus níos éasca ach an fhaisnéis atá i gceist a chomhcheangal le sonraí atá san fhearann poiblí cheana féin. Is é an tátal a bhain sé as an damáiste airgeadais a dhéanfadh an t-iarratasóir mar thoradh ar an bhfaisnéis atá i gceist a bheith á húsáid ag a iomaitheoirí nach féidir a shainiú go bhfuil sé hipitéiseach amháin. Cuireann sé in iúl freisin, ós rud é go bhfuil éifeacht *erga omnes* ag nochtadh doiciméid faoi Rialachán Uimh. 1049/2001, nach féidir a chur as an áireamh go bhféadfaidh na daoine a rinne iarratas ar rochtain é a phoibliú trína fhoilsiú ar an Idirlíon. Dá bhrí sin, chuideodh sé sin le suíomh tráchtála an iarratasóra a lagú agus mhéadódh sé an baol go ndéanfaí díobháil thromchúiseach dholeasaithe.

Maidir le tromchúis an damáiste a fhaigheann sé amach, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire go ngineann margaíocht Chaptatáin 80 WG láimhdeachas suntasach don iarratasóir laistigh den Aontas Eorpach agus ar fud an domhain. Maidir le damáiste a bhaineann le nochtadh faisnéise rúnda, go sonrach, féadfar a mheas gur damáiste 'tromchúiseach' é damáiste airgeadais atá suntasach go hoibiachtúil, nó fiú nach bhfuil sé neamhshuntasach, gan é a bheith riachtanach i ngach cás baint a bheith aige leis an damáiste sin do láimhdeachas an ghnóthais a bhfuil eagla air é a fhulaingt. Ina theannta sin, is dócha go n-éascóidh nochtadh na faisnéise atá i gceist an próiseas chun Captan 80 WG a athchruthú trí phróiseas ath-innealtóireachta.

Maidir le cibé acu atá nó nach bhfuil an damáiste doleasaithe, is fíor nach féidir a mheas ann féin gur toisc í an éiginnteacht maidir le cúiteamh a fháil i leith damáiste airgid má thugtar caingean i leith damáistí lena bhféadfaí a shuíomh nach féidir damáiste den sórt sin a dheisiú. Ag an gcéim idirbhreitheach, ní gá go mbeadh an fhéidearthacht ann cúiteamh a fháil ina dhiaidh sin i leith damáiste airgid má thionscnaítear caingean i leith damáistí tar éis an beart atá á chonspóid a neamhniú. Ar an taobh eile, tá an cás difriúil i gcás ina bhfuil sé soiléir cheana féin, nuair a dhéanann an breitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha an measúnú, go bhféadfadh sé, i bhfianaise a cineáil agus an mhodha ina dtarlóidh sí go hintuartha, nach bhféadfaí an díobháil a líomhnaítear, dá dtarlódh sí, a shainaithint ná a chainníochtú go leordhóthanach agus, sa chleachtas, nach mbeidh sé indéanta, dá bhrí sin, an díobháil sin a shlánú trí chaingean i leith damáistí a thabhairt.

Sa chás seo, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire go bhféadfadh líon iomaitheoirí iarbhír agus féideartha an iarratasóra ar fud an domhain an fhaisnéis atá i gceist a fháil tar éis an nochta. Ón taobh sin de, ag féachaint do chineál neamhrialaithe na n-ilúsáidí a bhféadfaí an fhaisnéis atá i gceist a chur ar scála domhanda ina leith, níl sé de chumas ag urramú chóipcheart an iarratasóra faoi Rialachán Uimh. 1049/2001 an damáiste airgeadais líomhnaithe a chur as an áireamh. Ina theannta sin, ag féachaint do ghnéithe ar leith na n-imeachtaí chun faisnéis rúnda líomhnaithe a chosaint, ní cheanglaítear ar an iarratasóir a shuíomh, ina theannta sin, go mbeadh sé in ann a inmharthanacht airgeadais a chur i mbaol nó go ndéanfaí difear tromchúiseach agus doleasaithe dá scaireanna sa mhargadh mura ndeonófaí na bearta a ndearnadh iarratas orthu.

Ar an tríú dul síos, ós rud é go gcomhlíontar na coinníollacha a bhaineann le cás prima facie agus práinn prima facie a bhunú, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta na leasanna iomaíocha chun a chinneadh an bhfuil nó nach bhfuil leas an iarratasóra bearta eatramhacha a fháil níos mó ná an leas i gcur i bhfeidhm láithreach an bhirt a chonspóidtear. Scrúdaíonn sé, go sonrach, an bhféadfaí

an cás a thiocfadh as a oibríocht láithreach a fhreaschur dá ndéanfadh an Chúirt an beart sin a neamhniú agus í ag rialú ar an bpríomhiarratas, agus, os a choinne sin, an gcuirfeadh fionraí a oibríochta cosc air a bheith iomlán éifeachtach i gcás ina ndéanfaí an príomhiarratas a dhíbhe. Maidir leis an gcoinníoll nach mór an staid dhlíthiúil a chruthaítear le hordú eatramhach a bheith inchúlaithe, tugann sé faoi deara gurb é cuspóir an nós imeachta le haghaidh bearta eatramhacha éifeachtacht iomlán an chinnidh a bheidh ann amach anseo sa phríomhghníomhaíocht a ráthú. Dá bhrí sin, is gá go mbeadh na himeachtaí sin ina gcrann taca do na príomhimeachtaí.

Sa chás seo, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach mór don iarratasóir a bheith in ann a áirithiú nach ndéanfar an fhaisnéis sin a nochtadh go neamhdhleathach d'fhonn éifeachtacht breithiúnais a choimeád lena gcuirtear an cinneadh atá á chonspóid ar neamhní. Dhéanfaí breithiúnas lena n-ordaítear neamhniú a chur ó mhaith agus bheadh éifeacht phraiticiúil bainte de dá ndéanfaí an t-iarratas reatha ar bhearta eatramhacha a dhíbhe, ós rud é go bhféadfaí an fhaisnéis atá i gceist a nochtadh láithreach, agus ar an gcaoi sin dochar éifeachtach a dhéanamh don chinneadh a dhéanfar amach anseo maidir leis na tuillteanais, eadhon go ndéanfaí an chaingean le haghaidh neamhniú a dhíbhe.

Measann sé, ar thaobh amháin, nach mór forlámhas a bheith ag an leas atá á chosaint ag an iarratasóir ar an leas a bhaineann le díbhe an iarratais ar bhearta eatramhacha, *a fortiori* ós rud é nach mbeadh níos mó i gceist le fionraí na hoibríochta atá á lorg a dheonú ná an status quo a choinneáil ar feadh tréimhse teoranta, agus nach raibh EFSA ag brath ar riachtanas sáraitheach chun an tsláinte phoiblí a chosaint.

Ar an taobh eile, cé gur fíor go bhféadfaidh an duine a d'iarr nochtadh na faisnéise i gceist ceart rochtana a agairt ar dhoiciméid institiúidí, chomhlachtaí, oifigí agus ghníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh faoi Airteagal 15(3) CFAE, ní mór a fháil amach nach gcuirfí moill ar fheidhmiú an chirt sin dá ndeonófaí na bearta eatramhacha, agus nach ndéanfaí ceart an iarratasóra chun rúndacht na faisnéise sin a chosaint a laghdú go dtí aon ní dá ndéanfaí an t-iarratas ar fhaoiseamh eatramhach a dhíbhe. Dá bhrí sin, ní mór forlámhas a bheith ag leas an iarratasóra ar leas an pháirtí atá ag lorg rochtana.

Ordú an 9 Lúnasa 2023, *Next Media Project* v *AECP* (T-338/23 R, EU:T:2023:467)

(Faoiseamh eatramhach – Conarthaí soláthair phoiblí – Seirbhísí cumarsáide agus eagraithe imeachtaí – Iarratas ar bhearta eatramhacha – Easpa fumus boni juris)

Mar chuid de ghlao ar thairiscintí a sheol an Ghníomhaireacht Eorpach um Rialú ar Iascach (EFCA), iarradh ar na tairgeoirí a dtairiscintí a chur isteach tríd an ardán 'e-Submission'. Ba é a dtairiscint theicniúil, *inter alia*, dhá shampla leictreonacha, eadhon comhad físe beoite de 10 go 15 shoicind, i bhformáid GIF nó MP4, agus moladh le haghaidh léarscáil idirghníomhach i bhformáid HTML. Ina dhiaidh sin, chuir EFCA gach tairgeoir ar an eolas trí bhíthin ceartúcháin gan úsáid a bhaint as formáid MP4 don chéad sampla leictreonach. Sa dara ceartúchán lena leasaítear sonraíochtaí na tairisceana, iarradh ar na tairgeoirí an dá shampla leictreonacha a sheoladh trí ríomhphost chuig an seoladh ríomhphoist a tugadh.

Chuir an t-iarratasóir, Next Media Project SLU, tairiscint isteach faoin nós imeachta tairisceana sin. Mar sin féin, in ionad ríomhphost a úsáid, mar atá léirithe ag EFCA, chinn an t-iarratasóir na samplaí leictreonacha sin a sheoladh trí úsáid a bhaint as an nasc 'Dropbox', seirbhís néalstórála a ligeann

d'úsáideoirí comhaid a shábháil ar líne agus comhaid agus fillteáin a chomhroinnt le tríú páirtithe gan ceangaltáin mhóra a sheoladh.

Ina dhiaidh sin, chinn EFCA nár chomhlíon tairiscint an iarratasóra an reachtaíocht a bhí i bhfeidhm 590 ná treoracha an ghlao ar thairiscintí, mar a leagtar amach sa dara ceartúchán. Dúirt EFCA freisin, ós rud é nach bhfuair an coiste um oscailt tairisceana na samplaí leictreonacha go dtí an tráth a íoslódáladh 'Dropbox', a tharla le linn oscailt na dtairiscintí, is é sin le rá, tar éis na teorann ama chun an tairiscint a chur isteach, nach bhféadfadh sé sláine na samplaí bunaidh ná fianaise ar an dáta agus ar an am a fuarthas iad a ráthú.

Má éisteann Uachtarán na Cúirte Ginearálta le hiarratas ar bhearta eatramhacha, arna dtionscnamh ar an lá céanna le caingean chun an cinneadh sin a neamhniú, tar éis dó a chinneadh nach raibh aon chás prima facie ann, déanfaidh sé an t-iarratas sin a dhíbhe.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta, nuair is féidir le tairgeoir nach n-éiríonn leis, le linn na céime réamhchonarthaí, ar choinníoll go n-urramaítear an tréimhse neamhghníomhaíochta 10 lá atá leagtha síos sa reachtaíocht, 591 chun a léiriú go bhfuil cás prima facie thar a bheith tromchúiseach ann, nach mór na critéir chun measúnú a dhéanamh ar an gcoinníoll a bhaineann le práinn a mhaolú, ionas nach gcaithfear ach riosca díobhála tromchúisí a léiriú. Go bhfuil údar maith le maolú na gceanglas is infheidhme maidir le measúnú a dhéanamh ar phráinn a bheith ann de bharr na gceanglas a eascraíonn as an gcosaint éifeachtach nach mór a ráthú in ábhair a bhaineann le soláthar poiblí. Comhlíontar an coinníoll a ghabhann le cás prima facie fíor-thromchúiseach i gcás ina léiríonn na himeachtaí eatramhacha go ndearna an cosantóir gníomh neamhdhleathach a dhealraíonn, prima facie, a bheith sách follasach agus tromchúiseach, agus nach mór, ar mhaithe leis an iarratasóir, cosc a chur ar thabhairt ar aird nó ar leanúint dá éifeachtaí.

Go príomha, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire gur chuir EFCA in iúl gur chinn sé síniú an chonartha a chur ar fionraí, agus go ndearna an t-iarratasóir a iarratas ar bhearta eatramhacha sular tugadh an conradh i gcrích. Dá bhrí sin, scrúdaíonn sé an raibh an t-iarratasóir in ann a léiriú go bhfuil cás prima facie ann agus, má bhí, an bhfuil an cás prima facie sin an-tromchúiseach.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, tugann sé faoi deara go bhfuil sé soiléir ó shonraíochtaí na tairisceana go raibh an modh chun an dá shampla leictreonacha a tharchur trí ríomhphost éigeantach agus, trí na samplaí leictreonacha a uaslódáil trí 'Dropbox', nach ndealraíonn sé gur chomhlíon an t-iarratasóir an modh tarchuir faisnéise is gá chun páirt a ghlacadh sa nós imeachta, agus dá bhrí sin nár 'soláthar' an fhaisnéis atá i gceist. Tá an bealach a gcuireann tairgeoir faisnéis a iarrtar, sa chás seo samplaí leictreonacha, chuig an údarás conarthach, ina dhlúthchuid den bhealach ina soláthraítear an fhaisnéis.

---

590 Airteagal 141(1) de Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO 2018 L 193, lch. 1).

591 Faoi Airteagal 175 de Rialachán 2018/1046.

Ina dhiaidh sin, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta gur féidir a áirithiú, trí ríomhphost, go gcomhlíontar prionsabal na córa comhionainne do thairgeoirí. Chun glacadh le dearcadh an iarratasóra nár cheart gurbh é a bheadh mar thoradh ar shamplaí leictreonacha a sholáthar trí 'Dropbox' seachas trí ríomhphost ná samplaí leictreonacha a bheith á soláthar trí ríomhphost, d'fhéadfadh sé a bheith ina shárú ar phrionsabal na córa comhionainne maidir leis na tairgeoirí eile a chomhlíon sonraíochtaí na tairisceana trí ríomhphost a úsáid.

Thairis sin, ní bhaineann argóint an iarratasóra go bhfuil fianaise aige nár athraíodh na samplaí leictreonacha le hábhar. Mura gceadaítear nasc a úsáid i dtairiscint, ní cheanglaítear ar an údarás conarthach a sheiceáil ar athraíodh na doiciméid lena mbaineann an nasc sin nó ar glacadh leo.

Ar deireadh, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, trí rogha a dhéanamh an dá shampla leictreonacha a tharchur trí bhíthin an nasc 'Dropbox' an 13 Feabhra 2023, an lá deireanach den teorainn ama lena fháil, gur chuir an t-iarratasóir fait accompli i láthair do EFCA. Dá bhrí sin, ní raibh an deis ag EFCA rialú a thabhairt maidir le húsáid an mhodha tarchurtha sin sula ndeachaigh an teorainn ama sin in éag. Sa chomhthéacs sin, léiríonn léiriú an téarma 'in ord' a bhaineann le toradh oscailt thairiscint an iarratasóra gur chomhlíon an t-iarratasóir an teorainn ama sin go foirmiúil agus nár osclaíodh an tairiscint cheana féin, ach nach féidir í a léirmhíniú, prima facie, mar bhailíochtú ar mhodh cumarsáide na samplaí leictreonacha arna roghnú ag an iarratasóir.

Ós rud é nár éirigh leis an iarratasóir cás prima facie a bhunú agus cás prima facie fíor-thromchúiseach a fortiori, diúltaítear don iarratas reatha ar bhearta eatramhacha.

Ordú an 25 Meán Fómhair 2023, *Terminal Ouest Provence* v *CINEA* (T-504/23 R, EU:T:2023:581)

(Bearta eatramhacha – An tSaoráid um Chónascadh na hEorpa (SCE) – Comhaontú deontais – Clásal eadrána – Iarratas ar bhearta eatramhacha – Easpa práinne)

I gcomhthéacs nós imeachta tairisceana le haghaidh tionscadal arna sheoladh ag an nGníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um an Aeráid, Bonneagar agus Comhshaol (CINEA), arna mhaoiniú ag an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa (SCE), chuir Terminal Ouest Provence (an t-iarratasóir) togra isteach chun críochfort iompair comhcheangailte iarnróid/bóithre nua a fhorbairt, eadhon críochfort Ouest Provence, atá lonnaithe i mbardais Grans agus Miramas, i limistéar cathrach Aix-Marseille-Provence, sa Fhrainc. Chuir dhá chuideachta scairshealbhóirí an t-iarratasóir ar bun, i bhfoirm cuideachta sealbhaíochta, chun go mbeadh sé in ann dhá ghníomhaíocht ar leith a dhéanamh, ar gníomhaíochtaí iad nach bhféadfaí a dhealú agus an tionscadal a thabhairt chun críche, eadhon an críochfort a thógáil agus a oibriú.

De réir mar a d'éirigh leis an iarratasóir sa chéim roghnúcháin, bhí tús curtha ag CINEA leis an gcomhaontú deontais a ullmhú. Chuir sé in iúl don iarratasóir agus dá scairshealbhóir tromlaigh, áfach, nach bhféadfaí, dar leis, an scairshealbhóir is mó a aicmiú mar fhochonraitheoir agus nárbh fhéidir, dá bhrí sin, a chostais a aicmiú agus a láimhseáil mar 'costais fochonraitheoireachta'. D'ainneoin na malartuithe sin, shínigh an t-iarratasóir an comhaontú deontais ina dhiaidh sin. Tá clásal eadrána sa chomhaontú lena dtugtar dlínse do Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, i gcomhréir le hAirteagal 272 CFAE.

Thug an t-iarratasóir caingean os comhair na Cúirte Ginearálta ag lorg dearbhú, ar bhonn an airteagail sin, gur costais fochonraitheoireachta iad na costais uile a shonraigh a scairshealbhóir tromlaigh do CINEA agus dá bhrí sin go raibh siad incháilithe mar chostais den sórt sin. Ina theannta sin, má éisteann sé iarratas ar bhearta eatramhacha, arna thaisceadh le doiciméad ar leithligh, lena n-iarrtar (i) dearbhú, prima facie, gur costais fochonraitheoireachta iad na costais uile arna sonrasc ag a scairshealbhóir tromlaigh chuig CINEA agus dá bhrí sin go bhfuil siad incháilithe mar sin, agus (ii) go

gcuirfear toirmeasc ar CIINEA cinntí a dhéanamh maidir le haicmiú na gcostas sin agus, a fortiori, maidir lena n-incháilitheacht os comhair na Cúirte Ginearálta a rialaigh ar an bpríomhchaingean, díbhíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta, tar éis dó a chinneadh nach raibh aon phráinn leis, an t-iarratas sin a dhíbhe.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach mór, mar riail ghinearálta, measúnú a dhéanamh ar an bpráinn sin i bhfianaise an ghá atá le hordú idirbhreitheach chun damáiste tromchúiseach doleasaithe don pháirtí a bhfuil an faoiseamh eatramhach á lorg aige a sheachaint. Ní mór don pháirtí sin a léiriú nach féidir leis fanacht le toradh na bpríomhimeachtaí gan damáiste tromchúiseach doleasaithe a fhulaingt.

Go príomha, maidir leis an argóint go bhfuil géarghá leis an méid atá dlite i ndáil leis an deontas atá i gceist chun an tionscadal a thabhairt chun críche, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach bhfuil údar le beart eatramhach a dheonú ach amháin i gcás inarb ionann an gníomh atá i gceist agus cúis chinntitheach na díobhála tromchúisí doleigheasta a líomhnaítear. Tugann sé le fios nach sainaithníonn an t-iarratasóir gníomh ná iompar CINEA arb é is cúis chinntitheach leis an díobháil líomhnaithe. Go deimhin, d'ainneoin an easaontais maidir le haicmiú na gcostas arna sonrasc ag an scairshealbhóir tromlaigh, shínigh an t-iarratasóir an comhaontú deontais. Thairis sin, níor chuir diúltú CINEA a mheas go bhfuil na costais sin incháilithe cosc ar an iarratasóir iarraidh ar íocaíocht eatramhach a sheoladh chuige. Dá bhrí sin, ní bheidh éifeachtaí ag an seasamh a ghlacfaidh CINEA ach amháin má fheidhmíonn sé mar bhonn dá chinneadh foirmiúil measúnú a dhéanamh ar na costais incháilithe mar fhreagra ar an iarraidh ar íocaíocht eatramhach.

Thairis sin, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta go bhfuil an damáiste líomhnaithe doiléir agus hipitéiseach. Thairis sin, ní chuireann an t-iarratasóir aon fhianaise ar fáil maidir le cineál tromchúiseach doleasaithe an damáiste líomhnaithe. In éagmais cinneadh foirmiúil arna dhéanamh ag CINEA maidir le hincháilitheacht na gcostas fochonraitheoireachta, ní fhéadfar aon damáiste a d'fhéadfadh teacht chun cinn a shainaithint ach amháin má dhéantar é a shainaithint go hipitéiseach nó, ar a laghad, roimh am.

Diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta don argóint nach bhfuil aon rogha inmharthana ann chun cistiú a fháil arb ionann é agus méid atá i gceist, ar an bhforas nach ionann an damáiste a líomhnaítear agus damáiste áirithe arb é is cúis chinntitheach leis gníomh nó iompar is inchurtha i leith CINEA.

Maidir leis an argóint nach féidir leis an iarratasóir fanacht le toradh na n-imeachtaí maidir leis na tuillteanais gan é a bheith dearbhaithe ina fhéimheach ar mhainneachtain íocaíochta, meabhraíonn an tUachtarán nach féidir a mheas gur damáiste doleasaithe é damáiste airgeadais amháin, ach amháin in imthosca eisceachtúla, nó fiú nach féidir é a réiteach ach amháin le deacracht. I gcás díobháil den sórt sin, ní bheidh bonn cirt leis an mbeart eatramhach atá á lorg ach amháin má dhealraíonn sé, gan beart den sórt sin, go gcuirfeadh an t-iarratasóir a láithreacht i mbaol sula dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach sna príomhimeachtaí. I ndáil leis sin, is faoin bpáirtí a bhfuil bearta eatramhacha á lorg aige, go háirithe nuair a bhíonn sé ag brath ar dhamáiste airgeadais a tharlaíonn, léargas cruinn foriomlán ar a staid airgeadais a chur ar fáil, le doiciméadacht tacaíochta.

Ar an gcéad dul síos, is fíor go léiríonn na doiciméid a chuir an t-iarratasóir ar fáil chun críocha a phráinní atá a iarratas ar bhearta eatramhacha a léiriú go mbeadh an t-iarratasóir gan na deontais atá i gceist a íoc, agus dá bhrí sin nach mbeadh sé in ann leanúint de thógáil an chríochfoirt Ouest Provence ó mhí Dheireadh Fómhair, nó ar a mhéad, i mí na Nollag 2023. Cinneann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, áfach, nár chuir an t-iarratasóir aon fhianaise ar fáil a léiríonn nach bhfuil a bheirt scairshealbhóirí in ann cúnamh airgeadais a chur ar fáil dó le go mbeidh sé in ann déileáil le haon deacrachtaí airgeadais.

Ar an dara dul síos, tá an damáiste líomhnaithe hipitéiseach, a mhéid atá sé bunaithe ar an toimhde go ndiúltaíonn CINEA costais uile scairshealbhóir tromlaigh an iarratasóra, cé nach féidir a chur as an áireamh go bhféadfaí an chuid is mó de na costais sin a mheas mar chostais incháilithe.

Ar deireadh, ní bheadh aon tionchar ag deonú na mbeart a iarradh ar staid airgeadais an iarratasóra, a bhfuil a fhéimheacht ar tí tarlú, beag beann ar thoradh an iarratais ar bhearta eatramhacha. Níl an t-iarratasóir ag iarraidh ar Uachtarán na Cúirte Ginearálta ordú a thabhairt do CINEA na deontais atá i gceist a dhámhachtain.

Maidir leis an argóint, mura ndeonófaí na bearta eatramhacha atá á lorg, go sárófaí an ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil, cuireann Uachtarán na Cúirte Ginearálta in iúl nach bhfuil i gceist le leas na ndlíthithe raon feidhme a gceart faoi dhlí an Aontais a chinneadh chomh tapa agus is féidir chun práinn thromchúiseach doleasaithe a shuí. Thairis sin, ós rud é gur cuireadh meá na leasanna iomaíocha san áireamh, níor léirigh an t-iarratasóir nach féidir leis fanacht le toradh na bpríomhimeachtaí gan damáiste tromchúiseach agus doleasaithe a fhulaingt.

Ordú an 27 Meán Fómhair 2023, *Amazon Services Europe* v *an Coimisiún* (T-367/23 R, EU:T:2023:589)

(Iarratas ar bhearta eatramhacha – Seirbhísí digiteacha – Rialachán (AE) 2022/2065 – Ardáin an-mhór ar líne – Iarratas ar oibríocht a chur ar fionraí – Práinn – Cás prima facie – Comhardaithe leasanna)

Is leis an Amazon Group, ar grúpa ilnáisiúnta cuideachtaí é, an t-iarratasóir Amazon Services Europe. Cuimsíonn a ghníomhaíochtaí gnó seirbhísí miondíola ar líne agus seirbhísí eile amhail an néalríomhaireacht agus an sruthú digiteach. Soláthraíonn sé seirbhísí margaidh do dhíoltóirí tríú páirtí a chuireann ar a gcumas táirgí a thairiscint lena ndíol ar an Amazon Store, agus tacaíonn sé le díoltóirí tríú páirtí ar bhealaí éagsúla.

Foráiltear le Rialachán 592 2022/2065 go nglacfaidh an Coimisiún Eorpach cinneadh lena n-ainmneofar mar ardán an-mhór ar líne nó inneall cuardaigh an-mhór ar líne an t-ardán ar líne nó an t-inneall cuardaigh ar líne a bhfuil meánlíon faighteoirí gníomhacha míosúla na seirbhíse san Aontas Eorpach aige atá cothrom le 45 mhilliún nó níos mó. Faoin rialachán sin, ar an gcéad dul síos, ceanglaítear ar sholáthraithe ardán ar líne den sórt sin a úsáideann córais mholtóra rogha amháin ar a laghad a sholáthar le haghaidh gach ceann dá gcórais mholtóra nach bhfuil bunaithe ar phróifíliú 593 agus, ar an dara dul síos, ar sholáthraithe a chuireann fógraí i láthair ar a gcomhéadain ar líne stór a thiomsú agus a chur ar fáil go poiblí ina bhfuil faisnéis áirithe ar feadh na tréimhse iomláine ina gcuireann siad fógra i láthair agus go dtí bliain amháin tar éis an fógra a thíolacadh den uair dheireanach ar a gcomhéadain ar líne. 594

---

592 Airteagal 33(4) de Rialachán (AE) 2022/2065 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 2022 maidir le Margadh Aonair do Sheirbhísí Digiteacha agus lena leasaítear Treoir 2000/31/CE (an Ionstraim um Sheirbhísí Digiteacha) (IO 2022 L 277, lch. 1).

593 Airteagal 38 de Rialachán 2022/2065.

594 Airteagal 39(1) de Rialachán 2022/2065.

An 25 Aibreán 2023, ghlac an Coimisiún cinneadh lenar ainmníodh Amazon Store mar ardán an-mhór ar líne ('an cinneadh atá faoi chonspóid'). 595

Agus iarratas ar bhearta eatramhacha á éisteacht aige, arna thionscnamh an lá céanna le caingean chun an cinneadh sin a neamhniú, cinneann Uachtarán na Cúirte Ginearálta go gcomhlíontar na coinníollacha a bhaineann le cás prima facie agus práinn a bhunú agus, tar éis dó na leasanna iomaíocha a mheas, cinneann sé an t-iarratas ar oibriú an chinnidh sin a chur ar fionraí a dheonú go páirteach, a mhéid a fhorchuirfear leis an gcinneadh sin ar Amazon Store an oibleagáid stór fógraíochta a chur ar fáil go poiblí, gan dochar d'oibleagáid an iarratasóra an stór sin a thiomsú.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta an phléadáil maidir le neamh-inghlacthacht a d'ardaigh an Coimisiún, trína maíonn sé go bhfuil an chaingean le haghaidh neamhniú, den chuid is mó, doghlactha ar an bhforas go ndéanann an t-iarratasóir agóid i gcoinne dhlíthiúlacht fhorálacha Rialachán 2022/2065 nach ionann iad agus bunús dlí an chinnidh a chonspóidtear agus nach bhfuil baint dhlíthiúil dhíreach aige leis an gcinneadh sin. Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn sé, i gcás ina líomhnaítear go bhfuil an phríomhghníomhaíocht doghlactha go follasach, nach mór don pháirtí a bhfuil na bearta eatramhacha á lorg aige a shuíomh go bhfuil forais prima facie ann chun a chinneadh go bhfuil an phríomhghníomhaíocht, lena mbaineann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, inghlactha, d'fhonn staid a chosc ina bhféadfaidh an páirtí sin, trí bhíthin iarratas ar bhearta eatramhacha, oibríocht birt a chur ar fionraí, ar beart é a ndiúltaíonn an Chúirt ina dhiaidh sin a dhearbhú go bhfuil sé ar neamhní toisc go ndearbhaítear, tar éis substaint an cháis a scrúdú, go bhfuil an t-iarratas neamh-inghlactha. Dá bhrí sin, in imeachtaí maidir le bearta eatramhacha, ní fhéadfaidh inghlacthacht na príomhghníomhaíochta a bheith faoi réir ach scrúdú prima facie, agus níor cheart don bhreitheamh atá ag éisteacht an iarratais ar bhearta eatramhacha a dhearbhú nach bhfuil an t-iarratas sin inghlactha ach amháin más féidir inghlacthacht na príomhghníomhaíochta comhfhreagraí a eisiamh go hiomlán.

Thairis sin, ní mór an gníomh ginearálta a éilítear a bheith neamhdhleathach a bheith infheidhme, go díreach nó go hindíreach, maidir leis an tsaincheist lena mbaineann an gníomh agus ní mór nasc dlíthiúil díreach a bheith ann idir an cinneadh aonair atá á chonspóid agus an gníomh ginearálta atá i gceist. Mar sin féin, ní mór Airteagal 277 CFAE a léirmhíniú go leordhóthanach leathan chun gur féidir athbhreithniú breithiúnach éifeachtach a dhéanamh ar dhlíthiúlacht na ngníomhartha a bhfuil feidhm ghinearálta leo arna nglacadh ag na hinstitiúidí i bhfabhar daoine atá eisiata ó ghníomhaíochtaí díreacha i gcoinne gníomhartha den sórt sin. Dá bhrí sin, ní mór raon feidhme an Airteagail sin a leathnú chuig gníomhartha de chuid na n-institiúidí a bhí ábhartha maidir le glacadh an chinnidh is ábhar don chaingean le haghaidh neamhniú. Ina theannta sin, ní féidir na rialacha a bhaineann le córas aonair amháin a dheighilt go saorga chun pléadáil neamhdhleathachta a scrúdú.

Sa chás seo, cinneann Uachtarán na Cúirte Ginearálta gur shainaithin an t-iarratasóir le dóthain soiléireachta na forálacha a bhfuil an pléadáil neamhdhleathachta ina n-aghaidh agus, prima facie, go ndéanfaí na rialacha maidir le córas aonair amháin a dheighilt go saorga, ós rud é gurb é toradh an chinnidh atá faoi chonspóid infheidhmeacht na n-oibleagáidí atá i gceist. Cuireann sé in iúl freisin go n-ardaíonn an cás seo saincheisteanna nua nach mór a réiteach trí scrúdú críochnúil a dhéanamh sna

[595] Cinneadh C(2023) 2746 final ón gCoimisiún an 25 Aibreán 2023 lena n-ainmnítear Amazon Store mar ardán an-mhór ar líne i gcomhréir le Rialachán (AE) 2022/2065.

príomhimeachtaí. Is é an tátal a bhain sé as sin nach féidir diúltú don phléadáil neamhdhleathachta a tharraing an t-iarratasóir anuas toisc gur léir go bhfuil sí doghlactha.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta feidhmiú an chinnidh atá á chonspóid a chur ar fionraí. Mar réamhphointe, meabhraíonn sé go bhféadfaidh an breitheamh atá ag éisteacht iarratais ar fhaoiseamh eatramhach a ordú go gcuirfí oibriú gnímh agus bearta eatramhacha eile ar fionraí, má shuitear go bhfuil údar le hordú den sórt sin, prima facie, i bhfíoras agus sa dlí (*fumus boni juris*) agus go bhfuil sé práinneach a mhéid, d'fhonn díobháil thromchúiseach dholeasaithe do leasanna an iarratasóra a sheachaint, nach mór é a dhéanamh agus go mbeidh éifeachtaí aige sula ndéanfar cinneadh sna príomhimeachtaí. Tá na coinníollacha sin carnach, agus mar thoradh air sin ní mór iarratais ar bhearta eatramhacha a dhíbhe mura gcomhlíontar aon cheann díobh. Ní mór don bhreitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, i gcás inarb iomchuí, na leasanna lena mbaineann a mheas freisin.

Ar an gcéad dul síos, ag tosú ar a scrúdú leis an gcoinníoll a bhaineann le práinn, cuireann Uachtarán na Cúirte Ginearálta in iúl nach mór measúnú a dhéanamh ar an bpráinn i gcoitinne i bhfianaise an ghá atá le hordú idirbhreitheach chun damáiste tromchúiseach doleasaithe don pháirtí a bhfuil an chosaint eatramhach á hiarraidh aige a sheachaint. Ní mór don pháirtí sin a léiriú nach féidir leis fanacht le toradh na bpríomhimeachtaí gan damáiste tromchúiseach doleasaithe a fhulaingt.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceanglas ar sholáthraithe ardán an-mhór ar líne a úsáideann córais mholtóra rogha amháin ar a laghad a sholáthar do gach ceann dá gcórais mholtóra nach bhfuil bunaithe ar phróifíliú, measann 596 Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach bhfuil sé suite ag an iarratasóir gurb ann do dhíobháil thromchúiseach agus dholeasaithe.

Ar an gcéad dul síos, tá an díobháil líomhnaithe éiginnte, ós rud é nach gcuirtear toirmeasc le Rialachán 2022/2065 ar chórais mholtóra a úsáid, ach nach gceanglaítear ar na hardáin lena mbaineann ach rogha an diúltaithe a chur ar fáil dóibh.

Ina dhiaidh sin, má ghlactar leis go spreagtar custaiméirí chun aistriú ó Shiopa Amazon go dtí ardáin iomaíocha trí rogha rogha an diúltaithe a chur chun feidhme, is díobháil airgeadais amháin atá sa chaillteanas líomhnaithe den sciar den mhargadh sa mhéid is go gcaillfear ioncam ó dhíolacháin ar an margadh ábhartha.

I gcás díobháil den sórt sin, ní bheidh bonn cirt leis an mbeart eatramhach atá á lorg ach amháin má dhealraíonn sé, d'uireasa beart den sórt sin, go mbeadh an t-iarratasóir i riocht a chuirfeadh a láithreacht i mbaol sula dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach sa phríomhghníomhaíocht, nó i gcás ina ndéanfaí difear substaintiúil dá sciar den mhargadh. Dá bhrí sin, ní leor sciar den mhargadh a chailleadh ar bhealach neamhleigheasta ag gnóthas; ina ionad sin, is gá go mbeadh an sciar sin den mhargadh sách mór i bhfianaise, go háirithe, mhéid an ghnóthais sin, agus aird á tabhairt ar shaintréithe an ghrúpa lena mbaineann sé trína scairshealbhóirí.

Cinneann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach suíonn ná nach maíonn an t-iarratasóir fiú go bhfuil sé i riocht a inmharthanacht airgeadais a chur i mbaol sula dtugtar breithiúnas críochnaitheach sa phríomhghníomhaíocht, i bhfianaise mhéid, láimhdeachas agus shaintréithe an ghrúpa lena mbaineann sé.

---

596 Airteagal 38 de Rialachán 2022/2065.

Ar deireadh, diúltaíonn sé don argóint go ndéanfadh an cinneadh a chonspóidtear dochar freisin do leasanna díoltóirí tríú páirtí. Chun práinn a shuí, ní féidir le hiarratasóir ar bhearta eatramhacha a bheith ag brath ar dhamáiste a dhéantar do chearta tríú páirtithe nó don leas ginearálta. Aon díobháil a d'fhéadfadh cur chun feidhme an chinnidh a chonspóidtear a dhéanamh do pháirtí seachas an t-iarratasóir ar bhearta eatramhacha, ní fhéadfaidh an breitheamh atá ag éisteacht an iarratais ar bhearta eatramhacha í a chur san áireamh ach amháin nuair a bheidh na leasanna atá i gceist á meas.

Ar an dara dul síos, a mhéid a bhaineann leis an gceanglas atá ar sholáthraithe ardán an-mhór ar líne stór fógraíochta a thiomsú agus a chur ar fáil ina bhfuil, de réir an iarratasóra, faisnéis rúnda, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, ar an taobh eile, gur shuigh an t-iarratasóir gurb ann do dhíobháil thromchúiseach agus dholeasaithe agus, dá bhrí sin, go gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le práinn sa chás seo.

Tar éis dó a mheas, chun críocha scrúdú a dhéanamh ar an gcoinníoll a bhaineann le práinn, nach mór an fhaisnéis atá i gceist a mheas mar fhaisnéis rúnda, meabhraíonn sé go mbraitheann an cheist maidir lena mhéid a dhéanfaidh nochtadh na faisnéise sin dochar tromchúiseach doleigheasta ar imthosca éagsúla, amhail, *inter alia*, tábhacht ghairmiúil agus tráchtála na faisnéise don ghnóthas atá ag iarraidh í a chosaint agus áirgiúlacht na faisnéise sin do rannpháirtithe eile sa mhargadh.

Sa chás seo, maidir leis an gceist an bhfuil an díobháil tromchúiseach go leor, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, ar an gcéad dul síos, go gcuireann na hoibleagáidí a bhaineann leis an stór fógraíochta, ina gcuirtear faisnéis ar fáil faoi na fógraí ar ardán an iarratasóra, ar chumas tríú páirtithe rochtain a fháil ar rúin trádála shuntasacha a bhaineann le straitéisí fógraíochta chustaiméirí fógraíochta an iarratasóra. Dá bhrí sin, ní féidir leis an iarratasóir fanacht le toradh na bpríomhimeachtaí gan díobháil thromchúiseach a fhulaingt. Ar an dara dul síos, a mhéid a d'fhágfadh nochtadh na faisnéise atá i gceist, i dteannta a chéile, go mbeadh sé thar a bheith íogair toisc go dtabharfadh sé léargas cuimsitheach don phobal i gcoitinne, le leibhéal an-ard mionsonraí, ar na déileálacha íogaire tráchtála a bhíonn ag an iarratasóir le formhór a chustaiméirí, rud a d'fhéadfadh an trédhearcacht sa mhargadh a mhéadú go heaspónantúil agus go saorga freisin.

Maidir leis an gceist an bhfuil an díobháil sin doleasaithe, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta gur léir nach bhféadfaí na héifeachtaí a bhaineann le nochtadh na faisnéise atá i gceist a chur ar ceal dá ndéanfaí an cinneadh atá faoi chonspóid a neamhniú, ós rud é, a luaithe a bhíonn eolas faighte ag duine faoin bhfaisnéis sin trína léamh, nach féidir an t-eolas sin a thógáil ar ais.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta an bhfuil cás prima facie ann do na bearta eatramhacha a mhéid a bhaineann leis an oibleagáid atá ar sholáthraithe ardán an-mhór ar líne stór fógraíochta a thiomsú agus a chur ar fáil. Meabhraíonn sé go gcomhlíontar an coinníoll sin i gcás ina ndealraíonn sé nach bhfuil bunús le ceann amháin ar a laghad de na pléadálacha a cuireadh ar aghaidh, prima facie. Is é sin an cás ina léiríonn ceann de na pléadálacha sin go bhfuil móreasaontas dlíthiúil nó fíorasach ann nach bhfuil a réiteach soiléir láithreach agus go n-éilíonn sé, dá bhrí sin, scrúdú mionsonraithe nach mór a bheith ina ábhar do na príomhimeachtaí.

Sa chás seo, is cosúil, prima facie, nach bhfuil cuid den fhaisnéis a cheanglaítear ar an iarratasóir a phoibliú ina stór fógraíochta curtha ar fáil go poiblí go fóill. Is amhlaidh an cás, go háirithe, maidir leis an bhfaisnéis a bhaineann leis an tréimhse inar tíolacadh an fógrán agus leis na huimhreacha comhiomlána arna miondealú de réir Ballstáit don ghrúpa nó do na grúpaí faighteoirí ar díríodh an fógrán orthu go sonrach.

Sa tríú háit, déanann Uachtarán na Cúirte Ginearálta na leasanna lena mbaineann a mheas d'fhonn a chinneadh an bhfuil nó nach bhfuil leas an iarratasóra bearta eatramhacha a fháil níos mó ná an leas i gcur chun feidhme láithreach an ghnímh a chonspóidtear. Scrúdaíonn sé, go sonrach, an bhféadfaí an gníomh sin a chur ar ceal ag an gcúirt a éisteann an príomhiarratas, an cás a thiocfadh chun cinn dá

gcuirfí chun feidhme é láithreach a aisiompú agus, os a choinne sin, an gcuirfeadh fionraí oibriú an ghnímh cosc air éifeacht iomlán a bheith aige dá ndéanfaí an phríomhghníomhaíocht a dhíbhe. Maidir leis an gcoinníoll nach mór an staid dhlíthiúil a chruthaítear le hordú eatramhach a bheith inchúlaithe, tugann sé faoi deara gurb é cuspóir an nós imeachta le haghaidh bearta eatramhacha éifeachtacht iomlán an chinnidh a bheidh ann amach anseo sa phríomhghníomhaíocht a ráthú. Dá bhrí sin, is gá go mbeadh na himeachtaí sin ina ndlúthchuid de na príomhimeachtaí.

Sa chás seo, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, d'fhonn an éifeacht phraiticiúil a bheith ag breithiúnas lena gcuirtear an cinneadh atá á chonspóid ar neamhní, nach mór don iarratasóir a bheith in ann nochtadh neamhdhleathach na faisnéise sin a chosc. Dhéanfaí breithiúnas lena n-ordaítear neamhniú a chur ó mhaith agus bheadh éifeacht phraiticiúil bainte de dá ndéanfaí an t-iarratas reatha ar bhearta eatramhacha a dhíbhe, ós rud é go mbeadh sé d'éifeacht ag an dífhostú sin go gceadófaí an fhaisnéis atá i gceist a nochtadh láithreach, agus ar an gcaoi sin réamhbhreith a thabhairt go héifeachtach ar an gcinneadh a dhéanfar amach anseo sa phríomhghníomhaíocht, eadhon go ndéanfaí an chaingean le haghaidh neamhniú a dhíbhe. Is é an tátal a bhain sé as sin nach mór forlámhas a bheith ag an leas atá á chosaint ag an iarratasóir ar an spéis a bhaineann leis an iarratas ar bhearta eatramhacha a dhíbhe, a fortiori i gcás nach mó ná an status quo a choinneáil ar bun ar feadh tréimhse theoranta a bheidh i gceist le deonú na mbeart eatramhach a iarradh.

Ordú an 29 Meán Fómhair 2023, *Red Bull agus páirithe eile* v *an Coimisiún* (T-306/23 R, EU:T:2023:590)

(Iarratas ar bhearta eatramhacha – Iomaíocht – Cinneadh ón gCoimisiún lena n-ordaítear cigireacht – Iarratas ar oibriú ordaithe a fhionraí – Easpa práinne)

Ar bhonn amhras faoi iompraíocht fhrithiomaíoch i gcomhthéacs deochanna fuinnimh a mhargú, le cinneadh an 8 Márta 2023 597 ('an cinneadh atá faoi chonspóid'), d'ordaigh an Coimisiún Eorpach cigireacht ar Red Bull GmbH, Red Bull France SASU agus Red Bull Nederland BV. Glacadh an cinneadh atá á chonspóid de bhun Airteagal 20(4) de Rialachán Uimh. 1/2003 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta ('Rialachán Uimh. 1/2003'), 598 lena gcinntear cumhacht an Choimisiúin maidir le hiniúchtaí.

Mar chuid den chigireacht, thug an Coimisiún cuairteanna comhuaineacha ar áitribh na gcuideachtaí atá i gceist san Ostair, sa Fhrainc agus san Ísiltír, áit ar chóipeáil sé 'en masse' líon mór doiciméad leictreonach agus d'iarr sé go gcuirfí ar fáil, ina dhiaidh sin, sonraí leictreonacha eile ó, *inter alia*, fóin phóca, boscaí ríomhphoist agus sonraí a bhí suite sa néal nó ar fhreastalaithe cuideachta, sonraí a cuireadh ar fáil dó ansin. Ina dhiaidh sin, scrúdaigh an Coimisiún an chéad phacáiste sonraí ag na háitribh sin, i láthair ionadaithe ó na cuideachtaí lena mbaineann.

Thionscain an dara ceann caingean le haghaidh neamhniú i gcoinne chinneadh na cigireachta. Chuir siad iarratas isteach freisin ar bhearta eatramhacha lena n-iarrtar oibriú an chinnidh sin a chur ar fionraí. Lena ordú, déanann Uachtarán na Cúirte Ginearálta an t-iarratas sin a dhíbhe.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

---

597 Cinneadh C(2023) 1689 final ón gCoimisiún an 8 Márta 2023 (Cás AT.40819 — Red Bull — Cigireacht).

598 Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle an 16 Nollaig 2002 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta a leagtar síos in Airteagail [101] agus [102 CFAE] (IO 2003 L 1, lch. 1).

Mar réamhphointe, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta go bhféadfaidh an breitheamh a éisteann an t-iarratas ar bhearta eatramhacha a ordú oibriú gnímh agus bearta eatramhacha eile a fhionraí má shuitear go bhfuil údar maith le hordú den sórt sin, prima facie, i bhfíoras agus sa dlí, agus go bhfuil práinn leis.

Agus scrúdú á dhéanamh aige ag an tús ar an gcoinníoll a bhaineann le práinn na mbeart eatramhach atá á lorg, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach gcomhlíontar an coinníoll, a mhéid, in imthosca sonracha an cháis seo, nach mór an díobháil thromchúiseach doleigheasta a líomhnaíonn na hiarratasóirí a mheas mar dhíobháil hipitéiseach, ós rud é, contrártha d'éilimh na n-iarratasóirí, nach bhfuil cur isteach díréireach ar chearta na bhfostaithe agus na n-iarratasóirí, dá dtagraítear in Airteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), i gceist leis na bearta cur chun feidhme don chinneadh cigireachta.

Níl práinn ann ach amháin má tá an díobháil thromchúiseach doleasaithe a bhfuil eagla uirthi ón bpáirtí a bhfuil na bearta eatramhacha á lorg aige ar tí tarlú chomh mór sin gur féidir a thuar go dtarlódh an díobháil sin ar leibhéal leordhóthanach dóchúlachta. Mar sin féin, i bhfianaise na ráthaíochtaí nós imeachta arna gcur chun feidhme ag an gCoimisiún chun scrúdú a dhéanamh ar na sonraí sin, níor suíodh go raibh leibhéal leordhóthanach dóchúlachta ann maidir leis an díobháil a líomhnaíonn na hiarratasóirí, ar díobháil í a d'eascair as scrúdú a dhéanamh ar na sonraí sin amach anseo.

Ar an gcéad dul síos, is iad na hoifigigh de chuid an Choimisiúin a bhfuil sé de chúram orthu an t-imscrúdú a dhéanamh agus atá faoi réir oibleagáidí diana maidir le rúndacht ghairmiúil, agus iadsan amháin, a fhéadfaidh rochtain a fháil, i gcás inarb iomchuí, ar shonraí pearsanta. Ar an dara dul síos, ní mór d'ionadaithe na n-iarratasóirí a bheith i láthair tríd an athbhreithniú ábharthachta ar na doiciméid. Ar deireadh, tá foráil déanta ag an gCoimisiún do nós imeachta chun scrúdú a dhéanamh, ag an áitreabh, ar dhoiciméid ina bhfuil sonraí pearsanta íogaire, lena mbaineann go háirithe ciorcal inmheánach ina bhfuil an líon céanna d'oifigigh an Choimisiúin agus d'ionadaithe cuideachtaí, agus do nós imeachta eadrána chun aon díospóid maidir le hábharthacht na ndoiciméad a réiteach.

Ar an gcaoi chéanna, tá an damáiste a eascraíonn as an bhfad míréasúnta ama a thóg sé chun an chigireacht a chur i gcrích hipitéiseach freisin, ós rud é nach féidir a mheas go bhfuil an tréimhse sé seachtaine a cheadaigh an Coimisiún chun scrúdú a dhéanamh ar na doiciméid eile díréireach, go háirithe i bhfianaise mhéid na faisnéise atá i gceist.

I bhfianaise an mhéid thuas, diúltaítear don iarratas ar bhearta eatramhacha.

PRIONTÁILTEAR PHÁIPÉAR ÉICEO

An Stiúrthóireacht um Thaighde agus um Dhoiciméadú

Feabhra 2024